

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**DOKTORA
TEZİ**

**ŞİBANİ-NAME'NİN BUDAPEŞTE NÜSHASI
(METİN-İNCELEME-DİZİN)**

ARİFE ECE EVİRGEN

**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI**

ARALIK 2019

**ŐIBANİ-NAME'NİN BUDAPEŞTE NÜŐHASI
(METİN-İNCELEME-DİZİN)**

Arife Ece EVİRGEN

**DOKTORA TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜŐÜ**

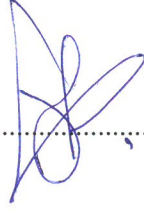
ARALIK 2019

Arife Ece EVİRGEN tarafından hazırlanan “Şibani-Name’nin Budapeşte Nüshası (Metin-İnceleme-Dizin)” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / ~~OY ÇOKLUĞU~~ ile Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Yakup KARASOY
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum

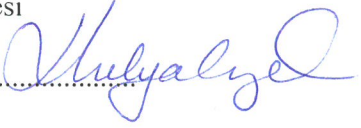
Başkan: Prof. Dr. Jale DEMİRCİ
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum

Üye: Prof. Dr. Fatma ÖZKAN
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum

Üye: Prof. Dr. Hülya KASAPOĞLU ÇENGEL
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

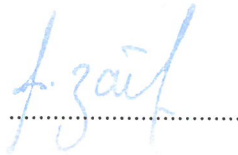
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum

Üye: Prof. Dr. Dilek ERGÖNENÇ AKBABA
Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum

Tez Savunma Tarihi: 05/12/2019

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Doktora Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Figen ZAİF

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Arife Ece EVİRGEN
5.12.2019

ŞİBANÎ-NAME'NİN BUDAPEŞTE NÜSHASI

(METİN-İNCELEME-DİZİN)

(Doktora Tezi)

Arife Ece EVİRGEN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Aralık 2019

ÖZET

Şiban Han, 1451-1510 yılları arasında yaşamış bir Özbek hanıdır. Şibanî-nâmeler Şiban Han'ın hayatı ve savaşlarından bahseden eserlerdir. Muhammed Sâlih'in yazdığı manzum Şibanî-nâme, Şiban Han'ın 1499-1506 yılları arasındaki mücadelelerini kronolojik olarak anlatan bir mesnevidir. Avusturya Millî Kütüphanesi'nde 1156 numarada kayıtlı yazmanın eserin tek nüshası olduğu düşünülmekteydi. Ancak Macar Bilimler Akademisi Kütüphanesi'nde yeni bir nüshaya daha ulaştık. 190 varaktan müteşekkil bu nüshanın ilk 96 varığı Viyana nüshasından tamamen farklıdır ve başka bir vezinle yazılmıştır. Viyana nüshasında işlenmeyen olayları da anlatmaktadır. Kalan kısım ise Viyana nüshasının bazı bölümlerinin kopyasıdır. Bu çalışmada Şibanî-nâme'nin Török, Qu, 68 numarada kayıtlı Budapeşte nüshasının yazı çevrimi, dil incelemesi ve gramatikal dizini hazırlanmıştır.

Bilim Kodu: 30102

Anahtar Kelimeler: Şiban Han, Şibanî-nâme, Budapeşte Nüshası, Çağatay Türkçesi, Muhammed Sâlih

Sayfa Adedi: 607

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Yakup KARASOY

BUDAPEST COPY OF THE SHIBANI-NAME
(TRANSCRIBED TEXT-ANALYSIS-INDEX)
(Ph. D. Thesis)

Arife Ece EVIRGEN

GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES

December 2019

ABSTRACT

Shiban Khan was an Uzbek khan who lived between 1451 and 1510. Shibani-nâme's are texts that tell about the life and wars of Shiban Khan. The Shibani-name in verse which was written by Muhammad Salih is a masnavi that chronologically tells the wars fought by Shiban Khan between 1499-1506. It was thought that the only copy of the work was the manuscript registered in the Austrian National Library number 1156. However, we accessed another new copy of the work in the Library of the Hungarian Academy of Sciences. The first 96 leaves of this 190-leaf copy are completely different from the Vienna copy and were written with a different meter. It also tells the events not mentioned in the Vienna copy. The remaining part is a copy of some parts of the Vienna copy. In this study, the transcribed text, language analysis and grammatical index of the Shibani-name's Budapest copy which registered Török, Qu, 68 were prepared.

Science Code: 30102

Key Words: Shiban Khan, Shibani-name, Budapest Copy, Chagatai Turkish,
Muhammad Salih

Page Number: 607

Supervisor: Prof. Dr. Yakup KARASOY

TEŞEKKÜR

Akademik hayata adım attığım ilk günden beri desteğini hiçbir zaman esirgemeyen saygıdeğer danışmanım Prof. Dr. Yakup Karasoy'a minnettarım. Metnin Budapeşte'den teminini sağlayan Prof. Dr. İsmail Parlatur'a, tez izleme sırasında katkıları olan Prof. Dr. Fatma Özkan ve Prof. Dr. Jale Demirci'ye, aklıma gelen her soruyu gece gündüz sorabildiğim Doç. Dr. Neslihan Koç Keskin'e, metnin büyük bir bölümünü kontrol ederek problemleri noktaları benimle beraber düşünen Shahrouz Aghatabai'a; beni bir an olsun yalnız bırakmayan sevgili eşime, değerli aileme ve dostlarıma teşekkürü borç bilirim.

Ayrıca 2211-A/Genel Yurtiçi Doktora Bursu'yla doktora tezimi hazırlamamda önemli katkısı olan Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	ix
RESİMLERİN LİSTESİ	x
KISALTMALAR.....	xi
1. GİRİŞ	1
2. ŞİBAN HAN VE ŞİBÂNÎ-NÂMELER.....	5
2.1. Şiban Han.....	5
2.2. Şibanî-nâmeler	7
2.3. Şibanî-nâme'nin Budapeşte Nüshası	11
3. İNCELEME	19
3.1. İmla Özellikleri	19
3.1.1. Ünlülerin yazılışı.....	19
3.1.2. Ünsüzlerin yazılışı	20
3.1.3. Arapça ve Farsça Kelimelerin Yazılışı	21
3.2. Ses Özellikleri.....	22
3.2.1. Ünlülerle İlgili Özellikler.....	22
3.2.2. Ünsüzlerle İlgili Özellikler	23
3.2.3. Diğer Ses Özellikleri.....	26
3.3. Şekil Bilgisi Özellikleri.....	26
3.3.1. İsim Çekimleri	26
3.3.2. Fiil Çekimleri	28
4. METİN	37
4.1. Metin Kurulurken Uyulan Esaslar	37
4.2. Metinde Kullanılan Yazı Çevirimi Harfleri.....	38
4.3. Çeviri Yazılı Metin	39
5. DİZİN.....	291
5.1. Dizin İle İlgili Notlar	291
5.2. Gramatikal Dizin.....	292

5.2. Özel İsimler Dizini.....	569
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	595
KAYNAKLAR	599
ÖZGEÇMİŞ	605

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 2.1. B nüshasındaki sayfaların V nüshasındaki karşılıkları	12

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim	Sayfa
Resim 2.1. Budapeşte nüshasına Vambery'nin düştüğü not	11
Resim 2.2. B nüshasına yazılan bir not.....	13
Resim 2.3. Notun Vambery yayınındaki karşılığı	14

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
Ar.	Arapça
B	Budapeşte nüshası
ba.	boy adı
bk.	bakınız
Far.	Farsça
H.	hicri
Hz.	hazreti
Met.:	metinde
ka.	kişi adı
krş.	karşılaştırınız
M	miladi
mec.	mecazen
Moğ.	Moğolca
sf.	sıfat-fil
Sogd.	Soğdca
ŞHD	Şiban Han Divanı
T	Türkçe
TDK	Türk Dil Kurumu
V	Viyana nüshası
vd.	ve diğerleri
Vol.	Yabancı yayınlarda cilt
Yun.	Yunanca
ya.	yer adı
yy.	yüzyıl

1. GİRİŞ

Bu çalışmanın konusunu Muhammed Sâlih'in Şibanî-nâme adlı eserinin Budapeşte nüshası teşkil etmektedir. Şibanî-nâme, 1451-1510 yılları arasında yaşayan büyük Özbek hükümdarı Şiban Han'ın hayatı ve savaşları etrafında şekillenen bir vekayinâmedir. Mesnevi nazım şekliyle kaleme alınmış Klasik Dönem Çağatay Türkçesi metnidir. Bu dönem eserleri genellikle divanlar ve aşk mesnevileridir. Şibanî-nâme ise konusu gereği kelime kadrosunun farklılığıyla diğer klasik dönem eserlerinden ayrılarak araştırmacıların ilgisini çekmiştir.

Muhammed Sâlih'in Şibanî-nâme'si üzerine bugüne kadar yapılmış çalışmaların tamamı Avusturya Millî Kütüphanesi'nde 1156 numarada kayıtlı yazma üzerinedir ve çoğunda eserden tek nüsha olarak bahsedilir. Ancak Macar Bilimler Akademisi Kütüphanesi'ndeki Türkçe El Yazmaları Kataloğu'nda eserin bir nüshası daha kayıtlıdır. Katalogdaki bilgiler şöyledir: "Doğu Türkçesi ile kaleme alınmış bu eser, Şeybanî Han'ın yanında ve yakınında olan Prens Muhammed Sâlih adlı Özbek şairin kaleminden çıkmıştır. Eserin tamamı 76 kısım olup 4500 beyitten meydana gelmiştir. Ancak Akademi Kütüphanesindeki bu yazma, baştan ve sondan eksiktir. Ayrıca ciltsiz ve formalar dağınık olduğu için eserin ara bölümlerinde de düzensizlik var. Arminn Vambery, Şeybanî-nâme'nin Viyana nüshasını Almancaya çevirerek yayımlamıştır. Vambery, bu yayımladığı kitapta Akademi Kütüphanesindeki bu yazmanın eksik olduğunu belirtir. Ayrıca kutunun içindeki miklepte 'Divân-ı Mîr Ali Şîr Nevaî' ibaresi yazılıdır" (Parlatır ve Hazai, 2007: 128).

Bu bilgilere dayanarak Török, Qu, 68 numarada kayıtlı yazma incelenmek amacıyla Budapeşte'den temin edilmiştir. Budapeşte nüshası (B), Viyana nüshasıyla (V) karşılaştırıldığında; 190 varaktan ibaret B'nin ilk 96 varağının V'den vezni de dâhil olmak üzere tamamen farklı olduğu, geri kalan 94 varağın 4'ünün V'de yer almadığı tespit edilmiştir. İlk 96 varakta ayrıca Muhammed Sâlih'in Şiban Han'ın yanına gelerek Şibanî-nâme'yi yazmaya başladığı tarihten önceki olaylardan da söz edilmektedir. Eser, büyük bir bölümünün üzerinde çalışılmamış bir malzemeyi içermesi sebebiyle tez konusu olarak seçilmiş, aynı müstensihin elinden çıktığı tahmin edilen yazmanın bütünlüğünün bozulmaması amacıyla da 190 varağın tamamı teze dâhil edilmiştir.

Tezin kapsamı Macar Bilimler Akademisi Kütüphanesi Török, Qu, 68 nüshasının yazı çevirimi, başlıca dil özellikleri ve diziniyle sınırlıdır. Yazmanın son 94 varağının 90'ı Avusturya Millî Kütüphanesi'nde 1156 numarada kayıtlı yazma ile ortak olduğu için ilgili bölümlerde nüsha karşılaştırması yapılmış ve bu bölümlerin tenkitli metni hazırlanmıştır. Eserin yazarı, nüshaları ile ilgili genel bilgi verilmesi ve nüshaların konu bakımından kısaca değerlendirilmesi de tezin kapsamı içerisine alınmıştır. Eserin dönem tarihini anlatan diğer eserler ve Anonim Şibanî-nâme ile karşılaştırılması bu çalışmanın dışında bırakılmıştır.

Bu kapsamda eserin yazı çevirimi hazırlanmış, başlıca imla ve dil özellikleri tespit edilmiş, gramatikal dizini yapılmıştır. Yazı çevirimi hazırlanırken imla hataları dipnotlarda gösterilmiş, yazılmamış olduğu düşünülen harfler köşeli parantez içerisine alınmıştır. Metnin ilk 96 varağı başka bir nüshada bulunmadığı için yalnızca yazı çevirimi yapılmış, son 94 varak ise Kocasavaş'ın (2003) çalışmasında yer alan V nüshasının tıpkıbasımı ile karşılaştırılarak okunmuş ve nüsha farklılıkları dipnotlarda belirtilmiştir. Metinde geçen beyit, dörtlük ve gazellerin vezinleri dipnotta verilmiştir. Şiban Han'a ait şiirler Şiban Han Divanı ile karşılaştırılarak okunmuştur. Şiirlerin eserin yayımındaki (Karasoy 1998) şiir numaraları ve nüsha farklılıkları dipnotlarda gösterilmiştir.

Metinde yer alan hicri tarihler Türk Tarih Kurumunun hazırladığı <http://www.ttk.gov.tr/genel/tarih-cevirme-kilavuzu/> adresinden ulaşılabilen tarih çevirme kılavuzu ile miladi tarihlere çevrilmiştir.

Metnin dili Çağatay Türkçesidir. İnceleme bölümünde eserin tüm gramerine yer verilmemiş yalnızca metne has ve diğer eserlerde seyrek görülen özelliklerine değinilmiştir. Metnin ilk 96 varağı ile son 94 varağının dil hususiyetleri açısından birbirinden ayrılan noktaları da bu bölümde ele alınmıştır. Öncelikle eserin imlası ünlülerin, ünsüzlerin, Arapça ve Farsça kelimelerin yazılışları bakımından değerlendirilmiştir. Eserin ses özellikleri incelenmiştir. Şekil bilgisi özellikleri isim çekimi ve fiil çekimi olarak iki başlık altında ele alınmıştır.

Dizin <http://mbozuyla.pau.edu.tr/> adresinden erişilen TürkSözDiz 3.1. programıyla hazırlanmıştır. Tüm metne öncelikle varak ve satır numaraları verilmiştir. Sonrasında kelimeler eklerine ayrılmış, birleşik yapılar tek tek işaretlenmiştir. Programa uygun şekilde düzenlenen metin TürkSözDiz yazılımıyla alfabetik olarak dizdirilmiştir. Dizilen metne her

kelimenin kökeni ve anlamı girilmiştir. Çok anlamlı kelimeler ayrıştırılmış, birleşik fiiller ve tamlamaların anlamları ilk kelimenin madde başında verilmiştir.

Özel isimler dizini ise ayrı bir başlık altında hazırlanmıştır. Kişi adları, boy adları ve yer adları müstakil bölümler olarak verilmemiş, kelimenin yanında parantez içerisinde belirtilmiştir. Yer ve kişi adlarının metindeki kullanımları esas alınmış, anlamları Anonim Şibanî-nâme (Karasoy ve Toker 2005), Vekayi (Arat 1987) ve Bregel'in (2003) çalışmasından faydalanılarak açıklanmıştır.

2. ŞİBAN HAN VE ŞİBÂNÎ-NÂMELELER

2.1. Şiban Han

1451’de dünyaya gelen ve asıl adı Muhammed olan Şiban Han, Cengiz’in torunu Şiban Han’ın soyundan geldiği için Şibânî mahlasını kullanmıştır. Dedesi Ebu’l-Hayr Han, babası Şah Budak, annesi ise Ak Kuzı Begüm’dür. Şah Budak, 1468’de Yunus Han tarafından öldürülmüştür. Dedesi Ebu’l-Hayr Han’ın da girdiği bir mücadelede aynı yıl ölmesiyle kimsesiz kalan Şiban Han, babasının hizmetinde bulunan Karaçın Bey’in desteğiyle düşmanlarından kurtulmayı başarmıştır (Gündoğdu, 2002).

Özbeklerin bağımsız bir topluluk olarak tarih sahnesine çıkmalarının Ebu’l-Hayr Han döneminde olduğu bilinmektedir. Onun ölümünden sonra dağılan Özbek toplulukları Şiban Han ile yeniden teşkilatlanmış, 15. yüzyılın sonlarından itibaren Deşt-i Kıpçak’tan güneye inerek yoğun bir şekilde Maverâünnehr bölgesine yerleşmeye başlamışlardır. Şiban Han; Harezm, Otrar, Yesi gibi merkezleri ele geçirerek gücünü artırdıktan sonra Timurluların iç karışıklıklarını fırsat bilmiş ve seferlerine planlı bir şekilde devam etmiştir. Semerkant, Buhara, Hive gibi önemli merkezleri fethetmiş, Herat’ı ele geçirmesiyle “İmâmü’z-zamân” ve “Halîfetü’r-Rahman” ilan edilmiştir (Hatunoğlu, 2016:488). 1507’de para bastıran Şiban Han (Türkoğlu, 2010), Timur Devleti’ne son vermiş, topraklarının büyük çoğunluğunu ele geçirerek Maverâünnehr bölgesinin hâkimi olmuştur. Hüseyin Baykara, Şah İsmail, Babür gibi önemli hükümdarların yaşadığı bir devirde Fergana, Horasan ve Maverâünnehr coğrafyasını tek bir yönetimde toplayan, daha sonraları Buhara Hanlığı olarak da adlandırılacak Şibânîler devletini kuran Şiban Han, 1510 yılında Şah İsmail ile girdiği bir mücadele sırasında hayatını kaybetmiştir¹.

Şiban Han ve kurduğu devletin Türk tarihine etkisi önemlidir. Babür’ün Şiban Han karşısında tutunamayıp Afganistan ve Hindistan’a çekilerek Babür Devleti’ni kurması Türklerin bölgedeki siyasi etkinliğini artırmıştır. Şiban Han komutasındaki Özbeklerin Deşt-i Kıpçak’tan güneye inmesiyle kuzeyde Kazakların güçlenmesi, Orta Asya’nın etnik ve

¹ Şiban Han ve Buhara Hanlığı ile ilgili detaylı bilgi için bkz: Barthold, W. (1979). Şeybânîler. *İslam Ansiklopedisi* (2. Baskı, C. 11). İstanbul: MEB Yayınevi, s. 456-458.; Karasoy, Y. (1998). *Şiban Han Divânı (İnceleme-Metin-Dizin-Tipkiyasım)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.; Alpargu, M. (2002). Türkistan Hanlıkları. H. C. Güzel, K. Çiçek, S. Koca (Editörler). *Türkler Ansiklopedisi* (C. 8). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 557-605.; Macit, A. (2016). *Şeybani Özbek Hanlığı-Siyasî, İdarî, Askerî ve İktisadî Yapı*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.; Hatunoğlu, N. (2016). Buhara Hanlığı. H. Alan, İ. Kemaloğlu (Hazırlayanlar). *Avrasya’nın Sekiz Asrı Cengizogulları*. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 482-526.

siyasi yapısının bugünkü durumuna temel hazırlayan etmenlerden belki de en önemlisidir. Şiban Han sayesinde Özbek adı kuzeyden güneye taşınmıştır (Yorulmaz, 2016: 448-449).

Şiban Han, tarihî şahsiyetinin yanında yazar olarak da değerlendirilmesi gereken bir hükümdardır. Sıkıntı ve mücadelelerle geçen hayatına bir fıkıh risalesi, mürettep bir divan ve Bahru'l-Hüdâ adlı bir manzume sığdırmıştır.

Fuad Köprülü Çağatay Edebiyatı maddesinde, Şiban Han'ın *fıkha ait mensur bir risalesinin* hususi kütüphanesinde bulunduğunu belirtmiştir (Köprülü, 1945). Bu eser, Şiban Han'ın 1507'de oğlu Muhammed Timur Bahadır için dinî meseleler hakkında yazdığı Risâle-i Ma'ârif'tir. Köprülü nüshası kayıp olan Risâle-i Ma'ârif'in bilinen tek nüshası British Museum *OR. 12956* numarada kayıtlıdır. 1510-1511 yılında Ali Meşhedî tarafından istinsah edilen nüsha üzerindeki en kapsamlı çalışma Gülşen Seyhan Alışık'a aittir. *Şeybânî Han'ın Risâle-i Ma'ârif Adlı Eseri ve Türkçeciliği* adlı çalışmada Şiban Han ve eserleri ile ilgili bilgi verilmiş, Risâle-i Ma'ârif'in dil özellikleri ve içeriğinden bahsedildikten sonra metinden örnekler sunulmuştur (Seyhan Alışık, 2004a).

Şiban Han Divanı'nın günümüze ulaşan tek nüshası İstanbul Topkapı Müzesi 3. Ahmet Kütüphanesi *Nu: 2436*'da kayıtlıdır. 192 varaktan oluşan eser, klasik divan tarzında düzenlenmiştir. Divanda 7 tevhid, 10 na't, 306 gazel, 8 mensur parça, 1 murassa-nâme, 27 rubâî, 12 tuyuğ, 5 tarih, 1 musarra beyit ve 48 muamma yer almaktadır. Divan; inceleme, metin, dizin ve tıpkıbasım olarak Yakup Karasoy tarafından yayıma hazırlanmıştır. Giriş bölümünde dönemin tarihine; siyasi, iktisadi ve sosyal durumuna değinildikten sonra Şiban Han'ın hayatı ve eserlerinden bahsedilmiştir. İnceleme bölümünde ise eserin imlası ve gramer özellikleri ele alınmıştır (Karasoy, 1998).

Kasidelerin birleşiminden oluşan bir manzume niteliğindeki Bahru'l-Hüdâ'nın bilinen tek nüshası, Londra British Museum'da *Add. 7914* numarada kayıtlı bir mecmuanın 1b-22b varakları arasındadır. Eser, fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün vezniyle yazılmıştır. Başlık olarak *Kasâyid-i Mevlânâ Şibanî* ibaresi bulunan metinde Şiban Han, *çün hidâyet yolını körsetmişem bu şi'rde/bu kasîde atı boldı gaybdın Bahru'l-hüdâ* beytiyle eserin adının verilmesini açıklamıştır. Bahru'l-Hüdâ ilk olarak Bodrogligeti tarafından inceleme, metin ve tercüme olarak yayımlanmıştır (Bodrogligeti, 1982). Eserin Türkiye'deki yayımı ise Kemal Eraslan'a aittir. Çalışmada, Şiban Han ve Bahru'l-hüdâ ile ilgili bilgilerin verildiği *giriş* bölümünün ardından; *imlâ özellikleri, metin, tercüme, notlar, metinde geçen Arapça ibareler ve sözlük* yer almaktadır (Eraslan, 1991).

Eserlerde Şiban Han'ın adını Şibanî, Şiban, Şaybak, Şah Baht Han, Şahi Beg Han, Şeybânî Han gibi farklı şekillerde görmek mümkündür. Barthold, kelimenin Çuçi'nin küçük oğlu Şiban'dan geldiğini, ancak Müslüman rivayetinin İmam Şeybânî'ye nispetle kelimeyi Şeyban'a çevirdiği görüşündedir (Barthold, 2013: 138). Arat, Vekayi'deki imlaya bağlı kalarak Şiban Han'ın adını *Şaybak*, *Şaybak Han*, *Şâhı Beg*, *Şibanî* şekillerinde okumuştur (Arat, 1987). Şiban Han Divanı'nda Şiban Han'ın adı; 266 kez Şibanî, 65 kez Şibân, 7 kez Şâh-Bâht Han, 1 kez Şâh-Baht olarak geçmiştir. Kelimenin metinde daha ziyade y'siz yazıldığını belirten Karasoy, Şibân okunuşunun doğruluğunu savunur (Karasoy, 1998). Bu çalışmanın konusu olan Şibanî-nâme metninde ise kelime 53 kez y'li, 9 kez y'siz yazılmıştır. Ayrıca kelimenin genellikle ilk hecesinin vezne göre kısa okunması gereken yerlerde y'siz yazıldığını tespit ettik.

Şâh Baht, Şiban Han'ın lakabıdır. Metinlerdeki *Şaybak*, *Şaybak Han*, *Şahı Beg*, *Şâh-Baht* adlandırılışı buradan gelmektedir. Bu çalışmanın konusunu teşkil eden Şibanî-nâme metninde Şiban Han'ın asıl adının Muhammed, lakabının Şâh Baht olduğu şu beyitlerle ifade edilmiştir:

şehenşâh-ı pîrüzni tâc u taht
Muhammedür atı laqab Şâh Baht

anıñ zîkr-i hayrın kılip huṭbe-h^vân
şifâtın oqur boldı Şibânî Han

(B 12a/5-6)

İncelediğimiz Şibanî-nâme metninde Şiban Han'ın adı 2 kez “Şibân”, 59 kez “Şibânî”, 7 kez “Şâh Baht” olarak geçmiştir. Şiban Han'ı ifade etmek için zaman zaman yalnızca unvanları kullanılmıştır. Metinde “İmâmü'z-zamân” 23, “İmâm-ı Zamân” 1, “Ḥalîfetü'r-Raḥman” ise 11 kez geçmiştir. Ayrıca bir yerde kullanılan *Şibânlıg* kelimesiyle Şiban Han'a tabi olanların kastedildiği tespit edilmiştir.

2.2. Şibanî-nâmeler

Özbekler, Ebu'l-Hayr Han ve Şiban Han zamanında Deşt-i Kıpçak'tan Maverâünnehr bölgesine inerek göçebe/yarı göçebe kültürden yerleşik düzene geçmeye başlamışlardır. Geldikleri coğrafya *Timurlu Rönesansı*nı yaşamış; bilim, imar, mimari gibi alanlarda

gelişmiş; Timur ve Hüseyin Baykara gibi sanat hamilerinin hüküm sürdüğü bir bölgedir. Şiban Han; şair ve yazarları himaye etmiş, edebî meclislerinde onlarla sohbetinde bulunmuştur. Ele geçirdiği coğrafyadaki kültür ortamının koruyuculuğunu üstlenmiş ve devamlılığını sağlamayı kendine görev edinmiştir². Bunun önemli göstergelerinden birisi de Şiban Han devrini anlatan birden fazla eser olmasıdır. Şibanî-nâme adı verilen bu eserlerin manzum ve mensur örnekleri vardır.

Literatürde *Anonim Şibanî-nâme*³ olarak yer alan eser mensurdur. Bilinen tek nüshası, baş kısmında Ali Şir Nevâyî'nin Mahbûbu'l-Kulûb adlı eseri olan Petersburg Bilim Akademisi Asya Müzesinde 591 numaralı yazmada yer almaktadır. Farklı bir kâğıda ve farklı bir el yazısıyla yazıldığı için kim tarafından, ne zaman yazıldığını belirlemek zor olsa da metindeki Ebu'l-Hayr Han şeceresinin 1530'a kadar ulaşmasından, eserin 1510-1530 tarihlerinden önce yazılmadığını anlamak mümkündür. Ayrıca temmet kaydına göre metin Buhara'da tamamlanmıştır.

Anonim Şibanî-nâme'nin yazarı eserin iki bölümden oluştuğunu belirtse de eser üç bölümdür. Üçüncü bölüm aynı ya da farklı bir kişi tarafından sonradan eklenmiştir. İlk iki bölüm, Reşîdüddin'in Câmîü't-Tevârih'inin bazı kısımlarının çevirisidir. İlk bölümde Nuh Peygamber, oğulları ve nesli anlatıldıktan sonra Oğuz Han'dan Alankova'ya kadar olan zaman ele alınmıştır. İkinci bölümde Kongrat kavmi, Cengiz Han ve nesli anlatılmıştır. Üçüncü bölümde ise Ebu'l-Hayr Han'dan itibaren Şiban Han, yaptığı savaşlar ve nesli hakkında bilgi verilmiştir. Bu bölümün sonunda ayrıca Ebu'l-Hayr Han'ın şeceresi yer almaktadır.

Anonim Şibanî-nâme'nin ilk yayını Berezin tarafından 1849 yılında Kazan'da yapılmıştır. Eser *ön söz, Rusça tercüme, açıklamalar, ekler, dizin, doğru-yanlış cetveli ve Arap harfli metin* bölümlerinden ibarettir. Metnin Türkiye'deki yayını ise Yakup Karasoy ve Mustafa Toker tarafından hazırlanmıştır. *Türklerde Şecere Geleneği ve Anonim Şibanî-nâme* adlı çalışmanın ilk bölümünde Türklerde şecere geleneği ve Şibanî-nâmelerden bahsedilmiştir. İkinci bölümde Şibanîlerin siyasi ve tarihî geçmişine; üçüncü bölümde dönemin siyasi ve sosyal durumuna değinilmiş, Şiban Han ile ilgili bilgi verilmiştir. Sonraki bölümde metin Türkiye Türkçesine aktarılmıştır. Eserin sonunda ise özel isimler dizini ve Arap harfli metin yer almaktadır.

² Konuyla ilgili detaylı bilgi için bk. Altier, S. (2008). Bir Sanat Hamisi Olarak Muhammed Şiban Han ve Maverâünnehir'deki Kültür Politikası. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 143-162.

³ Anonim Şibanî-nâme ile ilgili bilgiler genel olarak Karasoy ve Toker 2005'ten faydalanılarak yazılmıştır.

Manzum Şibanî-nâmelerden en bilineni Timur devrinin önemli emirlerinden Şah Mâlik'in torunu ve Harezm valiliği yapmış Nur Said Bey'in oğlu olan Muhammed Sâlih'in eseridir. Muhammed Sâlih, başlangıçta Hüseyin Baykara'nın hizmetinde iken taraf değiştirerek Şiban Han'ın maiyetine girmiş ve onun tarafından *emirü'l-ulemâ ve melikü's-şuârâ* ilan edilmiştir. Köprülü; Muhammed Sâlih'in, kendi dönemindeki Çağatay şairleri arasında, batılı âlimlerin en çok tanıdığı isim olduğunu belirtmiştir (1945: 312). Nevâyî, Muhammed Sâlih'in yumuşak huylu bir kimse olduğunu söyler, Baykara'ya sırtını dönmesini kötü arkadaş etkisine bağlar, şairlik kabiliyetini ise yüksek bulur (Eraslan, 2001: 170).

Muhammed Sâlih'in bugüne ulaşan tek eseri, manzum Şibanî-nâme'dir. *Fe'ilâtün (fâ'ilâtün)/fe'ilâtün/fe'ilün(fa'lün)* vezniyle⁴ mesnevi nazım şekliyle yazılan eser 226 varak ve 4447 beyittir. Divan şiiri geleneğine uygun olarak; Tanrı'ya hamd, münacat, na't, dört halife övgüsü ve Şiban Han'ın methi bölümleriyle başlar. Eserin sebab-i telif bölümünde Muhammed Sâlih, babasının ölümünden sonra çok eziyet çektiğinden, bütün mirzalara kulluk etmesine rağmen kimseden hayır görmediğinden bahsetmiştir. Muhammed Salih'e göre Timurluların da devri geçecek, sıra Şiban Han'a gelecektir (Kocasavaş, 2003: 32-41).

Eser ilk kez 1885'te Vambery tarafından Almanca tercümesiyle birlikte yayımlanmıştır (Vambery, 1885). Sonraki yayını Melioranskiy hazırlamış olsa da ölümünün ardından Samoyloviç tarafından kaleme alınan uzun bir ön söz ile basılmıştır. Bu çalışmanın giriş bölümünde Vambery yayımının geniş bir özeti yer almaktadır (Melioranskiy 1908: I-XV). Eser Özbekistan'da önce Nasrulla Devran tarafından 1961'de, daha sonra da Kayumov başkanlığındaki bir heyet tarafında 1989'da yayımlanmıştır (Karasoy ve Toker 2005: 29). Metnin tam neşrini ülkemizde Yıldız Kocasavaş yapmıştır. Bu çalışma; giriş, tıpkıbasım-metin-tercüme bölümlerinden oluşur (Kocasavaş, 2003).

Muhammed Sâlih eserinde genel olarak Şiban Han'ın 1499/1500 yılındaki Buhara seferi ile 1505/1506 yılındaki Harezm'i fethine kadar geçen altı yıldaki mücadelelerini anlatmaktadır. Köprülü, Babür'ün *Şibanî-nâme'nin hiçbir bedî kıymete haiz olmadığı* yönündeki görüşünü haklı bulmuş, eseri *kuru ve tarafgirâne bir vekâyinâme* olarak nitelendirmiştir (1945: 312). Vambery ise bozkırdan yeni yeni yerleşik hayata geçmeye başlayan bu Türk topluluklarının savaşıma biçimlerini, silahlarını ve genel olarak yaşayışını işleyen eserin dilinin Nevâyî ve Bâbü'ün diline göre daha özgün olduğunu belirtmiştir

⁴ Kocasavaş veznin *fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün* olduğunu söylemiştir (2003: 34).

(Vambery 1885: XII-XV). Eserin kelime dünyası çok zengindir. Bugün bilinmeyen pek çok yer, dağ, nehir adlarını; halkın yaşayışını, dönemin siyasi hayatını, savaşlarını, savaş usullerini birinci ağızdan, sade bir dille anlatan Şibanî-nâme, tarihi bir belge olarak da yadsınamayacak yere sahiptir.

Yakın zamana kadar eserin tek nüshasının Avusturya Millî Kütüphanesi'nde 1156 numarada kayıtlı nüsha olduğu düşünölmekteydi. Ancak biz Budapeşte'de farklı bir nüshaya daha ulaştık. Bu çalışmanın konusunu teşkil eden metni, ayrı bir başlık altında değerlendireceğiz.

Şibanî-nâmelerden bir diğeri Bennai tarafından Farsça kaleme alınmıştır. 1453'te Herat'ta doğan Bennai, Herat ve Semerkant'ta Timurluların hizmetinde bulunduktan sonra Şiban Han'ın hizmetine girerek onun vakanüvisi olmuştur (Karasoy ve Toker, 2005: 29-30).

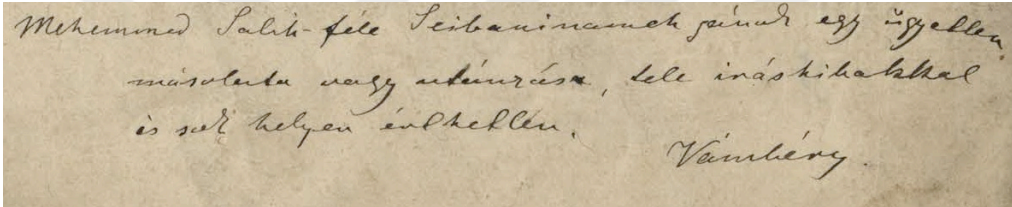
Şiban Han'ın hayatı ve savaşlarını anlatan eserlerden bir diğeri de Fazlullâh bin Rûzbihân-ı Huncî tarafından 915/1509'da Herat'ta, Farsça olarak yazılan Mihmân-nâme-i Buhârâ'dır. Eserdeki olaylar *Rebiyülevvel 914 / Temmuz 1508* tarihinde başlar ve 14 aylık bir dönemi konu alır. 53 bölümden oluşan eserin; 37 bölümü Orta Asya tarih ve coğrafyasını, 16 bölümü Şiban Han'ın da katıldığı dinî toplantılardaki konuları içerir. Eser, *Şevval 914 / Ocak 1509* tarihinde Buhara'da yazılmaya başlanmış ve *23 Cemaziyülvvel 915 / 8 Eylül 1509*'da Herat'ta tamamlanmıştır (Seyhan Alışık, 2004b: 119-120).

Eserin biri İstanbul'da, biri Taşkent'te olmak üzere iki nüshası vardır. Özbekistan Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü Kütüphanesi'nde 1414 numarada kayıtlı nüsha, yazar hattıdır. İstanbul'daki nüsha ise Nuruosmaniye Kütüphanesi 3431 numarada kayıtlıdır (Seyhan Alışık, 2004b: 119-120). Bugüne kadar İran, Almanya ve Rusya'da yayımlanan Mihmân-nâme-i Buhârâ ülkemizde henüz tam metin olarak neşredilmemiştir. Eser üzerine en kapsamlı çalışmalar Gülşen Seyhan Alışık'a aittir. İki makaleden oluşan yayınların ilkinde Fazlullâh bin Rûzbihân-ı Huncî'nin hayatı ve eserlerine; Mihmân-nâme-i Buhârâ, nüshaları ve bu nüshalar üzerine yapılan çalışmalara değinilmiştir (Seyhan Alışık, 2004b). İkinci makalede ise eserin bölüm başlıkları tercüme edilmiş ve bölümlerle ilgili bilgi verilmiştir (Seyhan Alışık, 2006). Mihmân-nâme-i Buhârâ'da yer alan Şiban Han'a ait şiirler ise Yakup Karasoy tarafından yayımlanmıştır (Karasoy, 2003).

2.3. Şibanî-nâme'nin Budapeşte Nüshası

Macar Bilimler Akademisi Kütüphanesi'nde Török, Qu, 68 numarada kayıtlı Şibanî-nâme yazması 190 varaktır. Nestalik hattıyla yazılan eserin kimi sayfaları lekeli ve nemlenmiştir. Baştan ve sondan eksik olan nüshanın kim tarafından ne zaman istinsah edildiğine dair herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Miklepte ise Arap harfleriyle *Divân-ı Mîr Ali Şîr Nevayî* yazılıdır.

Sayfaların başına kurşun kalemle numara verilmiştir. Nüshayı Vambéry incelemiş, ilk sayfanın altına el yazısıyla ve Macarca olarak “Mehemmed Salih-féle Şeibaninameh-jének egy ügyetlen másolata vagy utánzás, tele irás hibákkal és sok helyen érthetetlen” *Şibanî-nâme'nin hatalarla dolu ve pek çok yerde anlaşılmayan bir kopyası veya taklidi olarak çevrilebilecek bir not düşmüştür.*

Resim 2.1. Budapeşte nüshasına Vambéry'nin düştüğü not (B 1a)

Giriş bölümünde de belirttiğimiz gibi Budapeşte nüshası (B), Viyana nüshasından⁵ (V) çeşitli noktalarda ayrılmaktadır. 190 varaktan oluşan metnin ilk 96 varağı V'den tamamen farklıdır. Kalan 94 varaktan 4'ü V'de yoktur. Diğer sayfalar ise karışıktır ve bazı yerlerde tekrar etmektedir. B'deki varakların V'deki karşılıkları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Tekrar eden sayfalar italik yazılmıştır.

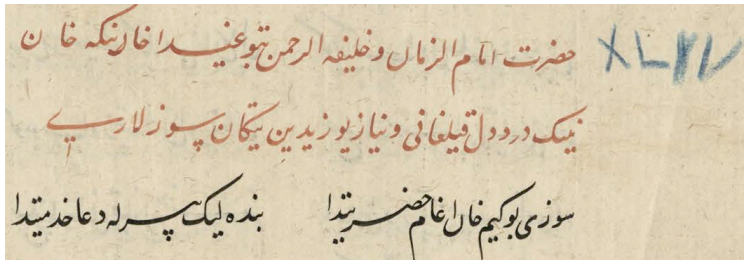
⁵ Bu çalışmadaki Viyana nüshası ile ilgili tüm karşılaştırmalar Kocasavaş 2003'teki tıpkıbasım kullanılarak yapılmıştır.

Çizelge 2.1. B nüshasındaki sayfaların V nüshasındaki karşılıkları

Budapeşte	Viyana	Budapeşte	Viyana
97a	176a	144a	152a
97b	176b	144b	152b
98a	182a	145a	153a
98b	182b	145b	153b
99a	92a	146a	154a
99b	92b	146b	154b
100a	93a	147a (boş)	155a (boş)
100b	93b	147b	156b
101a	94a	148a	157a
101b	94b	148b	157b
102a	95a	149a	158a
102b	95b	149b	158b
103a	96a	150a	159a
103b	96b	150b	159b
104a	97a	151a	160a
104b	97b	151b	160b
105a	98a	152a	161a
105b	98b	152b	161b
106a	99a	153a	162a
106b	99b	153b	162b
107a	100a	154a	163a
107b	100b	154b	163b
108a	101a	155a	164a
108b	101b	155b	164b
109a	102a	156a	165a
109b	102b	156b	165b
110a	103a	157a	166a
110b	103b	157b	166b
111a	104a	158a	167a
111b	104b	158b	167b
112a	105a	159a	168a
112b	105b	159b (boş)	168b (boş)
113a	106a	160a	170a
113b	106b	160b	170b
114a	107a	161a	171a
114b	107b	161b	171b
115a	108a	162a	172a
115b	108b	162b	172b
116a	109a	163a	173a
116b	109b	163b (boş)	173b (boş)
117a	110a	164a	174a
117b	110b	164b	174b
118a	111a	165a	175a
118b	111b	165b	175b
119a	112a	166a	176a
119b	112b	166b	176b
120a	113a	167a	177a
120b	113b	167b	177b
121a (ilk beyit eksik)	117b	168a	178a
121b	118a	168b	178b
122a	118b	169a	170a
122b	119a	169b	170b
123a	119b	170a	171a
123b	120a	170b	171b
124a	120b	171a	172a
124b	121a	171b	172b
125a	121b	172a	173a
125b	122a	172b (boş)	173b (boş)

126a (boş)	yok	173a	174a
126b	122b	173b	174b
127a	123a	174a	175a
127b	123b	174b	175b
128a	124a	175a	133a
128b	124b	175b	133b
129a	141a	176a	134a
129b	141b	176b	134b
130a	yok	177a	135a
130b	yok	177b	135b
131a	yok	178a	136a
131b	yok	178b	136b
132a	yok	179a	137a
132b	yok	179b	137b
133a (boş)	yok	180a	138a
133b	yok	180b	138b
134a	142a	181a	139a
134b	142b	181b	139b
135a	143a	182a	140a
135b	143b	182b	140b
136a	144a	183a	125a
136b	144b	183b	125b
137a	145a	184a	126a
137b	145b	184b	126b
138a	146a	185a	127a
138b	146b	185b	127b
139a	147a	186a	128a
139b	147b	186b	128b
140a	148a	187a	129a
140b	148b	187b	129b
141a	149a	188a	130a
141b	149b	188b	130b
142a	150a	189a	131a
142b	142b	189b	131b
143a	151a	190a	132a
143b	151b	190b	132b

İki nüsha, Vambery ya da başka birisi tarafından karşılaştırılmış, Vambery'nin V nüshasına yayınında vermiş olduğu bölüm numaraları B nüshası üzerine mavi kalemle yazılmıştır. Örnek olarak B nüshasının 100b sayfasına yazılan bölüm numarası ve aynı bölümün Vambery yayınındaki karşılığı aşağıda verilmiştir:

Resim 2.2. B nüshasına yazılan bir not (B 100b)

XLIV.

حضرت امام الزمان و خليفه الرحمن تابوعيدا خانیکه
خانينک درد دل قيلغانی و نیاز یوزیدین بیتیکان
سوزلاری

سوز بوکم خان اغام حضرتیدا | بنده ليق بيرله دعا خدمتیدا

Resim 2.3. Notun Vambery yayınındaki karşılığı (Vambery, 1885: 182).

Metnin tamamı temiz ve özenli yazılmış, ilk 96 varakta sayfalar çerçeve içerisine alınmıştır. Sonraki 94 varakta genellikle çerçeve yoktur. İlk 96 varakta bölüm başlıkları boş bırakılırken kalan kısımda kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Şibanî-nâme'nin V nüshası minyatürlüdür. B'de minyatür yoktur ancak boş sayfalar bırakılmış ve bir önceki varağa çoban (takip kelimesi) olarak *şūret* yazılmıştır. V'deki minyatürlü sayfalar ile B'nin son 94 varağında boş bırakılan sayfalar metnin aynı yerlerine denk gelmektedir.

İlk 96 varakta vezin *feûlün/feûlün/feûlün/feûldür*. Kalan kısım ise *fe'ilâtün (fâ'ilâtün)/fe'ilâtün/fe'ilün (fa'lün)* vezniyle yazılmıştır. Babür hatıratının Muhammed Sâlih ile ilgili bölümünde mesnevinin “remel-i müseddes” vezninde olduğundan bahsetmiştir (Arat, 1987: 199). Vezinle ilgili belirtilmesi gereken başka bir husus ise Muhammed Sâlih'in Şibanî-nâme'si üzerine yapılan çalışmalarda eserin vezninin *fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün* ve *fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün* olarak iki farklı şekilde tespit edildiğidir (Eraslan, 1986: 693; Kocasavaş, 2003: 34). Biz de nüshayı tanıttığımız çalışmamızda ilgili kaynaklardan aldığımız bilgiye dayanarak veznin *fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün* olduğunu belirtmiştik (Evirgen, 2018: 157), ancak eseri nüsha karşılaştırmasını yaparak dikkatli bir şekilde okuduğumuzda veznin *fe'ilâtün (fâ'ilâtün)/fe'ilâtün/fe'ilün (fa'lün)* olduğunu gördük. Vezne göre, metnin ilk 96 varağında bazı Arapça, Farsça kökenli kelimelerdeki uzun ünlüler kısa heceye denk gelmektedir. Kimi Türkçe kelimeler ise bir buçuk okunmaktadır. Bunların vezin kusuru olarak değerlendirilmesinden önce dönemin konuşma dilinin metne yansması şeklinde yorumlanması gerektiği kanaatindeyiz.

V nüshası Şiban Han'ın Buhara seferi ile Harezmi'ye fethine kadar olan olayları yani 1499-1506 tarihlerini anlatmaktadır. B'de ise 1499'dan 8-9 yıl önceki olaylardan da söz edilmiştir. 1490-1491'de gerçekleşen Sabran ve Yesi şehirlerinin fethi, metinde aşağıdaki beyitlerle anlatılmıştır:

uşandın songun Şâh Şibânı
İdi kıldaban aldı Şabrannı

ölüp anda ba'zı günehkârlar
taķı 'afv hem taptı bisyârlar

uşandın soᅡgun Yesîni aldılar
kirekmes kişini kisip saldılar

bolup mülk-i Türkistân yek-ķalem
fürüzân bolup devlet urdı 'alem

'ināyet kılıp server-i şād-kām
üleşti vilāyetlerini tamām

tamām mülāzımlarını yığıp
birip toylar şād-mānlık kılıp

barıbanı her ķaysı öz ülkesin
niġāh-dāşt kıılmaķķa boldı berîn

bu işniᅡki tārīhi sekkiz yüz
taķı toķsan altıda boldı tüküz
(B 2b/5-11)

Muhammed Sâlih, Şıban Han'ın Semerkant seferi sırasında huzuruna gelmiş Bâkî Tarhan'ın, Sultan Ali Mirza'ya yardıma gelmekte olduğunu haber vermiştir. Böylece Şıban Han Debûsî kalesine sefer düzenleyerek Bâkî Tarhan'ı bozguna uğratmıştır. Bu olay hem V'de hem de B'nin ilk 96 varağında yer alır:

uşal Nür Sa'îd Bik Bilgüt omaķ
anıᅡġ irdi bir 'asrda tımţurāķ

Muᅡammed Sâlih anıᅡġ oġlı-durur
işitiᅡġ ni tûrlüg ᅡaberler birür

ümîdim miniᅡġ köp dip ᅡandın
ķaçıp kiliben Bākî Tarᅡandın

Buᅡārādın on miᅡġ kişi birle Bik
tidi kim kiledür barı bir dik

işitti şehenşāh uşbu ᅡaber
anıᅡġa çün ki bar irdi fetᅡ ü zafer

Semerķanddın yanıp ılıġap sürüp
anıᅡġa yitti fi'l-ᅡāl ķarşu yürüp

körer ķal'a-i Debûsiġa kilip

turur Bākī Tarḥan özin birkitip

birip arḳasın ḳal'a ḳurḡanıġa
Kühek suyn alıp bir yanıġa

yasaban uşal yirde ḳurḡanıda
kün irdi namāz-ı dġer vaḳtıda

bu tāriḥ tokḳuz yüz biş idi
Şehenşāh iḳbāl ile iş idi

idi tört zi'l-ḳa'deniġ ayıġa
kim ivrüldi devrān Ḥan rāyıġa
(B 6a/10-6b/9)

Yukarıdaki örnekte de açıkça görüldüğü gibi B'de Muhammed Sâlih'ten üçüncü bir şahıs olarak söz edilmektedir. V nüshasında ise aynı olaylar Muhammed Sâlih'in kendi ağzından anlatılmıştır:

ḳorḳa ḳorḳa ḳademiġa yittim
baş ḳoyup allıda şükri ittim

eyledi luḫ sorup ḥālımni
bildi yek-ser meniġ aḥvālımni

şefḳat bile meni şād itti
ḳayġudın bendeni āzād itti
(Kocasavaş, 2003:115).

Şiban Han, Semerkant'ı fethinden sonra Can Vefâ Mirza'yı vali tayin etmiş ancak şehrin ileri gelenleri huzursuzluk çıkararak Babür'ü çağırmışlardır. Yapılan savaşta kaybeden Babür kaçarak Semerkant'a sığınmıştır. Altı aylık kuşatma sırasında şehrin erzağı tükenmiş halk açlıktan köpek eti yemek zorunda kalmıştır:

sonġıça kilip Ḥan aldı ḳapay
Semerḳandniġ şehri altı ay

taḳı ḥ^vācelerġa naşīḫat ḳılıp
yayuşmadı ḳurḡanġa fırsat ḳılıp

tutup pendni birmediler cevāb
ulusnuġki aḥvāli boldı ḥarāb

miġ altunġa yitişti batman azuḳ
atı bar anıġ taḳı özi yoḳ

tapılmas idi isteben un u tuz
yimişleri küncārādın yoğ üz

nige sözge biz kirmedük didiler
biri biriniᅇ itlerin yidiler
(B 34b/4-9)

Semer kant'ın Şiban Han tarafından ikinci kez fethedilmesiyle ilgili dönem tarihini anlatan metinlerde farklı bilgiler yer almaktadır. Babür hatıratında bu olaylarla ilgili olarak; sulha benzer bir şey yapıp gece yarısı Şeyhzāde kapısından çıktıklarını, annesi ve diğer kız kardeşlerinin kendisi ile kaçabildiğini ancak ablası Hanzade Begim'in Şiban Han'ın eline düştüğünü söyler (Arat, 1987: 99). Tarih-i Reşidî'de ise Babür'ün kızkardeşini kendi canı karşılığında Şiban Han'a fideye olarak verdiği bilgisi yer almaktadır (Mirza Haydar Duğlat, 2006: 412). V'de Muhammed Sālih, halkın Babür'e gelerek şehri terk etmesini istediklerinden bahsetmiş, kız kardeşinin Şiban Han ile evlenmesi hususunu da yalnızca bir beyitle geçiştirmiştir:

imdi tedbīr budur kim mīrzā
kılmayın şehir ili birle ğavgā

han bile sulh sözün ayıtķay
fitne vü kīn başıdın ķayıtkay

hangā hemşiresini 'ağd itgey
ol barıp han ķademiĝa yitgey

şehrdin kaçķay ü kitkey mīrzā
şeyhü'l-islām hem aᅇga hem-pā

(Kocasavaş, 2003: 331)

Şiban Han bu olayı divanında anlatmıştır: "Basa Semerķand'da bir batman buğday min altunĝa yitti. Bābur Mirzā ķarındaşın birip mūrūvvet tiledi erse şefā'at kılıp yiberdim." (Karasoy, 1998: 214). B'de de Babür'ün kendi isteğiyle kız kardeşini Şiban Han'a vererek kaçtığı bilgisi yer alır:

Babür Mīrzā hem öz ķarındaşını
birip Hangā ķutķargalı başını

amān tiledi irse Han luşf itip
amān birdi ķarındaşını alıp
(B 35a/2-3)

V nüshası, B nüshası, Şiban Han Divanı (ŞHD) ve Tarih-i Reşidî'deki bilgilerden hareketle Babür'ün kaçışının anlaşma sonucu gerçekleştiğini söylemek mümkündür. İncelediğimiz B nüshasında ayrıca bu olaylar sonucunda Semerkant'ın ikinci kez ele geçirilmesinin tam tarihi 19 Eylül 1501 olarak belirtilmiştir:

ikinç fetḥ tārīḥi bil kim irür
mu'ayyen ki toḳkuz yüz yittidür

rebî'ü'l-evvelniḡ altısında
açıldı dağı tuttı kişver şafā

(B 38a/2-3)

Yukarıda örneklediğimiz şekilde, B nüshasının ilk 96 varağındaki olaylar V'de Muhammed Sâlih'in anlattıklarıyla örtüşmektedir. V'de aktarılmayan bazı detaylara yer verilmesi eserin bir tarih metni olarak kıymetini artırmaktadır. Metinde Şiban Han, kardeşi Mahmud Sultan ve oğlu Sultan Muhammed Timür'ün eşleri ve eşlerinin soylarıyla ilgili de pek çok bilgi vardır. Ayrıca anlatılan olaylar arasında zaman zaman ŞHD'den gazellere kısa dinî hikâye ve öğütlere yer verilmiştir.

B nüshasının son 94 varağı V'nin 92-182 varaklarının yer yer tekrar eden ve arada eksiklikler bulunan sayfaları karışmış bir kopyasıdır. Bu 94 varakta Muhammed Hüseyin Mirza'nın Uratipe kurganına hapsedilmesinden Husrev Şah'a asker gönderilmesi ve Şah'ın kardeşlerinin korkup kaçmalarına kadarki olaylar anlatılmıştır.

3. İNCELEME

Bu bölümde B nüshasının dil özellikleri ele alınacaktır. Klasik Dönem Çağatay Türkçesiyle yazılan metnin Çağatayca gramer kitaplarında bulunan dil özelliklerinin tamamı verilmeyecek, metne özgü ve diğer çalışmalarda az rastlandığı tespit edilen özellikleri üzerinde durulacaktır.

3.1. İmla Özellikleri

İncelediğimiz metnin yazısı açık ve okunaklıdır. Genel itibariyle Çağatay imlasına uygun yazılmıştır. Yazma metinlerde zaman zaman karşılaşılan bir özellik olarak harflerin noktalarının kimi yerde hiç konulmaması, kimi yerde de tek bir noktanın birden fazla harfe ait olması gibi imla özellikleri incelediğimiz metinde oldukça fazladır. Ayrıca ilk 96 varaktaki yazım yanlışları dikkat çekmektedir⁶. Özellikle Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin imlası bu ilk bölümde bozuktur. Metnin kalan 94 varağının daha kurallı yazıldığını söylemek mümkündür. Tespit ettiğimiz belli başlı imla özellikleri şunlardır:

3.1.1. Ünlülerin yazılışı

a. Türkçe kelimelerin ilk ünlüsü a, çoğu zaman medli elif (ا) ile yazılmıştır. Ancak medsiz yazıldığı örnekler de az değildir. Metnin ilk 96 varağı ile sonraki 94 varağını karşılaştırdığımızda ilk bölümde Türkçe kelimelerde medli yazılışın daha fazla olduğunu söyleyebiliriz.

Örnekler: آجتى açtı 21a/2, آلیب alıp 35a/2, انى anı 60b/10, آتاسى atası 71a/2, آلدی aldı 97b/1, آق aq 98b/4, آلشيب alışıp 169b/1; انالرى anaları 22b/8, الاردین alardın 61a/7, اتلانبيان atlanıban 97b/8, اشلیغى نینک aşlıgınıñ 99a/5

b. Çağatay Türkçesi klasik dönem eserlerinin bazılarında ilk hecedeki ünlüler gösterilmemiştir. Ancak incelediğimiz metinde ünlüler ilk hece de dâhil olmak üzere genellikle yazılmıştır. Ünlülerin gösterilmediği yazılışlar daha azdır.

Örnekler: قاشینا qaşına 4b/6, قاشیندا qaşında 7a/2, یاغى لاردين yağılardın 8a/11, قوللوقونکوزدا مین قولluğunuzda-min 39a/1, اورى نینک özininğ 39a/10, کوروب körüp 42a/8, سوروب sürüp 50b/10; بارىپ barıp 1a/4, سنکا sañga 17a/4, ییاردى yiberdi 74a/3, قرالاب qaralap 154a/10

⁶ Tekrara düşmemek adına ilk 96 varak kimi zaman *ilk kısım/bölüm*, sonraki 94 varak *ikinci kısım/bölüm* olarak ifade edilecektir.

c. Kelime sonunda yer alan *a* ve *e*'ler kimi zaman elif (ل) kimi zaman he (ه) ile yazılmıştır.

Örnekler: قاپقاره қапқара 18a/5, بيله bile 26a/1, بيرلا birle 27a/2, جيبا cibe 27b/7, اتا ata 47a/7, قابورغه қабурға 56a/11, بورنا burna 80a/5, جيبه cibe 120a/11, قرا қара 154a/10

d. Ek ünlülerinin *a* ve *e* sesleri için bazen elif (ل) bazen he (ه) kullanılmıştır. Elif (ل)'in kullanımı daha sık olmakla birlikte bazı eklerde he (ه)'nin kullanımının neredeyse standartlaştığını söylemek mümkündür. Örneğin yönelme hâli eki +ğa iken çoğunlukla he (ه) ile +ge iken çoğunlukla elif (ل) ile +ga şeklinde yazılmıştır.

Örnekler: ايستماسانك istemesenġ 1b/6, ياسابان yasaban 6b/7, قشينا қашина 7a/2, ديبان diben 39b/5, بارچا barça 49b/2, اوچيدا uçıda 85b/1, اولوغلاريني uluġlarını 89a/11, مهجه mehçeside 131b/10, مينك مينك جا 145b/7; داڭايقتە daŋayıқта 8a/4, بارچه barça 100a/5, قايسىغا қайсыға 115b/3

e. Metin genel olarak harekesiz yazılmıştır. Ancak kimi yerlerde *i* sesini göstermek için esre kullanılmıştır. Ye (ى)'nin altına esre konulduğu (ي) örnekler de vardır. Örnekler: عشقدين 'ışqđın 17a/10, ادكو idġü 24a/10, رخشنى raġşnı 41a/5, حفي ġaġı 78a/1

3.1.2. Ünsüzlerin yazılışı

a. *p* ünsüzü ekseriyetle ب ile yazılmıştır. پ ile yazılan örnekler azdır. Örnekler: سپاه sipāh 41b/7, سوروب sürüp 50b/10, ارالاب aralap 154a/10, ياپوشتى yapuštı 161b/4; سپاه sipāh 5a/10, قاپقاره қапқара 18a/5

b. *ç* ünsüzü genellikle ج ile yazılmıştır. Örnekler: آچتى açtı 21a/2, کوچين küçin 23b/1, بارچه barça 41b/4, قىلغاچ қылғаç 179b/7

c. Türkçe kelimelerdeki *s* ünsüzü س ile yazılmış, çoğu yerde altına üç nokta (پ) konulmuştur.

Örnekler: كورساتيب körsetip 1a/8, ديسانك diseġg 58b/1, 110b/6 اوستيكا üstige 168a/4

d. Türkçe kelimelerdeki *t* ünsüzü ilk 96 varakta ت ile yazılmıştır. Sonraki 94 varakta ise bazı kalın ünlülü Türkçe kelimeler ط ile yazılmıştır. Bu kelimelerin ortak özelliği *t* ünsüzünden sonra kalın ve yuvarlak ünlülerin gelmesidir.

Örnekler: ايستماسانك istemesenġ 1b/6, لار توى toylar 2b/9, شاتولار şatular 29b/11, توغنى tuġnı 33b/2, تاغلارغه taġlarğa 37b/5, توپلاشيب toylaşıp 93b/5, تابشوروب tapşurup 188a/7; شاطو şaţu 126b/3, طوى toy 97a/8, طوب top 127a/9, طوغىنى tuġını 131b/4

e. Damak n'si نك ile yazılmıştır. Yalnızca باغلاڭيز baġlaŋız 51a/4 kelimesinde ن yazılmamıştır. Tek örnek olması müstensih hatası ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Örnekler: ساڭا saŋga 17a/4, اش نينك işning 78a/1, قونكرات Қонгрat 129b/3

f. Çaġatay Türkçesinin bir özelliği olan ünsüz ikizleşmesinin görüldüğü sayılar kimi zaman şeddeli yazılmıştır.

Örnekler: سڭيز sekkiz 8b/11, توقوز toqқuz 38a/7

3.1.3. Arapça ve Farsça Kelimelerin Yazılışı

a. Arapça, Farsça kökenli kelimelerin ilk ünlüsü uzun a, neredeyse tamamen medli elif (ا) ile yazılmıştır. Medsiz yazım nadirdir.

Örnekler: آبدار ābdār 1a/11, آهسته āheste 26a/3, آلت ālet 41b/9, آفاق āfāk 98b/4, آهنگ āheng 98b/6, آغاز āġāz 99b/8, آب حیات āb-ı ḡayāt 112b/11, آدمنى ādemni 178b/2; اب حیات āb-ı ḡayāt 113a/1

b. Metin ekseriyetle harekesiz yazılmasına rağmen kimi Arapça kelimelere şedde konulmuştur.

Örnekler: همّت himmet 25a/6, مېت لارى muḡabbetleri 38b/10, ملاح mellāḡ 46b/7

c. İzafet kesresi bazı yerlerde açıkça ی ile yazılmıştır. Bu durum ilk 96 varakta yaygın, kalan kısımda ise seyrek.

Örnekler: گنجى روان genc-i revān 2a/6, سرورى شادكام server-i şād-kām 2b/8, فخرى دوران faḡr-i devrān 12b/3, گنجى انعام genc-i in'ām 51a/8

d. Ünlüye karşılık gelen ه harfinden sonra yâ-yı vahdet getirileceği zaman ی yerine hemze (◌) kullanılmıştır.

Örnekler: خانه ḡāneī 63a/7, خامه ḡāmeī 67b/2, نامه nāmeī 68a/1, زره zerreī 189b/3

e. Arapça ve Farsça kelimeler kimi zaman alındığı dildeki imlasından farklı yazılmıştır. Bu durum ilk 96 varakta daha sık, kalan kısımda ise nadiren görülür. Bu durumun en yaygın şekli, esas imlasında olmamasına rağmen kelimedeki ünlülerin yazılmasıdır. Bazı kelimelerde ط yerine ت, ص yerine س, nin, ح, خ ve ه harflerinin birbirlerinin yerine kullanıldığı örnekler de vardır.

Örnekler: غورران ḡurrān 4a/2, اتوار etvār 39b/10, مسيخ mesīḡ 48b/1, قاتاريندا қатарında 53b/5, گوزين ḡüzīn 54b/5, سنوبر şanevber 66b/5

f. Elif-i maksure ile yazılan kelimeler genellikle ā olarak okundu. Ancak, لیلی kelimesi kafiye ve redif gereği “Leylī” olarak okundu.

Örnekler: مصطفى Muştafā 1b/10, معنى ma'nā 15b/6, موسى Mūsā 67a/2, ليلى Leylī 68a/9

3.2. Ses Özellikleri

Klasik Dönem Çağatay Türkçesiyle yazılan metindeki dikkat çeken ses özellikleri *Ünlülerle İlgili Özellikler ve Ünsüzlerle İlgili Özellikler ve Diğer Ses Özellikleri* olmak üzere üç başlık altında incelenecektir. Tespit ettiğimiz belli başlı ses özellikleri şunlardır:

3.2.1. Ünlülerle İlgili Özellikler

a. Türkçe kelimelerde kalınlık-incelik uyumu genellikle korunmuştur. Uyumun korunmadığı örnekler azdır ve bunların çoğu metnin son 94 varlığındadır.

Örnekler: uruşmek 8b/3, kıldük 74b/2, iniñizğa 78b/9, allıge 115a/5, soñlarıge 132b/03 uruştük 140b/3, körmedük 175b/8, qatlarıge 185a/3, ılgasek 187b/11

b. Arapça ve Farsça kökenli kelimelere gelen eklerde kimi zaman kalınlık-incelik uyumu bozulmuştur. Uyumun bozulduğu örneklerde daha çok kalın ünlülü ekler kullanılmıştır.

Örnekler: verzişka 12a/04, deredağı 24b/11, h'ācelerğa 34b/05, tıgқа 56b/03, düşmenğa 47b/11, gevherğa 46b/06, derdiğa 72a/06, şır-merdlıqta 73a/09, merdānelıgdın 92b/03, mişnetğa 104a/07, gānge 109a/07, meskendağılar 108a/01, kāmıge 146b/11

c. Metinde, Çağatay Türkçesinin karakteristik bir özelliği olarak ilk hecedeki e > i değişimi yaygındır.

Örnekler: kiyin 23a/7, didim 28b/10, irenlerdin 31a/6, sindin 40a/6, biş 50a/7, irdem 55b/4, yirde 62a/10, tidi 80a/11, birkitiñiz 83b/10, niçük 96b/5, digendür 115a/1, bizep irdi 133b/10, kiser 137b/2, sivmesge 151a/2, tipe 159a/4, tiprediler 178a/2, niteg 186a/4

Bazı kelimeler ise hem e'li (ا, ه) hem i'li (ى) şekilleriyle metinde yer almıştır.

Örnekler: erindin 5a/4, ne 29b/10, ne kim 89b/10, ne kadar 140a/1; ni 8b/3, ir 94a/4, nidür 164a/11

d. Çağatay Türkçesinin bir özelliği olarak kimi zaman ilk hecedeki düz ünlüler ikinci hecedeki yuvarlak ünlülerin etkisiyle yuvarlaklaşır (Eckmann, 2012: 33). Metinde *acun*, *siv-*, *edgülık* kelimelerinin hem yuvarlak hem düz şekilleri kullanılmıştır.

Örnekler: açık>oçuq 15b/1, acun>ocun 15b/11, esrük>ösrük 31a/11

e. Bazı kelimelerde ilk hecedeki düz ünlü, dudak ünsüzlerinin etkisiyle yuvarlaklaşmıştır.

Örnekler: eb>öy 69a/7, sew->söy-161a/9

f. Vurgusuz orta hece ünlüsü kimi zaman düşmüştür.

Örnekler: oğlu 3b/6, bağı 8b/11, ornıda 11a/2, ayırıp 16b/1, köngli 19b/5, ignin 27b/3, burnın 34a/8, boğzıdın 51a/8, alnımızğa 60b/6, ötnüp 68b/2, ağızğa 87a/8, urğında 96b/7, ilgide 105b/4, koyun 119b/3, qarnı 127a/4 oğlunguznı 142a/3, ignide 178b/8, könglüni 189b/4

g. Ünlüyle biten bir kelimededen sonra ünlüyle başlayan bir kelime geldiğinde bazen vezin gereği ilk kelimenin son sesi kaybolmuştur.

Örnekler: k'ey<ki ey 8a/7, 121a/5; n'itsün<ni itsün 58b/3, n'iteli<ni iteli 144a/10, n'eylesün<ni eylesün 184a/11

h. Arapça ve Farsça kelimelerin uzun ünlüleri kimi zaman kısa heceye denk gelmektedir. Mīrzā, dünyā, Bāqī, Şibānī gibi kelimelerde bu duruma çok sık rastlanmaktadır. Bu nedenle uzun ünlülerin kısa heceye denk geldiği örnekleri vezin kusuru olarak nitelendirmek yerine kelimelerin Türkçe düşünülerek kullanıldığını söylemek mümkündür. Özellikle ilk 96 varakta böyle örnekler çok fazladır.

Örnekler: ef'āni 1b/5, dārū 1b/6, Muhammed Sālih 6a/11, Debūsiğa 6b/5, namāz-ı dīger 6b/7, dünyānıng 9a/6, vādīsığa 25a/6, māvelig 26a/4, yāhū 27b/1, Bāqī 29a/10, Yūsuf 34a/2, düstūrında 52b/5, Esterābād 73b/5, mīrzā 74b/2, Kesbige 108a/1, dünyāde 121b/4, nākū-endişe 135b/5, tīg-i illa'llāh 137a/8, dünyādin 165b/2, müftī 176b/6, mevlādı 179b/10, Hācī Ğāzī 181a/8

i. Metnin ilk 96 varağında bazı Türkçe kelimeler vezin gereği kimi zaman uzun okunmuştur. En çok *baş*, *tag*, *taş*, *yaş* kelimelerinde görülmektedir. Bunu bir vezin kusuru olarak görmek yerine kelimelerin ilgili dönemdeki uzun ünlülü söylenişlerinin bir göstergesi şeklinde düşünmek ya da kelimelerdeki birincil uzun ünlülerin bir kalıntısı olarak yorumlamak mümkündür. Nadiren benzeri örneklere son 94 varakta da rastlanır.

Örnekler: qannı 1b/7, atdın 3b/9, Taşkend 4a/8, başlığ 5a/1, Qarakölni 12b/11, üç 15a/9, yıldın 22b/1, kızdın 24a/5, tağdağı 24b/11, yaşnı 27a/11, on 29b/4, koy 30b/3-4, yüz 38a/10, biş 42b/9, bar 48a/8, taşnı 55b/4, toylar 61a/3, baş 84b/3, tağnıng 145b/6, Taşkend 155a/9 üç 166a/9

3.2.2. Ünsüzlerle İlgili Özellikler

a. Kelime başı b sesi genellikle korunmuştur.

Örnekler: bu 3b/6, baradur 51a/8, bardur 55b/1, burunğı 35a/10, birdi 36b/11, boynıġa 113b/1, bularınıġ 132a/3

Ancak n, nġ gibi geniz seslerinden önce kelime başı b sesinin bazı kelimelerde m'ye dönüşmesi Çaġatay Türkçesinde görülen bir ses olayıdır (Eckmann, 2012:37). İncelediğimiz metinde de bu durumun örneklerine rastlanır.

Örnekler: maġa 011a/1, min 018b/9, miġizlig 025b/2, miġ 050a/8, mindi 131a/3, muġa 031a/3, munça 175b/9

bol- fiili ise kimi zaman vezin gereği, kimi zamansa bir ahenk unsuru olarak ulamayı kullanabilmek için Batı Türkçesindeki gibi kullanılmıştır. Ancak fiilin bol- şekli daha yaygındır.

Örnekler: helāk oldı 36a/2, 'āciz olġanıġa 44b/7, yār oldum 101a/1, ıavr olmasa 142a/6

b. Eski Türkçede iki ünlü arasındaki veya kök sonundaki b sesi Çaġatay Türkçesinde v olmuştur (Eckmann, 2012: 37). Ancak eb>öy, sew->söy- kelimelerinde b sesi y'ye doğru bir gelişim göstermiştir. Metinde siv-/söy- kelimesi hem v'li hem y'li iken öy kelimesi yalnızca y'lidir.

c. Eski Türkçenin kelime içi ve kelime sonundaki d sesi Çaġatay Türkçesinde y'ye dönüşmüştür (Eckmann, 2012:39). İncelediğimiz metinde ise d sesinin durumuyla ilgili ikilik söz konusudur. ayır- “ayırarak”, kayġu “kaygı”, kiyin “geri, arka”, kiy- “giymek”, kiydür- “giydirmek”, koy- “koymak” gibi kelimelerde d>y değişimi varken adaġ, İdi, idġü/edġü kelimelerinde hem d'li hem y'li örnekler vardır. Metnin ilk 96 varağında 6 kez ayaġ, 14 kez adaġ kullanılmıştır. Kalan kısımda adaġ hiç kullanılmamış, yalnızca ayaġ/ayaġ şekilleri yer almıştır. idġü/edġü “iyi” kelimesi her zaman d ile yazılırken ey(ü)ġülük/öyġülük “iyilik” kelimesi y'lidir. İdi “Tanrı” kelimesi ise metnin tamamında d'lidir.

Örnekler: İdidin 7a/1, koydı 15b/9, idġü 24a/10, adaġı 48b/7, kiyin 53b/3, adaġıġ 62a/4, kiyer 65a/7, öyġülük 88b/4, ayaġ 113a/9, eyġülükni 133b/4, kayġu 108b/11

d. Çaġatay Türkçesinin karakteristik bir özelliği olarak bazı kelimelerde p>f değişimi vardır. İncelediğimiz metinde ise kelimeler hem p'li hem f'li şekilleriyle yer alır. Aşağıda örneklenen diğer kelimeler için metnin tamamında ikilik söz konusuyken, bir kez geçen yaprak kelimesi ilk bölümde, bir kez geçen yafrak kelimesi ise ikinci bölümde kullanılmıştır.

Örnekler: topraġdın 16b/6, ıafıan 27b/3, tofrağını 33b/4, yaprak 43a/11, ıafıan 86a/10, tofraġ 127a/5, yafrakı 180a/7

e. Eski Türkçenin kelime başı t sesi *dağı, durur, degin* gibi birkaç örnek dışında Çağatay Türkçesinde genellikle korunmuştur (Eckmann, 2012: 39). B nüshasında da aynı durum söz konusudur. ti->di-, tik>dik, tağı>dağı, dur->tur- kelimeleriyle bunlardan türeyen kelimeler genellikle iki şekilde de kullanılmıştır.

Örnekler: dik 6b/2, tik 21b/8, dağı 24a/9, tağı 43a/7, himmet-turur 50a/3, diyiştiler 63a/1, debdebe-durur 76a/10, timiş 91b/9, dağı 104a/1, tağı 165b/7, şeker-turur 184b/7, diyildi 187a/11

f. Metnin son 94 varağında birkaç kelimedede k>ğ değişikliği olmuştur.

Örnekler: ahtarayın 102b/3, oğşar 124a/11, ahtarğay 153a/9, oğşaş 186b/11, Arhıyân 190a/5

g. Kelime sonundaki ğ/g ve k/k sesleri Çağatay Türkçesinde karışık olarak kullanılmıştır (Eckmann, 2012: 42). İncelediğimiz metinde de aynı durum söz konusudur.

Örnekler: uluğ 22b/2, oğları 27a/6, uluğ 41b/4; andağ 23b/4, andağ 50b/10; ayağ 40a/5, ayak 107b/4; katığ 83a/1, katık 84b/6; tapuğ 69a/7, tapuğdın 78a/10

Bu karışıklık isim yapma eki +lık/+lik ile sıfat yapma eki +lığ/+lig'in bazı kelimelerde birbirinin yerine kullanılmasına da neden olmuştur.

Örnekler: aşıklarını "tahıl, erzak" 99a/4, aşığını 99a/11; atlığ "atlı" 5a/4, atlık 92b/7; çavluğ 050a/10, çavluğ "adlı, namlı" 069a/3; bahadırıluğ "yigitlik" 85a/2

h. Dönem metinlerinin bazılarında n (ن) yazılan kimi kelimeler B nüshasında nğ (نگ) ile yazılmıştır. Buna benzer bir şekilde kimi alıntı kelimelerdeki n sesi nğ'ye dönmüştür.

Örnekler: uranğğa 052b/9, baranğar>baranğğar 53b/11, cavanğar>cavanğğar 053b/11, Manğğışlak 078a/6, Manğğıtdın 084a/3, Manğğıt 122b/4, cengelistân>cenğgelistân 050a/11

i. kurgan kelimesinin ilk sesi kimi zaman tonsuzlaşmış ve ğurgan biçiminde kullanılmıştır. Bu durum yalnızca metnin ilk 96 varağında söz konusudur. 5 örneğin 4'ünün "kurgan"ın "bu" kelimesinden sonra kullanıldığında ortaya çıkması da dikkat çekicidir.

Örnekler: bu ğurganlarınğ 39b/7, ğurganını 96b/4

j. Eklerin tonlu ve tonsuz ünsüzle başlayan şekilleri genellikle metinde kullanılmıştır. Ancak bu ekler her zaman kelimeye ünsüz uyumuna uyacak şekilde eklenmez. Dolayısıyla ünsüz uyumu tam değildir.

Örnekler: Koğğratdın 3b/9, kiçke 36a/0, yigitlikde 42a/5, kirekdür 53a/6, irlikte 55b/11, oğdın 56a/11, salğay 60b/8, çıkğan 065b/10, arkuğda 84b/9, şecâ'atdür 97b/3, tağtda 101b/1, açğdur 161a/8, başğdın 165a/2, ottın 177a/7, otğa 184b/5

3.2.3. Diğer Ses Özellikleri

a. -ağū/-egū ses grubu Çağatay Türkçesinde -av/-ev olmuştur (Eckmann, 2012: 41). İncelenen metinde de aynı ses özelliği vardır. Sadece bir yerde *biregününğ* 87b/1 örneğinde -egū ses grubu korunmuştur.

Örnekler: üçev 12b/11, küyev 38b/8, birev 100a/4, buzav 179b/2

b. Birkaç kelimedede metatez vardır.

Örnek: tigrenildi>tignerildi 32a/8

c. Hemze (ء) bulunan kelimelerde iki ünlünün yan yana geldiği bazı durumlarda araya y ünsüzü gelmiştir. Bu durum yalnızca seslerden biri ī veya i ise ortaya çıkmaktadır. *تأ سف* te'essüf 60a/9, *تأ مل* te'emmül 140a/10 gibi kelimeler alındığı dildeki esas şekilleriyle kullanılmıştır.

Örnekler: *أم الخبايىث نى* ümmü'l-ḥabāyiṣni 11a/10, *اوايلدا* evāyilde 24a/3, *خزايىنى* ḥazāyini 41a/8, *دايم* dāyim 72a/1, *دلایلغه* delāyilğa 75a/4, *طایفه* ṭāyife 87b/7, *مايل* māyil 100a/6, *قايىم* qāyim 137a/1, *عجايىب* 'acāyib 154b/7, *مال غايىب نى* māl-ı ḡāyibni 168b/8

d. Bazı kelimelerin ünlüleri bazılarınınmsa ünsüzleri metnin ilk 96 varağıyla son 94 varağında birbirinden farklıdır:

Örnekler: *Ḥīvaḡ* 73a/4 ~ *Ḥīve* 103a/11, *kökeldaş* 23b/2 ~ *kökeltaş* 181b/5, *Maṅḡıt* 84a/3 ~ *Maṅḡıḡıt* 122b/4; *yuçın* 90b/5 ~ *yuçun* 144b/9

3.3. Şekil Bilgisi Özellikleri

Metnin önemli şekil bilgisi özellikleri isim çekimi ve fiil çekimi olmak üzere iki başlık altında değerlendirilecektir.

3.3.1. İsim Çekimleri

a. Yükleme hâli eki +nı/+ni'dir, üçüncü şahıs iyelik eklerinden sonra ise genellikle +n kullanılır.

Örnekler: *aşnı* 3b/2, *murādın* 23b/7, *sunı* 38a/8, *barçasın* 27b/8, *tüşürgenni* 33a/11, *billerin* 52b/2, *nebresin* 70a/5, *kızın* 93b/10, *sağıtın* 158a/8, *oğnı* 176a/11, *emrin işit* 10a/5, *uruşın* 97b/01

Ancak, yükleme hâli ekinin üçüncü şahıs iyelik eklerinden sonra da +nı/+ni şekliyle kullanıldığı örnekler metinde oldukça fazladır ve bu kullanım genellikle vezin gereğidir.

Örnekler: açığını 19b/8, kızlarını 24b/3, köngüllerini 58a/5, hānesini 66a/8, barçasını 74a/2, sözlerini 100a/9, ivlerini 104a/9, halkasını 142b/9, suyunu 144a/11, çirigini 150a/7, namāzını 190a/11

Yalnızca bir yerde, rāzıngı 11a/9 kelimesinde +ı yükleme hâli eki kullanılmıştır. Bu örnek Şiban Han'ın söylediği ifade edilen bir beyitte yer almaktadır. Bu beyte Şiban Han Divanı'nda rastlanmamıştır.

b. Metinde yaygın kullanılan yönelme hâli eki +ğa/+ge/+ğa/+ke'dir. Ancak birinci ve ikinci şahıs iyelik ekinden sonra birkaç örnekte Batı Türkçesinde olduğu gibi +a/+e biçiminde kullanılmıştır.

Örnekler: kaçına 4b/6, tonuᅡga 10a/3, kendüᅡge 10a/3, 29a/03; yazına 38b/4, derdiᅡge 40b/4, üstine 38b/04, 79a/7; kulaᅡıᅡga 92a/10, işiᅡge 100b/10, burcına 110b/10, haşmıᅡga 189a/10

Nadiren, iyelik eki olmayan kelimelerde de +a/+e yönelme hâlinin kullanıldığı görülür.

Örnekler: yola 2b/5, mührü 27b/7

Kimi zaman özel isimlerden sonra yönelme hâli eki kullanılmamıştır. Yönelme hâli ekinin kullanılmadığı cümlelerin yüklemeleri genellikle yit-, bar-, kil- fiilleridir. Eckmann bu durumu "Hareket ifade eden fiiller ile datif yerine, bazen yalın hâl kullanılır." diyerek açıklamıştır (Eckmann, 2012: 72).

Örnekler: özin yana Türkistān yitkürüp 4b/9, kiliben Ser-i Pul yitip tüştiler 31a/5, Semerᅡand bardılar 39a/6, yürüp bardı Şirāz 44b/9, Semerᅡand kildi 46a/5, rāst Buᅡārā yitti 104b/6, taᅡᅡlası atlanıban bardı Buᅡār 166b/8, Andicān bardılar 186b/5

c. Metindeki bulunma hâli eki +da/+de/+ta/+te, ayrılma hâli eki +dın/+din/+tın/+tin'dir. Bu eklerin tonsuz şekilleri çok az kullanılmıştır ve bu kullanımlar her zaman ünsüz uyumuna göre değildir.

Örnekler: semerᅡandta 8a/5, menzilde 8b/6, çeᅡgāndadır 32a/6, yigitlikde 42a/5, ilde 50a/2, uruşta 85a/3, aradaki 120a/5, tuşta 190b/5; sarıdın 1a/8, topraᅡdın 16b/6, semāᅡātdın 37a/3, seᅡherdın 42b/3, barıdın 42b/9, çağırdın 119b/2, baştın 122b/2, işdın 136a/10, ottın 177a/7, közdin 177a/11

d. Üçüncü şahıs iyelik ekleriyle hâl ekleri arasına gelen zamir n'si Çaᅡatay Türkçesinde genellikle yer almaz. Fakat metinde zamir n'sinin olduğu örnekler hayli fazladır. Zamir n'si, teklik üçüncü şahıs iyelik ekinden sonra yaygın bir şekilde kullanırken

çokluk 3. şahıs iyelik ekinden sonra toplam 7 kez kullanılmıştır. Bu örnekler metnin ilk 96 varağında ve yalnızca ayrılma hâl ekinden öncedir.

Örnekler: üstinde 4a/2, kaşına 4b/6, kırsağının 23b/5, başlarının 23b/11, birindin 27a/5, ağzında 32b/2, adağında 46b/3, tapuğındağı 60a/11, tebessümlerindin 66b/4, sarındın 83a/10, kaşında 94b/8, içinde 103a/4, burcına 110b/10, otında 107b/03, arasında 130a/7

e. Metindeki işlek ilgi hâli eki +nıng/+nıng'dir. Fazla olmasa bile ekin +nuᅡg/+nüᅡg şekli de kullanılmıştır.

Örnekler: Karakölnüᅡg 12b/8, şamnıᅡg 16b/3, barınıᅡg 27a/7, iklimniᅡg 36b/7, sözniᅡg 97b/2, olınıᅡg 058a/09, moᅡolnuᅡg 80b/7, dostluᅡnıᅡg 144a/02

Özellikle zamirlerde ekin +nıᅡgki/+nıᅡgki şekline de rastlanır. Bu kullanım yalnızca metnin ilk 96 varağındadır.

Örnekler: işniᅡgki târiᅡi 2b/11, ulusnuᅡgki aᅡvâli 36a/4, bularnıᅡgki zikri 72a/10

İlgi hâli eki olarak +nı/+ni'nin kullanıldığı örnekler de vardır.

Örnekler: yigitlerini işini 26b/10, ᅡavrâsını çehresi 75b/5, yüz biki Çanmaᅡnı 84b/1, anı bir inisi Cân Vefâ 82a/8

f. Metindeki bazı kelimelerde kalıplaşmış olarak +n ve +la/+le vasıta hâli ekleri kullanılmıştır.

Örnekler: kiçe kündüzün 3b/10, yaşla 27a/2, taᅡgla 42a/9, cânsızın 63a/10, tünle 117b/6

g. Topluluk sayıları hem +elesi hem de +av/+ev < +aᅡu/+eᅡü ekleriyle yapılmıştır. Bu ekler metnin tamamında yer alır.

Örnekler: üçev 12b/11, ikelesi 22b/7, bireᅡünüᅡg 87b/1, ikevni 110a/9, törtelesi 109a/4, törtev 109a/7, birevniᅡg 119b/3, ikelesini 148a/5

h. Bildirme çekimi çoᅡunlukla ir- ve i- filleriyle yapılır. tur- ve dur- fiillerinin kullanıldığı örnekler de vardır. Bunlar genellikle metnin ilk 96 varağındadır.

Örnekler: ᅡatun irür 10b/1, yalᅡan-durur 51b/10, erbâb-ı devlet-turur 64b/10, dervîş idiler 97a/3

3.3.2. Fiil Çekimleri

Bu bölümde, metinde kullanılan fiil çekim eklerinin metne özgü ve Çaᅡatay Türkçesiyle yazılmış diᅡer eserlerden ayrılan yönleri ele alınmıştır. Ayrıca metnin ilk 96 varağı ile son 94 varağı arasındaki farklılıklar belirtilmiştir. Bu kapsamda sırasıyla emir, şart,

gereklilik, geniş zaman, öğrenilen geçmiş zaman ve şimdiki zaman çekimleri; tasvir fiilleri ve -ban/-ben zarf fiil eki incelenmiştir.

3.3.2.1. Emir çekimi

Teklik 1. şahıs: -ay/-ey, -yın/-yin, -ayım/-eyim, -ayın/-eyin. Ekin -ayım şekli sadece bir kez kullanılmıştır.

Örnekler: aytayım 1a/5, tapayın 76a/9, bireyin 93b/7, kiley 106b/3, neyleyin 107b/5, aytay 113a/8, körgüzeyin 144b/4, urayın 184a/5

Teklik 2. şahıs: Genellikle eksizdir. Birkaç örnekte -gıl/-gil eki kullanılmıştır.

Örnekler: at 12a/4, bilgil 17a/04, sağın 22b/3, oturgıl 043b/06, öp 58b/5, çık 91b/9, bolgıl 184a/8

Teklik 3. şahıs: -sun/sün

Örnekler: açılsun 31b/6, öğrensün 67b/10, kilsün 104b/4, birkitsün 149a/7, yıksun 163a/11, barsun 173a/11

Çokluk 1. şahıs: -lı/-li, -alı/-eli, -alıng/-elıng

Örnekler: çapalıng 43a/3, tileli 47a/1, yürüli 47a/8, kiçelıng 51a/4, çıkaralı 89b/5, oynalı 132a/09, alalı 140a/04, bileli 157a/7, köreliıng 153a/2, niteli 188a/09

Çokluk 2. şahıs: -ng, -ıng/-ıng, -ıngız/-ıngız/-uınguz/-üıngüz

Örnekler: bilıng 1a/6, ataıngız 9b/6, koyuınguz 13b/7, körüıngüz 29b/10, kiçiıngız 49a/9, bağlaıngız 51a/4, talaıng 52a/1, tutuınguz 94a/2, aytıngız 103a/6, yitkürüıngüz 136b/10, yığılaıng 137a/2, tilenıngız 137a/9, bitıng 141b/11

Çokluk 3. şahıs: -sunlar/-sünler. Bu ekin örnekleri yalnızca son 94 varaktadır.

Örnekler: bilsünler 110b/1, salsunlar 125b/3, yitsünler 142a/3, közlesünler 183b/4

3.3.2.2. Şart çekimi

-sa/-se kip ekine iyelik kökenli şahıs eklerinin getirilmesiyle yapılır.

Teklik 1. şahıs: barsam 80a/7, disem 96a/11, itsem 182a/9

Teklik 2. şahıs: disenıg 1a/1, çıkarsanıg 76a/5, ahtarsanıg 114a/5, tilesanıg 160b/5,

Teklik 3. şahıs: unutsa 11b/11, tutsa 61b/6, işitse 74a/1, yarılsa 113a/6, kiçse 150b/2

Çokluk 1. şahıs: çalsak 121a/2, itsek 152b/10, ılıgasek 188a/11

Çokluk 2. şahıs: alsanıgız 36a/4, kilsenıgız 74a/11, kılsanıgız 102b/3, disenıgız 136b/8

Çokluk 3. şahıs: oltursalar 20a/9, kılsalar 139b/8, eyleseler 140a/6

Eckmann, *bol-* yardımcı fiilinin imkân ve imkânsızlığı ifade etmek için şart kipiyle birlikte kullanıldığını belirtir (2012: 127). İncelediğimiz metnin son 94 varlığında bu kullanımın örnekleri vardır.

Örnekler: *dise bolmas ki şecâ'atdür işi "işî yiğitlikdir demek mümkün değildir"* 97b/3, *i'timâd eylese bolur sözige "sözüne güvenmek mümkündür"* 122b/1

Şart ekinden sonra *bol-* fiiliyle kullanımının metindeki tek işlevi imkân/imkânsızlık belirtmek değildir. *Ne olursa olsun* kalıp ifadesinde anlamı güçlendirmek amacıyla kullanılmıştır.

Örnekler: *didi hanlar imdi ne bolsa bolur/biziñ alnımızğa yazılğan budur "hanlar dedi şimdi ne olursa olur/bizim alnımıza yazılan budur* 60b/6, *didiler imdi ni bolsa bolsun "şimdi ne olursa olsun dediler"* 184b/9

3.3.2.3. Gereklilik çekimi

Metinde gereklilik kipi *-sa/-se* şart ve *-mağ/-mek* isim-fiil ekinden sonra gelen *kirek* kelimesiyle yapılır. *-mağ/-mek kirek* yalnızca ilk 96 varakta kullanılmıştır.

Örnekler: *uruşmek kirek* 8b/3, *kiçmek kirek* 9a/6, *çıkarmağ kirek* 32a/2, *bolsa kirek* 56b/2, *tapsa kirek* 59b/5, *kılmağ kirek* 73a/1, *tanısa kirek* 138a/11

3.3.2.4. Gelecek zaman çekimi

a. Gelecek-istek çekimi, fiil kök veya *gövdesine -ğay/-gey/-kay/-key/, -ğa/-ge/-ka/-ke* eklerinin getirilmesiyle yapılır.

Teklik 1. şahıs: *sunğa-min* 80a/4, *tüzgey-min* 142b/7, *tutğa-min* 142b/9

Teklik 2. şahıs: *nâ-müselmân ola-sin* 11b/6, *digey-sin* 43b/2

Teklik 3. şahıs: *tapğay* 36a/6, *tirilgey* 36a/11, *yürütkey* 111b/2, *tirgey* 121b/6,

Çokluk 1. şahıs: *itkey-biz* 152a/4, *yarutğay-biz* 176b/2, *aytğa-biz* 183a/1

Çokluk 2. şahıs: *bilge-siz* 8b/2, *tapğa-siz* 88a/4, *kile-siz* 140b/7, *ğalgay-siz* 143b/11

Çokluk 3. şahıs: *digeyler* 11a/1, *atğaylar* 129a/1, *koğaylar* 111b/7, *yitkeyler* 143b/10

b. Mutlak gelecek zaman çekimi: *-ğu/-gü/-ku/-kü* + iyelik ekleri + (dur). Eckmann ekin sadece tonsuz şeklini vermiştir (2012: 139-140). Ancak metinde geçen *davuşkusı yoğ* 64b/1 örneğinden hareketle ekin ünsüz uyumuna girdiğini söylemek mümkündür.

Örnekler: yigüsi 8b/11, davuşkusı yok 64b/1, itküsidür 87b/9, kerem kılğumdur 151a/2, kilgüsidür 102a/6, tüzgüm 102a/7, bozulğusıdur 140a/9, kılğumdur 178a/7, bilgüsi yok 185a/9

3.3.2.5. Geniş zaman çekimi

Geniş zaman, -ar/-er/-r/-ur/-ür + şahıs zamirleri ile yapılır. Birkaç örnekte ekin düzdar ünlülü şekli *-ir* kullanılmıştır. Ayrıca yalnızca *kiçerem 150a/09* kelimesinde *-em* şahıs eki vardır.

Teklik 1. şahıs: kırar-min 80a/8, öltürür-min 87b/1, kparar-min 91a/11, yasar-min 136b/8

Teklik 2. şahıs: bilür-sin 10a/10, niter-sin 42a/3

Teklik 3. şahıs: ayur 20a/8, tapar 31b/11, avunur 57a/4, tigr 82b/11, bozular 148b/10

Çokluk 1. şahıs: alur-biz 141b/6, yiberür-biz 141b/8, uçar-biz 177b/2

Çokluk 2. şahıs: tutar-siz 37a/11

Çokluk 3. şahıs: atarlar 78a/3, kilürler 106a/1

Geniş zamanın olumsuzu Çağatay Türkçesinde *-mas/-mes* ekiyledir. Ancak metindeki birkaç kelimedede Batı Türkçesinin etkisiyle farklı şekiller de görülür:

Örnekler: sıgmas 46b/8, almas-biz 185a/11, kıoymas-biz 189b/2; boza almam 74b/7, barmam 80a/7, kiçmen 150a/9, tapa alman “bulamam” 182a/9

3.3.2.6. Öğrenilen geçmiş zaman çekimi

Öğrenilen geçmiş zaman üç şekilde yapılır:

a. *-mış/-miş:* Eckmann bu çekimin şahıs zamirleriyle yapıldığını ifade etmiştir (2012: 133-134). Ancak metindeki teklik 1. şahıs çekimi *-am/-em* ekleriyleledir. Bu kullanımın tamamı metnin ilk 96 varağındadır.

Örnekler: teñg tutmış 129a/11, dimişler 9b/3, bolmışam 044b/03, bilmişem 080a/03, dimişem 086a/08, dimişler 115b/9

b. *-ğan/-gen + şahıs zamirleri:* aklığan “akmış” 27a/3, mevcüd bolğan-sin “var olmuşsun” 74b/10, turğandurlar “durmuşlar” 103b/7, digendür “demiş” 115a/1, yıglağandurlar “ağlamışlar” 145a/2

c. *-ptur/-ptür + şahıs zamirleri ile yapılır.* Birkaç kelimedede *-p turur* kullanılmıştır.

Örnekler: diptür “demiş” 11b/8, bozuptur “bozmuş” 41b/1, yanıpturlar “dönmüşler” 82a/4, başlap turur “başlamış” 96b/6, karşıptur-biz “gözetmişiz” 121a/9, ötüptür “geçmiş” 135a/6, körüptürler “görmüşler” 145a/5

3.3.2.6. Şimdiki zaman çekimi

-a/-e/-y + (dur/turur) + şahıs zamirleri ile yapılır. Olumsuz çekimde ise -may/-mey + (dur/turur) ekleriyle çekimlenir.

Örnekler: kiledür 6b/2, birmey turur 44a/2, yanadur 48a/7, çapadur 100b/2, yaramaydur 119a/6, yalbaradur 150b/1, kaçadur 158b/3, körmeydür 161a/9

3.3.2.7. Tasvir fiilleri

Bu bölümde, metinde kullanılan *al-*, *bar-*, *başla-*, *bil-*, *bir-*, *bol-*, *çık-*, *çal-*, *kil-*, *kit-*, *kör-*, *tur-*, *tüş-*, *yürü-* tasvir fiilleri Çağatay Türkçesi gramerlerinde belirtilen anlamlarıyla karşılaştırılarak kısaca ele alınacaktır.

al-: Çağatay Türkçesinde yeterlik fiili olarak genellikle *al-* kullanılırken Batı Türkçesinde *bil-* fiili kullanılır. İncelenen metindeki işlek yeterlik fiili *al-*'tir.

Örnekler: boza almam “bozamam” 74b/7, kötere aldı “götürebildi” 97b/1, çıkara algay “çıkatabilecek” 119b/9, köre almadılar “göremediler” 172a/9, tapa alman “bulamam” 182a/9

bar-: Bu fiilin kattığı anlamı Eckmann ve Bodrogligeti “uzaklaşma” olarak ifade ederken (Bodrogligeti, 2001: 287, Eckmann, 2012: 120); Erdem Uçar “belli bir noktadan uzaklaşarak başka bir tarafa yöneliş”in bildirildiğini söyler ve fiili “süreklilik bildiren tasvir fiilleri” başlığında ele alır (2016: 32). İncelenen metinde de *bar-*, tasvir fiili olarak eklendiği fiillere uzaklaşma anlamı katmaktadır.

Örnekler: alıp bardı “alıp gitti” 4b/2, yitip barsa “yetip gitse” 50b/6, çapa bardı “atlanarak gitti” 74a/8, çıkıp bardı “çıkıp gitti” 82a/6

başla-: Eklendiği fiildeki “oluş ve kılışın başladığını” (Erdem Uçar, 2016: 47) bildirmektedir.

Örnekler: ala başladılar “almaya başladılar” 79a/6, yüyü başladılar “yürümeye başladılar” 96b/8, yürüte başladılar “yürütmeye başladılar” 151a/5, öle başladılar “ölmeye başladılar” 170a/5

bil-: Batı Türkçesinin işlek yeterlik fiilidir. Eckmann ve Bodrogligeti fiilin olumsuz çekimine örnek vererek Çağatay Türkçesinde “imkânsızlık” belirttiğini söylemişlerdir (Bodrogligeti, 2001: 285, Eckmann, 2012: 115). Ancak *bil-*, incelediğimiz metinde hem olumlu hem de olumsuz çekimde kullanılmıştır. Metnin ilk 96 varacağındaki *bir şeye muktedir olmak/olamamak* anlamı taşıyan 12 fiilin 6’sı *al-*, 6’sı *bil-* fiili ile yapılmıştır. Kalan 94 varakta *bil-* yeterlik fiili olarak yer almaz, yalnızca *al-* kullanılır.

Örnekler: çığa bilmedi “çıkamadı” 17a/6, tıya bilmeyin “engel olamayıp” 17a/9, ilte bilgey mü “iletebilecek mi” 49b/6, tura bilmes “duramaz” 57a/5, kıla bilmey “kılamaz” 84b/11, tura bilmeyin “duramayıp” 92a/5

bir-: Eski Türkçeden beri kullanılan, hem Doğu hem Batı Türkçesinde yer alan bu tasvir fiili, *-a/-e/-y* zarf-fiil ekleriyle bağlandığı fiilin çabuk yapıldığını ifade eder.

Örnekler: ala birip “alıverip” 38b/9, suna birse “sunuverse” 47a/10, açā birsün “açıversin” 122b/5, yibere birdi “gönderiverdi” 164a/10

bol-: Eckmann fiilin “imkânsızlığa işaret eden olumsuzluk” (2012: 120) için kullanıldığını ifade etse de metinde hem olumlu hem olumsuz şekliyle birkaç örnekte yeterlik fiili olarak kullanılmıştır.

Örnekler: ata bolsañg “atabilsen” 12a/4, ala bolğanını “alabilmesini” 104b/11, bile bolmas “bilemez” 173a/11

çık-: Eckmann bu fiilin işlevini “bulunma” olarak ifade etmiştir (2012: 120). Bodrogligeti ise hareketin “bir yerden dışarı veya yukarı” doğru yapıldığı anlamını verdiğini söyler (2001: 288). Metinde geçen örneklerde bulunma işlevine rastlanmamıştır. Bodrogligeti’nin belirttiği *dışarıya doğru* anlamının yanında, bazı örneklerde bu tasvir fiili *hareketin tamamlandığını ya da tamamlanacağını* ifade eder.

Örnekler: saçrap çıkқан “fırlayıp çıkan” 65b/10, tolup çıktılar “doldular” 127a/8, kal’anı hālī itip çıkşunlar “kaleyi boşaltıp çıksınlar” 142a/1, hūvf salıp çıktılar “korku saldılar” 169a/2

kal-: Eski Türkçeden beri kullanılan *kal-* fiili süreklilik fiillerindedir. Fiilin *-p* bağlayıcı zarf-fiil ekiyle kullanıldığı örnekler “tamamlanmış eylemin kalıcı etkisi”ni gösterirken, *-a/-e/-y* ekleriyle kullanıldığı örneklerde “hareketteki devamlılığı” ifade eder (Bodrogligeti, 2001: 286-288; Eckmann, 2012: 116-120). Erdem Uçar, bu işlevlere ek olarak *kal-* fiilinin, esas fiilin “tamamlanmasına çok yaklaşıldığını” belirten bir anlamı olduğunu

söyler (2016: 33). İncelediğimiz eserde yer alan 13 kullanımdan 9’u esas fiile *-p* zarf-fiil ekiyle bağlanmıştır ve genellikle *filin kalıcı etkisini* bildirir.

Örnekler: koşulup kalıp irdiler “katılıp kalmışlardı” 15b/4, çağıra kaldı “bağırıp kaldı” 119a/2, bakıp kalsunlar “bakakalsınlar” 125b/3

kil-: *kil-* Çağatay Türkçesinde, “önceki tarihten beri devam eden” (Eckmann, 2012: 115) anlamında süreklilik fiili olarak kullanılmaktadır. Bu yardımcı fiilin bir başka işlevi de “hareketin gerçekleştiği yere ya da anlatıcıya doğru” (Bodrogligeti, 2001: 288) yapıldığını ifade etmektedir ve incelenen metinde yaygın olarak yer almaktadır. Bu işlevlere ek olarak, *yitişe kilsün 104b/4* örneğinde fiile tezlik anlamı katmıştır.

Örnekler: alıp kildi “alıp geldi” 4a/4, çıkıp kildiler “çıkıp geldiler” 50b/1, atlana kilsün “atlanıp gelsin” 97b/9, yitişe kilsün “hemen yetişsin” 104b/4, yığılıp kilgeyler “toplanıp gelecekler” 152b/9, çığa kildi “çıkageldi” 157a/11

kit-: *-p* bağlayıcı zarf-fiil ekinden sonra gelerek uzaklaşma bildiren tasvir fiilidir.

Örnekler: uçup kittiler “uçup gittiler” 57b/2, çıkıp kitti “çıkıp gitti” 89b/9, yanıp kittiler “dönüp gittiler” 94b/5

kör-: Metnin yalnızca dört kez ve ilk bölümünde kullanılmıştır. Esas fiilin yapılmaya çalışıldığını ifade eder, çabalama bildirir.

Örnekler: ayra kör “ayırmaya çalış” 1b/11, kayra kör “çevirmeye çalış” 1b/11, kültüre kör “getirmeye çalış” 78b/1

tur-: Eckmann, bu fiilin *-a/-e* zarf-fiil ekiyle “devamlılık”, *-p* zarf-fiil ekiyle ise “hareketin sürekliliğini” belirttiğini söyler (2012: 116-121). İncelenen metinde *tur-* tasvir fiili genellikle *-p* zarf-fiil ekiyle kullanılmıştır.

Örnekler: birkitip turdılar “sağlamlaştırıp durdular” 12b/11, kükrep turuṅg “kükreyip durun” 53a/11, tevekkül kıılıp turdı “tevekkül edip durdu” 86a/2, atlana tursun “atlanadursun” 102b/5, saklap tursun “saklayıp dursun” 141a/3

tüş-: Hareketin hızlı, beklenmedik bir şekilde yapıldığını gösterir. Eckmann ve Bodrogligeti fiilin yalnızca *-a/-e/-y* zarf-fiil ekinden sonra kullanımlarına örnek vermiştir. Erdem Uçar ise *-p* zarf-fiil ekiyle kullanıldığını söyler. İncelediğimiz metinde hem *-a/-e/-y* hem de *-p* ile kullanılmıştır.

Örnekler: kilip tüşti “geldi” 50b/9, yürüp tüştiler “yürüp gittiler” 81a/11, yaraşa tüşti “uygun düştü” 124a/9, kapay tüşti “kuşattı” 160b/2

yürü-: *-p* zarf-fiil ekiyle kullanılan ve hareketin başladığını ve devam ettiğini bildiren süreklilik fiilidir.

Örnekler: alıp yürüdi “alıp gidiyordu” 162a/3, salıp yürüdi “salıp gidiyordu” 171a/3

3.3.2.8. *-ban/-ben* Zarf-fiil eki

Eckmann *-ban/-ben* zarf-fiil ekinin arkaik olduğunu belirtir ve sadece şiirde vezin gereği kullanıldığını söyler (2012: 119). İncelediğimiz metnin tamamında *-ban/-ben* sıkça yer alır. Ancak bu ekin genişlemiş şekli olan *-banı/-beni* ise yalnızca ilk 96 varakta kullanılmıştır.

Örnekler: barıbanı 2b/10, yürübeni 15a/10, tutubanı 26b/8, yumubanı 51b/10, kitürübeni 72b/8, sürübeni 81a/3, urubanı 85a/11, kilibeni 88b/1

4. METİN

4.1. Metin Kurulurken Uyulan Esaslar

1. Sayfanın en solundaki sayı ve harfler varakları, her beytin başında yer alan numaralar satır numarasını; varak numarası ile satır numarası arasında kalan ve 5'er 5'er ilerleyen sayılar ise beyit numarasını göstermektedir.
2. Metnin yer yer tekrar eden karışmış sayfalarına müdahale edilmemiştir.
3. Köşeli parantez [] içerisindeki harfler, yazılmamış olduğu düşünülen harflerdir.
4. Yapılan düzeltmelerin metindeki şekilleri dipnotlarda gösterilmiştir.
5. Bütün özel isimler büyük harfle yazılmıştır.
6. Alındığı dildeki imlasından farklı olarak ünlüleri yazılan kelimelerde, esas imladan farklı olan harf dipnotta koyu puntoyla gösterilmiştir.
7. Alıntı kelimelerdeki uzun ünlülerin vezin nedeniyle kısa okunması gerektiği durumlarda, kısa okunacak ses dipnotta italik yazılmıştır.
8. Metinde yer alan beyit, dörtlük ve gazellerin vezinleri dipnotlarda belirtilmiştir.
9. ŞHD'de yer alan şiirlerin nüsha farklılıkları dipnotlarda gösterilmiştir.
10. V nüshasıyla ortak olan bölümlerdeki nüsha farkları dipnotlarda verilmiştir. Metinlerde yer almayan kelimeler Ø işareti ile gösterilmiştir.
11. Metinde yer alan boşluklar yazı çevriminde de bırakılmıştır.
12. ni/ne, dünyî/dünyâ gibi iki şekilde yazılan kelimeler metindeki şekilleriyle okunmuştur.
13. Arapça ifadelerin çevirileri dipnotta verilmiştir.
14. Farsça birleşik kelime ve eklerin yazımında İsmail Ünver'in *Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler* adlı çalışmasında belirtilen esaslara uyulmuştur (1993).
15. Metinde çoğunlukla *şîre-merd* olarak yazılan kelime aslına uygun olarak *şîr-merd* okunmuştur.

4.2. Metinde Kullanılan Yazı Çevirimi Harfleri

ا	a, ā, e	ض	d, z
آ	ā	ط	ṭ
ب	b, p	ظ	ẓ
پ	p	ع	‘
ت	t	غ	ġ
ث	s	ف	f
ج	c	ق	q
چ	ç	ك	k, g
ح	ḥ	ل	l
خ	ḫ	م	m
د	d	ن	n
ذ	z	نك	ng
ر	r	و	v, o, ö, u, ü, ū
ز	z	ه, هـ	h
ژ	j	لا	lā
س	s	ى	y, ı, ı̇, ı̄
ش	ş	ء	’
ص	ş		

4.3. Çeviri Yazılı Metin

			+-- / +-- / +-- / +--
1a	1	1	oqayın diseñg gaybniñg tilini işitkil şehensâh temşilini
		2 ⁷	
		3	Moğol hanları biz idük sîne-şâf bozup şart alar kıldı qavlin hilâf
		4	köñgölni üçün 'işretiğa barıp yaman kişilerinñg söziğe kirip
		5	hilâf eyleben 'ahd bozğan tilim bu bâbette bir niçe söz aytayım
	5	6	ki ya'nî bedenlerimizde biziñg iki düşmeni bar andağ bilinç
		7	bular nefsi emmâre şeytân-durur buların zararlar firāvân-durur
		8	bedeninñg huzûrı sarıdın kilip özini 'aceb mihrیبân körsetip
		9	tağı azqurup kör ne kıldı tamâm bu Âdem atağa 'aleyhi's-selâm
		10	[o] düşmenleriniñg zişti irür buların qutulmağ düşvâr irür
	10	11	bu bâbette nazmî tidi şehriyâr işit kıt'a çün gevher-i âbdâr
1b		1	
		2 ⁸	pehlivân irmes kişi kim köp yağılarnı yinçer nefs-i kâfir-kışni kim yinçse oldur pehlivân
		3	mu'teber bolğay mu hergiz ikki düşmeninñg sözi kim ataninç düşmeni bolmas oğulğa mihrیبân
		4	
		5	ki ya'nî bu düşmenlerinç def'ini qılıban helâk eyle şol ef'ni

⁷ Satır boş bırakılmıştır. Boş bırakılan satırların yalnızca satır numaraları gösterilecektir.

⁸ Bu kıta fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün vezniyle yazılmıştır ve Şiban Han Divanı'nda yer almamaktadır.

- 6 aᅅga dārī dermān istemesenᅅ
kōᅅgöl mülkini kıldı bir birle tenᅅ
- 15 7 yürekleridin inᅅterip kıanı
yaķar otķa gencīne-i cānı
- 8 bula[r] dīn ü imāᅅga yaᅅma salur
vücüd içr[e] her laᅅza ᅅavᅅā salur
- 9 taķı bu şafā siz üçün külᅅanī
ᅅuzūr-ı bedendür munuᅅᅅ sivgeni
- 10 tutup mu'teber Tinᅅriniᅅ emrini
kılıp muᅅtedā Muştafā şer'ini
- 11 rūᅅuᅅᅅnı yaman nefsdin ayra kör
yüzini öziᅅᅅ sarıdın kıyra kör
- 2a 20 1 şol irteki yārānlarıᅅᅅnı saᅅın
unut mundaᅅın yād kııl andaᅅın
- 2 saᅅınıᅅᅅ burunᅅı yir ü yurt u bāᅅ
mu'aᅅᅅar kıılıᅅᅅ güllerindin dimāᅅ
- 3 bedel bolmas andaᅅı yārānlarıᅅᅅ
ᅅazān körmes andaᅅı būsānlarıᅅᅅ
- 4 uşal yirdedür tāze gülzārlar
zülāli revān-baᅅş enhārlar
- 5 vefāsız-durur dehr-i nā-pāydār
şol aşl-ı vaᅅannı tileᅅᅅ zīnhār
- 25 6 açıban leᅅāyifte genc-i revān
saᅅıp dürr ü gevher Şibānīᅅan
- 7 vilāyet bile cem' itip salᅅanat
soruban sır-ı ᅅāldin ma'rifet
- 8 kılıp nazm birle münācātı
tiledi uşal demde ᅅācātı
- 9 ma'ānī vü şürette 'ālī-maᅅām
şerī'at ᅅaᅅıᅅat mürīdi⁹ tamām
- 10 hidāyet tinᅅizinde bolᅅan ᅅarīᅅ
umūrında bī-huş ehl-i ᅅarīᅅ

⁹ Met.: merdī

- 11
- 2b 30 1 hāzır iken gülşen-i dāru'n-na'īm
hayfdur olmağ bu gülşende muq'īm
- 2¹⁰ yā İllāhī¹¹ yoqsızım ma'mūr sin
ma'rifetle könglümi toldur sin
3 mā vü memelik minde qoyma bir nefes
köndürüp toğrı yola kıldur sin
4
- 5 uşandın soᅇgun Şāh Şibānnı
İdi qoldaban aldı Şabrannı
- 6-7 ölüp anda ba'zı günehkārlar
tağı 'afv hem taptı bisyārlar
- 35 6-7 uşandın soᅇgun Yesīni aldılar
kirekmes kişini kisip saldılar
- 6-7 bolup mülk-i Türkistān yek-qalet
fürüzān bolup devlet urdı 'alem
- 8 'ināyet kılıp server-i şād-kām
üleşti vilāyetlerini tamām
- 9 tamām mülāzımlarını yığıp
birip toylar şād-mānlıq kılıp
- 10 barıbanı her qaysı öz ülkesin
niğāh-dāşt kıılmağğa boldı berīn
- 40 11 bu işniᅇki tārihi sekkiz yüz
tağı toqsan altıda¹² boldı tüküz
- 3a (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 3b 1 uşandın soᅇgun didiler şehriyār
kiliᅇ mini digen qa yirde ki bar
- 2 alıp mülkni pişürüp aşnı
yığılıᅇ didi qavm u qardaşnı
- 3 yiberdi kişi kim kiliᅇ hās u 'ām
günehleriᅇizni kiçürdük tamām

¹⁰ 30-33. Beyitler fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılmıştır.

¹¹ Met.: İllāhī

¹² M: 1490-1491

- 4 biziñ boldı Türkistān yek-ķalem
bu kişverde bed-ķ'āh boldı 'adem
- 45 5 alar kim ķalıp-siz atamızdın
nimeni dirīğ itmeli sizdın
- 6 bu ķālette Sūfī Bik ođlı ki bar
uşal Aķ Seyid Bik başlığlar
- 7 nökerleridin ni ki bolđan bile
Buķārīdın uş kildi sürgen bile
- 8 uşandın soñgun Bik Ħaydar ki bar
anıñ nebresi şol Ħasan şeh-süvār
- 9 omağı anıñ irdi Ķoñratdın
özi bilgülük ķav bile atdın
- 50 10 kiçe kündüzin hiç turmay sürüp
barıp Sır tamağındın atlandurup
- 11 kitürgeni kim boldı eylep hümüm
Süyünç Ħ'āce Sulţān u Sulţān Küçüm
- 4a 1 ol irdi Ħıţāydın¹³ 'Abbāsğa
didi Ħan bar ol ikki elmāsğa
- 2 anıñ birisi Ħamza Sulţān irür
iş üstinde bir şır-i ğurrān irür
- 3 yana birisi Mehdī Sulţān ki bar
anıñ yiri meydāndur u ķār-zār
- 55 4 didi kim Ķıđatay ara ni ķılıp
yürür-siz diben anda kildi alıp
- 5 uşandın soñgun ķalđan arıtturup
ķarındaş nökerleridin yığdurup
- 6 kitürdi yiberip peygāmlar
taķı ķıldı bisyār in'āmlar
- 7
- 8 bu MaĦmūd Sulţān barıp Taşkend
yitip anda āvāze ķıldı bülend

- 9 uruşup yanıp atlanışı bile
kiledür idi az kişi bile
- 60 10 bir er nime Otrar ilindin çapıp
kilürinde Aḥmed Bik andın yanıp
- 11 anıñg birle bar irdi miñg kişi say
tamām cigerdār u rezm-āzmāy
- 4b 1 yolu[k]up Maḥmūd Sulṭānga
ser-i şeh-süvārān meydānga
- 2 alıp bardı şāh-ı ser-efrāznı
kılıp ḥaddidin köp i'zāznı
- 3 körüp anı Sulṭān Maḥmūd Ḥan
didi merḥabā ey cihān-pehlivān
- 65 4 tutup 'izzetin ḥāş şoḥbet birip
yana başdın şart u 'ahdi kılıp
- 5 yiberdi anı bes ki yaḥşı sılap
revān boldı sulṭān-ı 'ālī-cenāb
- 6 sipehdār Maḥmūd Sulṭān yana
yitip kildi ŞibānīḤan қаşına
- 7 ol ılnıñg yazığa¹⁴ ŞibānīḤan
Semerkāndnı basıp ötüp revān
- 8 çapıbanı Qarşı vü Kişni tilep
alıban tükel mālını olcalap
- 70 9 özin yana Türkistān yitkürüp
turup on kün atını tındurup
- 10 yana atlanıban bolurda revān
işitip Sulṭān Maḥmūd Ḥan
- 11 iki bik yiberdi meded kılığalı
biri Aḥmed ü biri Bende 'Alī
- 5a 1 bular başlıg biş miñg kişini
yiberdi kılıñg cān bile işini
- 2 şehensāh Şibānī eylep şitāb
kiliben Semerkāndnı o kün қаpap

¹⁴ Met.: yarığa

- 75 3 oturğanda Şeyhzāde apukıdın¹⁵
ııp kildi uruşa bolup berīn
- 4 kişi bilmedi hī sanın anıng
yayağ atlıg erindin illig minğ
- 5 Devābede saldılar irdi uruş
Semerand ili yandı birmey turuş
- 6 ozin krgüzüp her biri bir neheng
ıla bilmey iş boldı bir birleniğ
- 7 nūmūdār uun baqlamaqlıg yarağ
irür abir ¹⁶üstide yangan erāg
- 80 8 sürüp Hān hāndaqqā tigrü kırıp
yitip turdı dervāzesiqa kilip
- 9 yıgılğanlar at krdi baş üstide
toyağdın atnıng ki taş üstide
- 10 sipāh-ı Semerand bir kūh idi
nidin kp diseng andın enbūh idi
- 11 Şehensāh idi bāan ol hāylni
salıp bend yandurğuçı seylni
- 5b 1 tigiben te ıkkıuçı o uı
basıp tağ yingtergen irniğ küi
- 85 2 ne şehr üstide gerd-i meydān idi
savuğ āhdın kkte tūfān idi
- 3 löp il hāndaqqā tolğan bile
lebāleb bolup yattı urğan bile
- 4 tapıp kūs ra' dındın āzār řehr
derīn irdi¹⁷ kim bolsa izār şehr
- 5
- 6 bu Şeyhzāde dervāzesindin kişi
bolup irdi dūřvār ıkkımağ iři
- 7 ehārrāha dervāzesiqa barıp
bahadır yigitler yürüp atlanıp

¹⁵ Met.: apukıdın

¹⁶ Met.: anber

¹⁷ Metinde bu kelimeden nce *boldı* yazılmış ancak zeri izilmiştir.

- 90 8 yürüp tüşgeçe Bāğ-ı Nev¹⁸ allıda
kılır-biz bir birge dip cān fedā
- 9 Semerķand şehri binā bolğalı
cihāndārлық ibtidā bolğalı
- 10 bu yirlerge yitmedi hīç pādişāh
bu işke zemīn ü zamāndur güvāh
- 11 hezār āferīn Şāh Şibānī Han
yaruğ tīğīng āyīnesindin cihān
- 6a 1 ḥadenḡi küşād itsenḡ ehl-i neberd
itür şad-hezār āferīn şīr-merd
- 95 2 kemāndārınḡ şest-i pākin körünḡ
‘adū kökreindeki çākin körünḡ
- 3 yarasın kılıp çār-ḥam çāşnī
ḥavāric yürekindeki taşnı
- 4 ḳo yası sin āfāknıng üstide
nażar bağlağan ḫāknıng üstide
- 5 tidi şehir ili munda köp turdılar
çıkalıng diben kıldılar ilge car
- 6 çıkıban yayağ atlıḡı bī-ḥesāb
uruş saldılar eyleben ıztırāb
- 100 7 uruş boldı katıķ Şibānī Şāh
ḳaçurup bularnı kılıp ḫāk-i rāh
- 8 Semerķandnı alğalı yitkürüp
bu kün taḡlağa işni yavuşturup
- 9 itürler idi kim bu iş dem-be-dem
yitişküsi Han devletidin be-hem
- 10 uşal Nūr Sa‘īd Bik Bilgüt omaḳ
anıng irdi bir ‘asrda tumturāḳ¹⁹
- 11 Muḥammed Sālīḫ anıng oḡlı-durur
işitiḡ ni türlüḡ ḥaberler birür

¹⁸ Met.: Belḡ-i Nev

¹⁹ Met.: tumturāḳ

- 6b 105 1 ümīdim mining köp dip Hândın
kaçıp kiliben Bākī Tarhandın
- 2 Buḥārādın on ming kişi birle Bik
tidi kim kiledür barı bir dik
- 3 işitti shehensāh uşbu haber
aṅga çün ki bar irdi fetḥ ü zafer
- 4 Semerқanddın yanıp ılgap sürüp
aṅga yitti fi'l-ḥāl karşı yürüp
- 5 körer қal'a-i Debzīğa kilip
turur Bākī Tarḥan özin birkitip
- 110 6 birip arқasın қal'a қurғanığa
Kūhek suyn alıp bir yanığa
- 7 yasaban uşal yirde қurғanıда
kün irdi namāz-ı dīger vaқtıда
- 8 bu tāriḥ tokқuz yüz biş idi
Şehensāh iqbāl ile iş idi
- 9 idi tört zi'l-қа'deniṅ ayığa²⁰
kim ivrıldı devrān Ḥan rāyığa
- 10 turuban öteydür idi Ḥan namāz
anıṅ virididür şıdқ birle niyāz
- 115 11 қamuğ bik ü sultānlar eylep hurūş
uşal ḥālde boldı қatıқ uruş
- 7a 1 namāzın қılıp Ḥan fāriğ bolup
İdidin қamuğ ḥācetini қolup
- 2 ol irdi қаşında mülāzımları
yürüp cümle üstide boldı barı
- 3 қılıç қoptı her sarıdın yaғdı oқ
4 kişimektür iş özge imkānı yoқ
- 5 turup her sarı tīr-bārān bile
aқıp kitti қаққан kişi қan bile
- 120 6 sipehdār gerdān қılıp gürzni

²⁰ M: 1 Haziran 1500

- tehevvür bile yıktı Elbruznı²¹
- 7-9 atışlık kişi āferīnler tapıp
kılıçlık kızıl қаnға çumdı çapıp
- 10 salıp қал'аға Bāq̄ī Tarḥan özin
süren gerdi basıp yüzün közin
- 11 nevā-gīridin bir niçesi be-hem
boluban kirip irdiler hem-қadem
- 7b (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 8a 1 yarağı bile mälların aldılar
tüşürgen kişini kisip saldılar
- 125 2 uşandın bolup leşkeri şād-mān
Buḥārānı ılgap barıp aldı Ḥan
- 3
- 4 şehensāhdın ders ü taḥşīl işit
daқāyıқта 'irfān u temşīl işit
- 5 Semerқandta Sultān 'Alī Mīrzā
basılıp anıñg işi boldı edā
- 6 Muḥammed Mezīd Bāq̄ī Tarḥannı
aқızdı basıp қал'ada қannı
- 7 alıban bu düşmenlerin şehriyār
didi şükr k'ey pāk Perverdigār
- 130 8 Resül-i Ḥudā tapsa nuşret amān
oқurlar idi bu ḥadīs ol zamān
- 9
- 10 didi Ḥan oқup bu ḥadīs-i Resül
қarındaşlarıға қılıñgız қabül
- 11 қavī yağı uşbu yağılardın
bedenleriñgizniñg içinde yaқın
- 8b 1 bu Sultān 'Alī Mīrzā digeniñg
irür nefsi emmāre andağ biliñg
- 2 Muḥammed Mezīd, Bāq̄ī digenimiz
қavī şīr-i şeytān irür bilge-siz

²¹ Met.: tehevvür yıktı bile Elbruznı

- 135 3 bu yağığa ni nev' uruşmek kirek
ki lâ-ḥavle birle turuşmek kirek
- 4 Ḥudā birse nuşret bolup fetḥ işi
bu düşmenlerin pāk başkan kişi
- 5 iki dünyānıṅ pādişāhı bolur
anıṅ yiri dāru'n-na'īm içredür
- 6 aṅga kılğusı Tiṅri ḥavrā nedīm
bu menzilde ol cāvidāne muḳīm
- 7 körünṅ vāy ol kişiniṅ cānını
tutup nefis ü şeytān fermānını
- 140 8 anıṅ birle kılğuçı bolsa 'amel
tamām işi bolğusı ḳalb u daḡal
- 9 taḳı ḥod-perest olsa dünyā-perest
hevā vü heves birle maḡrūr u mest
- 10 nişār[1] anıṅ bolğusıdur raḥīm
anıṅ cāvidān yiri nār-ı caḥīm
- 11 yigüsi zaḳḳum içküsi hem şamīm
içi baḡrı ḥasretdin olğay demīm
- 9a 1 taḳı Tiṅridin ḳorḳ²² rikḳat bile
'amel kılğuçı bol şerī'at bile
- 145 2 bu fānī cihān lezzetini ḥicāb
biliben 'ālemde maḳşūd tap
- 3 eger ḳılsaṅız yaḥşı girdārını
'ināyet ḳılur Tiṅri dīdārını
- 4 bu taḳrībte ḥusrev-i behremend
didi şevḳ ile uşbu nazm-ı bülend
- 5
- 6²³ lezzetidin dünyānıṅ kiçmek kirek
āḥiret işbātını tüzmeḳ kirek
- 7
- 8 yana tidi temşil Şibān'Ḥan

²² Met.: ḳurt

²³ Bu beyit fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılmıştır.

- işitip kılıŋ munı vird-i zebān
- 150 9 ni dürr-i semīnler saçar pādīšā
zamāne şehenşāhları haqqıda
- 10 burun çağda bir tülkigine
yürür irdi yurtlar ara hem-sīne
- 11 süngekle isteyü isteyü körünge iş
boyaççılarınge küpige tüşmiş
- 9b 1 taqı cehd itip tırmaşa tırmaşa
çıkıbanı kör nişnenge başıd[a]
- 2 turubanı özini hoş-reng körüp
taqı tülkiler qaşığa barmış yürüp²⁴
- 155 3 dimişler munı körüp ol tülkiler
bu reng²⁵ ü nümüdār kim sinde bar
- 4 qa yirdin saŋga tigdi bu zīb ü reng
qa yirdin kitürdüŋge bu etvār u yanŋ
- 5 yaḥūd bu kiçe bāğ idi menzilinge
tutup şöhet-i yār birle idinge
- 6 bu tülki dimiş barı rengimni siz
körünge dağı ṭāvus-ı ner atanŋız
- 7 didiler ki andağ mu yār-ı cemīl
baralinge bāğqa vü sin cilve kıl
- 160 8 temāşā kılalinge didiler sini
tidi cilve bilmem koyunŋuz mini
- 9 bu tülkiler aydı ki tezvīr-sin
fen-engiz ü telbīs ü tedbīr-sin
- 10 bu dünyāda bes salṭanat da'vāsın
kıllur şāhlarğa kirek dād u dīn
- 11 şerī'atte da'vā kıllinge zīnhār
üçün zīnet [ü] zīb bī-i'tibār
- 10a 1 bu taqrībte server-i şīr-merd
sır-ı ḥāldin didi sīr-āb ferd

²⁴ Vezin bozuk.

²⁵ Met.: reveng

- 2
- 165 3²⁶ tülki bigin tonuᅡga aldanmaᅡıl
olmaz atı kendüᅡge atanmaᅡıl
- 4
- 5 taᅡı imdi Tiᅡgriniᅡ emrin işit
nebī-yi şer' aᅡkāmın oᅡup işit
- 6 bolup resm vü eylenᅡiz ma' delet
ᅡalāyıkᅡa tigürseᅡiz menfa'at
- 7 muᅡaᅡᅡaᅡ siz ü ehl-i tevᅡid hem
velī vü civān-merd ü ehl-i kerem
- 8 bu taᅡrībte²⁷ şāh-ı devrāndın
ᅡikāyet işitiᅡ Süleymāndın
- 170 9 Süleymān 'aleyhi's-selām bir kün
tidi bayᅡuşᅡa ke'y vīrān orun
- 10 bilür-sin ki ᅡatun mu köp yāᅡıd ir
bu sözni işittiᅡ cevābnı bir
- 11 didi bayᅡuş cins-i ᅡatun köp
işitiᅡ cevābımnı kim bar mu yup
- 10b 1 ᅡatun söziᅡe kirgen ir ir müdür
ir irmesdür ol daᅡı ᅡatun irür
- 2 irürler alar 'aᅡldın nāᅡışāt²⁸
egerᅡi nebī didiler ᅡayyibāt
- 175 3 ᅡılıptur şehenşāh Şibānī ᅡan
bu taᅡrībte şāh-beyti revān
- 4
- 5²⁹ çün ki tidi şāverehünne³⁰ Resül
pes alarnıᅡ sözini ᅡılma ᅡabül
- 6
- 7 bular çün ki nāᅡış-durur 'aᅡlda
işitiᅡ ᅡikāyetlerin nāᅡlda

²⁶ Bu beyit fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılmıştır.

²⁷ Met.: taᅡrīb iki kez yazılmıştır.

²⁸ Met.: nāᅡışāb

²⁹ Bu beyit fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılmıştır.

³⁰ Arapᅡa "onlara danıştı (fikirlerini sordu)".

- 8 bularnıḡ me'mūrı 'āmil imes
ḡaḡıḡatte dānā vü kāmīl imes
- 9 'amel ḡılsa ḡatun sözi birle ir
irenler uşal ḡışını ir mü dir
- 180 10 ḡıyāmette ḡatunḡa bolḡan zebūn
irenler ḡaḡarında³¹ tapmas orun
- 11 nebī tidi āḡır zamān vaḡtıda
işıtiḡ söz ümmetlerim ḡaḡḡıda
- 11a 1 ḡılıbanı Tinḡrige ḡulluḡ yana
dürūd-ı taḡıyyet diḡeyler maḡḡa
- 2 bularnıḡki ornıda īmān bolup
taḡı bolḡay īmānsızları köp
- 3 bu sözni diḡende resūl-i Ḥudā
didiler şaḡābe kim ey muḡtedā
- 185 4 alar kim tanıp Ḥaḡnı eylep sücūd
diḡeyler saḡḡa şıdḡ birle dürūd
- 5 bu ḡāyife īmānsız bolsa iş
dirḡḡa ki düşvār bolḡay dimiş
- 6 resūl-i Ḥudā didiler kim meḡer
ḡatun sözidin ḡıḡmaḡan bī-hüner
- 7 bu mev'ızalarını oḡup ḡıldı Ḥan
tümen nükte bir beyt birlen revān
- 8
- 9³² 'avrat ile meşveret eylemegil
rāzıḡı her aḡḡa söylemegil³³
- 190 10 tidi şāh men' eyleben şurbnı
ḡoy ümmü'l-ḡabāyişni tap ḡurbnı
- 11 saḡḡa munı şeyḡān besī sivdürür
ḡavī eyleben nefsnı ivdürür
- 11b 1 bedenni vü şehvetni ḡütlandurur
fesādın vü fişḡın ziyāde ḡılır

³¹ Met: ḡaḡar

³² Bu beyit feilātün(feilātün)/feilātün/feilün(fa'lün) vezniyle yazılmıştır.

³³ İki misra arasındaki çerçevede *ve lehū* ifadesi yer almaktadır.

- 2 tamuḳka taḳı uşbudur reh-nümāy
irür mundın ötken kişi pāk-rāy
- 3 ötüṅḡ ḡamrınıṅ şerridin zinhār
boluṅḡ Tiṅgri luṭfindın ümīd-vār
- 195 4 menāhīni men' eyleben şehriyār
tidi beyt çün gevher-i şāh-vār
- 5
- 6³⁴ içme anı nā-müselmān ola-sin
içer irseṅḡ maḡz-ı şeyṭān ola-sin
- 7
- 8 nebī diptür işit 'aleyhi's-selām
ösürtür nime cümlesidür ḡarām
- 9 ḡaramuḳ ḡımız boza 'araḡnı³⁵ ḡoy
bular birle zinhār sin tutma ḡüy
- 10 ösürgünçe dükkānıṅḡ bozasın
taḳı içme sındur anıṅḡ kūzesin
- 200 11 bulardın içip ḡoysa ṭā'ātını
unutsa niyāz u 'ibādātını
- 12a 1 taḳı kişi birle uruşsa müdām
yaḡin bil bularınıṅḡ tamāmı ḡarām
- 2 taḳı nerd ü aşuḡnı ey merd-i yār
girev baḡlaban oynama zinhār
- 3 taḳı oḡnı hem baḡlap atma girev
bu işlerge sin bolmaḡıl pīşrev
- 4 ata bolsañḡ oḡnı verzişka at
köṅgölde ulı niyyet itkil ḡazāt
- 205 5 şehensāh-ı pīrūznı tāc u taḡt
Muḡammeddür atı laḡab Şāh Baḡt
- 6 anıṅḡ zikr-i ḡayrın ḡılıp ḡuṭbe-ḡ^vān
şıfātın oḡur boldı Şibān⁷Ḥan
- 7 yapıp ma'rifet bikrige tāceler
ḡoyup sözge tansuḳ dībāceler

³⁴ Bu beyit fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılmıştır.

³⁵ Met.: 'araḡını

- 8 ma'ānīğa elfāz-ı rengīn libās
maḳālinde ṭāḳ tārumdın³⁶ esās
- 9 kılıp Hızır birlen nazar-bāzlık
Mesihāğa öğretti dem-sāzlık
- 210 10 bisāt-ı hüner içre mensübe-bāz
irür şüret ü seyrni ser-firāz
- 11 tapuğında fermān-beridür felek
şenā-h^vān aṅga ādemī³⁷ vü melek
- 12b 1 ḳazā sırrığa iştirāki anıṅ
irür bī-bedel zāt-ı pāki anıṅ
- 2 umūrında mazbūṭluk ihtiyār
zuhūrında maṭbū'luk ihtişār
- 3 eyā fahr-i devrān Şibānī Şāh
selāṭīn-i 'ālem saṅga ḥāk-i rāh
- 215 4 atıṅ ḳulları devlet erbābıdur
gedā-yı deriṅ himmet aşhābıdur
- 5 ḳudūmuṅ-durur şem'-i nūr u şafā
iziṅ tozı ḥāsīyyet-i kīmyā
- 6
- 7 Buḥārāğa ılığap barğanda Han
alıp ol vilāyetni ḳıldı amān
- 8 Ḳarakölnüṅ ilige köp birdi pend
didi pend işitiṅ körmenṅ gezend
- 9 kılıp va'deler birle ḥāḳın ḡanī
taḳı Ḥamza Sultānğa birdi anı
- 220 10 aṅga daruğa Ḥamza Sultān ḳoyup
biliṅ didi yaḥşı yamanın sorup
- 11 üçev irdi daruğa öltürdiler
Ḳarakölni birkitip turdılar
- 13a 1 gedāyını köteriben pādişā[h]
diben uşbudur bizge püşt ü penāh

³⁶ Met.: torumdın

³⁷ Met.:

- 2 kişi çapturup Bākī Tarhanğa
yürür-biz diben Hamza Sultānğa
- 3 alarnıñ bu engizlerin bildi Han
bu mīrzalarınıñ işin kıldı Han
- 225 4 didi kıldıñız barça nādānlık
özünğüzni bizler bile kanlık
- 5 alarnıñ yüzini leṭāfet bile
tabın kıldı pend ü naṣīhat bile
- 6 alarnıñ günehlerini Han bilip
7 bağışladı luṭf u 'ināyet kılıp
- 8 uşal ikki sultān dil ü dīde dik
inisi Bobaydur ağa Cānıbık
- 9 Bobayğa Karakölni tapşurdı Han
tidi kim amān saḡla kıлма yaman
- 230 10 yana uşbu Sultān Bobaynı tutup
yamanlığdın on kişisin öltürüp
- 11 yitiş dip kişi bardı kim boldı şeyn
Ebu'l-Muḡsin Şāh Sultān Hüseyn
- 13b 1 Muḡammed Hüseyn irdi H'ārezmdin
yanarı yoḡ irdi anıñ rezmdin
- 2 añğa başlatıp miñg kişini kömek
kılnıñız didi il buyursa niteg
- 3 taḡı Bākī Tarhan hem Karşıdın
4 yiberdi öziñiñ ki miñg kişisin
- 235 5 yigirmi bik irdi çirigin yığıp
Karakölni olturdılar birkitip
- 6 Karaköllüg on miñg kemāndār idi³⁸
işı küçiğe da'vāsı bar idi
- 7 işitip bu ḡāletni Şibānī Han
selāṭiñğa didi boluñguz revān
- 8 ser-i ḡayl Maḡmūd Sultān bolup

³⁸ Met.: kemāndār-ıdı

- Süyünç H^vāce Sulṭān anḡa ҡoşulup
- 9 taḡı Cānıbik³⁹ ki sulṭān irür
10 yana biri Sulṭān Muḡammed Timür
- 240 11 bular başlıḡ on miṅḡ kişi atlanıp
Ḳarakölnüḡ üstige bardı yitip
- 14a 1 uşal Cānıbik irdi Sulṭān yürüp
öziniḡ nökerlerini buḡturup⁴⁰
- 2 yürüdi anı kördiler asru az
Ḳaraköllüg ııktı bī-iḡtirāz
- 3 bu buḡḡan kişi ııkıp at saldılar
4 tamāmin ḡılıç astıḡa aldılar
- 5 ḡılıç uçıda ḡaşmıniḡ başını
ḡayāl eyleḡiz ra'dniḡ taşını
- 245 6 aḡıp ҡan yirmiḡ yüzi ḡün bolup
revān boldı tuḡyānda Ceyḡün bolup
- 7 ıapılḡan ilig ҡan içindin yaḡın
tutup ııktı mercānnıḡ niıesin
- 8 yıḡılḡanda⁴¹ bed-ḡ^vāh yirni ıııup
imes gerd kim ııktı ııtı uıup
- 9 tevekkülde kim 'azm-i meydān ııılır
10 ııamuḡ müşkilin⁴² Tiḡri āsān ııılır
- 11 bu tāriḡ tokḡuz yüz altıda⁴³
edā boldı iş ııalmadı mācerā
- 14b (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 15a 250 1 taḡı tört yüz kişisin öltürüp
kisiben bularnıḡ başın yıḡdurup
- 2 Buḡārādaḡı at bāzārıda⁴⁴
mināre ııopardı ııılıban peydā

³⁹ Met.: Cānıbiki

⁴⁰ Met.: yuḡturup

⁴¹ Met.: yıḡılḡanda

⁴² Met.: müşķin

⁴³ M: 1500-1501

⁴⁴ Met.: بازاری

- 3 uruşdın kaçıban kutulğanları
kirip ƙal'anı tuttı yıǵlıp barı
- 4 didiler selātin naşihat ƙılıp
birinǵizni berk kişini köp bilip
- 5 ƙuvanmanǵlar ol bābdın zīnhār
bizinǵ birledür yār-ı Perverdigār
- 255 6 siz imdi bu ef'āllerdin tınınǵ
yaman ƙılğan işlerinǵizdin yanınǵ
- 7 'ināyet İdi ƙılğanındın sonǵ
işimiz tamāmīsi kilgüsi onǵ
- 8 naşihat çü bolmadı der-gār hīç
ƙazā işige yoƙ taǵyār hīç
- 9 tamāmī çirig boluban üç ƙol
ƙılıp zūr ƙurğan sarı açtı yol
- 10 yürübeni ƙatıƙ uruş saldılar
ulusın ƙırıp ƙal'asın aldılar
- 260 11 ƙırıldı iki minǵ kişi bilgülük
barı cehl ile cürm ƙılmış idük
- 15b 1 bu ƙurğanda yir yoƙ ƙandın oçuƙ
tüşüp ot köyüben bolup irdi çoƙ
- 2 yaralıƙ kaçıban urar tāblar
tüşüp baħr-i hūn içre girdāblar
- 3 günehkār ölgenniǵ sanı yoƙ
bu ƙan ot irdi vü ƙurğan tamuƙ
- 4 alar kim ƙoşulup ƙalıp irdiler
baǵıslap günehlerin ötkerdiler
- 5
- 265 6 bu temşilde şāh-ı rüşen-zamār
ƙılıp derc-i ma'nā kitürdi nazār
- 7 irür bu ta'aƙkulda idrāk lāl
tüşüp bu tefekkürğa yitmes hayāl
- 8 bizinǵ bu bedenlerimiz şehride
kelān-terler ü bikler barıda

- 9 bular qoydı dīvān ‘ameldār hem
bökevül yasavul bisyār hem
- 10 uşal şehrde yār-ı dervāze-bān
‘ibādet yolın birkitip saqlaban
- 270 11 açıban reh-i sırr u fısq u fücūr
vefāsız ocun ‘işretin sivdürür
- 16a 1 bularnıñki her biriniñ atı bar
yamanlıqlarınıñ ki işbātı bar
- 2 biri nefsi emmāre şeytān irür
dürüg u gāzab fuşş bühtān irür
- 3 huşūnet bile küfr ü hırş u hased
taķı kibr ü ‘ucb u yana hūy-ı bed
- 4 taķı tündluğ zulm ile hayf u meyl
sañga düşmen-i cān irür uşbu hayl
- 275 5 sıgın imdi sin Tiñgrige zīnhār
digil şıdķ ile pāk perverdigār
- 6 ni yirdin kiliptür sañga rūḥ-i pāk
talaş hergiz ü nefsiñi kıl helāk
- 7 bu imān u islām u rüy-ı niyāz
taķı rüze birlen zekāt u namāz
- 8 taķı hacc u ‘adl şecā‘at bile
işniñ bolsun ihsān saḥāvet bile
- 9 İdi va‘desin bolup şād-kām
bilip farķ kılğıl ḥelāl ü ḥarām
- 280 10 uruñ emri ma‘rūf bābında dem
biliben kılınñ nehy-i münkerni hem
- 11 sin iḥlāş ile Tiñgrige kul bol
anıñ zikrin ayturğa meşgūl bol
- 16b 1 şol inşāf tıgıdın ayırıp ğılāf
kılıp bātın a‘dāsı birle maşāf
- 2 niçük kim tulū‘ eyleben āfitāb
seḥer yilin ilgerisidin yasap
- 3 sürüp şāmniñ pādişāhın qovar

- 'adem eyleben leşker-i zeng-bār
- 285 4 birip rūḥuṅga sin silīḥ-i şavāb
kemāliyyetiṅdin özüṅni yasap
- 5 bularnıṅ şu'ā'ı bile yitkürüp
köṅüldeki zulmet çirigin bozup
- 6 yarur fīre topraḫdın ol ḳannıṅ
bolur nūr-ı pāk her nime bolḡannıṅ
- 7 urup ma'rifet bahri köṅlünde cūş
ḳılıp rūḥuṅ ol cūş birle ḫurūş
- 8 uşal baḫr mevcinde rūḥuṅnı sin
şerī'at bile ḳınap öltürüben
- 290 9 özüṅ daḡı bolsaṅ bu deryāḡa ḡarḳ
saṅga bir ḳadem bolḡusı ḡarb u şarḳ
- 10 ḳutulsaṅ vefāsız acundın yana
maḳāmıṅ bolur anda faḳr u fenā
- 11 bolup cür'a-i şevḳdın Şāḫ mest
beyān eyledi dāsītān-ı elest
- 17a 1 ḳılır şerḫ 'irfānıṅ evcidin
saçar dürr ü 'ummānıṅ mevcidin
- 2
- 3 Ḳarakölni alḡanda Şibānī Ḥan
tidi Bāḳī Tarḡaṅa kim ey civān
- 295 4 naşīḫatlarımını işitkil miniṅ
saṅga şefḳatim bar bilgil miniṅ
- 5 işitmedi şol Bāḳī Bik Ḥan sözin
kirip Ḳarşıḡa ḳıldı muḫkem özin
- 6 mükemmel bolup kildi Ḥan Ḳarşıḡa
ḳapadı vü bilmedi ādem çıḡa
- 7 taḳı anda maḫbūbıṅ yādıdın
ḳarārı kitip hicr-i bī-dādıdın
- 8 köyüp şevḳdın baḡrı biryān bolup
muḫabbette ser-mest ü ḫayrān bolup
- 300 9 közindin tıya bilmeyin yaşını

- iritibeni āh[1]dın taşını
- 10 gehī nāle-i 'ışk birle yürüp
gehī hālet-i 'ışkdın çarh urup
- 11 dil-ārām yādında efgān kılıp
hayālinde seyr-i gülistān kılıp
- 17b 1 oqup derd mecmū'asındın varaq
birür irdi bülbülğa andın sebaq
- 2 anıᅇg 'ışkı vü renc[i] Ferhād-gerd
anıᅇg şevkıdın maᅇv Mecnūᅇga derd
- 305 3 seᅇer yitkürüp āteşin āhını
kebāb eyleben māh tā māhını
- 4 kılıban köygen yürekdin meded
yazıban anıᅇg düdesindın sevād
- 5 tütetibeni sözidin hāmesin
revān eyledi şevkniᅇg nāmesin
- 6
- 7 eyā köᅇglüm 'aqlımğa şāh özüᅇg
irür cān ᅇamāmıᅇga şāhın közüᅇg
- 8 revān cism ü barlas cānī irür
ki 'işmet bile şehr-bānī irür
- 310 9 tefekkür tiᅇgizinde dürr-i yetīm
saᅇga cān bile ittiᅇād-ı ᅇadīm
- 10 köᅇgül genciniᅇg la'l ü yāᅇütı-sin
vücüdumda rūᅇ-ı revān ᅇütı-sin
- 11 sözüᅇgdin dür ü gevher kıymeti
cevāhirde ra'nālıᅇıᅇg zīneti
- 18a 1 ᅇarāvette gül-ᅇehrelikdin perī
nişāriᅇg siniᅇg ᅇüsnüᅇg gevheri
- 2 közüᅇg ᅇarasın körüp aᅇgladı
ᅇuyaş māh-ı tābān diben taᅇgladı
- 315 3 ᅇoten deşᅇtini seyr iterde şabā
reyāᅇhīn ü sünbüldin istep şafā

- 4 bu şahrâda bir şūḥ-ı müşkîn gâzâl
körer cilvesindin munuṅ özge ḥâl
- 5 anasığa nâz itken âhū-bere
közi lâleniṅ bağıri dik қапқара
- 6 siniṅ nergisiṅ şivesini körüp
yiben sehm yatқан imiş yaşurup
- 7 nigārīnlığındın kisiben қаşāb⁴⁵
dil-ārāmlıḡ leşkerini yasap⁴⁶
- 320 8 bu қоşı ḥaşem-şīni⁴⁷ yaṅlıқ talap
köṅül ilini çaptıṅ eylep ḥarāb
- 9 bu zūhhād arasındın iltip sürüp
yana müttakī tördin kiçürüp
- 10 kiḡürdüṅ mini 'ıṣḡ bāzārığa
kitürdüṅ şevkuṅ ḥarīdārığa
- 11 açıp anda dükkān-ı atṭārlıқ
қılır sünbülüṅdin reyāḥīn satıқ
- 18b 1 közüm bolup ol kū[y]da ḥ^vābe-bār
köṅül naқdıdın la'l қıldım nişār
- 325 2 miniṅ ḥāletimdin bir zerre rüy
birip tiḡse zāhid dimāḡığa rüy
- 3 nizā' eyleben yārdın dār ile
bilin baḡlaḡay irdi zünnār ile
- 4 kirip 'ıṣḡ bāḡını kizgey idi
fiḡān birle cānlarnı izgey idi
- 5 niteḡ taṅḡ yili şubḡnuṅ burқа'ın
köterip ki açtı şanemniṅ yüzin
- 6 yüzinde 'araқ қatrelerini körüp
bu mecliste meşşāt bī-ḡod bolup
- 330 7 suāl eyledi mindin āşüfte-ḡāl
ki ey ḡurde-dān⁴⁸ şāh-ı şāḡib-kemāl

⁴⁵ Met.: қаşаб

⁴⁶ Met.: yasbap

⁴⁷ Göçebe anlamına gelen Farsça *ḥaşem-nişīn* kelimesi olmalıdır.

⁴⁸ Met.: ḡurde-dān

- 8 bu hürşid yâ çarhınıᅡ ayıdur
bu ni hūrlar meclis-ārāyidür
- 9 bu hālette min hem özümdin kitip
tutaşıp içim ıışkdın örtenip
- 10 ötüp zār-ı Mecnündın hāletim
aşıbanı Ferhādıdın hayretim
- 11 köᅡgöl birle bāzār itip zevkdın
oқudum bu ebyātnı şevkdın
- 19a 1
- 335 2⁴⁹ yār қаşıdın⁵⁰ kitgeli yana ni⁵¹ yaᅡlıᅡ hāl-min
3 kim firākı fikri birle veh ni⁵² yaᅡlıᅡ⁵³ dāl-min
4
- 5 firākıᅡda hālimni sin ey şanem
bir er sorsaᅡ irdi қılıban kerem
- 6 köᅡgöl şayd itip zūlf [ü] hāliᅡᅡa min
nazar қılsam irdi cemāliᅡᅡa min
- 7 uşal demde mindin körüp zārlıᅡ
meger қılıᅡay irdik haberdārlıᅡ
- 8
- 9⁵⁴ özgeler altun⁵⁵ uruᅡı sin hūsünnüᅡᅡ gevheri
özgeler uruᅡ қаyaş u sin közümnüᅡᅡ⁵⁶ cevheri
10
- 340 11 dürüd u şenā luᅡf-ı Yezdāᅡᅡa
Bahadır Maᅡmüd Sultāᅡᅡa
- 19b 1 siver inisi Şāh Baᅡt ᅡannıᅡᅡ
közin cevherin nesl-i insānnıᅡᅡ
- 2 ᅡarıᅡ-ı şerı'atte sābit қadem
menāhı anıᅡᅡ ᅡāᅡırındın 'adem

⁴⁹ fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılan bu beyit Şiban Han Divanı'nda *muraşsa'-nāmede* yer almaktadır (Karasoy 1998:257).

⁵⁰ ŞHD қatındın

⁵¹ ŞHD ne

⁵² ŞHD ne

⁵³ ŞHD yaᅡlıᅡ

⁵⁴ fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılan bu beyit Şiban Han Divanı'nda *muraşsa'-nāmede* yer almaktadır (Karasoy 1998:257).

⁵⁵ ŞHD [қаyaş]

⁵⁶ ŞHD közümnüᅡᅡ

- 3 vüçüdü şeref birle deryā-yı ‘ilm
irür hūy [u] haşlet bile kân-ı hilm
- 4 ‘amel birle mü’min-nüvâz-ı velî
saḥâvet şecâ’atte yâr-ı ‘alî
- 345 5 kılıp rûḥını tâze hikmet bile
yaruğ köngli nūr-ı riyâzet bile
- 6 vüçüdü anıḡ cevher-i pâkdin
irür bî-bedel fehm ü idrâkdin
- 7 diyânette sünnetni terk itmegen
dem-i âḫiret könglidin kitmegen
- 8 çapıbanı İslâmıḡ tıḡını
ḫavâricdin alḡuçı açığı
- 9 ‘adîl ü ḫakîm ü ‘alîm ü ḫalîm
saḫî ü selîm ü kerîm ü raḫîm
- 350 10 bu Sulṫân [Maḫmûd] evşâfıda
anıḡ dâniş ü fazl elṫâfıda
- 11 tidi nazm şol ḫusrev-i nükte-senc
açıban ma’ânî metâ’ında genc
- 20a 1
- 2⁵⁷ ‘ilm içidedür ‘alîm ü ḫükm içinde bes ḫalîm
3 ‘adl içinde bes ‘adîl ü cüd içinde bes kerîm
4 ṫab’ u fehm ü ‘aql u idrâk içre bes dânâ irür
5 zühd ü perhîz-i ḫavî vü maḫrem-i ḫâş-ı nedîm
- 6
- 7 iki şeh bir olmas hem-pîşede
niçük kim iki şîr bir bîşede
- 355 8 bu bâbetde söz Şeyh Sa’dî ayur
ma’ânîde bî-misl ‘allâmedür
- 9⁵⁸ sığar iki dervîş bî-iştibâh
kilimîde oltursalar her çi gâh
- 10 bir iḫlîm içinde iki şehriyâr
sığışmaslar u mülk tapmas ḫarâr

⁵⁷ Bu dörtlük fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün vezniyle yazılmıştır.

⁵⁸ Bu iki beyit, Gülîstan birinci bab üçüncü hikâyeden “On dervîş bir kilimde uyurlar, iki padişah bir iklimde sığamaz.” (Şeyh Sadi-i Şirazî 1980:325) anlamındaki bir ifadenin çevirisidir.

- 20b
- 11 egerçi didi Şeyh mundağ nefes
ta'accüp-durur uşbu ma'nâda bes
- 1 velî bu iki şâhniñ devleti
teraqqî kıılıp 'izzet ü hürmeti
- 360 2 biligdin birip nefslerga şikest
kıılıp-biz rence yüzinde nişest
- 3 biri birlerige muvaffaq bolup
muhabbette cân birle şadık bolup
- 4 koşulup yürüben kılıç çaptılar
açıp mülk maqşüdni taptılar
- 5 tilep Tinğridin cümle hâcâtnı
ziyâdet kıılıban 'ibâdâtnı
- 6 oquğanları ders-i Qur'an idi
hikâyetleri harf-i 'irfân idi
- 365 7 ulu'l-'ilm idi ehl-i şöhetleri
sinuqlar bile irdi ülfetleri
- 8 bu şehzâde-i kâmil-i kâmkâr
bahadır u dâna vü perhîzkâr
- 9 hünerdin pesendide sîret idi
'adâlette fahr-ı serîret idi
- 10 haşâyilde⁵⁹ ma'düm hem-pîşesi
uzaq közlemek fikr ü endîşesi
- 11 bu Maḥmūd Sultān Bahadır ki bar
ağası İmām-ı Zamān şehriyār
- 21a 370 1 anıñ hizmetidin ivürmey yüzün
tutup cân bile özge kıılmay özin
- 2 kıılıp dâyim iş cândın söz tapıp
vilâyetler açtı kılıçlar çapıp
- 3 kazâ gerdişinde taralğanların
yığıbanı cem' itti tokқанların
- 4 şehenşeh tapuğında hizmet kıılıp

⁵⁹ Met.:

- Hudā hazretinde ‘ibādet kılıp
- 5 irenlerge hem-şoḥbet irdi müdām
oḡuşı aḡādiş idi vü kelām
- 375 6 bu evşāflardın soḡgun şehriyār
oḡup nazmlar kıldı gevher-nişār
- 7 bu ebyātdın isti‘arı köter
güherlerni kör gūş-vārı köter
- 8
- 9⁶⁰ perhiz içinde kör ki besī ber-kemāl irür
10 zühd ü vera‘ içinde bes ehl-i ḡāl irür
11 Ḳur‘ān u ‘ilm ü ḡikmet anıḡ şānıda bolup
idrāk ü fehm ü ṭab‘da şāḡib-kemāl irür
- 21b 1
- 2⁶¹ Şāḡ-ı Cem-kevkebe Sultān Maḡmūd
kim irür Tiḡrisi andın ḡoşnūd
- 380 3 il anı ma‘delet-āyīn dirler
şānī-yi ḡusrev-i Ğaznīn dirler
- 4 nefsnıḡ vāyesiḡa māyil imes
bir nefes Tiḡrisidin ḡāfil imes
- 5 ṭā‘atı il közidin pinḡānī
kiçesi şubḡ kibi nūrānī
- 6 ṭā‘at eylerde anḡa cāy-namāz
Tiḡri luṭfındın irür pāy-endāz
- 7 meşrebi ‘ālī vü ṭab‘ı a‘lā
barça iş künehige ‘aḡlı dānā
- 385 8 tili vü sözi arıḡdur közi tik
köḡli⁶² yaḡşı özi nīk⁶³
- 9 yüzi anıḡ meh-i nā-kāstedür
şer‘ nūrı bile ārāstedür
- 10 ol yürüp rezmde sürse eşheb
turḡuçu allıda kimdür yā Rab

⁶⁰ Bu dörtlük mefūlü/fāilātü/mefāilü/fāilün vezniyle yazılmıştır.

⁶¹ 379-390 beyitler feilātün(fāilātün)/feilātün/feilün(fa‘lün) vezniyle yazılmıştır.

⁶² Metinde boşluk bırakılmıştır, kelime eksikliği nedeniyle vezin de bozuktur.

⁶³ Met.: öziniḡ

- 11 ol ikip tıg ılır bolsa uruş
yoqtur ol yirde muhlifqa turuş
- 22a 1 ulları her biri bir Rüstemdür
bil ki Rüstem barısdın kemdür
- 390 2 kişige bolsa mununġ dik sultn
yoq-turur özge cihnda rmn
3
4 irür ab'ı Maħmüd Sultnnınġ
kilid-i der-i genc-i Nu'mnnınġ
5 zrafet bile Prs Turkdin
digen nükte-i dürr-i semn⁶⁴
6 bitildi bu beyti teberrük için
diġey fern körse her z-fünn
7
8⁶⁵ isteseġ zdliġ cam-ı fen nüş eylegil
9 ger tiler-sin vaşl-ı Ha ġayrın fermüş eylegil
10
395 11 bu Maħmüd Sultn üç yaşıda
alımadın Uz Timür Tayřıġa
- 22b 1 tüşübeni yitti ıl anda bolup
yiti yıldın soġgra bern bolup
2 uluġ atası şh Eb'l-Hayr Ĥan
tapuġıġa i'zz birle revn
3 ılıban didiler ki Maħmüd şh
saġın bizni zinhr sin ġh ġh
4 uşandın soġgun Ĥan aġası anınġ
kim andın şeref iltimsı anınġ
- 400 5 iligledi Türkistn kişverin
bu şabran ili fenn ü tezvirdin
6 bozup anı şartı ki dip irdiler
Burunduġ Ĥanġa tutup birdiler

⁶⁴ Vezin bozuk. Muhtemelen bir kelime eksik yazılmış.

⁶⁵ Bu beyit filtn/filtn/filtn/filn vezniyle yazılmıştır.

- 7 bu Maḥmūd u Qāsım ki sulṭān⁶⁶ irür
ikelesi bir birge tokḫan irür
- 8 ne yaṅlıĝ tokḫan idi munı bil
anaları irdi igeçi siṅgil
- 9 egerçi ḫanlıĝları bar idi
ḫutulmaḫ alardın düşvār idi
- 405 10 ḫılıp luṭf ḫanlıĝıĝa birmeyin
revān eyledi ḫılıban ‘izzetin
- 11 uşandın soṅ az ḫişi birlen barıp
kiledür idiler Moĝolnı çapıp
- 23a 1 kilürde yoluḫuban Aḫmed Moĝol
ḫişişi idi anıṅ asurı ĝol
- 2 alıp bardı sulṭānnı ol zamān
körübeni Sulṭān Maḥmūd Ḥan
- 3 tidi Ḥan ki ŞibānṯḤan birle biz
niçük şarṭımız bar bilmes mü siz
- 410 4 ḫılıp tāzeniṅ başdın ḫavlını
aradın iratıbanı hevlni
- 5 yiberdi uzatıp ‘izzet bile
revān boldı sulṭān devlet bile
- 6 uşandın soṅun bu Burunduḫ Ḥan
küyev ḫıldı daĝı vü saĝınıp yaman
- 7 tönüben alıp bardı sulṭānnı
kiyin taşlaban ‘ahd ü peymānnı
- 8 soṅun sürüp şāh ŞibānṯḤan
uruşup alıp kildi Türkistān
- 415 9 bular birle Maḥmūd Sulṭān yürüp
tüşüp irdiler bizge tutḫun bolup
- 10 birisi anıṅ ki Sarıĝ Oĝlan
işi küçige ḫatıḫ irdi yaman
- 11 Seyid Aḫmed oĝlı Hüseyin ‘Alī
omaĝı ki Qoṅratdur belī

⁶⁶ Metinde ‘ki’ yazılmış ancak üzeri çizilmiştir.

- 23b 1 taķı ŖuŖıdın irdi ŖuŖkaŖ Bik
Köpek Bik iŖin küĉin iŖitkü dik
- 2 yana ĥan kökeldaŖı Ya'ķüb hem
aŖga irdi heycāda hem-pāy kem
- 420 3 niĉük kim Ĥalilga 'aleyhi's-selām
necāt oldı Nemrüd otındın tamām
- 4 Kelīmullah andaķ ki Fir'avndın
necātı tapıp boldı sulţān-ı dīn
- 5 Yūnusķa balıĝ ķursaĝındın necāt
biriben baĝıŖladı yıllar ĥayāt
- 6 anıŖ birle kim bolsa ihlāŖı pāk
bu yaŖıĝlıĝ belālarĝa ķılmas helāk
- 7 ķayu bendeĝa kim anıŖ luţfı bar
ķiker miĥneti vü murādın tapar
- 8
- 425 9 semenler ki fer-i gülistān idi
ĥavātīn-i Maĥmūd Sulţān idi
- 10 köz ü ķaŖ u ruĥsāre birle perī
leţāfette bī-'ayb irdi barı
- 11 Ŗafā baŖlarındın adaķ reŖk-i ĥūr
tamāmı meh-i ĉārdeh bī-ķuŖūr
- 24a 1 bular⁶⁷ ķadd u ķāmette serv-i revān
ĉarā[v]ette ārāste gülsitān
- 2 vüĉüd iĉre rūĥ-ı mücessem bolar
ĤızırnıŖ zülālī diseŖĝ hem bolar
- 430 3 evāyilde 'Abbās Bik nebresi
'Alī MīrzānıŖ ĝızı ra'nāsı
- 4 Tiveys(?) Bik⁶⁸ kim laķabı Ĥayt(?)⁶⁹ irür
anıŖ ĝızın alıbanı ķıldı sūr
- 5 uŖal ĝızdın toĝdı Sulţān 'Ubeyd

⁶⁷ Met.:

⁶⁸ Met.:

⁶⁹ Met.:

- fażilet bile Bāyezīd ü Cüneyd
- 6 'Alī Şūfi Bikniᅇ kızın aldı bat
vefā kılmadı 'ömr boldı⁷⁰ vefāt
- 7 yana bir Seyyid Ata neslidin
Seyid Murtażā H'āceniᅇki kızın
- 435 8 körüp anı şevkında 'āşık bolup
alıp irdi 'ışkında şādık bolup
- 9 anı dağı kıoymadı aldı ecel
ol irdi aᅇga ser-nüvişt-i ezel
- 10 şol idgü nebiresi nev-rüz idi
anıᅇ ᅇāli' ü baᅇtı pīrüz idi
- 11 nebiresi Yanmaᅇ Mīrzā kızın
alıp irdi peykān bolur irdi çın
- 24b 1 abaᅇası Şeyᅇ İbrāᅇim idi
ki sultān anıᅇ dik yana kim idi
- 440 2 ala[r]nıᅇ kızın dağı almış idi
teni as idi saçı kış idi
- 3 Muᅇammed bile ᅇul Seyid Mīrzānıᅇ
bularnıᅇ alıp kızlarını bilıᅇ
- 4 naşīb andaᅇ irdi ki kıldı ᅇalāᅇ
ᅇazā ᅇükmidin mundaᅇ oldu yaraᅇ
- 5 Urus ᅇan nesli Burunduᅇ ᅇan
anıᅇ toldı gülbāᅇı birle cihān
- 6 anıᅇ bar idi māᅇpeyker kıızı
şeref irdi 'ālemᅇa başᅇan izi
- 445 7 alıbanı Sultān anı zevᅇ ile
kılıbanı cān mūnisi şevᅇ ile
- 8 eyā şāᅇ Maᅇmūd zāt u şıfāt
saᅇga sāᅇar-ı nūş-ı āb-ı ᅇayāt
- 9
- 10 Buᅇārādın atlandı ᅇan sürdiler
kilip Şehr-i Sebz üstige turdılar

⁷⁰ Met.: 'ömr kıldı boldı

- 11 didi deredağı vü tağdağı
ilikiñg bizing birle bolmañg yağı
- 25a 1 naşihatni illerge bisyār Hān
kılıban yiberdi kişi her qayan
- 450 2 didi örgetey sizge imānnı
tutuñg şer' ile hūkm ü fermānnı
- 3 işitmediler irse Hān sözlerin
kılıp cehl imgettiler özlerin
- 4 tüzüp Hān bu bābette tertīb-i naşr
sürer ma'rifet nūkte-perdāz-ı 'asr
- 5 niçük kim tarīkatte dervīşler
irür Hızr u İlyās⁷¹ ile kīşler
- 6 çalibanı bilige himmet qurun
salıp ma'rifet vādāsiğa özin
- 455 7 tüşüp 'ışk baırında tuğyān kılıp
anıñg mevcidin gevher-efşān kılıp
- 8 diben 'ışqdın nūkte-i dil-pezīr
mürīdlerini eylegen dik esīr
- 9 Hūdādın tilep Hān mededkārлық
Resūldin dağı isteбен yārлық
- 10 uşal qāf dik tağda hīç-gāh
ki yoq irdi sīmurğ u 'anqāğa rāh
- 11 yiberdi bahadırların ılqatıp
yitiben uşal tağlardın aşıp
- 25b 460 1 ötübeni ol vādādin kittiler
derelerğa himmet tutup yittiler
- 2 yürüben ötüp kebk yanğlıq⁷² hırām
kılıp cilveni çal miñgizlig tamām
- 3 qanatını himmet quşınıñg çalıp
şecā'at hevāsında tayrān kılıp

⁷¹ Met.: İlyās

⁷² Met.: yanlıq

- 4 kılıp küh-zār üzre pervāzlar
şikār üstige boldı āvāzlar
- 5 alıp ol ḥalāyıkñı pāk indürüp
tüşürdi qoyı ‘aḳbelerdin sürüp
- 465 6 uluḡlarını örtüben arca dik
kiçik kirimi yaşunup qarca dik
- 7 sıḡurḡalı yir qoymayın başını
iritip köḡülleriniḡ taşını
- 8 alıp mālını özin eylep esīr
iv illerini kıldılar bir bir
- 9 bularnı kitürdiler alḡan bile
yıḡılışıban āḥ [u] efgān bile
- 10 ḡuşī kim bolur āşiyāndın cüdā
aḡḡa yaḡşıra[k] bolsa cāndın cüdā
- 470 11 ḡafes bülbüli dik kılıp nāleler
baḡırlarındın tüşti pergāleler
- 26a 1 alarnı körüp ḡan bu ḡālet bile
tüşüp köḡḡlige raḡm riḡḡat bile
- 2 ḡāzab otıḡa şabrdın su qoyup
tutaşḡan yalınlarını öçürüp
- 3 köḡḡül bāḡıd[a] mihr-bānlıḡ yili
isip kildi āheste seyr itgeli
- 4 mālvelig yıḡaç dik başını qoyı
salıban didi ḡusrev-i ma‘nevī
- 475 5 bularḡa dip īmān u İslāmñı
taḡı bildürüp ‘izzet ikrāmñı
- 6 ‘ināyet kılıp ḡatun u irge
yiberdi tamāmīsin öz yirige
- 7 ḡoş ol kim şecā‘atniḡ ayı bile
tırilgey mürüvvet şafāyī bile
- 8 hūner kildi şehzādelerdin ḡılıḡ⁷³
tüküz irge ḡülbāḡ irür yaḡşılıḡ

⁷³ Met.: kılıç

- 9
- 10 ol irdi Һazār üstige kildi Һan
naşihat kılıp tidi bolmaŋ yaman
- 480 11 işitmey naşihat tapıp ıztırāb
yiberdiler aytıp bu yaŋlıg cevāb
- 26b 1 ki ƙurganımız birk ü köpdür sipāh
budur söz ne kim dise Һan pādīşāh
- 2 alar Tiŋrini der-meyān körmeyin
unuttılar İslām peyrevlıgın
- 3 çü cāhilni köndürmeyin hīç bāb
ƙoya birmek irmes durur dip şavāb
- 4 uruşur üçün eyleben ittifaƙ
ol irdi ki der-kār boldı nifaƙ
- 485 5 taƙı yirge Һan küfr tuğın çalıp
‘alemlerin İslāmniŋ köterip
- 6 aşıp Һandaƙ⁷⁴ üstige saldı süren
uruş boldı ƙatıƙ tüşti ƙıran
- 7 uşal yirde Sultān Muħammed Timür
ƙoşulubanı boldı Һaŋga ğayūr
- 8 alıp ilgige şer‘niŋ baltusın
bulardın tutubanı köŋlinde kīn
- 9 bahadırlar āyīni ƙatıƙ turuş
boluban uşal yirde tüşti uruş
- 490 10 yigitlerini işini Һan körüp
11 didi bir niçe beyt-i sīr-āb-ı ħūb
- 27a 1⁷⁵
- 2⁷⁶ bahadırlar közi ƙan yaşla yuylup
yürür irdi barı ħūn birle tolup
- 3 yürekleri ƙanı su dik aƙılğan
meger gül-bergdür yirge saçılğan

⁷⁴ Met.: Һandaƙ

⁷⁵ Bu satıra yalnızca bahadır kelimesi yazılmıştır.

⁷⁶ 491-497 beyitler mefāilün/mefāilün/feülün vezniyle yazılmıştır.

- 4 ğanīmler başları çün gūy u çevgān
bu meydānnıŋ içinde boldı ğaltān
- 5 kılıçlar cibelerge tigerindin
yaşınlar yaşnar irdi her birindin
- 495 6 çü ra'd oğları⁷⁷ hūd-ı cāndın ötüp
kadaladı yirge hem cevşendin ötüp
- 7 ilige tüşti kızları barınıŋ
kızıl bolup yüzi zībālarınıŋ
- 8 bu hūblar zülfi dik köŋli perīşān
kızargān lebleri la'l-i Bedaḥşān
- 9
- 10 körüp anda Sulṭān bile Ḥannı
bahadırlar oynadılar cānnı
- 11 revān eyleben közde ḳan yaşnı
adaḳlarıġa ḳoydılar başnı
- 27b 500 1 lebāleb yaralarıdur cām-ı mül
irür yāḥū serv üzre peyvend-i gül
- 2 taraḳḳa taraḳ inḡterip baş tiz
seḫer nevbeti ḳıldılar çüb-rīz
- 3 bir[i] biriniŋ ignin basıp çıktılar
anıŋ dik ki ḳaflan taġḳa çıkar
- 4 aşıp kirdiler uşbu ḳurgānġa
hezār-āferīn merd-i meydānġa
- 5 taḳı ura ur üni ḫaddin aşıp
yürüben bahār ebri dik kükreşip
- 505 6 kılıçlarınıŋ ki çekā çākidin
yaşın birle yaşnadı çarḫ-ı berīn
- 7 cibe oğları ḳarbdın ra'd dik
batar mūhre tip pāre bolġan kesik
- 8 bu ilniŋ ḳalınlıġı yoḳ kızların
yıġıbanı kiltürdiler barçasın
- 9 körüben bu nāzik şanemlerni Ḥan

⁷⁷ Met.: ra'd dik oğları

- bu ğavġāda yarlıp yürekleri an
- 10 köngülleride [z]ülfı dik pıç ü táb
11 barınıġ yaşı közidin multurap
- 28a (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 28b 510 1 alarnı bu hālet bile Hān körüp
içinde muħabbet otı çar urup
- 2 tidi Hān ki ‘ıkım otı çakılıp
özüm derdi özümge ayra kirip
- 3 miniġ daġı hem bar meh-pāre’ı
perı-manzarı hūr-ruhsāre’ ı
- 4 kirişme köz ü aşı yağma ılıp
esır itti könglümüni şeydā ılıp
- 5 köngül pür-şiken zülf ü hāli bile
ħarāb olġanımdın ħayāli bile
- 515 6 taāzā ılıbanı uşbu maħal
anıġ yādı birle didim bu ġazel
- 7
- 8⁷⁸ āh uşal⁷⁹ Barlas-beçeniġ köngli sulāndur yana
9 sözlese ħandān oluban gevher-efşāndur⁸⁰ yana
- 10 nā-gehān ılsa tebessüm dūr ü la’lin⁸¹ körsetip
11 közlerim ol dūr ħayālindin dūr-efşāndur yana
- 29a 1 nāzenınler ey şanem ħüsnüġġa⁸² maġrūr olsalar
2 cevher-i pākize sin-sin bara ħayrāndur yana
- 3 arşı Hāzār ili dik⁸³ köz aşına⁸⁴ boldum esır
4 neng ü nāmūs oymaġan ol ‘anber-efşāndur yana
- 520 5 ey⁸⁵ Şibānı dilberiniġ dūr-i yetımdür oyma anı
6 sin bilür-sin adrini kim gevher-efşāndur yana
- 7

⁷⁸ fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılan bu ġazel ŞHD’de 271 numaralı şiidir. (Karasoy 1998:257).

⁷⁹ ŞHD: uşol

⁸⁰ ŞHD: şeker-efşān

⁸¹ ŞHD: la’l ü dümi

⁸² ŞHD: ħüsnüġe

⁸³ ŞHD: tig

⁸⁴ ŞHD: aşıġa

⁸⁵ ŞHD: ay

- 8 Hazārdın yanıp kilgenidin soᅅun
at üstige çıktı yudurup ton[un]
- 9 kilip Qarşıda kırk kün oturup
bu kişverni hem öziᅅe baqturup
- 10 tidi Bāk7Tarᅅaᅅa ᅅan luᅅf itip
kiçürdüm günāᅅniᅅni körüp bilip
- 11 ataᅅniᅅniᅅ yana bar ᅅizmet ᅅaᅅı
saᅅınıp anı saᅅladük biz taᅅı
- 29b 525 1 yanıbanı andın Buᅅārī tüşüp
atın tındurup iki üç kün turup
- 2 uşandın soᅅun ᅅan u sulᅅān barı
yürüp tiprediler Semerᅅand sarı
- 3
- 4 kilip ᅅal'a-i Debūsini ᅅapap
turup on biş kün ᅅılıban ᅅarāb
- 5 naşīᅅat ᅅılıp ᅅan yiberdi ise
yoᅅ imᅅān didiler sözni kise
- 6 yiberdi bitiben şeh-i şīr-merd
alarga işitiᅅniᅅ diben uşbu ferd
- 7
- 530 8⁸⁶ dostıdın her kim ki işitmese pend
bī-şek iter aᅅᅅa düşmendin gezend
- 9
- 10 işitmediler irse söz 'āᅅıbet
ne işler tüşer körüᅅüz bu keret
- 11 ᅅoyup şatular her ᅅarafdın aşıp
piyāde kemendi salıp turmaşıp
- 30a 1 ᅅılıp raᅅne şol ᅅal'a devrin tamām
kirip içiᅅe saldılar ᅅatl-i 'ām
- 2 iki başlıᅅ bik tarᅅan idi
ikelesi heycāda arslan idi

⁸⁶ Bu beyit fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılmıştır.

- 535 3-4⁸⁷ biri Aḥmed ü biri Maḥmūd anıḡ
ağaları İbrāhīm irdi bilıḡ
- 3-4 iki miḡ kişi uşbular birle pāk
bu ırğanda mecmū' boldı helāk
- 3-4 tüşüp Ḥan fermānıdın anda mevt
darıdı bu ırğanda ādemğa yut
- 3-4 ayağ astıda zār sansız ölüğ
börükken kalın qoy dik bir sürüg
- 5 ölüğler imes irdi il saqlap
zahıre yıǵıp irdi it qaqlap
- 540 6 yatur il ırğan içinde köpüp
niğün-sār itip taşlağan ḥālī küp
- 7 ḥazāyin-i āfet bu ırğan idi
metā'ı anıḡ ġāret-i cān idi
- 8-9⁸⁸ bahadır yigit şayd üstide bebr
ğazabdın yaradār bolğan hizebr
- 8-9 'adū cānını alğalı bī-direng
yarıp zehr[e]ni qut uçurğan vü reng
- 8-9 yigitler nümāyān kılıç çaptılar
'ināyet bile āferīn taptılar
- 545 10 muzaffer şehensāh Şibānī Ḥan
bosāğasıdur faḥr-i dārū'l-amān
- 11 irür çarḡ-ı gerdün anıḡ peyrevi
kirek bolsa bünyād-ı devlet qavī
- 30b (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 31a 1
- 2 uşandın sonḡun qal'adın köçüben
kilip tüştiler Ḥ'āce-i Kār[d]zen⁸⁹
- 3 taqı kildi utrularındın ḥaber
ki Babür Mīrzā muḡ[a] kildiler

⁸⁷ Bu dört beyit metinde yatay yazılmıştır.

⁸⁸ Bu üç beyit metinde yatay yazılmıştır.

⁸⁹ Babür'de Ḥ'āce Kārzen olarak geçmektedir (Arat, 1987:487). Burada vezin gereği Ḥ'āce-i Kār[d]zen olarak okundu.

- 4 yığıp leşker Andicān u Moğol
Semerqand çirigi bolup ğol u ğol
- 550 5 bular kırk miñg kişi yavuştılar
kiliben Ser-i Pul yitip tüştiler
- 6 cihān-āferīndin 'ināyet tilep
irenlerdin in'ām [u] himmet tilep
- 7 ħaberni tapıp Şāh Şibānī Ĥan
bolup üç miñg kişi birlen revān
- 8 çirigge töre carını tutturup
yitişti ğanīm utrusıġa yürüp
- 9 ol irdi ki Babür Mīrzā kilip
tüşüp irdi muĥtār kenti yitip
- 555 10 kıızıbanı ħandaġ tütüni tüde
ne salsa köreliñg didiler Ĥudā
- 11 bolup rū-be-rū iki şāh-ı dilīr
sitīz üstide ikki ösrük şīr
- 31b 1 şadāsı ki gerdün-ı gerdāndadur
şehenşāh Şibānī meydāndadur
- 2 nefīri nidā birle tartar fiġān
şadāsı bolup kūsınıñg el-amān
- 3 kılıbanı surnāyı taĥrīrler
itip şāh medĥini taĥrīrler
- 560 4 ħulaġ tutsañġız kerrenāy u duhul
şehenşeh du'āsı bile cüz' ü küll
- 5 yasal allıda yürüben ol zamān
yigitlerige dāv tutturdı Ĥan
- 6 salıñġız civānāne cevlanġa raĥş
açılsun bu meydānda la'l-i Bedaĥş
- 7 tiler bolsañġız irlik atın tüküz
ulus köziçe kisişinġ yüz-be-yüz
- 8 murād isteseñġ tīġını Ĥaŋġa tut
köġüsni kirip tīr-bārānġa tut
- 565 9 tigişte sürüp ħol tigürmek kirek

- ne öz sözge tigende sürmek kirek
- 10 kılıᅇgız yigitlikniᅇg isbātını
köteriᅇg cigerdārlik atını
- 11 irenler bu meydānda yip gūᅇ-māl
tapar ‘izz ü gülbāng u cāh-ı celāl
- 32a 1 iş üstide körgüzmegen ilge körk
müsellem imes ᅇoysa başında bōrk
- 2 ᅇadengin küᅇād eyleben ᅇabzadār
ᅇıkarmaᅇ kirek düşmenindin demār
- 570 3 kılıᅇ bād-pā merd-i meydān üçün
yürüp cān ᅇufeyl itse ᅇāᅇan üçün
- 4 anıᅇg kim işi boldı heycāda fark
cevāhirᅇa başdın adaᅇ boldı ᅇarᅇ
- 5 kılıᅇ birle cāndārlar iş yasar
tutuᅇg oᅇᅇa kim yaᅇını oᅇ basar
- 6 saᅇınma hūner at u ᅇevᅇāndadur
yigit-min diseᅇg gūyı meydānda ur⁹⁰
- 7 uruᅇ boldı derhem cihān hevlidin
ötüldi yaraᅇıᅇ işi ᅇavlidin
- 575 8 kılıᅇ gürzni indürüben yelān
süreni bile tignerildi cihān
- 9 ᅇıkıban baraᅇgᅇardın pür-ᅇurūr
yürüp tiᅇdi Sulᅇān Muᅇammed Timūr
- 10 aᅇᅇa ᅇamle⁹¹ körgüzse ejder yürüp
tilini tamaᅇındın üzᅇey tutup
- 11 hevā vü heves ᅇaᅇᅇa cevᅇānıdın
köᅇgüllerᅇe āyīne peyᅇānıdın
- 32b 1 cibesinde perᅇin tigen miᅇ-düz
başındın adaᅇ ᅇılsa nezzāre köz
- 580 2 yarar oᅇı düşmende cān bolsa ᅇıl
baᅇaᅇı yaman ādem aᅇzında til

⁹⁰ Met.: dur

⁹¹ Met.: cümle

- 3 ço öpçin kiyip tursa kalkan tutup
kadalmış oğı yirge perrân ötüp
- 4 ‘adū gürzidin hançeri kan alur
sinān⁹² bed-endişdin cân alur
- 5 ni hâcet anğa gürz ü cevşen bile
tiler bolsa meydân tehemten bile
- 6 dil-âverlığın haddin aşurğuşı
nebred ehlini iş birle yaşurğuşı
- 585 7 yitip baħr-ı tūfānını yandurur
eger tağ bolsun ki tolgandırur
- 8 mütābi‘ saᅇga server-i kāmķār
kirek Rüstem ü h‘āh İspendiyār
- 9 yürüp Hamza Sulţān Şāh yelān
bolup Mehdī Sulţān bile hem-‘inān
- 10 tigişti cibelep kılıç birle oğ
koyup oğnı cānı kılıç birle oğ
- 11 urup sindurup şafnı ötti bölüp
cigerdārlardın çapıp öltürüp
- 33a 590 1 maşāf oldı vü her taraf dār u ğir
cigerdārlar rū-be-rū birge bir
- 2 sinān şu‘lesindin dil-efrūzluğ
kılur boldı hançer ciger-dūzluğ
- 3 süᅇgekni kisip battı birk kuyak
yigit gürz ü kisten taraķķa taraķ
- 4 kisip cān maşāf içre kan tişleşip
sinān birle kökrekerin şişleşip
- 5 köᅇgül açkuçı hançer-i ābdār
kazak üstige nāvek-i fitne-bār
- 595 6 cibe gürzidin üstüh‘ān dürüş
beden boldı peykān bile hār-puş
- 7 yüreklerni çāk eylemekde sinān

⁹² Met.: sinānı

- ser-endāzlıĝ birle gürz-i girān
- 8 ḳadem üstüvār itken atnı toyaĝ
at üstide ir ḳal'asıdur ḳuyaĝ
- 9 yana uşbu Sultān Timür havlap
özin yitkürür yirige köz ḳadap
- 10 kiyin taşlaban ötti hem-pāydın
tigiben öte çıktı maḅlaydın
- 600 11 urup müdde'ī leşkerin yandurup
tüverip tüşürgenni atlandurup
- 33b 1 ḳayu yirde kim kördi düşmeni çok
sitiz eylep ol sarı yaĝdurdı oḳ
- 2 tüşürüp tokḳuz tuĝnı ötüp
ciĝerdār serdārlardın tutup
- 3 imes gerd pāmāl itip yaĝını
4 çıkarıp çapıp kökke tofraĝını
- 5 'ināyet sarı Ḥaḳ bolup reh-nümāy
basıldı yaĝı birdi nuşret Ḥudāy
- 605 6 yigit ir dem[i] gerd iter taşnı
kiser tıĝı selli bile başnı
- 7 anıḅ kim ḳılıç boldı āyīnesi
şafā taptı ḳalḳan tutup sīnesi
- 8 ir oĝlı ozar kār-dānlıĝ bile
9 murādın tapar pehlivānlıĝ bile
- 10 kim irdi ki Babür Mīrzā üçün
bu meydān ara uçtı oynap oyun
- 11 birisi Birāhīm⁹³ Tarḫanıdur
yana birisi İbrāhīm Cānīdür
- 34a 610 1 birisi irür Ḳāsım-ı küh-bur
yana biri İbrāhīm Sarudur
- 2 birisi Yūsuf Seyyid oĝlı ki bar
Muḫammed Yūsuf idi ol kürdedār

⁹³ Met.:

- 3 bu Kāsım ki bar irdi Qoçındın
4 Babür Mīrzāğa bende-i kemterīn
- 5 anıñ oğlı Haydar Kāsım idi
yigitlerge irlıkde hādım idi
- 6 bu başlığ bikler kılıç astığa
7 barıbanı işini kıldı edā
- 615 8 alar Han çiriginde bir kişiniñ
қанатmadılar burnın andağ bilıñ
- 9 uşal demde Tiñrini tutқан penāh
10 gezendi aña tıgmemiş hıç-gāh
- 11 bu hicretni toqız yüz altı dip
rebī' u'l-evveldin eyleñ hēsīb
- 34b 1 ol irdi ki Babür Mīrzā qaçıp
Semerkand sarı bardılar yüzlenip
- 2 çıqıp H'āce 'Abdu'l-mekārim aña
barıp utrusığa kılıban du'ā
- 620 3 alıban şehrğa anı kirgüzüp⁹⁴
tağı kitgeli qoymadı turğuzup
- 4 sonğıça kilip Han aldı qapay
Semerkandnıñ şehrini altı ay
- 5 tağı h'ācelerga naşihat kılıp
yayuşmadı qurğangā fırsat kılıp
- 6 tutup pendni birmediler cevāb
ulusnuñki aqvāli boldı harāb
- 7 miñ altungā yitişti batman azuq
atı bar anıñ tağı özi yoq
- 625 8 tapılmas idi isteben un u tuz
yimişleri küncārādın yoq üz
- 9 nige sözge biz kirmedük didiler
biri biriniñ itlerin yidiler
- 10 bar irdi şehir h'ācesi Şemseddīn⁹⁵

⁹⁴ Met.: kirgürüp

⁹⁵ Vezin bozuk.

- Muhammed tamām atıdur bil yaqın
- 11 şeref-zād u mes'ūd-pāye idi
anıñg ceddi şāhib-hidāye idi
- 35a 1 alarnı salıp ilgeri il tamām
tažarru' kılıp yıǵlaşıp hāş u 'ām
- 630 2 Babür Mīrzā hem öz qarındaşını
birip Hańǵa kütqarǵalı başını
- 3 amān tiledi irse Hań luḡ itip
amān birdi qarındaşını alıp
- 4 çıqıp H'āce 'Abdu'l-mekārim bile
revān boldı mīrzā daǵı qatıla
- 5 Semerqandnı Hań mundın burun
uşal dem ki almış idi 'adl üçün
- 6 yana H'āce 'Abdu'l-mekārim anıñg
uruǵları vü h'āceler ikki miñg
- 635 7 kişi yıǵılıp içti muşhaf talāq
ki Hań ni ki dirler oldur yaraq
- 8 bular barçası şart u 'ahdi bozup
kitürmiş idi mīrzānı indürüp
- 9 bu dem kim Semerqandnı aldı Hań
dimedı ki bu yaḡşıdur ol yaman
- 10 baǵısladı ilge dimey intikām
burunǵı vü soñǵı günāhın tamām
- 11 uşal H'āce 'Abdu'l-mekārim ki bar
kim olmış idi fitnedin kīnedār
- 35b (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 36a 640 1 Semerqandnı anda kim hań qapap
yürür irdi sulṡānlar eylep cevāb
- 2 Semerqandta anıñg iş kılmış
helāk oldı bir yılda yüz miñg kişi
- 3 didiler ki bu qal'anı yayışıp
icāzet biriñg kim alur-biz yıǵıp

- 4 tidi Ҳан ки сиз аlsaᅡgыз zorlap
ulusnuᅡgki aᅡvāli bolᅡgay ᅡarāb
- 5 talatıban özleri bolup zerīr
oᅡul u uᅡaᅡları bolᅡgay esīr
- 645 6 bolup pāy-i taᅡt ulusı zīr-dest
yaman bolᅡgay aᅡvāli tapᅡay ᅡikest
- 7 ᅡılıp raᅡm ilge uruᅡ salmadı
bolup fetᅡ iᅡ ᅡiᅡke hem ᅡalmadı
- 8 ᅡehenᅡehᅡa Tiᅡgri biriben küᅡād
alıban Semerᅡandnı taptı murād
- 9 kerem ᅡarᅡı ādemᅡa kim zātıdur
mürüvvet ᅡecā'atniᅡg iᅡbātıdur
- 10 saᅡāvet ᅡıdemdār endīᅡesi
mürüvvet civān-merdlıᅡ pīᅡesi
- 650 11 ᅡoᅡ ol kim ᅡecā'atniᅡg atı bile
tırilgey mürüvvet ᅡıfātı bile
- 36b 1
- 2 ᅡılıban ᅡu'ā'-ı tecellī zuhūr
bolup āsumān u zemīn ᅡarᅡ-ı nūr
- 3 toᅡuban ᅡeref burcıdın āfitāb
ᅡalāyıᅡᅡa ᅡālī' birip fetᅡ-i bāb
- 4 ᅡılıp bāver iᅡbāl-i mes'ūdını
niᅡār eyledi genc-i behbūdını
- 5 ᅡilāfetᅡa olturdı Ҳан ᅡāh Baᅡt
ᅡafā taptı āyīnidin tāc u taᅡt
- 655 6 irür zıll-ı Raᅡmān İmāmü'z-zamān
ᅡehenᅡeh Ebū'l-fetᅡ ᅡıbān / Ҳан
- 7 ser-āheng te'ᅡīr ü taᅡdīmniᅡg
fürüzende yitti iᅡlīmniᅡg
- 8 ᅡılıᅡıdur elᅡāf ile sāz-vār
bilig iᅡre rif'at bile rāzdār
- 9 dem-i ᅡubᅡnuᅡg kökrekin ᅡāᅡ iter
seᅡer-ᅡızler köᅡᅡlini pāk iter

- 20 şeref birle hıızr eyleben şāmnı
nefsdin hıç itti eyyāmnı
- 660 11 oqup fetḥ zāt u şifātı anıᅇ
zafer birdi heycāda atın anıᅇ
- 37a 1 şifāt-ı kerem birle mevşūf irür
mürüvvet kemālinde maᅇrür irür
- 2 kudümü ra'iyetka pırūzluᅇ
rüsümü anıᅇ 'ālem-efrūzluᅇ
- 3 İlahī sa'ādet bile devletiᅇ
mu'allā semāvātdın ḥürmetiᅇ
- 4 bolup çākeriᅇ 'izz ile ihtirām
ḥayātıᅇ bile ᅇayretiᅇ müstedām
- 665 5 tapıp dīn ü devlet bile āb-rüy
bir özge esāsı bile kıldı toy
- 6 ekābir ü eşrāf u aşḥābnı
ahālī vü kużāt u erbābnı
- 7 bularnı tekellūf bile kiltürüp
orunluᅇni özinde olturᅇuzup
- 8 çıkıp şandalī üzre Sulᅇān Timür
anıᅇ feri arturdı mecliste nür
- 9 bu cem'i ekābir eylep ḥayāl
turup kıldılar barça Ḥandın suāl
- 670 10 kim ey server-i 'ādilge kāmkar
bu toy[ka] kirer-siz mü Çingiz-vār
- 11 yok irse kılıp maşlaḥatnı berīn
tutar-siz Timür Bik kāk'idesin
- 37b 1 bu sözni digende Şeh-i bī-bedel
bedīhede aytıp turur bu ᅇazel
- 2
- 3⁹⁶ Ḥudāniᅇ şun'ıᅇa⁹⁷ kıldım teferrüc
uşandın özgeni⁹⁸ kıldım taḥarrüc

⁹⁶ mefāilün/ mefāilün/feülün vezniyle yazılan 5 beyitlik bu ᅇazel ŞHD'de 45. şiir olarak yer almaktadır (Karasoy 1998: 98).

⁹⁷ ŞHD şun'ına

⁹⁸ ŞHD özgedin

- 4 taķı nefsim murādın birmeyin dip⁹⁹
şerī'at 'ilmini kıldım ta'arrüc
- 675 5 uşal¹⁰⁰ 'ankā bigin tağlarğa uçmay
Hudāniᅇ İslāmın kıldım tederrüc
- 6 özüm bilmey özümge işler işlep
ne kıldım bilmeyin kıldım taᅇarrüc
- 7 Şibānī körk[lü]¹⁰¹ yüzdin yaşı tınmas
yaşımdın¹⁰² uftanıp kıldım teberrüc
- 8
- 9 bularğa bağışladı ᅇan kāmılar
tilegenleri yanğlık in'āmlar
- 10 biribeni şāhāne ᅇil'atlerin
'ināyet bile şād kıldı berīn
- 680 11 ulusқа tamām istimālet birip
köᅇgöl kuvvetini be-ğāyet birip
- 38a 1 köᅇgülleri ilniᅇ ki taptı şafā
barı kıldı iᅇlāş birlen du'ā
- 2 ikinç fetᅇ tārīᅇi bil kim irür
mu'ayyen ki tokkuz yüz yittidür
- 3 rebī'u'l-evvelniᅇ altısında¹⁰³
açıldı dağı tuttı kişver şafā
- 4
- 5 uşandın soᅇᅇun ᅇanike ᅇan bile
aralarında 'ahd ü peymān bile
- 685 6 bar irdi vü boldı Moğoldın ᅇilāf
uşal dem anı tutmadı ᅇan mu'āf
- 7 bu tārīᅇ tokkuz yüz yittide¹⁰⁴
kış içinde atlandı ᅇan hem yana
- 8 kiçip sunı şehri kıya tuşıdın

⁹⁹ ŞHD tip

¹⁰⁰ ŞHD uşol

¹⁰¹ ŞHD körklü

¹⁰² Met.: başımdın, ŞHD yaşımdın

¹⁰³ M: 19 Eylül 1501

¹⁰⁴ M: 1501

- 2 diben şıdķ ile 'ahd ü peymān itip
taķı mūhlet istedi zārī kılıp
- 3 uşal dem ki seyrān iterde yürüp
kim anda idiler Moğolģa tuşup
- 705 4 bolup anda Maħmūd Sulţān bile
kılıp irdi ħizmetlerin cān bile
- 5 baş indürdi sulţān itekin tutup
alar ħan ağalarından ötünüp
- 6 Uratipe ilige mūhlet birip
Semerķand bardılar andın barıp
- 7
- 8 ol irdi ki Maħmūd Sulţān çıkıp
revān boldılar ħüküm Ĥandın tapıp
- 9 ki Ĥ'ārezm üstiģa bargay yürüp
yanıbanı kilgey ilin baķturup
- 710 10 yığıban öziniġ ħirigin tamām
alıp bardı sulţān kılıp ihtimām
- 11 uruşup alıbanı Ürgenċni
ulusķa revā körmeyin rencni
- 39b 1 kılıp raħm biklerdin atlandurup
ħirigni men' eyledi yandurup
- 2 o il bilmeyin şāh yaħşılığın
yığılıp birkittiler özlerin
- 3 koyup ħal'a raħneleriģa ilig
ķopardı burunģusından hem silig
- 715 4 kişi kıldı Ĥandın kılıp ittifaķ
yıraq yoķtur uruşuban ķapamaķ
- 5 diben yandurup anda sulţānı
alıp kildiler şāh-ı devrānı
- 6 bu barganıda server-i ser-firāz
iligledi Kāt¹⁰⁷ birle Boldum Sāz

- 7 bu ğurġanlarınġ ilin köçürüp
alıp kildi Maġmūd Sulţān sürüp
8
- 9 ol uçurda devlet bile ŧehriyār
yaraġ itti kılmakġa ‘azm-i Ħiŧār
- 720 10 mükemmel bolup kildi ŧehr-i Necef
ŧuhūr eylep etvār¹⁰⁸-ı ŧāh-ı Necef
- 11 ŧikār üstide tüŧüp atdın daġı
ŧatıġ aġrıdı iligi ayaġı
- 40a 1 unutubanı i’tidālın ŧabā
mununġ dik çemendin isip bī-hevā
- 2 ŧazar taptı taġrīki birle meger
iġilibeni ŧāh-ı gül-berg-i ter
- 3 uŧal demde Ħan oġudu ħasb-i ħāl
kılıbanı uŧbu ġazelni ħayāl
- 4
- 725 5¹⁰⁹ iligim ayaġdın¹¹⁰ ŧan tutup¹¹¹ derdi bile vīrānedür
6 köġlüm bularġa sindin¹¹² Mecnūn bigin dīvānedür
- 7 derdin çikiptür her kiçe dermān tiler sivgenidin
8 dostdın tiġiptür¹¹³ uŧbu derd-i ‘iŧġ ehliġa¹¹⁴ merdānedür
- 9 gül ‘ārızınġ vaŧfıda ra’nā irür sözüminġ
10 la’l-i lebinġ hicridin közüm yaŧı dürdānedür
- 11 Mecnūnluġumnġ sırrını köġlüm didi ‘iŧġı¹¹⁵ ara
sırrımın fāŧ itme¹¹⁶ minġ köġlüm ‘aceb meyġānedür
- 40b 1 her dem cemāli ŧem’ini¹¹⁷ hicrān tūni yād eylerem
2 ol ħayret¹¹⁸ içre dem-be-dem miskīn köġül vīrānedür¹¹⁹

¹⁰⁸ Met.: etvār

¹⁰⁹ müstef’ilün/müstef’ilün/müstef’ilün/müstef’ilün vezniyle yazılan bu ġazel ŧHD’de 60. ŧiir olarak yer almaktadır (Karasoy 1998: 107-108).

¹¹⁰ ŧHD ayakdın

¹¹¹ ŧHD yutup

¹¹² ŧHD bular ġuŧŧasıdın

¹¹³ Met.: tiġittür, ŧHD tiġiptür

¹¹⁴ Met.: aġıġa, ŧHD ehliġa

¹¹⁵ ŧHD köġlümġa didim’iŧġ

¹¹⁶ ŧHD ittiġ

¹¹⁷ Met.: ŧem’ine, ŧHD ŧem’ini

¹¹⁸ ŧHD ħasret

¹¹⁹ ŧHD pervānedür

- 730 3 hicr tünini¹²⁰ her kiçe şem' ile zāhir eyledim
4 didi siniᅇg bu derdiᅇge cānım miniᅇg hem yanedür
- 5 miskīn Şibānī dem-be-dem derd ü ᅇam[ı]nı¹²¹ çikgeli
6 derdi bile dermān tapıp 'uşşāk ara efsānedür
- 7
- 8 uşandın yürüben Hişār üstige
işer-biz diben kūh-sār üstige
- 9 ötüp irdi Derbenddin Hān yürüp
ozup Hāmza Sulᅇān heravul bolup
- 10 yürüp barıban merz-i Çıᅇānyān
alıp māl ile ᅇal'asını revān
- 735 11 ötüben Hişār üstige yittiler
uşandın daᅇı tokᅇaᅇay kittiler
- 41a 1 yitibeni [ol] H'āce Pūşidedin
barıp diben uzattı Hān leşkerin
- 2 uluᅇ Hāmza Sulᅇān yürüp ilgeri
ta'alluᅇ aᅇga müşkil işler besī
- 3 yana bir Maᅇmūd Sulᅇān irür
taᅇı bir Sulᅇān Muᅇammed Timür
- 4 bularga ᅇoşup on miᅇg kişini
ᅇılıᅇg didi Husrev Şāhıᅇg işini
- 740 5 selāᅇin cevᅇān ᅇılıp raᅇşnı
yitiben basıp öttiler Vaᅇşnı
- 6 ᅇalıp irdi ᅇurᅇanıᅇa bir yıᅇaᅇ
ᅇaber taptı Husrev Şā saldı vü ᅇaᅇ
- 7 aᅇızıp közlerde ᅇan yaşların
ᅇoş at birle ᅇutᅇardılar başların
- 8 ni bolᅇan yaraᅇ u cibe ᅇānesi
ᅇazāyini vü kāᅇ u kāşānesi
- 9 selāᅇinler ilgige tüştı barı

¹²⁰ Met.: hicr tütüni, ŞHD hicrān tünini

¹²¹ ŞHD ᅇamını

- kişisi kaçıp tarladı her sarı
10
- 745 11 sonğının bahadır yigitler sürüp
yitişkende Husrev Şah basturup
- 41b 1 ötüp hevl-i cān özi köprügün
bozuptur nökerlerige bakmayın
- 2 alar kim barıp irdi kovlabanı
kitürdi tüşürgenni bağlabanı
- 3 yığıp yolda qalğan yarağlarını
kitürdi cibe oq şadaqlarını
- 4 yığılışın barça cem' oldılar
kiliben uluq kolğa koşuldılar
- 750 5 müsellemler imes hālī meydānda lāf
kılur fark hengām-ı rüz-ı maşāf
- 6 yaman kün kirek irge hem-pāy-ı hūb
ser-encāmlik kār-fermāy-ı hūb
- 7 büter iş niçe uçrasa kār-ı dārb
sipāh üstide bolsa sālār-ı dārb
- 8 ayağ u ilig tenğa qoldaş irür
cesed üzre tāt-ı şeref baş irür
- 9 niter ālet-i hārbni qalb naqş
hüner körgüzür Rüstem astıda raqş
- 755 10 şadağ u kılıç gürz ü kisten yarağ
hüner bolmasa tilbe tıqqan çomak
- 11 fūrū-mandelıq sarı yol açmağū
salıp gerd körgen bile kaçmağū
- 42a 1 hirās eyleben ol ki cānın qorur
yana birge oq atsañ anı çürür
- 2 yüreksiz hem-pāy imes derd-i ser
ama qaşıtquçı yağını bī-hüner
- 3 niter-sin bed-endişke attım oq
çürüp multurap dağı uşmunı oq
- 760 4 eger rü-be-rü bolsa her hāldin

- yıratma yürek Rüstem-i Zâldın
- 5 hüner irge meydânda muhkem turuş
yigitlikde gülbāng katık yürüş
- 6 ir oltur kim irge özin yitkürür
öler yâ düçârındağın öltürür
- 7 ir eyler küni işke taptı üliş
şalâhı nidür ħarbniġg kiskülüş
- 8 müsellem yigitlikde cevlān aġga
körüp ħalk işin bolsa ħayrān aġga
- 765 9 ir ol kim kılıç kilse vü yağsa oġ
sağinsa bu kün bar-min ü taġla yok
- 10 köterilse ir himmeti birle ħol
açılır ir oġlġa meydânda yol
- 11 dil-āverliġ atıġa erzendeler
sitīzende-i nā-gürīzendeler
- 42b 1 taħammüldür ehl-i kerem himmeti
tevekküldür ir köġliniġg ħuvveti
- 2 uşal Ĥ^vāce Pūşīdedin ilġar
yarım kiçe bar irdi kim çıġtılar
- 770 3 şabāhı selāṭīn yitip hem sipāh
seħerdin yürüp yitti Ĥan çāşt-gāh
- 4 kiyin ilgeriki yitişip çapa
yıġılıştılar Vaħş ħurġanıda
- 5 bu ilġarniġg işte cāzimleri
selāṭīnler ü ħan mülāzımları
- 6 yıġıbanı Ĥusrev Şāniġg kaçġanın
yürüp çaptılar mālın ilin barın
- 7 yıġıbanı emvāl her süydin
ferāhem ħılıp yüz tümen ħoydın
- 775 8 taġı at iki yüz illig miġg
tive yüz miġg sanı yok berdeniġg
- 9 taġı bar idi biş yüz miġg sıġır
bularniġg barıdın köp irdi esīr

- 10 yasavul koyup Hān kılıp ihtimām
esir tüşken illerni yığıp tamām
- 11 yer ü yurtuᅇguz sarı barıᅇg didi
zirā'at¹²² kılıp toᅇm tarıᅇg didi
- 43a 1 yürüp māl yuᅇarı vü koyıdın
kiçürüldi Kāfir Neheng suyıdın
- 780 2 uzaturını mālınıᅇg Hān yırak
körüben didi kim budur ittifaᅇ
- 3 barıbanı Kūnduz ᅇapalıᅇg didi
yürüp her ᅇarafını ᅇapalıᅇg didi
- 4 mürüvvet körer ol ki bizge baᅇar
yaᅇı bolᅇan iller cezāsın tapar
- 5 digende selāᅇin ü bikler yürüp
tidiler ki ᅇāhā tapuᅇda turup
- 6 bu māl asurı köptür munı biz
bolur ᅇarf tigürmesek özimiz
- 785 7 tidiler taᅇı kıldılar köp cedel
zarūr oldu yandı bī-bedel
- 8 didi Hān Hūsev ᅇā ᅇaᅇᅇan üᅇün
bedīhesi ᅇab'ında perrān üᅇün
- 9 daᅇāyıkta müᅇkilni kılıᅇuᅇı ᅇal
dürer-bār elfāzıdın bī-bedel
- 10
- 11¹²³ yüzüᅇni kördüm ol ᅇārᅇaᅇ içinde
açılmış tāze gül yapraᅇ içinde
- 43b 1 tebsüm kılsaᅇ ol ᅇonca lebiᅇdin
2 digey-sin bal ᅇalar ᅇaymaᅇ içinde
- 790 3 niᅇe kizlendiᅇ¹²⁴ ey ra'nā ᅇazālım
4 mini yandurmaᅇıl avlaᅇ içinde
- 5 kerem kılıᅇıl kil imdi ey 'azīzim
6 otuᅇıl dīde-i müᅇᅇāᅇ içinde

¹²² Kelime zirāᅇat olarak yazılmış ancak gayımın noktası silinmiştir.

¹²³ mefā'ılün/mefā'ılün/feülün vezniyle yazılan bu şiir ŞHD'de 16. şiir olarak yer almaktadır (Karasoy 1998: 77-78).

¹²⁴ Met: kizlendin

- 7 cihānning közi hergiz körmişi yok
8 ne kıldı leblering sormak içinde
- 9 kil ey sāķi yükünüp bir ayak tut
10 maᅅga dilber bile kışlak içinde
- 11 maᅅga cevr eyleding ey bağrı taşım
köᅅgölni saklamay dil řāk içinde
- 44a 795 1 muᅅālif Vaᅅşnı saklap¹²⁵ tururda
2 turuş birmey turur turmaķ içinde
- 3 Şibāniĝa biriptür nuşretin ᅅaķ
4 şavup-min ᅅusrev[i] çaķmaķ içinde
- 5 şirigning gerdini körmey kaçiptur
6 meşeldür çul kaçar urmaķ içinde
- 7
- 8 ᅅişārdın yanıbanı kim kildi ᅅan
Semerķand şehriĝa emn ü amān
- 9 ol uçurda Sultān Aᅅmed Moĝol
laķab birle Tenbel ki dirler uşol
- 800 10 ol eylep idi üstüvār Andicān
11 řapap irdi Sultān Maᅅmūd ᅅan
- 44b 1 uşal demde Tenbel tapıp ıztırāb
bitip ‘arznı didi kim turma çap
- 2 didi Bik Mīrzā řarındaşıĝa
iş it yitkür özünĝni ᅅan řaşıĝa
- 3 ki min bolmışam şıdķ ile ᅅanĝa çul
‘ināyet kılıp ᅅan kılsa şabül
- 4 mini kılsalar bu yaĝıdın ᅅalāş
bahāsız kemīn bende-min ᅅanĝa ᅅāş
- 805 5 kitürdi bu sözlerni Bik Mīrzā
taķı yaᅅşı kördi anı pādşā
- 6 irür irdi ᅅan bes ki şāᅅib-kerem
mürüvvette ‘ālemde bolĝan ‘alem

¹²⁵ ŞHD: kışlap

- 7 anıñg ʻaciz olğanıǵa luṭf itip
Moǵolǵa yürürnüñg yaraǵın kılıp
- 8 bolup hūkm Sulṭān Timürge yürüp
Uratipe üstige bardı sürüp
- 9 soñǵındın yürüp bardı Şirāz Han
haber bardı mundın yana Andicān
- 810 10 Moǵol hanları işitip bu haber
bozuldı bolup barça zīr ü zeber
- 11 ʻināyet kılıp han Bik Tilbeni
şefkatler eylep uzattı anı
- 45a 1 uşandın soñgun kiçmiş bir ay
çirigledi Han kükretip kūs u nāy
- 2 çıǵıban ki tuǵyān kılıp kittiler
Uratipeniñg üstige yittiler
- 3 bu ğurǵannı biklep olturǵuçı
kılıp hūkm yaḥşı yaman sorǵuçı
- 815 4 Muḥammed Hüseyn irdi devlet omaǵ
ki baş indürüp tuttı Hañǵa qulaq
- 5 anıñg ʻarızı bu boldı kim siz diben
buyurǵan hizmetniñg üstide-min
- 6 kılıç yaǵsun üstige vü h^vāh oq
miniñg sizdin özge kılurum hū yok
- 7 bu sözdin kılıp Han anı behre-mend
Uratipedin ötti bardı Hocend
- 8 içindeki Barlas Sencer ḥakīm
çikip at ötkerdi nāz u naʻīm
- 820 9 tilep iltiben daruǵa Handın
yana yandılar ʻahd ü peymāndın
- 10 bu daruǵa barganı derhem kılıp
yiberdi öz işini muḥkem kılıp
- 11 haber taptı ḥakim¹²⁶ bu yañlıqdur iş

¹²⁶ Met.: ḥakīm

- ol irdi ki boldı çapa atlanış
- 45b 1 kilip köp naşihat kılıp birdi pend
işitmedi ol cem'-i bī-ercmend
- 2 çirig ulusu bī-taḥammül bolup
bahadırlar ehl-i tevekkül bolup
- 825 3 koyup şatu kurganga yapuşılar
hem ol dem aşıp içkeri tüştiler
- 4 alıp ni ki bolğan mālın tamām
esir oldı içindeki ḥāş u 'ām
- 5 yana Ḥan yasavullar atlandurup
yiberdi esirlerini yandurup
- 6 bu Barlas Sencerni tutқан barı
Bahadır Sulṭān Timür kulları
- 7 alıp Ḥan tapuğığa kiltürdiler
teninde anıṅ cān yoқ irdi meger
- 830 8 günāhın bağışladı öltürmeyin
'ināyet kılıp şāh-ı bā-dād u dīn
- 9 mülāzım kılıp anı öz қаşıda
taқı luṭf bisyār kıldı aṅga
- 10 kerem birle kim şāhlar tüşti ḥūy
aṅga dāyimā kiltürür luṭf rūy
- 11 uruşup bu kurgannı alğanda
irür irdi māh-ı ramazānda
- 46a 1 bolup irdi tāriḥ tokkuz yüz¹²⁷
taқı sekkiz içinde ötmey henüz
- 835 2 kılıç oқnuṅ uçıda barғанı
kişiniṅ ki miṅ biş yüz irdi sanı
- 3 irür irdi çün ḥ'āst-ı Ḥaқ berin
tutup ilgeri cāhiliyyetlerin
- 4 қаzā yazғанıṅdın sezā taptılar
yaman қılғанıṅdın cezā taptılar

¹²⁷ M: Şubat-Mart 1503

- 5 Semerķand kildi yana ŧehriyār
hüner-perver¹²⁸ [ü] ‘ādil [ü] kāmķār
- 6
- 7 ‘adālette hürŧid ŧibānī ŧāh
ŧipihir evcide ŧalţanat birle māh
- 840 8 anıñg manţıķı ıŧılalı ĩçre naħv
kelāmında sebķ-ı lisān oldı maħv
- 9 yarar ŧir-i ner zehresin đarbeti
yıkār Rüstem-i Zālını himmeti
- 10 kerem luţfıda bī-bedel ŧehriyār
irür ‘ālem in‘āmıdın sīr-bār
- 11 ŧehirdin çığıp vaķt sā‘at bile
ķoruķķa barıp tüşti devlet bile
- 46b 1 yığılıŧtı sultānlar anda tamām
uluğ bikler ü içkiler hāŧ u ‘ām
- 845 2 kınġeŧ ortaġa ŧalıban didi Hān
bahadırlar aytıñg yürür-biz ķayan
- 3 kınġeŧ kiŧileri tamāmī turup
atınıñg adaķında baŧın ķoyup
- 4 didiler kim ey ŧalţanat hürmeti
selāmetliġiñg barķanıñg devleti
- 5 biligiñg kılıġıñgdur iķbāl ü baħt
yaraŧur sañġa hānlıķ u tāc ü taħt
- 6 siniñg köñlüñg ol baħr irür bī-kerān
yok ol baħrda dürr ü gevherġa san
- 850 7 ne ġavvāŧ añġa ķār-dānlıķ kılır
ne mellāh añġa keŧŧ-bānlıķ kılır
- 8 tefekkürġa sıġmas hayāliñg siniñg
taŧavvurġa kilmes kemāliñg siniñg
- 9 ķavī kıldı Hāyy-i tüvānā sini
ķamuġ iŧte dānā vü bīnā sini
- 10 siniñgdür kınġeŧ ü yaraķ ey ‘aziz

¹²⁸ Met.: server

- turup-biz niçük kim disenġ barçamız
- 11 didi Һan körünüp turuptur bu yol
aġay inimizdür biziġ ki Moġol
- 47a 855 1 tileli alardın bu kün işlik
aramızda yoġtur bed-endişlik
- 2 bileleşiben yürüli her sarı
ne birse Һudāy ortamızda barı
- 3 tapuġda didi barça k̄ānūn bile
bilensün sözüġ cānım altun bile
- 4 alarġa ‘ināyet besī boldı köp
hem andaġ kirekdür Һanım hūb hūb
- 5 yaraġlap özi bir bahadırını Һan
Moġol Һanları sarı kıldı revān
- 860 6 bititti nişānī ki ki tā bar-biz
siziġ birle hem-dem-biz ü yār-biz
- 7 siz ü biz ikev bir ata oġlı-biz
iş onġ kilse āħir biz evvelde siz
- 8 yürüli Һorāsān ‘Irāk¹²⁹ İspahan
tüşüp Rum ile Şām u Hindūstān
- 9 bu yolda bolup barçamız sīne-şāf
kılalıġ bile Ka‘beni hem tavāf
- 10 suna birse Һaġ bolsa devrān biziġ
siziġ mülk-i Tūrān u İrān biziġ
- 865 11 aġır sözi bu boldı kim didi Һan
ayıtķıl dip ilçini kıldı revān
- 47b 1 bu sözni digen kişi şādık-turur
işitiġ ki devletķa lāyık-turur
- 2 barıban Moġol Һanlarını körüp
yanıp kıldı ilçi sözin tigürüp
- 3 kitürgen sözi barçası serserī
cevābı biri biridin tiskeri

- 4 yaman kün ki ādemğa yüz kiltürür
kılığın biligin yaŋılur bolur
- 870 5 kitip devleti toğrı yoldın azar
qapusı yanıp atқан oqın yazar
- 6 kilür bolsa ser-riştesin üzmesün
yanarın anıŋ Tiŋgri körgüzmesün
- 7 ne bünyād-ı devletlerin yıqtılar
Şehenşāhniŋ sözidin çıqtılar
- 8 kılıp fi'l açığı üstide boldı Hān
derindür ki köyse zemīn ü zamān
- 9 kılıp dem-be-dem ğayretindin hūrüş
tehevvürde körgüzdi tuğyān u cūş
- 875 10 didi kim köçüŋ ni turuştur yürüŋ
Moğol üstige şir-i ner dik turuŋ
- 11 yaqındağı yağı budur yağılaŋ
yırağdağı düşmenğa fırsat tileŋ
- 48a 1 köçüp tiprediler çapışқан bile
ısığdın ulus hālet-i cān bile
- 2 uşal kün hev[ā] boldı asurı tiz
tamuğnuŋ otı birle kıldı sitiz
- 3 cıdaqqa cıdaq sıçratıban quyaş
qavurdu qavurmaç dik yolda baş
- 880 4 qaxır boldı yirler ki turğay zülāl
bişürüp anı kıldı germā sufāl
- 5 sağınma ki bişede sülgün uçar
köyüp cengelistān uçkun uçar
- 6 kızıl su ki qaynap aqar lāy-durur
yalın çıkarıp bir soluğlay-dur[ur]
- 7 sağınma quyaş yanduruptur çerāğ
yalınlap yanadur cihān lağ lağ
- 8 beyābānda kim bar her huşk ü ter
harāret helāk eylegen cān-ver
- 885 9 yürügen imes boldı tozda qoyun

- köyüp örtenip çıktı yirdin tütün
- 10 ısığdın idi Hān hayāl üstide
hevā boldı hoş i'tidāl üstide
- 11 maṭar ḳatresi birle bād-ı hevā
birip közge nūr u köngülge şafā
- 48b 1 hevā rūḥ-perverliğindin mesīḥ¹³⁰
cihān tuttı cennet şafāsın şarīḥ¹³¹
- 2 hevā boldı Leylī-yi ārāste
nesīm oldı Mecnūn-ı nev-ḥāste
- 890 3 saçar başḳa dürr ü güher seḥāb
yaşundi bolup nev-'arūs āfitāb
- 4 cılavında bik oldı bād-ı şabā
yügürgüsi kildi tapıban hevā
- 5 nefirin alıp seyl tartar fiğān
çalar nevbetin ra'd ile āsumān
- 6 ne yamğur ḳılır yir yüzün şüst ü şüy
şafā-yı ḳudümüñğdur ol āb-ı rüy
- 7 süründe kiser yolnı il mīl mīl
bolup atlarınñ adaḳı yinğil
- 895 8 çirig ılğarları boluban düpdürün
hevā boldı kilgünçe yir dik sürün
- 9 añga kim bolur ref'et bī-niyāz
temüznuñğ hevāsın ḳılır irte yaz
- 10 hevānı körüp hoş ulus ḳatlanıp
yürür zevḳ ile köñgli ḳuvvetlenip
- 11 anıñ kim cihāndār yarı bolur
felek sırrığa iḥtiyārı bolur
- 49a 1 anıñ kim ḳılır ṭāli'in āfitāb
añga ḥükm ile sāye-bāndur seḥāb
- 2
- 900 3 Semerḳanddın ılğıban kittiler

¹³⁰ Met.: mesīḥ

¹³¹ Met.: şarīḥ

- sürüben Uratipege yittiler
- 4 yürüp yurtçı menzil yarağlap revān
kilip anda devlet bile tüşti Hān
- 5 yigitler ħurūş üstide ħayl ħayl
kirip irdi deryā-yı leşkerğa seyl
- 6 yitiben ki bir cümle körgüzdiler
'adūnuᅡᅡ reg-i cānnı üzdiler
- 7 kişige kiᅡᅡeşmey dimey Küçi Hān
ħayālin anıᅡᅡ bilmedi hīç cān
- 905 8 yürügen bile bardılar İgriyār
tüşüp anda yitkürdiler ilge car
- 9 ħamuğ bik ü içki kiçinᅡᅡiz¹³² tinᅡᅡiz
ħatıᅡᅡlanıp işke yürünᅡᅡ barçanıᅡᅡ
- 10 barur keştiler barça ayrıldılar
Tārānıᅡᅡ yarağın tüküz kıldılar
- 11 yığılıp tamāmisi tüşti suğa
munuᅡᅡ dikni körmedi ādem toğa
- 49b 1 ne kim saldılar suğa boldı kime
balıᅡᅡ dik üzüp tipredi her nime
- 910 2 selāmet sa'ādet bu yılᅡᅡar çirig
sudın kiçtiler barça saᅡ u tirig
- 3 tevekkülleᅡᅡ bir birini deryāblap
at üstige çıᅡᅡtılar iştäblap
- 4 yigit turdı merdāneliᅡᅡ üstide
taᅡassübte dīvāneliᅡᅡ üstide
- 5 ᅡānīm allın ejder kibi tutᅡᅡu dik
yaraᅡᅡı bile tartıban yutᅡᅡu dik
- 6 bilür mü kişi ilte bilgey mü cān
aç arslanıᅡᅡ avıᅡᅡa uçrap ᅡapan
- 915 7 yigitler ayturlar ᅡurunbiş¹³³ kılıp
yitişse Moᅡol munda bizni bilip

¹³² Met.: kiçtiler

¹³³ Met.:

- 8 kaçır yün̄ḡlük okdur kılavluk kılıç
uruban töşü[n] kis başın kanın iç
- 9 yigitlerge bikle[r] naşīhat bile
kuvanıp didiler muḥabbet bile
- 10 bahadır-siz ü barça serdār-siz
köp işlerni kılğan cigerdār-siz
- 11 savaş oldı uşmu ne yağı bile
kılın̄ḡ barça işni yarağı bile
- 50a 920 1 iligge tüşürgenni kan kılman̄ḡız
yarağın alın̄ḡ qaşd-ı cān kılman̄ḡız
- 2 bilür-siz ki kırk ilde bir ir kōpar
kurutman̄ḡ anın̄ḡ yartuğın zīnhār
- 3 kulavuz devletka himmet-turur
yigit[ler] kemāli mürüvvet-turur
- 4 işitip naşīhat ‘amel kılman̄ḡız
cihān bolğanıça amān bolga-siz
- 5 muḥabbetliḡ ādem mu‘allā bolur
mürüvvetliḡ ir könḡli deryā bolur
- 925 6 yigitlerge bikler didiler yürün̄ḡ
işnin̄ḡ bu künlükde bir til tutun̄ḡ
- 7 bu işni tilep aldılar biş kişi
itiş tutuş Tin̄grinin̄ḡ qarğışı
- 8 uruş bābıda her yiri min̄ḡ belā
kamuḡ cānı başdın adaqqa yara
- 9 köyüp çaklıp ot dik kılıban şitāb
yalın dik yanıp çıktılar yaltırap
- 10 bu biş kişi atlıḡ u çavluḡ kazaḡ
bulardın kutulmas idi tüz ü taḡ
- 930 11 gehī cen̄ḡgelistānda arslan idi
gehī taḡ arasında qaflan idi
- 50b 1 kiriben vilāyet içinde yürüp
selāmet çıkıp kildiler til tutup

- 2 uşal tilni kiltürüben kördi Hān
ulus içre sözni diben sordı Hān
- 3 didi aytayın rāstlıǵını özüm
budur min faq̄irniǵıñ işitken sözüm
- 4 hāber kildi kim Hān kiledür diben
buşundı ulus barçası ğam yiben¹³⁴
- 935 5 til aydı ki qurgān-durur bizge yir
yürür mālımız taǵlarǵa kirir
- 6 eger hānlar üstige ılgasa Hān
yitip barsa nā-gāh asru yaman
- 7 didi hānlarıǵız qayan bardılar
ayur yürüben Arqıyān bardılar
- 8 sorup tildin aqvālını bildiler
ʿazīmetni hānlar sarı qıldılar
- 9 köçüp andın ıldam¹³⁵ yılǵap sürüp
Hocendqa kilip tüşti ordu yürüp
- 940 10 yaraǵ andaǵ oldı ki qoşı tutup
at irlenǵ ki yaq̄şısı ılgap sürüp
- 11 Hūdā birse düşmenni sinduralıǵıñ
qılıp iş köñgüllerni tınduralıǵıñ
- 51a 1 Hocenddin revān boldılar bir köçüp
yitiştiler Aq̄şıqa quş dik uçup
- 2 kilip turdı deryā yaq̄asında Hān
hümā-yı saʿādet bolup sāye-bān
- 3 naẓar qılsa luṭf-ı hūdā manzarı
sülük eylese cümleñiǵıñ serveri
- 945 4 buyurdı kime kiltürünǵız revān
kiçeliñiǵıñ sunı baǵlañıǵız¹³⁶ bād-bān
- 5 kimege kirip Hān tidi il tamām
tüşünǵız suǵa barçañıǵız hāş u ʿām

¹³⁴ Met.: tiben

¹³⁵ Met.: yıldam. Vezin gereǵi *ıldam* okunmuştur.

¹³⁶ Met.: باغلاڭیز

- 6 çapıp tüstiler barça il kâncılap
su yüzinde kalpağı kônür habâb
- 7 suğa tüşti halk-ı cihân bilge-siz
tiñgiz üstige inğterildi tiñgiz
- 8 baradur ulus tutuban su yüzün
batıp genc-i in'âmğa boğzıdın
- 950 9 at üstindin artıldı sü cer ceri
irür şol ğanım köziniñ ejderi
- 10 su irmes ki kaynap kıladur hürüş
yigit şuğlıdın tüşti leşkerge cüş
- 11 üzer sunı at bırkırıp fir fir
nehengdür oynar suda cır cır
- 51b 1 su irmes ki girdâb ara çarh urur
yigitler igerişiben ivrülür
- 2 suda sal u küpserni taşdıķ tut
hevâ yüzide örgüç [ör]güç bulut
- 955 3 bolup işleri barçası hayr u hüb
sudın kiçtiler açkuça köz yumup
- 4 kizip bahrını atlanıp çapışıp
yığıldı tabın tabın tapışıp
- 5 kişige ki luğf-ı İlahi bolur
tiñgiz üstide şah-râhi bolur
- 6 kôparur taş üstide tofrağnı
kiser tüzdin yahşıraķ tağnı
- 7 sudın kiçtiler kaçkı kitti cibe
kirip bardı hâlet bile ordağa
- 960 8 sözüñ ni didiler ayur Yuşı Han
ne ğâfil turup-siz boldı kıran
- 9 uluğ han kiçik han bile oturup
işittiler anıñ sözini sorup
- 10 didiler ki yalğan-durur uşbu söz
niter mü yumubanı açkunça köz
- 11 sözini munuñ kizleben yapıñız

- özün iltibe[n] ağızдын çapıngız
- 52a 1 bu sözni digenni kılıp baş yalaᅅg
özün öltürüp ᅅānümānın talanᅅ
- 965 2 ni yirde uyuklattı ᅅaflet körünᅅ
ni yirde keynertti nikbet körünᅅ
- 3 bilinᅅ köᅅᅅlidin ᅅan taşurdı anınᅅ
körüş közidin yüz yaşurdı anınᅅ
- 4 ᅅavādiş bolup tor ile sāᅅte
ᅅılurᅅa tutup tor ber-endāᅅte
- 5 alar daᅅı ᅅan oᅅlı ᅅan irdiler
işige cihān-pehlivān irdiler
- 6 ᅅılıᅅ ᅅapᅅuᅅılıᅅda cān-bāzlar
atış bābıda ᅅādir-endāzlar
- 970 7 irür her biri bir belā-yı ᅅudāy
tevehhümleri birledür hem ᅅıᅅāy
- 8 başındın alarnınᅅ yıl ismes idi
burūtlarnı baltu kismes idi
- 9 alar lāf urar bolsalar oturup
yaᅅın bolmas irdi alarᅅa yürüp
- 10 ᅅara ᅅvāce turᅅan ᅅirigin sürüp
Odan Yārkindin ala kiltürüp
- 11 yiberdi sürevülni nāy u kūsın
didi bir ᅅişi ᅅalsa¹³⁷ sin-sin ü min
- 52b 975 1 bu düstür ile ᅅirigin yıᅅıp
yürürler idi özlerin birkitip
- 2 yasaln yasap tüzdiler illerin
uruşurᅅa baᅅladılar billerin
- 3
- 4 bolup āb u āteş tinᅅizlik revān
ol irdi ki ilᅅap sürüp yitti ᅅan
- 5 yasaln ‘alī düstūrında turup

- bir işde minḡ¹³⁸ irşadlar körgüzüp
- 6 Süleymān özi leşkeri kūh-ı Kāf
çalın dīvler birle tüşti maşāf
- 980 7 şaf-ı cem'ığa tuttı 'ālem kulak
özün kördiler tağ üstide tağ
- 8 şadağ u kılıç yümn-i himmet aḡga
cibe zīneti fer-i devlet aḡga
- 9 davulğası iqbāl ile subḡ-dem
uraḡğası hūrşiddindür 'ālem
- 10 çıkar ḡançeri birle beyzā' ili
sinānı senīnīdür ejder tili
- 11 felek boldı pergār kalkān aḡga
irür ḡubbe hūrşīd-i raḡşān aḡga
- 53a 985 1 miniben kicim bağlaban bād-pāy
felek nuḡre çengīnīḡ üstide ay
- 2 ahası imesdür ki körgüzdi tāb
toğuptur atı allıda āfītāb
- 3 oḡ atğanda hā dise şāh-ı dilīr
irür bīşedin na'ra-i nerre-şīr
- 4 çapıp işke kirse şeh-i ġarb u şarḡ
kılıçı bile tevseni bād u berḡ
- 5 irür ḡükmi cārī ḡazā şūreti
sürenidür İslāmınḡ ḡuvveti
- 990 6 munuḡ dik kirekdür cigerdārılık
munuḡ dik kirek işte serdārılık
- 7 kemāliyyet insānda bolğay hemīn
sezā-vār aḡga şad-hezār āferīn
- 8
- 9 yasalın tüzüben bolurda revān
yigitlerge cedlep köḡül birdi ḡan
- 10 ḡılınḡız bu kün barça merdānelik
iş üstinde bünyād dīvānelik

¹³⁸ Met.: minīḡ

- 11 ğanīm közi alında kükrep turuᅡg
ösürüp kılıçnı kılıçқа uruᅡg
- 53b 995 1 cigerdārlar çapsa düşmen sarı
talaşıp biri biridin ilgeri
- 2 alarğa қоşup baş cevlanda bol
irenler қатарında¹³⁹ meydānda bol
- 3 yaman күn bik ü һan қurultayıdın
kiyin қалса hem-pāy hem-pāydın
- 4 қалıp bir қadem yār aġyārdın
yigitke ölüm yaһşı ol ‘ārdın
- 5 bu meydānda her kim yürür ilgeri
irenler қатарında¹⁴⁰ irniᅡg iri
- 1000 6 aқ iv ala çāder aġalar bile
siziᅡg köşk eyvān serālar bile
- 7 tamāmī yürür māl şişlemçiniᅡgiz
salıp yirge hem түşmesün қамçiniᅡgiz
- 8
- 9 Moġol һanları hem yasap turdılar
nefir kerrenāy birle күs urdılar
- 10 yasallarınıᅡg yir yüzi taġ idi
yana yir yüzi baһr [u] batқақ idi
- 11 baraᅡġar cavaᅡġar tartıp Moġol
uluġ һan ulus üstide boldı ġol
- 54a 1 kiçik һan sipehdār-ı heycā bolup
cibe çıktı ilgeri maᅡġlay bolup
- 1005 2 ayurlar ki һan biz sipehdār-biz
niçük kim dise çergede bar-biz
- 3 ata cecdi Çingizdindür aşl
ana cānibindin Sikenderġa vaşl
- 4 felekni ivürür-biz engüşt ile
yıқar-biz urup taġnı müşt ile

¹³⁹ Met.: қатарında

¹⁴⁰ Met.: қатарında

- 5 bu lāf orta yirde idi ol zamān
yitişti Ebū'l-feth Şibānī Han
- 6 süren ıoptı yir tipredi dāğ dāğ
toğundi biri birige ikki tağ
- 1010 7 çıķıp ra'd üni berklar yaynadı
kirip seyl-i sürh-ābla[r] kaynadı
- 8 açup tuttu gerdün yüzini 'iķāb
körüñmes anıñg zıllıdın āfitāb
- 9 bolup zelzele uçtı kūh-pāreler
ķonğarıldı bünyādıdın hāreler
- 10 sitīz üstide mestliğdın hizebr
'adāvette yüz miñg zaħmdār bebr
- 11 çalıp taşķa şeh peleng pencesin
biri biriniñg birdi işkencesin
- 54b 1015 1 yıgın irdi vü nüş-ı mey dārbeti
şaf u cem' ārāste şoħbeti
- 2 be-yek nā-gehān ıoptı bed-mestliğ
'aceb hevl-nāk oldu der-kār tīğ
- 3 bolup sāğar-ı şuğldın mey-perest
çapar yüz sarı lāle-ruhsār mest
- 4 ķuyakñıñg ciringgesi ķānūn bolup
yürek ķanı la'l-i ciger-gūn bolup
- 5 öper boldı ķanlıķ ķılıçñıñg yüzin
leb-i yār dip şīr-merd-i güzīn¹⁴¹
- 1020 6 tekāver bu mecliste maħbūb idi
dil-ārāmdın cilv[e]si hūb idi
- 7 köğüslerde peykān-ı perrān-güzer
cigerdārga naql-i ħurmā-yı ter
- 8 ħumār üstide şerbet-i ħuşk-vār
yürek ķütıdur ħançer-i ābdār
- 9 veğānı tilegüçi ġayretliğ ir

¹⁴¹ Met.: güzīn

- siriştinde qorqunçı yoq nerre-şir
- 10 anıñ kim çıkar şestidin oq tutıp
ğanimi bolur allıda nā-şekip
- 1025 11 alıp düşmenin bolsa ir ser-firāz
anıñ cüldüsi dünyāni birseñg az
- 55a 1 ğıdāsı¹⁴² yarandı āfāknıñg
meşeldür bu kim loqma müştāknıñg
- 2 ten āsāyiş[i] kuvvet u tiş bile
yigit izzet ü hürmeti iş bile
- 3 ir atanğan ādemğa ğayret kirek
murād isteseñg yümni himmet kirek
- 4 yigit kılsa da'vāni işbātlıg
ulusta bolur çavluğ u atlıg
- 1030 5 anıñ da'vāsınıñg ki işbāti yoq
atı bar anıñg ki veli zātı yoq
- 6 talebkār qatıq kirek taşdın
qadem qoysa fikir eylemey başdın
- 7 kisip cānlar istese behbūdni
tapar Tiñgri yār olsa maqşūdni
- 8 iki pādişāh-ı cihān-pehlivān
biri biri birle tiğışken zamān
- 9 ne ğavġā-yı rüz-ı 'araşāt¹⁴³ irür
ne tūfāndur u ni kıyāmet¹⁴⁴ irür
- 1035 10 'aceb demdür ol kār-zār üstide
tüşer ir bile ir dūçār üstide
- 11
- 55b 1 revān boldı Babür itip şuğl u şür
kitürdi yürüp Hāmza Sulţānga zūr
- 2 niçe kim sığındı igerip yürüp
yütgediler adaqın turup¹⁴⁵

¹⁴² Met.: غصاسی

¹⁴³ Met.: 'araşāt

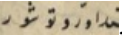
¹⁴⁴ Met.: kıyāmāt

¹⁴⁵ Vezin bozuk.

- 3 yanıp ğayret otı bile taş u iç
bolup her biri bir yalanğaç kılıç
- 4 katıklıĝda alkan tutup taşnı
krp yirde irdem bile başnı
- 1040 5 tuta turuban kzge sanıştılar
yaalaştılar daĝı yanıştılar
- 6 kılıç yzige pkci şeh-svr
avurtıĝa o tıgse yalmap yutar
- 7 irenlerge yo hnmn ayĝusı
yigitlikde cn u cihn ayĝusı
- 8 ciĝerdrlar şartı meydndadur
yreklig yigit knĝli peykndadur
- 9 alar n-civn-merd nm-dang cn
kier cnıdın merd glbng cn
- 1045 10 yaralıĝ bahadırĝa enbr u zr
ne kr itkey arslanĝa dendn-ı mr
- 11 msellem yigitlerge iş işlemek
hemn bolĝay irlikte an tişlemek
- 56a 1
- 2 cılav oydı Maħmd Sultn yrp
yasallarınınıĝ albidin ivrlp
- 3 cihn-gerdini¹⁴⁶ tuttı reng-i zlm
kn ortasıda satı zengr-ı şm
- 4 krnmedi gerdn yzin tuttı tuĝ
birr şu'ledin řaħn-ı meydn frĝ
- 1050 5 tekver apıp taş amaa
tutaşıp idi ot tofraĝa
- 6 yanar ot yaĝı stige yaĝdı um
tkldi meger sumndın ncm
- 7 itip ra'dnı şest [u] alkan bile
davulĝa zırh boldı peykn bile

- 8 sınıban yatur kanlık oğ şāreler
kılıç toğrağan üstüh^vān-pāreler
- 9 yūreкке senīnī sinān şehd-i nāb
cigerlerge elmās peykāndın āb
- 1055 10 kılıçnı yigit ağızı birlen tutup
tatırğanışur irdi peykān bütüp
- 11 k̄aburğa tayap kürde teh kıldılar
bedenlerni oğdın zırh kıldılar
- 56b 1 yigitniᅇᅇ tīᅇında bardur kılav
bilür ģarb [u] ģarb eylemeklikni av
- 2 ir oğılı tutuşķanda sengīn kirek
kılıç ģarbdın bolsa rengīn kirek
- 3 yüz utruda hengāme zār-ı neberd
urar tīᅇnı tīᅇķa şīr-merd
- 1060 4 kōz üstide körgüçi süm-i semend
bolur āferīn bile ol ser-bülend
- 5 yürüp çapķulaşmağdın ir sürģ-rüy
turup sarğarıp ölgen ādemni ķoy
- 6 köᅇᅇül ķuvveti irge zaģm-ı sinān
‘ömür lezzeti bolsa meydānda ķan
- 7 yūrek tişle cān-ķiş¹⁴⁷ cigerdār bol
ģayātı tapıp ölmeyin bar bol
- 8
- 9 yürüp tigdi maᅇᅇlay Sulţān Timür
bahadır allında urrutuşur¹⁴⁸
- 1065 10 çıķarıp tilin tīᅇ dik nesl-i kūş
kōmürüp ki cūcey körgüzdi cūş
- 11 ‘adū farkınıᅇᅇ üstide çarģ urup
ķopar çüst ile öltürüp öltürüp
- 57a 1 maşāf allıda merd ü meydān-ı ģarb
kōrüp gerdini öçmese kār-ı ģarb

¹⁴⁷ Met.: cān-ķiş

¹⁴⁸ Met.: , vezin bozuk.

- 2 felekni başağında koyup atar
kamuğ dünyānı kökke taşlap tutar
- 3 kılıçka tutup ol oğ atmadı
birini yana birige katmadı
- 1070 4 avunur biri qayda kim bolsa cūr
adaqınıñ astındadır dest-i zūr
- 5 eger bolsa meydān ara rū-be-rū
tura bilmes utrusıda lenduhū
- 6 esirūr kemendini Behrāmdın
alur tolgaban gürzini Sāmdın
- 7 yigit ol Rüstemğa ni i'tibār
ser-i destidin 'āciz İsfendiyār
- 8 kılıp tağ dik düşmenin hāk-i rāh
cılav saqladı devlet üstide şāh
- 1075 9 tozuttı çapıp uşbu tofrağnı
birip yilge¹⁴⁹ talqan kılıp tağnı
- 10 iligi tutar fi'lidin işke tav
kılıçdur elmās birgen kılılav
- 11 çıkar hevl-i cāndın kılıp ıztırāb
anı körse meydāndın Efrāsiyāb
- 57b 1 tutup tır-bārānga kim turdılar
timürlerni çaynap pürkürdiler
- 2 hazān bergi dik bād-perrān bile
uçup kittiler tır-bārān bile
- 1080 3 alıp kitti devlet uruğlarını
kiçik¹⁵⁰ tutup anıñ uluğlarını
- 4 birisin bahārın diben kiltürür
yana biri qapuçı dip yitkürür
- 5 kitürdi yana birni mekrip(?) dip
kılıçnı başığa vü gürzige yip

¹⁴⁹ Met.: bilgen

¹⁵⁰ Met.: kiçikler

- 6 yatur baş koyğalı yir yok ayağ
kamuğ yirni ƣan astıdın bastı zāğ
- 7 yigit deşne kögsidin aqtı ƣan
arığlarda sürh-āb boldı revān
- 1085 8 kisildi körünğ ƣan ara başnı
ƣızıl su içinde ƣara taşnı
- 9 körüdügen kündeleñg püşteler
biri birinğ üstide küşteler
- 10 uruş yiride baş idi ƣaş ƣaş
dehākīn meger ƣıldı pālīz-lāş
- 11 ne künler tüşer bu ƣatık başƣa
anı bolmas olcap ƣara taşƣa
- 58a 1 süren sehmidin tipredi er ƣayan
narı Yitikent ü beri Andicān
- 1090 2 sürüp ikki ģan utrusındın sütür
kitürdi tutup şāh Sulţān Timür
- 3 ikelesige birdi ƣuvvet sürüp
muģabbāne deryāb ƣıldı yürüp
- 4 yimek ģam bu işlerdin idrāk imes
yigitlikde ģoştur bular bāk imes
- 5 köñgüllerini va' dedin şād itip
muģabbet bile ģamdın āzād itip
- 6 alıp kildi ģanları ģan allıģa
şehensāh şāhib-ƣırān¹⁵¹ allıģa
- 1095 7 bahadırlar ol dem bolup mey-perest
kirer işke heycā küni mest-i mest
- 8 köñgüllüg yigit ƣapsa meydān sarı
ƣulaçın yayar tīr-bārān sarı
- 9 tevekkül olınğ ki yarı bolur
işī onğ kilür dağı barı bolur
- 10 tevekkül kirek ādemīģa¹⁵² dürüst

¹⁵¹ Met.: şāhib-ƣırān

¹⁵² Met.:

- cigerdār cān-bāzlarğa nuḥust
- 11 yigitke yaman künde qol vü qanat
cılavluk ḥum u cām demlig at
- 58b 1100 1 qa yeri diseṅ yitkürüben yanar
yitip birni cevlān tilep çarḥ urar
- 2 diliri ki düşmenğa ser-küb irür
kılıcı anıṅ bir siyeh çüb irür
- 3 hünersiz tecellüdqa¹⁵³ nitsün yarağ
‘aceb ‘aḳbedür ulay almaska tağ
- 4 kemāndār kim körgüzür şest-i pāk
bolur sehmidin ḥayl-i düşmen helāk
- 5 ayağ toqtatur lāfın ur quçı köp
yürekliḡ yigitleriṅ ilgini öp
- 1105 6 tümenlerni kıl bir yigitke tufeyl
qoyar başın allıṅda ir ḥayl ḥayl
- 7 cihān körki erbāb-ı fazl u hüner¹⁵⁴
cihāndār genci yaḥşı nöker
- 8 zer ü sīm irür müşt-i seng ü sıfāl
yigitke nişār ile ‘ālemni al
- 9 tüküle dükānda¹⁵⁵ su dik yirge qan
‘ināyet qılıp luḡ ile tidi Ḥan
- 10 yıḡıṅ imdi vü tıḡnı sürmeṅiz
tirig tüşken ādemni öltürmeṅiz
- 1110 11 şehensāh gāzī dār-ı şefkat körüṅ
yigitlik kemālinde rif‘at körüṅ
- 59a 1 kerem birle gerdün cenābī-durur
mürüvvet bile āfitābī-durur
- 2 tarīq-ı rızānıṅ şafası qadem
yaruḡluḡı dünyānıṅ ehl-i kerem
- 3 civān-merdlıq kīmyā-yı vücūd

¹⁵³ Met.:

¹⁵⁴ erbāb kelimesi iki kez yazılmıştır.

¹⁵⁵ Met.: dükānda

- kerem-pişeler dürr-i deryā-yı cüd
- 4 irür bākī meřhūr u ma'rūflar
şifāt-ı kerem birle mevşūflar
- 1115 5 didi Han hanlarğa zevķin(?) olup
leţāyifte ũab'ı güher-ĉin olup
- 6 bolup barĉamız yek-cihetlıkta yār
ķılıp irdük evvelde yahşı ĉarār
- 7 nidin ivrölüp 'ahd boldı hilāf
ķamuğ ũarũıngız boldı mecmū' lāf
- 8 kirek irdi ĉavl olsa köz üstide
ķarārımız evvelgi söz üstide
- 9 bu imgek yaman közlemekdin idi
bu āfet iki sözlemekdin idi
- 1120 10 kimerse ki dünyānı bir dip tanır
sözi hem anıng ki kirek bolsa bir
- 11 niĉe kim yigitlikde ũuğl ittiũiz
mürüvvetni yüz anĉa ķılığuçı-biz
- 59b 1 ĉıķarıng ölüm sehmini sinedin
köngüllerni şāf eyleũiz kinedin
- 2 tümen munĉa cürm olsa öttük biliũ
ĉaķıķat biliũ dağı bāver ķılıũ
- 3 günāh [u] ĉaĉā imdi ötkerdi hevl
biziũ ũarũımız ũarũ irür ĉavl ĉavl
- 1125 4 siziũ birle izhār itip sivgölük
ķılur-biz sizge köp eyügölük
- 5 birip sebze-zār-ı ta'alluķķa āb
kirek tapsa eyyām-ı ahd-i ũebāb
- 6 muĉabbet sırlarnı ma'mūr itip
ĉarabdın muĉiblerni mesrūr itip
- 7 şafā 'arşasındın salıp şāh-rāh
vefā ķullesin¹⁵⁶ eyleli seyr-gāh

¹⁵⁶ Met.: ķullesidin

- 8 bolup cān ḥarīmīnde ḥalvet-güzīn¹⁵⁷
kılalīnḡ nazar manzarın ṣeh-niṣīn
- 1130 9 köñgöl ṣahnıda közleli bezm-gāh
kögerse kirek anda mihri günāh
- 10 qoyalīnḡ yürünḡ memleket sarı gām
yıḡınḡ ol uruḡunḡuznı tamām
- 11 niçe kim açıḡ bolsa işrāf-ı māl
süçügrek ‘azīz cāndın ehl ü ‘ayāl
- 60a 1 uzatalı sizlerni i‘zāz ile
yaraḡlap birip ni‘met ü nāz ile
- 2 köñgöl salmayın pehlivānlıq kılınḡ
barıp öz yirīnḡizde ḥanlıq kılınḡ
- 1135 3 anınḡ barı bu ‘idd[e]ḡa yār-siz
bu teṣrīflerge rızā bar-siz
- 4 didiler ki sulṭān-ı ‘ālī cenāb
‘ināyet sininḡ yok bu sözge cevāb
- 5 günehkār cürm ü ḥaṭā birle-biz
mürüvvetninḡ idmānıda ṣāh-siz
- 6 ol irdi yürüp kildiler Taṣkend
bolup ṣāhnınḡ luṭfıdın behre-mend
- 7 saçıp müşk boldı aḥbāb cem‘
tecellī-i elṭāf yandurdı ṣem‘
- 1140 8 ciger-süzluḡ sāzımı tü[z]diler
köñgöl tārıdın nevḥanı¹⁵⁸ üzdiler
- 9 bolup nāme-i derd ile vird-ḥvān¹⁵⁹
te‘essüfleri naql idi cür‘a qan
- 10 biri birige naqd kılğan niṣār
gehī la‘l geh lü‘lü-i ṣāh-vār
- 11 yıḡıldı bigimler vü ḥanikeler
alarnınḡ tapuḡındaḡı bikeler
- 60b 1 körüp ḥanlarnınḡ yüzün didi āh

¹⁵⁷ Met.: ḥalvet-güzīn

¹⁵⁸ Met.: nevḥadın

¹⁵⁹ Met.: devr-ḥvān

- tümen şükr luṭfunḡga ey pādişāh
- 1145 2 bolalıḡ serinḡ barça ḡurbānıḡız
ḡarı vü yigit şadḡa-i cānıḡız
- 3 eger siz amān bolsaḡız biz ṭufeyl
biziḡ dik ser-i şadḡaḡız ḡayl ḡayl
- 4 didiler ki raḡm eyledi pādişā
mübārek yüzünḡüzni kördük yana
- 5 kiçe taḡ u tār tarılgüçe olturup
muḡa tişiler yıḡlaşıp āh urup
- 6 didi ḡanlar imdi ne bolsa bolur
biziḡ alnımızḡa yazılḡan budur
- 1150 7 velī luṭf birle mürüvvet ḡılıp
baḡışladı bizni 'ināyet ḡılıp
- 8 cibe bolsa çapḡay vü salḡay idi
kim andın ki ilḡindin alḡay idi
- 9 körünüp turuptur bu ni hevldür
ḡilāf eylemes şādıḡu'l-ḡavldur
- 10 burun soḡda tüşler körüp irdiler
anı aytıp iştip¹⁶⁰ yürüp irdiler
- 11 yaḡı başdın aytıştılar barını
tutup özlerin ḡoydılar zārını
- 61a 1155 1 didiler ki elbette ḡan bolmaḡay
ne bolsa bolup vehm-i cān bolmaḡay
- 2 seḡer örledi şubḡ olup ser-firāz
mü'ezzin edā ḡıldı bāḡ-i namāz
- 3 yaraḡlap at tive vü ḡoylar
uzaturḡa tuttı birip toylar
- 4 yıḡılıştı sulṭānlar u bikler
hünerdin nümāyende kirçikler(?)
- 5 didi ḡan yigitler nidür ittifaḡ
bular birle köḡlümde yoḡtur nifaḡ

¹⁶⁰ Met.: işitip

- 1160 6 günāhı eger kılsa bī-rāhlar
kiçürümlüĝ olmaĝ kirek şāhlar
- 7 alardın haṭā kilse bizdin ḳadem
alardın güneh bolsa bizdin kerem
- 8 uşūl-ı keremdür haṭā-pūşluĝ
haṭā-pūşluk nā-ferāmūşluĝ
- 9 irür ḥalkuṅ āsar-ı luṭfi tamām
ḳudūmuṅ zekātıdur in‘ām-ı ‘ām
- 10 didi barça ki rāfi‘-i menzilet
iziṅ tozı ārāyiş-i salṭanāt
- 1165 11 mürüvvette hem-pāysız şeh-süvār
siniṅdür kerem mülkide iḥtiyār
- 61b 1 ‘ināyet ḳılıp birdi destūr Ḥan
ḳılıṅ kiltürüp ṭablelerni revān
- 2 ḳaṭar tiveler raḥt bārı bile
ḥazāyinni gencīnedārı bile
- 3 ne kim didi ṭayyār itip turdılar
‘azīmet ser ü kārını ḳurdılar
- 4 tapuḳ ḳıldı ḥanlar kilip Ḥanĝa
baş indürdiler luṭf-ı Yezdānĝa
- 1170 5 körüşti taḳı hoş boluṅ didi Ḥan
yoluṅuz açılsun boluṅuz revān
- 6 köṅülde vaṭan tutsa luṭf u kerem
ḥasāset ĝubārını eyler ‘adem
- 7 mürüvvet ki yandurdı şem‘-i şafā
tecellī ḳılır anda mihr ü vefā
- 8 ta‘aḳḳul bile rāfi‘ şekk ü reyb¹⁶¹
tefekkürde dānā-yı esrār-ı ĝayb
- 9 sözidür tizilgen ‘Aden gevheri
müselşeldür ü nā-mükerrer barı
- 1175 10 yüzi maṭla‘-i mihr-i raḥşān irür

¹⁶¹ Met.: reyṭ

- közi kıurret'ül-'ayn¹⁶²-ı 'aynān irür
- 11 kulağında dürc-i dür-i ma'rifet
meşāmında reyhān-ter-i ma'delet
- 62a 1 haṭıñğ şerhi sırr-ı süveydā irür
beyāzıñğ zuhūr-ı tecellā irür
- 2 sehī serv-i kıaddıñğ revān-baḥş-ı hāl
hevāsı bile tāze-rūḥ i'tidāl
- 3 yürüseñğ tapar ḥayr-ı maḳdem şafā
otursañğ yiriñğ sadr-ı ehl-i vefā
- 1180 4 iligiñğ civān-merdlıg çāşıda
adağıñğ kıadempleri başıda
- 5 tekellümleriñğ luṭfi peygām-ı 'ışık
tebessümleriñğ zevkıdur cām-ı 'ışık
- 6
- 7 yığılışiban boldı ḥanlar revān
tutuban mümedd Mo[ğo]listān¹⁶³
- 8 aşıp artılıp deşt ü kūh-sārdın
ötüp tüştü Yumğan u Kıoçkıardın
- 9 küdüret kıatıgılıgını sındurup
köñgüllerini vehmdin tındurup
- 1185 10 uşal yirde bir niçe kün turdılar
kıyık ü kıulan avlap öltürdiler
- 11 yürüsetür(?) alarınıñ işi
ağızlarıda vird-i Ḥan algışı
- 62b 1 iki kışi bir yirde kim oturur
biri alķar u biri āmīn¹⁶⁴ diyür
- 2 yitiştiler öz yirlerige yürüp
digen sözleri bu idi oturup
- 3 İlahī şehensāh Şibān/Ḥan
sa'ādet bile dāyimā bol amān

¹⁶² Met.: kıuvvet'ül-'ayn

¹⁶³ Met.:

¹⁶⁴ Met.: imīn

- 1190 4 töker yir idi tökmedinġ anıımız
baġıqladıġ in‘ām itip cānımız
- 5 nime bolsa anıġ nişarı bolur
tiriglik kirek bolsa barı bolur
- 6 özi kīmyā luı iksīr¹⁶⁵ irür
keremdin kemāl ehliġa nūr irür
- 7 Şeref sırrını sakla[ġ]an sīnesi
mürüvvet kerem luf gencīnesi
- 8 huŐūnet bile kīnedin Őāf irür
harīm-i muabbette tavvāf irür
- 1195 9 köġüllerge in‘ām birle ferāġ
birip ‘adl ile yanduruptur çerāġ
- 10 cihān ire kiken cigerdār köp
cihān eholidin kilgen abār köp
- 11 bu yaġlıġ cihāndār kiken hu yok
eger bolsa ‘ālemde hem uşbu o
- 63a 1 diyiştiler ü boldı mafil edā
tamāmī kılıp optı uşbu du‘ā
- 2
- 3 körünġ bir yolu Ha rızāsıda
tutup kıldı āzād iki pādiŐā
- 1200 4 civān-merdlıġdur cihān-baŐlıġ
tümen āferīn huş-ı cān-baŐlıġ
- 5 sücüg nukluk tilge bolmasa cān
kızil bōrk irür reng birgen hazān
- 6 körer közidin kılsa cān ictināb
kōrünür yüzinde söngen habāb
- 7 eger bolmasa cān iŐitür ulaġ
mücevvef arı huāneīdür dimāġ
- 8 irür cānsız idrākniġ cevheri
vehel ire dürr-i ‘Aden gevheri
- 1205 9 tüvānā-ten ādemġa cānsız Őüküh

¹⁶⁵ Met.: iksīr

- irür müşt-i tofrağ eger bolsa kūh
- 10 leṭāfet ki insān vücūdında bar
irür cānsızın yırde naqş-ı nigār
- 11 yaruğ dünyā cānsız nidür ey püser
yaqīn bil ki şāmī-durur bī-seher
- 63b 1 şafā-yı behişt-i berīn cān üçün
liqā-yı cihān-āferīn cān üçün
- 2 nidür cānsız insānda faẓl u hüner
tökülgen sınık şışedin gül-şeker
- 1210 3 dirīğ olğay irdi vü derdā vü cān
eger bolmasa va'desi cāvidān
- 4 çikip cān ezeldin şarāb-ı elest
gehī bolsa maḥmūr irür gāh mest
- 5 niçük bağlağay sırr-ı cāndın ḥayāl
muḥaşşırdur idrāk-i ehl-i kemāl
- 6 'azīz cān irür 'ışkdın derd-mend
bolup şevk ile zevkdin behre-mend
- 7 sūr(?)'ı mümkinātıng ü cān ḥall ü 'ağd
uşal māḥaşal kāyinātıngğa naqd
- 1215 8 tapılır bu deryā vü kān gevheri
tapılmas girān-māye cān cevheri
- 9 vücūd-ı beşer fer' irür cān aşl
ḥaḳīḳat bile ferd-i muṭlaḳқа vaşl
- 10 eger isteseñg cān taḳı cān-ı cān
mu'ayyen yiri ḥazret-i lā-mekān
- 11 irür cān şehensāh-ı şehir-i vücūd
añga 'aql u imkān u dāniş 'ubūd
- 64a 1220 1 bahār i'tidāli gülistān üçün
cihāndārlıg hoşluğı cān üçün
- 2 ta'aḳkul ḥayālındağı zevk-ı cān
muḥabbet kemālındağı şevk-ı cān
- 3 irür cān güvāh-ı 'alīm ü ḥalīm
subūt-ı kemālāt-ı zāt-ı ḳadīm

- 4 ezeldin ebed remzi boldı 'ayān
özündin o kün bilmegen-siz cān
- 5 körer köz vücūd içre sulţān irür
anıñg 'izzet [ü] hürmeti cān irür
- 1225 6 gehī 'ıŝq-ı 'uŝŝākıdın cānda sūz
gehī mihr-i aḥbābdın dil-fürüz
- 7 gehī kılsa nezzāre Leylī bu cān
gehī körse Mecnūn veylī bu cān
- 8 irür cān-ı cānānga peyvest cān
tecellī-i dīdārdın mest cān
- 9 ma'ānī bile cāndur elţāf-ı cūd
irür ŝūret-i naŝ-ı būd u vücūd
- 10 civān-merd irür ol ki nān-baḥŝ irür
ḥoŝā ŝīr-merdī [ki] cān-baḥŝ irür
- 1230 11 köz ü til bolup cümle saç u saçal
tenazzur bile kılsa yüz miñg maḳāl
- 64b 1 körüngüsi yoḳ ḥaddini közlese
davuşkusı yoḳ ḳarnlar sözlese
- 2 ŝehenŝāh-ı cān-baḥŝ evŝāfıdın
tümenlerde bir ḥarf elţāfıdın
- 3
- 4 niçük kim diseñg muḥteŝem ŝāh irür
bu in'āmıdın dest kūtāh irür
- 5 ser-encāmı bolmas bu elţāfniñg
nihāyāt[1] bolmas bu evŝāfniñg
- 1235 6 ḳademdārlar luţfıdın muḥterem
cihāndārlar gerdidin muḥteŝem
- 7 berīn naḳdniñg evŝāfı 'ayyūḳdın
çıḳar mu bu dūr sīne ŝandūḳıdın
- 8 bu¹⁶⁶ ni cūd u baḥŝāyiŝ ni ḳadem
bu ni luţf u iḥsāndur u ni kerem

¹⁶⁶ Met.: boyu

- 9 kerem birle gerdün yüzinde şehāb
mu'allā mürüvvet bile āfitāb
- 10 kerem luṭfi erbāb-ı devlet-turur
celālet medārı mürüvvet-durur
- 1240 11 irür yümn ile devlet-ābād luṭf
murād u sa'ādetka bünyād luṭf
- 65a 1 cihāndār baḥşāyişi luṭf irür
murādāt āsāyişi luṭf irür
- 2 leṭāfet bile 'aybnı yaptılar
ni kim taptılar luṭfdın taptılar
- 3 irādet tiler naḫd-i maṭlūbnı
muḥabbet tapar vaşl-ı maḥbūbnı
- 4 rızā 'ālemin eylegenler sülük
tapar 'ömr evḫātıdın öygülük
- 1245 5 yaruğ tutқан āyīne-i şāfnı
şāfādın körer Ḳāf tā Ḳāfnı
- 6 yarağ közlegen pīş-bīnlerge 'ışk
köngül istegen nāzenīnlerge 'ışk
- 7 kiyer pāk-rūlar şafā hil'atin
tapar behre-verler vefā ni'metin
- 8 alar kim yumar közin āzārdın
nazarlar tapar baḫt-ı bīdārdın
- 9 yigitlikde kimdür cihān-pehlivān
yıkılğanlar ilgin tutup ḫoldağan
- 1250 10 edeb şartını bilmegen nā-pesend
kerem birle ötkergüçi behre-mend
- 11 mürüvvet köngül vaşlı dildārning
kerem-dīde in'āmı dīdārning
- 65b 1
- 2 'aṭā-baḥş şāhā saṅga yār Ḥaḫ
cihān bolğanınça nigehdār Ḥaḫ
- 3 tiriglik beḫāsı saṅga cāvidān
yiti kişver ehliḡa ḫükmüñg revān

- 4 yarup berr ü baħr i'tibārıñg bile
müzeyyen üçün ğirüdarıñg bile
- 1255 5 sañga Haqđın in'ām mesrürlük
ħalāyıkka devriñgde ma'mürlük
- 6 isinlik ħuzürı sañga bī-melāl
ħayātıñg bile devletiñg lā-yezāl
- 7 murād olturup dost[n]uñg yanıga
tümen miñg belā düşmeniñg cānıga
- 8 senā-ħ^vānlarıñg dāyimā nüş-kām
bed-endiş içip zehrni cām cām
- 9 tili kim irür ğıybetiñgde uzun
kisilsün vü imānga ivrülmesün
- 1260 10 yüzüñgni körebilmey ötsün gezend
yaman kör saçrap çıqqan sipend
- 11 du'āçıñg bolup evvelin āħirin
disün āmīn uş āsumān u zemīn
- 66a 1 bu müddetka tārīħ tokkuz yüz
tağı sekkizindin ötmey henüz
- 2 tağı ayı¹⁶⁷ zi'l-qa'de ayı¹⁶⁸ idi¹⁶⁹
zafer şahıñg reh-nümāyı idi
- 3
- 4 ħavātīn-i sultān-ı şahib-kırān
şehenşāh Ebū'l-feth Şibānī Han
- 1265 5 ağası anıñg Şeyħ Ħaydar ki bar
irür ħanlar içre uluğ şehriyār
- 6 basıbanı Büreke Sultānı
kisip başların inġterip qanı
- 7 ağası kılıç yalı dip Ħanga
birip irdiler şah-ı devrānga
- 8 perī-rüy gül-çehreler sayını
bu Bürekeniñg ehl-i ħānesini

¹⁶⁷ Met.: aynı

¹⁶⁸ Met.: aynı

¹⁶⁹ M: Nisan-Mayıs 1503

- 9 içip Hızırnıḡ çeşmesindin zülāl
leṭāfette peydā kılıp i'tidāl
- 1270 10 gülistān-ı 'ālemḡa hurrem bahār
nümūdār birgüçi leyl ü nehār
- 11 tapıp sāye-i kāmētindin hevā
nihāl-i ṭarāvette neşv ü nemā
- 66b 1 semen şāhı ber birdi andın şafā
saçar müşk-i ter sünbülidin şafā
- 2 yüzindin güllerge sīr-āblık
közindin nergisge bī-ḡ'āblık
- 3 irür la'lidin erḡuvān āteşin
beşāşetlerindin çemen nāzenīn
- 1275 4 kıya bakanı bezm-i rūḡ-ı revān
tebessümlerindin cihān gülsitān
- 5 birür gülge ta'līm hāndānlıḡı
hevā-yı şanevber¹⁷⁰ hırāmānlıḡı
- 6 kudūmı şafāsı bile nesteren
leṭāfette ra'nā-yı nāzik-beden
- 7 şabādın çemende hevā tapsa serv
kıılır raḡs ṭāvus birle tezerv¹⁷¹
- 8 saçar boldı kıand-āb-ı gül-berg-i ter
ḡarīr oldı şol neş'edin pür-şeker
- 1280 9 çemen içre güldin nümūdār-ı ḡüb
ten-i nāz-perverd [u] ruḡsār-ı ḡüb
- 10 'ademdür işikinde ḡam-nāklik
bosāḡasınunḡ gerdidür pāklik
- 11 bu uruş bir yıl ötüp irdi kim
yana baḡlaban kīn yitişti ḡanīm
- 67a 1 bu işde uluḡ Bik 'Abbāsını
debīr almas evşāfın anıḡ bitı
- 2 taḡı bir mīrzāde Mūsā idi

¹⁷⁰ Met.: sanevber

¹⁷¹ Met.: tezevr

- yana bir Yamğurçı Mîrzâ idi
- 1285 3 bu Büreke Sultân atası idi
inileri Mañgıtta yüz miñg idi
- 4 kilibeni yandı bularnı basıp
muqadderdür özge bolmas naşîb
- 5 alıp irdi Şâh-ı muzaffer yürüp
bu Büreke Sultânı öltürüp
- 6 harîmındağı hür-manzar perî
kim örter idi müşkni ‘anberî
- 7 bu mîrzâde Mûsâ atası anıñg
kamuğ kavm u qardaş uyası anıñg
- 1290 8 alıp kittiler ol perî-zâdnı
salıban nifâk üzre bünyâdnı
- 9 soñundın kişi yiberip Han tidi
ivümni birıñgiz diben istedi
- 10 yibermediler irse bir yıl tamâm
şehenşâh biryân¹⁷² idi şubh u şâm
- 11 tapuqçısı bar irdi atı Şeker
hüner-pîşe-i kâr-dân behre-ver
- 67b 1 başındın adaqığa ferheng idi
anıñg her kelimâtı pür-reng idi
- 1295 2 kılıban Han kirpigin hâmeî
yazıp didi qan yaş ile nâmeî
- 3
- 4 firâkıñgda efgâr bolğan köñgül
gam u hicr ile zâr bolğan köñgül
- 5 yürekimde dâğ-ı firâkıñg siniñg
helâkimge sa’y iştiyâkıñg siniñg
- 6 fiğândın dil-âzârlıkdur işim
ciger-süzluğ sâzıdur nâlişim
- 7 mañga yoq becüz âh feryâd-res
elem hem-dem [u] nâle hem-derd bes

¹⁷² Met.: bîryân

- 1300 8 ğam-ı ʻışkını bu ciger-ḥūn bilür¹⁷³
rumūz-ı muḥabbetni Mecnūn bilür
- 9 salıp kūh-ı ğam üzre bünyādını
yaşurdum cefā-piše Ferhādını
- 10 köngüllerdeki şemʻ-i nūr u şafā
kilip mindin öğrensün imdi vefā
- 11 özin rūḥ-ı şevḳuṅda Vāmıḳ bilür
muḥabbetni cümle ḥalāyık bilür
- 68a 1 münevver kılip rūḥ meydānını
sağın nāmeī birle Şibānī
- 2
- 1305 3 muḥabbetke meyni menşūr itip
anıṅ rāh u resmini düstūr itip
- 4 yazıp müşk-i ter birle mihr-i giyāh
yiberdi Şekerin Şibānī Şāh
- 5 saçıp nāmeğa laʻl ü dürr-i hoş-āb
tebessüm bile birdi rengin cevāb
- 6
- 7 eḳālīm-i¹⁷⁴ ʻālem seririnde şāh
muḥabbet sipihrinde ḥürşid ü māh
- 8 iziṅ tozı közümge nūr u şafā
cemāliṅğa müştāklıḡdın duʻā
- 1310 9 kiçe kündüzin āh veylī bile
firāḳında hem-derd Leylī bile
- 10 mey-i laʻliṅ şūrı şirīn irür
ḥikāyet muḥabbette rengin irür
- 11 işikiṅdin iḳbāl-i ferḥunde-çehr
yüzüṅnüṅ¹⁷⁵ tecellīsidin tāb-ı mihr
- 68b 1 közüm yaşı hicriṅde deryā miniṅ
teferruḥ kerīm boldı ʻAzrā miniṅ
- 2 vişāliṅni ötnüp İdidin kolay

¹⁷³ Met.: bolur

¹⁷⁴ Met.: eḡālīm

¹⁷⁵ Met.: yürüṅnüṅ

- yolunḡda sining ki bolsam bolay
- 1315 3 bu yanḡlık muḡabbette güft ü güzār
Şeker yitkürüp kilmişide güzār
4
- 5 uşandın sonḡun kıldı tuḡyān-ı 'ışk
şehenşāhnı kıldı ḡayrān-ı 'ışk
- 6 köngüldin vedā' itti şabr u qarār
taḡammülsiz oldı vü bī-iḡtiyār
- 7 dimāḡında bir sünbülündin hevā
bu ḡālette hem-rāz-ı bād-ı şabā
- 8 töküp nergisindin gülge zülāl
kılur boldı eḡānda bülbülni lāl
- 1320 9 sürüp rü-be-rāh eyledi 'ışk işi
revān boldı ḡan birle otuz kişi
- 10 barıbanı Maḡḡıtta üstige ḡan
yiberdi kılıp işni şerḡ ü beyān
- 11 kilip-min işdin müşevveş bolup
başımdın adaḡımḡa āteş bolup
- 69a 1 sepiḡ¹⁷⁶ sunı bu otḡa kim yandıḡız
kılıḡ çāre-gerlik kim örtendiḡız
- 2 bu işniḡ ki ḡaḡıḡatin bildiler
yaraḡını idmām ile kıldılar
- 1325 3 yiberdi Mūsā Mīrzā inisini
bu atlıḡ u çavluḡ Yamḡurçını
- 4 yana kıldılar ḡvāce oḡlın yaraḡ
bahadır özi vü atı Şeh Budaḡ
- 5 yiberdiler andın körünḡ ḡannı
kitürünḡ kılıp 'ahd ü peymānnı
- 6 bular özlerin ḡanḡa yitkürdiler
tapuḡda sözin 'arż itip turdılar
- 7 yasabanı Yamḡurçı Mīrzā öyin
tapuḡ şartı birle kılıban yaḡın

¹⁷⁶ Met.: seninḡ

- 1330 8 tüşürüben i'zāz ile şāhnı
 qarın kıldı hürşid ile māhnı
- 9 köterildi şubḥ-ı vişāl ötti şām
 alıp kitti hicrān-ı zengī zālām
- 10 şehenşehğa uşbu nuḥustīn ḥarem
 'ināyet bile cem'-i luḥf u kerem
- 11 bu nūr-ı tecellīdin olğan zuhūr
 bahadır Sultān Muḥammed Timür
- 69b 1 taqı birisi Şehrbānū Ḥanım
 aḥḡa 'izz ü iḡbāl ü hürmet ḥarīm
- 1335 2 yana bir niçe tāze berg-i semen
 uçubanı boldı tuḡeyl-i çemen
- 3 uşandın songun Ong Ḥān Kereyiddin¹⁷⁷
 anıḡ nesli 'Ādet Bik inisiniḡ
- 4 alıp irdi Maḥşūr Mīrzā kızın
 bu şürette medhūş naḡḡāş-ı Çīn
- 5 yana bir Vaḡḡās Bik kızın bil
 ki Mūsā Yamḡurçıḡadur siḡil
- 6 yüzindin nigārīn cihān lāledin
 ḡubār-ı hevā müşkidin 'anberīn
- 1340 7 bu uruḡdın almış idi üç kız
 şehenşāh ferruḡ-likā-yı 'azīz
- 8 yana Seyid Aḡmed ki Ḳongrat irür
 anıḡ kızın aldı ki bir reşk-i hūr
- 9 yana bir Seyid Ata neslini
 Seyid Murtażā Ḥ'āceniḡ kızını
- 10 alıp irdi Ḥan 'ışḡ ile bī-riyā
 alar irdi ferzend-i hayrū'n-nisā
- 11 ser-encām eylep ḡesāb-ı ḡayāt
 iki yıldın songra taptı vefāt
- 70a 1345 1 bulardın songun aldı bir nāzenīn

¹⁷⁷ Met.: cān Kereyiddinḡ

- Muhammed Mezîd Bikningki kızın
- 2 bu Maṅgıtta ‘Abbās Bik nebresi
Muhammed Mezîd edening yuçının
- 3 naşib andağ irdi tüşüp ittifağ
iki yıldın songra kıldı talāk
- 4 ol irdi Buḥārîni kim aldı Hān
sa‘adet bile dāyim olsun amān
- 5 Muhammed Burunduğ Bik nebresin
şeref toğmışı nesl-i Barlasdın
- 1350 6 güzîn¹⁷⁸ eylep aldı anı pādişā
tağı kıldı şem‘-i muhabbet-serā
- 7 melāḥat bile māh-ı aḥter-feşān
tarāvet bile tāze-ber gülsitān
- 8 bu gülşende ferrāş bolğay şimāl
özün tutquçı ḥāk-i rāh i‘tidāl
- 9 Semerḳandnı aldı andın kilip
tağı aldı ‘ālî-nejādın tanıp
- 10 sipihr-i sa‘adette ferḥunde-māh
Yūnus Hān[nıng] kızıdur Bānū Şāh
- 1355 11 bu ḥanımnıng siṅgli ḥanikenı
alıp irdi Mīrzā ‘Ömer Şeyḥ anı
- 70b 1 toğup irdi andın şehzāde kız
aṅga irdi ḥūr u perīler kenīz
- 2 anı aldı kim irdi ‘ālemğa tāk
ḥanımnı didi nā-revā dip talāk
- 3 Moğol ḥanlarını Şeh-i ercümend
basıp Aqşıda kildiler Taşkend
- 4 şehensāh Sulṭān Maḥmūd Hān
cemīlesi bar irdi rūḥ-ı revān
- 1360 5 kim ol şāhka nāz ferzend idi
tecellīsidin mihr ḥursend idi

¹⁷⁸ Met.: güzîn

- 6 alıp Hān bu vālā-neseb hūrnu
kılıp irdi cān hem-dem-i nūrnu
- 7 çemen-zār ara per-i müşk[īn] gurāb
tarāvette reyhān u sūnbūlga tāb
- 8 müberrā sehī servdin būsītān
behişt-i berīn seyridin gūlsītān
- 9 cihān gülşeninde gül ü goncalar
nūmūdār körgüzdi uşmunçalar
- 1365 10 fūrūg-ı tecellī munuṅ dik yaruk
zuhūr olğan irmiş vü bolgusu yok
- 11 bularğa tufeyl oldı hūsn ü cemāl
bularğa şī'ār oldı 'aql-ı kemāl
- 71a 1 bular kadr ü hürmette maḥdūmlar
bular 'izz ü 'işmette ma'şūmlar
- 2
- 3 nejādı birk şehriyār-ı cihān
atası şehensāh Şibān/Hān
- 4 'adālette fermānı ḥayrū'l-umūr
bahadır Sulṭān Muḥammed Timūr
- 1370 5 felek ferş-i eyvān-ı kadrīṅ siniṅ
fūrūg-ı cihān māh-ı bedrīṅ¹⁷⁹ siniṅ
- 6 iligi saḥāvette deryā-yı cūd
selāmethiği faḥr-i būd u vücūd
- 7 civān-merdlik zāt-ı pākınd[e] hūy
sa'ādetka kulluğıdın āb-ı rüy
- 8 aṅga cilve-gāh oldı meydān-ı rezm
ḥalāyıkka destūrı esbāb-ı bezm
- 9 kerem birle sulṭān-ı miskīn-nūvāz
celālet bile server-i ser-firāz
- 1375 10 bilig cevheri naqd-i vaqt ü vücūd
kılığ kıymeti dürr-i deryā-yı cūd
- 11 mürüvvet şecā'at bile bī-naḫīr

¹⁷⁹ Met.: *Bedr* kelimesinden önce fazladan bir *bed* ifadesi yazılmıştır.

- mesākīnge in'ām ile dest-gīr
- 71b 1 şerī'at bile nūr-ı ĩmānning
haķīkat bile fażl-ı iħsānning
- 2 maşāf-ı ħavāricķa ħūn-rīz ol
yürüşige elmāsdın tīz ol
- 3 sinān yitkürüp bolģuķı ser-firāz
anıng midħatı dāsītān-ı dırāz
- 1380 4 münevverliğ irmiş müzeyyenliğı
atı na'lıdın dīde-rüşenliğı
- 5 uruş küni kim körgüzür ħarb-ı şest
tapar seħmidin ħayl-i a'dā şikest
- 6 Bahadır Sulţān medħinde Ħan
ķılıptur bu ebyātdın dür-feşān
- 7
- 8¹⁸⁰ iş küni lāl Rüstem-i Zāl allıda¹⁸¹
Rüstem-i Zāl irdi cevlān vaķtıda lāl allıda
- 9 ol ķılıķ alğanda vü sürgende raħşın rezm ara
bolur irdi ejdeħā vü pil pāmāl allıda
- 10
- 1385 11 tīđınıng ħarbınıng nihāyeti yoķ
rezm bābında ħadd u ħāyeti yoķ
- 72a 1 keremidin barı 'ālem ħoşnūd
işi dāyim keremidin behbūd
- 2 şı'r bābında 'adīmü'l-mişlī
Ħüsrev ańga köre ednā tıflī
- 3 sözleri 'ışķ kibi şevķ-engīz
özi hem sözi kibi zevķ-āmīz
- 4 şu'arā fırķasınıng ħam-ħ'arı
özi dāyim şu'arānıng yarı
- 1390 5 tün ü kün işi küçi ders ü kitāb
barķa işleri anıng 'ayn-ı şavāb

¹⁸⁰ Bu iki beyit fāilātün/ fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılmıştır.

¹⁸¹ Vezin bozuk.

- 6 Allah Allah ni 'aceb sultāndur
ehl-i dil derdiġa ol dermāndur
7
- 8 havāfīn-i Sultān Muḥammed Timür
tamāmīsi ḥür irdiler bī-kušūr
- 9 bular pāklik birle nūr-ı Hudā
başındın adağ ḥilm ü şıdğ u şafā
- 10 bularnıḡki zikri Hudā sözleri
muṭahhar nidin kim disenḡ özleri
- 1395 11 sirişti bularnıḡki idrāk irür
bu ma'sūmlar rühdın pāk irür
- 72b 1 biliḡ şāhnıḡ ki nuḥust alğanın
Burunduğ Ḥannıḡ ki mestüresin
- 2 uşandın bolubanı luṭf-ı İläh
toğup irdi Sultān 'Abdul Şāh
- 3 yana bir 'Abbās Bik nebīresi
Ḥudāybirdi Mirzādeniḡki kızını
- 4 tapıp irdi sultāndın ol şeref
yana kıldılar şāh anı ber-ṭaraf
- 1400 5 yana biri ḥan-zāde¹⁸² idi
leṭāfette ceddin ziyāde idi
- 6 bu 'Abdu'l-'Alī Bikniḡ kızındın
toğup irdi insāndın ḥür-ı 'ın
- 7 yana aldı şehzāde bir nāzenīn
şehenşāh Sultān Aḥmed kızın
- 8 Moğol ḥanları Akşıdauruşup
kitürübeni Ḥan қаşığa tutup
- 9 yürüp ilgeri saçratıban semend
heravul boluban kilip Taşkend
- 1405 10 bolup çākeri devr-i sultānnıḡ
kızın aldı anda Yūnus Ḥannıḡ

¹⁸² Met.: ḥ'vānd-zāde

- 11 bu Һanım idi evvelā nām-zed¹⁸³
 Һoşulup sultānğa taptı murād
- 73a 1 bu Ürgençning biki Behbūd Bik
 didi bikler aytıng ni Һılmaq kirek
- 2 yarağ eyleben ilçi çapturdılar
 ki Ürgençning Һvāceleriğa bar
- 3 yiberdiler anda bitip ser-güzeşt
 ki zinhār yalğan Һılıng 'arza-daşt
- 1410 4 Bedī'ü'z-zamān Mīrzā on miñg kişi
 Һvāqqa kilip tüşken oldı işi
- 5 denğizler dağı şād-mānlıq Һılıng
 vilāyette yalğan amānlıq Һılıng
- 6 bu 'Abdu'l-Һālıq Bik eylep yarağ
 Һılıp Mīrzā AҺmed bile ittifaq
- 7 tün içre çirigleri birle yürüp
 araba tura iki sarıdın tutup
- 8 kiliben Ürgençke toldılar
 tiriglikdin ümīd-vār oldılar
- 1415 9 taqı şir-merdlikta Һan Şāh Baht
 Һılıp cümle bed-Һvāhlarnı kiraht
- 10 bu Tirsekni Maħmūd Sultānğa
 shehşāh-ı dārā-yı devrānğa
- 11 besī ihtiyāt eyleben tapşurup
 içide anıng uruğını Һoyup
- 73b 1 öziğe ta'alluq çirigin alıp
 revān boldı devlet bile atlanıp
- 2 Adaknı bu çakkaça hiç pādişāh
 uruşban almadı tartıp sipāh
- 1420 3 uruşup anı darb-ı rāst aldı Һan
 'adū-bend [ü] kişver-güşā-yı cihān
- 4 ötübeni kerr ü fer Adağdın
 yok endişesi zerre yağdın

¹⁸³ Met.: nām-zād

- 5 ötübeni Esterābād allıdın
yürüp tolgaban gāret eylep ilin
- 6 ol ilningki mālını tārāc itip
sürübeni Tirsekke kildi yitip
- 7 basa Han Adaq sarı barganıda
İdim seyb kılalıng diben cān fedā
- 1425 8 kamuğ bikler birle Behbūd Bik
çıqıbanı Tirsekke yüzlendi tik
- 9 tik özlerini imgenip bildiler
yavı almay Ürgençke kildiler
- 10 Şehenşāh Sultān Hüseyn işitip
bu aḥvāllerni yiberdi bitip
- 11 yigirmi miṅ ādem yitip işige
turuş birmeyin altı yüz kişiğe
- 74a 1 kaçar-siz yigitlik mundaқ mudur
bu işni işitse ni dir teṅ u қur
- 1430 2 alarğa melāmetni bisyār itip
yapa barçasını günehkār itip
- 3 ir irmes bu bargan kamuğ bikler
yiberdi ki kiysün bürünçekler
- 4 yüzüṅgüzge sürtüṅ öpe inḡlik
tileşmeṅ irenler bile tiṅlik
- 5 bar irdi bu biklerde bir pehlivān
anıṅ atı Şeh Budağ-ı Türkmen
- 6 Cihānşāh Mīrzā uruḡlarıdın
yuḡarı aşālet bile barıdın
- 1435 7 yaraḡlap munı bikler tidi çap
yigitlik kılıp mīrzāğa bir cevāb
- 8 çapa bardı bu mīrzāğa Şeh Budağ
bu işdin yürekinde bisyār dāḡ
- 9 anı körüben kıldı mīrzā ḡāzab
ol aytur soruṅ bikim işdin ḡaseb

- 10 tidi Şeh Budağ ey şehensāh siz
özünğüz 'ināyet kılıp barsaᅇız
- 11 cevābını bu altı yüz kişiniᅇ
bir[e] almasa kilsenᅇiz işitiᅇ
- 74b 1440 1 niçük bolğay iş mīrzā ᅇākım-durur
ki maᅇdūm siz cümle ᅇādım-durur
- 2 bu bikler işin mīrzā bildük didi
günehlerini 'afv kıldük didi
- 3 yana uşbu bikler kılıp ittifaᅇ
küçümüz yitişmes niçük dip yaraᅇ
- 4 barıp 'arz kıl dip bu aᅇbārını
yiberdiler Aᅇmed mīr-şikārını
- 5 tidi şeh bilip işniᅇ aᅇvālını
bir ıllık ᅇorāsānniᅇ mālını
- 1445 6 bu yigirmi miᅇ kişiᅇe birdim idi
yaraᅇın kılıban yiberdim idi
- 7 bir Ürgenç üçün bu Herīni tamām
boza almam andaᅇ bilinᅇ ve's-selām
- 8 bu çirig yanıban arıp açıp
ᅇorāsāᅇga bardı bir bir kaçıp
- 9 hezār āferīn Şāh Şibānī ᅇan
siniᅇ dik cihāndār [u] şāᅇib-ķırān
- 10 cihān içre mevcūd bolᅇan-sin oᅇ
zafer birle mes'ūd bolᅇan-sin oᅇ
- 1450 11 zamīriᅇde luᅇf-ı İlāᅇi siniᅇ
celālet bile fer-i şāᅇi siniᅇ
- 75a 1 yigitlerige dest birdi şalāᅇ
ķamuᅇ işte aᅇkāmıdın iştilāᅇ
- 2
- 3 ķulaᅇ tut ᅇan Şāᅇ Baᅇtdın nefes
ᅇümāy bolur sāyesindın meᅇes
- 4 bu sançışķa temşīllerni işit
delāyilᅇa te'vīllerni işit

- 5 leṭāyifte ṭab'ı bile Ḥan özi
tidi bu nefeslerni Sultān özi
- 1455 6 içimizde bu hırş u nefis ü hevā
bu bed-ḥ'āhlardın hem artuḫ belā
- 7 irür nefis evvelde erjeng-i dīv
taḫı 'ucb ü ḥannās boldı ikiv
- 8 üçünçisi bu hırş u vesvās irür
munı örtken Ḥızr u İlyās irür
- 9 taḫı kibr törtünçi ekvān-ı dīv
ḥazer kıl irür merdüm-āz[ār] bīv
- 10 bişinçisi şehvet-turur ḫaşd-ı cān
bu düşmen irür barçasındın yaman
- 1460 11 basa sin taḫı 'ilm ü ḫikmet bile
tefekür ü 'aḫl u riyāzet bile
- 75b 1 bu mecmū' āfetḫa lā-ḥavl itip
uruş ḫılsaṅ inşāf ile ḫavl itip
- 2 yeṅḡip bu yağılarını ḫılsaṅ zebūn
birür Ḥaḫ saṅga cennet içre orun
- 3 uşal bāḡnıṅ ḫāki 'anber-durur
nesīmi bile cān mu'aṭṭar-durur
- 4 fiḡān birle şāḫında bülbülleri
ḫılur cilve yüz sarıdın gülleri
- 1465 5 gülistānınıṅ levni yāḫut-reng
ki ḫavrāsını çehresi rūḫ yaṅḡ
- 6 irür 'anberīneleri tāblıḫ
hevāsında sūnbülḡa sīr-āblıḫ
- 7 içip ḫuşları şevḫnuṅ kāmesin
ḫılurlar nevā 'ışḫnıṅ nāmesin
- 8 munuṅ dik vaṭannı ḫılıban heves
tilep ḫılmasaṅ bu irādetni bes
- 9 bu menzilni elṭāfi birlen İlāh
saṅga ḫılıḡusı 'āḫıbet cilve-gāh
- 1470 10 bu temşillerdin soṅun Ḥan özi

- budur nazm birle ayıtkan sözi
11
- 76a 1¹⁸⁴ ma'nāsız kıılma t̄ama' ey merdümān-ı rāh-zen
uşbu dünyādın ni hāşıl kııl heves h̄ubbü'l-vaţan
2
3 bu yağılarınḡ yingse sini tilep
esir kıılıp ilte barur olcalap
4 irür bu yağıla[r] ehl-i tamuḡ
belā dünyāda mundın olmas uluḡ
5 bu k̄orkuḡlardın saḡga tigse derd
çıķarsaḡ H̄udāyā diben āh-ı serd
- 1475 6 bu maķbül t̄a' atdin efḡal-durur
bu h̄aletde müşkilleriḡ ḡal-durur
7 vücūdunḡnı şāf eylesenḡ derd ile
bar ol yirge uşbu reh-āverd ile
8 seherler tazarru' kıılıp kanıḡız
h̄urūşī¹⁸⁵ kıılıp k̄özleriḡdin aķız
9 k̄ögüsdin çıkar āteşin āhnı
tapayın disenḡ k̄urb-ı dergāhnı
10 bu yüz miḡ du'ādın muķaddem-durur
eger bilsenḡ uşbu 'aceb dem-durur
- 1480 11 bu gevher-feşānlıķķa t̄üşkende H̄an
açıban h̄azāyin-i r̄uh-ı revān
- 76b 1 salıp mülk-i bātıḡa ma'mürluk
sülük ehliḡa birdi mesrürluk
2 bilig birle kayyüm-ı dānā-durur
ķılıḡ birle ḡayy-i tüvānā-durur
3 urup 'ışķ çevḡānını sürdi ḡüy
edā kııldı bu nazm ile ḡüft ü ḡüy
4
5¹⁸⁶ āh yıķuķlar u sınıuķlardın kilür
H̄aķķ yıķuķ sınıuķ köḡgüllerde olur

¹⁸⁴ Bu beyit fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılmıştır. Şiban Han Divanı'nda yer almamaktadır.

¹⁸⁵ Met.: h̄urūşī

¹⁸⁶ Bu iki beyit fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılmıştır.

- 1485 6 könglini vīrān tutan ma'mūr irür
 7 Hāḡḡ tecellisi ile pūr-nūr irür
- 8 bu işdin songun Şāh Baht Hān yana
 kilip turdı Şehr-i Vezīr üstide
- 9 taḡı yitkürüp irdi işni be-hem
 alur hāletide dem irdi ḡadem
- 10 uluḡ oḡlını Şāh Sulṡān Hüseyn
 yaraḡlar bile biriben zīb ü zeyn
- 11 yiberdi Bedī'ü'z-zamān Mīrzānı
 özi birle hem-pā kūbānı
- 77a 1490 1 aḡḡa ḡatıp otuz miḡḡ kişini
 köçkil didi Tūrānning işini¹⁸⁷
- 2 kiçe kündüzin körgüzüp pūy u tek
 sürüp kildi Şehr-i Vezīrḡa kömek
- 3 taḡı ba'zı sulṡānlar ol hālde
 muḡālif bolup özge ef'āldē
- 4 yana bir niçe bikler hem barıp
 tüşüp irdiler bir sarı ayrılıp
- 5 iş ol demde bu yirge yitken zamān
 sebep bu bolup deşt yüzlendi Hān
- 1495 6 maşāf içre söz kār-dāndın kiçer
 iş āsān imes baḡş-i cāndın kiçer
- 7 kişi kim ḡılır işte yıldamlıḡ
 bışıḡlıḡ kirek ḡılmaḡu hāmıḡ
- 8 tevekkül bile ir kim ister murād
 tapar her ḡılıḡında yüz miḡḡ küşād
- 9 bu Şehr-i Vezīrning uruşındaḡı
 bu bikler idi Hān tapuḡındaḡı
- 10 uşal biklerningki atın işit
 her işte bularning şifātın işit

¹⁸⁷ Met.: Tūrānning

- 1500 11 bir ol irdi Durmandın pehlivān
bu Ya'qūb Bik oğlu Āhīr Zamān
- 77b 1 yana biri Ƙuşçı u[ru]ğlık idi
atış bābıda ƙolı yağlık idi
- 2 bu Devlet H'āce Bikniŋ oğlıdur
Ƙaraçın Ateke ki meşhūr irūr
- 3 Suğunluğ dabanıda ƙılğan uruş
ƙamuğ bikler munda ƙıldı toƙuş
- 4 taƙı Sır tamağında tuğyān ƙılıp
kiliptūr İbaƙ Hāndın ayrılıp
- 1505 5 ƙalıŋ kişi uşbu cemā'atni dip
yitişti bolup şuğl ile yaşınıp¹⁸⁸
- 6 bu kilgen yigitlerniŋ atını bil
işin işitip zikr-i hayrını ƙıl
- 7 bu Durman Ya'qūb Bik nebiresi
alıŋ Yād Seyfeldür anıŋ atı
- 8 taƙı Şeyh Sālih Bik irdi ikinç
anıŋ birle bolğan kişi köŋli tinç
- 9 bir Urus Mīrzā-durur muhteşem
yigitlik yegi Cān Vefā Mīrzā hem
- 1510 10 taƙı bir mīrzā irūr Şeyh Vefā
ƙılur halk anı şıdƙ birle du'ā
- 11 taƙı bir Emīr Tuğlı Hācī anıŋ
irūr nebresi uşbu Seydek biliŋ
- 78a 1 inisidūr İgi Muħammed taƙı
çıƙar ƙarb-ı şestidin işniŋ haƙı
- 2 taƙı bir bahadır Uyğurdın
işige bu Ƙul Dervīş ot¹⁸⁹ u yalın
- 3 kiliben inisi vū oğlı bile
atarlar düşmen yürekin tile
- 1515 4 taƙı bir Atƙuçı Ƙulluƙ idi

¹⁸⁸ Met.: yaşınıp

¹⁸⁹ Met.: at

- 5 taqı içki vü bayrıdın ki bar
 Ebū Kec Bahadır başlıklar
- 6 kilip yığılıp kıldılar ittifaq
 kim ötkerdiler qışnı Maᅅgıslaq
- 7 uşal demde Sultān Aᅅmed ki bar
 Timür Bik oğlu uluᅅ şehriyār
- 8 anıᅅ mülkige kilmiş irdi Moᅅol
 yığılıbanı boluban asru ᅅol
- 1520 9 bolup ‘āciz uşbu cemā‘at ili
 tidi mīrzā Tarᅅan ‘Abdu‘l-‘alī
- 10 ki Qıslıᅅnıᅅ oᅅlıdur-sin ‘ayān
 tapuᅅdın vefādār-ı Çingis ᅅan
- 11 taqı ᅅizmetiᅅ yitken işbātlıq
 siniᅅ birle ᅅan köᅅglidür tatlıq
- 78b 1 tidi kim yiber kişi kiltüre kör
 bu küffār üstige yitküre kör
- 2 bu söz birle ol hem qılıp iztırāb
 revān kıldı ilçini kim turma çap
- 1525 3 yiberdi qılıp ‘arznı ᅅaᅅa kim
 bu kün mülkimizge kiliptür ᅅanīm
- 4 yürüp pāy-i taᅅt aldı Şeh Bū Sa‘īd
 ataᅅız aᅅa tuttı himmet be-cid¹⁹⁰
- 5 sebeb boluban mülk alıp birdiler
 kerem-kānī ü baᅅr-i cūd irdiler
- 6 yigitlik kemālindaᅅı ir-siz
 irenlerni şayd itküçi şīr-siz
- 7 ‘ināyet qılıp uşbu kün siz taqı
 atalarımız ᅅizmetiniᅅ ᅅaᅅı
- 1530 8 şehensāᅅ Sultān Aᅅmedᅅa siz
 tutuᅅ himmeti bendēᅅiz barçamız

¹⁹⁰ Met.: be-cid

- 9 qalur iningizğa qılıng yahşılıq
bu kün qılmanğız öygülükni dirig
- 10 bu söz birle H̄vārezmğa kildi Han
kim andın Buḥārīğa bolğay revān
- 11 bu ‘Abdu’l-ḥālīk Bik pīrūz šāh
anıng irdi H̄vārezmde resm ü rāh
- 79a 1 uzattı çikip pīškeşlerni köp
qılıp ḥizmetin Haḅğa tapturdı yüp
- 1535 2 uzattı Buḥārī tüşüp kildi Han
ṭufeyl itti ‘Abdu’l-‘Alī Bik cān
- 3 at u cibe köp pīškeş kiltürüp
tapuğlar qılıp sözlediler yürüp
- 4 alıp bardı Ḥannıng qılıp ḥizmetin
körüp mīrzā hem qıldı köp ‘izzetin
- 5 ol irdi ki kündin künge munuḅ
tidiler šalābetlerindin tuyuḅ
- 6 körüp bik ü mīrzā munuḅ heybetin¹⁹¹
ala başladılar uluğ dehşetin
- 1540 7 şehenşāh Sulṭān Aḥmed yana
çiriglep barurda Moğol üstine
- 8 qılıp toy teklīf¹⁹² körgüzdi kim
kilürge ‘ināyet qılıp ḥan-ı ḥakīm¹⁹³
- 9 uşal demde Haḅğa hevādārlar
nihānī ḥaber qıldı ‘ayyārlar
- 10 munuḅ dik hevādārlar ölmesün
tapıp ‘ömr-i bisyārlar ölmesün
- 11 ki sizge yaman sağınıptur bular
işitip munı aḅğlağaç şehriyār
- 79b 1545 1 qılıp müsta‘id iki üç yüz kişi
bu boldı uşal dem alıp barmışı

¹⁹¹ Met.: heybetin

¹⁹² Met.:

¹⁹³ Met.: ḥakīm

- 2 taqı mīrzānıŋ qaşığa Han bile
barıp kirdi bir niçe sultān bile
- 3 yigitler aq öynüŋ işikin alıp
qapay öyüni devriğa qurşaq salıp
- 4 taqı mīrzānıŋki yasavulları
muhācirge yitken yaqın qulları
- 5 bularnıŋ rindāne tavırın körüp
biri birge aytıştılar qorquşup
- 1550 6 bu kilgen kişisi munuŋ ki yiter
yana özgesini kitürüp niter
- 7 diben qaşd kılsa kılay işni pāk
tüketür kılır barçamızni helāk
- 8 didiler dağı qavlıdın yandılar
bu endişedin barçası tandılar
- 9 sığinsa Hudānıŋ penāhında baş
haṭā bolmamış barı mu yağsa taş
- 10 aŋga kim tiger ‘izz ü cāh-ı ḥaseb
yiter vaqtı birle sebebdin sebeb
- 1555 11 barıp Kök Kümbez kılıp ittifaq
yana toy itip boldılar çarlamak
- 80a 1 taqı kīneniŋ tiğını tiz itip
yaŋğı başdın vaḥşet-engiz itip
- 2 yiberdiler ol demde bir bikni
kiliben tigürgende İndikni
- 3 tidi Han ki min kışsanı bilmişem
bu işniŋ yarağını hem kılmışam
- 4 sağınmaŋ mini Sartlar dik ki min
boyun sunğa-min bilmeyin mekr ü fen
- 1560 5 biziŋ birle burnağdın yaḥşırağ
boluŋ dağı zinhār kıılmaŋ nifaq
- 6 barıp yağıŋızni yağılay baray
yürüp düşmeniŋizni bir bir taray
- 7 bu işlerni qoyuŋ yigitlik ḥağı

- toyunguzğa barmam barsam tağı
- 8 kırar-min köpüngüzni andağ bilinğ
bu söz ötrük irmes bāver kılinğ
- 9 bu sözlerni mīrzā ü bikler bilip
köngül şāf iterninğ yarağın kılıp
- 1565 10 uluğ bik Dervīş Muḥammed Tağay
yana biri ‘Abdu’l-‘Alī nīk-rāy
- 11 tağı bir[i] Aḥmed-i Ḥācī idi
bular Ḥan tapuğında barıp tidi
- 80b 1 biziñ sizge yoqtur yamanlığımız
‘ināyet kılıp sīne-şāf eylengiz
- 2 diben ey şehensāhlar serveri
ķasem yād kıldı bu bikler barı
- 3 uşandın soñgun Ḥan devlet bile
bu yolda bileleşti himmet bile
- 1570 4 sürüben Yılan Otı birlen yürüp
yitibeni Dizakķa andın ötüp
- 5 heravul boluban yürüp ilgeri
baķar iş tilep yağı yolu sarı
- 6 kilip tüşti ḥāş-ı ḥavāş allıda
ķudūmindın ol şahn taptı şafā
- 7 tün içre körünğüz Moğolnuñ işi
Tolun Ḥvāce başlap kilür köp kişi
- 8 şebī-ḥūn itip tipregende yanıp
bu Maḥmūd Sulṭān kıra atlanıp
- 1575 9 basıban Tolun Ḥvāceni tüşürüp
kitürdi ‘Ömer Tilbeni hem tutup
- 10 köpini kırıban töküp ķanları
çıkarıban işkencedin¹⁹⁴ cānları
- 11 ötübeni¹⁹⁵ Şehruḥiyedin¹⁹⁶ kiçip

¹⁹⁴ Met.: işkinedin

¹⁹⁵ Met.: ötünenbeni

¹⁹⁶ Met.:

- taķı Һan sultānlarını alıp
- 81a 1 yasaban yürürde çirig allıda
sonġundın ineki taķı Mīrzā
- 2 basa uşbu yirlerge yitkende iş
Çaverge digen ƣal'a bar imiş
- 1580 3 yürüp Һan bu Çaverge ƣurġanıda
sürübeni ilgeri kilgenide
- 4 Moġol bikleri birle tört miġ kişi
kilip boldı Һaġa düçār olmışı
- 5 biri Һaydar u biri Yaħyā bilinġ
yana biri Aħmed Һesābın ƣılınġ
- 6 bu bik ayıtıp yiberdi Һaber
kim uşbu sözümni tutuġ mu'teber
- 7 imes köġlümüz Çıġatay birle Һoş
bilinġ āşikār imdi yoķ yaşuruş
- 1585 8 taķı imdi Sultān Maħmūd Һan
ƣarındaşımızdur vü irmes nihān
- 9 alar birle barışıban imdi biz
ki bar yaħşısı sözleşgeli köġlümüz
- 10 alar yandı sözleşiben bī-maşāf
'ināyet bile ƣıldı Һan hem mu'āf
- 11 ol irdi ki der-kār-ı kīn ü 'itāb¹⁹⁷
yürüp tüştiler Taşkendni ƣapap
- 81b 1 arada tüşüp Һan birle kile
Şehensāh Sultān Aħmed bile
- 1590 2 cihet boldıdı körüşüp ikki Һan
biri bir bile bular cāna cān
- 3 biliben iki Һan körüşkeninin
aralarında yaħşılıķ tüşkenin
- 4 çirigi şehensāhniġ bozulup
aķıp Çirġa yarımı zāyi' bolup

¹⁹⁷ Met.: 'ināyet

- 5 bozulup yanıp kum salıp bardılar
yigitni yana koldap atqardılar
- 6 tapıp terbiyet bir niçe nā-tamām
barın boluban kıldılar işni hām
- 1595 7 uçup yil dik oğlan uşak istiler
uluğ biklerniñ sözin kistiler
- 8 uluğ işni bölmeçi nādān tutar
ta'arruznı nā-kerde āsān tutar
- 9 bilip işni kılguçınıñ köñli yok
hesābın yañılgannıñ idrāki yok
- 10 igiz-min disenğ qurb ile bī-hilāf
kü alıñdağı 'aķbeni kūh-ı Kāf
- 11 özünñni hesāb birle çağlasağ ir
ğanimiñni hem i'tibār eyle şir
- 82a 1600 1 kiçikdür dime işni kim çoñg kilür
uluğ közlegen kār-zār oñg kilür
- 2
- 3 taķı bu sheñşāh Şibānī Han
Bahadır Maħmūd Sulţān amān
- 4 kilip ol yürüşdin Buħārī barıp
yanıpturlar uruğlarını alıp
- 5 bolup yüz kişi birle andın revān
'azīmetleri tüşti Türkistān
- 6 bu yüz kişi Han birle bardı çıkıp
urup allıda uçağannı yığıp
- 1605 7 bu Ya'ķūbnuñ oğlı Āħir Zamān
inileri Şeyħ Şāliħ Urus Cān
- 8 taķı anı bir inisi Cān Vefā
kim āvāzesi tuttı arz u semā'
- 9 kökeldaş Ya'ķūb irür Kuşçıdın
niçük kim kıılır bolsağ evşāfi cın
- 10 taķı irdi Uygurnuñ efdali
Hoş Āmed biliñ dağı 'Alī

- 11 yana içkidin Bik Lokmān irür
kim āvāzesi işiten bir yan irür
- 82b 1610 1 Burunduğ Bahadır Kuşçıda bir
aṅğadur qalīl işte cem'-i keşir
- 2 bu Naymandın irdi Hācī Velī
niçük til bile işlerin aytalı
- 3 Bahadır Oraz irdi Çörgündin
kılur irdi her yirde işning köpin
- 4 Tili Miṅgidin irdi Tebren taqı
mededkār aṅga rūḥ biren taqı
- 5 Çığatayda Ferruḥ Bahadır kibi
bahadır eger bolsa hem bir iki
- 1615 6 taqı bir Dervīş Muḥammed hemān
kim ol hem bahadır u hem pehlivān
- 7 taqı içkidin bir H'āce Aşīl
ki bed-h'vāh qorğunçındur qatīl
- 8 taqı Tiṅgri Birdi vü Alqım¹⁹⁸ irür
ulusta bular işni taqđim irür
- 9 yana biri Başıqurtdındur Çakir
Bahadır Çalbaş hem bī-nazīr
- 10 irür Şeyḥim ü Seydek uş Asdın
şifātın soruṅg cevher-işnāsdın
- 1620 11 bu yüz kişi her biri bir nerre şīr
bularnıṅ biri yüz tümenge tigr
- 83a 1 kögüsleri qalkān iligleri tīg
yürekleri pūlāddın hem qatıg
- 2 kılıç yağsa utrularıdın u oq
hirāsı bularnıṅ hū köṅglide yoq
- 3 bularnıṅ işi küçi ir avlamak
yanarı hū yoq işleri qavlamak
- 4 bular birle heycāda ger tüşse iş
eger tağ bolsun ki tav tutmamış

- 1625 5 ser-i şulh irür hūlarındın sitiz
şererdür kılavlarındın tīg-ı tīz
- 6 yitişürler irdi yürüse kırağ
kiyik ü kılanğa yügürür yayağ
- 7 yigitke hūner boldı vü bahtiyār
ne kim istese t̄ali'indın tapar
- 8 bu başlıg nökerler birle barıp
ulağ yitti Tamlıg Atağa barıp
- 9 uşal demde baqtılar irse qaray
ne yirde körünġ luḡ kıldı Hudāy
- 1630 10 Buḡārī sarındın bāzergān
bularnıġ song[ı]dın bolmış revān
- 11 qarasını kördi anıġ Han taqı
Bahadır Maḡmūd Sulṡān taqı
- 83b 1 ikisi bu bāzergānğa kilip
alarnıġ küçi birle birge barıp
- 2 yitiştiler Arkuḡ ḡurganığa
ili çıqtı bularnıġ utrusığa
- 3 kitürdiler Arkuḡğa izzet kılıp
tapuġlarıda yaḡşı ḡizmet kılıp
- 1635 4 uşandın song Özke[n]diniġ bikleri
kilip ḡamza Bikler ḡoşulup barı
- 5 ḡalın kişi aşıḡḡa kildi yürüp
bularnı urup Han ḡavup ḡaçurup
- 6 taqı köp kişilerni tüşürüben
kılıp bend taşladı kiltürüben
- 7 taqı şol bahadır Sulṡān Timür
ḡoş Āmed atalıġ ki 'ālem bilür
- 8 nebiresi Ḳuşçı Ḳaraköznüġ
işitiġ nidür raḡbını¹⁹⁹ söznüġ
- 1640 9 Burunduḡ başlıg yigirmi kişi

¹⁹⁹ Met.: ratbını

- tidi bizge tigdi bu Özkend işi
 10 taqı tidi Maḥmūd Sultānğa siz
 kiring dağı Arquḡnı birkitingiz
 11 alıp Ḥan Sıḡnaḡqa kirmişi
 özi birle altmış çağlıḡ kişi
 84a 1 Burunduḡ Ḥan ni ki bolğanları
 taqı Cānıḡbik Ḥan oḡlanları
 2 biri Ḳāsım u biri Sultān İdik
 tükeli bile barça uluḡ kiçik
 1645 3 bu Maḡḡıtın Ḥamza Bik başlıḡ
 kilip irdiler tartıḡban barça tiḡ
 4 tamāmısi Sıḡnaḡqa köz ḡadap
 basıḡbanı öltürdi üç ay ḡapap
 5 kilip künde isterler irdi turuş
 salurlar idi her zamān bir uruş
 6 kişiniḡ köpin anda zāyi' kılıp
 hıç iş kıla almay kitti yanıp
 7 Muḡammed Mezīd Bik birlen bular
 bolup yek-cihet ḡışladı Otrar
 1650 8 uşandın soḡḡun yıḡlışıḡban tamām
 Burunduḡ Ḥan eyleben ihtimām
 9 şol oḡlanları Cānıḡbik Ḥanıḡḡ
 tamāmını Maḡḡıtta bolḡanıḡḡ
 10 yıḡıḡban uruşup irte vü kiç
 bir işleri kilmey ilgeri hıç
 11 uruşlar ḡılıḡban ḡutulmay amān
 elemeler ḡikip kördiler köp ziyān
 84b 1 körünḡüz bu ḡādī-yı Sıḡnaḡnı
 taqı biri yüz biki Ḳanmaḡnı
 1655 2 yana biri Şiddīḡ işi ḡām idi
 atı ḡādīniḡ Ḳadr-ı İslām idi
 3 bolup baş uşbu cemā'at yaman
 bu Sıḡnaḡnı birdiler nā-gehān

- 4 şeh-i şîr-merdân Şibânî Han
tapıban zafer birle emn ü amân
- 5 hevâ ısığ irdi vü Han rüzedâr
taķı açmayın rüzesin şehriyâr
- 6 kıllurlar idi künde katık turuş
salurlar idi iki nevbet uruş
- 1660 7 Burunduğ Han ol uçurda biliñg
iki oğlı hem Cānıbik Hanning
- 8 Muḥammed Mezîd irdi Tarḥandın
bularnı körüp mu'teber cāndın
- 9 bolup yek-cihet barçası koşulup
şol Arķukda kırk kün oturup
- 10 bu Maḥmūd Sulṭān idi ḳal'adār
yığılıp ḳapap oturup irdiler
- 11 kıran kiçti katık uruşlar bolup
kıla bilmey iş yandılar basturup
- 85a 1665 1 Giray H'āce digen ki bilür ulus
bu Durman Seyfelning oğlı Urus²⁰⁰
- 2 bahadırluğ u pehlivānlıķ körünğ
tüşürdi işikinde Arķuknuñg
- 3 bu uruşta yalguz çapķuçılar
yigitlikdin evşāf tapķuçılar
- 4 Ḳara Seyyid oğlı ki Şem'un idi
tükelde Tiñrige maḳrūn idi
- 5 Hüseyn oğlı Hācī Ğāzī irür
Şehensāhning ki Ayāzı irür
- 1670 6 bu Ḳuşçı Ḳaraköznünğ nebresi
Burunduğ irdi dil-āver besī
- 7 bular işte her biri bir şeh-süvār
nime kim diseñg şad-hezār ança bar
- 8 tüzülmes bular bir bir itken yasal

²⁰⁰ Met.: Uruş

- tirilmes²⁰¹ bular çapқан emr-i muḥāl
- 9 bularğa nidür ‘âdet olğan kılıķ
davusmaq düşmeni arıķ sılıķ
- 10 [turur] ol şehensâh Şibânî Han
Ferîdün-fer-i kām-rân-ı zamân
- 1675 11 yağı çaptı çapқında yalguz yürüp
urubanı toқtatmayın yandurup
- 85b 1 barıp köp kişileri oқ uçıda
қutulğanınıñ oқ қoy mecîde
- 2 şeh-i nuşre’ d-dîn pîrüz ceng
uzattı қаzâ қabzasındın ḥadeng²⁰²
- 3 ciğerdârlar kökrekin қıldı çāk
ser-efrâzlar üstige ügdi ḥāk
- 4 anıñ zâtı taḥlîķ temkîn üçün
anıñ atı memdūḥ taḥsîn üçün
- 1680 5 bu uruşқа temşîl kiltürdi Han
işitiñiz esrâr-ı remz-i amân
- 6 Buḥârîdin ol demde Şibânî Han
yürübeni barganda Türkistân
- 7 kiñgeş eylediler Burunduқ Han
inileri Sulţân Қâsım hemân
- 8 taқı bir inileri Sulţân İdik
Muḥammed Mezîd Bik munda şerîk
- 9 didiler ki munda kiliben bu Han
yürür yüz kişisi bile her қayan
- 1685 10 köpelmesdin burnaraқ turuşalı
taқı күnde bir uruşı uruşalı
- 11 her uruşta bir kişi bolsa helāk
yüz uruşta davsur tamâmîsi pāk
- 86a 1 қуванıp köplügige ol zamân
kitürmediler Tiñrini der-meyân

²⁰¹ Met.: tirilmek

²⁰² Met.: ḥadeng

- 2 uruş saldılar bizde köp dip sipāh
tevekkül kılıp turdı Şibānī Şāh
- 3 bilibeni ma'nānı gāyet bile
'amel kıldı Hān uşbu āyet bile
4
- 1690 5 tapıp nuşreti üç yıldın soᅅgun
bu yağıları barı boldı zebūn
- 6 kılıp şükr andın soᅅgun bu şıfat
didi Hān diᅅkat bile ma'rifet
- 7 Burunduᅅ Hān digenim ni-durur
vücūd içre bu nefsi emmāredür
- 8 bu ᅀāsımnı kim dimişem şır-i ner
ᅅazābdur ki imāᅅga andın ᅅaᅅar
- 9 İdik ᅅan oᅅlı ki sulᅅān-durur
Muᅅammed Mezīd Bik Tarᅅan-durur
- 1695 10 irür ikki²⁰³ ᅅaplan kibr ü menī
munuᅅᅅ dik yaᅅı ādemīga ᅅānī²⁰⁴
- 11 bu düşmenlerimiz bedenler ara
tanıp turmayın şırligin yana
- 86b 1 özin mihr-bānlıᅅ bile körsetür
kemīnde ᅅaşd-ı helākin kılır
- 2 bu düşmenlerin ᅅıynaban tün ü kün
kılır kim ki perᅅız birlen zebūn
- 3 bularnıᅅᅅki şırindin olᅅan amān
iki dünyāda şākir ü şād-mān
- 1700 4 bu taᅅrībde aytadur Hān özi
ki dürr-i semīnī-durur her sözi
- 5 şehensāᅅ nazmıga tutᅅıl ᅅulaᅅ
ulu'l-ᅅāl iseᅅᅅ kerem kılgıl dimāᅅ
- 6
- 7 işitiᅅᅅ Muᅅammedniᅅᅅ ümmetleri

²⁰³ Metinde iki kez yazılmıştır.

²⁰⁴ Met.: ᅅānī

- sizing pāklik dīn ü milletleri
- 8 siz ol özünüzge 'adl itsenüz
iv ilge taqı 'adl ite bilsenüz
- 9 iv illerge kılmasanız 'adl kim
kıılır-siz 'adālet ra'iyetka hem
- 1705 10 eger bu şıfatlar bile bolsa şāh
'amel kılsa vü tutsa bu resm ü rāh
- 11 bu haşletlıg ādem tapıp ihtişāş
Haq ol kulnı dir husrev-i hāş-i hāş
- 87a 1 ilinüzdağı hāş ile 'āmnı
oqutmayın imān u İslāmı
- 2 bu illerinüz tapınur bütlerin
taqı kök cūğın āyet koyar yazğanın
- 3 yana haşr ülüşü kılıp i'tibār
uşal āyet koyar tahta cūğı ki bar
- 1710 4 za'ifelerinüz ki taptı oğul
koyup otqa yağ dir-siz eyle qabul
- 5 yükünüp kılmay bu iş terkinı
yimez sizler ayran kıımız bozanı²⁰⁵
- 6 taqı yana hoş-nām²⁰⁶ hatun u ir
bolubanı peydā itürler dilir
- 7 bu yinçelikdür²⁰⁷ diben bir faqir
kim ol kuldur u yā dedek yā esir
- 8 alarnıñ söziğe bolup hem-mizāc
kıınar sizler ağızığa sançıp yıgaç
- 1715 9 mununğ dik kılguçı kāfir bolur
aᅇga nā-sezā fi'li zāhir bolur
- 10 basa özünüz kişini atkulap
kıılıçlap öltürgeninğ bī-ᅇesāb
- 11 aᅇga bu ölüm Tinğri taqdiridür

²⁰⁵ Met.: بو زینى

²⁰⁶ Met.: hoş-nāh

²⁰⁷ Met.: کجکای کس دور

- sağınmaᅅ ki taᅅd̄ir taᅅȳirid̄ür
- 87b 1 bireᅅünüᅅ atı vü boyı bütün
anı öltürür-min digen söz o kün
- 2 benī-ādem anı nitip öltürür
kim ihlāᅅ baᅅlasa kāfir bolur
- 1720 3 bu aytᅅan ᅅılıᅅlarını pādiᅅāh
ᅅılıp ᅅükm men' itse bu resm ü rāh
- 4 ulus hem ᅅabül eyleben yarlıᅅ
kirek ihtiyār itse d̄ind̄arlıᅅ
- 5 munı ᅅāh ᅅoydurmasa ᅅükm itip
müselmān digey ᅅiᅅini nitip
- 6 ulusu taᅅı ᅅoymasa bu fi'āl
irür kāfir uᅅmunda yoᅅ ᅅıyl u ᅅāl
- 7 bu ᅅāyife kāfirdür öltürgülük
es̄ir eylep oᅅlın ᅅızın sürgülük
- 1725 8 bu işlerni ᅅoydurmaᅅan ᅅāhınıᅅ
'adem d̄in ü rüze namāzın bilinᅅ
- 9 aᅅᅅa Tinᅅri ᅅahr itküsidür uluᅅ
anıᅅ yiridür āᅅiretde tamuᅅ
- 10 işitiᅅ bu va'ᅅ ey ᅅarındaᅅlar
revān eylenᅅiz közde ᅅan yaᅅlar
- 11 menāhī ᅅılıᅅlarıᅅız bolsa terk
bolur ᅅülᅅen-i d̄iniᅅiz sebz-berg
- 88a 1 ᅅerī'at bile ᅅılsaᅅızla[r] 'amel
bolur d̄in ü İslāmınıᅅız bī-ᅅalel
- 1730 2 taᅅı ilni ᅅılsaᅅız ᅅaᅅ-ᅅinās
dise Tinᅅrige ᅅıdᅅ birle sipās
- 3 İdi barᅅaᅅızᅅa 'ināyet ᅅılıp
ᅅılur sizge firdevs-i a'lā naᅅīb
- 4 müdām uᅅbu ᅅüret bile bolsaᅅız
iki dünyāınıᅅ devletin tapᅅa-siz
- 5 behiᅅt iᅅre ᅅaᅅ luᅅfıdın bezm-gāh
ᅅamuᅅ ehl-i imāᅅa inᅅāllāh

- 6 İlähî şehenşâh Şibânî Han
münevver sining birle devr-i zamân
- 1735 7 şerî'atte hürşid-i envâr-sin
haqîkat bile şâhib-i esrâr-sin
- 8 ma'ânî bile şem'-i nûr-ı şafâ
halâyıqqa sulţân u hem pîşvâ
- 9 fûrüzende-sin dîn²⁰⁸ ü İslâmğa
rüsümüñ²⁰⁹ bile fahr eyyâmğa
- 10 ledünnî kelâmın işit tilidin
sebağdur muhaqqıqqa temsîlidin
- 11
- 88b 1 uşandın soñgun işitiñg dāsītān
kilibeni Sulţān Maḥmūd Han
- 1740 2 alıp kirdi Otrar qurğanığa
kişi turmadı anıñg utrusığa²¹⁰
- 3 şehenşâh Sulţān Aḥmed sürüp
kilip irdiler Taşkendge yürüp
- 4 uşal demde Şibânî Han öygülük
bularnıñki haqqında qılımış idük
- 5 uşal yaḥşılığnıñg haqın yandurup
şehenşāhnı ündetip kiltürüp
- 6 taqı uşbu Sulţān Maḥmūd Han
uluğ toylar qıldurup ol zamān
- 1745 7 birip pādīşāhāne ḥil'atlerin
çikip atlar qıldı 'izzetlerin
- 8 yañgı başdın şart u 'ahdi kılıp
qılışan peymānların birkitip
- 9 birip anda Otrar qurğanını
dürüst eyledi qavl qılğanını
- 10 taqı özi ol server-i behre-mend

²⁰⁸ Met.: fûrüzendesindin

²⁰⁹ Met.: rüsümüñg

²¹⁰ Met.:

- yanıbanı 'azm eyledi Taşkend
- 11 Muḥammed Mezīd Bikniḡ oğlı kim
irür irdi Şabranda şol ḡakīm
- 89a 1750 1 bilniḡ Ƙul Muḥammedür anıḡ atı
ki Tarḡan diben bar anıḡ şöhreti
- 2 uluğı kiçiki bu Şabranniḡ
kiḡeşip yürürler ki bir ḡanniḡ
- 3 irür-biz Ƙamuđ berde vü bendesi
kim oldur devletniḡ erzendesı
- 4 taƘı boldı Otrar hem Ḥanniḡ
ḡayātiniḡ tileniḡ faḡr-i devrānniḡ
- 5 tamām vilāyet anıḡ bolğusı
çirigi bile yir yüzi tołğusı
- 1755 6 nifāƘı²¹¹ Ƙılıban kişi çapturup
bu Maḡmūd Sulṡānnı kiltürüp
- 7 aḡḡa uşbu Şabrannı birdiler
niçük kim ḡayāli Ƙılıp irdiler
- 8 kilip kirdi Maḡmūd Sulṡān hem
taƘı kildi devlet bile Ḥan hem
- 9 didi Ḥan bu Maḡmūd Sulṡāḡa
bular ḡāyet 'āciz olğanḡa
- 10 ivürüp yüzün öz bikleridin
salıp özlerin bizge Ƙıldı Ƙarīn
- 1760 11 bularnıḡ uluğlarını köçürüp
çıƘar ili Şabran içindin sürüp
- 89b 1 taƘı Ƙal'anıḡ iḡtiyātın²¹² Ƙılıp
Ƙılalıḡ şalāḡını işniḡ bilip
- 2 bu sözlerni Sulṡāḡa digende Ḥan
cevābını mundaƘ dimiş ol zamān
- 3 bu barça müselmān kişiler-turur
bulardın yamanlıƘ dimeniḡ kim kilür

²¹¹ Met.:

²¹² Met.: iḡtiyātın

- 4 bular özleri bizni kiltürdiler
kılıp 'ahd hizmetni yitkürdiler
- 1765 5 bu dem biz bularnı niçük köçürüp
çıkaralı öz yirleridin sürüp
- 6-7 didi Han mining sözüme kirmeding
bular kılğusı kılğulıgın biling
- 6-7 Muḥammed Mezīd oğlu Tarḥandın
uşal Ƙul Muḥammed kaçıp Handın
- 6-7 bolubanı bir singli birlen revān
alıp mālını taşlaban ḥānümān
- 6-7 yürüp köç-ber-köç eylep şitāb
barurda Semerḳand sarı uzap
- 1770 8 bu Seyfel Bik oğlu Urus şir-i ner
yürüdi songındın tapıban ḥaber
- 9 yitişken bile uruşuban basıp
çıkıp kitti şol Ƙul Muḥammed kaçıp
- 10 alıban ne kim mālning bolğanın
Muḥammed Mezīd Bikning yuçının
- 11 alıban kiltürdi Han kaçığa
şehenşāh-ı şāhib-ḳırān kaçığa
- 90a (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 90b 1 didi Han uşal dem ne kim bolsa māl
Urus Biki başlıg yigitlerge al
- 1775 2 körüp sançılabañ tapıbañ yüpin
Muḥammed Mezīd Bikning yuçının
- 3 körüp ḳābiliyet bile Han anı
nikāḥ eyledi özige Han anı
- 4 ol uçurda Han tüş körüp irdiler
aṅga ḡaybdın beyzayī birdiler
- 5 didi Han bu ta'bırning çınıdur
Muḥammed Mezīd Bik yuçınıdur
- 6 körüngeli bir ay irdi bu tüş

- ne ta'bir kim kördi Han boldı tuş
- 1780 7 şeheşehka dīn-i hidāyet körünġ
kemāl-i zuhūr-ı velāyet körünġ
- 8 münezzeḥ anıġ bātını²¹³ reybdin
haber birmişi 'ālem-i ġaybdin
- 9 ezeldin anġa münkeşif²¹⁴ sırr-ı cān
'ayān allıda āşikār u nihān
- 10
- 11 basa bu iş ötti üç aydın soġun
körünġüz ki tüşti yana bir oyun
- 91a 1 Muḡammed Mezīd ü Burunduġ Han
kılıbanı endişelerin yaman
- 1785 2 taġı Cānıbik Han oġlanları
bolup yek-çihet bu cemā'at barı
- 3 ġapay tüştiler uşbu Şabrannı
kılur irdiler tır-bārānnı
- 4 Muḡammed Mezīd Bik ġaᡥ yiberip
bu Şabran uluġlarıġa yüz birip
- 5 alar hem munuġ sözige boldı ġül
bularnıġ arasında açıldı yol
- 6 bahadır Maḡmūd Sulᡥānnı
öyin ilin ü ni ki bolġannı
- 1790 7 Burunduġ Hanġa tutup birdiler
kelimāt-ı beyhūde tip irdiler
- 8 çü Maḡmūd Sulᡥānnı kiltürdiler
bu Sulᡥān Ķāsımġa²¹⁵ tapşurdılar
- 9 bu ikki şeheşehni andaġ bil
anaları irdi iġeçi siġil
- 10 sebab bu idi kim tüşüp ittifaġ
aġırlap sılaban yiberdi Suzak
- 11 uşandın soġun bu Burunduġ Han

²¹³ Met.: bātını

²¹⁴ Met.: münkeşif

²¹⁵ Met.: Ķāsımġa

- 91b 1795 1 kapar-min dip Otrarnı kıldı revān
 1 bile Cāmbik Hān oğlanları
 olar ol ulusnuᅡki ser-defteri
 2 kpadılar Otrar kurganını
 bilip munda bu fitne bolganını
 3 shensāh Sultān Maᅡmūd Hān
 yaraštı muᅡabbet bolup der-meyān
 4 Muᅡammed Mezīdniᅡ yaraᅡın kılıp
 tutalıᅡ digen yirde çıktı kaçıp
 5 ol irdi ki Sultān Kāsım taᅡı
 diben bar toᅡlıᅡınıᅡ ᅡaᅡı
 1800 6 bu Maᅡmūd Sultānı bī-gile²¹⁶
 uzaturᅡa yitkende i'zāz ile
 7 çıᅡıp kildi bu ᅡehre birlen kaçıp
 Öküz taᅡınıᅡki ilini alıp
 8 uᅡal ilde yüz biki Kuᅡıᅡı idi
 bu yüz biki Kuᅡıᅡıᅡa sultān tidi
 9 ulusdın ᅡapıp çıᅡ ötgün ᅡılay
 timiᅡ Hāᅡa yıldam söyünᅡi tiley
 10 kapaᅡ irdi yasını Şibānī Hān
 Öküz taᅡıᅡa bardılar şād-mān
 1805 11 ol irdi Muᅡammed Mezīd oᅡlını
 irür Kul Muᅡammed iᅡit atını
 92a 1 tutuban kitürdiler Otrarᅡa
 ki ᅡoᅡ şayd uçradı işkārᅡa
 2 ol irdi shensāh Şibānī Hān
 yaraštı muᅡabbet bolup der-meyān
 3-4 tidi²¹⁷ Şibān işdin bolᅡanı
 alıᅡ kildi Maᅡmūd Sultānı
 3-4 uᅡanıᅡ köziᅡe Burunduᅡ Hān
 çıᅡıp öz yiri sarı boldı revān

²¹⁶ Met.: bī-gile

²¹⁷ Met.:

- 1810 3-4 taķı Cānı̄bik Hān oğlanları
ol ulusnuᅡ atlığ sultānları
- 5 kiᅡgeş ittiler dağı atlandılar
tura bilmeyin toktamay yandılar
- 6 uşandın sonᅡgun Şāh Şibānī Hān
Muᅡammed Mezīd Bikke ilçi revān
- 7 kılıban didi Hān kıl fikr sin
saᅡga terbiyetlerni kılığuçı-min
- 8-9 Tarađaynıᅡ oğlı Timür ođlınıᅡ
kılıçın çapıp bizni yağı didiᅡ
- 1815 8-9 biziᅡ ki siziᅡ üleben yiriᅡgiz
siziᅡ kıymetiᅡgiz bilgüçi biz
- 8-9 atam Çingis andın maᅡga ᅡanlık
uşandın saᅡga tigdi tarᅡanlık
- 10 bu sözlerni tutsaᅡ kulađıᅡga yüp
saᅡga terbiyet bolğusı asru köp
- 11 eger devletiᅡ bolsa söz tut kabül
yiriᅡgni tanıp kil ü bizge қоşul
- 92b 1 işitip sözin tutmadı Hānıᅡ
meger kıymetin bilmedi cānnıᅡ
- 1820 2 naşihatler olmadı der-gīr aᅡga
işittürmedi pend taқdīr aᅡga
- 3 tanığuçı merdānelıđdın özin
kılur hırz-ı cān ehl-i devlet sözin
- 4 ol irdi ki Şibānī Hān ikki yüz
kişi birle Otrardın қоydu yüz
- 5 yitişibeni Yesīni çaptılar
bu çapқanda maқşūdını taptılar
- 6 Muᅡammed Mezīd Bik bik kilürin
tamām vilāyet dağı kişisin
- 1825 7 yığılıp Semerқand kömeki anıᅡ
boluban yayağ atlık üç miᅡ

- 8 uruştı ıkıbanı ceng-gāhğa²¹⁸
İdi birdi nuşret řehensāhğa
- 9 her işinde fetħ-i İlāhī anıŋ
boluptur zafer resm ü rāhı anıŋ
- 10-11 basıban Muħammed Mezīd Bikni pāk
kişisini bisyār ıldı helāk
- 10-11 ol uruřta Maħmūd Sulṫān yürüp
Muħammed Mezīd Bikni tüşürüp
- 1830 10-11 alıp anı kiltürdi Ĥan allığa
cihāndār-ı gīfīsītān allığa
- 93a (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 93b 1 tigürmeyin asīb anġa řehriyār
alıp anı kiltürdiler Otrar
- 2 alıp irdi çün Ĥan anıŋ yuçının
tağı ĥizmeti bar idi burnadın
- 3 günāhın anıŋ ki bağışlaptur
tağı saylaban yaħřı asraptur
- 4 ol irdi ki Sulṫān Maħmūd Ĥan
bolubanı Otrar sarı revān
- 1835 5 kilip řāh Baħt Ĥan bile körüşüp
tağı toylaşıp kiterinde yürüp
- 6 ötündi Muħammed Mezīd Bikni
körüŋgüz muŋga ṫālī'-i nīkni
- 7 tidi řāh Sulṫān Aħmed maŋga
dip irdi kızımın bireyin saŋga
- 8 bu iş niçe yıldur ki yitmes be-hem
meger irdi mevķūf tutķan bu dem
- 9 bu Dervīř Muħammed uluğ bik ki bar
ol işikdedür řāhib-i iħtiyār
- 1840 10 bu inisi olumda bolsa minıŋ
iligler-min ol kızın andağ bilıŋ

²¹⁸ Met.: cengāhğa

- 11 tidi irse Şibānī Han luṭf itip
uzattı Muḥammed Mezīdni birip
- 94a 1 açıp Han aṅga rāh-ı behbūdni
iligledi maṭlūb u maḫşūdni
- 2 kulaḫ tutuṅguz ehl-i dāniş ne dir
3 tapar maḫşad ir himmeti birlen ir
- 4 birür irge ir bezm-i Cemşīdni
kılur baht hem-h^vābe hūrşīdni
- 1845 5 felekdin tapıp māh-ı tābān serīr
kılur ferī ‘ālemni rūşen-żamīr²¹⁹
- 6
- 7 ol irdi Moḡol özi vehmidin
bu kılıçlıḡ ir ḳoptı dip sehmidin
- 8 elem yitkürür bizge dip ‘āḳıbet
kılurlar idi bir birige şıfat
- 9 Burunduḡ Han daḡı sultānlar
10 irür Cānıbik Haṅga oḡlanlar
- 11 bularni kılıban ḳanat birle ḳol
köp ulusni başlap Yaḫyā Moḡol
- 94b 1850 1 bularḡa ḳoşıldı kiliben yaḳın
bu Sultān Maḫmūd Han ḫükmidin
- 2 kile almayın Yesīga Han sarı
yaraḡ tapmadı uşbu meydān sarı
- 3 şol Otrarda Sultān Muḥammed Timür
4 bahadırluḡ işbātıdır zuhūr
- 5 kılıp ilçi Şibānī Haṅga revān
yaraşıp yanıp kittiler ol zamān
- 6 Burunduḡ Han birle Ḳāsım İdik
ki sultānlar irdi vü kāfī bilinḡ
- 1855 7 kılıp yek-cihetlik tamāmī²²⁰ ma‘ḳül
biri biriniḡ ‘ahdin eylep ḳabül

²¹⁹ Met.: zamīr

²²⁰ Met.:

- 8 bu Şīrīm qaşında Aladağda
9 oturup idiler bu yaylağda
- 10 barıbanı Şībānī Han az kişi
bolup Tīngri yār oñg kildi işi
- 11 mükemmel bolubanı tökülüp kirip
uruşup basıp köp kişisin kırıp
- 95a (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 95b 1 basıp kildi nuşret tapıp yağısın
kitürüp İdim rāst anıñ işin
- 1860 2 Burunduğ Han didiler kiñgeşip
ki bolmas munuñg birle yağılaşıp
- 3 üzülüşmey ilçileşing uda(?)
oğul kız alışıp bolalınğ quda
- 4 ol irdi ulus üstide boldı sūr
küyev boldı Sultān Muḥammed Timür
- 5 yana bir kızın şāh-ı devrānga
bağışladı Maḥmūd Sultānga
- 6 küyev boluban aldı bu ikki şāh
sa'ādet sipihinde ḥūrşid ü māh
- 1865 7 bularnıñ körünğ baht-ı pīrüzını
taqı ṭāli'-i 'ālem-efrüzını
- 8 bulardın birür i'tidāl-i hevā
bahār-ı ṭarāvetqa neşv ü nemā
- 9 ol uçurda bütkerdi ḥükm-i Ḥudā
ki şunqar olup bardı üç pādişā
- 10 biri Şāh Sultān Aḥmed irür
yana bir 'Ömer Şeyḥ irür ğarq-ı nūr
- 11 taqı biri Sultān Maḥmūd idi
alargā bu taqdīr-i Ma'būd idi
- 96a 1870 1 ol uçurda Sultān Maḥmūd Han
Semerkand üstige kildi revān
- 2 Semerkandta şeh Baysunğur idi

- anıñg emriğa barça me'mūr idi
- 3 atası ki Sultān Maḥmūd Şāh
anıñg irdi ol dem dağı resm ü rāh
- 4 çıqıban uruş saldı Kembāyda
ki ған қанıban ақtı ol sayda
- 5 қаçıp yandı Sultān Maḥmūd Ḥan
Moğol üstige anda tüşti қıran
- 1875 6 uluğ biki Ḥaydar Kökeldaş idi
bahadır yigitlerige baş idi
- 7 bu başlığ üç miñg kişisin қırıp
minār ittiler başlarını yığıp
- 8 bu işni işitkende Şibānī Şāh
yiberdi kişi k'ey civān-merd-i rāh
- 9 munuñg dik yürüşte kiñgeşmey dimey
bileleşeliñg dip meded istemey
- 10 tamāmisiniñg işni қılmay ḥayāl
yürüdüñg dağı işiñg oldı usal
- 1880 11 didi Ḥan alayın öçüñgni bilinğ
niçük kim disem kir sözümge miniñg
- 96b 1 manğa miñg kişi bir ki bolsun meded
қılay işni Tiñgri diben bī-'aded
- 2 bu miñg kişi kilip қоşulқан zamān
Semerқandқа yüzlendi Şibānī Ḥan
- 3 kiliben basıp yitti күn olturup
қа yirde ki māl irdi çaptı yürüp
- 4 alıban yanıp ni ki bolғанını
yitip aldı Şirāz ğurғанını
- 1885 5 uşandın soñgun yığılıban Moğol
didiler niçük ir diseñg uşbu bol
- 6 oyunlar açıp perde taşlap turur
bu bir özgeçe işni başlap turur
- 7 bu bizlerni toқtatmas uşmunda hem
munuñg dik kişi ādem urğında kem

- 8 ol irdi Çağatayğa kilip barıp
yürüy başladılar ilçileşip
- 9 munı aᅇglaban Şāh Şibānī Han
Moğol üstige yitti bolğaç revān
- 1890 10 Moğolnı qavup qaçuruban barıp
tağı kildi Türkistānga yitip
- 11 uşandın özin Taşkend yitkürüp
Moğolnı iki qatla çaptı yürüp
- 97a²²¹ 1 asru pākīze köᅇgüllüg idiler
sözni pākīze köᅇgüldin didiler
- 2 gerçi sulᅇān idiler şüret ile
taht üzre idiler devlet ile
- 3 līk ma' nā bile dervīş idiler
bāᅇinen 'āfiyet-endīş idiler
- 1895 4 yoksa Şāliᅇ kibi miskīn gedā
bola almas idi anda aşlā
- 5 ᅇāşılā bar idi ᅇoş bezmleri
bezm ara dā' iye-i rezmleri
- 6 ança ölüp idi at birle qoy
kim tolup irdi barı şehr ü kūy
- 7 hem saçık bar idi yulduzdın köp
hem kiyip kiş ile qunduzdın köp
- 8 basa bir ayğaça ᅇoy irdi
ᅇoy ol²²² şāᅇğa dil-cūy irdi
- 1900 9 Cān Vefā turup üleştı aşın
ötkerip üç felekdin başın
- 10 kiliben kıldı Urus Biy kısmet
bildi ol işni özige devlet
- 11 qoptı ol mecmū' ara Şeyᅇ Mürīd

²²¹ Bu varaktan itibaren vezin feilātün (fāilātün)/feilātün/feilün (falün)'dür.

²²² V: uşol

- kim bahadırlar ara irdi ferīd
- 97b 1 kötere aldı bahadır ülüşin
kim kılp irdi bahadır uruşın
- 2 köterip aşını sulṭān qaşığa
koydı vü bardı bu söznīḡ başığa
- 1905 3 kim bu sulṭān barıda hīç kişi
dise bolmas ki şecā'atdūr işi
- 4 kol sunup Ḥazret-i Sulṭān Maḥmūd
aṅga oq birdi kılıban ḥoşnūd
- 5 saçık u aş çü boldı biryān
kitti hem üleşildi yeksān
- 6 çıktı Sulṭān-ı cihān şöḥbetdin
ḥātırı şād bolup ruḥşatdin
- 7 pādişāhāne libāsı birle
pādişāhāne esāsı birle
- 1910 8 taṅglası atlanıban bardı Buḥār
tapdı öz mülk ü diyārıda qarār
- 9 līk Ḥan eyledi andaḡ fermān
kim revān atlana kilsün sulṭān²²³
- 10 Qarşı üstige vü²²⁴ 'āzim bolsun
11 Tirmiz āhengige cāzim bolsun
- 98a 1 kim Sarāy üstige cem' olsunlar
sal bağlap yaqada tursunlar
- 2 bar imiş anda qamış asru qalın
il qamış iv yasamış asru qalın
- 1915 3 sal bağlarğa münāsib yir imiş
köreli Ḥazret-i Ḥaḡ ni dir imiş
- 4 özi başlap yürüdi rāst Sarāy
kıldı ötmek yaraḡın zıll-ı Ḥudāy
- 5 küni²²⁵ kün dimediler tūni²²⁶ tün

²²³ V: fermān

²²⁴ V: Ø

²²⁵ V: künni

²²⁶ V: tūnni

- tınmadılar su içinde tün ü kün
- 6 çün ki bir kiçe bile bir kündüz
ötti pāmāl sipāh oldı ögüz
- 7 sal ile kiçti ögüzdin Sultān
sāl u meh körmedi andağ devrān
- 1920 8 çün ki leşker barı sudın ötti
şāh Qunduz yolını tuttı
- 9 tünle oq yitti uşol qurganga
kildiler barça ulus sultānga
- 10 kıldılar qal'a kilīdin teslīm
boldılar barça anğa hāş u nedīm
- 11 muzafferü'd-dīn Sultān Maḥmūd Bahadır Qunduzdın beqā 'ālemiğa kitkeni
- 98b 1 şubḥ çün urdı 'ālem hāverdin
rāyet-i mihr yayıldı zerdin
- 2 yana hūrşīd-i felek yaydı nūr
nūr ile kıldı ulusnı mesrūr
- 1925 3 nūr tuttı barı āfāq yüzün
zāhir itti qara vü aq yüzün
- 4 barça āfāq münevver boldı
qara vü aq muşavver boldı
- 5 şāh-ı nūrānī Sultān Maḥmūd
Yūsuf-ı şānī Sultān Maḥmūd
- 6 qal'a-i Qunduz ara kıldı nüzül
erkige eyledi āheng-i duḥül
- 7 qal'adın könglini çün cem' itti
il işi māl alurğa yitti
- 1930 8 didiler qal'a ara yoqtur māl
qal'a ehliğa perīşāndur hāl
- 9 küçsiz il qal'ada qalıpturlar
küçlüg il yolını alıpturlar
- 10 barça il tağ üze sākindürler
barıp anda mutavvaḥḥındurlar

- 11 maldın tağ irür māl-ā-māl
közlesün tağnı kim ister māl
- 99a 1 bildi kim almağı bardur²²⁷ düşvār
uruş itmek aṅga müşkil bisyār
- 1935 2 didi oturmaq ile alsa bolur
munğa köp vaqt hālel salsa bolur
- 3 dimedi hīç yürüşniṅ sözini
hīç kiltürmedi aṅga özini
- 4 didi aşlıklarını zāyi' itinṅ
qayda kim at u qoyı bar yitinṅ
- 5 aşlıḡınıṅ kökini yidürünḡiz
qolğa taşkı mālını kivürünḡiz
- 6 hāliyā uşbu qadar iş qılalı
yana aşlıq bışıḡında kileli
- 1940 7 uşbu yarlıḡ bile biş kün leşker
eyledi tigresini zīr ü zeber
- 8 aşlıḡını yidürüp yandılar
qolğa mālın kivürüp yandılar
- 9 yana Hān kildi Semerqand ara
barça 'ālem ara andın ḡavḡā
- 10 aşlıq üstige yana atlandı
Uratipe işige qatlandı
- 11 yançıp aşlıḡını alur boldı çirig
yurut²²⁸ ol yirge salur boldı çirig
- 99b 1945 1 taşqarı aşlıḡı bolḡaç pāmāl
içkeri boldı ra'iyet bed-hāl
- 2 boldı mīrzāları hem asru melül
hātırı boldı be-ḡāyet meşḡül
- 3 şulhniṅ sözün araḡa saldı
şulh işini özige aldı
- 4 eyledi 'arz sözün Sulṭānḡa

²²⁷ V: irür

²²⁸ V: yurt

- didî sözümnî aytıñġ Ĥaŋġa
- 5 olturuptur bu sarı Ĥusrev Şāh
bī-hüner ħıldur u asru bī-rāh
- 1950 6 ol sarı bar Timür oġlı bisyār
barċa cür'etsiz ü bī-neng ü bī-medār
- 7 siz ikev bir atanıñġ oġlı-siz
siz ikevge ħaraċı bizler-biz
- 8 siz bizniñġ Ĥan bile şulĥ eyleñġ sāz
eyleñġiz resm-i muĥabbet āġāz
- 9 min arada turayın cān birle
sizni yaruşturayın Ĥan birle
- 10 çün bu sözlerni işitti Sultān
ĥaŋġa çün didî ħabül eyledi Ĥan
- 1955 11 Ĥan rızā bolġaç anıñġ söziġe
dip yiberdiler anıñġ öziġe
- 100a 1 çün rızā aŋġladı mīrzā-ı faĥīr
ħıldı Sultān yoluġa özni esīr
- 2 çıktı vü kördi özi Sultānı
līk vehm itti köre[r]ge²²⁹ Ĥanı
- 3 pīşkeş eyledi atlar bisyār
barċası yügrük ü barċa reh-vār
- 4 uşbu sā'at birev itti āġāh
kim Ĥazār üstidedür Ĥusrev Şāh
- 1960 5 Ĥanike Ĥan bile sözi birdür
barċa 'ālemġa sözi zāhirdür
- 6 çün munı aŋġladı Ĥan-ı pür-dil
köprek ol şulĥġa boldı māyil
- 7 köçüp Uratipedin Ĥan-ı zamān
şulĥ-nāme bitiben ħıldı revān
- 8 şulĥ-nāme anı ħılġaç ĥurrem
bardı Uratipe mīrzāsı hem

²²⁹ V: körege

- 9 Ҳанике Ҳан қадемига yitti
шulһning ѕozlerini ayitti
- 1965 10 шulһga eyledi terғib besī
yahşı ѕozledi tertib besī
- 11 didi Tenbel saᅇga bir nokerdūr
hāliyā oz başıga serverdūr
- 100b 1 Andicān mūlkide hākimdūr ozi
yayıltur barı ‘ālemga ѕozi
- 2 ilimizni çapadur peyveste
bizni ‘āciz tapadur peyveste
- 3 han aᅇaᅇ birle yaraᅇsaᅇ fi’l-hāl
bat Tenbelni қilur-biz pāmāl
- 1970 4 tūᅇti bu ѕoz barı ilge ma’қūl
қildilar ѕozlerini barça қabūl
- 5 Ҳaᅇga Ҳанике bitidi mektūb
hūb u mergūb u feᅇahat-ūslūb
- 6 Ҳazret-i Imāmū’z-zamān ve Ҳalifetū’r-Raᅇman tapuᅇida Ҳанике Ҳan-
7 mīᅇ derd-i dil қilᅇanı ve niyāz yūzidin yitken²³⁰ ѕozleri
- 8 ѕozi bu kim han aᅇam hazretide
bendelik birle du’ā hizmetide
- 9 hazretide ѕozūm olsun ma’lūm
hizmetide ѕozūm olsun ma’lūm
- 10 min ezeldin saᅇga hizmetçi-min
her iᅇiᅇge basa himmetçi-min
- 1975 11 sin kirip alᅇalı Tūrkistānnı
min ayamadım sindin cānnı
- 101a 1 қal’a alurda saᅇga yār oldum
uruᅇ eylerge mededkār oldum
- 2 imdi tūᅇti Semerқand saᅇga
nazariᅇ tūᅇmedi bir vaқt maᅇga
- 3 hizmetimni unutup-sin gūyā
ozgeçe resm tutup-sin gūyā

²³⁰ V: bitigen

- 4 imdi hem bolsa mini unutma
yatlıq resmini utru tutma
- 1980 5 Babür üçün ğazab itme zāhir
kim anıñg işi boluptur āhir
- 6 ger aña bende mededkār oldum
yaman il sözi bile yār oldum
- 7 bilmedim bilmesine bolma miniñg
ki be-ġāyet keremiñg bar siniñg
- 8 mini dermānde kılıptur Tenbel
mini bī-çāre biliptür Tenbel
- 9 sin miniñg birle eger şulħ itsenġ
yā Hişār üstige barıp yitsenġ
- 1985 10 min atımnı yiberip kiltüreyin
Tenbel üstige yitiben turayın
- 11 cem' tut sin bu tarafdın hātır
kim hilāf olmaġusıdur zāhir
- 101b 1 Ğan Semerķand yiter sā'atde
taħtda menzil iter sā'atde
- 2 yitti Ğanikedin uşbu mektüb
Ğan daġı ilçisini kördi hūb
- 3 şulħ sāz eylediler ikki Ğan
boldı hoş-hāl bu işdin sulţān

4 Ğazret-i İmāmü'z-zamān ve Halīfetü'r-Rahman Ğanike Ğan derd-i dilige
5 raħm kılıp yaraşkanı ve Semerķanddın²³¹ Buħārāğa kilip Ka'besin
6 tavāf kılıp Buħārā çirigi bile Mużafferü'd-dīn Sulţān Maħmūd-
7 nı Ğvārezm vilāyetiniñg fetħi üçün yibergeni

- 1990 8 Ğanike Ğan bile çün kıldı yaraş
kıldı Ğan Ka'be tavāfını telāş
- 9 ya'nī kim kildi Buħārā sarı
anasın körgeli zıll-ı Bārī
- 10 kildi vü Ka'besini kıldı tavāf
kıldılar bendelikini eşrāf

²³¹ Bu kelimeden sonra *ka' be* yazılmış ancak üzeri çizilmiştir.

- 11 ol Buḥārāda idi kim nā-gāh
kildi bir Özbek ü didi ey şāh
- 102a 1 saṅga Ḥvārezm ili ṭālibdür
bikige vehm besī ḡālibdür
- 1995 2 gerçi bikiniṅ atıdur Behbūd
līk il andın imestür ḥoşnūd
- 3 nökeri birle ili²³² yek-dil imes
hīç kim ḥāşıl aṅga māyil imes
- 4 Ḥan bu sözni işitip eyledi cezm
kim münāsibdür uşol sarı ‘azm
- 5 didi Ḥvārezm ḳolumḡa kirse
Tiṅri ol mülkni maṅga birse
- 6 Özbek ili aḳılıp kilḡusidür
ot yalın dik ḳaḳılıp kilḡusidür
- 2000 7 leşkerim bolḡusı bī-ḥad ü ḳıyās
dünyīniṅ alurıḡa tüzḡüm²³³ esās
- 8 Ḥan bu sözni didi ammā sultān
didi yaḥşı saḡış eyleptür ḥan
- 9 līk bu sarı yaḳındur yaḡı
sözleri bar köṅülniṅ daḡı
- 10 Belḥde Şāh-ı Zamān digen bar
Belḥniṅ ehli aṅga ḥizmetkār
- 11 Tirmiz üstide irür Ḥusrev Şāh
irte kiçe işimizdin āḡāh
- 102b 2005 1 kiledür irmiş aṅga Zü’n-nün hem
aṅga hem-rāh niçe Arḡun hem
- 2 BāḳṛTarḥan daḡı ol yirde imiş
siz turuṅ köreli Tiṅri ni dimiş
- 3 ḳılsaṅız ḥükm bu yan min barayın
Kāt u Ḥvārezmni min aḥtarayın

²³² Met.: iki, V: ili

²³³ V: bolḡum

- 4 Hanga sultān sözi tüşti ma'kül
kıldı sultān dağı²³⁴ hükmini kabül
- 5 boldı ol Han-ı cihāndın fermān
kim revān atlana tursun sultān
- 2010 6 Han sözi birle tilep²³⁵ fazl-ı Vedūd
atlanur boldı Sultān Maḥmūd
- 7 boldı Han yarlığı kim uşbu dem
hem-reh olsun Cānbik Sultān hem
- 8 aṅga Koṅrat hem olsun hem-rāh
kim irür rezm işidin āgāh
- 9 Han özi yandı Semerḳand sarı
allıda ehl-i Semerḳand barı
- 10 Muzafferü'd-dīn Sultān Maḥmūd Bahadır H'ārezm sarı teveccüh ḳılğanı
- 11 tuttı H'ārezm yolını Sultān
çikiben rezm ḳılurğa fermān
- 103a 2015 1 on ḳonup Kāt digenge yitti
ḳal'ası allıda me'vā itti
- 2 Kāt halkı işitip sultānnı
çikteler allıda naḳd-i cānnı
- 3 ḳılıp ol ḳal'a ilini rāzī
çıktılar müftī vü şeyḫ ü ḳādī
- 4 ḳaldı daruğa içinde ḫayrān
boldı özi işide ser-gerdān
- 5 çıkıp ol dağı iligge tüşti
şāhnıṅ itekige yapuştı
- 2020 6 didi Sultān ki nidür imdi ḫaber
aytıṅız kim ḳılalı bat güzer
- 7 didiler Şeyḫ Naḫar ḳıldı nifāk
tüzdü Behbūd ile āyīn-i [ni]fāk²³⁶
- 8 Çın Şūfīni tiletip kiltürdi
anı özige münāsib kördi

²³⁴ V: taḳı

²³⁵ Met.: taleb V: tilep

²³⁶ V: āyīn-i nifāk

- 9 Çın Şūfī bar Adağ bikleridin
pehlivānrağ Adağ içre barıdın
- 10 imdi H̄vārezm alar qolıdadur
kim bilür kim²³⁷ ni alar yolıdadur
- 2025 11 özi Behbūd irür H̄fīve ara
olturur nāz bile mīve ara
- 103b 1 bu haberni işitip ol Sultān
atlanur boldı qılıp ‘azm-i revān
- 2 Kāt ara yüzçe kişini saldı
qolğa anıḡ çirigin hem aldı
- 3 bir qonup kıldı vağan Boldum Sāz
baqtı ol il dağı eylep i‘zāz
- 4 ötügen yitti andın H̄vārezm
çirigi eylegü dik barısı rezm
- 2030 5 Çın Şūfī hod işitip Sultānı
qaçuray digen ikendür cānnı²³⁸
- 6 līk H̄vārezm içide niçe yaman
Şeyḡ Naẓar birle qılıp ‘ahd ü amān
- 7 qal‘anı birkitür olğandurlar
barçası cehl ile turğandurlar
- 8 çün haber taptı bu işdin sultān
kıldı fi‘l-ḡāl uruşqa fermān
- 9 çıktı H̄vārezm ili asru qalın
Çın Şūfī dik barısı ot u yalın
- 2035 10 körüp²³⁹ uruş eylediler līk āḡir
feth Sultān sarı²⁴⁰ boldı zāhir
- 11 boldı H̄vārezm ili barça maḡlūb
yandılar qal‘alarığa menkūb
- 104a 1 Türkmendin dağı köp öldi kişi

²³⁷ Met.: kim ki

²³⁸ V:

²³⁹ V: köp

²⁴⁰ V: saldı

- kişi öldürmek idi öziñg işi
- 2 yana bir nevbet uruş kıldılar
çal'adın halk çıķıp kildiler
- 3 anda hem boldılar asru 'aciz
bolmağay hıç kim andaķ hergiz
- 2040 4 tañğlası qahr kılıp sultānğa
yürüben saldı uruş qurganğa
- 5 boldı ol kün dağı bisyār uruş
boldı bisyār dil-āzār uruş
- 6 içkeri taşqarı köp il öldi
çal'ası vehm ile muhkem oldı
- 7 anda hem boldı besī halk telef
boldı il nāvek-i miñnetğa hedef
- 8 salıban çal'anı sultān-ı kebīr
eyledi cilve-gehin taht u zīr
- 2045 9 Qaraquş mülkigeçe çapturdı
Türkmen ivlerini tapturdı
- 10 Türkmen kızlarını aldılar
'ayşnıñ küslarını çaldılar
- 11 Qaraquş kişveridin tā H'ārezm
aldılar barçasını eylep rezm
- 104b 1 yanıp andın alıban māl u yarağ
tüşürüp qolığa esbāb-ı ferāğ
- 2 kapap oturmaq boldı sultān
kim yitip kildi H'andın fermān
- 2050 3 kim yığıldı bu taraf yağılar
boldılar cem' barı bāğiler
- 4 imdi sultān yitişe kilsün bat
bir zamān eylesün şabr u şebāt
- 5 uşbu yarlığ bile Sultān hāşıl
boldı iv sarı yanarğa māyil

- 6 iki kurganı²⁴¹ alıp ‘azm itti
‘azm itip rāst Buḥārā yitti
- 7 çirigi sağ u selāmet²⁴² barça
rezm eylerde kıyāmet barça

8 Hāzret-i İmāmü’z-zamān ve Halīfetü’r-Raḥman muẓafferü’d-dīn Sulṭān Maḥmūd
9 Bahadırını özige koşup Hişār vilāyetiğa Husrev Şāh üstige
10 barganı ve Husrev Şāhnı kaçurup vilāyetleridin māl²⁴³
11 algannı ve Hanike Han bile Alaca Hānnıñ ala bolğanını
105a 1 ma’lūm kılıp andın mūrāca’at kılganı

- 2055 2 Hānga çün bardı haber Sulṭāndın
kim yitip kildi filān kurgandın
- 3 Han Şibānī Cemşīd-serīr²⁴⁴
şāh-ı nūrānī [vü] hūrşīd-zamīr
- 4 atlanur boldı Hişār üstige
andağı mülk ü diyār üstige
- 5 yiberip hükmini sulṭānlarğa
yarlıgın tābi’-i fermānlarğa
- 6 atlanıp Qarşığa ‘āzim boldı
zafer allıda mülāzım boldı
- 2060 7 cem’ bolğunça çirig her yandın
kilgüçi²⁴⁵ barguçı her sulṭāndın
- 8 irikip Qarşını avlar boldı
kuş bile her sarı havlar boldı
- 9 Qarşınıñ kuşları bisyār bolur
kuşçınıñ tu’mesi tayyār bolur
- 10 turna vü qaz firāvān asru
cān-ver anda nümāyān asru
- 11 kırqavul²⁴⁶ bağlarıda sansız
qarçıgayınıñ sağışdın cānsız

105b 2065 1 tüzide bağı qaralar bisyār

²⁴¹ V: kurganı

²⁴² V: sağ selāmet

²⁴³ Satır sonuna *alıp* yazılmış ancak üzeri çizilmiştir.

²⁴⁴ Vezin bozuk.

²⁴⁵ Met.:

²⁴⁶ V: kırğavul

- yir bağırlap yürümezdin efgār
- 2 murğek Qarşı için her sarı
şayd-ger ilgidin eylep zārī
- 3 kumrīvü bülbüli nālān irdi
bir bir öz işide hayrān irdi
- 4 şa'veler barçaları zār u za'if
min kibi derd ü ğam ilgide naḥif
- 5 her niçük kuş ki bolur devrānda
zāhirā bar idi barça anda
- 2070 6 kim Süleymān-ı zamān anda idi
ya'nī kim Ḥazret-i Ḥan anda idi
- 7 kayda kim bolsa Süleymān nā-çār
vaḥş ile tayr bolurlar bisyār
- 8 hüdhüd ol tigredin ašlā kitmes
hiç türlüĝ söz ile kayıtmaz
- 9 bolur ol tigr[e]de her türlüĝ kuş
yasaban barça uşol yirde konuş
- 10 kebk ile tūḫī şeker-ḥā hem
belki sīmurĝ bile 'anḳā hem
- 2075 11 her sarı barsa idi Ḥazret-i Ḥan
yürüp andaḳ ki Süleymān-ı zamān
- 106a 1 kuşlar²⁴⁷ üstige kilürler irdi²⁴⁸
başıĝa sāye kılurlar irdi
- 2 ni 'aceb ḥan-ı Süleymān digenim
barı 'ālemĝa anı ḥan digenim
- 3 kim anıḡ ḥükmidedür vaḥş ile tayr
hem anıḡ ilgidedür şer bile hayr
- 4 kim anıḡ emridedür dīv ü perī
ḥükmide yir yüziniḡ ḥuşk ü teri
- 2080 5 Ḥan Süleymān-ı zamāndur bī-şek
ḥusrev-i 'ālem-i cāndur bī-şek

²⁴⁷ V: kuşları

²⁴⁸ V: idi

- 6 ğāyeteş halk anı bilmesler
cān bile hizmetige kilmesler
- 7 bolmasa irdi Süleymān ol Hān
faqrın eyler mü idi munça nihān
- 8 salţanat faqr bile kim tapılır
şāhğa faqr işiki kim açılır
- 9 kim ki bu mertebe üzre yitti
salţanat birle anı cem' itti
- 2085 10 dise bolur anı Hān-ı devrān
belki devrānda Süleymān-ı zamān
- 11 bu hikāyet ki bitip āheste
eyledim 'arz min-i dil-ḡaste
- 106b 1 kişi bilmes munı Hānın özge
kem tüşünür kişi mundaḡ sözge
- 2 bendeniḡ sözlerige Hān tüşünür
ḡuş tilidür bu Süleymān tüşünür
- 3 söz uzun boldı kiley söz başıḡa
iş füzün boldı kiley söz başıḡa
- 2090 4 çün güzer tüşti şeh-i 'ādilğa
Ḳarşıdın Kesbī digen menzilğa²⁴⁹
- 5 çarḡ ḡāsidğa mededkār oldı
aḡter-i naḡs aḡḡa yār oldı
- 6 Hān çapıp ḡuş sala turḡan²⁵⁰ hengām
yıkılıp atı ḡarardı eyyām
- 7 Hān tüşüp yirge teni boldı figār
nāzenīn cismiḡa yitti āzār
- 8 ten ü cānı barı efgār oldı
il ayāḡı barı nā-kār oldı
- 2095 9 müddetī Hān ḡolı āzürde idi
ḡalknıḡ ḡāḡırı efsürde idi

²⁴⁹ V: menzilge

²⁵⁰ Met.: saturḡan, V: sala turḡan

- 10 boldılar bikleri bî-hāl asru
renc ü ğam yolıda pāmāl asru
- 11 bardılar özleridin miskīnler
tūzdiler nāleni mihr-āyīnler
- 107a 1 köydi bu ğam bile Sultān Maḥmūd
yitti gerdūnga fiġānıdın dūd
- 2 boldı bisyār perīšān ḥātır
bolġuça Ḥan işikige ḥāzır
- 2100 3 anı körgünçe selāmet ḥāşıl
lahza yoġ idi ğamdın ġāfil
- 4 ol maḥalde ki kılıp tevsenlık
Ḥanġa körgüzdi felek düşmenlık
- 5 şi'rler didi öz aḥvālīga
bes münāsib öziniġ ḥālīga
- 6 derd-mendāne vü dil-keş barça
ķābil-i naġme-i zīl-keş barça
- 7 biri ol şi'rleridin²⁵¹ budur
körüġüz kim ni belā ḥoş-ġüdür

8 ḥazret-i İmāmü'z-zamān ve Ḥalīfetü'r-Raḥman nıġ derd-
9 mendlık ḥālīde aytķan ebyātıdur

- 2105 10²⁵² derd ü ğam bî-çāre köġlüm sarı aķıldı yana²⁵³
11 mini²⁵⁴ körüp 'ışķ otı baştın yana kildi yana²⁵⁵
- 107b 1 ġonca dik köġlüm ğam hicrānıdın ķan baġladı
2 müjde-i vaşlın işitip köġlüm açıldı yana
- 3 hicr otında nā-tüvān cismim firāķıġ ķiçesi
4 şem' dik baştın ayak firķatde yaķıldı yana
- 5 kızler²⁵⁶ irdim 'ışķnı ildin velīkin neyleyin
6 ḥāletim Mecnūn kibi 'ālemġa yayıldı yana

²⁵¹ V: şi'rle[r]din

²⁵² Bu şiir fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün vezniyle yazılmıştır. Şiban Han Divanı'nda 260. şiir olarak yer almaktadır (Karasoy 1998: 249).

²⁵³ ŞHD: ey maġa bilmen nidin mundaġ elem kildi yene

²⁵⁴ ŞHD: sini

²⁵⁵ Sayfanın altında ve ters olarak yazılmış "rāst bol Tiġri yolında himmet ile iltimās rāstın mihrı ..." ifadesi yer almaktadır.

²⁵⁶ V: kız[ler] irdim

- 7 fırkat atıdın yıkıldım yār kildi sorğalı
8 ey Şibānī yār derdingğa²⁵⁷ devā kıldı yana
- 2110 9 bende ol vaqt Buḥārāda idim
yok ki şahrā-yı temennāda idim
- 10 kim kilip Qarşığa Ḥannı körsem
ol Süleymān-ı zamānnı körsem
- 11 bu temennā bile çün atlandım
tün qatıp bir iki kün qatlandım
- 108a 1 Kesb̄ge yittim ise andağılar
ya'nī ol menzil ü meskendağılar
- 2 didiler şüret-i ḥālını maṅga
kim ni iş eyledi bu çarḥ aṅga
- 2115 3 bu ḥikāyetni işitgeç bisyār
ḥatırım qayğudın oldı efgār
- 4 ḥasb-i ḥālī itip ḥazretiga
asru ta'cīl bile²⁵⁸ bardım qatığa
- 5 çün anıṅ bār-gehiğa yittim
yitgeç ol ḥazretiga 'arz²⁵⁹ ittim
- 6 ḥasb-i ḥāl [u]şbuğına²⁶⁰ maṭla' idi
maṭla'im uşbu iki mışra' idi
- 7²⁶¹ kıl fedā cānımnı ger cism-i laṭifinḡ ḥastedür
8 sin selāmet bol ki yüz miṅ cān saṅga vā-bestedür
- 2120 9 çün bu maṭla'nı işitti ol Şāh
ḥālet ü der[di]din²⁶² oldı āgāh
- 10 eyledi bendege asru taḥsīn
kıldı eltāf u 'ināyetqa qarīn
- 11 bir iki kün çü bu sözdin ötti
şıḥḥat ol derdlerin hürkütti

²⁵⁷ ŞHD: derdinge

²⁵⁸ V: ile

²⁵⁹ Bu kelime satır sonundaki kenar boşluğuna yazılmıştır.

²⁶⁰ V: uşbuğına

²⁶¹ Bu beyit failātün/failātün/failātün/failün vezniyle yazılmıştır.

²⁶² V: derdidin

- 108b 1 yığılıp irdi barı sultānlar
dünyāler birle barı oğlanlar
- 2 çirigi cem' bolup irdi tamām
hayldın Qarşı tolup irdi tamām
- 2125 3 uşbu hāletde yitip kildi birev
haşm sözün ayıtıp kildi birev
- 4 sözi el-kışşa bu kim Husrev Şāh
boluban öz haţarının āgāh
- 5 cem' itip Qunduz u Baġlān çirigin
kiltürüp Keşm ü Bedaḡşān çirigin
- 6 tiletip barça Hişār ehlini
yığıdı ol mülk ü diyār ehlini
- 7 VelīBikni tiletip Hutlāndın
çirigin yığıdı tilep her yandın
- 2130 8 Pīr Velī birle yığıldı Bākī
rezm bezmide bolay dip sākī
- 9 tört aġa ini cem' oldılar
līk endūh bile toldılar
- 10 aldılar irse çirignīḡ sanın
töktiler irse ulusnīḡ²⁶³ qanın
- 11 kirdi defterge kişi otuz miḡ
līk her biride qayġu yüz miḡ
- 109a 1 kim nitip Özbek ile sançışalı
ni qılıp kisten ile yançışalı
- 2135 2 çün aġa ini bile Husrev Şāh
tüzdi ol nev' ile hayl u sipāh
- 3 yürekin tohtata almay miskīn
aġa inisi bile bes ġam-ġīn
- 4 meşveret eylediler törtelesi
fikrini sayladılar törtelesi
- 5 didiler kim uruşa almas-biz
Han qolıġa turuşa almas-biz

²⁶³ Met.: . V: ulusnīḡ

- 6 kul idiler barı ni kılsunlar
Şāhning allıǵa ni kılsunlar
- 2140 7 bu kıngeş birle turup ol törtev
boldılar her biri bir ğamge girev
- 8 boldı ol tört işi rem kıлмақ
çārқul özlerige dem kıлмақ
- 9 hīç kemlik yoқ idi leşkerdin
māl ile memleket ü kişverdін
- 10 līk Tinğri salıp irdi қorқunç
cānlarını alıp irdi қorқunç
- 11 ‘āqıbet fikr kılıp bī-diller
fıkr vādisi ara cāhiller
- 109b 2145 1 yiberip Belğ sarı ‘acz ü niyāz
şāhıǵa söz yiberip dūr u dırāz
- 2 tilediler kömeki asru қalın
her biri öz işide ot u yalın
- 3 yana bir ilçi Hōrāsān sarı
yiberip eylediler köp zārī
- 4 bāhter²⁶⁴ sarı hem ilçi yiberip
kiltürüp andaǵı ilni igerip
- 5 Belğdin kildi ‘Ömer Bik başlap
çiriginiñ yaramasın taşlap
- 2150 6 tört miñg Belğ çirigi irdi
çün öziniñ kişisin ayırdı
- 7 Herīdin kildi Laţif Bağşı
söz üni bağşılar içre yağşı
- 8 iki miñg Türk ‘Irāķī birle
altı miñg çağlı yasaқı birle
- 9 bāhterdin taқı Zū’n-nūn kildi
serkeş-i fıraqa-i Argun kildi
- 10 kildi biş miñg kişi anıñg bile hem

²⁶⁴ V: Bāhtār

- boldılar barçası yār u hem-dem
- 2155 11 kilgüçi çün bu haberlerni didi
anda²⁶⁵ körgen ker ü ferlerni didi
- 110a 1 mundağ āvāze vü bu tavr haber
kıldı il könglige fī'l-cümle eşer
- 2 līk ol hāl bile Hāzret-i Han
kim figār irdi aᅇga cism ile cān
- 3 tenide bar idi āzār henüz
bar idi qolları efgār henüz
- 4 tikilip Tiᅇgrisige bī-pervā
yürüp atlandı tilep fażl²⁶⁶-ı Hudā
- 2160 5 eyledi hüküm ki Hamza Sultān
yürüsün ilgeri eylep cevelān
- 6 aᅇga qoştı Cānıbik Sultānı
şaf-der şaf-şiken meydānı
- 7 Hācī Gāzī Biy ile Qanber Biy
kim irür her biri bir server biy
- 8 eyledi hüküm ki atlangay bat
naqd ü vaqt Seyid Aᅇmed Qoᅇgrat
- 9 ol ikevni hem aᅇga qoştı revān
her biri bar-ıdı²⁶⁷ pür-destān
- 2165 10 Hamza Sultānğa barıp qoşulğay
heybetidin il ulus qa[v]rulğay²⁶⁸
- 11 aᅇga peyveste Köpek Quşçı hem
kim irür Hānğa qadīmī maᅇrem
- 110b 1 yürüben ilgeri iş kılsunlar
ᅇşmniᅇg ni kıların bilsünler
- 2 çün bularnıᅇg qolını eyledi rāst
Tiᅇgriniᅇg luᅇfini eylep der-ᅇvāst
- 3 eyledi hüküm ki Sultān Maᅇmūd

²⁶⁵ V: and[a]

²⁶⁶ V: faşl

²⁶⁷ V: bar idi

²⁶⁸ V: qavrulğay

- kim irür maẓhar-ı ‘adl-i Ma‘būd
- 2170 4 yürüsün ilgeri düşmen sarı
tilesün nuşret ü fazl-ı Bārī
- 5 aᅇga peyveste Timür Sultān hem
yürüsün ᅇaşmını eylep derhem
- 6 özi hem bu iki sultāndın soᅇg
bu iki cān bile cānāndın soᅇg
- 7 yürüdi eyle ki aytıp bolmas
yürüşü vaşfıda til ivrülmes
- 8 taᅇgıban kol ayağını muᅇkem
Tiᅇgri yādı bile köᅇgli ᅇurrem
- 2175 9 atlanıp kildi ᅇazār üstige
yürüp ol deşt ü diyār üstige
- 10 ötüben bardı andın Derbend
kim yitilmes idi burcına kemend
- 11 bir biyik taᅇ idi Derbend digen
kim aᅇga yār idi Elvend digen
- 111a 1 Tiᅇgri fermānı bile ikki taᅇ
kılıban ikkisi bir birni ataᅇ
- 2 baş koyup ikelesi bir yirde
yüz tümen kūh u kemer her yirde²⁶⁹
- 2180 3 her biriniᅇg başı gerdūᅇga yitip
her biriniᅇg kolı Ceyᅇūᅇga yitip
- 4 ᅇāfniᅇg taᅇı alar allıda pest
yolıda yir digeniᅇg bir kef-i dest
- 5 taşlar yolıda her bir kūhı
sākin-i bādiye-i endühı
- 6 ᅇaravul taᅇniᅇg üstide felek
eyle kim kök üze mā[h]-ı tībān²⁷⁰
- 7 bu iki²⁷¹ taᅇniᅇg üstide felek
körünür tam üze tün yayᅇan tek

²⁶⁹ V: bir yirde

²⁷⁰ V: māh-ı tībān

²⁷¹ V: bar bu

- 2185 8 bir yıǵaç bar bu iki taǵ arası
 ābil-i bāǵ ara bulaǵ²⁷² arası
- 9 eşmeler suyu revān her yandın
 tāzera āb-ı ayāt cāndın
- 10 ol iki taǵnıǵ aǵzıda cihān
 san‘atı ıldı ‘aceb avr ‘ayān
- 11 bir işik ornatıp ol iki ara
 ol ara birdi ulusa me‘vā
- 111b 1 mol ulus kōnǵlide bu bar irmiş
 kim filān taǵ işiki tar irmiş
- 2190 2 andın Özbek nitip Őtkey yā Rab
 niteg atını yūrūtkey yā Rab
- 3 alk bu sōz bile vū azret-i an
 aşm-ı dīn aşdı ũçün boldı revān
- 4 aşm çün an aberini taptı
 kim ki aç didi hevādın aptı
- 5 boldı dermānde cānı birle
 kiņgeřip yaǵřı yamanı birle
- 6 ıldılar ‘aczni zāhir bara
 bu yaraǵ kōrdiler āir bara
- 2195 7 kim uruřnıǵ sōzini oyǵaylar
 olturup al‘ada at soyǵaylar
- 8 çün bu sōz ol arada taptı arār
 kim ılır boldılar ol avm firār
- 9 bardı Zū‘n-nūn u Laıf Bařı
 soņǵıdın nāvek ũ ra‘d u taşı
- 10 Beldin kilgen ulus iv sarı
 açtılar cān ara vū hem kārı
- 11 aldı Öz aylı bile usrev řāh
 bara rūy-ı siyeh ũ mūy-ı siyāh

- 112a 2200 1 bir inisin yiberür boldı Hışār
barıp ol hayl bile toldı hışār
- 2 yana birni yana bir qurganga
yiberip muntazır irdi Hanga
- 3 kim kaçan kilse yakınrağ kaçqay
fethning yolını Hanga açqay
- 4 Vaşda oturup irdi hāşıl
Tingri anı qılıp irdi gāfil
- 5 kim yürüp Hazret-i Han-ı a'zam
kisip ol tağnı şād u hurrem
- 2205 6 yürüdi mülk-i Hışār üstige
halk bī-heng ü medār üstige
- 7 taş maḥallātını yitgeç aldı
ḥaşmnıng cānı ara ot saldı
- 8 salıp ol ilge hezimet asru
aldılar māl u gānīmet asru
- 9 tüzdiler²⁷³ tāk u²⁷⁴ muqarnas bisyār
aldılar tāce vü aqlas bisyār
- 10 qaysı aq rahtğa urdı özini
ötkerip Hind ilige sözini
- 2210 11 qaysı dībā-yı munaqqaş tapdı
qaysı gālı bile mefreş tapdı
- 112b 1 qaysı ḥurcīn bile ḥurcī aldı
özi tüşüp anı atğa²⁷⁵ saldı
- 2 qaysığa la'l-i Bedaḥşān tigdi
qaysığa gevher-i raḥşān tigdi
- 3 qaysı altunğa urundı anda
urunup ilge köründi anda
- 4 qaysı dür tapdı vü qaysı gevher
kıldı ārāste tāc u efser
- 2215 5 qaysı firūze bile mürvārīd

²⁷³ V: bozdılar

²⁷⁴ V: Ø

²⁷⁵ V: otğa

- tapıban boldı ulus içre ferîd
- 6 kıaysı zîlûçe-i Kirmânî alıp
çıktı il allıda ignige salıp
- 7 kıaysı tekye-nemed-i satırencî
alıban köçti köngüldin renci
- 8 kıaysı Yezdî alaça köp aldı
çulğaban anı yükige saldı
- 9 menzil-âbâdî vü Mışrî bisyâr
kara vü aq alaça leyl ü nehâr
- 2220 10 Herîâbâftuğa san yoq idi
kand birle köngül asru toq idi
- 11 şîşe şîşe saçılıp irdi nebât
kûze kûze tükülüp âb-ı hayât
- 113a 1 kıaysıdur âb-ı hayât anda şarâb
kim ol illerni kırıp kıldı harâb
- 2 bâdesiz yoq idi bir vîrâne
barça vîrâneleri meyhâne
- 3 rindler mest çıkıp her yandın
bî-haber Hândın u hem Sultândın
- 2225 4 yoq alar könglide îmân derdi
yüzleri üstide 'isyân gerdi
- 5 köpreki oq uçıda bardılar
köpiniğ içlerini yardılar
- 6 çağır içküçi yarılsa yahşî
çirgidin²⁷⁶ dehr arılsa yahşî
- 7 içküçilerge bu boldı ahvâl
kim beyân eyledim ey nîk-hışâl
- 8 imdi aytay ki niler boldı yana
kıldılar qalğan ulusığa tene
- 2230 9 soydılar barçasını baştın ayak²⁷⁷
aldılar barçasıdın mâl u yarağ²⁷⁸

²⁷⁶ V: çirigidin

²⁷⁷ V: ayağ

²⁷⁸ V: yarağ

- 10 fūṭa vü könglek haftānlarını
cübbe vü çekmen ile cānlarını
- 11 ḥaşr ili dik barını `ūr eylep
ḳahr ile cānlarığa zūr eylep
- 113b 1 biriniṅ boynığa yip taḳtılar
biriniṅ cānığa ot yaḳtılar
- 2 birisiniṅ otını aldılar
zaḥmlıḳ yirlerige saldılar
- 2235 3 biriniṅ başı çapıldı ayıra
biriniṅ²⁷⁹ dalusı çıktıḳayıra
- 4 biriniṅ boynı sınıp yatıp idi
bedeni ḳanğa batıp idi
- 5 köpreki küfr ili dik milletsiz
köpreki Hind ili dik sünnetsiz²⁸⁰
- 6 ḳaysı ḳaçıp idi işi kilip oṅ
bir ḳolı ilgeri vü bir ḳolı soṅ
- 7 ḳaysı ḳızın tapa almay ḥayrān
ḳaysı ḥatunı bile ser-gerdān
- 2240 8 ḳaysı inisidin ayrılğan idi
āh u feryād u fiḡān ḳılğan idi
- 9 birige at bile tive ḡamı
birige bāde bile mīve ḡamı
- 10 biri yarmaḳ ḡamıdın āh ḳılıp
`ömrniṅ yolını kūtāh ḳılıp
- 11 biri aḳ raḥtların yād eylep²⁸¹
ḳararıp könglini nā-ṣād eylep²⁸²
- 114a 1 ḳız ana dip çikiben vāveylāh
ana ḳız dip ḳılıban nāle vü āh
- 2245 2 ne ata oḡlını taptı ol dem
ne oḡulğa atadın ḳaldı ḡam

²⁷⁹ V: biri

²⁸⁰ Met.: milletsiz, V: sünnetsiz

²⁸¹ V: ḳılıp

²⁸² V: ḳılıp

- 3 her kişige bolup irdi ħālī
bar idi asru ğarīb aĥvālī
- 4 uşol il kim bu belā kördiler
munça teŝvīŝ ü cefā kördiler
- 5 yaĥŝı aĥtarsaᅇg alarnı yār
sözge ħaytarsaᅇg alarnı ey yār
- 6 köpreki şer‘ sözün bilmesler
cehl uyħusıdın ayılmaslar
- 2250 7 köpreki Tiᅇgri yolıda güm-rāh
köpreki dil-siyeh ü nāme-siyāh
- 8 Tiᅇgriniᅇg atın aĝızĝa almaĝ
Tiᅇgri Ķur‘ānı sarı köz salmaĝ
- 9 alar allıda besī ‘ayb irdi
köpreki kāfir ü bī-reyb irdi
- 10 nā-revā iş alar allıda revā
nā-sezā sözge körüp ilni sezā
- 11 ħayda kim bar idi bir bed-mezheb
anda irdi atanıp ħoŝ-mezheb
- 114b 2255 1 Esterābādda turĝanlardın
basa sarı daĝı ħurĝanlardın
- 2 munda il cem‘ bolup irdi besī
ħılıban dīn ara bir hevesī
- 3 birisi rafz pesend eylep idi
cehl ħaşrını bülend eylep idi
- 4 yürür irdi biri mülĥid atanıp
ol ulus içre muvaĥĥid atanıp
- 5 birige dīn naŝīr irdi heves
birige ĝüŝe-i deyr irdi heves
- 2260 6 ‘Alīdın özgeni bilmesler idi
cehl cāmıdın ayılmaslar idi
- 7 barħanıᅇg aĝzında Ĥaydar Ĥaydar
müfterī anda Ebū Bekr ü ‘Ömer

- 8 kimge 'Osmān didi öldi anda
kim 'Alī didi utuldu anda
- 9 līk alardın 'Alī bī-zār irür²⁸³
atırını baradın efgār irür
- 10 řāh hem özi aytan boldı
sözidin cümle 'ālem toldı
- 2265 11 kim miniᅇg dostluęumдын bisyār
il tamuğ içre köyer bolęay zār
- 115a 1 ol kişiler ki diğendür ol řāh
boluban ālleridin āęāh
- 2 bu kişiler imiş imdi bildim
řāh söziğe fedā-yı cān ıldım
- 3 řāh Peyęamber aytan sözdin
ıķmas özge ıķarıp söz özdin
- 4 diğe hem sözni muvāfiķ aytur
sözini söziğe lāyık aytur
- 2270 5 řāh Ebū Bekręe ta'zīm ılıp
köp tevāzu' bile allığe kilip
- 6 dir idi efđal-i ařāb anı
ıdve-i zümre-i abāb anı
- 7 çün yürüş ıldı cihāndın řıddīķ
aldı aᅇᅇāb anıᅇg ornın taķīķ
- 8 řāh olup hem-dem ü hem-rāz er²⁸⁴ aᅇga
barça iş küç ara dem-sāz aᅇga
- 9 ılmadı hīç anıᅇg birle ilāf
tutmadı emridin özini mu'āf
- 2275 10 çün barur boldı cihāndın aᅇᅇāb
barça 'Osmāᅇga yığıldı ařāb
- 11 aᅇga hem eylemedi řāh nifāķ
tüzdi anıᅇg bile hem mihr ü vifāķ
- 115b 1 tā zamānī ki azā yitti aᅇga

²⁸³ Met.: idi

²⁸⁴ V: Ø

- çarhdın tîg-ı cefâ yitti aᅇga
- 2 sürdi andın soᅇg uluska fermān
Muştafâ ornıda boldı sultān
- 3 hîç kıysıgâ muᅇâlif bolmay
alar eyyāmıda ğamdın tolmay
- 2280 4 kılmadı dünyâ üçün hîç nizâ²⁸⁵
belki tâ kıldı dünyâgâ vedâ'
- 5 şâh alar birle bu yanĝlıĝ idi yār
ĝâyeteş her niçe meshû murdār
- 6 şâhnıᅇg cânibidin düşmen olup
bî-cihet ĝuşşa vü ĝam birle tolup
- 7 miᅇg yıl ötken kişiler birle müdām
kırlışıp özni kılurlar bed-nām
- 8 her biri müfsid-āyin-i vifāk
her biri köᅇglide miᅇg yılĝı nifāk
- 2285 9 ni münāfik il imişler bu il
özlerin tâ ne dimişler bu il
- 10 şâhnıᅇg rūᅇı alardın bî-zār
şâhnıᅇg köᅇgli alardın der-bār
- 11 mundaĝ il bolsalar andaĝ ni 'aceb
otĝa kıavursalar andaĝ ni 'aceb
- 116a 1 ᅇan çirigige munuᅇg dik yaĝı
uçrasa ayıtsa²⁸⁶ bolur bâĝı
- 2 Tiᅇgri kıahrıgâ sezâ-vār barı
lāyık-ı tîg u serdār barı
- 2290 3 Tiᅇgri kıay ilni ki maᅇhūr eyler
ᅇan çirigin aᅇga manşūr eyler
- 4 ᅇalkᅇniᅇg fi'leri aynamasa
kıanları nefis otıdın kıaynamasa
- 5 birmes ol kıavmĝa Tiᅇgri taĝyār
özi bu nev' didi ᅇayy-ı kıadār

²⁸⁵ Met.: ĝ ile yazılmış

²⁸⁶ V: uçra ayıtsa. Bu hâliyle vezin bozuk.

- 6 gerçi köp il bozulup savruldı
barça öz yiride vâki' boldı
- 7 taş maḥallâtı feth oldı bu tavr
mundaḡ ivrülđi Ḥişâr ehliġa devr
- 2295 8 erkige kılmadılar pervâ hîç
ol sarı baḡmadılar aṣlâ hîç
- 9 ötüp andın yürüği Ḥazret-i Ḥan
kılıban ḡâk ile anı yeksân
- 10 yürüği raḡş-ı murâd üstide
lenger-i Şeyḡ 'İmâd üstide
- 11 çirigi barça yıġıldı anda
ḡaşmnıḡ ḡâlini bildi anda
- 116b 1 Vaḡşda turġanıđın taptı ḡaber
Vaḡş âhengi tüzüp kıldı naḡar
- 2300 2 çarlatıp cümle sultânlarını
tiletip Rüstem-i destânlarını
- 3 didi ey 'âlem-âra sultânlar
çiktıḡız mülk için köp cânlar
- 4 aḡḡa yitip bu sarı ḡol evürüḡ
belki yitküçe ḡolġa kivürüḡ
- 5 zinhâr olca için çapturmaḡ
yaşurun mâlların tapturmaḡ
- 6 alsanıġız Tiḡri dimiş bolsa anı
bolur irkin bu çirig barça ġanı
- 2305 7 il bolur mâl bolur barça siziḡ
tüz siziḡ taġ siziḡ ġalça siziḡ
- 8 ger bu sözlerni ḡulaḡḡa almay
bu ḡikâyetġa ḡulaḡnı salmay
- 9 mâl dip çapsa kişi ḡaşm tuyar
ayaġı kaçmaḡ için asru köyer
- 10 uşbu sözlerni diben Ḥazret-i Ḥan
kıldı yarlıġ ki ay olġaç tâbân

- 11 Hamza Sultān bile Sultān Maḥmūd
yürüben ḥaşmnı kılısun nā-būd
- 117a 2310 1 basa kulluḳ ḳulı birle yürüsün²⁸⁷
her kişi öz yolu birle yürüsün
- 2 Şāh Maḥmūd ile Timür Sultān
özniniḡ leşkeri birle yeksān
- 3 Ḥanniḡ oḡḡ ḳolıdaḡı bikler ile
rezmniḡ yolıdaḡı bikler ile
- 4 Cān Vefā irdi biriniḡ atı
kim vefādın yaratılmış zātı
- 5 yana birni Urus Ḥan dirler
rezm ara Rüstem-i destān dirler
- 2315 6 Ḥamza Sultān bile hem soldaḡılar
yürüsün barça uşol ḳoldaḡılar
- 7 uşbu yarlıḡ bile ol sultānlar
saltanat cismiḡa kirgen cānlar
- 8 ay toḡa ḳamçı birip atlarıḡa
yıḡıban say kişini ḳatlarıḡa
- 9 yürüdiler yasanıp leşkerdin
üzdiler yüki ağır leşkerdin
- 10 Ḥan daḡı soḡlarıdın derd bile
ḥātır-ı tefriḳa-perverd bile
- 2320 11 yürüp alḡay didi ammā il ayaḡ
kitiben derdi imes irdi saḡ
- 117b 1 yoksa peyveste bu tavr işlediler
yazlar ḥalbesi vü ḳışladılar
- 2 ılıḡaban özi yürür irdi Ḥan
oḡḡ ḳılur irdi işni Yezdān
- 3 Ḥanniḡ ılıḡarı çü²⁸⁸ mevḳūf oldı
fıkr birle içi anıḡ toldı
- 4 kim ni yanḡlıḡ yürügeyler ol ḥayl

²⁸⁷ V: tursun

²⁸⁸ V: Ø

- 2325 5 kaysı yirlerge yitişkey ol seyl
 5 lîk ol hayldağı serverler
 6 kim alar hükmedür leşkerler
 6 tünle oq ozdılar Aq Qayçıqayın
 7 ozuban bozdılar Aq Qayçıqayın
 7 Qayçıqay digeni bir tağ-ı bülend
 8²⁸⁹ kim anıñ ignige yitmes Elvend
 9²⁹⁰ kiçe oq yurtavul ozğan boldı
 yoldağı halknı bozğan boldı
 tanğ atıp kildi ise ol yolda
 köp talağan il idi bir qolda
 2330 10 mālın aldurğan ulus hāli tebāh
 11 bardılar biklerige tartıp āh
 11 il tüşürdiler aᅇga kim īnek
 118a 1 kildi yağmasını başlap Özbek
 1 bu haberni işitip Husrev Şāh
 2 didi cāmıga yitip Husrev Şāh
 2 kim Velī Bik yürüben atlansun
 3 haber almaqqa yürüp qatlansun
 3 VelīBikke ayıtıp bu sözni
 3 cīb sarıp tuttı qaçarğa özni
 2335 4 çün Velī taptı haber Sulᅇāndın
 4 haberi qalmanı baş u cāndın
 5 özin aᅇasığa oq yitkürdi
 5 baş qaçurmaqñı ᅇanīmet kördi
 6 sırrını halk ara açtı Velī
 6 bir quruq başın alıp qaçtı Velī
 7 qaçtı başın alıp ol kūr-ı nemek
 7 it süngeknı alıban qaçқан tek
 8 aᅇası hem aᅇga tābi' boldı
 8 munça yılᅇı iş zāyi' boldı

²⁸⁹ V: 9. satırdadır.

²⁹⁰ V: 8. satırdadır.

- 2340 9 kö[r]medi hîç çirigniᅡ gerdin
körmesün hîç kim anıᅡ derdin
- 10 taşladı aᅡ iv ile çāderni
tüzdürüp ᅡayl bile leşkerni
- 11 ᅡaldı sağıtları barça yirde
özi kaçmaᅡ bile batıp tirde
- 118b 1 ᅡaldı bisyār davulᅡa andın
boldı bīzār davulᅡa andın
- 2 ᅡaldı andın yişilip zānū-bend
kim bahadırᅡa ᅡılur-min peyvend
- 2345 3 tüşti maᅡᅡlaylıᅡ bu irdi sözi
kim kirekmes maᅡᅡa kaçᅡkaᅡ yüzi
- 4 ᅡaldı bisyār ivi içre ᅡuᅡās
yaᅡşı atlıᅡᅡa tüzer-min dip esās
- 5 ᅡaldı öpçin toᅡa bikdin asru
kim kaçar atᅡa ni ᅡācetdür bu
- 6 ᅡaldı bisyār yalav reng-be-reng
ᅡayu gül-fām vü ᅡayu mīnā-reng
- 7 cibesiniᅡ köpi Derbend işi
iyesi dik basa Derbend işi
- 2350 8 eslihā barçası ᅡaşᅡap ᅡaldı
ᅡaşᅡaban bik daᅡı yolın aldı
- 9 ᅡaldı yurtıda bolup yalar ᅡaᅡ
barçası atᅡuçı ilge müştāᅡ
- 10 yayradı nīze ᅡamış bāᅡı dik
boyalıᅡ ᅡaᅡᅡa barı yaᅡı dik
- 11 tuᅡlar ᅡaldı çaparᅡa lāyıᅡ
ᅡaşm yüzini yayarᅡa lāyıᅡ
- 119a 1 her neᅡāre ki bik özdin saldı
şādyāne çalıᅡıᅡız dip ᅡaldı
- 2355 2 her ᅡarafdın çāᅡıra ᅡaldı nefīr
kim yaᅡı kaçtı ne vaᅡt taᅡşīr

- 3 pīṣhāne bile aq ivge ni san
tam hemān irdi serā-perde²⁹¹ hemān
- 4 naqşlar birle muğarraq barça
qılıban cibelerin şaq barça
- 5 tūnglūki yilge barıp aq ivning
rūzgāri qararıp aq ivning
- 6 pīṣhāne dir idi kim heyhāt
kim uçarğa yaramaydur bu qanat
- 2360 7 örtenip qaldı bavurçıḥāne
ot tūşüp içige yana yana
- 8 şāmyāne barı yilge bardı
ḥışt yilpirdin özini hardı
- 9 körüben öz bikidin ivni quruq
qata qaldı körüp ol işni suruq
- 10 boldı pāmāl iv içre cāzim
boluban olca bolurğa cāzim
- 11 qılur irdi uşol iv içre kilīm
gerd üstide qalur-min dip hem
- 119b 2365 1 bister-i 'ayş unuttur boldı sözün
müttekā dağı yığışturdı özin
- 2 maşrapa qaldı çağırdın ḥālī
boldı rengin çağırdın ḥālī
- 3 uzatıp qaldı şürāḥī boynın
yād iter boldı birevning qoynın
- 4 kürege sındı piyāle birle
yir qoyı irdi ḥavāle birle
- 5 fısq bisterleri yıgrıldı tamām
ber-taraf boldı basa şurb-ı müdām
- 2370 6 qaçtılar rāfiẓī vü mülhidler
qaldılar muğbeçe vü şahidler
- 7 bik özi qaçtı vü yolın aldı
lik esbāb-ı ta'azzum qaldı

²⁹¹ Met.: perāde

- 8 hāşılā her ni ki bu müddetde
yığıban saklap idi devletde
- 9 barçasın taşladı vü kaçtı revān
tā selāmet çıkara algay cān
- 10 çün anıᅇ kaçkanı ma'lūm oldu
barçağa ᅇāli mefhūm oldu
- 2375 11 barça sultānlar ili çapķunğa
barıp irdi tağ ile hāmūnğa
- 120a 1 līk Maᅇmūd digen Sultānnıᅇ
salᅇanat ᅇehri dağı cānānnıᅇ
- 2 çirigi özi bile cem' irdi
barça pervāne vü ol ᅇem' irdi
- 3 öz kişisi bile oķ atlandı
ᅇaᅇmni kavlağalı²⁹² katlandı
- 4 rāst yurtığa yitiᅇgeç sultān
andağı il didiler kim āsān
- 2380 5 kiçip irkin bu zamān Ceyᅇūnnı
ozdı bu aradaki hāmūnnı
- 6 köpreki bar idi ᅇayyār anda
yurtın aᅇtar ni diseᅇᅇ bar anda
- 7 anıᅇ ol barğanın anᅇlap sultān
barğanığa meᅇelī kıldı revān
- 8 didi kim barğanıdın ᅇaytmasun
hīç kim anıᅇ sözidin ᅇaytmasun
- 9 özge yurtığa kılıp 'azm-i duᅇūl
çirigi olcağa boldı meᅇᅇūl
- 2385 10 aldılar olca ala alᅇunça
saldılar ᅇolını sala salᅇunça
- 11 her kişi on cibe alᅇan boldı
kōtere almadı salᅇan boldı
- 120b 1 her ne kim bar idi ol menzilde

²⁹² V: ᅇa[v]lağalı

- her ne kim bar idi ol maḥfilde
- 2 kötere aldılar ol ḥayl anı
kaldı bolğay kötere almağanı
- 3 kaçurup yağını dil-ḥ^vāh bilen²⁹³
kiterip bāğını dil-ḥ^vāh bilen²⁹⁴
- 2390 4 kaytıban ḥazret-i Sultān kildi
mūnis ü hem-nefes-i Ḥan kildi
- 5 fetḥ ü firūzluḡ u nuşret ile
kıldı ḥan ḥizmetini rağbet ile
- 6 özini Ḥan kaşığa yitkürdi
Vaḥş suyu yaqasında kördi
- 7 özge Ḥannıḡ çirigi yaḥşı yaman
boldılar olca üçün barça revān
- 8 saldılar eyle hezīmet ki dime
aldılar ança ḡanīmet ki dime
- 2395 9 koy u kızını sora almaslar idi
ordağa yitküre almaslar idi
- 10 tive leşkerge sürügler kildi
tiveniḡ üstide yükler kildi
- 11 yükleri raḥt idi reng-be-reng
şeker ü kand idi teng-be-teng
- 121a²⁹⁵ 1 Tenbel üstige barıp kıldı ḡapal
imdi ḡurğan içidedür Tenbel
- 2 dir imişler ki bu yirni alsak
nuşret ü fetḥ kūsını çalsak
- 2400 3 baralı rāst Semerḡand sarı
kim irür tālibimiz ḡalḡ barı
- 4 yana bu söz dağı boldı nā-gāh
kim alarğa pīr imiş Ḥusrev Şāh
- 5 ḡaḡları kilmiş aḡḡa k'ey serdār
biz saḡḡa cān bile bardur-biz yār

²⁹³ V: bile

²⁹⁴ V: bile

²⁹⁵ V'deki ilk beyit bu nüshada yoktur.

- 6 bardı Ҳан üstünge bol merdāne
kim açılgaç bu kerret Fergana
- 7 biz Semerқand sarı barur-biz
bir bir ol mülkni ahtarur-biz
- 2405 8 maşlahat birle yaraşıptur-biz
9 bir birimizni қараşıptur-biz
- 10 bu ҳaberlerni semā' itgeç Ҳан
bolup āşüfte yanar boldı revān
- 11 özi devlet bile tahtıga yanıp
tüşti Ҳақ nuşreti birle қуванıp
- 121b 1 bardı öz kişverige her sulţān
kim alarga birip irdi bu Ҳан
- 2 Ҳан imes naқd-ı Sikenderdür bu
yā hilāfet bile Ҳaydardur bu
- 2410 3 dünyī almaққа Sikenderlik iter
dīn esāsı bile Ҳaydarlik iter
- 4 bu irür dünyīde maқşūd aᅇga
kim yitip dīn yolida sūd aᅇga
- 5 āhiret ivini ma'mūr itkey
anda hem özini manşūr itkey
- 6 şer' büstānıga zīnet birgey
hārnı gül itekidin tirgey
- 7 şer' erbābıga eylep yārī
Tiᅇgriniᅇg hūkmını қılgay cārī
- 2415 8 Tiᅇgri maқşūdıga yitkürsün anı
nazar-ı luᅇf bile körsün anı
- 9 Tiᅇgri birsün қolıga cām-ı murād
Tiᅇgri birsün barı işige küşād
- 10 қalmasun köᅇglide hiç ārmānı
bolmasun Һasret ile Һarmānı
- 11 Tiᅇgri қılsun aᅇga bisyār kerem
қalmasun hātırıga hergiz ᅇam

- 122a 1 tūze birsün barı şuğlını aᅇga
tuta birsün ini oğlını aᅇga
- 2420 2 her sarı qolın uzatsa yitsün
düşmeni barça ulusdın kitsün
- 3 bu du'ālar ki kemīne kıldım
bu du'ā birle qatıqa kildim
- 4 eylesün Tiᅇgri icābetqa qarīn
aytıᅇgız barça yārānlar āmīn
- 5 işitip-min ki du'ā kılganda
ya'nī söz Tiᅇgrige ayılıganda
- 6 kim ki āmīn dise ᅇallāq-ı vedūd
eylegey tört ferişte mevcūd
- 2425 7 kim bu āmīn digüçige dāyım
bolup ol tört ferişte ᅇādım
- 8 eylegeyler aᅇga peyveste du'ā
tā kıyāmet küni bolğay peydā
- 9 tört irür ᅇarf digen āmīnde
kim kıılır her bir ölügni zinde
- 10 her biriniᅇ şerefidin ᅇāşıl
mülkī eyledi ᅇallāq-ı il
- 11 ol kışı kim maᅇga bu sözni didi
sözi bisyār pesendīde idi
- 122b 2430 1 i'tikād eylese bolur özige
i'timād eylese bolur sözige
- 2 pes bu söz birle²⁹⁶ siz ehl-i yaᅇin
yaᅇı baştın yana aytıᅇ āmīn
- 3 kim ᅇudāvend-i kerīm-i ᅇaffār
eylegey ᅇaᅇga ᅇanīmet bisyār
- 4 fetᅇ bolğay aᅇga Tebrīz ü 'Irāk
bu sarı Maᅇkıᅇ u ᅇalmaᅇ u qazaᅇ

²⁹⁶ V: söz

5 Rum deridin²⁹⁷ tuta t̄acın u Hıṭāy²⁹⁸
aça birsün aṅga elṭāf-ı Hūdāy²⁹⁹

6 Hāzret-i İmāmü'z-zamān ve Halīfetü'r-raḥman Moğol üstige atlanıp Cihāngīr
7 Mīrzānı qaçurup Hōcend qal'asını alıp bozğanı

- 2435 8 Hāzret-i Hān-ı Süleymān-miqdār
öziniṅ tahtıda çün taptı qarār
- 9 eyledi ḥūkm ki qatlansunlar
bir ay ötgēç çirig atlansunlar
- 10 kim Moğol işini bir yan qılalı
feth ü nuşret bile qatıp kileli
- 11 Hān digen firşat u bulcar bile
yığılıp kildi barı car bile
- 123a 1 yana ol Hān-ı büzürg atlandı
qıble-i firqa-i Türk atlandı
- 2440 2 bardı qaç künde Uratipe sarı
ötti andın taqı fi'l-ḥāl narı
- 3 Hān Uratipege yitgeç³⁰⁰ fi'l-ḥāl
hem-rehi feth ü refiқи iqbāl
- 4 kildi ol Hān-ı mu'azzamğa ḥaber
kildi ol ḥusrev-i a'zamğa ḥaber
- 5 kim Cihāngīr digen şehzāde
yığıban bir niçe öz dik sāde
- 6 qıldı mesken özige mülk-i Hōcend
'ayşniṅ manzarasın qıldı bülend
- 2445 7 aṅga yār oldı ğarīb barlas
salıp il köṅlige yüz miṅ vesvās
- 8 Hānike Hān hem aṅga yār oldı
aṅga her işde mededkār oldı
- 9 Sencer atlıq bikni qoştı aṅga
ol barıp qal'ada qavuştı aṅga

²⁹⁷ Met.: روم دریدین

²⁹⁸ V: Hıṭā

²⁹⁹ V: Hūdā

³⁰⁰ V: Uratipedin ötgēç

- 10 Alaca H̄an dağı bir serdārın
yiberip eyledi mihr iẓhārın
- 11 iki başlıķ bik ile ikki h̄an
ķıldılar ikki miᅇg albançı revān
- 123b 2450 1 līk ūehzāde ki der-kār irdi
miᅇgçe yahşı yigiti bar irdi
- 2 bu haberlerni iūitgeç ol H̄an
eyledi h̄ukm ki hem uūbu zamān
- 3 çirig ol mülk sarı ‘azm itsün
‘azmni cezm kılıp rezm itsün
- 4 H̄an Cihāngīr tapa ‘azm itgeç
‘azmin ol mülk sarı cezm itgeç
- 5 h̄ired[i] h̄urde-nüvīs itti beyān
kim kılur ikki cihān-gīr kıran
- 2455 6 bu hikāyetni iūitgeç bende
uūbu sōz başıĝa yitgeç bende
- 7 didim özǖm bile kim ey nādān
bu nidür kim h̄irediᅇg ķıldı beyān
- 8 ger anıᅇg atı Cihāngīr irür
ūīvesi ķābil-i taᅇrīr irür
- 9 H̄an cihān-gīr irür ma’nāda
h̄iredi bir irür ma’nāda
- 10 bu Cihāngīr ķaūıda nidür ol
munı körgeç kim aᅇga salgay yol
- 2460 11 kimge kim dīde-i ma’nā-bīn bar
aᅇga bu ūeydā imes bu esrār
- 124a 1 pādīūeh nūr-ı H̄udādur ūeksiz
pādīūeh ūem’-i H̄udādur ūeksiz
- 2 pādīūeh mertebesı ‘ālīdür
pādīūeh kevkebesı ‘ālīdür
- 3 līk bisyār tefāvütler bar
pādīūehler arasında ey yār

- 4 kayda kim nūr-ı İlāhī köprek
devlet-i nā-mütenāhī köprek
- 2465 5 kaysınıᅇ tünᅇlikidin pertev
rūšen eylep anı eyler ᅇusrev
- 6 kaysınıᅇ iᅇikidin kirdi kuyaᅇ
eyledi nūr bile anı fāᅇ
- 7 kaysı ᅇaᅇrā ara kıldı mesken
eyledi baᅇrı uᅇün yirni vaᅇan
- 8 nūr ᅇün yitti aᅇᅇa yayıldı
nūrınıᅇ köᅇᅇli taᅇı açıldı
- 9 meskenige yaraᅇa tūᅇti nūr
himmetiᅇa yaraᅇa taptı ᅇuzūr
- 2470 10 ᅇandın özge ni dimek nūr-ı ᅇudā
özge ᅇehler ni dimek ᅇem'-i ᅇudā
- 11 aᅇᅇa oᅇᅇar ki tūᅇer yirge kuyaᅇ
barᅇa il anı kuyaᅇ dirler fāᅇ
- 124b 1 līk taᅇᅇiᅇ kuyaᅇ irmes ol
mihr zātıᅇa tutaᅇ irmes ol
- 2 kuyaᅇ oldur ki irūr gerdūnda
pertevi baᅇr ile hāmūnda
- 3 ol ki bar yirde anıᅇᅇ pertevıdūr
pertevi iᅇre körüᅇgen zav'ıdur
- 2475 4 pertev iᅇre körüᅇgen zav'lar
boldı yir yüzideki ᅇusrevler
- 5 āsumān üzre kuyaᅇ-ı tābān
bar bu eyyāmda ᅇıbānī ᅇan
- 6 ᅇāᅇıl-ı kıᅇᅇa uᅇol ᅇan-ı dilīr
eylegeᅇ ᅇamle ᅇol nev' ki ᅇīr
- 7 bayaᅇı ᅇāᅇ-ı cihān-gīr-niᅇān
pīᅇesin ᅇālī itip kaᅇtı revān
- 8 taᅇ arasıᅇa kirip olturdı
birk yirlerni mūnāᅇib kördi
- 2480 9 līk olturdı ᅇocend iᅇre ᅇarīb

- özini kördi Hocend içre ğarīb
- 10 boldı hem-pāy aᅇga Sencer hem
kılıban al'alarını mukem
- 11 an yitip kilgeç uşol urğanğa
eyledi ükm biziᅇg sultānğa
- 125a 1 kim naşihat ılıᅇgız bu ilge
barımasun cānları otlu yirge
- 2 an sözi birle hem ol dem sultān
al'ağa eyledi irsāl-i nişān
- 2485 3 ol nişān içre naşihat bisyār
līk alar köᅇglide hīç itmedi kār
- 4 asru mazbūt idi al'aları
müttefi al'adağı alk arı³⁰¹
- 5 bar idi tamları asru bülend
salmas irdi aᅇga endişe kemend
- 6 yok idi andaığa pāyābı
andaıda bar idi girdābı
- 7 al'a tamıda ikip nāvekler
bar idi yanında³⁰² köp merdekler
- 2490 8 bara nāvek-figen ü seng-endāz
barası ber-şifat āteş-bāz
- 9 ılıp ol ayl u ğürüh-ı evbāş
kişi başığa müheyyā yüz taş
- 10 taş dik birkitip ol urğanı
ıkıban körmədiler sultānı
- 11 tā alar sözin aytğay anğa
ılğay ol avmnı tuş ihsānğa
- 125b 1 çün alar eylediler serkeşlik
boldı reh-zenleri mecnün-veşlik
- 2495 2 aᅇglap ol işlerini azret-i an
eyledi ahr yüzidin fermān

³⁰¹ V: alkları

³⁰² Met.: yanında şeh

- 3 kim bu urđanđa uruş salsunlar
halk urđanda baıp alsunlar
- 4 nerdübān u tura ayyār irdi
leşker ehli barı cerrār irdi
- 5 yürdiler barısı fermān birle
tüzdiler rezm işin cān birle
- 6 yittiler tura alıp andaığa
öttiler köprü salıp andaığa
- 2500 7 bamadı ba'zıları köprüge hem
köpreki suydın ötti bī-đam
- 8 āk-rīziđa yitip turdılar
özlerin al'ağa yitkürdiler
- 9 turdı oğ uıda apuıları
oğların yağa oyup üstleri
- 10 baş ıřarđanı itip urdılar
oğların cānıđa yitkürdiler
- 11 andaımınđ suydın ötken il
ařmınđ iřini³⁰³ hürkütken il
- 126a (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 126b 2505 1 oydılar al'ağa şaıularnı
saqladılar barı apularnı
- 2 al'anınđ tamı bülend irdi beşi
özi mazbüt niteğ kim afesī
- 3 yitmedi tamığa şaıu ařlā
ıldılar al'a ili hem đavđā
- 4 taşlar taşladılar kim sorma
fıtneler başladılar kim sorma
- 5 altı minđçe kişi đavđā eylep
iki barlasnı mırzā eylep
- 2510 6 līk an devleti đālib boldı
belki devlet anđa řālib boldı

- 7 Hān ҡulı barça hücūm eylediler
taş dik Һaşmnı mūm eylediler
- 8 ҡaysı yirge ki yitişti şaту
dimediler ki yitişmesdür bu
- 9 ҡazdılar Һāşıl uşol yirni oқ
қıldılar nāzil uşol yirni oқ
- 10 ҡazғаç ol tamnı kavlandı tamām
Һannıŋ allıda yıқıldı ol tam
- 2515 11 raһne ol ҡal'аға salғаç devrān
çıқtıлар ҡal'аға leşker yeksān
- 127a 1 ҡırdılar barça uruşқанlarını
cuydıлар anda turuşқанlarını
- 2 ҡatl-i 'āmī bola birdi ki dime
ejdehā³⁰⁴ mı bola birdi ki dime
- 3 ҡırdılar ҡal'ada bolған Һalkın
yitti ol ilge fenādın salқın
- 4 biriniŋ ҡarnı bolup irdi çāk
vehmdin biri bolup irdi helāk
- 2520 5 ҡaysınıŋ başı nigūn-sār irdi
özi tofraқ bile hemvār irdi
- 6 ҡaysınıŋ maғzı burundın çıktı
ҡaysı özini ҡuyuққа yıқты
- 7 ҡaysı saman ara boldı pinhān
ҡaysı bir boldı yana bī-sāmān
- 8 ҡaysılar olca bolup çıktıлар
derd ü ғam birle tolup çıktıлар
- 9 başları топ kibi ғaltān boldı
ҡal'anıŋ içi tola қан boldı
- 2525 10 ҡal'anı tīre körüp leşker ili
ҡal'anıŋ Һalkını dip Һayber ili
- 11 ot salıp eylediler rüşen anı

³⁰⁴ Met.: ejdehā V: ejdehā

- 127b
- 1 ot tutaştı basa ol kurganda
hîç nime qalmanı köymey anda
- 2 yaşunup qal'a³⁰⁵ ili hem yandı
olturup salğan ili hem yandı
- 3 ot tutaşkan bile ol ser-menzil
dūzaḥī boldı alarğa ḥaşıl
- 2530 4 ol cemā'atni salıp dūzaḥ ara
birdi cennet çirig ehliğa Ḥudā
- 5 cennet ol kim barı iqbāl bile
feth ü firūzluq u māl bile
- 6 kördiler sağ u isin cānlarnı³⁰⁶
zafer ü feth ile sulṭānlarnı
- 7 Ḥaḡa çün nuşret-i Dāver boldı
qal'anıḡ fethi müyesser boldı
- 8 eyledi ḥükm ki eylep taqşır
hîç kim saqlamasun hîç yesİR
- 2535 9 olça il barçası boldı āzād
tapışıp bir birini boldı şād
- 10 Ḥan yana 'azm-i Semerqand itti
11 yürüp öz taht-gehiğa yitti

128a 1 Ḥazret-i İmāmü'z-zamān ve Ḥalīfetü'r-Raḡman Moğol ḡanları üstige
2 yürümek bolğanı ve özidin burun ḡazel-i derd-engīz-i fitne-āmīz
3 aytıp ol ḡanlarğa yibergenı ve ol ḡanlar ol ḡazel[din]³⁰⁷ ālüfte bolup
4 kiḡeşleri ve İmāmü'z-zamānğa ilçi yibergenleri

- 5 Ḥazret-i Ḥan-ı Sikender-girdār
ḡāmī-i şer'-i Resūl-i Muḡtār
- 6 çün Ḥocend işidin oldı fāriğ
taht ehliğa қоşuldı fāriğ
- 7 zāhir ötmedi bolğan bir ay
kim yana ol şeh-i 'ālem-ārāy

³⁰⁵ V: kalğan

³⁰⁶ V: cānlarnı

³⁰⁷ V: ḡazeldin

- 2540 8 Moğol üstige yürümek boldı
yir ü kök velvelesindin toldı
- 9 asru köp irdi Moğolnıᅇ haylı
ilni bozmaᅇka alarnıᅇ meyli
- 10 köp uluslarını bozdılar
özlerin ᅇulm bile tüzdiler
- 11 ᅇan Semerᅇandnı aylaıdur idi
yol henüz ol sarı salmaydur idi
- 128b 1 kim Moğol pādışehi ᅇanike ᅇan
bu ulusnı ᅇılıp irdi vırān
- 2545 2 ᅇükm eylep idi kim ᅇayl-ı Moğol
ᅇoşuban özlerige niᅇ ᅇuᅇul
- 3 Soᅇdnıᅇ illerini ᅇapsunlar
her ni ᅇapᅇanlarını ᅇapsunlar
- 4 ol iki yıl kiᅇe kündüz ol ᅇayl
kirdiler Soᅇd ara andaᅇ kim seyl
- 5 seyl dik lık belā seyli dik
ni belā bolᅇay alar ᅇaylı dik
- 6 ᅇan Semerᅇandnı alᅇandin soᅇᅇ
yurtın ol ᅇehrde salᅇandin soᅇᅇ
- 2550 7 Moğol özge kile almas boldı
yol Semerᅇandᅇa salmas boldı
- 8 boldı bisyār zebün ᅇan ᅇaşıda
lık bar irdi yaᅇılıᅇ başıda
- 9 kırᅇ minᅇᅇe Moᅇolı bar irdi
kim barı rezmde cerrār irdi
- 10 Taşkend irdi anıᅇ taᅇt-gehi
taᅇ u tüzin tutup irdi sipehi
- 11 Şehruᅇiye³⁰⁸ daᅇı ol ᅇanda idi
lık ᅇalkı barı ārmānda idi
- 129a 2555 1 kim ᅇaçan ᅇaşmᅇa oᅇ atᅇaylar

- ھاşmnıŋ olcasıǵa batqaylar
 2 başların qoyı salıp kistenler
 körmesün bizni diben düşmenler
 3 tapuqup ھاşmıǵa bir iş kılalı
 nuşret ü feth ƚarıkın tileli³⁰⁹
 4 bar idi atları ekser tapuçaq
 yol yürürde yügür[ür]ge müştāk
 5 tıǵlar māyil-i hūn-rīz idiler
 baş uçurmaqqa besī tīz idiler
 2560 6 ābdār irdi besī tıǵları
 līk düşmen qanıǵa teşne barı
 7 han qolı tıǵ kibi yaǵsı yaman
 tīz idiler barısı tökgeli qan
 8 qaysı dir irdi çapar-min yüzge
 hūnerim yoqtur mundın özge
 9 qaysı dir irdi filānnı tüşürey
 iş kılıp Hanike Hanı tüşürey
 10 qaysı dir irdi Alaca Hanın
 tüşürüp yirge tökeyin qanın
 2565 11 kim biziŋ Han bile teŋ tutmış özin
 ozdura sözlemiş il içre sözin
 129b 1 bar idi her biride sevdāyī
 bar idi her biride ğavġāyī
 2 basa oŋ qolıda Sulƚān Maħmūd
 kim aŋǵa yār idi fazl-ı Ma'būd
 3 anda hem bar idi Qoŋrat u Qıyat
 Maŋqıt u Durman Uşun u Oyrat
 4 oŋ qolıda uruş itti cevlān
 solıda Aq Muħammed Oǵlan
 2570 5 pehlivān irdi Urus pūr-dil hem
 pehlivānlıq işide kāmīl hem

³⁰⁹ V: bileli

- 6 Almaçuḡ irdi uşol ḡaylıdın
aḡḡa bisyār Ḳoşun ḡaylıdın
- 7 ol taḡı asru mübārız irdi
ḡaşm anıḡ³¹⁰ allıda ‘ācız irdi
- 8 Ḥamza Sultān taḡı sol ḡolḡa çıḡıp
ḡaşmniḡ allıdaḡı³¹¹ yolḡa çıḡıp
- 9 yıḡıp ol hem ḡişisini kördi
kilgen ü kilmegenin hem sordı
- 2575 10 ol sarı bu sarı közin saldı
miḡde biş yüz ḡişi sanın aldı
- 11 līk bar irdi ḡişisi bisyār
pür-dil ü tıḡ-zen ü kār-güzār
- 130a 1 Ḥamza Sultān çü yasalın tüzdi
ilge ḡayl u ḡaşemin körgüzdi
- 2 kildi yanıḡa Timür Sultān hem
kömekidin çirig ehli ḡurrem
- 3 miḡ ḡātır tilegen dik Özbek
bar idi allıda ḡāzır bī-şek
- 2580 4 yana biş yüzçe Semerḡandī çüst
rezm üçün billerini eylep rüst
- 5 nökeriniḡ köpi mīrzā irdi
her biride niçe sevdā irdi
- 6 köpi Maḡḡıḡıḡ idi anıḡ nökeri
nökeri rezm işide celd barı
- 7 ḡan u sultān arasında bu hem
sürdi raḡşını niteḡ kim Rüstem
- 8 Cānıḡik hem atanıp bir sultān
bar idi başıda ‘azm-i meydān
- 2585 9 himmeti bar idi bisyār bülend
himmeti kökke salur irdi kemend
- 10 oḡıḡa irklig irdi bisyār

³¹⁰ V: ḡaşmniḡ

³¹¹ V: allıdaki

- yayı hem küçlüg idi nā-hemvār
- 11 anda hem bar idi miñg çağlı qarax
tüzip irdiler aña mihr ü vifaq
- 130b 1 aña hüküm eylep idi Hazret-i Han
kim kaçan bolsa maḥal-i meydān
- 2 ol buxup öz qolı birle qalgay
vaqt ile rezm ara gavgā salgay
- 2590 3 Han qulı inileri qulları hem
yürüben oñları hem solları hem
- 4 cav qarasını körüp tüstiler
barçası cibege yapuštılar
- 5 boldılar barça mükemmel fi'l-ḥāl
barçağa yārlıg itti iqbāl
- 6 qaysı kiydi zırıh-ı dāvūdī
yaraşa tüšti zırıhğa hūdī
- 7 hūdī üzre yalavın birkitti
atlanıp öz eyesige yitti
- 2595 8 qaysı cevşenni pesend eylep idi
cibeler içre anı saylap idi
- 9 cevşenin kiydi vü kıldı cevlan
atlanıp eyledi 'azm-i meydān
- 10 qaysı köñlige bakıp irdi quyaq
quyaq işlerni kılıp irdi qabaq
- 11 işletip irdi quyaqın muḥkem
bizep irdi için ü taşın hem
- 131a 1 içini san'at-ı mevzūn birle
taşını maḥmil-i gül-gūn birle
- 2600 2 bu şıfatlıq quyaq ignige salıp
qolluğını basa qolığa alıp
- 3 baqladı vü atığa mindi revān
kıldı at üzre perī dik cevlan
- 4 özi ol şüret ile oldı perī
boldı qolluqlar anıñ bāl u peri

- 5 kaysı ignige kerevge saldı
könglide sâz-ı ferâgat çaldı
- 6 kim oq atmaq sağıtım bar imdi
Tiñgriniñ luḡfi kirek yâr imdi
- 2605 7 üstige kiydi qalın şırdağın
çağladı rezm-i celâdet çağın
- 8 bağladı tizlerige zânû-bend
kıldı sâḡeyn ile sâḡın ḡursend
- 9 kaysı atıǵa keçim kiydürdi
kök timürge batıp özi turdı
- 10 atınıñ boynıǵa bağladı qutâs
şır-i merdâne tüzer boldı esâs
- 11 yasanıp çıqtılar ol ḡayl-ı tamâm
kılıban bir birisiǵe ikrâm
- 131b 2610 1 didiler bir birige yol bolsun
sâǵar[1] devlet ü nuşret tolsun
- 2 her bölekniñ içinde bir mîrzâ
her qoşun arasında bir ḡavǵâ
- 3 bir bölek sonǵça bir tuǵ revân
her qoşun içre urandın Afǵan
- 4 kaysı tuǵını tapılıp qoşuldı
öz ḡürühi bile hem-dem oldı
- 5 kaysı ḡaylını uranlap tapdı
tapıp öz ḡaylını ol yan çaptı
- 2615 6 kiydi iki cibe Sultân Maḡmüd
kim nebî rüḡını kılgan ḡoşnüd
- 7 rezmde hem aḡǵa peyrev boldı
nebî peyrevleriǵa qoşuldı
- 8 Ḥamza Sultân vü Timür Sultân hem
boldılar barça mükemmel ḡan hem
- 9 atlanıp yürüdiler cav sarı
Tiñgriniñ fazlıdın istep yârı

- 10 yaydılar Hān qolıda toquz tuğ
her biri mehçeside niçe fūrūg
- 2620 11 hem süren bir yolu yitti kökke
hem neqāre üni kitti kökke
- 132a 1 hem nefir eyledi bisyār hurūş
saldı gerdūnda melāyik ara cūş
- 2 kerrenāy eyledi bī-hād feryād
şürdın birdi ḥalāyıqqa yād
- 3 çün Moğol kördi bularnıḡ kilişin
mużtar olup unuttur boldı işin
- 4 gerçi bar irdi Moğol sanda füzün
līk bisyār zebün irdi zebün
- 2625 5 niçe kim zār u zebün irdi Moğol
rezm meydānı ara kirdi Moğol
- 6 Alaca Hān özi başlap çaptı
yasal u qolını taşlap çaptı
- 7 ağası hem aḡa hem-pā oldı
ol hem aḡa bola rüsvā boldı
- 8 Hān qoliğa yite çaptılar alar
hīç bilmen nite çaptılar alar
- 9 tört miḡ Özbek idi Hān qatıda
barçası oynalı dip cān qatıda
- 2630 10 atqulap şişlediler yitkenni
tüzdürüp ol ara rezm itken[n]i
- 11 oqları atda idi yā kişide
hīç şek yoqtur alarnıḡ işide
- 132b 1 tüze almay ol iki ḥan-ı faqir
nökeri iki bölünüp bir bir
- 2 tüzdiler barçası Hān allıda
ol Süleymān-ı zamān allıda
- 3 baqtı çün ol ikev soḡlarıge
saldılar köz sol ile oḡlarıge³¹²

³¹² Met.: soḡlarıge

- 2635 4 aᅇgaça ᅇazret-i Sultān Maᅇmūd
sonᅇlarını ᅇılıp irdi nā-būd
- 5 ᅇaçurup irdi alarnıᅇ ᅇirigin
kiterip irdi kōᅇgüllerdin iᅇin
- 6 ᅇamza Sultān bile Babür Mīrzā
asru kōp aylanaşıp boldı cūdā
- 7 Cān Vefā hem ᅇılıp irdi işini
taydurup irdi töşidin kᅇşini
- 8 ᅇaldı biş yüz kişi birle iki ᅇan
ᅇalın Özbek arasında ᅇayrān
- 2640 9 Alaca ᅇan atıp urdılar
anı atmaᅇᅇa sezā kōrdiler
- 10 ᅇanikeni hem atın yıᅇtılar
özini daᅇı atıp ᅇıᅇtılar
- 11 ol ikev tüşti Timür Sultāᅇa
eyleben bardı alarnı ᅇanᅇa
- 133a (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 133b 1 ᅇaçtı ᅇalmaq u Moᅇol tuş tuşıdın
barᅇa bī-zār bolup uruşıdın
- 2 atı yügrük kişiniᅇ ᅇātırnı şād
ᅇaçtı [vü] boldı belādın āzād
- 2645 3 ᅇaysınıᅇ atı ki bar irdi ᅇemān
ᅇıᅇa almay yürüdi ser-gerdān
- 4 ᅇaçᅇanı ᅇaçtı vü ᅇalᅇan ᅇaldı
eyᅇülükni İdi ᅇanᅇa saldı
- 5 bes ki kōk uçıᅇa toz ᅇoşuldı
āsumān yir bile hem-reng oldı
- 6 ni disin kim ni temāşālar idi
dise bolmas ki ne ᅇavᅇālar idi
- 7 niᅇe miᅇ ᅇzbek ü ᅇalmaq u Moᅇol
niᅇe miᅇ daᅇı yana Sart ᅇuᅇul
- 2650 8 niᅇe ᅇan u niᅇe sultān anda

- niçe mīrzā niçe oğlan anda
- 9 barçasın cem' itip irdi eyyām
eyleben barçağa rāhatnı ħarām
- 10 bizep irdi barın andağ ki didim
Ħan bile nökeri[n] andağ ki didim
- 11 bu uruş birle bu ğavğālardın
zāhir itken bu temāřālardın
- 134a 1 ğaraž uřbu idi kim yařşı yaman
ayrılıp bolğay uluslarğa 'ayān
- 2655 2 kim kayu kābil irür devletğa
yā kayu bar sezā miĥnetğa
- 3 luşf birle birisini saylar
birige ħahrını zāhir eyler
- 4 körgüzür birige envār-ı cemāl
bildürür birige āřār-ı celāl
- 5 Ħazret-i Ħan tağı luşfin itip
munça luşfini öziğe teŋlep
- 6 köŋlide Tiŋrisiğe şükr itti
şükrdin işi bu yirge yitti
- 2660 7 didi köŋlideki řükrāne nidür
bu ara řīve-i merdāne nidür
- 8 kıлмақ āzād bu iki cānnı
eylemek řād bu iki ħannı
- 9 uşbu devletğa irür řükrāne
ħalur āfāđda bu efsāne
- 10 kim filān ħaŋğa filān iki ħan
kıldılar irse yamanlığnı 'ayān
- 11 kıldı Ħađ ikelesiğa mağhür
boldı bu bir ol ikevge manşür
- 134b 2665 1 kılmadı hīç yamanlığnı yād
eyledi ikelesini āzād
- 2 yaşşılığ kıldı alarğa bisyār
eyledi luşf u mürüvvet izĥār

- 3 Ḥan özi birle kılp beyle ḥayāl
līk ol ikki felekdin bed-ḥāl
- 4 cānları vehmi bile ser-gerdān
işleride bar idiler ḥayrān
- 5 ol iki ḥannı kitürgeç andaḳ
Ḥan alar ḥālını körgeç andaḳ
- 2670 6 kıldı ta'zīm alarḡa bisyār
körüşüp yıḡladı ol ḥālḡa zār
- 7 didi bu iş soḡı uşmundaḳ irür
aḡlasun her kişi bu yolḡa kirür
- 8 imdi zīnhār ḡarındaşlarım
ey giriftār ḡarındaşlarım
- 9 ḡayḡurup özni ḡarāb eylemeḡiz
ḡalḡ baḡrını kebāb eylemeḡiz
- 10 min siziḡ ḡanlarıḡızdın kiçtim
nā-tüvān cānlarıḡızdın kiçtim
- 2675 11 boluḡ āzāde ölüm fikridin
boluḡ āsūde ecel zikridin
- 135a 1 Ḥan bu sözlerni diḡeç Ḥanike Ḥan
didi ey server-i ebnā-yı cihān
- 2 imdi bu sözge inandur bizni
iltifātıḡḡa işendür bizni
- 3 Ḥan inandurmaḡ üçün ol Ḥannı
tiledi ḡāfızdın Ḳur'ānı
- 4 anıḡ allıda ḡasem yād itti
nā-tüvān ḡātırını şād itti
- 2680 5 Alaca Ḥan didi ḡoy bu sözni
biz bu yollarda körüp-biz özni
- 6 işimiz imdi ötüptür andın
bar-durur³¹³ luḡ u mürüvvet Ḥandın
- 7 özi bilür eger itse iḡsān

³¹³ V: bardur

- 2 hem revā eyledi ḥacātımını
hem ḳabūl itti münacātımını
- 3 şükr kim şükrige ivrüldi tilim
kildi tilimge tilim şükr tilim
- 4 şükr kim eyledi a' dānı zebūn
ḳudreti birle Ḥudā-yı bī-çūn
- 2700 5 şükrige şükr diben Ḥazret-i Ḥan
ḳılıban ḥamd u şenāsını beyān
- 6 didi Peygamber aytḳan sözini
ḳılıban yolıda peyrev³¹⁷ özini
- 7 bu ḥadīs irdi ki Ḥan itti beyān
hem muḥaddiṣ idi hem şāh-ı cihān
- 8 ḳāle'n-nebī 'aleyhi's-selām race'nā
9 mine'l-ciḥādi'l-aşgari ile'l-ciḥādi'l-ekber³¹⁸
- 10 ma'nāsı bu ki kiçik sançışdın
ya'nī bu rezmde ḳılığın işdin
- 11 çün ḳayıttuḳ uluğ uruş ḳılalı
uluğ uruş nidür imdi bileli
- 136b 2705 1 çün bu ma'nānı beyān ḳıldı Ḥan
yana söz mülkide eylep cevelān
- 2 ḳıldı temşil-i ğarībī zāhir
eyledi naḳş-ı 'acībī zāhir
- 3 nefsi emmāre didi bar yiti ser
sini Ḳārūn kibi alduḳta yutar
- 4 bu yiti başlıḳ ılan bar 'ayān
bedenimiz içredür bu yılan
- 5 bir başı şehvet irür biri ḥased
biri cehl ü yana bir ḥūy-ı bed
- 2710 6 yana ikki ğazab u tūl-ı emel
yana bir bolmaḳ ḥalḳ ile dağal

³¹⁷ V: پی روبر

³¹⁸ Türkçe karşılığı “Peygamber aleyhisselam buyurdu ki küçük cihattan büyük cihada döndük.” olan hadis.

- 7 kaysı düşmen bu yılan dik bolğay
kaysı bu nefs-i yaman dik bolğay
- 8 uşbu düşmenni yasar-min disenğiz
anı boğzıdın asar-min disenğiz
- 9 kalmağay yir disenğiz kayğusığa
ol digen³¹⁹ başlarınığ utrusığa
- 10 uşbu yiti nimeni kiltürünğüz
her biri birle birin yitkürünğüz
- 2715 11 kılınğız hūy riyāzet birle
tüzünğ işlerni şerī'at birle
- 137a 1 sünnet ile 'amel eylenğ dāyim
nebī emrini tutunğlar kāyim
- 2 taķı bir vaķt kılıp istiğfār
cürmlerni sağınıp yığlanğ zār
- 3 tīğ-ı illa'llāh ile iş eylenğ
nefs-i kāfir bile sançış eylenğ
- 4 uşbu işler bile 'ādet kılınğız
ħayr işi bile 'ādet kılınğız
- 2720 5 bu yiti kim raķam itti hāme
boldı ārāste andın nāme
- 6 biri taħķīk-i riyāzet boldı
taķı ikinci şerī'at boldı
- 7 biri sünnet yana bir istiğfār
tört boldı bilinğ ey ehl-i şümār
- 8 tīğ-ı illa'llāh³²⁰ irür bişinçi
ħayr iş kılmaķ irür altınçı
- 9 boldı yitinçi 'ibādet taħķīk
tileñgiz barça Ĥudādın tevfiķ
- 2725 10 kim bular birle 'amel sāz kılıp
yiti başlıķķa ser-efrāz kılıp
- 11 bolğa-siz uluğ uruşda manşūr

³¹⁹ V: Ø

³²⁰ Met.:

- nefs-i emmāreni eylep maḫhūr
- 137b 1 bu belālar ara bilseñg ey yār
tīğ-ı illa'llāh irür kār-güzār
- 2 barçanıñg başını bu tīğ kiser
barçağa bād-ı fenā andın iser
- 3 çalğanın dağı riyāzet kiterür
zulmetin nūr-ı 'ibādet kiterür
- 2730 4 Hān bu temşilini çün kıldı beyān
boldılar barça söziğe hayrān
- 5 kār-ger boldı temşil asru
Allah Allah ni naşihatdūr bu
- 6 ıaysı hān kıldı bu yañlıg temşil
ıaysı şeh bildi bu yañlıg temşil
- 7 hān imes nūr-ı hidāyetdūr bu
şāh imes şāh-ı velāyetdūr bu
- 8 Tinğrige asru yaqındur bu Hān
husrev-i taht-ı yaqındur bu Hān
- 2735 9 uşbu taqrīb ile ol zıll-ı Hudā
öziniñ işlerini kıldı edā
- 10 hem riyāzet bile ārāstedür
hem şerī'at bile ārāstedür
- 11 eylemes terk nebī sünnetini
bilür anıñg yolıdın devletini
- 138a 1 her seher işi anıñg istiğfār
tīğ-ı illa'llāh ile işi bar
- 2 müsteḫaqlarğa besī hayr kıılır
hayrınıñg 'ālemide seyr kıılır
- 2740 3 ekser evkāt[1]³²¹ 'ibādet biledür
ol ni iş kıılsa 'ibādet kııladur
- 4 bardur ol pādışeh-i nīk-endīş
taşıdın hān u içidin dervīş

³²¹ V: evkātu

- 5 içide bolmasa irdi bir hāl
 kaydın olğay idi zāhir bu maqāl
- 6 köp kerāmet körüp-min handın
 köp maqāmat işitip-min handın
- 7 barçasın imdi beyān itkümdür
 tanımaslarga ‘ayān itkümdür
- 2745 8 şükr kim bende tanıp-min Hınnı
 eyleben şarf yolıda cānnı
- 9 veh ne sözdür bu ki zāhir kıldım
 söz zuhūr itkenidin soñg bildim
- 10 min anı tanımağımdın ni bilür³²²
 yolıda min kibi itler köp olur
- 11 ol kirek tanısa min miskīnni
 istese bende-i mihr-āyīnni
- 138b 1 bu ni irdi ki yana şerh ittim
 şerh itiben yana sözge yittim
- 2750 2 tanığan oldur vü tanımağan ol
 sözni bu şerh ile aytқан ol
- 3 min kim munça hikāyet kıлмақ
 min kim vü munça rivāyet kıлмақ
- 4 bu hikāyetler anıñdur barça
 bu rivāyetler anıñdur barça
- 5 şükr kim özini körgüzdi mañga
 söziniñ silsilesin tüzdi mañga
- 6 bolmasa irdi ‘ināyet andın
 min kim vü munça hikāyet andın
- 2755 7 luḡfını kılmasa irdi zāhir
 söz demek [añga] ne hadd şā‘ir
- 8 min anıñ hālını ni bilgey idim
 içki aḥvālını ni bilgey idim
- 9 evliyā dürlerini saçmasalar
 özlerin her kişiğe açmasalar

³²² V: bolur

- 10 bilmek ol haylını imkân irmes
sözlerin aᅇglamaᅇ āsān irmes
- 11 özlerin kiᅇige bildürmesler
sözlerin kiᅇige yitkürmesler
- 139a 2760 1 kimge kim eylediler luᅇf izhār
boldı iᅇbāl u sa'ādet aᅇga yār
- 2 ᅇan velīdür anı her kim bilmes
bilmegen hergiz öziᅇe kilmes
- 3 ᅇükr kim bendeᅇe bildürdi özin
luᅇf itip özi maᅇga didi sözin
- 4 çün ki temᅇil sözi boldı tamām
yana bardı ᅇalem-i tiz-ᅇirām
- 5 kim iki ᅇan sözini ᅇerᅇ itkey
yürüben mülkleriᅇa yitkey

6 ᅇazret-i İmāmü'z-zamān ve ᅇalīfetü'r-Raᅇman ᅇanike ᅇan ve Alaca ᅇan bābıda
7 erkān-ı devlet ve a'yān-ı ᅇazret bile kiᅇeᅇ ᅇılᅇanı ve ᅇanlarᅇa
8 yarlıᅇ yitkürᅇeni kim analarıᅇa ve Taᅇkendde turᅇan Moᅇollarᅇa
9 niᅇān yiberᅇeyler kim ᅇurᅇanı ᅇālī ᅇılᅇaylar

- 2765 10 feth ᅇülzārı açılᅇandın soᅇᅇ
ᅇan bu temᅇilni ᅇılᅇandın soᅇᅇ
- 11 cem' ᅇıldı barı sultānlarnı
ni ᅇılalı³²³ didi bu ᅇanlarnı
- 139b 1 ᅇaysı didi bat³²⁴ alıban ᅇur'ān
eyledinᅇ ᅇarᅇ ki yitsün iki ᅇan
- 2 soᅇᅇ öküᅇ olmasun³²⁵ imdi ᅇanım
sin bilür-sin saᅇga ᅇadᅇ[a] cānım
- 3 ᅇaysı didi ki yamandur Alaca
barᅇa ᅇanlar ara ᅇandur Alaca
- 2770 4 asru ferzāne vü cür'etliᅇdür
asru cür'etliᅇ ü ᅇayretliᅇdür
- 5 ölmeyin barsa selāmet mundın

³²³ V: ᅇılay

³²⁴ V: bāb

³²⁵ V: almasun

- aᅇga bolᅇay mu nedāmet mundın
- 6 irigi asru alındur yiride
her biri ot u yalındur yiride
- 7 anike hem aᅇga hem-dem bolsa
ileri uᅇᅇa vü amdın tolsa
- 8 ılsalar mülklerini yana yād
ılur irkinler bizni nā-ᅇād
- 2775 9 an didi kim ni ikāyetdür bu
körüᅇgüz kim ni ‘ināyetdür bu
- 10 Tiᅇgridin boldı ‘ināyet zāhir
ᅇaᅇmını ıldı anıᅇ dik kim yir
- 11 ir bu aᅇlık yaᅇaduk ‘ālemde
ᅇāh devletde vü ᅇāhı amda
- 140a 1 ‘ömr imdi ne adar alıptur
tā azā bizge niler salıptur
- 2 bular ölmek bile ni bolᅇay-siz
ᅇoyuᅇguz imdi bu sözlerni siz
- 2780 3 biz bu kün yaᅇsılık izᅇār iteli
yürüben mülklerine yiteli
- 4 alalı mülklerini olᅇa
salalı ol iki³²⁶ ᅇannı yolᅇa
- 5 Moᅇolistāᅇga barıp yitsünler
yaᅇsılık sözüni ayıtsunlar
- 6 ger alar eyleseler bizge nifāᅇ
yıᅇsalar bir nie barın almaᅇ
- 7 özlerin tüzᅇüe köp müddetler
öter ü ‘arız olur minnetler
- 2785 8 ılsalar bizge yamanlık iki ᅇan
zāhir eylep yana bizge küfrān
- 9 yaᅇsılık bizge naᅇıb olᅇusıdur
yaman bolᅇan yana bozulᅇusıdur

- 10 Tīngri luṭfiġa tevekkül kılalı
yaḥşı bu işde te'emmül kılalı
- 11 Ḥanike Ḥan taķı yaḥşı bardı
bizge yaḥşı özini ötkerdi
- 140b 1 eyledi bizge besī hizmetler
tüzdi şāhāne 'aceb şoḥbetler
- 2790 2 çün aramızda felek saldı nifāk
tüzdi ol düşmenimiz birle vifāk
- 3 biz anıṅ birle uruştük irse
ḥaşmıķ birle yürüştük irse
- 4 kılıġa tüşti Sultān Maḥmūd
kılmadı ḥātırını nā-ḥoşnūd
- 5 çikmedi tīġ-ı sitem cānıġa
kirmedi hergiz anıṅ kaniġa
- 6 yiberip anı selāmet bizge
özi köp kıldı melāmet bizge
- 2795 7 kim nidin bizge yamanlık kıla-siz
başımız üstige her dem kile-siz
- 8 biz uşol sözler ile şād irdük³²⁷
rezmniṅ sözidin āzād irdük³²⁸
- 9 yana kim özi yamanlık kıldı
Tīngridin aṅġa yamanlık kildi
- 10 biz hem anıṅ işini yād iteli
nā-tüvān ḥātırını şād iteli
- 11 Ḥan bu sözlerni diġeç sultān hem
didi ḥanlar ötüyini muḥkem
- 141a 2800 1 kıoydılar barça yamanlık sözini
açtılar barça teraḥḥum közini
- 2 Ḥan didi ḥazret-i Sultān Maḥmūd
eylesün Ḥanike Ḥanı ḥoşnūd
- 3 öz ivide anı saķlap tursun

³²⁷ V: oldük

³²⁸ V: oldük

- nazar-ı luḫ ile anı körsün
- 4 Alaca Ḥannı kılıp ṣād revān
asrasun ivide Timür Sulṫān
- 5 kildi Ḥanike biziṅ sulṫāṅa
boldı tuṣ merḫamet ü iḫsāṅa
- 2805 6 Alaca boldı Timürge hem-dem
saḫladı bend ile anı muḫkem
- 7³²⁹ Ḥanike Ḥaṅa hem oldı fermān
kim ayaḡıḡa salıp bend revān
- 8³³⁰ saḫlaḡaylar kiçe kündüz anı hem
bend ile bolḡay ol hem muḫkem
- 9³³¹ bend eylerde bolup bī-dil ü dīn
didiler ol iki ḫan-ı miskīn
- 10 kim ʿināyet sonḡıdın ḫahr nidür
nūṣnıṅ kinide bu zehr nidür
- 2810 11 Ḥan didi ḫanlarıṅızdın kiçtim
raḫm itip cānlarıṅızdın kiçtim
- 141b 1 eyledi ṣarṫ u ḫasem yād itti
biz iki dil-ṣüdeni ṣād itti
- 2 yana fikr özgeçe boldı güyā
ʿömr-i peymānesi toldı güyā
- 3 kim bu yaṅlıḡ kılatur bizni bend
sözidin ḫaytuban ol devlet-mend
- 4 alar ol sözni diḡeç sulṫānlar
didiler mülk işidür ey ḫanlar
- 2815 5 biz siziṅ ḫanlarıṅızdın kiçtük
luḫ itip ḫanlarıṅızdın kiçtük
- 6 leṣkeriṅizni alur-biz ḫolḡa
kiṣveriṅizni alur-biz ḫolḡa
- 7 sizge andın sonḡ icāzet biriben
cibe vü at u yaraḡ ayırıban

³²⁹ V: 8. satırdadır.

³³⁰ V: 9. satırdadır.

³³¹ V: 7. satırdadır.

- 8 yiberür-biz Moğolistān sarı
yolnı siz bilge-siz andın narı
- 9 Taşkend işiki açılğunça
andağı mestler ayılğunça
- 2820 10 sizni bu bend bile asrar-biz
eylemeñg havf bu işlerdin siz
- 11 imdi ger sizge kirek bolsa necāt
hať bitinğ ƙal'a ilige kim bat
- 142a 1 ƙal'anı hālī itip çıqsunlar
burc u bārūlarını yıqsunlar
- 2 çıqsun Aħmed Bikiñgiz ƙurgandın
ƙalmasun hiç Moğol hem andın
- 3 oğlunguznı alıban kitsünler
başlarını alıban yitsünler
- 2825 4 anañgız tursun uşol ƙurganda
asrasun ƙızlarını hem anda
- 5 kim yitgeç ƙılalı nisbetler
ƙılalı toylar vü vuşlatlar
- 6 ger bu tavır olmasa iş müşkil irür
Han ğazab sarı yana māyil irür
- 7 çün bu sözlerni işittiler alar
ƙışsanıñ başığa yittiler alar
- 8 ƙıldılar cān bile bu sözni ƙabūl
didiler imdi kirek bolsa resūl
- 2830 9 tā anıñg birle ƙılıp hať irsāl
ƙılğa-biz iv ilimizni hoş-hāl
- 10 çün bu sözni didiler hanlar
didiler Hanğa barıp sultānlar
- 11 boldı Han hükmi ki Sultān Maħmūd
eyleben Hanike ilin hoşnūd³³²

- 142b 1 kılsun öz nökerin ol sarı revān
aṅga birsün ḥaṭṭını Ḥanike Ḥan
- 2 çün bu ḥükm eyledi Ḥan-ı a'zam
Ḥanike Ḥan ḳolıḡa aldı ḳalem
- 2835 3 anasıḡa bitidi mektubī
asru mektüb-ı laṭif-i ḥübī

4 Ḥanike Ḥanınḡ mektübı

- 5 sözi bu idi ki ey ḳıble maṅga
aytayın cāndaḡı rāzımnı saṅga
- 6 maṅga maḳşüd bu irdi peyvest
kim ḳaçan birse maṅga Tiṅri dest
- 7 şāhlıḳ silsilesin üzgey-min
faḳrınḡ zemzemesin tüzgey-min
- 8 bolḡa-min Tiṅri yolıda dervīş
atanıp ḥalk içide nīk-endīş
- 2840 9 bargā-min Ka'be sarı şevḳ bile
tutḳa-min ḥalkasını zevḳ bile
- 10 şāhlıḳda³³³ bu idi maḳşüdüm
uşbu maḳşüddın irdi sūdüm
- 11 imdi kim şāhlıḡım boldı hebā
saldı bu iş maṅga taḳdīr-i Ḥudā
- 143a 1 devletim tācı nigün-sār oldı
taḥt hem yir bile hemvār oldı
- 2 leşkerim boldı közümçe bir bir
üzülüp tüşti zimām-ı tedbīr
- 2845 3 salṭanat kevkebesi taptı şikest
ḥanlıḡım mertebesi boldı pest
- 4 ni üçün bolmayın imdi dervīş
ni üçün bolmayın imdi dil-rīş
- 5 mundın özge maṅga niyyet yoḳtur
mundın artuḳ maṅga himmet yoḳtur

³³³ V: şāhlıḳd[a]

- 6 şāhlık imdi Şibānī Hānga
hanlıĝ ol pādīseh-i devrānga
- 7 yüz munuñg dik añga īşār olsun
kadehi nūş-ı ʔarabdın tolsun
- 2850 8 kim uruštum ise ol han birle
eyleben rezm añga cān birle
- 9 tūštüm irse ʔolıĝa luʔf itti
kirdim irse yolıĝa luʔf itti
- 10 mañga bisyār tevāzu' ʔıldı
ʔopuʔ ornıdın vü utru kildi
- 11 körüşüp yıĝladı aḥvālimĝa
eyledi raḥm yaman ḥālimĝa
- 143b 1 Alaca Hānga taĝı ʔıldı kerem
ʔıldı luʔfı bile ḥursend anı hem
- 2855 2 aldı ʔur'ān u ʔasem yād itti
ikimiz ḥāḥırını şād itti
- 3 siz ikevni didi öltürmes-min
ʔābil-i tiĝ u ĝaḥab körmes-min
- 4 biz yamanlar añga ʔıldük tuĝyān
ol ʔarındaşlıĝın ʔıldı 'ayān
- 5 bilmegen-biz biz anıñg eḥvārın
bilmegen-biz biz anıñg esrārın
- 6 imdi sultān ivide min ḥoş-dil
dehrniñg ʔayĝularıdın ĝāfil
- 2860 7 Alaca Han taĝı ĝamdın āzād
Hannıñg oĝlı biledür³³⁴ ḥurrem ü şād
- 8 sizde bizlerdin eger ʔayĝudur
biliñgiz kim ʔılur iş uşbudur
- 9 kim miniñg oĝlum ile bolĝan ulus
Taşkend işikide tolĝan ulus
- 10 ʔıĝıp Aḥmed Bik ile kitkeyler
Moĝolistān yirige yitkeyler

³³⁴ V: bile

- 11 siz yuğunlarını alıp alğay-siz
şādli nevbetini alğay-siz
- 144a 2865 1 bolğā-siz Hān bile h^viş ü peyvend
boluban nisbeti birle hursend
- 2 küyev olğay taı sulānlar hem
dostlunıng sözi olğay mukem
- 3 bolsa bu avır arada³³⁵ nisbetler
hān u sulānlar ile vuşlatlar
- 4 sizge vü bizge hem ey Ka‘be-i cān
şāyed olğay sebep emn ü amān
- 5 bendin Tiᅇri kerem kılsa necāt
niçe kün bolsa yana ayd-ı hayāt
- 2870 6 niyyetim Ka‘be sarı barmāktur
himmetim Tiᅇrige yalbarmāktur
- 7 uşbu mektüb songdın min hem
kile-min Hān bile şād u hurrem
- 8 hātırınıgıznı perişān tutmaᅇg
şāhli aygusıdın an yutmaᅇg
- 9 bolmasā şāh gedāyī bolalı
Ka‘beniᅇg tigresige ivrüleli
- 10 niteli yahşı yaman soruğıdın
fāriᅇ olup kiçik ü uluğıdın
- 2875 11 alalı ‘ayş u ten‘‘aum kūsını³³⁶
içeli eşme-i zezem suyını
- 144b 1 oyalı başnı Medīne yoluğā
bireli özni rızānıng yoluğā
- 2 salanat debdebesini kördük
şāhli mertebesini kördük
- 3 faqrnıng hāletini hem köreli
h^vārli lezzetini köreli

³³⁵ V: arad[a]

³³⁶ Met.: küyını

- 4 körgüzeyin disenġiz yüzümni
özge kıılmaġ bu digen sözümni
- 2880 5 bargan ilçige sivinçi biriġiz
köġlidin ġār-ı elemni tiriġiz
- 6 ve's-selām imdi tükendi nāme
tā ne yazġay yana miskīn ġāme
- 7 Ĥanike Ĥanniġ mektūbı Taşkendġa yitip müte'allıqları tiriglik
8 ġaberidin sivünenlerni ve andaġı Moġollar Ĥanike Ĥan oġlı bile kitkenleri
9 ve anası Őhrde ġalıp Őhrni yuġunlar bile teslīm kıılġanı
- 10 Ĥanike Ĥan ġatın alıp ilçi
irniġ iki atın alıp ilçi
- 11 yürüdi Ĥanikeninġ ġaylı sarı
kim figār irdiler ol ġayl barı
- 145a 1 ilçidin burna ġaber yitkendür
andaġı il özidin kitkendür
- 2885 2 basturup kilgen uluslar bisyār
yıġlaġandurlar Ĥan ġāliġa zār
- 3 tüşkenidin³³⁷ ġaber itkendürler
inisi söziġe yitkendürler
- 4 iki ġanniġ ġamıdın yıġlap zār
nevġa-perdāz ikendür bisyār
- 5 kim yitip ilçi sunuptur mektūb
asru ilçini körüptürler ġüb
- 6 Ĥanike Ĥan sözi birle ġaşıł
Moġol ulusu boluptur māyil
- 2890 7 kim vaġan sarı 'azīmet eylep
ni 'azīmet ki hezīmet eylep
- 8 barġa Ĥan oġlı bile kitkenler³³⁸
kitip Aġmed Bik ile yitkenler³³⁹
- 9 barġa ġükmini ġabül eylediler
atınıġ küçlüġini sayladılar

³³⁷ Met.:

³³⁸ V: kitkeyler

³³⁹ V: yitkeyler

- 10 çıktılar Aḥmed ü Ḥan oğlu revān
soṅlarıdın ulus eylep efgān
- 11 kol tutuşup barısı tozdılar
mundağ ivlerini bozdılar
- 145b 2895 1 Ḥanniṅ oğlu bile cem' oldılar
derelerniṅ içide toldılar
- 2 qaldı Ḥanniṅ anası şehir içide
şehir yok bādiye-i qahr içide
- 3 kızlarını alıban olturdi
ol belālarnı qazādın kördi
- 4 şehri hālī itip çıktı Moğol
muntazır il ki qaçan kilgey ol
- 5 Ḥan qulı hem il alurğa cāzim
boldılar ilçi soṅıdın 'āzim
- 2900 6 taḡniṅ yolu bile kildiler
taḡ yolını yaqān bildiler
- 7 kırdılar atnı yürüp ol yolda
miṅçe at qaldı ikin³⁴⁰ bir qolda
- 8 Aḥsıdın iki qonup yol aldı
Taşkend üstide³⁴¹ nevbet çaldı
- 9 özidin burna Timür Sultānnı
aṅğa qoşup niçe miṅ a'yānnı
- 10 Cānbikni hem aṅğa hem-reh itip
salṭanatdın hem anı āgeh itip
- 2905 11 Taşkend üstige ılgatıp idi
ol ikevge kişi köp qatıp idi
- 146a 1 şehir bolğanda Moğoldın hālī
yār olup bu ikiniṅ iqbāli
- 2 Taşkend üstige yitkendürler
alıp ol ilni kitkendürler

³⁴⁰ V: anıṅ

³⁴¹ V: üstige

- 3 Cānı̄bik, ḥan kızını alğandır
barçadın qolnı burun salgandır
- 4 sinḡli bolğandır ḥüsn ile ḡanī
şāhzāde Timür alğandır anı
- 2910 5 olca mālḡa batқandurlar
tıñ ḥātır bile yatқandurlar
- 6 uşbu ḥāletde yitip kildi Ḥan
āferīn kıldı anḡa ehl-i cihān
- 7 ötken işlerni didiler qatıda
kıldılar şerḥ barın ḥizmetide
- 8 didi ḥan kızlarıdın qaldı mu ḥiç
kiltürünḡ bizge anı qoymay kiç
- 9 didiler barçasıdın zībāraq
ḥüsn ile barçasıdın ra'nāraq
- 2915 10 yaş³⁴² bile daḡı kiçikrek barıdın
baḡt ile daḡı³⁴³ biyikrek barıdın
- 11 bar imiş Ḥanḡa münāsib māḥī
ol şanemler arasında şāḥī
- 146b 1 serv anıḡ kāmētidin şermende
zülfige 'anber-i sārā bende
- 2 Moḡol közleridin āḥū-yı Çīn
içi qan baḡladı ḡamdın miskīn
- 3 Çīn-i Moḡol-çīn ol irür 'ālemde
yoḡtur ol ṭavr benī-ādemde
- 2920 4 ne Ḥıṭā mülkide andaḡ tapılır
ne Ḥoten şehride ol nev' kilür
- 5 lu'bet-i Çīn digeniḡ özidür
şüret-i Çīn digeniḡ özidür
- 6 Ḥan işitgeç bu şıfatlarını revān
kıldı maḥrem kişilerge fermān
- 7 kim uşol aynı alıp kilsünler

³⁴² Met.: baş V: yaş

³⁴³ V: bārī

- ivlenüri yarağın kılsunlar
- 8 çün kitürdiler anı Hân katıda
kildi Belqıs Süleymân katıda
- 2925 9 boldı Hân hâṭib ü ol maḥṭübe
boldı Hân râğıb u ol mergübe
- 10 kıldılar anı revân Hânğa nikâḥ
‘işret ü ‘ayş sözi boldı mübâḥ
- 11 çarḥ anıḡ kāmıge ivrüldi yana
özge bilmen ki niler boldı yana
- 147a
- 147b 1 barça bikler taqı horsend idiler
her sarı ṭālib-i peyvend idiler
- 2 taptılar her biri bir cānāne
tüzdiler her biri bir kāṣāne
- 2930 3 hīç kim qalması ol vaqt kuruğ
yoq idi māl u kız alu[r]ğa³⁴⁴ soruğ
- 4 battılar mālğa leşker barça
boldılar bay u tüvân-ger barça
- 5 aldılar çinī vü fağfūrī ayağ
kıldılar bāde-i gül-günni soruğ
- 6 içtiler bāde-i gül-gün bisyār
taptılar dilber-i mevzün bisyār
- 7 ırğadılar barı Hân devletidin
yaradılar niçe kün himmetidin
- 2935 8 aldılar raḥt-ı Hıṭâyī bī-ḥad
yoq idi raḥt-ı Hıṭâyīğa ‘aded
- 9 tiveler yüki bisyār aldılar
yükleriniḡ içige saldılar
- 10 ol yıpar ile bu qavm-i ḥoş-ḥüy
kıldılar barça cihānnı ḥoş-büy
- 11 ba‘zı il kim bar idiler ‘ayyār
olcalarda bar idiler cerrār

³⁴⁴ V: alurğa

- 148a 1 özni Һannıŋ ivige saldılar
bolğan altun kümüşin aldılar
- 2940 2 Alaca Һannıŋ iki maħbūbı
kim alar irdi anıŋ maħlūbı
- 3 birisiniŋ atı Altun irdi
Alaca Һan aŋga meftūn irdi
- 4 Kümüş irdi yana biriniŋ atı
bar idi aŋga şafā-yı zātī
- 5 aldılar ikelesini eytām
qıldılar ikelesini bed-nām
- 6 Kümüş Altun digen uşbu irdi
kim yuqarı söz içige kirdi
- 2945 7 köp Moğolnıŋ şanemi tüşti esīr
boldılar ehl-i ğinā barça faķīr
- 8 Һaŋga ‘arz eylediler kim leşker
qıldı bu mülk ilini ebter
- 9 halknıŋ yaħşılıĝı üçün Һan
qıldı āheng-i Semerqand revān
- 10 baķtı raħmet bile ol qurĝaŋga
birdi anı Cānıbik Sulţāŋga
- 11 özi qurĝan taşıda olturdı
tiĝreside ھاşemini kördi
- 148b 2950 1 atlanıp Çīr suydın ötgeç Һan
kildi Sulţān qatıda ھاn-ı zamān
- 2 didi kim çarlatıŋız ھاnlarnı
yıĝıŋız bikler ü oĝlanlarnı
- 3 alıŋız bendlerini fi’l-ħāl
eyleŋiz bendlerini pāmāl
- 4 Һan bu sözlerni digeç Sulţāŋga
Cān Vefā bardı ol ikki ھاŋga
- 5 ala kildi ol ikevni fi’l-ħāl
aldılar qolĝa ikevni fi’l-ħāl

- 2955 6 kistürüp bendlerini Sulţān
kılıban ikelesini şādān
- 7 bardı hanlar bile Han hazretiġa
yittiler barçası Han hizmetiġa
- 8 han kılıp ol iki hanga ta'zīm
didi hātır ara kiltürmeŋg bīm
- 9 ġam yimeŋg mülk ü diyārıŋıız üçün
bolmaŋg āşüfte bozuġ³⁴⁵ kişver üçün
- 10 köp munuŋg dik il uluslar bozulur
başıŋıız bolsa isen barça bolur
- 2960 11 barıŋg imdi vaţanıŋıız sarı
iv iliŋgiz taķı barsun barı
- 149a 1 min Yuci oġlı-min ü siz iki han
Çaġatay oġlı-siz olsun bu 'ayān
- 2 barımız bir ananıŋg oġlı-biz
barçamıznıŋg atasıdur Çingiz
- 3 Yuci Han vü Çaġatay Han hāşıl
sürgeli uşbu cihāndın maħmil
- 4 bizniŋg ü sizniŋg ara bolmadı kan³⁴⁶
her kişi öz yiride boldı han
- 2965 5 imdi hem bolġusı yoķ kan arada
bolġusı 'ahd u vefā cān arada
- 6 Alaca Han yürüdi ilgeri şād
köçler mazlemesidin āzād
- 7 barıban il ulusıġa yitsün
yitiben ħal'aların birkitsün
- 8 siz uluġ han soŋgdın atlanıŋıız
köç birle yürüben ħatlanıŋıız
- 9 uşbu sözler bile han-ı devrān
Alaca Ĥannı burun ħıldı revān
- 2970 10 birdi bisyār aŋga at u yaraġ

³⁴⁵ V: bozuķ

³⁴⁶ Met.: han V: kan

- kıldı in'ām aṅga ḥāṣṣa baş ayag
 11 bir iki kün Alaca Ḥandın soṅg
 Ḥanike Ḥannıṅ işi hem kilip oṅg
- 149b
- 1 taptı ruḥṣat ki misāfir bolğay
 Moğolistāṅga mücāvır bolğay
- 2 aṅga hem kıldı 'ināyet bisyār
 aṅga hem merḥametın kıldı yār
- 3 tive vü at firāvān birdi³⁴⁷
 her yarağıdın aṅga ayırdı
- 2975
- 4 yaḥşılığ birle uzattı anı
 eyledi merḥamet sulṭānı
- 5 ol iki ḥannı uzatıp özi hem
 kildi öz tahtıga şād u ḥurrem
- 6 hīç tārīḥde yoktur bu iş
 hīç defterde tapılmas bu sağış
- 7 Allah Allah ni mürüvvedür bu
 Allah Allah ni fütüvvedür bu
- 8 yüz tümen raḥmet anıṅ himmetiğa
 yüz tümen raḥmet anıṅ niyyetiğa
- 2980
- 9 Tiṅri maḫşüdını ḥāşıl kılsun
 yaḥşılığı ileyige kılsün
- 10 Ḥazret-i İmāmü'z-zamān tapuğıda Bākī Tarḥan ilçi yiberip nuşret-şi'ār
 11 leşkerge koşulğanı ve leşker Belḥ üstige barıp Şāh-ı Zamānı kaçurğanları ve müddetī
 150a 1 Belḥni ḳapal kılıp Ḥusrev Şāhnı derelerge kaçurup mürāca'at kılganları
- 2 Ḥazret-i Ḥan-ı Şibānī laḳabım
 şāh-ı zī-şevket-i 'ālī nesebim
- 3 Moğol endişesidin çün tındı
 öziniṅ taht-gehiğa yitti
- 4 bir iki ay ferāğat kıldı
 ol Moğol-çin bile kim ayıldı
- 5 yana tüşti başığa bu sevdā
 kim Ḥişār üstiğa salğay ğavğā

³⁴⁷ Met.: boldı V: birdi

- 2985 6 atlanıp Qarşı sarı kildi özi
barı inileriğa bardı sözi
- 7 cem' kıldı çirigini anda
niçe kün tındı uşol qurganda
- 8 kildi nā-gāh birev kim Bākī
pādişeh bezmiğa boldı sākī
- 9 didi yoq özgeligim ol Hıandın
kiçerem cāndın vü kiçmen andın
- 10 ger bağışlar günehimni ol Hıan
alur³⁴⁸ özige işimni sultān
- 2990 11 Endeḥūd qal'asıdur pīşkeşim
uruşum ol ise bardur yaraşım
- 150b 1 Hıan Hışār üstige ni dip³⁴⁹ baradur
kim bu yan Belḥ ili yalbaradur
- 2³⁵⁰ Hıan sudın kiçse vü kilse bu sarı
tozar uşbu sipeh ü ḥayl barı
- 3³⁵¹ alıban başını qaçar mīrzāsı
'andelībī qalır gavgāsı
- 4 'andelībī kim irür ḥatunı
sebeb-i ḥürmeti yaḥşı üni
- 2995 5 bar³⁵² mīrzāsı atı Şāh-ı zamān
līk bisyār irür lü'lı san
- 6 uşbu mīrzānı qaçurğaç mundın
anı ayırğaç yaḥşı ündin
- 7 Endeḥūd birle Şaburgān alınur
Belḥ ü Murgāb u Ḥorāsān alınur
- 8 Belḥ fetḥ olsa ne dir Ḥusrev Şāh
Ḥanğa çāker bolur u devlet-ḥ^vāh
- 9 Bākī Tarḥandın bu söz kilgeç

³⁴⁸ Met.: olur V: alur

³⁴⁹ V: nitip

³⁵⁰ V: 3. satırdadır.

³⁵¹ V: 2. satırdadır.

³⁵² Met.: bāz

- 3000 10 Hān anıᅇg rāstlıᅇını bilgeç
 Belᅇ üstige yürür boldı revān
 barçaᅇa ol sarı aylandı ‘inān
 11 Bākīᅇa yazdı niᅇānı fi’l-ᅇāl
 kim saᅇga bolᅇusı yār u³⁵³ iᅇbāl
 151a 1 tıᅇ bol kim güneᅇiᅇᅇdin öttim
 sin diᅇen yol sarı yolçı tuttum
 2 saᅇga bisyār kerem ᅇılᅇumdur
 sini sivmesge sitem ᅇılᅇumdur
 3 ᅇün niᅇān Bākīᅇa irsāl itti
 kilgen ilᅇisini ᅇoᅇ-ᅇāl itti
 3005 4 özi ilᅇi soᅇᅇiᅇa boldı revān
 kildi Kerki güzerige ol ᅇan
 5 kimeleᅇni yürüte baᅇladılar
 yüklerini kimege taᅇladılar
 6 barᅇadın burna³⁵⁴ Sulᅇān Maᅇmūd
 ötti deryāᅇın ü³⁵⁵ boldı ᅇoᅇnūd
 7 ötti anıᅇg soᅇᅇiᅇᅇin ᅇāzret-i ᅇan
 ᅇāzret-i ᅇan u Süleymān-ı zamān
 8 yiti kün anda öte ᅇaldı ᅇirig
 baᅇrᅇni ᅇimmetidin aldı ᅇirig
 3010 9 boldı sal astıda pinᅇān Ceyᅇūn
 bolmadı ᅇiᅇ nümāyān Ceyᅇūn
 10 ᅇamza Sulᅇān u Timūr Sulᅇān hem
 öttiler Bākīᅇiᅇidin ᅇurrem
 11 Kerki ᅇurᅇanıᅇa yitgeᅇ ol ᅇan
 ᅇıldı Bākīᅇa Urus Bikni revān
 151b 1 bardı anıᅇg bile ᅇanber Biy hem
 Endeᅇūd ᅇal’ası sarı bī-ᅇam
 2 yitip ol ikki dil-āver fi’l-ᅇāl
 kördiler Bākīᅇni bī-fikr ü melāl

³⁵³ V: yāver

³⁵⁴ Metinde bu kelimededen sonra “Timūr” kelimesi yazılmış ancak üzeri çizilmiştir.

³⁵⁵ V: Ø

- 3015 3 kildi Bākī hem alar birle revān
hem-rehi bir iki aḥmaḳ tarḥan
- 4 ḥaberi bu ki iṣitgeç ḥannı
leṣkeri birle bölek sulṭānnı
- 5 tura almay yürüdi Şāh-ı Zamān
atasıǵa yiberip āh u fiǵān
- 6 Seyyidi bar idi Ca'fer atlıḳ
özi Seyid Ataǵa nisbetlıḳ
- 7 asru dervīş ü müselmān-pīşe
asru serdār u bülend-endīşe
- 3020 8 didiler Ḥanǵa hevādārdur ol
irtedin ḥanlar ile yārdur ol
- 9 öltürüp anı yürüdi mīrzā
salıban Belḥ içige ğavǵā
- 10 yana altı bikini hem kırmıṣ
kim bular daǵı Seyidge kırmıṣ
- 11 çün ki Seyid bile bikler öldi
bizge ol ṭāyifedin vehm oldı
- 152a 1 imdi Belḥ içre irür Sulṭān Bik
atı Sulṭān vü özi nādān bik
- 3025 2 bu ḥaberlerni aytǵaç tarḥan
boldı āşüfte bu sözlerdin Ḥan
- 3 didi Seyid biziñg için öldi
imdi bizlerge zārüret boldı
- 4 ki tilep ḳanını rezm itkey-biz
rezm iter 'azmini cezm itkey-biz
- 5 bardı uşbu söz ile Belḥ sarı
çirigi yek-dil ü yek-rāy barı
- 6 Belḥ ḳurǵanıǵa yitgeç leşker
tam u taşıǵa yapuştı leşker
- 3030 7 tam ile taşını pest eylediler
ḳal'a devride nişest eylediler

- 8 ili hem köp idi qurğan içide
barçasınıñ ele mi cān içide
- 9 qal'asını qapap olturdılar
māl alurnı yarağ kördiler
- 10 yurtavul rāst Ḥorāsān bardı³⁵⁶
iş qılıp asru nümāyān bardı
- 11 Belḥ ü Murğāb u Ḥorāsān itekin
Merv ayağı bile Maḥan itekin
- 152b 3035 1 qıldılar at bile qoydın ḥālī
qalmadı hīç kişiniñ mālī
- 2 barçası Ḥan qolıǵa tüşti tamām
boldı bayrı iyesi mālī ḥarām
- 3 yurtavul çün yığılıp kildiler
qılur işlerni qılıp kildiler
- 4 il didi kim ni-durur³⁵⁷ imdi turuş
uşbu qurğanǵa münāsibtür uruş
- 5 Ḥan didi Şāh-ı Zamān çıqmış özi
atasıǵa yitip irkin bu sözi
- 3040 6 atası aǵası inileri hem
qılıban 'ahdlerini muḥkem
- 7 sözleşip ol sarı Zü'n-nün birle
közleşip bir niçe Arğun birle
- 8 bu sarı daǵı turur Ḥusrev Şāh
kiçe vü kündüz alardın āǵāh
- 9 barça şāyed yığılıp kilgeyler
iş yaraǵını qılıp kilgeyler
- 10 biz bu qurğanǵa uruş sāz itsek
uruş itmek sözün āǵāz itsek
- 3045 11 kişimizniñ köpi bolur yaralığ
ḥalq başıǵa ökülür yaralığ
- 153a 1 uşbu qurğanı qapap olturalı

³⁵⁶ Met.: boldı V: bardı

³⁵⁷ V: nidür

- köçlerini yiberip kültürelî
- 2 her kişi kilse körelinġ anı
haşmlık kılsa kılalınġ fânî
- 3 Hân bu söz birle Semerķand sarı
şehir-i pür-mîve vü pür-ķand sarı
- 4 ilçiler köçi için kıldı revân
Belhni kıldı vatan Hâzret-i Hân
- 3050 5 niçe kim şâh-ı cihândâr Hüseyn
tüzdi oġlanları birle şer ü şeyn
- 6 barça bir yirge kile almadılar
ol digen dik yığıla almadılar
- 7 ‘âkıbet şâh-ı Zamân-ı bî-çâre
boluban boldı yıraķ âvâre
- 8 ol haberlerini tapıp Hüsrev şâh
eyledi vehm ki ol hân nâ-gâh
- 9 anınġ üstige yürüġan³⁵⁸ bolġay
kişver-i mülklerin ahtarġay
- 3055 10 vehmdin ilçi yiberdi Hânġa
kim boyun sundum min fermânġa
- 11 huşbe vü sikke kılıp Hân atıġa
yüz tümen mâl birip hâzretiġa
- 153b 1 illerin taġlar içre ķapatıp
özi ķurgan içide zâr yatıp
- 2 Hâzret-i Hân bile körgüzdi nifâķ
tüzdi Belhîler ile mihr ü vifâķ
- 3 Hânġa çün ol işi ma’lûm oldu
yaşurun sözleri mefhûm oldu
- 3060 4 anınġ işini kinġeşip koydı
könġli içre tirisini soydı
- 5 anġaça köçleri hem kildi
gülşen-i vaşl ara cân³⁵⁹ açıldı

³⁵⁸ V: yürüben

³⁵⁹ V: gül

- 6 aᅇgaça ötüp idi törtinç ay
kış idi vü savuᅇ u ᅇahr-ı ᅇudāy
- 7 Taşkend ilçisi hem kilip idi
andaᅇı sözni beyān ᅇılıp idi
- 8 ol idi söz ki bu yan ötgeç ᅇan
eyledi Tenbel-i nādān ᅇuᅇyān
- 3065 9 aᅇga bisyār Moᅇol cem' oldı
Taşkend ol Moᅇolıdın toldı
- 10 tīre ᅇıldı Cānıᅇik Sulᅇānı
ᅇapadı ᅇal'ada andaᅇ ᅇannı³⁶⁰
- 11 uşbu sözlerni semā' itgeç ᅇan
ᅇıldı fermān ki Süyünçek Sulᅇān
- 154a 1 meded olsun Cānıᅇik Sulᅇānᅇa
yanıᅇan barsun Tūrᅇistānᅇa
- 2 didi anıᅇᅇ soᅇᅇıdın olca vü māl
eylesün Özbek ivin māl-ā-māl
- 3070 3 köçler hem barı yansun mundın
öz diyārı sarı yansun mundın
- 4 ötkerip barᅇasını deryādın
ᅇılıᅇan barᅇaᅇa iş ᅇavᅇᅇādın³⁶¹
- 5 yanmaᅇ oldı özi ᅇunduz birle
boldı dāyım sözi ᅇunduz birle
- 6 atlanurdın bir iki kün burna
köç iterdın bir iki kün burna
- 7 miᅇᅇe nādān ᅇıᅇıᅇan ᅇurgandın
ᅇiᅇıᅇen barᅇası baş u cāndın
- 3075 8 ᅇamza Sulᅇānᅇa kemīn eylediler
ol müselmānᅇa kemīn eylediler
- 9 ol daᅇı boldı alardın āᅇāᅇ
ol daᅇı tuttı alarᅇa ser-i rāᅇ

³⁶⁰ Met.: cānnı V: ᅇannı

³⁶¹ V: irşādın

- 3095 3 ھاşمغا ʻarbede tüzdi andın
 4 tağ ara mälların çapturdı
 ھاşمını iç igige sapturdı
 5 kimni kim tonadı leşker anda
 buyuqup öldi yekser anda
 6 köp ulus ol kilişide boldı
 boldı ni sözdür köpi öldi
 7 līk leşker barısı emn ü amān
 kildiler ivleri sarı şādān
 8 han yana tahtı üze tuttı maqām
 eyledi Tenbel-i nādānga peyām
 9 ol dağı han yanışın çün bildi
 barıp öz yirini menzil qıldı
 10 şād boldı Cānıbik Sulṭān hem
 Taşkend ili hem oldı hurrem
 10 Tenbelning muḥālefetidin ğazab-nāk bolup
 11 İmāmüʻz-zamān Andicānga çirig tartqanı
 155b 1 Belḥdin çün qay[ı]tıp kildi han
 bardı öz kişverige her sulṭān
 3100 2 tındı bolğay çirig atı iki ay
 kim yana han-ı memālik-ārāy
 3 Tenbel üstige yürür boldı bat
 yarlığı leşker ara toldı bat
 4 bu ʻazīmet bile atlangaç han
 han-ı āfāq u Süleymān-ı zamān
 5 didi Sulṭān-ı muʻazzam Maḥmūd
 belki qaan-ı mükerrerem Maḥmūd
 6 leşkeri birle yığılsun Kişde
 ol qılur işni bilsün Kişde
 3105 7 Andicānga çikeli bir leşker
 tüzeli ol sarı āheng-i sefer
 8 tapsa kıstağ bu yandın Tenbel
 bolğusıdur işi asru mühmel

- 9 her sarı ilçileri bargusıdur
tartıban boğzını yalbarğusıdur
- 10 aᅇga yār olğusıdur Husrev Şāh
bolğusıdur bu ʔarafdın āgāh
- 11 imdi sulᅇān aᅇga utru tursun
nevbet-i devletin anda ursun
- 156a 3110 1 oğlı bolsun bu ʔirigde hem-rāh
rezmniᅇ iᅇidin olsun āgāh
- 2 uᅇbu yarlığ bile Őehzāde ‘Ubeyd
bardı vü kıldı besī ilni Şayd
- 3 ʔaldı sulᅇān atası leᅇkerdin
hiᅇ bilmey bayağı kiᅇverdin
- 4 ᅇan kōᅇgöl tıᅇ ʔılıp atlandı
Tenbel öltürmek üçün ʔatlandı
- 5 ᅇan bile bardı Timür Sulᅇān hem
ᅇād aniᅇg körmeki birle ᅇan hem
- 3115 6 ᅇamza Sulᅇān tağı hem-dem boldı
ᅇaᅇm iᅇitip tağı derhem boldı
- 7 çün ᅇocend üstige yitti leᅇker
toldı ᅇan leᅇkeridin ol kiᅇver
- 8 kildiler anda ʔılıban cevelān
Cānbik birle Süyünçek Sulᅇān
- 9 aldı ᅇan anda ʔirigniᅇ soᅇᅇini
kördi anda solını vü oᅇᅇini
- 10 Merđınān Őehriđa yitti andın
ᅇaᅇm kōᅇᅇlini iritti andın
- 3120 11 Merđınān Uᅇđa irdi ᅇānī
muᅇkem eylep idi Tenbel anı
- 156b 1 bir inisi bile miᅇᅇ çağlı kiᅇi
kim celādet idi barınıᅇ iᅇi
- 2 Merđınān iᅇige salıp irdi
andağı il sanın alıp irdi

- 3 hātırın cem' itip idi andın
kōngli bes tınç uşol³⁶⁸ kurgandın
- 4 kilgeç ol şehrga han-ı a'zam
kördi ol qal'anı andağ muhkem
- 3125 5 didi bu şehri alıp öteli
munğa bir zelzele salıp öteli
- 6 Hamza Sulţān didi iş ilgeridür
haşm birle igeriş ilgeridür
- 7 yigitinğizni munğa imgetmenğ
oqlarınğızni bularğa atmañg
- 8 Tenbel uruş yarağın eyleptür
uruşur dik Moğolın saylaptur
- 9 uşbu söz arasında kildi haber
kim yığar boldı Tenbel leşker
- 3130 10 Han bile rezm kıılır-min diydür
Hangā min utru kilür-min diydür
- 11 bar Moğoldın çirigim otuz miñg
Andicān ili bile min yüz miñg
- 157a 1 hīç kimdin mañga vehmī yoqtur
leşkerim birle kōnglüm toqtur
- 2 çün bu söz Hazret-i Hangā yitti
bir kinğeşçi nökeri ayıttı
- 3 kim yıgılğunça bu yirde Tenbel
biz anıñ işin iter-biz mühmel
- 3135 4 han didi bu ni hikāyet bolğay
ni hikāyet ne rivāyet bolğay
- 5 Tenbel öz leşkerini cem' itsün
birkitür bolsa özin birkitsün
- 6 dimesün soñg kişi kilmeydür idi
çirigim barça yığılmaydur idi
- 7 çirigin yıgsun fırsat bileli
ol yığındın soñg alarnı tireli

³⁶⁸ V: tınç idi ol

- 8 Һан бу сөз бирле теваққуф қıldı
Мергінәнда җирини bildi
- 3140 9 andın ақрынлық ile atlandı
ақрын ақрын yürüy оқ қатlandı
- 10 Andicān қал'asıға kildi yavuқ
Һашmniᅇg yıgınını bildi yavuқ
- 11 көрүp ol Һан kilişi Tenbel hem
қал'asıdın җıға³⁶⁹ kildi bī-ğam
- 157b 1 tikti bir tipe üze Һargāhī
өzi Һargāhda boldı şāhī
- 2 olturup içti şarāb-ı gül-gün
ğāfil andın ki bolur başı nigün
- 3145 3 tüzdi Һан allıda ol dīvāne
Һar-geh allıda neқāre-Һāne
- 4 hem neқāre ünidin taptı gurūr
hem nefir ünidin oldı mağrūr
- 5 ol içer turdı velikin bisyār
eyledi vehm җirigige kār
- 6 җirigi barça yayağ u atlık
Moğol u Türk ü sipāhı atlık
- 7 cibelig irdiler ü cevşenlig
uruş eylerde barısı fenlig
- 3150 8 оқ atarda barısı merdāne
bikleri dik barısı dīvāne
- 9 köp uruş eylep idiler ammā
boldılar vehmdin ol kün rüsvā
- 10 Һан alarnıᅇg yasalın çün kördi
җirig ehliға cerin yitkürdi
- 11 kim mükemmel bolup atlansunlar
rezmniᅇg bābıda қatlansunlar
- 158a 1 Һан өzi dağı kiyindi fi'l-Һāl

³⁶⁹ V: җıқа

- 3155 2 ھاşm başın kılayın dip pāmāl
 3 içkisi boldı mükemmel köziçe
 vaqf itip hūşlarını söziçe
 4 oᅇg sol barça kiyindiler bat
 çıkaray dip barısı yaᅇşı at
 5 Cān Vefā oᅇg yasalını tüzdi
 yasalın düşmeniğa körgüzdi
 6 tüzdi solını Köpek Quşçı hem
 boldı Qanber Köpekke hem-dem
 7 oᅇg sol içkileri hem fi'l-hāl
 şaf bile turdılar andaᅇ ki cibāl
 3160 8 ᅇamza Sulᅇān işitip ᅇan sözini
 ol hem ārāste kıldı özini
 9 saᅇıtın kiydi Süyünçek Sulᅇān
 kıldı cevlān vü tiledi meydān
 10 Cānıbık Sulᅇān hem tüzdi yasal
 dost [düşmen]³⁷⁰ ara körgüzdi yasal
 11 cilve kıldı Timür-ı ferruᅇ-baᅇt
 Tiᅇgri luᅇf itse alur-min dip taᅇt
 12 kār-sāz oldı şehzāde 'Ubeyd
 barça 'ālemni kıılır-min dip şayd
 158b 3165 1 tuᅇlar ᅇan qatıda yayıldı
 Tenbel-i mest körüp ayıldı
 2 hem neᅇāre dir idi şavt-ı zafer
 hem nefir aytur idi yaᅇşı ᅇaber
 3 sinc iligin қақar irdi peyvest
 kim körünᅇ ni қақадur Tenbel-i mest
 4 kūs feryādnı eylep bünyād
 dir idi kildi zafer boluᅇ ᅇād
 5 tüzdiler iki ᅇarafdın şaflar
 қақtıлар sinc digenler kefler

³⁷⁰ V: dost düşmen

- 3170 6 Һanning içkisi yürüp at saldı
Tenbel atnıŋ ayağında ƣaldı
- 7 her ƣarafdın yürüdi rezm ehli
ƣaçtılar Tenbel ile bezm ehli
- 8 Һamza Sultān u Süyünçek Sultān
ƣıldılar Һayl-ı Moğolnı bī-cān
- 9 rezm ƣıldı Cānıbik Sultān hem
köŋlini Һaşmdın itti bī-ğam
- 10 yitti sultān-ı cihān-gīr Timür
Tenbel üstige niteg kim ki³⁷¹ sığır³⁷²
- 159a 3175 11 bardı şehzāde ‘Ubeyd-i ƣattāl
Һaşmnıŋ arƣasında tüzdi yasal
- 1 arağā aldılar ol Tenbelni
Moğol-ı nā-sere-i mühmelni
- 2 leşkerin ƣırdılar andağ ki dime
cāndın ayırdılar andağ ki dime
- 3 ƣaçıban ƣal’asığa kirdi özi
ƣararıp ƣaŋ ile tir içre yüzi
- 4 ağ ivi ol tipe üzre kildi³⁷³
anı ferrāş digenler aldı
- 3180 5-7 yayradı tuğ u nefir anda
oldı bernā bile pīri anda
- 8 uruşur dik Moğol öldi barça
iliniŋ yağşısı öldi³⁷⁴ barça
- 9 līkin ağa inisi boldı Һalāş
boluban miñnet ü endühğa Һāş
- 10 kimge kim yoğ idi ol yirde ecel
ƣal’ağa kirdi ƣılıp ceng ü cedel
- 11 ƣapışıp Һan ƣirigi soŋlarıdın
ƣan tōküp sollarıdın oŋlarıdın

³⁷¹ V: yok

³⁷² V: sunğur

³⁷³ V: ƣaldı

³⁷⁴ Met: boldı

159b (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)

- 160a 3185 1 al'anıᅇ ğiĝe kirdiler tiz
barçası tıĝları dik hün-riz
- 2 al'adın olca alıp ıktılar
al'aĝa havf salıp ıktılar
- 3 Tenbel ol al'ada ün ıldı maam
aĝa ini bile taptı aram
- 4 eyledi al'asını müstakem
yürekin bastı vü boldı mukem
- 5 fethdin Haret-i Han hurrem ü şad
eyledi Tinĝrisini şükr ile yad
- 3190 6 boldılar şad barı sultanlar
rezm eylerde ılıp cevlanlar
- 7 leker olca bile boldı meşĝul
ayu ma'kul vü ayu na-ma'kul
- 8 ayu at u saĝıt alıp irdi
saĝıtın iĝinige salıp irdi
- 9 minip irdi atını ol il ara
yürür³⁷⁵ irdi boluban ser-ĝavĝa
- 10 aysı alıp idi saĝda ile o
Moĝol öltürgenige ol tanu
- 3195 11 her kiiĝe ki ni bar irdi naib
alıp irdi biriben özige zib
- 160b 1 ün irig olcasını alıtı
alııp olar ara salıtı
- 2 han apay tüti uol urganĝa
orutuban Moĝol-ı nādānĝa
- 3 al'a devride alıp molcarlar
tütiler şahlar u serverler
- 4 yayradı han irigi fāriĝ-bāl
bara han devleti birle ho-hāl

³⁷⁵ Met.: yürüben V: yürür.

- 3200 5 Andicān mīvesi bisyār irdi
her ni anda tileseñg bar irdi
- 6 ni`met ü mīve bişip irdi tamām
aşlıgı hem yitişip irdi tamām
- 7 ilge bisyār ferāgat boldı³⁷⁶
mīve birle barı kuşlar toldı
- 8 içkeri Tenbel-i bed-ḥāl zebūn
baḥtı dik başı bolup yirge nigūn
- 9 oturup irdi kurgan içide
yüz tümen ḥasret ü ārmān içide
- 3205 10 ḥalk bisyār idi [vü]³⁷⁷ azuk az
hem eşer eylep idi mevsim yaz
- 11 ḳal`a ısıg bolup³⁷⁸ irdi bisyār
bar idi ilge kuyaşdın āzār
- 161a 1 iki ayğaça çıdap turdılar
ḳal`anıñ içide olturdılar
- 2 çün üç ayğa ḳadem urdu eyyām
ilge tīg-ı sitem urdı eyyām
- 3 boldılar ḥalk besī bī-tāḳat
asru yüzlendi alarğa³⁷⁹ nikbet
- 3210 4 ḥastalık boldı il içre peydā
ḥalknıñ cānını ḳıldı şeydā
- 5 çün besī ḥalk öle başladılar
ḳal`adın ba`zı özin taşladılar
- 6 kildiler ḥan ḳaşığa yıgılap zār
ḳıldılar āh u fiğān bisyār
- 7 kim `ināyet ḳılıp ey ḥan-ı zamān
sal uruş kim alınur bu kurgan
- 8 ḳal`anıñ ehli bolupturlar zār
ba`zısı açdur u ba`zı bīmār

³⁷⁶ V: irdi

³⁷⁷ V: idi vü

³⁷⁸ Met.:

³⁷⁹ V: alarge

- 3215 9 nān yüzin hīç kişi körmeydür³⁸⁰
nān sözün hīç kişi söymeydür³⁸¹
- 10 Tenbel öz işide bolmış hayrān
Moğolı³⁸² bī-cigerīdür nādān
- 11 hem sipāhı aṅga düşmen boldı
hem ra'iyet barısı ivrūldı
- 161b 1 uşbu sözlerni işitgeç ol ḥan
eyledi leşker ilige fermān
- 2 kim köçüp ilgeri ḳonsunlar bat
ḳılmasun hīç kişi şabr u şebāt
- 3220 3 köçüben ilgeri tüşgeç leşker
boldı Tenbelniṅ ili zir ü zeber
- 4 ḳozğalan tüşti alarğa asru
derd yapuştı alarğa asru
- 5 ḳal'adın tüşti yana niçe kişi
rezm terğibi barınıṅ işi
- 6 ḥan çü ḳurgān sözün itti ma'lūm
didi Tenbelni ḳılur-min ma'dūm
- 7 tura vü şatunı tayyār ḳılıṅ
iş ḳılur vaḳtını ḥūkm ile bilinṅ
- 3225 8 çün ḥaber taptı bu sözün leşker
tüzdiler tura³⁸³ vü şatı yekser
- 9 uruş esbābını körgeç tayyār
eyledi ḥūkm uşol ḥan-ı kibār
- 10 kim seḥer vaḳtı mükemmel boluṅuz
barçaṅgız ḫālib-i Tenbel boluṅuz
- 11 çün seḥer kevkebesi ḳıldı zuḥūr
yaydı 'anber varaḳığa kāfūr
- 162a 1 cibelig cibesige yapuştı
cibesizniṅ içige ot tüşti

³⁸⁰ Met.: köymeydür V: körmeydür

³⁸¹ V: sürmeydür/sormaydur

³⁸² V: Moğol

³⁸³ Met.: طوره

- 3230 2 cibesiz kız bile çulğandı revān
kiziniᅡ içinde tolğandı revān
- 3 turalık turasın alıp yürüdi
atını koşıda salıp yürüdi
- 4 çaldılar han kolda çeng ü çökür
nevbet-i ceng çökür boldı seher
- 5 kildi feryād ite surnā vü nefir
kim bolur Tenbel-i bī-çāre esir
- 6 her tarafdın basa ğavġā vü fiġān
şir-merd ayta bülend urdı uran
- 3235 7 yügrüşüp her sarıdın yittiler
karım aġzıda maķām ittiler
- 8 çün bu ğavġānı işitti Tenbel
fikr ü kayġu bile yitti Tenbel
- 9 kim ki hāzır idi kurgan üzre
hanġa nāzır idi kurgan üzre
- 10 saldılar barça özin kurgandın
kiçiben barçası baş u cāndın
- 11 çün bu ğavġānı işitti Tenbel
başını alıp u yitti Tenbel
- 162b 3240 1 kirdi erk içre vü muhkem boldı
hem-dem-i tefriķa vü ġam boldı
- 2 Han çirigi barısı cevlān-sāz
seheri kuş kibi eylep āvāz
- 3 kal'aniniᅡ tamıġa mindiler tiz
kılmayın kal'a ilidin perhiz
- 4 ol seher han ili andaķ ki huruş
çıktılar tamıġa han u[r]ġaç³⁸⁴ kūs
- 5 Tenbel ehli yatıban ivler ara
mākiyān dik idiler nevha-serā
- 3245 6 kal'ada baş alışa almadılar

³⁸⁴ V: urġaç

- şādlık nevbetini çalmadılar
- 7 bardılar barçaları yağmağa
uçraban her biri bir ğavġāğa
- 8 kirdi yüz miñg kişi ol kurganğa
kaşd itip barçası māl u cānğa
- 9 ħ^vāce illerni faķīr eylediler
Moġol ilini esīr eylediler
- 10 her Moġol kim bar idi kurganda
her sipāhī ki bar idi anda
- 3250 11 tārī oldı barısıge nikbet
talaşıp kördiler asru zaħmet
- 163a 1 Tenbel aġa inisi birle özi
yıġılıp erkde bu boldı sözi
- 2 kim bu erk içre tura almas-biz
ni üçün³⁸⁵ özni koyı salmas-biz
- 3 didiler imdi Timür Sulţānğa
baralı tekye kılıp Yezdānğa
- 4 şāyed ol Ħandın ötünüp alġay
bizge bir eygülük İdi salġay
- 3255 5 uşbu söz birle barı tüştiler
Ħan-ı dildār sarı tüştiler
- 6 bikler ol niçe laʿīnni körgeç
atların başları üzre sürgeç
- 7 kırdılar barçasın itler yanġlıġ
ol kişiler kim idiler iñġlıġ
- 8 yitti aġa ini Tenbel birle
öldiler niyyet-i mühmel birle
- 9 Ħan u Sulţānnı köre almadılar
dünyāde anıñ üçün qalmadılar
- 3260 10 kim köre almasa uşbu ħannı
yā köre³⁸⁶ almasa bu sulţānnı

³⁸⁵ V: Ø

³⁸⁶ Met.: , 172a/10 yā köre. V: yā köre.

- 11 kör bolsun közi cānı çıqsun
 qaşr-ı iqbālını gerdün yıqsun
- 163b (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 164a 1 çün alarnıñ işi andağ boldı
 şadyāne bile ‘ālem toldı
- 2 fetḥ-nāme bitiben her sarı
 ilçi çapturdu zıll-ı Bārī
- 3 barıban barça vilāyetğa sözi
 Andicān zabtığa meşğül özi
- 3265 4 her Moğolī ki qalıp irdi tirig
 Andicānda çı uşağ vü çı irig
- 5 sürdiler taht-ı Semerqand sarı
 mülk-i pür-mīve [vü] pür-qand sarı
- 6 Andicānnı Cānıbik Sultānğa
 birdi anı tuş itip ihsānğa
- 7 Taşkend ilini Ḥan-ı devrān
 kıldı in‘ām Süyünçek Sultān
- 8 çün aṅğa eyledi in‘ām anı
 boldı ol andağı il birle ganī
- 3270 9 söz yitişgeç basa Türkistānğa
 eyledi luṭf Küçüm Sultānğa
- 10 çün alarnı yibere birdi Ḥan
 didi kim imdi Süyünçek Sultān
- 11 alar barsun küyevini hem-rāh
 bile bolmas ki nidür ḥükm-i İläh
- 164b 1 kızını toy kılip birsün aṅğa
 şehlik esbābını ayırsun aṅğa
- 2 bardı bu söz bile şehzāde ‘Ubeyd
 nāzenīn dilberini kılgalı³⁸⁷ şayd
- 3275 3 ol barıp kāmığa yitti anda
 kām-rān bolsun uşol devrānda

³⁸⁷ V: kılgay

- 4 özi sulţānlar ile Һazret-i Һan
yandı ‘ālemğa yayıp emn ü amān
- 5 bardılar yirlerige sulţānlar
Һan yolıda barı oynap cānlar
- 6 Һan özi tahtıǵa kildi hoş-ħāl
ħaşem u ħaylını kıldı hoş-ħāl

7 Muzafferü’ d-dīn Sulţān Maħmūd Bahadır İmāmü’ z-zamān Һazretige körünüş
8 üçün barganı vü Һazret-i İmāmü’ z-zamān şükrāne üçün
9 toy tartıp sulţānı miħmān kılganı

- 10 çün işitti munı Sulţān Maħmūd
köngli Kiş mülkide boldı hoşnūd
- 3280 11 bardı Kişdin basa Һanğa utru
Һan dime cān-ı cihānğa utru
- 165a 1 ol Semerķandda yitti Һanğa
Һan daǵı kıldı kerem Sulţānğa
- 2 to[y]ladı³⁸⁸ anı vü miħmān kıldı
yaŋǵı başdın anı sulţān kıldı
- 3 tuttı şükrāne üçün şöħbetler
birdi sulţān ilige da’vetler
- 4 tüzdiler ol iki ħur şāhāne
körege birle ħurup peymāne
- 3285 5 her ħur allıda ħımızdın şabālar
körgüzüp şehr ilige debdebeler
- 6 meclisī ħurdılar andaķ ki dime
‘işretī sürdiler andaķ ki dime
- 7 bar idi ol ara sāzende besī
şevķ ile sāz-ı nevāzende besī
- 8 tüzüp irdi biri āheng-i ħicāz
körsetip Şāh Şibānīğa niyāz
- 9 biri eylep idi āheng-i nevā
‘ışķ derdiǵa kılıp irdi devā

³⁸⁸ V: toyladı

- 3290 10 biri āheng-i ʿıraq eylep idi
barça ʿālemdin anı saylap idi
- 11 kıaysılar ney bile dem-sāz idiler
neyğa dem-sāz ü hem-āvāz idiler
- 165b 1 kıaysılar çeng çaladurlar idi
bendedin hūş aladurlar idi
- 2 bende āvāzlarıdın hoş-ḥāl
dünyādin bolup idim fāriğ-bāl
- 3 bezm ilidin bolup irdim ġāfil
sāzıdın³⁸⁹ yığığa könglüm māyil
- 3295 4 közlerimdın aqadur irdi yaş
ḥātırımğa yaqadur irdi yaş
- 5 ḥan külüp menʿ itedür irdi mini
līk min sīm-i sirişk ile ġanī
- 6 Ḥan bolup barçasıdın bī-pervā
miniṅ eşkimdin imes irdi cüdā
- 7 bir ḥarafdın közüme Ḥan nāzır
bir ḥarafdın taqı Sulṭān nāzır
- 8 min alar bezmide mundaq meşğül
bolup irdim yığı birle maqbül
- 3300 9 yığıdın özge işim yoq irdi
ol yığı birle³⁹⁰ köngül toq irdi
- 10 Ḥan taqı yığığa ṭālib irdi
aṅga sulṭān taqı rāğıb irdi
- 11 bu sebebdin ki uşol ikki cān
kim biri ḥan idi biri sulṭān
- 166a 1 asru pākīze köngüllüg idiler
sözni pākīze köngüldin didiler
- 2 gerçi sulṭān idiler şüret ile
taht üzre idiler devlet ile
- 3305 3 līk maʿnā bile derviş idiler

³⁸⁹ V: sāzıdın

³⁹⁰ V: bir

- bāṭinen 'āfiyet-endiṣ idiler
- 4 yoksa Şālih kibi miskīn gedā
bola almas idi anda aṣlā
- 5 ḥāşılā bar idi ḥoş bezmleri
bezm ara dā' iye-i rezmleri
- 6 ança ölüp idi at birle koy
kim tolup irdi barı şehr ü kūy
- 7 hem saçıḳ bar idi yulduzdın köp
hem kiyip kiş ile ḳunduzdın köp
- 3310 8 basa bir ayḡaça toy irdi
toy ol³⁹¹ şāhğa dil-cūy irdi
- 9 Cān Vefā turup üleşti aşın
ötkerip üç felekdin başın
- 10 kiliben ḳıldı Urus Biy ḳısmet
bildi ol işni özige devlet
- 11 ḳoptı ol mecma' ara Şeyḫ Mürīd
kim bahadırlar ara irdi ferīd
- 166b 1 kötere aldı bahadır ülüşin
kim ḳılıp irdi bahadır uruşın
- 3315 2 köterip aşını Sulṭān ḳaşıḡa
ḳoydı vü bardı bu sözninḡ başıḡa
- 3 kim bu sulṭān barıda hīç kişi
dise bolmas ki şecā' atdür işi
- 4 ḳol sunup Ḥazret-i Sulṭān Maḥmūd
aṅḡa oḳ birdi ḳılıban ḥoşnūd
- 5 saçıḳ u aş çü boldı biryān
kitti hem üleşildi yeksān
- 6 çıktı Sulṭān-ı cihān şoḫbetdin
ḥātırı şād bolup ruḫşatdın
- 3320 7 pādişāhāne libāsı birle
pādişāhāne esāsı birle

³⁹¹ V: uşol

- 8 tanğlası atlanıban bardı Buğār
taptı öz mülk ü diyārıda qarār
- 9 līk Ḥan eyledi andağ fermān
kim revān atlana kilsün sulṭān³⁹²
- 10 Karşı üstige vü 'āzim bolsun
11 Tirmiz āhengige cāzim bolsun

167a 1 Ḥazret-i İmāmü'z-zamān ve Ḥalīfetü'r-Raḥman Ebū'l-fetḥ Muḥammed Şibānī Ḥan
Tenbel

2 cānibidin mübārek ḥatırın cem' kılğandın soṅgra Ḥusrev Şāh
3 üstige çirig barurğa fermān kılğanı vü Muẓafferü'd-dīn Sulṭān Maḥmūd
4 bahadırğa buyurğanı kim çiriginiṅ allıda yürüsün ve ol sulṭān-ı
5 'ādil barıp ol vilāyetler ilini tağlardın indürgeni
6 ve Ḥazret-i İmāmü'z-zamān Sulṭān soṅıdın Ḥişārga barganı ve Ḥusrev Şāh
7 ağa inisi bile İmāmü'z-zamān kilgenin bilip vilāyetlerni salıp kaçқанları

- 8 Ḥazret-i Ḥan-ı Süleymān-ferdin
ḥusrev-i 'ādil-i dīn-perverdın
- 3325 9 şādır olğaç basa andağ fermān
atlanıp Karşığa kildi sulṭān
- 10 çiriginiṅ soṅın anda aldı
Tirmiz üstige yürüp yol saldı
- 11 çün ki Derbenddin ötti leşker
kildi Tirmiz tarafıdın bu ḥaber
- 167b 1 kim bozup qal'a-i Tirmizni revān
Bāḳī Bik menzil itiptür Bağlān
- 2 anda hem turğusı yoqtur bāḳī
bolğusı Hind meyige sāḳī
- 3330 3 bu ḥaber Ḥan qaşığa hem yitti
Ḥan işitgeç bu ḥaberni ayttı
- 4 kim yürüp Bāḳī Tarḥan fi'l-ḥāl
Tirmiz üstige açsun per ü bāl
- 5 uşbu ešnāda yitip kildi revān
Ḥazret-i Ḥandın Bāḳī Tarḥan
- 6 didi Ḥan hem yitişiben kiledür
qal'a alur yarağını kılatur

³⁹² V: fermān

- 7 mini Tirmizge revān eyledi Hān
didi zinhār yürüsün Sultān
- 3335 8 eylesün cilve-gehin mülk-i Hışār
tutmasun bu arada hiç qarār
- 9 çün bu yarlıgını işitti ol Şāh
haşmnıᅇ ᅇālidin oldı āgāh
- 10 yürürdi mülk-i Hışār almak için
haşmnıᅇ cānıᅇa ot salmak için
- 11 çün Kāvergāᅇe yitişti Sultān
yahşı söz birle kirişti Sultān
- 168a 1 līk alar kılmadılar sözni kabūl
kıldılar Hāzret-i Sultānı³⁹³ melūl
- 3340 2 kal'a birk irdi vü taᅇ üstide
bar idi niçe bulaᅇ üstide
- 3 didi bu kal'a irür endek yir
tahtını Tinᅇri birür bolsa ne³⁹⁴ dir
- 4 baralı imdi Hışār üstige
yiteli Bāᅇ-ı Çınār üstige
- 5 köreli kim ni-duru[r] ᅇāl anda
ilge ni bolᅇusu aᅇvāl anda
- 6 çün vilāyātᅇa kirdi Sultān
kıldı yarlıᅇ ki çı yahşı çı yaman
- 3345 7 ᅇalk³⁹⁵ mālıᅇa ᅇama' eylesün
mālınıᅇ yahşısını saylamasun
- 8 kim ki il mālıᅇa ᅇāmi' bolsa
yahşılık yolıᅇa māni' bolsa
- 9 talanur ivi vü başı kisilür
başı ᅇurgān işikidin asılır
- 10 çün bu yarlıᅇnı bik ayttı ᅇāzret
bolmadı hiç kişige ᅇudret

³⁹³ V: sultān

³⁹⁴ V: Ø

³⁹⁵ V: kal'a

- 11 kim kişi māl³⁹⁶ sarı köz salgay
yā birevniᅇg per-kāhın alğay
- 168b 3350 1 bar idi qoy bile uy bisyār
tive vü atğa yoğ irdi řümār
- 2 çün kişi salmadı köz māl sarı
kildi sulᅇān qaşığa ᅇalkᅇ barı
- 3 ne ra'iyetğa sipāhıdın elem
ne sipāhığa ra'iyetdin ğam
- 4 qoy bile böri muřāᅇib boldı
uşbu iş asru münāsib boldı
- 5 'adlı³⁹⁷ yayıldı ᅇiřār ehliğa
ᅇükmi ol mülk ü diyār ehliğa
- 3355 6 özi sulᅇān qapadı qurğannı
taş ulus kildi köre sulᅇānnı
- 7 kiltürüp birdiler il māl-ı amān
boldı ol māl ile ᅇurrem sulᅇān
- 8 māl-ı ğāyibni tağı tirdiler
kitken il mālını ayırdılar
- 9 boldı sulᅇān bile kilgen leşker
māl-ı ğāyib bile ᅇurrem yekser
- 10 qaşap olturdılar ol qurğannı
köz tutup turdılar anda ᅇannı
- 3360 11 iki miᅇᅇe kişini dip dil-ᅇvāᅇ
qał'ada salıp idi ᅇusrev řāᅇ
- 169a 1 qał'anıᅇiĝ iĝige kirdiler tiz
barçası tiĝları dik ᅇün-riz
- 2 qał'adın olca alıp çıqtılar
qał'ağa ᅇavf salıp çıqtılar
- 3 Tenbel ol qał'ada çün kıldı maqām
ağa ini bile taptı ārām
- 4 eyledi qał'asını müstaᅇkem

³⁹⁶ V: māl

³⁹⁷ V: 'adl

- yürekin bastı vü boldı muhkem
- 3365 5 fethdin Hāzret-i Hān hurrem ü şād
eyledi Tiᅇrisini şükr ile yād
- 6 boldılar şād barı sultānlar
rezm eylerde kılıp cevlanlar
- 7 leşker olca bile boldı meşgūl
ᅇayu ma'ᅇūl vü ᅇayu nā-ma'ᅇūl
- 8 ᅇayu at u sağıt alıp irdi
sağıtın ignige salıp irdi
- 9 minip irdi atını ol il ara
yürür irdi³⁹⁸ boluban ser-ᅇavᅇā
- 3370 10 ᅇaysı alıp idi saᅇdaᅇ ile oᅇ
Moᅇol öltürgenige ol tanuᅇ
- 11 her kişige ki ni bar irdi naşīb
alıp irdi biriben özige zīb
- 169b 1 ᅇün çirig olcasını alıştı
alışıp ᅇoşlar ara salıştı
- 2 Hān ᅇapay tüştü uşol ᅇurgāᅇa
ᅇorᅇutuban Moᅇol-ı nādāᅇa
- 3 ᅇal'a devride alıp molcarlar
tüştiler şāhlar u serverler
- 3375 4 yayradı Hān çirigi fāriᅇ-bāl
barᅇa ᅇan devleti birle ᅇoş-ᅇāl
- 5 Andicān mīvesi bisyār irdi
her ni anda tileseᅇᅇ bar irdi
- 6 ni'met ü mīve bişip irdi tamām
aşlıᅇı hem yitişip irdi tamām
- 7 ilᅇe bisyār ferāᅇat irdi³⁹⁹
mīve birle barı ᅇuşlar toldı
- 8 içkeri Tenbel-i bed-ᅇāl zebūn
baᅇtı dik başı bolup yirge nigūn

³⁹⁸ 160a: yürüben

³⁹⁹ 160b: boldı V: irdi

- 3380 9 oturup irdi urđan iide
yüz tñmen asret ü armān iide
- 10 alk bisyār idi vñ⁴⁰⁰ azuđ az
hem eğer eylep idi mevsim yaz
- 11 al'a ısığ bolup irdi bisyār
bar idi ilge uyağdın āzār
- 170a 1 iki ayđaa ıdap turdılar
al'anıñ iide olturdılar
- 2 ñn üç ayđa adem urdu eyyām
ilge tığ-ı sitem urdı eyyām
- 3385 3 boldılar alk besī bī-tāat
asru yüzlendi alarge⁴⁰¹ nikbet
- 4 astalık boldı il ire peydā
alknıñ cānını ıldı şeydā
- 5 ñn besī alk öle başladılar
al'adın ba'zı özin taşladılar
- 6 kildiler an aşığa yığlap zār
ıldılar āh u fıđān bisyār
- 7 kim 'ināyet ılıp ey an-ı zamān
sal uruğ kim alınur bu urđan
- 3390 8 al'anıñ ehli bolupturlar zār
ba'zısı adur vñ ba'zı bīmār
- 9 nān yüzün hı kişi körmeydñr⁴⁰²
nān sözün hı kişi sürmeydñr⁴⁰³
- 10 Tenbel öz iide bolmuş ayrān
Mođolı⁴⁰⁴ bī-cigerīdñr nādān
- 11 hem sipāhı añđa dñşmen boldı
hem ra'iyet barısı ivrñldi
- 170b 1 uşbu sözlerni iitge ol an

⁴⁰⁰ 160b: Ø

⁴⁰¹ 161a: alarđa

⁴⁰² 161a: köymeydñr

⁴⁰³ 161a: söymeydñr

⁴⁰⁴ V: Moğol

- eyledi leşker ilige fermān
- 3395 2 kim köçüp ilgeri kınsunlar bat
kılmasun hīç kişi şabr u şebāt
- 3 köçüben ilgeri tüşgeç leşker
boldı Tenbelniñ ili zır ü zeber
- 4 kozğalan tüşti alarğa asru
derd yapuştı alarğa asru
- 5 kal'adın tüşti yana niçe kişi
rezm terğibi barınıñ işi
- 6 Hān çü kırğan sözün itti ma'lūm
didi Tenbelni kılur-min ma'dūm
- 3400 7 tura vü şatunı tayyār kılıñg
iş kılur vaqtını hüküm ile bilinğ
- 8 çün haber taptı bu sözün leşker
tüzdiler tura⁴⁰⁵ vü şatı yekser
- 9 uruş esbābını körgeç tayyār
eyledi hüküm uşol hān-ı kibār
- 10 kim seher vaqtı mükemmel boluñguz
barçañgız tälīb-i Tenbel boluñguz
- 11 çün seher kevkebesi kıldı zuhūr
yaydı 'anber varağığa kāfūr
- 171a 3405 1 cibelig cibesige yapuştı
cibesizniñ içige ot tüşti
- 2 cibesiz kız bile çulğandı revān
kiziniñ içide tolgandı revān
- 3 turalıq turasın alıp yürüdi
atını koşıda salıp yürüdi
- 4 çaldılar Hān kolıda çeng ü çökür
nevbet-i ceng çökür boldı seher
- 3410 5 kildi feryād ite surnā vü nefir
kim bolur Tenbel-i bī-çäre esir

⁴⁰⁵ 161b: tura

- 6 her ʔarafdın basa ǵavǵā vü fiǵān
 ʃīr-merd⁴⁰⁶ ayta bülend urdı uran
- 7 yügrüşüp her sarıdın yittiler
 ʔarım aǵzıda maǵām ittiler
- 8 çün bu ǵavǵānı işitti Tenbel
 fikr ü ʔayǵu bile yitti Tenbel
- 9 kim ki hāzır idi ʔurǵan üzre
 Hānǵa nāzır idi ʔurǵan üzre
- 3415 10 saldılar barça özin ʔurǵandın
 kiçiben barçası baş u cāndın
- 11 çün bu ǵavǵānı işitti Tenbel
 başını alıp u yitti Tenbel
- 171b 1 kirdi erk içre vü muǵkem boldı
 hem-dem-i tefriǵa vü ǵam boldı
- 2 Hān çirigi barısı cevlān-sāz
 seherī ʔuş kibi eylep āvāz
- 3 ʔalʼanıñ tamıǵa mindiler tīz
 ʔılmayın ʔalʼa ilidin perhīz
- 3420 4 ol seher Hān ili andaǵ ki hūrūş
 ʔıǵtılar tamıǵa hān urǵa⁴⁰⁷ kūs
- 5 Tenbel ehli yatıban ivler ara
 mākiyān dik idiler nevha-serā
- 6 ʔalʼada baş alışa almadılar
 şādliǵ nevbetini çalmadılar
- 7 bardılar barçaları yaǵmaǵa
 uçraban her biri bir ǵavǵāǵa
- 8 kirdi yüz miñ kişi ol ʔurǵanǵa
 ʔaşd itip barçası māl u cānǵa
- 3425 9 hʼāce illerni faǵīr eylediler
 Moǵol ilini esīr eylediler
- 10 her Moǵol kim bar idi ʔurǵanda

⁴⁰⁶ V: şīre-merd

⁴⁰⁷ 162b: u[r]ǵaǵ

- her sipāhī ki bar idi anda
- 11 tārī oldı barısıge nikbet
talaşıp kördiler asru zaḫmet
- 172a 1 Tenbel aḡa inisi birle özi
yığılıp erkde bu boldı sözi
- 2 kim bu erk içre tura almas-biz
ni için⁴⁰⁸ özni koyı salmas-biz
- 3430 3 didiler imdi Timür Sulṭānḡa
baralı tekye kılıp Yezdānḡa
- 4 şāyed ol Ḥandın ötünüp alḡay
bizge bir eygölük İdi salḡay
- 5 uşbu söz birle barı tüştiler
Ḥan-ı dildār sarı tüştiler
- 6 bikler ol niçe laʿīnni körgeç
atların başları üzre sürgeç
- 7 kırdılar barçasın atlar yaḡlıḡ
ol kişiler kim idiler ıḡlıḡ
- 3435 8 yitti aḡa ini Tenbel birle
oldılar niyyet-i mühmel birle
- 9 Ḥan u Sulṭānnı köre almadılar
dünyāde anıḡ için qalmadılar
- 10 kim köre almasa uşbu Ḥannı
yā köre almasa bu Sulṭānnı
- 11 kör bolsun közi cānı çıqsun
kaşr-ı iqbālini gerdün yıqsun
- 172b (Bu sayfa boş bırakılmıştır.)
- 173a 1 çün alarnıḡ işi andaḡ boldı
şādyāne bile ʿālem toldı
- 3440 2 fetḫ-nāme bitiben her sarı
ilçi çapturdu zıll-ı Bārī
- 3 barıban barça vilāyetḡa sözi

- Andicān zabtığa meşgūl özi
- 4 her Moğolī ki alıp irdi tirig
Andicānda ı uađ vū ı irig
- 5 sūrdiler taht-ı Semerand sarı
mūlk-i pūr-mīve [vū] pūr-and sarı
- 6 Andicānnı Cānıbik Sultānğa
birdi anı tu itip ihsānğa
- 3445 7 Takend ilini an-ı devrān
ıldı in‘ām Sūyūnek Sultān
- 8 ūn aŋga eyledi in‘ām anı
boldı ol andağı il birle anī
- 9 sōz yitige basa Tūrkistānğa
eyledi luf Kūūm Sultānğa
- 10 ūn alarnı yibere birdi an
didi kim imdi Sūyūnek Sultān
- 11 alar barsun kūyevini hem-rāh
bile bolmas ki nidūr ūkm-i İlāh
- 173b 3450 1 ızını oy ılıp birsūn aŋga
ehlī esbābını ayırsun aŋga
- 2 bardı bu sōz bile ehzāde ‘Ubeyd
nāzenīn dilberini ılıalı⁴⁰⁹ ayd
- 3 ol barıp kāmıa yitti anda
kām-rān bolsun usol devrānda
- 4 özi sultānlar ile azret-i an
yandı ‘ālema yayıp emn ü amān
- 5 bardılar yirlerige sultānlar
an yolida barı oynap cānlar
- 3455 6 an özi tahtıa kildi ho-āl
asem u aylını ıldı ho-āl

7 Muzafferū‘d-dīn Sultān Mamūd Bahadır İmāmū‘z-zamān azretıa
8 kōrūnū uūn barganı vū azret-i İmāmū‘z-zamān ūkrāne
9 uūn oy tartıp Sultānnı mihmān ılıanı

⁴⁰⁹ V: ılıay

- 10 çün işitti munı Sultān Maḥmūd
kōngli Kiş mülkide boldı hoşnūd
- 11 bardı Kişdin basa ḥaṅga utru
Ḥan dime cān-ı cihāṅga utru
- 174a 1 ol Semerḳandda yitti Ḥaṅga
Ḥan dağı kıldı kerem Sultāṅga
- 2 ṭoyladı⁴¹⁰ anı vü mihmān kıldı
yaṅgı başdın anı sultān kıldı
- 3460 3 tuttı şükrāne üçün şöbetler
birdi sultān ilige da'vetler
- 4 tüzdiler ol iki ḳur şāhāne
körege birle ḳurup peymāne
- 5 her ḳur allıda ḳımızdın şabālar
körgüzüp şehir ilige debdebeler
- 6 meclisī ḳurdılar andaḳ ki dime
'işretī sürdiler andaḳ ki dime
- 7 bar idi ol ara sāzende besī
şevḳ ile sāz-ı nevā-zende besī
- 3465 8 tüzüp irdi biri āheng-i ḥicāz
körsetip Şāh Şibānīga niyāz
- 9 biri eylep idi āheng-i nevā
'ıışḳ derdiḡa ḳılıp irdi devā
- 10 biri āheng-i 'ıraḳ eylep idi
barça 'ālemdin anı saylap idi
- 11 ḳaysılar ney bile dem-sāz idiler
neyḡa dem-sāz vü hem-āvāz idiler
- 174b 1 ḳaysılar çeng çaladurlar idi
bendedin hūş aladurlar idi
- 3470 2 bende āvāzlarıdın hoş-ḥāl
dünyādin bolup idim fāriḡ-bāl
- 3 bezm ilidin bolup irdim ḡāfil

⁴¹⁰ 165a: to[y]ladı

- sāzdın⁴¹¹ yığığa könglüm māyil
- 4 közlerimdin aḳadur irdi yaş
hātırımğa yaḳadur irdi yaş
- 5 Hān külüp men' itedür irdi mini
līk min sīm-i sirişk ile ḡanī
- 6 Hān bolup barçasıdın bī-pervā
miniḡ eškımdın imes irdi cüdā
- 3475 7 bir ṫarafdın közüme Hān nāzır
bir ṫarafdın taḳı Sultān nāzır
- 8 min alar bezmide mundaḳ meşḡül
bolup irdim yığı birle maḳbül
- 9 yığıdın özge işim yoḳ irdi
ol yığı birle⁴¹² köngül toḳ irdi
- 10 Hān taḳı yığığa ṫālib irdi
aḡga Sultān taḳı rāḡīb irdi
- 11 bu sebebdin ki uşol ikki cān
kim biri ḡan idi biri sultān
- 175a 3480 1 öttiler barçası çüst ü çālāk⁴¹³
ḡarḳ u teşvīr ḡamıdın bī-pāk⁴¹⁴
- 2 taşkarı gerçi pelengī idiler
līk su içre nehengī idiler
- 3 kim ki ol ḡaylnı ol dem kördi
özni ḡayret bile maḡrem kördi
- 4 suḡa andaḳ ki alar kirdiler
diḡe-sin su kişisi irdiler
- 5 su yüzi hīç körünmes boldı
Hān çirigi bile deryā toldı
- 3485 6 Sırnı bu ṫavr kişi ötmeydür
ötti hem bolsa kişi bütmeydür
- 7 on miḡ ādemni ḡikāyetdür bu

⁴¹¹ 165b: sāzıdın V: sāzdın

⁴¹² V: bir

⁴¹³ V: cerrār

⁴¹⁴ V: āzār

- kim barıp künde kılıp munça ğulū
- 8 Sırnı kiçip dimegeyler Sırdur
kişi bilmes bu ni yaŋlıĝ sırdur
- 9 dime Hān leşkeri tuttu Sırnı
yana bir bir kisip ötti Sırnı
- 10 ötkerip leşker ilin hān sultān
Hıẓr u İlyās kibi boldı revān
- 3490 11 su ili yir ara körgeç Hānnı
öz için ara tilep a'yānnı
- 175b 1 didiler Hān Şibānīdür bu
belki İskender-i şānī'dür bu
- 2 pādīşeh ötmedi mundaĝ hergiz
barça şehlerni kılır ol 'āciz
- 3 kademı yitti biziŋ menzilĝa
kimesi yitküçi⁴¹⁵ bu sāhilĝa
- 4 kılalı pīşkeşini tayyār
tartalı allıĝa bisyār nişār
- 3500 5 su ilide bar idi uşbu hayāl
līk ol pādīşeh-i nīk-hışāl
- 6 kimesini çikiben sāhilĝa
yitti ol Ahsı digen menzilĝa
- 7 su ili barça baķıp kıaldılar
hasret otını yaķıp kıaldılar
- 8 kim nidin kiçke salduķ işini
barıban körmeduķ andaķ kişini
- 9 ol temennā ki alar eylediler
munça ğavĝā ki alar eylediler
- 3505 10 bolmadı rüzī alarĝa ammā
Ahsı ehliĝa anı birdi Hūdā
- 11 kādīvü müftī vü daruĝaları
pīşkeş eylediler cānnı barı

⁴¹⁵ Met.: yitküçe

- 176a
- 1 boldılar barça muḫī'-i fermān
didiler her ni ki ḫükḡ eylese⁴¹⁶ Ḥan
- 2 biz itā'at kılalı cān birle
baralı ḫaşm sarı ḫan birle
- 3 Ḥanike leşkeri olturğan yir
Alaca Ḥan hem özi turğan yir
- 3510 4 biş yağaç yoldur bu menzildin
ger ḫaber barmasa bu maḫfildin
- 5 kaçmasa Ḥanike birle Alaca
kılıban bikleri birle Alaca⁴¹⁷
- 6 siz uşol yirde basar-siz anı
ḫoluḡuzge tüşer olğay ḫanı
- 7 Ḥan alarınıḡ sözidin yaḫşı fāl
tutuban boldı be-ğāyet ḫoş-ḫāl
- 8 didi kim ilgeri kilsün ḫāḏī
sözümüz sırrını bilsün ḫāḏī
- 3515 9 didi ey ḫāḏī-yı ehl-i İslām
biz ki rāḫatnı kılıp özge ḫarām
- 10 tağ u deryā vü beyābān öte-biz
renclerni özümüzge tuta-biz
- 11 kılıç u oḫnı ḫabül eyley-biz
rāḫat ehlini melül eyley-biz
- 176b
- 1 'arızımız bu irür kim āḫir
kılgā-biz yaḫşılıḫ ilge zāḫir
- 2 şer'niḡ şem'ini yarutḫay-biz
cehl bāzārını savutḫay-biz
- 3520 3 birge-biz 'ilm sözige revnaḫ
bolsa tevḫīḫ bile nuşret-i Ḥaḫ
- 4 niyyetimiz bu irür ey ḫāḏī
himmetimiz bu irür ey ḫāḏī
- 5 çün bu sözlerni beyān eyledi ḫan

⁴¹⁶ V: eyledi

⁴¹⁷ V: keleşe

- kıldılar Hanga du'ā yahşı yaman
- 6 kād̄vü müft̄vü erbāb barı
şūf̄vü zāhid ü aşhāb barı
- 7 han için Tinğridin istep nuşret
tutuban Hanning işige himmet
- 3525 8 barçası fātiha hatm eylediler
Han için yahşı du'ā sayladılar
- 9 çıktiler Han kaçığa sofrā vü hān
yaydılar leşkerige aş ile nān
- 10 sofrā vü hānnı kötergeç ol hayl
eyledi Hāzret-i Han at sarı meyl
- 11 atlanıp yol sarı māyil boldı
līkin ol şeh̄r çirigdin toldı
- 177a 1 Han yürüp şeh̄rdin ötgeç fi'l-hāl
boldı tüz leşkeridin māl-ā-māl
- 3530 2 öttiler Han soᅅğidin leşker hem
barça a'dā tarafıdın bī-ğam
- 3 bir yağaç⁴¹⁸ [ötgeç] Ahsıdın ol han
eyledi luᅇf yüzidin fermān
- 4 kim çirigniᅅ atı köp imgendi
içleri köp yürümekdin yandı
- 5 su yaqasında bir otlak körünᅅüz
koşlarıᅅıznmı demī tüşürünᅅüz
- 6 merᅅzārī bar idi anda vasī'
tüşti anda çi şerīf ü çi vażī'
- 3535 7 arpa tapқан atıᅅa yim birdi
yim bile ottın atın ayırdı
- 8 tapmaᅅan arpa suᅅa un çaldı
biriben atıᅅa köᅅᅅlin aldı
- 9 unsız vü arpasız otladı şād
arpa vü un talebidin āzād

⁴¹⁸ V: yığaç

- 10 çirig ehli taķı⁴¹⁹ çalıp talķan
içiben yastana tüşti kalkan
- 11 çırım alıp közdin açķan boldı
közidin⁴²⁰ uyķusı kaçķan boldı
- 177b 3540 1 kildi Ğan yarlıķı kim taᅇgla uruş
boluban bolĝusı yoķ hıç turuş
- 2 tün yarımında köçer-biz mundın
ᅇanlar üstige uçar-biz mundın
- 3 taᅇg başı birle yiter-biz cavĝa
iter işlerni iter-biz cavĝa
- 4⁴²¹ kördiler atlarınĝ tenglerin
tüzdiler rezmĝa āhenglerin
- 5 yayların⁴²² barçası çak eylediler
tutuban ot üze kaç eylediler
- 3545 6 oturup irdi çirigde bir ikev⁴²³
bir kolıda oķ u biride igev
- 7 oķ başaķlarını tız eylediler
oķ u ya üstige rız eylediler
- 8⁴²⁴ kıldılar aķ u kızıl barça yalav
yaķtılar ᅇaşmnı yaķmaķķa alav
- 9 ol çirig barça tüzüp isti'dād
kılıban Tiᅇgrileri atını yād
- 10 kim nefir üni çıkıp Ğan kolıdın
11 koptı atlar⁴²⁵ çavı sulᅇān kolıdın
- 178a 3550 1 il mükemmel idi vü at ᅇayyār
boldılar atlarıĝa barça süvār
- 2 sü⁴²⁶ alıp tiprediler ᅇaşm sarı
ᅇaşmnıᅇ cānı üçün her barı

⁴¹⁹ V: barı

⁴²⁰ V: közdin

⁴²¹ V: bu beyitten önce “çün bu yarlıĝını işitti leşker/kıldılar rezm yaraĝın yek-ser” beyiti yer almaktadır.

⁴²² V: yaların

⁴²³ V: her ikev

⁴²⁴ Bu beyit, V’de iki beyit önce yer almaktadır.

⁴²⁵ atlan

⁴²⁶ Met.:

- 3 tört yıǵaç yolını seherdin ol hayl
bardılar şubhğaça eyle ki seyl
- 4 şubh iginige salıp⁴²⁷ aq 'alem
Han 'alemdarlıǵıdın hurrem
- 5 kiçeniñg zulmetidin baş urdı
hanniñg altun çırayını kördi
- 3555 6 Han daǵı şubhdın oldı hoş-hāl
şubh yaruǵanıdın⁴²⁸ aldı fāl
- 7 didi kim şubh kibi bolgumdur
dehrniñg şahidini qolgumdur
- 8 şubhniñg nūrı dik olgumdur⁴²⁹ faş
hem cihān-gir anıñg dik ki kuyaş
- 9 yaǵınıñg zulmeti def' olǵusıdur
haşmniñg kesreti ref' olǵusıdur
- 10 uşbu niyyet bile ol zıll-ı Hudā
Tiñgriniñg kulluǵını kıldı edā
- 3560 11 çün edā eyledi evrād-ı namāz
'arz itip Tiñgrisige 'acz ü niyāz
- 178b 1 didi ey pādīşeh-i mülk ü melek
halka-i devr işikiñgde bu felek
- 2 barça 'ālemni yaratқан Tiñgrim
cinn ü ādemni yaratқан Tiñgrim
- 3 bir kemīn bende sañga Şibānī
kılma luṭfuñg bile zāyi' anı
- 4 rezm eylerde añga nuşret bir
miḥnetiñg çikti añga devlet bir
- 3565 5 bu münācātını kılǵaç ol Han
atlanıp haşm sarı boldı revān
- 6 ol iki han taqı tuyǵandurlar
gaflet uyqusını qoyǵandurlar

⁴²⁷ V: alıp

⁴²⁸ V: yaruǵındın

⁴²⁹ Met.: alǵumdur

- 7 yasanıp turğan ikendürler çüst
kılıban billerini rezmğa rüst
- 8 Alaca Hān bile on miŋ Qalmağ
barçanıŋ ignide Qalmağ⁴³⁰ quyaq
- 9 Moğolīdin tağı on miŋçe kişi
kim yamanlıq idi barınıŋ işi
- 3570 10 Hānike Hān bile hem köp leşker
bayrı hūn-rīz Moğoldın yekser
- 11 barçası oqçı vü barça qattāl
barçası qatl işidin hoş-hāl
- 179a 1 barça oq atquçı vü sīne-şikāf
her biriniŋ⁴³¹ tilide yüz miŋ lāf
- 2 yana on miŋ kişi bu tavr bile
tüzetip özlerini cevri bile
- 3 ol ara bar idi Babür Mīrzā
anda hem miŋçe yigit ser-ğavgā
- 3575 4 Alaca Hānıŋ iki oğı hem
Alaca Hān dik alar hem muhkem
- 5 rezmniŋ işide dānā barça
kılıç u oqda tūvānā barça
- 6 boldı Qalmağ u⁴³² Moğol otuz miŋ
līk bar irdi qarası yüz miŋ
- 7 atları dīv-şifat özleri hem
özleri dīv-şifat sözleri hem
- 8 dīveler barça beşer şūretide
ğūllar barça beşer hil'atide⁴³³
- 3580 9 yasanıp her biri bir şūret ile
cılve-ger her biri bir hey'et ile
- 10 biriniŋ cibesi atlas taşlıq
bir қоşunğa tutup özi⁴³⁴ başlıq

⁴³⁰ V: Qalmağ

⁴³¹ V: her biri

⁴³² V: Ø

⁴³³ V: şūretide

⁴³⁴ V: özni

- 11 hem⁴³⁵ davulğa başıda zeng tutup
bī-günehler qanıdın reng tutup
- 179b 1 hem kılıçı kınıda müstaḥkem
ḥalk qanıdın rengin ol hem⁴³⁶
- 2 başı üstide yalav ‘acebī
özi at üzre buzav ‘acebī
- 3585 3 ne anıḡ köḡlde imān fikri
ne anıḡ tilide Tiḡri zikri
- 4 yana bir özini aytıp Qalmaḡ
cibesiniḡ taşı eylep yargāḡ
- 5 tüzüben rezm kılur vaqt-ı esās
asıp at boynıḡa bir turfa qutās
- 6 līk ölgen atınıḡ kıyruḡı ol
bikleri ḥanlarınıḡ buyruḡı ol
- 7 yana bir atını kılḡaç tayyār
kıldı tertīb-i celācil bisyār
- 3590 8 barınıḡ şüreti bar irdi ḡarīb
bar idiler barı körmekke mehīb
- 9 kıysı Qalmaḡ diyārıdın idi
Tayşınıḡ ḥayl taparıdın idi
- 10 kıysınıḡ⁴³⁷ mevlıdı irdi Turfan
ötkerip irdi niçe miḡ tūfān
- 11 kıysılarnıḡ vaṭanı irdi Ḥoten
bāḡ u rāḡ u çemeni irdi Ḥoten
- 180a 1 kıysınıḡ yiri idi Isıḡ Köl
kıysınıḡ ivi idi Aqsu Moḡol
- 3595 2 yıḡılıp irdi ‘acāyib ḥaylī
bar idi anda ḡarāyib ḥaylī
- 3 uşbu şüret bile barça yasanıp
turdılar⁴³⁸ barça yasanıp tüzenip

⁴³⁵ V: her

⁴³⁶ Vezin bozuk.

⁴³⁷ V: kıysı

⁴³⁸ V: tüzdiler

- 4 rezm eylerğa müheyyā barça
rezm işide tüvānā barça
- 5 ol çirig kim köpi küffār idiler
gerçi il közige bisyār idiler
- 6 līk Hān vehmidin ol hayl-ı tamām
kıldılar özge tiriglikni harām
- 3600 7 tal yafraqı kibi titrediler
lāle evrāqı kibi titrediler
- 8 Hāzret-i İmāmü'z-zamān Moğol hanları bile uruş kılıp başkanı
- 9 kün çıkar çıkmasıda Hāzret-i Hān
boluban yüzi kuyaş dik tābān
- 10 miniben fetḥ ü zafer tevsenige
saldı ot millet ü dīn düşmenige
- 11 Tīngri birgen çirigi bar irdi
ḥaşem ü ḥaşmeti bisyār irdi
- 180b 1 līk taşlap barını ilğadı ol
kildi üç kün ara on künlük yol
- 3605 2 kildi on miṅg kişi yüz miṅg kişidin
kılmayın vehm Moğol sançışidin
- 3 iliniṅ köpi Şibānlıg irdi
irtedin özige sanlıg irdi
- 4 taqı bar idi her⁴³⁹ ildin katıda
barçası şıdık bile hizmetide
- 5 Sicivut birle Kıyatı köp idi
iliniṅ yahşısı şıfātı köp idi
- 6 bar idi allıda bī-ḥad Koṅrat
barça ḥalk içre pesendīde-şıfāt
- 3610 7 bar idi allıda Burqut bisyār
barça rezm-āver ü Rüstem-girdār
- 8 köp idi Maṅgqıt u Nayman asru
barça şāyeste-i iḥsān asru

⁴³⁹ Met.: bir

- 9 köp idi Durman anıñg hizmetide
barçası cānların oynap qatıda
- 10 Uşun ol arada bisyār irdi
barçası cānga vefādār⁴⁴⁰ irdi
- 11 Quşçınıñg qavmi keşir irdi besī
şıdķ u iħlāş-pezīr irdi besī
- 181a 3615 1 bar idi yaħşı kişiler ol ara
barçasıdın sarı nükte-serā
- 2 hem Celāyir ilidin bar irdi
anda Qarlıķ taķı bisyār irdi
- 3 bar idi leşkeride köp Sulduz
qaysı Sulduz idi vü qaysı Nüküz
- 4 qaysılarnı dir idiler Tamadur
qan alarnıñg qılıçıdın tamadur
- 5 köp idi leşkeride qavm-i Tatar
bar idiler barı çüst ü cerrār
- 3620 6 boldı Qonğrat uluđı⁴⁴¹ bir Qonğrat
kim Huseyn ile 'Alīdür anğa at
- 7 bar idi Han qaşıda asru 'azīz
şāhib-rāy idi vü 'aql u temyīz
- 8 Hācī Gāzī idi Mañgqıt uluğı
Mañgqıt ili ara edgü uruğı
- 9 edgü oğlı taķı bisyār irdi
Hamzanı hem ol ara bar irdi
- 10 Quşçıdın bar idi ol vaķt Köpek
qatıda Quşçıdın üç yüz Özbek
- 3625 11 barçası Han yolıda cān-efşān
barça cān birle rehīn-i fermān
- 181b 1 yana Quşçı ilidin Ya'ķūb
bar idi řal'atı Yūsuf dik hūb

⁴⁴⁰ V: mededkār

⁴⁴¹ Met.: aluğı, V: uluğı

- 2 çïçen irdi vü suhan-sâz asru
rezm ara 'arbede-perdâz asru
- 3 ini irdi Qaraçın Dîvânğa
hem kökeltaş Şibânî Hanga
- 4 Qaraçın oğlı taqı bar irdi
atı Qanber özi serdâr irdi
- 3630 5 Han siver irdi anı haddin taş
kim vefâdâr idi hem kökeltaş
- 6 Cân Vefâ Durman uluğı irdi
Qaçu Mergenning uruğı idi
- 7 mu'teber irdi besî Han qatıda
şarf itip 'ömrini Han hizmetide
- 8 pehlivân irdi vü pür-dil asru
bar idi rezmğa mâyil asru
- 9 qolıda miñçe kişi bar irdi
kim barı bir birige yâr irdi
- 3635 10 ol idi oñg qolınıñ serdârı
qolınıñ haylı bahadır barı
- 11 sol qolınıñ biki irdi Qanber
barça Nayman ulusığa server
- 182a 1 yiti yüzçe kişisi bar irdi
kim barı rezmde der-kâr irdi
- 2 hem bahadırlarından Şeyh Mürîd
bar idi feth hişârığa kilîd
- 3 asru pür-dil idi vü merdâne
bar idi rezm işide ferzâne
- 3640 4 iki yüzçe nökeri bar irdi
barçası rezmde cerrâr⁴⁴² irdi
- 5 Ebü Kec irdi yana bir serdâr
içkisiniñ içinde kâr-güzâr
- 6 yana bir içkileridin Çalbaş
ol dağı yaqşı qılur irdi savaş

⁴⁴² V: tayyâr

- 7 Bavbek hem bar idi asru bik
ol dağı bar idi bir Rüstem tik
- 8 köp idi asru bahadır qolıda
qoyuban barçası başlar yolıda
- 3645 9 ger disem barçasını zıkr itsem
tapa alman niçe kim fikir itsem
- 10 çehresi⁴⁴³ miñg bar idi nām-be-nām
tutuban allıda dāyim ārām
- 11 yana miñg içkisidin bar irdi
barı bayrı vü vefādār irdi
- 182b 1 yana bir miñg bar idi onğ qolıda
yana bir miñg taqı hāzır solıda
- 2 tört miñg Özbek idi uşbu tarıq
barça bir birge qarındaş u refik
- 3650 3 cibesiz bir kişi tapılmas idi
cibesiz Han qolığa kilmes idi
- 4 hem davulğasız imes irdi sağıt
Özbek ansız dimes irdi sağıt
- 5 irniñg iki atı tayyār irdi
quş kibi atları tayyār irdi
- 6 hem at üstide sağıtğa cevlan
hem davulğa sağıt üstide ‘ayān
- 7 cibelerniñg taşı muħmel barça
cibeler işi mükemmel barça
- 3655 8 içide nād-ı ‘Alī qazılğan
niçe āyāt taqı yazılğan
- 9 yaları barça Buħārā yayı
qımşanıp yağını körgen sayı
- 10 oqları sözleri yañlıg barı rāst
sözleri özleri yañlıg barı rāst
- 11 çirigi tiğları yanlarıda

⁴⁴³ Met.: V: çehresi

- muntazır yaları qurbānlarında
- 183a 1 kim qaçan hayl-ı Moğoldın qutulup
şükrler aytqa-biz şād bolup
- 3660 2 Uratipe dağı ol han qolıda
Fān u Kīštūd hem anıñg yolıda
- 3⁴⁴⁴ bar idi qal'aları Hayber dik
qal'alar içre ili kāfir dik
- 4⁴⁴⁵ mülkniñg bir yanı Şayram irdi
bir yanı Zerq u Yorgam irdi
- 5 munça leşker bile hāşıl ol Han
bolmadı rezmğa māyil ol Han
- 6 özini bī-dil ü 'āciz kōrdi
inisini tiletip kiltürdi
- 3665 7 inisi asru dil-āver irdi
öziniñg haylığa server irdi
- 8 Alaca Han idi anıñg atı
ańğa bar irdi şecā'at zātī
- 9 taht-gāhı bolup irdi Turfan
hem Hıtağa salıp irdi Turfan
- 10 muṭṭasıl uruş Qalmaq bile
yürüş ü turuşı Qalmaq bile
- 11 ol kilip bir niçe lāf atqandur
bir niçe sehm-i güzāf atqandur
- 183b 3670 1 Hańğa yitkendür anıñg lāfları
kār itkendür anıñg lāfları
- 2 Han anıñg sözleridin tünd oldı
ğayretidin içi taşı toldı
- 3 kıldı yarlıg ki barı sultānlar
hem qaraçılar u hem oğlanlar
- 4 barça [i]llik⁴⁴⁶ tüzüp esbāb u yarağ

⁴⁴⁴ V: 4. satırdadır.

⁴⁴⁵ V: 3. satırdadır.

⁴⁴⁶ Met.:

- közlesünler barı leşkerde ferāğ
- 5 barçası küç bile kilsünler
tınç hâtır bile iş kılsunlar
- 3675 6 bolmağunça Moğol işi bir yan
mülkige bargusı yoğ hîç Sultān
- 7 yarlıgınıñ yosunı birle barı
yığılıp kildi vü hem küçleri
- 8 hayl u leşker yığılıp kilgünçe
öz yarağını kılıp kilgünçe
- 9 ol iki han tarafiga bu han
bu gazelni aytıp kıldı revān
- 10-11 Hâzret-i İmāmü'z-zamān ve Halifetü'r-Rahmannıñ gazeli
- 184a⁴⁴⁷ 1 ey 'ākilān ey 'ākilān terk it sin imdi bu cihān
2 cān bülbüli pervāz iter menzil-gehidür āsumān
- 3680 3 büt-hāneni vīrān kılıp meyhāneni ma'mūr⁴⁴⁸ kılıp
4 külhan imestür menziliñ gülşen heves kılgıl revān
- 5 ber-hem urayın 'aql u hüş vīrān kılayın nefsi-i h'ış⁴⁴⁹
6 bīgāneni āšnā kılıp tün kün közetkil baht-ı han
- 7 köñglüm ğamın bī-ğam kılıp Hağ derdini maħrem kılıp
8 bolsa cerāhat im kılıp bolgıl tabīb-i miħribān
- 9 tartıp Semerğand leşkerin yürüp Moğol üstige min
10 İslām tīğın tīz itip ber-hem urayın Qalmağān
- 11 İslām-min İslām-min küffār küfri neylesün
184b 1 küffār bīğın min kisey⁴⁵⁰ qalmasun andın hîç nişān
- 3685 2 şehbāz boldı Çingizī sīmurğ u 'anğā kaydadur
3 min-min muħītnıñ cevheri cevherni bilmes ins ü cān
- 4 ey kehrübā ma'mūr itey köp dürr ü mercānlar töküp
5 ol dilbering derdi bile otğa yanar-min her zamān
- 6 Şibānī sözüñ kısqā kıl yürü[r] yoluñrı rāst kıl

⁴⁴⁷ Müstef'ilün/müstef'ilün/müstef'ilün/müstef'ilün vezniyle yazılan bu gazel Şiban Han Divanı'nda 222. şiir olarak yer almaktadır.

⁴⁴⁸ Met.: ābādān ŞHD ma'mūr

⁴⁴⁹ ŞHD nefsi-i hoş

⁴⁵⁰ V: biçeyin kiseyin

- 7 tūfī sözi şeker-turur murdār qarğa nā-kesān
- 8 bu ğazel ilge yayılğaç⁴⁵¹ anda
qalmadı t̄āqat ol ikki ħanda
- 9 didiler imdi ni bolsa bolsun
‘ömrimiz sāġarı tolsa tolsun
- 3690 10 uruş eyler-biz uşol Ĥan birle
eyleben cehd ü cedel cān birle
- 11 yıġdılar bu söz ile leşkerni
bozdılar ħarc salıp kişverni
- 185a 1 birdiler ilge ‘ulūfe bisyār
kıldılar rezm yaraġın tayyār
- 2 kılıban il ulusın nā-ĥoşnūd
çıqtılar ol iki ħan ĥışm-ālūd⁴⁵²
- 3 yıġılıp kildi ise leşkerler
kıldiler qatlarıge serverler
- 3695 4 meşveret eylediler yaĥşı yaman
fıkrini sayladılar yaĥşı yaman
- 5 ‘āqıbet fikr muñġa taptı qarār
kim uruş ħan bile bardur düşvār
- 6 ĥāliyā Uratipe qurġanı
Neretü(?) qal‘asıġa bar s̄ānī
- 7 bardur ol qal‘ada biş miñġ leşker
qātil ü şaf-şiken ü celd⁴⁵³ ekşer
- 8 kilip üç qatla ni kıldı añġa Ĥan
imes ol qal‘anı almaq āsān
- 3700 9 anı almay biri ol kilgüsi yoġ
sırrımızni basa ol bilgüsi yoġ
- 10 biz anıñ birle uruşkunça bu tavr
eylegünçe özümüz cānġa cevr
- 11 Andicānnı ni üçün almas-biz

⁴⁵¹ V: yayılğaç

⁴⁵² V: nā-ĥoşnūd

⁴⁵³ Met.: cedl

- hākimğa nige ot⁴⁵⁴ salmas-biz
- 185b 1 öz atamıznıñ iterçisüdür ol
atası bizge irür bayrı Moğol
- 2 maşlaḥat imdi budur kim iki ḥan
eylegeyler kişiler Ḥaḅaḅa revān
- 3705 3 şulḥ sözün aḅḅa ‘arż itkeyler
bat yürüp ḥizmetiḅa yitkeyler
- 4 şulḥ sözün işitgeç ol ḥan
kılur āḥeng-i Semerḅand revān
- 5 tarḅatur leşkerini her sarı
leşker ivlerige barurlar barı
- 6 kişi ol Ḥaḅaḅa barıp kilgünçe
fikrimizni taḅı ol bilgünçe
- 7 Andicān mülkini biz alur-biz
bikiniñ cānıḅa ot salur-biz
- 3710 8 aşlık üstige barur-biz ḥālā
birür ol ḅal’a ilin bizge Ḥudā
- 9 uşbu sözler bile ol ikki ḥan
kıldılar ilçilerin ḅaḅaḅa revān
- 10 Andicān sarı hücüm eylediler
il ulus barı hücüm eylediler
- 11 yittiler Aḅsı digen ḅurḅaḅaḅa
kirmedi Aḅsı ol ikki ḅaḅaḅa
- 186a 1 aşlıḅını yidürüp öttiler
Andicānnıñ yolını tuttılar
- 3715 2 Andicān birle besī Aḅsı ara
Arḅıyān atlık idi bir me’vā
- 3 yitip ol yirge nüzül eylediler
şehriḅa ‘azm-i duḅül eylediler
- 4 fāriḅ andın ki ni kılḅaydur devrān
başları üzre niteḅ kilgey Ḥan

⁴⁵⁴ V: at

5 H azret-i İm am 'z-zam n ve Hal fet 'r-Rahman H anike H an bile Alaca H an-
6 m ng il isini alıp Mo olist ng a  irig tart anı

- 7 d asit n  i it imdi H andın
ya'n  ol p di eh-i devr ndın
- 8 Mo ol ol s z bile v  H azret-i H an
tileben nu ret   feth-i Yezd n
- 3720 9 mindi devlet atı a  ah ne
s rdi ol p di eh-i ferz ne
- 10   n K hek suydın [ tti]⁴⁵⁵ ol  ah
yitti ol il i digen n me-siy h
- 11 h anların ng s zini 'arz itti
'arz itip  ulh s zige yitti
- 186b 1 H an didi Uratipege yitmey
 irig ol  al'a sarı darıtmay
- 2  ulh s zige cev bım yoktur
Tingri lu fi bile k ngl m toktur
- 3725 3 u bu s z birle y r di ol h an
t  Rib t-ı Melik   S bist n
- 4 ha mn ng h lini anda bildi
bir ki i anda til alıp kildi
- 5 s zi bu kim y r ben ol iki h an
Andic n bardılar eylep cevl n
- 6 H ng  bu kı  a    ma'l m oldu
s zi keyfiyyeti mefh m oldu
- 7 didi Tenbel ma ng  n ker boldı
a ng  i b l m yesser boldı
- 3730 8 yiberip  arda ını  atım ga
 u be o udı minin ng atım ga
- 9 ol iki h an k re almaslı dın
mini k r p tura almaslı dın
- 10 boldılar d  men anin ng c nı ga
t  ki kirgeyler anin ng  anı ga

⁴⁵⁵ V:  tti

- 11 imdi oħşaş budur ey sultānlar
ey qaraçılar vü ey oğlanlar
- 187a 1 kim ħalāş eylege-biz Tenbelni
özge ħāş eylege-biz Tenbelni
- 3735 2 uşbu söz birle revān boldı Ħan
boldı leşker tağı fi'l-ħāl revān
- 3 yürüben Sır yoluğa indiler
tüşüben anda demī tındılar
- 4 Ħan didi kim kiçeli deryādın
öteli tağ bile ħārādın
- 5 baralı rāst Moğol kişverige
salalı zelzeleler kişverige
- 6 ol bizniġ kilgenimizni bilse
urunup her sarıdın kim kilse
- 3740 7 biz anı yir ile yeksān kılalı
barça 'ālemni gülistān kılalı
- 8 Ħan bu söz didi velī sultānlar
didiler Ħan yolıdadur cānlar
- 9 luţf itip munda özi tursun Ħan
eylesün ol sarı bizlerni revān
- 10 biz barıp ni dise andağ kılalı
kılıban işni qayıp kileli
- 11 ger ġaraż bu ki qıtulsa Tenbel
sözni⁴⁵⁶ andağ ki diyildi evvel
- 187b 3745 1 yurtavul barsa Moğol leşkerige
fitneler salur ikin leşkerige
- 2 ol siziġ kilgeniġizni bilse
sırrını bilgeniġizni bilse
- 3 oltura almas ikin ol yirde
o⁴⁵⁷

⁴⁵⁶ V: sözi

⁴⁵⁷ Bu satıra başka bir şey yazılmamıştır. V: oltura almas ikin ol yirde

- 4 Ḥan bu söz birle iki miñçe kişi
yiberip şabr u şebât oldı işi
- 5 kaldılar Ḥan bile⁴⁵⁸ sultānlar hem
allıda cān bile oğlanlar hem
- 3750 6 Ḥan yibergen iki miñ çağlı қазақ
tüzüben Ḥan yolıda mihr ü vifāḵ
- 7 kiçtiler tün ara Sırdın fi'l-hāl
Şehruhiye⁴⁵⁹ yolın eylep pāmāl
- 8 qal'asınıñ tuşıdın öttiler
onça atlıq kişisin tuttılar
- 9 sözleri bu ki bizniñ ḥanlarımız
kim alar yolıdadur cānlarımız
- 10 Andicāngā çü yürür boldılar
uşbu kişveri tüzide toldılar
- 3755 11 didiler anı munı bilmes-biz
ḥaşmnı almağunça kilmes-biz
- 188a 1 kılsa nā-gāh ḥimāyet aṅga Ḥan
çapar irkin bu vilāyetni yaman
- 2 qal'alarını ḥod ala almastur
qol sitem birle sala almastur
- 3 birkitip qal'alarını ḥāşıl
boldılar ol sarı imdi māyil
- 4 bardur Aḥmed Bikimiz qurganda
andın özge kişi yoqtur anda
- 3760 5 uşbu sözler bile ol yurtavul
salıban ilgeri soñ çağdavul
- 6 yandılar Ḥan sarı ol kişverdin
toñguluban barı ol kişverdin
- 7 ol ḥikāyet çü yitişti Ḥaṅga
tapşurup öz işini Yezdāngā
- 8 meşveret eyledi sultānlar ile

⁴⁵⁸ V: Ø

⁴⁵⁹ Met.:

- didî rezm eylegeli hanlar ile
- 9 kayda kim bolsa alar biz niteli
Tiᅇgri birse⁴⁶⁰ alıban kaytalı
- 3765 10 aruᅇ⁴⁶¹ atlıᅇı Hocend iᅇre salıp
simiz atlıᅇnı ᅇolumızge alıp
- 11 ılgasek asru hoᅇ-āyende kilür
iᅇimiz asru nümāyende kilür
- 188b 1 barᅇa bu sözge ᅇulaᅇ tuttilar
her ni Han didi aᅇga büttiler
- 2 ᅇün bu söz birle yürüp kildiler
barᅇa ılgar yaraᅇın ᅇıldılar
- 3 ᅇıldılar özlerini ᅇüst havāᅇ
pāyimāl eylediler hāᅇ u havāᅇ
- 3770 4 aruᅇ at birle ağır yükni ‘avām⁴⁶²
saldılar ᅇehr-i Hocend iᅇre tamām⁴⁶³
- 5 boldı Han yarlıᅇı kim yaᅇᅇı yaman
tört künlük azuᅇ alsun yeksān
- 6 irniᅇg ikki atını⁴⁶⁴ alsunlar
cibedin özgesini salsunlar
- 7 bir davulᅇa bile bir cibe yiter
bolmasa özge nime irge niter
- 8 ᅇün bu yarlıᅇ il ara aylandı
barᅇa ᅇollarda ᅇirig saylandı
- 3775 9 ᅇiᅇiniᅇg yaᅇᅇısı atlandı tamām
bardılar ol kün Kend-i Bādām⁴⁶⁵
- 10 andın atlanᅇan ile rāst nasūᅇ
bardılar ᅇaᅇmni eylep mensūᅇ
- 11 bardılar andın Hoᅇan[d] orᅇin⁴⁶⁶
ᅇıldılar anda muᅇālifᅇa kemīn

⁴⁶⁰ Met.: birise V: birse

⁴⁶¹ V: aruᅇ

⁴⁶² V: tamām

⁴⁶³ V: ‘avām

⁴⁶⁴ V: ayını

⁴⁶⁵ Vezin bozuk.

⁴⁶⁶ Vezin bozuk.

189a 1 Hâzret-i İmâmü'z-zamân ve Hâlifetü'r-Raḥman Tenbelğa yarlıg yiberğeni

- 2 yazdılar hizmet-i Tenbelğa nişân
kim işittük ise kim ol⁴⁶⁷ iki ḥan
- 3 siniṅ üstige yürüp bardılar
sini bî-çâre körüp bardılar
- 3780 4 biz saṅğa çâre kılugğa kildük
düşmen âvâre kılugğa kildük
- 5 imdi merdâne bol ey Tenbel sin
kıлмаğıл мүлк işini mühmel sin
- 6 kim yitiştük saṅğa ılgar kılıp
ḥaşmını yir bile hemvâr kılıp
- 7 sin çü izhâr-ı muḥabbet kıldıṅ
özni şâyeste-i devlet kıldıṅ
- 8 bizni dip bayrılarıṅdın kiçtiṅ
bizni dip cām-ı muḥabbet içtiṅ
- 3785 9 biz taqı sini cüdâ körmes-biz
saṅğa miḥnetni revâ körmes-biz
- 10 ḥaşmıṅğa ḥaşmlıq izhâr iteli
'ömridin ḥaşmını bîzâr iteli
- 11 kim ki bizni dise biz hem dir-biz
dostluq sözini muḥkem dir-biz
- 189b 1 kim bizniṅ itekimizni⁴⁶⁸ tutsa
cür'a-i sāğarımızni yutsa
- 2 zâyî' itmes-biz anı biz hergiz
anı qoymas-biz hergiz 'âciz
- 3790 3 zerreī bolsa quyaşī bolur ol
âsumân tigreside ivrülür ol
- 4 imdi sin salma köṅglüni zinhâr
kim saṅğa bolğusıdur devlet yâr
- 5 bu nişân çün ki mükemmel boldı

⁴⁶⁷ V: Ø⁴⁶⁸ Met.: itmekimizni V: itekimizni

ilçimiz 'āzim-i Tenbel boldı

6 Tenbelniḡ Bik Tilbe atlık ağası körünüške kilgeni

- 7 Mergınān ḡaddiḡa yitgeç ilçi
kışşanıḡ şerḡini itgeç ilçi
- 8 Tilbe atlık ağası Tenbelniḡ
İsten atlık ağası Tenbelniḡ
- 3795 9 ötkerip ilçini Tenbel sarı
eyledi Tiḡriḡe şükr izḡarı
- 10 çapa oḡ Ḥan қаşıḡa kildi revān
pīškeş eyledi Ḥan allıda cān
- 11 didi ey pādīşeh-i bī-hemtā
yār bolsun saḡḡa eltāf-ı Ḥudā
- 190a 1 bizge sizdin ne 'ināyetdür bu
luḡf-ı bī-ḡad ü 'ināyetdür⁴⁶⁹ bu
- 2 kilmesenḡ irdi barur⁴⁷⁰ irdük biz
baḡtımız dik қарарıp irdük biz
- 3800 3 bu ḡikāyetni diben ol Tilbe
başladı ḡaşm sarı yol Tilbe
- 4 didi Aḡsıdın ozup iki ḡan
Aḡsı ilini bozup iki ḡan
- 5 Arḡıyā[n] şehride sākındürler
ol maḡalde muḡavaḡtındurlar
- 6 bizni 'āciz kılıp özni ḡoş-dil
olturupturlar bizdin ḡāfil
- 7 yürünḡiz Aḡsı tuşıdın öteli
köḡlümizni iş itip savutalı
- 3805 8 kimeler bardur anda ḡayyār
sal üçün bar қамış hem bisyār
- 9 Ḥan bu söz birle revān 'azm itti
Sırdın ötmekni revān cezm itti

⁴⁶⁹ Met.: nihāyetdür, V: 'ināyetdür

⁴⁷⁰ Met.: barıp, V: barur

- 10 tünle oq Ahsığa yavuştılar
Sır boyığa iniben tüştiler
- 11 taᅇg namāzını kılıp Hāzret-i Hān
turdı andaᅇ ki Süleymān-ı zamān
- 190b 1 kimeçiler kime kiltürdiler
barça Hān hāzretini kördiler
- 3810 2 hūkm boldı ᅇalāyık ötsün
ötüben Sır kıraᅇını tutsun
- 3 ᅇan u sulᅇānlar ile mīrzālar
kime üstide kılıp ᅇavᅇālar
- 4 ötiler eyle ki aytıp bolmas
til alar vaşfıda hīᅇ ivrülmes
- 5 bar-ıdı⁴⁷¹ tört kime ol tuşta
her bir on ᅇatnadı bolᅇay tuşta
- 6 bolᅇuᅇa rāst namāz-ı pīşīn
ötiler barça sa'ādetᅇa ᅇarīn
- 3815 7 ol öterde kimeᅇe kim baᅇtı
köpi at⁴⁷² ᅇuyruᅇığa sal taᅇtı
- 8 salmadı köz kimeᅇe bayrı ᅇazak
kime sözidin özin tuttı yıraᅇ
- 9 sısturup saldı barı baş ayaᅇın
oᅇ yayı bile bolᅇan yaraᅇın
- 10 ᅇırmaban sal üzre muᅇkem ᅇıldı
salnı küpser bile hem-dem ᅇıldı
- 11 özi atını alıp tüşti revān
ᅇıldı suçılıᅇını ilᅇe 'ayān

⁴⁷¹ V: bar idi

⁴⁷² V: öz

5. DİZİN

5.1. Dizin İle İlgili Notlar

- a. Bu bölümde *gramatikal dizin* ve *özel isimler dizini* yer almaktadır. Dizin oluşturulurken *TürkSözDiz*⁴⁷³ programının 3.1. sürümü kullanılmıştır.
- b. Madde başları özel isimler hariç küçük harfle yazılmıştır.
- c. Dizine metinde geçen her kelime alınmıştır.
- d. Kelimelerin sözlük anlamları göz önünde bulundurulsa da metindeki kullanımlarına göre anlam verilmiştir.
- e. Aynı yazılan ancak farklı anlama gelen kelimeler ayrı birer madde başı olarak alınmış ve parantez içerisinde rakamlarla gösterilmiştir.
- f. Türkçe olmayan kelimelerin kökenleri parantez içerisinde belirtilmiştir.
- g. Yan ve mecaz anlamlar *1., 2., 3. ...* şeklinde numaralandırılarak aynı madde içerisinde verilmiştir.
- h. Kelimenin birden fazla yazımı var ise *krş.* kısaltmasıyla ilgili diğer madde başıyla karşılaştırılabileceği belirtilmiştir.
- i. Eklerin sıralanışı alfabetiktir. Kelime ek aldığı bir ses hadisesi gerçekleşmişse bu durum parantez içerisinde belirtilmiştir. Örneğin *oğul* kelimesi teklik üçüncü şahıs iyelik eki aldığı dizinde *o. + ı (oğlu) 003b/6* şeklinde gösterilmiştir.
- j. Tamlamalar ve birleşik fiiller ayrı birer başlıkta verilmemiş madde içerisinde alfabetik olarak sıralanmıştır. Bu birleşik yapıların anlamları, ilk kelimesinin geçtiği madde başında tırnak içerisinde verilmiştir.
- k. Tasvir fiilleri ilgili fiil maddesinde ayrıca gösterilmiştir.
- l. Metinde aynı kişinin farklı unvanlarla yer aldığı pek çok örnek vardır. Bunlar dizinde ayrı birer madde başı olarak gösterilmiş ancak her birine tekrar tekrar anlam verilmemiş *bk.* kısaltmasından sonra anlamın bulunduğu maddeye gönderme yapılmıştır.

⁴⁷³ İlgili programa <http://mbozuyla.pau.edu.tr/> adresinden erişilebilir.

5.2. Gramatikal Dizin

A

āb (Far.) su

- ā. 056a/9, 059b/5
 ā.- 1 hayāt “hayat veren su”
 112b/11, 113a/1
 sāgar-ı nūş-ı ā.- 1 hayāt 024b/8
 ā.- 1 hayāt-ı cāndın “cana hayat veren sudan” 111a/9
 ā.- 1 rüy “yüz suyu, şeref” 048b/6,
 071a/7
 ā. u āteş 052b/4

āb-rüy (Far.) yüz suyu, şeref

- ā. 037a/5

ābāft (Far.) çok kalın ve sağlam bir tür kumaş

- ā.+ ığa 112b/10

abağa (Moğ.) amca

- a.+ sı 024b/1

ābdār (Far.) 1. keskin, parlak (kılıç, hançer vb.)

- ā. irdi 129a/6
 hançer-i ā. 033a/5, 054b/8
 2. parlak, renkli (mücevher vb.)
 gevher-i ā. 001a/11

‘acāyib (Ar.) alışılmışın dışında, acayip

- ‘a. 154b/7, 180a/2

‘aceb (Ar.) acayip, garip

- ‘a. 001a/8, 040a/11, 054b/2,
 055a/10, 058b/3, 076a/10, 111a/10,
 140b/1
 ni ‘a. 072a/6, 106a/2, 115b/11

‘acebī (Ar.) bir acayip, bir garip

- ‘a. 179b/2

‘acībī (Ar.) çok acayip

- nağş-ı ‘a. 136b/2

‘āciz (Ar.) aciz, zayıf, zavallı

- ‘ā. 057a/7, 100b/2

- bī-dil ü ‘ā. 183a/6

- ‘ā. boldılar 104a/3

- ‘ā. bolup 078a/9

- ‘ā. irdi 129b/7

- ‘ā. kılp 190a/6

- ‘ā. kılpur 175b/2

- ‘ā. koymas-biz 189b/2

- ‘ā. olğanğa 089a/9

- ‘ā. olğanığa 044b/7

acun dünya, kainat krş. dünyā, dünyī, ocun

- a.+ dın 016b/10

‘acz (Ar.) gücü yetmeme, acizlik

- ‘a.+ ni 111b/6

- ‘a. ü niyāz 109b/1, 178a/11

aç- açmak

- a.- a birsün 122b/5

- a.- iban 002a/6, 015b/11, 019b/11,
 076a/11

- a.- ip 018a/11, 020b/4, 074b/8,
 094a/1, 096b/6

- a.- kılan boldı 177a/11

- a.- kıy 112a/3

- a.- kıça 051b/3

- a.- kınça 051b/10

- a.- mağı 041b/11

- a.- masalar 138b/9

- a.- mayın 084b/5

- a.- sun 167b/4

- a.- tı 015a/9, 018b/5, 021a/2, 118a/6

- a.- tılar 141a/1

- a.- up 054a/8

aç yemek yeme ihtiyacı duyan, aç

- a. 049b/6

- a.+ dur 161a/8, 170a/8

açığ acı, ızdırap, üzüntü

- a. 047b/8

- a. bolsa 059b/11

- a.+ ını 019b/8

- açıl-** açılmak
 a.- dı 038a/3, 091a/5, 107b/2, 124a/8, 153b/5
 a.- ğaç 121a/6
 a.- ğandın 139a/10
 a.- ğunça 141b/9
 a.- mış 043a/11
 a.- sun 031b/6, 061b/5
 a.- ur 042a/10, 106a/8
- açkuçı** açıcı, açan
 a. 033a/5
- a'dā (Ar.)** düşmanlar
 a. 177a/2
 hayl-i a. 071b/5
 a.+ nı 136a/4
 a.+ sı birle 016b/1
- adağ** ayak krş. ayağ ayak
 a. 032b/1
 başın a. 032a/4
 başındın a. 032b/1, 072a/9
 başlarındın a. 023b/11
 a.+ ı 048b/7
 a.+ ığa 067b/1
 başımdım a.+ ımğa 068b/11
 a.+ ın 055b/2
 a.+ ınğ 062a/4
 a.+ ında 046b/3
 a.+ ınınğ 057a/4
 başdın a.+ ka 050a/8
 a.+ larığa 027a/11
- 'adālet (Ar.)** hakkaniyet, adalet
 'a. kıılır-siz 086b/9
 'a.+ te 020b/9, 046a/7, 071a/4
- 'adāvet (Ar.)** düşmanlık, husumet
 'a.+ te 054a/10
- 'aded (Ar.)** sayı
 'a. 147b/8
- 'adem (Ar.)** yokluk, var olmama, hiçlik
 'a. 019b/2, 087b/8
 'a. boldı 003b/4
 'a.+ dür 066b/10
 'a. eyleben 016b/3
- 'a. eyler 061b/6
- 'ādem (Ar.)** insan, beşer
 ā. 017a/6, 032b/2, 049a/11, 050a/5, 073b/11, 086b/11, 096b/7, 175a/7,
 ā.+ ğa 030a/3-4, 036a/9, 047b/4, 055a/3, 063a/9
 ā.+ ni 056b/5, 058b/10, 178b/2
- 'ādemī (Ar.)** insan, adam, insanoğlu
 ā.+ ğa 058a/10, 086a/10
 ā. vü melek 012a/11
- 'ādet (Ar.)** âdet, görenek
 'ā. kıılınğız 137a/4
 'ā. olğan 085a/9
- 'ādīl (Ar.)** eşit, denk
 'a. 019b/9, 020a/3
- 'ādīl (Ar.)** adil, adaletli
 'ā. 046a/5
 sultān-ı 'ā. 167a/4
 Husrev-i 'ā.- i dīn-perverdin 167a/8
 şeh-i 'ā.+ ğa 106b/4
 server-i 'ā.+ ge 037a/10
- 'ādīmü'l-mișli (Ar.)** eşsiz, benzesiz
 'a. 072a/2
- 'ādī (Ar.)** adalet, doğruluk, tarafsızlık
 'a. 016a/8, 020a/3, 035a/5, 062b/9
 mazharı 'a.- i ma'būd 110b/3
 'a.+ i 168b/5
 'a. ite bilsenğiz 086b/8
 'a. itsenğiz 086b/8
 'a. kıılmasanğız 086b/9
- 'adū (Ar.)** düşman
 'a. 006a/2, 030a/8-9, 032b/4, 056b/11
 'a.+ nunğ 049a/6
- 'adū-bend (Ar.+Far.)** düşmanı bağlayan
 'a. 073b/3
- āfāk (Ar.)** ufuklar
 ā. 098b/3, 098b/4
 ā.+ da 134a/9

- ā.+ nīng 006a/4, 055a/1
ḥan-ı ā. 155b/4
- āferīn (Far.)** beğenme, takdir etme vb. duyguları anlatmak için kullanılan söz
ā. 005b/11, 022a/6, 053a/7, 056b/4, 063a/4, 074b/9
ā. itür 006a/1
ā. kıldı 146a/6
ā.+ ler tapıp 007a/7-9
ā. taptılar 030a/8-9
- āfet (Ar.)** felaket, afet, yıkım
ā. 059a/9
ā.+ қа 075b/1
ḥazāyin-i ā. 030a/7
- āfitāb (Far.)** güneş
ā. 016b/2, 036b/3, 048b/3, 053a/2, 054a/8, 064b/9
ā. kıllur 049a/1
- āfitābī (Far.)** güneş gibi
ā. +durur 059a/1
- ‘āfiyet-endiş (Ar.+Far.)** huzur düşünen, afiyet düşünen
‘ā. idiler 097a/3, 166a/3
- ‘afv (Ar.)** bağışlama, mazur görme
‘a. kıldük 074b/2
‘a. taptı 002b/6-7
- ağa (Moğ.)** 1. ağabey, büyük kardeş, yaşça büyük kimse
a. 013a/8, 038b/11, 108b/9, 109a/2, 109a/3, 159a/9, 160a/3, 163a/1, 163a/8, 167a/7, 169a/3, 172a/1, 172a/8
a.+ lar 053b/6
a.+ ları 030a/3-4
a.+ m 100b/8
a.+ nğ birle 100b/3
a.+ sı 020b/11, 022b/4, 066a/5, 066a/7, 118a/8, 132a/7, 152b/6, 189b/6, 189b/8
a.+ sığa 118a/5
2. bey, amir, başkan
a.+ larıdın 039a/5

- āgāh (Far.)** haberdar, vâkıf, uyanık
ā. 102a/11, 152b/8
ā. boldı 154a/9
ā. bolğusıdur 155b/10
ā. boluban 108b/4, 115a/1, 154b/3
ā. irür 102b/8
ā. itti 100a/4,
ā. oldı 108a/9, 167b/9
ā. olsun 156a/1
- ağay (Moğ.)** ağabey, büyük kardeş krş.
ağa
a. 046b/11
- āgāz (Far.)** başlama
ā. eyleñgiz 099b/8
ā. itsek 152b/10
- āgeh (Far.)** haberdar, vâkıf krş. āgāh
ā. itip 145b/10
- ağır** 1. tartıda çok gelen, ağır
a. 117a/9, 188b/4
2. değerli
a. 047a/11
- ağırla-** ağırlamak, izzet ve ikramda bulunmak
a.- p 091a/10
- ağız** 1. ağız
a.+ ı birlen (ağzı birlen) 056a/10
atın a.+ ğa almak “adını anmak”
114a/8
a.+ ıdın (ağzıdın) 051b/11
a.+ ığa (ağzığa) 087a/8
a.+ ında (ağzında) 032b/2, 114b/7
a.+ larıda 062a/11
2. uç, kenar
a.+ ıda (ağzıda) 111a/10, 162a/7, 171a/7
- ağrı-** ağrımak
a.- dı 039b/11
- ağyār (Ar.)** yabancılar, başkaları
a.+ dın 053b/4

- āh** feryat, ah
 ā. 028b/8, 060b/1, 067b/7, 068a/9, 076b/5,
 ā.- ı serd “şiddetli ah” 076a/5
 ā.+ dın 005b/2
 ā.+ ıdın 017a/9
 ā.+ ımı 017b/3
 ā.+ nı 076a/9
 nāle vü ā. kılıban 114a/1
 ā. kılıp 113b/10
 ā. tartıp 117b/10
 ā. u efġān 025b/9
 ā. u feryād u fiġān kılgān idi 113b/8
 ā. u fiġān kıldılar 161a/6, 170a/6
 ā. u fiġān 151b/5
 ā. urup “ah çekip” 060b/5
- aḥādīs (Ar.)** hadisler
 a. idi 021a/5
- ahālī (Ar.)** topluluk, halk
 a. 037a/6
- aḥbāb (Ar.)** dostlar
 kıdve-i zümre-i a. 115a/6
 mihr-i a.+ dın 064a/6
 a. boldı 060a/7
- aḥbār (Ar.)** haberler
 a. 062b/10
 a.+ nı 074b/4
- ‘ahd (Ar.)** yemin, ant, söz
 ‘a. 001a/5, 059a/7, 069a/5
 şart u ‘a.+ i kılıp 004b/4, 088b/8
 şart u ‘a.+ i 035a/8
 ‘a.+ in 094b/7
 ‘a. kılıp 089b/4
 ‘a.+ lerini 152b/6
 ‘a. u vefā bolġusu 149a/5
 ‘a. ü amān kılıp 103b/6
 ‘a. ü peymān itip 039a/2
 ‘a. ü peymān 038a/5
 ‘a. ü peymāndın 045a/9
 ‘a. ü peymānnı 023a/7
 eyyām-ı ‘a.- i şebāb 059b/5
- āheng (Far.)** 1. ezgi, makam
 ā.- i ḥicāz “hicaz ezgisi” 165a/8, 174a/8
 ā.- i ‘iraq eylep idi “ıraq ezgisi söylüyordu, çalıyordu” 165a/10, 174a/10
 ā.- i nevā eylep idi “neva ezgisi söylüyordu, çalıyordu” 165a/9, 174a/9
 2. ahenk düzen
 ā.+ lerin 177b/4
 3. niyet, kasıt, teşebbüs etme
 ā.+ i 116b/1
 ā.+ ige 097b/11, 166b/11
 ā.- i duḥūl eyledi “girmeye teşebbüs etti” 098b/6
 ā.- i sefer “sefer düzenlemeye teşebbüs” 155b/7
 ā.- i Semerkand “Semerkant’a yönelme” 148a/9, 185b/4
- āheste (Far.)** yavaş yavaş, aheste
 ā. 026a/3, 106a/11
- āḥir (Ar.)** son, nihayet
 ā. 010b/11, 047a/7, 103b/10, 111b/6, 176b/1
 ā. boluptur 101a/5
- āḥiret (Ar.)** ahiret, öbür dünya
 ā. 009a/6, 121b/5
 ā.+ de 087b/9
 dem-i ā. 019b/7
- āḥirīn (Ar.)** sonrakiler
 ā. 065b/11
- aḥkām (Ar.)** hükümler, emirler
 a.+ ıdın 075a/1
 a.+ ın 010a/5
- aḥmak (Ar.)** ahmak, budala
 a. 151b/3
- aḥtar-** 1. iletmek, bildirmek
 ā.- saṅġ 114a/5
 2. altüst etmek
 a. 120a/6
 a.- ayın 102b/3
 a.- ġay 153a/9

- a.- ur-biz 121a/7
- aḥter (Far.)** yıldız
a.- i naḥs “uğursuzluk yıldızı”
106b/5
- aḥter-feṣān (Far.)** yıldız saçan
māh-ı a. 070a/7
- āhū (Far.)** ceylan
ā.- yı ÇİN “Çin ceylanı” 146b/2
- āhū-bere (Far.)** ceylan yavrusu
ā. 018a/5
- aḥvāl (Ar.)** durumlar, haller
a. 113a/7, 168a/5
a.+ i 034b/6, 036a/4, 036a/6, 114a/3
a.+ iğā 107a/5
a.+ imğā 143a/11
a.+ ini 074b/5, 138b/8
a.+ lerni 073b/10
a.+ ni 050b/8
- aḳ-** akmak
a.- adur irdi 165b/4, 174b/4
a.- ar 048a/6
a.- ip kitti 007a/5
a.- ip 014a/6, 081b/4
a.- tı 057b/7, 096a/4
- aḳ** beyaz
a. 112a/10, 113b/11, 178a/4
ḳara vü a. 098b/3, 098b/4, 112b/9
a. u ḳızıl 177b/8
- ‘aḳbe (Ar.)** tehlikeli geçit, boğaz
‘a.+ dūr 058b/3
‘a.+ lerdin 025b/5
‘a.+ ni 081b/10
- ‘aḳd (Ar.)** bağlama, düğümleme
ḥall ü ‘a. 063b/7
- ‘aḳıbet (Ar.)** son, sonuç
‘ā. 029b/10, 075b/9, 109a/11,
153a/7, 185a/5
‘ā. ḳılurlar idi 094a/8
- ‘aḳılān (Ar.)** arif olanlar, akıllı olanlar
‘ā. 184a/1
- aḳ iv** bir tür çadır krş. aḳ üy
a. 053b/6, 118a/10,
a. ivge 119a/3
a. ivi 159a/4,
a. ivniḡ 119a/5, 119a/5
- aḳıl-** akmak
a.- dı 107a/10
a.- ḡan (sf.) 027a/3
a.- ip 102a/6
- aḳız -** akıtmak
a. 076a/8
a.- dı 008a/6
a.- ip 041a/7
- ‘aḳl (Ar.)** akıl, us
‘a. 020a/4, 063b/11, 075a/11,
184a/5
‘a.+ da 010b/7,
‘a.+ dın 010b/2
a.+ ı 021b/7
a.+ imğā 017b/7
a.- ı kemāl “olgun akıl” 070b/11
- aḳrın** yavaş, sakin
aḳrın aḳrın “yavaş yavaş” 157a/9
- aḳrınlık** yavaşlık, sakinlik
a. 157a/9
- aḳ üy** bk. ak iv
a. üynüḡ 079b/3,
- al-** 1. almak
a. 058b/8, 090b/1
a.- a alḡunça 120a/10
a.- a almaster 188a/2
a.- a başladılar 079a/6
a.- a birip 038b/9
a.- a bolḡanını 104b/11
a.- a kildi 146b/8, 148b/5
a.- a kiltürüp 052a/10
a.- adurlar idi 165b/1, 174b/1
a.- alı 140a/4

a.- dı 002b/5, 008a/2, 024a/6,
024a/9, 034b/4, 035a/9, 038a/9,
069b/8, 070a/1, 070a/4, 070a/6,
070a/9, 070b/2, 072b/7, 072b/10,
073b/3, 078b/4, 095b/6, 096b/4,
099b/3, 103b/2, 112a/7, 112b/1,
112b/8, 115a/7, 129b/10, 142b/2,
143b/2, 151a/8, 154a/10, 156a/9,
159a/4, 167a/10
a.- dılar 002b/6-7, 008a/1, 015a/10,
038a/9, 050a/7, 104a/10, 104a/11,
112a/8, 112a/9, 113a/9, 113b/2,
120a/10, 120b/8, 147b/5, 147b/8,
147b/9, 148a/1, 148a/5, 148b/5,
159a/1
a.- dılar irse 108b/10
a.- duқта 136b/3
a.- ğalı 006a/8, 030a/8-9, 100b/11
a.- ğan boldı 120a/11
a.- ğan 025b/9
a.- ğanda 017a/3, 045b/11, 071b/9
a.- ğandın 128b/6
a.- ğandur 146a/3, 146a/4
a.- ğanın 072b/1
a.- ğannı 104b/11
a.- ğay 117a/11, 163a/4, 168a/11,
172a/4
a.- ğuçı 019b/8
a.- iban 004b/8, 008a/7, 034b/3,
036a/8, 089b/10, 089b/11, 096b/4,
104b/1, 112b/7, 118a/7, 139b/1,
142a/3, 142a/3, 145b/3, 188a/9
a.- iban yatur 038a/11
a.- ibanı 024a/4, 024b/7, 039a/11
başlarını a.- iban yitsünler 142a/3
a.- ıng 050a/1, 077b/7
a.- ıngız 148b/3
a.- ıp 003b/2, 006b/6, 012b/7,
024b/3, 025b/5, 025b/8, 026b/8,
035a/3, 040b/10, 045b/4, 045b/7,
048b/5, 054b/11, 070b/6, 073b/1,
078b/5, 079b/1, 079b/3, 080b/11,
082a/4, 083b/11, 088b/2, 089b/6-7,
091b/7, 092b/10-11, 093b/1,
104b/6, 112b/6, 122b/7, 125b/6,
131a/2, 144b/10, 146a/2, 155a/2,
156b/5, 160b/3, 169b/3, 177a/11,
178a/2, 186a/6, 188a/10, 190b/11

a.- ıp bardı 004b/2, 023a/2, 023a/7,
039a/10, 079a/4
a.- ıp çıktılar 160a/2, 169a/2,
a.- ıp idi 160a/10, 169a/10
a.- ıp irdi 024a/8, 024a/11, 067a/5,
069b/4, 069b/10, 070a/11, 093b/2,
156b/2, 160a/8, 160a/11, 169a/8,
169a/11
a.- ıp kalgay-siz 143b/11
a.- ıp kildi 004a/4, 023a/8, 039b/7,
058a/6, 092a/3-4, 186b/4
a.- ıp kildiler 039b/5
a.- ıp kilsünler 146b/7
a.- ıp kitti 057b/3, 069a/9
a.- ıp kittiler 067a/8,
a.- ipturlar 098b/9
a.- madı 073b/2
a.- ıp yürüdi 162a/3, 171a/3
a.- mağı 099a/1
a.- mağunça 187b/11
a.- mağ 167b/10, 185a/8
a.- mağğa 121b/3
a.- mas-biz 185a/11
a.- may 185a/9
a.- miş idi 024b/2, 035a/5, 069b/7
a.- sa bolur 099a/2
a.- sağ 121a/2
a.- sağız 036a/4, 116b/6
a.- sun 188b/5
a.- sunlar 188b/6
a.- ısa almadılar 162b/6, 171b/6
a.- ur boldı 099a/11
a.- ur 032b/4, 057a/6, 076b/9,
150a/10
a.- ur (sf.) 167b/6
a.- ur-biz 036a/3, 141b/6, 141b/6,
185b/7
a.- ur+min 158a/10
a.- urda 101a/1
a.- urğa 098b/7, 145b/5, 147b/3
a.- urığa 102a/7
a.- urnı 152a/9
öçünġni a.- ayın 096a/11
fāl a.- dı 178a/6
yol a.- dı 145b/8
yolın a.- dı 118b/8, 119b/7
köngülin a.- dı 177a/8
kılıç astığa a.- dılar 014a/4
ilgindin a.- ğay idi 060b/8

başını a.- iban kaçır 150b/3
cânlarını al.- ip irdi 109a/10
başın a.- ip kaçtı 118a/6, 118a/7
başını a.- ip yitti 162a/11, 171a/11
atın ağızğa a.- maş 114a/8
haber a.- maşğa 118a/2
kulaşğa a.- may 116b/8
cân a.- ur 032b/4
2. muktedir olmak (yeterlik fiili olarak)
köttere a.- dı 097b/1, 166b/1
köttere a.- dılar 120b/2
çıkara a.- gay 119b/9
ala a.- gunça 120a/10
köttere a.- madı 120a/11
alışa a.- madılar 162b/6, 171b/6
kile a.- madılar 153a/6
köre a.- madılar 163a/9, 172a/9
yığıla a.- madılar 153a/6
köttere a.- mağanı 120b/2
boza a.- mam 074b/7
tapa a.- man 182a/9
biti a.- mas 067a/1
oltura a.- mas 187b/3
tura a.- mas-biz 163a/2, 172a/2
turuşa a.- mas-biz 109a/5
uruşa a.- mas-biz 109a/5
kile a.- mas boldı 128b/7
gedā bola a.- mas idi 097a/4, 166a/4
bire a.- masa 074a/11
köre a.- masa 163a/10, 163a/10, 172a/10, 172a/10
ulay a.- maşğa 058b/3
sora a.- maslar idi 120b/9
yitküre a.- maslar idi 120b/9
köre a.- maşlıkdın 186b/9
tura a.- maşlıkdın 186b/9
ala a.- mastur 188a/2
sala a.- mastur 188a/2
çıkça a.- may 133b/3
iş kıla a.- may 084a/6
tapa a.- may 113b/7
tohtata a.- may 109a/3
tura a.- may 151b/5
tüze a.- may 132b/1
yavı a.- may 073b/9
kile a.- mayın 094b/2

ala ala, alaca

a. 053b/6

a'lā (Ar.) daha yüksek, en yüce

a. 021b/7

fırdevsi a. 088a/3

alaça alaca, renkli

a. 112b/8, 112b/9

alar bk. ol

alav alev

a. 177b/8

albañçı (Moğ.+T) vergi toplamakla yükümlü görevli

a. 123a/11

aldan- aldanmak, kanmak

a.- mağıl 010a/3

aldur- aldırmaq

a.- ğan (sf.)117b/10

'alem (Ar.) sancak, nişan

'a. 052b/9, 178a/4

'a. bolğan 044b/6

'a.+ lerin 026b/5

'a. urdı 002b/6-7, 098b/1

'ālem (Ar.) kainat, evren, ālem

'ā. 046a/10, 052b/7, 068a/7, 072a/1, 083b/7, 099a/9, 114b/10, 164a/1, 173a/1

selāṭīn-i 'ā. 012b/3

Husrev-i 'ā.- i cāndur 106a/5

'ā.- i ğaybdın "ğayb aleminden" 090b/8

'ā.+ de 009a/2, 044b/6, 139b/11, 146b/3

'ā.+ de bolsa 062b/11

'ā.+ din 165a/10, 174a/10

'ā.+ ğa 024b/6, 070b/2, 100a/5, 100b/1, 106a/2, 107b/6, 164b/4, 173b/4

gūlistān-ı 'ā.+ ğa 066a/10

'ā.+ ide 138a/2

'ā.+ iğa 098a/11

'ā.+ in 065a/4

- ‘ā.+ ni 058b/8, 094a/5, 158a/11,
178b/2, 187a/7
- ‘ālem-ārā(y) (Ar.+Far.) cihanı süsleyen
‘ā. 116b/3
şeh-i ‘ā. 128a/7
- ‘alemdārlıg (Ar.+Far.+T) önder
‘a.+ ıdın 178a/4
- ‘ālem-efrüz (Ar.+Far.) cihanı aydınlatan
‘ālī-i ‘a.+ ını 095b/7
- ‘ālem-efrüzluğ (Ar.+Far.+T) cihanı
aydınlattıma
‘ā. 037a/2
- ālet (Ar.) alet, vasıta
ā.- i harbni “savaş aletlerini” 041b/9
- ‘aleyhi’s-selām (Ar.) “selamı üzerine
olsun” anlamında saygı sözü
‘a. 001a/9, 010a/9, 011b/8, 023b/3
- alğış hayır dua
a.+ ı 062a/11
- alın alın
a.+ ımızga (alınımızga) 060b/6
- alın- alınmak
a.- ur 150b/7, 150b/7, 161a/7,
170a/7
- alış- 1. alışmak, yakınlaşmak, dostluk
kurmak
a.- ıp 095b/3
2. malı yağma edip kapışmak
a.- ıp 160b/1, 169b/1
a.- tı 160b/1, 169b/1
- ‘ālī (Ar.) yüksek, yüce
‘a. 052b/5
yār-ı ‘a. 019b/4
- ‘ālī (Ar.) ulu, yüce
‘ā. 021b/7
şāh-ı zī-şevketi ‘ā. 150a/2
‘ā.+ dūr 124a/2
- ‘ālī-makām (Ar.) makamı, yeri yüksek
‘ā. 002a/9
- ‘ālī-nejād (Ar.+Far.) yüksek yaratılışlı
‘ā.+ ın 070a/9
- ‘ālī-cenāb (Ar.) şerefli, yüksek ruhlu
sulţān-ı ‘a. 004b/5, 060a/4
- ‘ālīm (Ar.) çok bilen, bilici; “ilmi ebedi ve
ezeli olan” anlamında esma-i hüsnadan
‘a. 019b/9, 020a/2
güvāh-ı ‘a. ü ḥālīm 064a/3
- alğa- hayır dua etmek
a.- r 062b/1
- al(ı) ön, huzur
a.+ ıda 005b/8, 021b/10, 031b/5,
053a/2, 054b/10, 057a/1, 071b/8,
071b/8, 071b/9, 080b/6, 081a/1,
082a/6, 090b/9, 102b/9, 103a/1,
103a/2, 105a/6, 111a/4, 112b/6,
114a/9, 114a/10, 126b/10, 129b/7,
130a/3, 132b/2, 132b/2, 135a/4,
157b/3, 157b/3, 165a/5, 167a/4,
174a/5, 180b/6, 180b/7, 182a/10,
187b/5, 189b/10
a.+ ıdağı 129b/8
a.+ ıdın 073b/5
a.+ ıga 058a/6, 058a/6, 092b/10-11,
092b/10-11, 109a/6, 175b/4
a.+ ıge 115a/5
a.+ ın 049b/5
a.+ ında 053a/11, 056b/9
a.+ ında 058b/6, 058b/6
a.+ ındağı 081b/10
- ‘allāme (Ar.) çok bilgili, her şeyi bilen
‘a.+ dūr 020a/8
- altı altı (6)
a. 034b/4, 151b/10
toğuz yüz a. 034a/11
sekkiz yüz tağı toğsan a.+ da
002b/11
toğkuz yüz a.+ da 014a/11
a. miñg 109b/8

a. miŋçe 126b/5
 a.+ nçı 137a/8
 a. yüz 073b/11, 074a/11
 rebī' u'l-evvelniŋ a.+ sıda 038a/3

altmış altmış (60)
 a. 083b/11

altun altın
 a. 019a/9, 047a/3, 148a/1, 178a/5
 a.+ ğa 034b/7, 112b/3

ālūfte (Far.) müptela, düşkün
 ā. bolup 128a/3

ama bk. ammā

‘ām (Ar.) halk, avam, sıradan
 ḥāş u ‘ā. 003b/3, 035a/1, 045b/4,
 046b/1, 051a/5
 in‘ām-i ‘ā. 061a/9
 қatl-i ‘ā. 030a/1
 ‘ā.+ mı 087a/1

amān (Ar.) eminlik, korkusuzluk
 a. 008a/8, 013a/9, 070a/4, 082a/3,
 084a/11
 emn ü a. 044a/8, 084b/4, 144a/4,
 155a/6, 164b/4, 173b/4
 esrār-ı remz-i a. 085b/5
 māl-ı a. 168b/7
 a. birdi 035a/3
 a. bol 062b/3
 a. bolğa+siz 050a/4
 a. bolsañız 060b/3
 a. kıldı 012b/7
 ‘ahd ü a. kılp 103b/6
 a. olğan 086b/3
 a. tiledi irse 035a/3

amānliқ (Ar.+T) emin olma durumu
 a. kıliŋ 073a/5

‘amel (Ar.) iş, eylem, amel
 ‘a. 019b/4, 137a/10
 ‘a. eylenġ 137a/1
 ‘a. kıldı 086a/3
 ‘a. kılguçı bol 009a/1
 ‘a. kılguçı bolsa 008b/8

‘a. kılsa 010b/9, 086b/10
 ‘a. kılsañız 050a/4
 ‘a. kılsañızlar 088a/1

‘ameldār (Ar.+Far.) amel sahibi
 ‘a. 015b/9

‘āmī (Ar.) genel
 қatl-i ‘ā. bola birdi 127a/2

‘āmil (Ar.) amel eden
 ‘ā. imes 010b/8

āmīn 1. duadan sonra Allah kabul etsin anlamında kullanılan söz, âmin
 ā. 062b/1, 065b/11, 122a/4, 122a/6,
 122a/7, 122b/2
 ā.+ de 122a/9

ammā (Ar.) ama, lakin,
 a. 042a/2, 102a/8, 117a/11, 157b/9,
 175b/10

ana anne, ana
 a. 054a/3, 114a/1, 114a/1
 a.+ ları 022b/8, 091a/9
 a.+ larıġa 139a/8
 a.+ niŋ 149a/2
 a.+ ñız 142a/4
 a.+ sı 144b/9, 145b/2
 a.+ sıġa 018a/5, 142b/3
 a.+ sın 101b/9

aŋga bk. ol

‘anber (Ar.) amber
 ‘a. 161b/11, 170b/11
 ‘a.- i sārā “halis amber” 146b/1
 ‘a.- durur 075b/3

‘anber-efşān (Ar.+Far.) misk kokulu
 ‘a.+ dur 029a/4

‘anberī (Ar.+Far.) amber gibi
 ‘a.+ i 067a/6

‘anberīn (Ar.+Far.) amberden, amber kokulu
 ‘a. 069b/6

‘anberfıne (Ar.+Far.) kadınların misk gibi şeylerden yapıp boyunlarına taktıkları gerdanlık

‘a.+ leri 075b/6

andağ öyle, onun gibi krş. andağ

a. 001a/6, 008b/1, 034a/8, 047a/4, 050b/10, 074b/7, 080a/8, 091a/9, 093b/10

a. irdi 024b/4, 070a/3

a. mu 009b/7

andağ öyle, onun gibi krş. andağ

a. 023b/4, 097b/9, 098a/7, 115b/11, 134b/5, 134b/5, 146b/4, 153b/10, 155a/1, 155a/1, 156b/4, 166b/9, 167a/9, 175b/8

a. boldı 164a/1, 173a/1

a. bolmağay 104a/3

a. idi 155a/1, 155a/1

a. kılalı 187a/10

a. ki 105b/11, 133b/10, 133b/10, 158a/6, 159a/2, 159a/2, 162b/4, 165a/6, 165a/6, 171b/4, 174a/6, 174a/6, 175a/4, 187a/11, 190a/11

a. kim 128b/4

‘andelıbı (Ar.) bülbül gibi

‘a. 150b/3, 150b/4

andın bk. ol

anı bk. ol

anıng bk. ol

‘ankā (Ar.) efsenevi bir kuş, anka, simurg

‘a. 037b/5, 105b/10, 184b/2

‘a.+ ğa 025a/10

anğla- anlamak, kavramak

a.- ban 096b/9

a.- dı 018a/2, 100a/1, 100a/6

a.- ğaç 079a/11

a.- mağ 138b/10

a.- p 120a/7, 125b/2

a.- sun 134b/7

ant söz, yemin,

a. içti “yemin etti” 135a/9

ar- ayrılmak

a.- ıp 074b/8

‘ār (Ar.) utanma, ar

‘ā.+ dın 053b/4

ara ara, arasında

a. 004a/4, 009a/10, 033b/10, 040a/11, 040b/6, 051b/1, 057a/5, 057b/8, 070b/7, 071b/9, 086a/11, 097a/5, 097a/11, 098b/6, 098b/8, 099a/9, 099a/9, 103a/11, 103a/11, 103b/2, 109a/11, 111a/8, 111a/11, 111a/11, 111b/10, 112a/7, 114b/2, 115a/8, 117a/5, 118a/6, 124a/7, 127a/7, 127b/4, 128b/4, 130b/2, 132a/1, 132a/5, 132a/10, 134a/7, 137b/1, 139b/3, 148b/8, 149a/4, 153b/5, 154b/11, 155a/3, 155b/3, 158a/9, 160a/9, 160b/1, 162b/5, 165a/7, 166a/5, 166a/11, 166a/11, 169a/9, 169b/1, 171b/5, 174a/7, 175a/11, 179a/3, 180b/1, 181a/1, 181a/8, 181a/9, 181b/2, 186a/2, 187b/7, 188b/8

a.+ da 081b/1, 099b/9, 111b/8, 144a/3, 149a/5, 149a/5, 167b/8, 180b/10

a.+ daki 120a/5

a.+ dın 023a/4

a.+ ğa 099b/3, 159a/1

a.+ larıda 038a/5, 081b/3

a.+ mızda 047a/1, 140b/2

a.+ sı 111a/8, 111a/8

a.+ sıda 132b/8, 156b/9

a.+ sığa 124b/8

a.+ sında 038b/11, 050a/11, 091a/5, 124a/3, 130a/7, 131b/2, 146a/11

a.+ sındın 018a/9

araba araba

a. 073a/7

‘arağ (Ar.) 1. ter

‘a. 018b/6

2. rakı

- ‘a.+ nı 011b/9
- arala-** aralamak
a.- p 154a/10
- ārām (Far.)** dinlenme, huzur, istirahat
ā. 182a/10
ā. taptı 160a/3, 169a/3
- ‘araṣāt (Ar.)** mahşer yeri
ğavğā-yı rüz-ı ‘a. irür 055a/9
- ārāste (Far.)** süslü, süslenmiş
ā. 024a/1, 054b/1
ā.+ dūr 021b/9, 137b/10
ā. boldı 137a/5
ā. kıldı 112b/4, 158a/7
Leylī-yi ā. boldı 048b/2
- ārāyiş (Far.)** süs, zînet
ā.- i saltanāt “saltanatın süsü”
061a/10
- ‘arbede (Ar.)** kavga, arbede
‘a. 155a/2
- ‘arbede-perdāz (Ar.+Far.)** kavga çıkarıcı
‘a. 181b/2
- arca (Moğ.)** çam ağacına benzer kokulu
bir ağaç, ardıç
a. 025b/6
- arı** temiz krş. arığ, arık
a. 063a/7
- arığ (1)** temiz krş. arı, arık
a.+ dur 021b/8
- arığ (2)** ark, su yolu
a.+ larda 057b/7
- arık** temiz krş. arı, arığ
a. 085a/9
- arıl-** temizlenmek
a.- sa 113a/6
- arittur-** temizlemek, kurtulmak
- a.- up 004a/5
- ‘ārız (Ar.)** yanak
‘ā.+ inīng 040a/9
- ‘ārız (Ar.)** görülmeye başlamak, musallat
olmak
‘ā. olur 140a/7
- arqa** arka, sırt
a.+ sıda 158b/11
a.+ sın 006b/6
- ārmān (Far.)** hasret, özlem, sıkıntı
ā. 022a/2
hasret ü a. 160b/9, 169b/9
ā.+ da idi 128b/11
ā.+ ı 121b/10
- arpa** arpa
a. 177a/7, 177a/8, 177a/9
- arpassız** arpassız
a. 177a/9
- ‘arşa (Ar.)** yer, meydan
‘a.+ sındın 059b/7
- arslan** aslan
a.+ ğa 055b/10
a. idi 030a/2, 050a/11
a.+ nīng 049b/6
- artil-** kalkmak
a.- dı 051a/9
a.- ıp 062a/8
- artuğ** çok, fazla
a. 075a/6, 143a/5
- artur-** artırmak
a.- dı 037a/8
- aruğ** zayıf, güçsüz
a. 188a/10, 188b/4
- arż (Ar.)** yeryüzü, dünya
a. u semā 082a/8

- ʿarż (Ar.)** sunma, bildirme, gösterme
 ʿa.+ nı 044b/1
 ʿa.+ nı kılıp 078b/3
 ʿa. eyledi 099b/4
 ʿa. eylediler 148a/8
 ʿa. eyledim 106a/11
 ʿa.+ ı 045a/5
 ʿa.+ ımız 176b/1
 ʿa. itip turdılar 069a/6
 ʿa. itip 178a/11, 186a/11
 ʿa. itkeyler 185b/3
 ʿa. itti 186a/11
 ʿa. ittim 108a/5
 ʿa. kıl 074b/4
- ʿarża-daşt (Ar.+Far.)** bir büyüğe sunulan mektup, dilekçe
 ʿa. kılığ 073a/3
- as** kakım, bir tür hayvan
 a. idi 024b/2
- as-** asmak
 a.- ar-min 136b/8
 a.- ıp 179b/5
- aşālet (Ar.)** soyluluk, asalet
 a. 074a/6
- āsān (Far.)** kolay
 ā. 081b/8, 120a/4
 ā. imes 077a/6, 185a/8
 ā. irmes 138b/10
 ā. kıılır 014a/10
- āşār (Ar.)** alametler
 ā.- ı celāl “hiddetin alametleri” 134a/4
 ā.- ı luṭfi irür “lutfunun alametleridir” 061a/9
- āsāyiş (Far.)** rahatlık, huzur
 ā.+ ı 055a/2, 065a/1
- aşhāb (Ar.)** 1. sahabeler
 a. 115a/10, 176b/6
 efḍal-i a. 115a/6
 2. sahipler, arkadaşlar
 a.+ ıdur 012b/4
- a.+ nı 037a/6
- asıl-** asılmak
 a.- ur 168a/9
- asīb (Far.)** bela, musibet
 a. 093b/1
- aşl (Ar.)** menşe, kaynak, esas
 a. 054a/3, 063b/9
 a.- ı vaṭannı 002a/5
- aşlā (Ar.)** hiçbir zaman, hiçbir şekilde
 a. 097a/4, 105b/8, 116a/8, 126b/3, 166a/4
- ʿasr (Ar.)** zaman, devir
 nükte-perdāz-ı ʿa. 025a/4
 ʿa.+ da 006a/10
- asra- (Moğ.)** korumak, kollamak, saklamak
 a.- ptur 093b/3
 a.- r-biz 141b/10
 a.- sun 141a/4, 142a/4
- asru (Moğ.)** çok, fazla krş. asrı
 a. 014a/2, 050b/6, 078a/8, 092a/10, 097a/1, 098a/2, 099b/2, 099b/5, 103b/9, 104a/3, 105a/10, 105a/10, 106b/10, 106b/10, 108a/4, 108a/10, 109b/2, 112a/8, 112a/8, 112b/10, 114a/3, 116b/9, 118b/5, 125a/4, 125a/5, 128a/9, 129b/7, 132b/6, 137b/5, 137b/8, 139b/4, 139b/4, 139b/6, 142b/3, 145a/5, 151b/7, 151b/7, 152a/10, 155b/8, 161a/3, 161b/4, 161b/4, 162b/11, 166a/1, 168b/4, 170a/3, 170b/4, 170b/4, 171b/11, 180b/8, 180b/8, 181a/7, 181b/2, 181b/2, 181b/8, 181b/8, 182a/3, 182a/7, 182a/8, 183a/7, 188a/11, 188a/11
- ast** alt, aşağı
 a.+ ıda 030a/3-4, 041b/9, 151a/9
 a.+ ıdın 057b/6
 a.+ ığa 034a/6
 a.+ ındadır 057a/4

ķılıç a.+ ı ğa aldılar 014a/4

āsūde (Far.) rahat, müsterih

ā. boluᅅ 134b/11

āsumān (Far.) gökyüzü, semâ

ā. 048b/5, 124b/5, 133b/5,
184a/2, 189b/3

ā.+ dın 056a/6

ā. u zemīn 036b/2, 065b/11

asuri (Moğ.) çok, fazla krş. asru

a. 023a/1, 043a/6, 048a/2

aş yemek, aş

a. ile nān 176b/9

a.+ ın 097a/9, 166a/9

a.+ ını 097b/2, 166b/2

a.+ nı 003b/2

saçık u a. 097b/5, 166b/5

aş- aşmak, geçmek

a.- ıbanı 018b/10

a.- ıp 025a/11, 026b/6, 027b/4,
027b/5, 029b/11, 045b/3, 062a/8

‘āşık (Ar.) aşık, tutkun

‘ā. bolup 024a/8

āşikār (Far.) aşikar, belli

ā. 081a/7

ā. u nihān 090b/9

āşiyān (Far.) kuş yuvası

ā.+ dın 025b/10

aşlıĝ tahıl, hububat, erzak krş. aşlık

a.+ ı 099b/1, 160b/6, 169b/6

a.+ ını 099a/8, 186a/1

a.+ ınıᅅ 099a/5

a.+ nı 038b/3, 099a/11

a.+ nıᅅ 038b/2

aşlık tahıl, hububat, erzak krş. aşlıĝ

a. 038b/1, 099a/6, 099a/10,
185b/8

a.+ ğa 083b/5

a.+ larını 099a/4

āşnā (Far.) āşinā, tanıdık

ā. ğılıp 184a/6

aşuk aşık, topuk kemiĝi

nerd ü a.+ nı 012a/2

aşur- aşırmak, geçirmek

a.- ĝuçu 032b/6

āşüfte (Far.) perişan

ā. boldı 152a/2

ā. bolmaᅅ 148b/9

ā. bolup 121a/10

āşüfte-hāl (Far.+Ar.) hāli perişan

ā. 018b/7

at (1) ad, isim

a. 014a/3, 181a/6

çav bile a.+ dın 003b/9

a.+ ı 010a/3, 012a/5, 016a/1,
034b/7, 055a/5, 067a/11, 069a/4,
074a/5, 077b/7, 084b/2, 085b/4,
089a/1, 117a/4, 123b/8, 148a/3,
148a/4, 150b/5, 152a/1, 181b/4,
183a/8

a.+ ı bile 036a/11

a.+ ın 031b/7, 036b/11, 077a/10,

a.+ ın aĝızĝa almak “söz etmek”
114a/8

a.+ ıdur 034b/10, 102a/2

at (2) at (binek hayvanı)

a. 005a/9, 015a/2, 029a/8, 032a/6,
033a/8, 038b/1, 041a/7, 042b/8,
045a/8, 049b/3, 050b/10, 051a/9,
051a/11, 058a/11, 061a/3, 079a/3,
099a/4, 111b/7, 131a/3, 141b/7,
145b/7, 149a/10, 154b/10, 158a/3,
158b/6, 160a/8, 169a/8, 176b/10,
178a/1, 179b/2, 179b/5, 182b/6,
188b/4, 190b/7

tive vü a. 149b/3

a. bile koydın 152b/1

a. bile tive 113b/9

a. birle koy 097a/6, 166a/6

a.+ da idi 132a/11

a.+ dın 039b/11

a.+ ĝa 112b/1, 118b/5, 168b/1

- a.+ ı 053a/2, 071b/4, 087b/1, 106b/6, 133b/2, 133b/3, 154b/11, 155b/2, 177a/4, 182b/5
a.+ ıdın 107b/7
a.+ ığa 042a/11, 131a/3, 131a/9, 177a/7, 177a/8, 186a/9
a.+ ımmı 101a/10
a.+ ın 029b/1, 132b/10, 144b/10, 177a/7
a.+ ımı 004b/9, 111b/2, 160a/9, 162a/3, 169a/9, 171a/3, 179b/7, 188b/6, 190b/11
a.+ ının 046b/3, 131a/10, 179b/6
a.+ lar 088b/7, 100a/3, 172a/7, 177b/11
a.+ ları 129a/4, 179a/7, 182b/5
a.+ larığa 117a/8, 178a/1
a.+ ların 163a/6, 172a/6
a.+ larının 048b/7
a.+ larının 177b/4
a.+ nı 033a/8, 145b/7
a.+ nın 005a/9, 158b/6
- at-** atmak
a. 012a/4
a.- a bolsañ 012a/4
a.- ar 057a/2
a.- arda 157b/8
a.- arlar 078a/3
a.- ğanda 053a/3
a.- ıp 132b/9
a.- ıp çıktılar 132b/10
tañ a.- ıp 117b/9,
a.- қан 047b/5
a.- қандур 183a/11
lāf a.- қандур 183a/11
a.- қайлар 129a/1
a.- қуçı 118b/9
a.- ma 012a/3
a.- madı 057a/3
a.- maқ 131a/6
a.- maққа 132b/9
a.- mañ 156b/7
a.- sañ 042a/1
a.- tım 042a/3
- ata** baba, ata
a. 047a/7, 054a/3, 114a/2
a.+ dın 114a/2
- a.+ ğa 001a/9
a.+ larımız 078b/7
a.+ m 092a/8-9
a.+ mızdın 003b/5
a.+ mıznın 185b/1
a.+ nın 001b/3, 099b/7
a.+ ñğız 078b/4
a.+ ñğnın 029a/11
a.+ sı idi 067a/3
a.+ sı 022b/2, 067a/7, 071a/3, 096a/3, 152b/6, 156a/3, 185b/1
a.+ sıdur 149a/2
a.+ sığa 151b/5, 152b/5
- ata-** adlandırmak, ad vermek
a.- ñğız 009b/6
- ‘atā-baḥş (Ar.+Far.)** ihsan eden, bağışlayan
‘a. 065b/2
- atağ** adak, adanmış
a. қılıбан 111a/1
- atalıg** babalık, baba olma
a. 083b/7
- atan-** atanmak, çağrılmak, ad edinmek
a.- ğan (sf.) 055a/3
a.- ıp 114a/11, 114b/4, 114b/4, 130a/8, 42b/8
a.- mağıl 010a/3
- āteş (Far.)** ateş
āb u ā. 052b/4
ā. bolup 068b/11
ā.+ in 017b/3
- āteş-bāz (Far.)** fişekçi
ā. 125a/8
- āteşin (Far.)** ateşten, ateşli
ā. 076a/9
ā. irür 066b/3
- atış** ok vb. atma işi, atış
a. 052a/6, 077b/1
- atışlık** ok atımında usta

- a. 007a/7-9
- atkar-** ata bindirmek
a.- dılar 081b/5
- atkuçı** nişancı, atıcı
a. 179a/1
- atkula-** ok atmak
a.- p 087a/10, 132a/10
- atlan-** ata binmek, sefere çıkmak
a.- a kilsün 097b/9, 166b/9
a.- a tursun 102b/5
a.- dı 024b/10, 038a/7, 099a/10, 110a/4, 120a/3, 123a/1, 156a/4, 157a/9, 188b/9
a.- dılar 092a/5
a.- dım 107b/11
a.- ğaç 155b/4
a.- ğan 188b/10
a.- ğay 110a/8
a.- iban 004b/10, 097b/8, 166b/8
a.- ıngız 149a/8
a.- ip 013b/11, 051b/4, 073b/1, 080b/8, 105a/6, 122b/6, 130b/7, 130b/9, 131b/9, 148b/1, 150a/6, 154b/1, 167a/9, 176b/11, 178b/5
a.- ip kildi 110b/9
a.- sun 118a/2
a.- sunlar 122b/9, 157b/11
a.- ur boldı 102b/6, 103b/1, 105a/4
a.- urdin 154a/6
- atlandur-** atlandırmak, ata bindirmek
a.- up 003b/10, 033a/11, 039b/1, 045b/5
- atlanış** atlanma, atlanış
a. 045a/11
a.+ ı bile 004a/9
- atlas (Ar.)** üstü ipekli altı pamuklu bir tür kumaş
a. 112a/9, 179a/10
- atlıĝ (1)** atlı, binici krş. atlık
a. 005a/4,
a.+ ı 006a/6
- atlıĝ (2)** ün sahibi, meşhur çavluĝ u a. bolur 055a/4
a. u çavluĝ 069a/3
a. u çavluĝ 050a/10
- atlık (1)** atlı, binici krş. atlıĝ (1)
a. 092a/3-4, 092b/7, 157b/6, 187b/8
yayaĝ u a. 157b/6
a.+ ı 188a/10
a.+ ka 118b/4
a.+ nı 188a/10
- atlık (2)** adlı, isimli krş. atlıĝ (2)
a. 123a/9, 151b/6, 189b/6, 189b/8, 189b/8
a. idi 186a/2
- atlırlık (Ar.)** aktarlık
dükkân-ı a. 018a/11
- av** av
a. 056b/1
a.+ ıĝa 049b/6
- 'avām (Ar.)** halk, umum
'a. 188b/4
- āvāre (Far.)** perişan, avare
ā. boldı 153a/7
ā. kıluĝa kildük 189a/4
- āvāz (Far.)** ses, seda, feryat krş. āvāze
ā. eylep 162b/2, 171b/2
ā.+ lar boldı 025b/4
ā.+ larıdın 165b/2, 174b/2
- āvāze (Far.)** ses, seda, feryat krş. āvāz
ā. 110a/1
ā. kıldı 004a/8
ā.+ si 082a/8, 082a/11
- avla-** avlamak
a.- maĝ 083a/3
a.- p 062a/10
a.- r boldı 105a/8
- avlaĝ** av yeri
a. 043b/4

‘avrat (Ar.) kadın
‘a. 011a/9

avun- avunmak
a.- ur 057a/4

avurt yanak
a.+ ığa 055b/6

ay 1. yılın on ikide biri, ay
a. 034b/4, 045a/1, 084a/4, 122b/9,
128a/7150a/4, 153b/6, 155b/2
a.+ dın 090b/11
a.+ ğa 161a/2, 170a/2
a.+ ğaça 097a/8, 161a/1, 166a/8,
170a/1
a.+ ı 066a/2
a.+ ı idi 066a/2
a.+ ığa idi 006b/9
a. irdi 090b/6
2. ay, kamer mec. sevgili
a. 053a/1, 116b/10, 117a/8,
a.+ ı bile 026a/7
a.+ ıdur 018b/8
a.+ nı 146b/7

ay- 1. söylemek, demek krş. ayıt-, ayt-,
di-, söyle-, sözle-, ti-
a.- dı 009b/9, 050b/5
a.- ur 020a/8, 050b/7, 051b/8
a.- urlar 054a/2
2. esirgemek, uzak tutmak
a.- amadım 100b/11

ayağ (1) ayak krş. adak, ayak
a. 030a/3-4, 057b/6, 058b/5,
117a/11, 149a/10
a.+ ı bile 152a/11
a.+ dın 040a/5
a.+ ı 039b/11, 106b/8, 116b/9
a.+ ıda 158b/6
a.+ ığa 141a/7
a.+ ın 190b/9
a.+ ını 110b/8
a. u ilig 041b/8

ayağ (2) kadeh krş. ayak
a. 147b/5

ayağ (1) ayak krş. adak, ayak
başın a. 107b/4, 113a/9

ayağ (2) kadeh krş. ayak (2)
a. 043b/9

‘ayāl (Ar.) aile reisinin bakmakla
yükümlü olduğu kimseler
‘a. 059b/11

‘ayān (Ar.) açık, gözle görülür
‘a. 078a/10, 090b/9, 136b/4, 182b/6
‘a. boldı 064a/4
‘a. bolğay 134a/1
‘a. itkümdür 138a/7
‘a. kıldı 111a/10, 143b/4, 190b/11
‘a. kıldılar irse 134a/10
‘a. olsun 149a/1

a‘yān (Ar.) bir şehrin ile gelenleri
a.- ı hāzret “devletin ileri gelenleri”
139a/7
a.+ nı 145b/9, 175a/11

āyāt (Ar.) ayetler
ā. 182b/8

‘ayb (Ar.) kusur, ayıp, eksiklik
‘a. irdi 114a/9
‘a.+ nı 065a/2

āyet (Ar.) ayet işaret
ā. 086a/3, 087a/2, 087a/3
ā.+ leri 135b/8

ayıl- ayılmak, kendine gelmek
a.- dı 158b/1
a.- ğunça 141b/9
a.- maslar idi 114b/6
a.- maslar 114a/6

ayır- ayırmak, koparmak, uzaklaştırmak
a.- a kör (ayra kör) 001b/11
a.- a 113b/3
a.- dı 109b/6, 149b/3, 177a/7
a.- dılar 159a/2, 168b/8
a.- ğaç 150b/6
a.- iban 141b/7

- a.- ıp (ayrıp) 016b/1
a.- sun 164b/1, 173b/1
- ayıt-** 1. söylemek, demek krş. ay-, ayt-, di-, söyle-, sözle- ti-
a.- ıp 081a/6, 108b/3, 118a/3
a.- kıan 039a/1, 075b/10
a.- kııl 047a/11
a.- sa 116a/1
a.- sunlar 140a/5
a.- tı 100a/9, 157a/2
- āyīn (Far.)** ayın, merasim, töre
ā.+ i 026b/9
ā.+ idin 036b/5
ā.- i nifāk “nifak ayini” 103a/7
- āyīne (Far.)** ayna
ā. 032a/11
ā.+ si boldı 033b/7
ā.+ sindin 005b/11
ā.- i şāfın “temiz aynayı” 065a/5
- ayla-** dolaşmak
a.- ydur idi 128a/11
- aylan-** dönmek, kuşatmak
a.- dı 150b/10, 188b/8
- aylanaş-** birlikte dolaşmak, gezmek
a.- ıp 132b/6
- ‘ayn (Ar.)** kaynak, pınar
‘a.- ı şavāb “doğruluk kaynağı”
072a/5
- ayna-** değişmek
a.- masa 116a/4
- ‘aynān (Ar.)** iki kaynak
ķurret’ül-‘ayn-ı ‘a. irür 061b/10
- ayran** ayran
a. 087a/5
- ayrıl-** ayrılmak, uzaklaşmak
a.- dılar 049a/10
a.- ğan idi 113b/8
a.- ıp 077a/4, 077b/4, 134a/1

- ‘ayş (Ar.)** yaşama, yaşayış, hayatın zevkini çıkarma
‘a. 144a/11, 146b/10
bister-i ‘a. 119b/1
‘a.+ nıng 104a/10, 123a/6
- ayt-** 1. söylemek, demek krş. ay-, ayt-, di-, söyle-, sözle- ti-
a.- a 162a/6, 171a/6
a.- adur 086b/4
a.- alı 082b/2
a.- ay 113a/8
a.- ayım 001a/5
a.- ayın 050b/3, 142b/5
a.- ğaç 152a/2
a.- ğan (sf.) 087b/3
a.- ğay 125a/11
a.- ıng 046b/2, 073a/1, 099b/4, 122b/2
a.- ıngız 122a/4
haber a.- ıngız 103a/6
a.- ıp bolmas 110b/7, 190b/4
a.- ıp 026a/11, 038b/9, 060b/10, 128a/3, 179b/4, 183b/9
a.- ıp-turur 037b/1
a.- kıa-biz 183a/1
a.- kıan boldı 114b/10
a.- kıan 107a/9, 115a/3, 136a/6, 138b/2
a.- tı 167b/3, 168a/10
a.- ur idi 158b/2
a.- ur 074a/9, 115a/4
a.- urğa 016a/11
- aytıl-** söylenmek
a.- dı 150a/4
a.- ğanda 122a/5
- aytış-** söyleşmek, konuşmak
a.- tılar 060b/11, 079b/5
- ‘ayyār (Ar.)** zeki ve kurnaz kimse
‘a. 147b/11
‘a.+ lar 079a/9
- ‘ayyūk (Ar.)** göğün en yüksek noktası
‘a.+ dın 064b/7

az az, nadir
a. 004a/9, 014a/2, 022b/11,
054b/11, 094b/10, 160b/10, 169b/10

az- sapmak, yoldan çıkmak
a.- ar 047b/5

āzād (Far.) serbest, hür krş. āzāde
ā. 143b/7, 149a/6, 177a/9
ā. boldı 127b/9, 133b/2
ā. bolmadı 154a/11
ā. bolup 135a/10
ā. eyledi 134b/1
ā. irdük 140b/8
ā. itip 058a/5
ā. kıldı 063a/3
ā. kılmak 134a/8

āzāde (Far.) serbest, hür krş. āzād
ā. boluᅅ 134b/11

āzādliᅅ (Far.+T) serbestlik
ā. 022a/8

a'zam (Ar.) en büyük, en yüce
ᅅan-ı a. 142b/2, 156b/4
ᅅazret-i ᅅan-ı a. 112a/5
ᅅusrev-i a.+ ᅅa 123a/4

āzār (Far.) incitme
ā. 106b/7, 110a/3, 160b/11,
169b/11
ā.+ dın 065a/8
ā. tapıp 005b/4

'āzim (Ar.) büyük, ulu
'ā. 145b/5
'ā.- i Tenbel boldı 189b/5
'ā. boldı 105a/6
'ā. bolsun 097b/10, 166b/10

'azīmet (Ar.) gitme, gidiş; kararlılık
'a. 061b/3, 145a/7, 155b/4
'a. eylep 145a/7
'a.+ leri 082a/5
'a.+ ni kıldılar 050b/8

'azīz (Ar.) yüce, kıymetli, aziz

'a. 046b/10, 059b/11, 063b/6,
181a/7
feruᅅ-likā-yı 'a. 069b/7
'a.+ im 043b/5

azkur- azdırmak
a.- up 001a/9

'azm (Ar.) karar, niyet; bir yere yönelme
'a. 102a/4
'a.- i duᅅul eylediler 186a/3
'a.- i duᅅul kılıp 120a/9
'a.- i ᅅiᅅār kılmakᅅa 039b/9
'a.- i meydān eyledi 130b/9
'a.- i meydān kıılır 014a/9
'a.- i meydān 130a/8
'a.- i revān kılıp 103b/1
'a.- i Semerᅅand itti 127b/10
'a. eyledi 088b/10
'a.+ in 123b/4
'a.+ ini 152a/4
'a. itgeᅅ 123b/4
'a. itip 104b/6
'a. itsün 123b/3
'a. itti 104b/6, 190a/9
'a.+ ni 123b/3

azuk azık, yiyecek
a. 034b/7, 160b/10, 169b/10,
188b/5

āzürde (Far.) incinmiş
ā. idi 106b/9

B

bā-dād (Far.) adaletle
ᅅāh-ı b. u dīn 045b/8

bāb (Ar.) 1. kapı
feth-i b. 036b/3
2. konu, mesele
b. 026b/3
b.+ dın 015a/5
b.+ ıda 050a/8, 052a/6, 077b/1,
135b/6, 139a/6, 157b/11
b.+ ında 016a/10, 071b/11, 072a/2

bābet (Far.) konu, ilişki

- b.+ de 020a/8
b.+ te 001a/5, 001a/11, 025a/4
- bād (Far.)** rüzgar, yel
b.- ı fenā “fena rüzgârı” 137b/2
b.- ı hevā “karşılıksız” 048a/11
b.- ı şabā oldı “sabah rüzgârı estı”
048b/4
hem-rāz-ı b.- ı şabā 068b/7
b. u berķ 053a/4
- bād-bān (Far.)** yelken
b. 051a/4
- bāde (Far.)** şarap, içki, mey
b.- i gülgün “kırmızı şarap” 147b/6
b.- i gülgünni “kırmızı şarabı 147b/5
b. bile mīve 113b/9
- bādesiz (Far.+T)** içkisiz
b. 113a/2
- bādiye (Ar.)** çöl, sahra
sākin-i b.- i endūhī 111a/5
b.- i ķahr “kahır çölü” 145b/2
- bād-pā** bk. bād-pāy
b. 053a/1
- bād-pāy (Far.)** ayağına çabuk, hızlı koşan
b. 032a/3, 053a/1
- bād-perrān (Far.)** uçan rüzgar
b. 057b/2
- bāğ (Far.)** bağ, bahçe
b. 009b/5
ķābil-i b. 111a/8
yir ü yurt u b. 002a/2
b.+ ı 118b/10
b.+ ıda 026a/3
b.+ ını 018b/4, 120b/3
b.+ ı 009b/7
b.+ larıda 105a/11
b.+ mīng 075b/3
b. u rāğ u çemeni irdi 179b/11
- bağır** göğüs, sine
b.+ ı (bağrı) 008b/11, 018a/5

- b.+ larıdın 025b/11
2. (mec.) yürek, kalp, gönül
b.+ ı 017a/8, 043b/11, 124a/7
b.+ ını (bağrını) 134b/9

bağır-la- bağrına vurmak
b.- p 105b/1

bağışla- 1. bağışlamak, affetmek
b.- dı 013a/7, 035a/10, 045b/8,
060b/7
cānımız b.- dīng 062b/4
b.- p 015b/4
b.- ptur 093b/3
b.- r 150a/10
2. bağışlamak, bahşetmek
b.- dı 023b/5, 037b/9, 095b/5

bāğī (Ar.) azgın, asi
b. bolur 116a/1
b.+ ler 104b/3

bağla- bağlamak
b.- ban 053a/1,
girev b.- ban 012a/2
kīn b.- ban 066b/11
b.- banı 041b/2
b.- dı 131a/3, 131a/8, 131a/10
ķan b.- dı 107b/1, 146b/2
billerin b.- dılar 052b/2
b.- ğan (sf.) 006a/4
b.- ğay irdi 018b/3
ķayāl b.- ğay 063b/5
yarağ b.- mağlık 005a/7
b.- nğız 051a/4
b.- p 098a/1
girev b.- p 012a/3
b.- rğa 098a/3
b.- sa 087b/2

bağrı kara güvercin büyüklüğünde bir tür
kuş
b.+ lar 105b/1

bahāsız (Far.+T) değersiz
b. 044b/4

bahadır (Far.) yiğit, cesur

- b. 005b/7, 020b/8, 030a/8-9, 041a/11, 045b/6, 056b/9, 069a/4, 069a/11, 071a/4, 078a/2, 082b/6, 083b/7, 096a/6, 097b/1, 166b/1, 181b/10, 182a/8
b. bolsa 082b/5
bahadır-siz 049b/10
b.+ ğa 055b/10, 118b/2
b.+ lar 026b/9, 027a/2, 027a/10, 045b/2, 046b/2, 058a/7, 097a/11, 166a/11
b.+ larının 182a/2
b.+ ların 025a/11
b.+ mı 047a/5
- bahadırılığ (Far.+T)** yiğitlik
b. 085a/2, 094b/4
- bahār (Far.)** bahar, ilkyaz
b. 027b/5, 064a/1, 066a/10
b.- ı tarāvetka “taze bahara” 095b/8
b.+ ın 057b/4
- baħr (Ar.)** deniz
b. 016b/8, 124b/2, 154b/9
berr ü b. 065b/4
b.- i cūd “cömertlik denizi” 078b/5
b.- i ħūn “kan denizi” 015b/2
b.- i tūfānını “tufan denizi” 032b/7
b.+ da 046b/6
b.+ ında 025a/7
b.+ i 016b/7
b. irür 046b/6
b.+ mı 051b/4, 151a/8
b. u batkağ idi 053b/10
- baħş (Ar.)** konu, bahis
b.- i cāndın 077a/6
- baħşāyiş (Far.)** bağışlama, ihsan
b. 064b/8
b.+ i 065a/1
- baħşı** katip, yazıcı
b.+ lar 109b/7
- baħt (Far.)** talih, baht
b. 094a/4, 146a/10
iķbāl ü b. 046b/5
- b.- ı bīdārdın “baht uyanıklığı (açıklığı)” 065a/8
b.- ı ħan “hanın talihi” 184a/6
b.- ı pīrūzını “uğurlu bahtını” 095b/7
b.+ ı 160b/8, 169b/8
tālī° ü b.+ ı 024a/10
b.+ ımız 190a/2
- bāħter (Far.)** batı
b. 109b/4
b.+ din 109b/9
- baħtiyār (Far.)**
b. 083a/7
- baķ-** bakmak
kıya b.- anı 066b/4
b.- ar 043a/4, 080b/5
b.- ip irdi 130b/10
b.- ip kaldılar 175b/7
b.- ip kalsunlar 125b/3
b.- madı 125b/7
b.- madılar 116a/8
b.- mayın 041b/1
b.- tı 103b/3, 132b/3, 135a/8, 148a/10, 190b/7
b.- tılar irse 083a/9
- bāk (Far.)** korku, kaygı
b. imes 058a/4
- bāķī (Ar.)** ebedî, sürekli
b. 167b/2
b. irür 059a/4
- baķtur-** bağımlı kılmak, tabi kılmak
b.- up 029a/9, 039a/9
- bal** bal
b. 043b/2
- bāl (Far.)** kanat
per ü b. 167b/4
b. u peri boldı 131a/4
- balıĝ** balık
b. 023b/5, 049b/1

baltu balta

- b. 052a/8
b.+ sını 026b/8

bāng (Far.) ses, seda

- b.- i namāz “namaza çağırın ses,
ezan” 061a/2

bar- 1. varmak, gitmek

- b. 076a/7, 099b/6, 185a/6
b.- adur 051a/8, 150b/1
b.- alı 121a/3, 163a/3, 168a/4,
172a/3, 176a/2, 187a/5
b.- alıng 009b/7
b.- ay 080a/6
b.- ayın 102b/3
b.- dı 013a/11, 013b/11, 044b/8,
044b/9, 044b/9, 045a/7, 074a/8,
074b/8, 095b/9, 097b/2, 097b/8,
100a/8, 105a/2, 110b/10, 111b/9,
119a/8, 121a/6, 121b/1, 123a/2,
132b/11, 139a/4, 140a/11, 148b/4,
148b/7, 150a/6, 151b/1, 152a/5,
152a/10, 152a/10, 154b/5, 155b/1,
156a/2, 156a/5, 158b/11, 164b/2,
164b/11, 166b/2, 166b/8, 173b/2,
173b/11
b.- dılar 034b/1, 039a/6, 049a/8,
050b/7, 050b/7, 081b/5, 091b/10,
106b/11, 113a/5, 117b/10, 162b/7,
164b/5, 171b/7, 173b/5, 178a/3,
186b/5, 188b/9, 188b/10,
188b/11, 189a/3, 189a/3
b.- dım 108a/4
b.- ğa-min 142b/9
b.- ğan (sf.) 074a/3, 144b/5
b.- ğanda 012b/7, 085b/6
b.- ğanı 045a/10, 046a/2, 104b/10,
164b/8, 167a/6, 173b/8
b.- ğanıda idim 073b/7
b.- ğanıda 039b/6
b.- ğanıdın 120a/8
b.- ğanığa 120a/7
b.- ğanın 120a/7
b.- ğay 039a/9
b.- ğuçı 105a/7
b.- ğusı yok 183b/6
b.- ğusıdur 155b/9

- b.- iban 038b/4, 047b/2, 149a/7,
164a/3, 173a/3, 175b/8

- b.- ibanı 002b/10, 034a/7, 043a/3,
068b/10, 094b/10

- b.- ıng 042b/11, 148b/11

- b.- ıp 001a/4, 003b/10, 004a/8,
005b/7, 008a/2, 022b/11, 034b/2,
038b/7, 039a/6, 041a/1, 060a/2,
074b/4, 077a/4, 079b/2, 079b/11,
080a/6, 080a/11, 082a/4, 083a/8,
083a/8, 083b/1, 085b/1, 096b/10,
098b/10, 119a/5, 110a/10, 112a/1,
121a/1, 123a/9, 140a/5, 142a/10,
155a/8, 164b/3, 167a/5, 173b/3,
175a/7, 185b/6, 187a/10

- üstige b.- ıp 101a/9, 149b/11

- b.- ıp tüşti 046a/11

- b.- ıp irdi 041b/2, 119b/11

- b.- mağtur 144a/6

- b.- mam 080a/7

- b.- masa 176a/4

- b.- masun 125a/1

- b.- mış 009b/2

- b.- sa idi 105b/11

- b.- sa 139b/5, 187b/1

- b.- sam 080a/7

- b.- sanğız 074a/10

- b.- sun 148b/11, 154a/1, 164a/11,
173a/11

- b.- ur boldı 115a/10

- b.- ur irdük-biz 190a/2

- b.- ur (sf.) 049a/10,

- b.- ur 076a/3

- b.- ur-biz 121a/7, 185b/8

- b.- urda 079a/7

- b.- urğa 167a/3

- b.- urlar 185b/5

2. evlenmek

- b. 004a/1

3. tasvir fiili olarak

- alıp b.- dı 004b/2, 023a/2, 023a/7,
039a/10, 079a/4

- çapa b.- dı 74a/8

- çıkıp b.- dı 082a/6

- kirip b.- dı 051b/7

- yürüp b.- dılar 189a/3

- yürüp b.- iban 040b/10

- kilip b.- ıp 096b/8

- alıp b.- mışı 079b/1

- yitip b.- sa 050b/6
- bar** var
- b. 001a/6, 003b/1, 003b/6, 003b/8, 004a/3, 009b/3, 016a/1, 016a/1, 017a/4, 020b/11, 023a/3, 023b/7, 028b/3, 029a/11, 034a/2, 034b/7, 035a/11, 048a/8, 055a/5, 063a/10, 066a/5, 073a/2, 078a/5, 078a/7, 081a/9, 085a/7, 087a/3, 089a/1, 091b/5, 093b/9, 099a/4, 101a/7, 102a/9, 102a/10, 103a/9, 111a/8, 120a/6, 123b/11, 124a/3, 124b/3, 124b/5, 131a/6, 134a/2, 136b/3, 136b/4, 138a/1, 150b/5, 156b/11, 190a/8
- b. mu 010a/11
- b.+ biz 047a/6, 054a/2
- b. bol 056b/7
- b.+ dur 056b/1, 099a/1, 138a/4, 150a/11, 185a/5, 185a/7, 188a/4, 190a/8
- b.+ dur-biz 121a/5
- b.+ durur 135a/6
- b.+ ıdı 110a/9, 190b/5
- b. idi 013b/6, 022b/9, 024b/6, 042b/9, 093b/2, 097a/5, 097a/7, 105b/5, 110a/3, 110a/3, 114a/3, 114a/11, 120a/6, 120b/1, 120b/1, 125a/5, 125a/6, 125a/7, 129a/4, 129b/1, 129b/1, 129b/3, 130a/3, 130a/8, 130a/9, 130a/11, 148a/4, 151b/6, 160b/11, 162b/10, 162b/10, 165a/7, 166a/5, 166a/7, 168a/2, 168b/1, 169b/11, 171b/10, 171b/10, 174a/7, 175b/5, 177a/6, 179a/3, 180a/2, 180b/4, 180b/6, 180b/7, 181a/1, 181a/3, 181a/7, 181a/10, 181b/1, 181b/8, 182a/2, 182a/3, 182a/7, 182a/7, 182a/10, 182b/1, 183a/3
- b. idiler 134b/4, 147b/11, 147b/11, 179b/8, 181a/5
- b. imiş 081a/2, 098a/2, 146a/11
- b. irdi 004a/11, 006b/3, 034a/3, 034b/10, 038a/6, 042b/2, 067a/11, 070b/4, 074a/5, 123b/1, 128b/8, 128b/9, 129b/11, 132a/4, 133b/3, 160a/11, 160b/5, 169a/11, 169b/5, 179a/6, 179b/8, 180a/11, 181a/2, 181a/9, 181b/4, 181b/9, 182a/1, 182a/4, 182a/11, 183a/8
- b. irmiş 111b/1
- b.+ min 042a/9
- b.+ siz 060a/3
- bār (Far.)** yük
- b.+ ı bile 061b/2
- bār-geh (Far.)** yüksek huzur, padişah huzuru
- b.+ iğa 108a/5
- baraṅgar (Moğ.)** ordunun sağ kanadı
- b. 053b/11
- b.+ dın 032a/9
- barça** hepsi, bütün
- b. 013a/4, 021b/7, 029a/2, 037a/9, 041b/4, 044b/10, 047a/3, 049a/10, 049b/2, 049b/10, 049b/11, 051a/6, 053a/10, 060b/2, 061a/10, 072a/5, 084a/2, 084a/3, 089b/3, 096a/2, 098a/9, 098a/10, 098b/4, 098b/10, 099a/9, 099b/6, 100a/3, 100a/5, 100b/4, 103b/11, 104b/7, 104b/7, 105b/5, 105b/9, 107a/6, 107a/6, 108b/6, 111b/6, 111b/6, 111b/11, 113a/2, 115a/8, 115a/10, 116a/6, 116a/11, 116b/6, 116b/7, 117a/6, 118a/11, 119a/4, 119a/4, 119b/11, 120a/2, 120b/7, 122a/2, 122a/4, 124a/11, 125a/8, 126b/7, 127a/1, 130b/5, 131b/8, 133b/1, 135b/2, 137a/9, 137b/4, 138b/4, 138b/4, 139b/3, 141a/1, 141a/1, 145a/8, 145a/9, 147b/1, 147b/4, 147b/4, 147b/10, 148a/7, 148b/10, 152b/9, 153a/6, 157a/6, 157b/6, 158a/3, 158a/11, 159a/8, 159a/8, 160b/4, 162a/10, 164a/3, 165a/10, 169b/4, 171a/10, 173a/3, 174a/10, 175b/2, 175b/7, 176a/1, 177a/2, 177b/8, 177b/9, 178a/1, 178b/2, 178b/11, 179a/1, 179a/5, 179a/8, 179a/8, 180a/3, 180a/4, 180a/4, 180b/6, 180b/7, 180b/8, 181a/11, 181b/11, 182b/2, 182b/7, 182b/9, 183b/4,

187a/7, 188b/1, 188b/2, 188b/8,
190b/1, 190b/6
b.+ dın 114b/9, 146a/3, 151a/6
b.+ ğa “herkese, hepsine” 119b/10,
130b/5, 133b/9,
137b/2, 150b/10, 154a/4
b.+ ları 105b/4, 162b/7, 171b/7
b.+ mız “hepimiz” 046b/10, 047a/9,
059a/6, 078b/8
b.+ mızını 079b/7
b.+ mızınıḡ 149a/2
b.+ nıḡ 046b/4, 114b/7, 137b/2,
178b/8
b.+ ḡız “hepiniz” 049a/9, 051a/5,
161b/10,
170b/10
b.+ ḡızğa 088a/3
b.+ sı 035a/8, 047b/3, 050b/4,
051b/3, 079b/8, 084b/9, 100a/3,
103b/7, 109b/10, 118b/8, 118b/9,
125a/8, 127b/9, 130b/4, 132a/9,
132b/2, 148b/7, 152b/2, 154a/7,
160a/1, 162a/10, 162b/8, 169a/1,
171a/10, 171b/8, 175a/1, 176b/8,
177b/5, 178b/11, 178b/11, 180b/4,
180b/9, 180b/10, 181a/11, 182a/4,
182a/8, 183b/5
b.+ sının 113a/9, 146a/9, 146a/9,
165b/6, 174b/6, 181a/1
b.+ sın 027b/8, 119b/9, 133b/9,
138a/7, 163a/7, 172a/7
b.+ sındın 075a/10
b.+ sını 074a/2, 104a/11, 113a/9,
154a/4, 182a/9
b.+ sınıḡ 152a/8

barı hepsi, hep, bütün, tamamı
b. 006b/2, 007a/2, 009b/6, 015a/3,
015a/11, 023b/10, 027a/2, 029b/2,
038a/1, 041a/9, 045b/6, 047a/2,
058a/9, 060a/3, 061b/9, 062b/5,
072a/1, 079b/9, 080b/2, 083b/4,
086a/5, 091a/2, 097a/6, 098a/8,
098b/3, 100b/1, 100b/4, 102b/9,
104b/3, 106a/2, 106b/8, 108b/1,
109a/6, 116a/2, 118b/10, 119a/8,
121a/3, 121b/9, 122a/1, 122b/11,
125a/4, 125b/4, 126b/1, 127b/5,
128b/9, 128b/11, 129a/6, 130a/6,

135b/1, 139a/11, 144b/11, 147b/7,
148b/11, 150a/6, 150b/2, 152a/5,
154a/3, 160a/6, 160b/7, 163a/5,
164b/5, 166a/6, 168b/2, 169a/6,
169b/7, 172a/5, 173b/5, 175b/11,
176b/6, 176b/6, 179b/8, 181a/5,
181b/9, 181b/10, 182a/1, 182a/11,
182b/10, 182b/10, 183b/3, 183b/4,
183b/7, 185b/5, 185b/10, 188a/6,
190b/9
her b. 178a/2
b.+ da “var iken, oldukça” 015b/8,
097b/3, 166b/3
b.+ dın 042b/9, 074a/6, 103a/9,
146a/10, 146a/10
b.+ mız 149a/2
b.+ n 042b/6, 133b/10, 140a/6,
146a/7, 154a/10, 154a/10
b. boluban 081b/6
b.+ nı 060b/11, 113a/11, 180b/1
b.+ nıḡ 027a/7, 027b/11, 156b/1,
161b/5, 170b/5, 178b/9, 179b/8
b.+ sı 103b/4, 103b/9, 125b/5,
129a/7, 145a/11, 155a/6, 157b/7,
157b/8, 157b/8, 158a/3, 161a/11,
162b/2, 170a/11, 171b/2
b.+ sının 022a/1
b.+ sıge 162b/11, 171b/11

barış-uzlaşmak

b.- iban 081a/9

barlas yiğit, kahraman

b. 017b/8, 123a/7
b.+ nı 126b/5

Barlas-beçe Barlas çocuğu

B.+ niḡ 028b/8

bārū (Far.) kale duvarı, sur

burch u b.+ larını 142a/1

bas- 1. basmak

b.- ıp 027b/3,
b.- kıan 024b/6
yürekin b.- tı 160a/4, 169a/4
2. baskın yapmak
b.- ar 032a/5
b.- ar-siz 176a/6

- b.- iban 080b/9, 092b/10-11
b.- ibanı 066a/6, 084a/4
b.- ip 004b/7, 005b/1, 008a/6, 041a/5, 067a/4, 070b/3, 089b/9, 094b/11, 096b/3
b.- ip kildi 095b/1
b.- kan 005a/11, 008b/4
b.- kanı 180a/8
3. örtmek, bürümek, kaplamak
b.- a 162a/6, 171a/6
b.- ip 007a/10
b.- tı 057b/6
- bas** sonra
b. 073b/7, 075a/11, 081a/2, 087a/10, 090b/11, 097a/8, 100b/10, 114b/1, 117a/1, 118b/7, 119b/5, 127b/1, 129b/2, 131a/2, 154b/2, 164a/9, 164b/11, 166a/8, 167a/9, 173a/9, 173b/11, 185a/9
- basıl-** basılmak, yenilmek
b.- dı 033b/5
b.- ip 008a/5
- bastur-** basmak, baskın yapmak
b.- up 041a/11, 084b/11, 145a/2
- baş** 1. baş, kafa, ser
b. 005a/9, 027b/2, 048a/3, 052a/1, 057b/6, 057b/10, 079b/9, 118a/5, 125b/10, 129a/5, 149a/10, 162b/6, 171b/6, 190b/9
b. urdu “baş verdi” 178a/5
b.+ dın adağ “baştan aşağı” 032a/4
b.+ dın adağğa “baştan aşağıya” 050a/8
b.+ ı 113b/3, 127a/5, 157b/2, 160b/8, 168a/9, 169b/8, 179b/2
b.+ ıda 179a/11
b.+ ığa 057b/5, 106a/1
b.+ imdın adağımğa “baştan aşağı” 068b/11
b.+ ın 015a/1, 049b/8, 158a/1
b.+ ında 032a/1
b.+ indın 052a/8
b.+ indın adağ “başından aşağı” 032b/1, 072a/9
b.+ ını 014a/5, 026a/4, 137b/2
- b. indürdi “boyun eğdi” 039a/5
b. indürdiler “boyun eğdiler” 061b/4
b. indürüp “boyun eğip” 045a/4
b. irür 041b/8
b.+ ka 048b/3
b.+ ları 027a/4, 127a/9, 163a/6, 172a/6, 186a/4
b.+ ların 066a/6, 129a/2
b.+ larındın adağ “başlarından aşağı” 023b/11
b.+ larını 096a/7
b.+ nı 033b/6, 055b/4, 057b/8
b.+ tın ayak “baştan aşağı” 107b/4, 113a/9
- 2. başlangıç, ilk**
b. 053b/2,
b.+ dın 004b/4, 023a/4, 055a/6
yanğı b.+ dın 060b/11, 080a/1, 088b/8, 165a/2, 174a/2
b.+ ı birle 177b/3
b.+ ığa 097b/2, 106b/3, 106b/3, 123b/6, 142a/7, 166b/2
yanğı b.+ tın 122b/2
- 3. lider**
b. bolup 084b/3
b. idi 096a/6
- 4. bir şeyin ucu**
b.+ ı 136b/5
b.+ ıda 062a/4
- 5. en yüksek nokta**
b.+ ı 111a/3
b.+ ıda 009b/1,
- 6. kişinin kendisi, zatı**
b. koyup “kendini adayıp” 111a/2
b.+ ığa 100a/11
kişi b.+ ığa 125a/9,
b.+ ığa ökülür “başına üşüşür” 152b/11
b.+ ımız 140b/7
b.+ ın koyup “kendini adayıp” 046b/3
b.+ ın koyar “kendini adar” 058b/6,
b.+ ın alıp kaçtı 118a/6, 118a/7
b.+ ın 097a/9, 166a/9
b.+ ını alıban kaçar 150b/3
b.+ ını alıp yitti 162a/11, 171a/11
b.+ ını 025b/7,
b. +ını kutkarğalı “canını kurtarmak” 035a/2

b.+ ға 057b/11
 yolıda b.+ lar қойубан 182a/8
 b.+ ların қутқарғандар 041a/7,
 b.+ larını албан yitsünler 142a/3
 b.+ larınıñ 136b/9
 b.+ nı қойғандар “kendilerini
 adadılar” 027a/11
 b.+ nı қойғанды 144b/1
 b.+ tın 107a/11
 b. u cāndın 118a/4
 b. u cāndın kiçiben “canından
 vazgeçmek” 162a/10, 154a/7,
 171a/10
 7. (mec.) akıl, fikir şuur, zihin
 b.+ ıda 128b/8, 130a/8
 b.+ ыға 150a/5
 b.+ ығыз 148b/10

başaq okun veya mızrağın ucuna geçirilen
 demir, temren krş. başaq
 b.+ ы 032b/2
 b.+ ында 057a/2

başaq okun veya mızrağın ucuna geçirilen
 demir, temren krş. başaq
 b.+ larını 177b/7

başla- 1. başlamak
 b.- dı 190a/3
 b.- dılar 126b/4
 b.- p 117b/11, 132a/6
 b.- p+turur 096b/6
 2. yol göstermek, kılavuzluk
 yapmak
 b.- p 080b/7, 094a/11, 098a/4,
 109b/5
 3. tasvir fiili olarak
 yüyüy b.- dılar 096b/8
 ala b.- dılar 079a/6
 öle b.- dılar 161a/5, 170a/5
 yürüte b.- dılar 151a/5

başlat- komutan olarak görevlendirmek
 b.- ып 013b/2

başlıq bir topluluğun başı, reis krş.
 başlıq

b. 005a/1, 013b/11, 030a/2, 034a/6,
 083a/8, 083b/9, 084a/3, 090b/1,
 096a/7
 b.+ lar 003b/6, 078a/5

başlıq 1. başlı, başı olan
 b. 136b/4,
 b.+ ға 137a/10
 2. bir topluluğun başı, reis krş.
 başlıq
 b. 123a/11, 136b/4, 179a/10

bat hemen, derhal
 b. 024a/6, 100b/3, 103a/6, 104b/4,
 110a/8, 139b/1, 141b/11, 155b/3,
 155b/3, 158a/3, 161b/2, 170b/2,
 185b/3

bat- batmak, saplanmak, gömülme
 b.- ar 027b/7
 b.- ып idi 113b/4
 b.- ып 051a/8, 118a/11, 131a/9
 b.- қандurlar 146a/5
 b.- қайлар 129a/1
 b.- ты 033a/3
 b.- тилар 147b/4

bāṭın (Ar.) iç, gizli, görünmeyen
 b. 016b/1
 mülk-i b.+ ға 076b/1
 b.+ ы 090b/8

bāṭinen (Ar.) gizli olarak
 b. 097a/3, 166a/3

batqak çamurluk, bataklık
 baḥr u b. idi 053b/10

batman eski bir ağırlık ölçüsü
 b. 034b/7

bāver (Far.) tasdik, inanma
 b. қılıғ 059b/2, 080a/8
 b. қılıп 036b/4

bavurçihāne (Moğ.+Far.) mutfak
 b. 119a/7

bay zengin

b. u tūvān+ger boldılar 147b/4

bayāğı önceki, eski

b. 124b/7, 156a/3

baykuş baykuş

b. 010a/11

b.+ ça 010a/9

bayrı eski, kadim, sadık

b. 152b/2, 178b/10, 185b/1, 190b/8

b.+ dın 078a/5

b.+ larıṅdın 189a/8

b. vü vefādār irdi 182a/11

bāzār (Far.) çarşı, pazar

b.+ ıda 015a/2

b.+ ığa 018a/10

b. itip 018b/11

b.+ nı 176b/2

bāzergān (Far.) tüccar, tacir

b. 083a/10

b.+ ğa 083b/1

ba'zı (Ar.) bazı, birtakım, kimi

b. 002b/6-7, 077a/3, 147b/11,

161a/5, 161a/8, 170a/5, 170a/8

b.+ ları 125b/7

b.+ sı 161a/8, 170a/8

be-cid (Far.+Ar.) ciddi, önemli

b. 078b/4

be-cüz (Far.) -den başka, -nın dışında

b. 067b/7

bebr (Far.) kaplana benzeyen yırtıcı bir hayvan

b. 030a/8-9, 054a/10

bed (Far.) kötü, fena

ḥüy-ı b. 016a/3, 136b/5

bed-endiş (Far.) kötülük düşünen, kötü düşünceli

b. 065b/8

b.+ din 032b/4

b.+ ke 042a/3

bed-endişlik (Far.) kötü düşüncelilik

b. 047a/1

be-gāyet (Far.+Ar.) son derece, pek çok, fazlasıyla

b. 037b/11, 099b/2, 101a/7, 176a/7

bed-ḥ'āh (Far.) başkasının kötülüğünü isteyen

b. 003b/4, 014a/8, 082b/7

b.+ lardın 075a/6

b.+ larnı 073a/9

bed-ḥāl (Far.+Ar.) hâli kötü olan, düşkün

b. 134b/3

Tenbel-i b. 160b/8, 169b/8

b. boldı 099b/1

bed-mestliĝ (Far.+T) kendini bilmeyecek derecede sarhoşluk

b. 054b/2

bed-mezheb (Far.+Ar.) mezhebi kötü olan

b. 114a/11

bed-nām (Far.) kötü şöhretli

b. kıldılar 148a/5

b. kılurlar 115b/7

bedel (Ar.) karşılık

b. bolmas 002a/3

beden (Ar.) beden, gövde

b. 033a/6

ḥuzūr-ı b.+ dūr 001b/9

b.+ i 113b/4

b.+ imiz 136b/4

b.+ ler 086a/11

b.+ lerimiz 015b/8

b.+ lerimizde 001a/6

b.+ leriṅizniṅ 008a/11

b.+ lerni 056a/11

b.+ ni vü şehvetni 011b/1

b.+ niṅ 001a/8

bedīhe (Ar.) irticalen söylenen söz

b.+ de 037b/1

b.+ si 043a/8

- bedr (Ar.)** dolunay
māh-ı b.+ inġ 071a/5
- be-hem (Far.)** beraber, bir arada, topluca
b. 006a/9, 076b/9, 093b/8
b. boluban 007a/11
- behbūd (Far.)** iyilik, sağlık, dirlik
b. 072a/1
genc-i b.+ ını 036b/4
b.+ nı 055a/7
rāh-ı b.+ nı 094a/1
- behişt (Far.)** cennet
b. 088a/5
b.- i berīn “yüce cennet” 070b/8
şafā-yı b.- i berīn 063b/1
- behre-mend (Far.)** nasiplenmiş
b. 065a/10
hüsrev-i b. 009a/4
server-i b. 088b/10
b. bolup 060a/6, 063b/6
b. kılp 045a/7
- behre-ver (Far.)** nasipli, nasiplenmiş
b. 067a/11
b.+ ler 065a/7
- beķā (Ar.)** ebediyet, ölümsüzlük
b. 098a/11
b.+ sı 065b/3
- belā (Ar.)** bela, kötülük
b. 050a/8, 065b/7, 075a/6,
076a/4, 107a/7, 114a/4, 128b/5
b.- yı Hūdāy irür “Allah’ın
belasıdır” 052a/7
ni b. bolġay 128b/5
b.+ dın 133b/2
b.+ lar 137b/1
b.+ larġa 023b/6
b.+ larını 145b/3
- Belhī** Belhliler
B.+ ler 153b/2
- belī (Far.)** evet, elbette
- b. 023a/11
- belki (Far.)** belki
b. 105b/10, 106a/10, 115b/4,
116b/4, 126b/6, 155b/5, 175b/1
- bend (Far.)** bağ, düğüm, set
b. 005a/11, 141a/6, 141a/7, 141a/8,
141b/10
b. eylerde bolup 141a/9
b.+ in 144a/5
b. kıladur 141b/3
b. kılp 083b/6
b.+ lerini 148b/3, 148b/6
- bende (Far.)** köle, kul
b. 101a/6, 107b/9, 123b/6,
123b/6, 138a/8, 146b/1, 165b/2,
174b/2, 178b/3
b.- i kemterīn “en aciz köle” 034a/4
b.- i mihr-āyīnni “vefalı dost”
138a/11
b.+ din 165b/1, 174b/1
b.+ ġa 023b/7
b.+ ge 108a/10, 139a/3
b.+ min 044b/4
b.+ niġ 106b/2
b.+ nġiz 078b/8
b.+ si irür-biz 089a/3
- bendelik (Far.+T)** kölelik
b. 100b/8
b.+ ini kıldılar 101b/10
- benī-ādem (Ar.)** insanlar, Âdemoğulları
b. 087b/2,
b.+ de 146b/3
- ber (Far.)** yemiş, meyve
b. 066b/1
- ber-endāhte (Far.)** yükseğe fırlatılmış,
yükseğe atılmış
b. 052a/4
- berde (Far.)** esir, köle
b.+ niġ 042b/8
bendesini irür-biz 089a/3

berg (Far.) yaprak

- b.- i semen “yasemin yaprağı”
069b/2
b.+ i 057b/2

ber-hem (Far.) dağınık, perişan

- b. urayın “dağıtayım ” 184a/5,
184a/10

beri daha yakın yer, beri

- b. 058a/1

berîn (Far.) pek yüksek, yüce, âlâ

- b. 037a/11, 037b/10, 064b/7
behişt-i b. 070b/8
çarh-ı b. 027b/6
şafâ-yı behişt-i b. 063b/1
b. boldı 002b/10
b. bolup 005a/3
b. irür irdi 046a/3

berķ (Ar.) şimşek

- bād u b. 053a/4
b.+ lar 054a/7

ber-kemāl (Far.+Ar.) mükemmel, tam ve yolunda

- b. irür 021a/9

berķ-şifat (Ar.) şimşek gibi

- b. 125a/8

bernā (Far.) genç, delikanlı, yiğit

- b. bolup 022b/1
b. oldı 159a/5-7

berr (Ar.) kara, toprak

- b. ü baħr 065b/4

ber-ṭaraf (Far.+Ar.) ötelenmiş, bir yana atılmış

- b. boldı 119b/5
b. kıldılar 072b/4

bes (Far.) yeter, yetişir, kâfi, çok

- b. 004b/5, 009b/10, 020a/2, 020a/3,
020a/3, 020a/4, 020a/11, 021a/10,
044b/6, 067b/7, 075b/8, 107a/5,
109a/3, 133b/5, 156b/3

besī (Far.) çok, birçok

- b. 011a/11, 021a/9, 038b/7, 041a/2,
047a/4, 073a/11, 085a/6, 100a/10,
100a/10, 102a/1, 104a/7, 114a/9,
114b/2, 126b/2, 129a/5, 129a/6,
138a/2, 140b/1, 156a/2, 161a/3,
161a/5, 165a/7, 165a/7, 170a/3,
170a/5, 174a/7, 174a/7, 180b/11,
180b/11, 181b/7, 186a/2

beşāšet (Ar.) güler yüzlülük

- b.+ lerindin 066b/3

beşer (Ar.) insan

- b. 179a/8, 179a/8
vücūd-ı b. 063b/9

beyābān (Far.) çöl, sahra

- b. 176a/10
b.+ da 048a/8

beyān (Ar.) anlatma, açıklama, söyleme

- b. eyledi 016b/11, 176b/5
b. eyledim 113a/7
b. itkümdür 138a/7
b. itti 123b/5, 136a/7
b. kıldı 123b/7, 136b/1, 137b/4
b. kılganı 135b/4
b. kıliban 136a/5
b. kılip idi 153b/7
şerħ ü b. kılip 068b/10

beyāz (Ar.) ak, beyaz

- b.+ ıng 062a/1

be-yek (Far.) birden bire

- b. 054b/2

beyhūde (Far.) boş, faydasız

- kelimāt-ı b. 091a/7

beyle böyle, bunun gibi

- b. 134b/3, 154a/11

beyt (Ar.) beyit, iki mısra

- b. 011a/7, 011b/4
b.- i sīr-āb-ı hūb “yeni, güzel bir beyit” 026b/11

- b.+ i 022a/6
- beyzayī (Ar.)** beyaz tenli bir güzel
b. 090b/4
- beyzā' (Ar.)** çok beyaz
b. 052b/10
- bezm (Far.)** meclis, topluluk
b. 097a/5, 158b/7, 165b/3, 166a/5, 174b/3
esbāb-ı b. 071a/8
b.- i Cemşidni "Cem'in meclisini"
094a/4
b.- i rūḥ-ı revān "ruhlar meclisi"
066b/4
b.+ ide 108b/8, 165b/8, 174b/8
b.+ iğa 150a/8
b.+ leri 097a/5, 166a/5
- bezm-gāh (Far.)** eğlence için toplanılan yer
b. 059b/9, 088a/5
- bırkır-** homurdanmak
b.- ip 051a/11
- bışığ** pişmiş, pişkin
b.+ ında 099a/6
- bışıklık** pişmişlik, olgunluk
b. 077a/7
- bī-'aded (Far.+Ar.)** sayısız, hesapsız
b. 096b/1
- bī-'ayb (Far.+Ar.)** kusursuz
b. irdi 023b/10
- bī-bedel (Far.+Ar.)** eşsiz, benzersiz
b. 043a/7, 043a/9, 046a/10
şeh-i b. 037b/1
b. irür 012b/1, 019b/6
- bī-cān (Far.)** cansız
b. kıldılar 158b/8
- bī-cigerī (Far.)** bir korkak
b.+ dūr 161a/10, 170a/10
- bī-cihet (Far.+Ar.)** sebepsiz, boşuna
b. 115b/6
- bī-çāre (Far.)** çaresiz
b. 101a/8, 107a/10, 189a/3
şāh-ı zamān-ı b. 153a/7
Tenbel-i b. 162a/5, 171a/5
- bī-çün (Far.)** sual olunmayan, sebep sorulmayan
Hudā-yı b. 136a/4
raḥmet-i b.+ ı 135b/8
- bī-dād (Far.)** adaletsiz, zalim
hicr-i b.+ ı dın 017a/7
- bīdār (Far.)** uyanık
baḥt-ı b.+ dın 065a/8
- bī-dil (Far.)** gönülsüz; korkak
b.+ ler 109a/11
b. ü dīn 141a/9
b. ü 'āciz 183a/6
- bī-direng (Far.)** beklemeden, gecikmeden
b. 030a/8-9
- bī-ercmend (Far.)** haysiyetsiz, itibarsız
cem'-i b. 045b/1
- bī-fıkr (Far.+Ar.)** düşüncesiz, endişesiz
b. ü melāl 151b/2
- bī-ğam (Far.+Ar.)** üzüntüsüz, tasasız
b. 125b/7, 151b/1, 157a/11, 177a/2
b. itti 158b/9
b. kılip 184a/7
- bī-gāne (Far.)** yabancı, aşına olmayan
b.+ ni 184a/6
- bī-gile (Far.)** yakınmadan
b. 091b/6
- bigim** hanım, kadınlar için kullanılan bir unvan
b.+ ler 060a/11

bigin gibi, benzer krş. kibi
b. 010a/3, 037b/5, 040a/6

bī-güneh (Far.) günahsız
b.+ ler 179a/11

bīḡ (Far.) kök, soy, nesil
b.+ in 184b/1

bī-ḡaber (Far.+Ar.) habersiz
b. 113a/3

bī-ḡāblıḡ (Far.) uykusuzluk
b. 066b/2

bī-ḡad (Far.+Ar.) sınırsız, pek çok
b. 132a/2, 147b/8, 180b/6
luḡf-ı b. ü 'ināyetdür 190a/1
b. ü ḡiyās 102a/7

bī-ḡāl (Far.+Ar.) halsiz, düşkün
b. boldılar 106b/10

bī-ḡalel (Far.+Ar.) eksiksiz
b. bolur 088a/1

bī-ḡemtā (Far.) benzersiz
pādiḡeh-i b. 189b/11

bī-ḡeng (Far.) otoritesiz, dayanaksız
b. 112a/6

bī-ḡesāb (Far.+Ar.) hesapsız, çok
b. 006a/6, 038a/11, 087a/10

bī-ḡevā (Far.+Ar.) kayıtsız, isteksiz
b. 040a/1

bī-ḡilāf (Far.+Ar.) yalansız
b. 081b/10

bī-ḡod (Far.) kendinden geçmiş
b. bolup 018b/6

bī-ḡuḡ (Far.) akli başında olmayan,
kendinden geçmiş
b. 002a/10

bī-ḡüner (Far.) beceriksiz, marifetsiz

b. 011a/6, 042a/2, 099b/5

bī-iḡtirāz (Far.+Ar.) sakınmadan
b. 014a/2

bī-iḡtiyār (Far.+Ar.) iradesiz
b. 068b/6

bī-iḡtibāh (Far.+Ar.) şüphesiz
b. 020a/9

bī-i'tibār (Far.+Ar.) itibarsız
b. 009b/11

bik (1) bey krş. biy
b. 004b/11, 006b/2, 006b/11,
030a/2, 048b/4, 049a/9, 053b/3,
080a/10, 081a/6, 093b/9, 118b/8,
119a/1, 119b/7, 123a/11, 152a/1,
182a/7

b.+ din 118b/5

b. irdi 013b/5

b.+ i irdi 181b/11

b.+ i 073a/1, 084b/1, 091b/8,
096a/6

b.+ idin 119a/9

b.+ ige 102a/1

b.+ im 074a/9

b.+ ini 151b/10

b.+ iniḡ 102a/2, 185b/7

b.+ ler idi 077a/9

b.+ ler 015b/8, 034a/6, 043a/5,
046b/1, 049b/9, 050a/6, 061a/4,

073a/1, 073b/8, 074a/3, 074a/7,

074b/2, 074b/3, 077a/4, 077b/3,

080a/9, 080b/2, 117a/3, 117a/3,

147b/1, 148b/2, 151b/11, 163a/6,
172a/6

b.+ lerde 074a/5

b.+ lerdin 039b/1

b.+ leri 081a/4, 083b/4, 106b/10,
157b/8, 176a/5, 179b/6

b.+ leridin 089a/10, 103a/9

b.+ leriḡe 117b/10

b.+ leriḡ 081b/7

b.+ leriḡki 077a/10

b.+ ni 080a/2, 123a/9

bik (2) doğru; sağlam

b. 092b/6, 168a/10

bike muhterem kız, küçük hanım anlamında hanımlar için kullanılan bir unvan

b.+ ler 060a/11

bī-kerān (Far.+Ar.) sınırsız, uçsuz bucaksız

b. 046b/6

bikle- sağlamaştırmak

b.- p 045a/3

bikr (Ar.) taze, körpe

b.+ ige 012a/7

bī-kuşūr (Far.+Ar.) kusursuz

b. 023b/11, 072a/8

bil- 1. bilmek

b. 012a/1, 022a/1, 022b/8, 034b/10, 038a/2, 063a/11, 069b/5, 077b/6, 091a/9

b.- di 013a/3, 097a/10, 099a/1, 116a/11, 137b/6, 155a/8, 157a/8, 157a/10, 166a/10, 186b/4

b.- diler 050b/8, 069a/2, 073b/9, 145b/6

b.- dim 115a/2, 138a/9

b.- dük 074b/2

b.- bolmas 164a/11, 173a/11

b.- eli 136a/11

fırsat b.- eli 157a/7

b.- ge-siz 008b/2, 051a/7, 141b/8

b.- geç 150b/9

b.- geniḡizni 187b/2

b.- gey idim 138b/8

b.- gil 017a/4

kıymetiḡiz b.- güci 092a/8-9

b.- günçe 185b/6

b.- güsi yok 185a/9

b.- iben 009a/2, 016a/10, 081b/3

b.- ibeni 086a/3

b.- iḡ 001a/6, 008b/1, 012b/10, 024b/3, 030a/3-4, 034a/8, 052a/3, 059b/2, 059b/2, 072b/1, 074b/7, 077b/11, 080a/8, 081a/5, 081a/7, 082a/10, 084b/7, 087b/8, 089a/1,

089b/6-7, 093b/10, 094b/6, 096a/11, 137a/7, 161b/7, 170b/7

b.- iḡiz 143b/8

b.- ip 013a/6, 015a/4, 016a/9, 029a/10, 049b/7, 074b/5, 080a/9, 081b/9, 089b/1, 091b/2, 167a/7

b.- iptür 101a/8

b.- medi 005a/4, 049a/7

cānniḡ kıymetin b.- medi 092b/1

b.- medim 101a/7

b.- megen 065a/10, 139a/2

b.- megen-biz 143b/5, 143b/5

b.- megen-siz 064a/4

b.- mek 138b/10

b.- mem 009b/8

b.- men 132a/8, 146b/11

b.- mes 106b/1, 139a/2, 175a/8, 184b/3

b.- mes-biz 187b/11

b.- mesime 101a/7

b.- mesler idi 114b/6

b.- mesler 106a/6, 114a/6

b.- mes mü 023a/3,

b.- mey 037b/6, 156a/3

b.- meyin 037b/6, 039b/2, 080a/4

b.- mişem 080a/3

b.- se 187a/6, 187b/2, 187b/2

b.- seḡ 076a/10, 137b/1

b.- sün 155b/6, 176a/8

b.- sünler 110b/1

b.- ür 049b/6, 056b/1, 067b/8,

067b/11, 067b/11, 083b/7, 085a/1,

103a/10, 135a/7, 137b/11, 138a/10

b.- ür-sin 010a/10, 029a/6, 139b/2

b.- ür-siz 050a/2

2. muktedir olmak (yeterlik fiili olarak)

ilte b.- gey mü 049b/6

çığa b.- medi 017a/6

tura b.- mes 057a/5

kıla b.- mey 084b/11

tıya b.- meyin 017a/9

tura b.- meyin 092a/5

bil bel

b.+ ige 025a/6

b.+ in 018b/3

b.+ lerin bağladılar 052b/2

b.+ lerini 130a/4, 178b/7

bildür- bildirmek

- b.- di 139a/3
- b.- mesler 138b/11
- b.- üp 026a/5
- b.- ür 134a/4

bile ile, beraber, birlikte krş. bilen, birle,
ile

yalın sözlerle:

- b. 002a/7, 003b/7, 003b/7, 004a/9,
- 005a/1, 005b/3, 007a/5, 007a/6,
- 009a/1, 009a/1, 013a/4, 013a/5,
- 013a/5, 016a/8, 016a/8, 016b/8,
- 017b/7, 017b/8, 019b/3, 019b/5,
- 019b/5, 021a/1, 022a/5, 023a/5,
- 023a/5, 024a/5, 025b/9, 025b/9,
- 026a/1, 026a/1, 026a/7, 028b/1,
- 032b/5, 032b/5, 032b/9, 033a/6,
- 033b/8, 033b/9, 035a/4, 037a/5,
- 037a/7, 037b/10, 038a/5, 038a/5,
- 038a/11, 039a/1, 039a/1, 039a/4,
- 039a/4, 039b/9, 041b/11, 043b/10,
- 046a/11, 046a/11, 047a/3, 047a/3,
- 047a/9, 048a/1, 048a/1, 049a/4,
- 049a/8, 049b/9, 049b/9, 049b/11,
- 049b/11, 051b/7, 051b/9, 053b/6,
- 053b/6, 055a/2, 055a/2, 056a/7,
- 056a/7, 056b/4, 057b/2, 057b/2,
- 058a/5, 059a/1, 061b/8, 062b/3,
- 063b/9, 064a/11, 064b/9, 065a/2,
- 068a/5, 068a/9, 070a/4, 070a/7,
- 071a/9, 071a/9, 071a/11, 071b/1,
- 073a/6, 073b/1, 074a/4, 074a/6,
- 074b/11, 075a/11, 075a/11,
- 076b/10, 077a/8, 078a/3, 079b/2,
- 079b/2, 080b/3, 080b/3, 081a/10,
- 081b/1, 081b/1, 081b/2, 082b/2,
- 084a/2, 086a/3, 086a/3, 086b/1,
- 086b/10, 088a/1, 088a/4, 088a/7,
- 088a/8, 089a/8, 089b/9, 090b/3,
- 093b/5, 097a/3, 099a/7, 099b/8,
- 100a/5, 101b/8, 103a/11, 104b/5,
- 105a/8, 106a/6, 106a/8, 107a/1,
- 107b/11, 108a/4, 108b/9, 110a/2,
- 111b/3, 112a/1, 112b/1, 113b/7,
- 115a/5, 117a/6, 117a/7, 117a/10,
- 118a/11, 121a/5, 121a/11, 121b/2,
- 121b/8, 122b/10, 122b/11, 124a/6,

- 127a/5, 127a/11, 127b/3, 127b/5,
- 127b/5, 128a/9, 129a/11, 131b/4,
- 133b/5, 137a/3, 137a/4, 137a/4,
- 137b/10, 137b/10, 139a/7, 140a/2,
- 141b/10, 142a/8, 142b/9, 142b/9,
- 143a/1, 144a/1, 144a/7, 144b/9,
- 146a/5, 146a/10, 148a/10, 148b/7,
- 149a/9, 150a/4, 153b/2, 155b/4,
- 156a/2, 156a/5, 156b/10, 158a/6,
- 159a/5-7, 160a/3, 160a/7, 162a/2,
- 162a/8, 164a/1, 164b/2, 165a/11,
- 166a/3, 168b/9, 169a/3, 169a/7,
- 171a/2, 171a/8, 173a/1, 173b/2,
- 174a/11, 175a/3, 176b/3, 178a/10,
- 178b/3, 179a/2, 180a/3, 180b/4,
- 183a/5, 183a/10, 183a/10, 183b/5,
- 183b/5, 185a/5, 185b/9, 186a/8,
- 188a/5, 189a/6, 190b/10

b.+ dür 138a/3, 143b/7

sınıklar b. irdi 020b/7

ilgi hâlinde sonra:

- b. 065b/4, 065b/4, 109b/10,
- 115a/11, 151b/1

iyelik ekinden sonra:

- b. 004a/9, 016b/5, 021b/9, 026a/7,
- 028b/5, 028b/5, 031b/4, 032a/8,
- 033b/6, 036a/11, 036a/11, 037a/5,
- 040a/5, 040b/6, 049b/5, 049b/11,
- 055b/3, 061b/2, 061b/2, 062a/2,
- 066b/6, 068a/9, 075a/5, 075b/3,
- 085b/9, 088a/9, 089a/5, 101a/6,
- 109a/3, 101b/6, 110b/8, 111a/1,
- 111b/11, 120a/2, 120a/3, 121b/3,
- 123b/7, 134b/4, 135a/8, 135b/8,
- 135b/8, 143b/1, 144b/8, 145a/8,
- 145b/1, 145b/6, 156b/11, 167a/7,
- 175a/5, 180a/8, 184b/5, 186b/2,
- 190b/9

bağlama edatı olarak

- b. 003b/9, 008a/1, 016a/3, 024b/3,
- 027a/10, 030a/8-9, 036b/8, 037a/3,
- 037a/4, 053a/4, 055a/10, 055b/4,
- 062b/8, 064a/9, 065b/6, 069a/10,
- 086a/6, 091b/1, 098a/6, 104b/11,
- 105b/10, 106a/3, 109a/2, 110b/6,
- 112a/11, 112b/5, 113b/9, 113b/9,
- 116b/11, 118a/10, 119a/3, 132b/6,
- 133b/10, 135a/11, 151b/11,
- 152a/11, 152b/1, 154b/2, 154b/10,

- 156b/1, 168b/1, 168b/4, 177a/7,
178b/8, 178b/10, 186a/5, 187a/4,
187b/5, 187b/5, 188b/7
- bileleş-** birlikte olmak, bira araya gelmek
b.- elīng 096a/9
b.- iben 047a/2
b.- ti 080b/3
- bilen-** bilenmek
b.- sün 047a/3
- bilen** ile, beraber, birlikte krş. bile, birle,
birlen, ile
b. 120b/3, 120b/3
- bilgülük** belli, aşikar
b. 003b/9, 015a/11
- bilig** bilgi; anlayış
b. 036b/8, 071a/10, 076b/2
b.+ din 020b/2
b.+ inġ 046b/5
b.+ in 047b/4
- bīm (Far.)** korku
b. 148b/8
- bīmār (Far.)** hasta
b. 161a/8, 170a/8
- bī-maṣāf (Far.+Ar.)** barış, savaşmazlık
b. 081a/10
- bī-medār (Far.+Ar.)** dayanaksız
b. 099b/6
- bī-melāl (Far.+Ar.)** usanmaksızın
b. 065b/6
- bī-misl (Far.+Ar.)** eşsiz, benzersiz
b. 020a/8
- binā (Ar.)** inşa edilme
b. bolġalı 005b/9
- bīnā (Ar.)** basiretli
dānā vü b. 046b/9
- bī-naẓīr (Far.+Ar.)** eşsiz, benzersiz
b. 071a/11, 082b/9
- bī-neng (Far.)** rezil, namussuz
b. 099b/6
- bī-niyāz (Far.+Ar.)** duasız, yakarmasız
b. bolur 048b/9
- bī-pāk (Far.)** kirli, temiz olmayan
b. 175a/1
- bī-pervā (Far.)** korkusuz, pervasız
b. 110a/4
b. bolup 165b/6, 174b/6
- bir** bir (1)
b. 002b/3, 004a/2, 004a/10, 005a/6,
005a/10, 006a/10, 006b/2, 006b/6,
009a/10, 010a/9 011a/7, 016b/9,
018a/4, 018b/2, 019a/5, 020a/7,
020a/10, 021b/4, 022a/1, 024a/7,
030a/3-4, 034a/8, 037a/5, 041a/3,
041a/3, 041a/6, 043b/9, 047a/5,
047a/7, 048a/6, 049a/6, 050a/2,
050a/6, 051a/1, 052a/7, 052a/11,
052b/5, 053b/4, 055b/3, 058b/2,
058b/6, 059a/10, 062b/1, 063a/3,
064b/2, 066b/11, 067a/2, 067a/2,
068b/7, 069b/5, 069b/8, 069b/9,
070a/1, 072b/3, 072b/7, 074a/5,
074a/7, 074b/7, 077a/4, 077a/11,
077b/9, 077b/10, 077b/11, 078a/2,
078a/4, 080a/2, 082a/8, 082b/1,
082b/6, 082b/7, 082b/11, 084a/5,
084a/10, 085a/7, 085b/8, 085b/10,
085b/11, 087a/7, 089a/2, 089b/6-7,
090b/11, 095b/5, 095b/10, 096b/1,
096b/6, 098a/6, 098a/6, 099b/7,
100a/11, 101b/11, 103b/3, 104a/2,
104b/4, 109a/7, 109b/3, 110a/7,
110b/11, 111a/2, 111a/4, 111a/8,
111a/11, 112a/1, 112a/2, 113a/2,
113b/6, 114a/11, 114b/2, 117b/7,
117b/9, 118a/6, 123a/10, 127a/7,
127a/11, 129a/3, 130a/8, 131b/2,
131b/3, 131b/11, 134a/11, 136b/5,
136b/6, 137a/7, 138a/5, 145b/7,
147b/2, 147b/2, 149a/2, 153a/6,

154a/11, 154b/9, 154b/9, 155b/7,
 156b/5, 157a/2, 157b/1, 162b/7,
 163a/4, 165b/7, 166b/5, 171b/7,
 172a/4, 174b/7, 174b/7, 177a/3,
 177a/5, 177b/6, 178b/3, 179a/9,
 179a/9, 179a/10, 179b/4, 179b/5,
 179b/7, 181a/6, 182a/5, 182a/6,
 182a/7, 182b/3, 183a/4, 183a/4,
 186a/2, 186b/4, 188b/7
 b. ay 045a/1, 090b/6, 122b/9,
 128a/7
 b. ayğaça 097a/8, 166a/8
 b. bir 074b/8, 080a/6, 085a/8,
 105b/3, 121a/7, 132b/1, 175a/9
 birge b. 033a/1
 biri b. bile 081b/2
 her b. 111a/5, 122a/9, 190b/5
 b. bir boldı 143a/2
 b. bir kıldılar 025b/8
 b. birge 005b/8, 022b/7, 182b/2
 bir birige 094a/8, 131b/1, 181b/9
 b. birimizni 121a/9
 b. birini 049b/3, 127b/9
 b. birisige 131a/11
 b. birle 001b/6
 b. birleniᅇ 005a/6
 b. birni 111a/1
 b.+ dür 100a/5
 b.+ ge 042a/1, 083b/1
 b.+ ge bir 033a/1
 bir b.+ ge 005b/8, 022b/7, 182b/2
 biri b.+ ge 038b/10, 079b/5
 bir b. 074b/8, 080a/6, 085a/8,
 105b/3, 121a/7, 132b/1, 175a/9
 bir b. boldı 143a/2
 bir b. kıldılar 025b/8
 b. yan bolmaᅇunça 183b/6
 b. yan irür “bertaraf olur” 082a/11
 b. yan kılalı “bertaraf edelim”
 122b/10
 b. yan kıldı “bertaraf etti” 135b/6
 b.+ gine 154b/10
 b. ılık 074b/5,
 b.+ i 013b/10, 016a/2, 034a/1,
 057a/4, 057b/4, 072b/5, 077b/1,
 080a/10, 080a/11, 082b/11, 084b/1,
 084b/2, 095b/10, 095b/11, 107a/7,
 113b/10, 113b/11, 114b/4, 127a/4,
 137a/6, 137a/7, 165a/8, 165a/9,

165a/10, 174a/8, 174a/9, 174a/10,
 185a/9
 biri ... biri 004b/11, 030a/3-4,
 062b/1, 081a/5, 084a/2, 136b/5,
 165b/11, 174b/11
 biri b.+ i 055a/8
 bularnıᅇ b.+ i 082b/9,
 her b. 005a/6, 022a/1, 052a/7,
 055b/3, 082b/11, 085a/7, 109a/7,
 109b/2, 110a/7, 110a/9, 115b/8,
 115b/8, 131b/10, 136b/10, 139b/6,
 147b/2, 147b/2, 162b/7, 171b/7,
 179a/9
 b.+ i bir 081b/2
 b.+ i birge 038b/10, 079b/5
 b.+ i biri 055a/8
 b.+ i biridin 047b/3, 053b/1
 b.+ i birige 054a/6, 060a/10
 b.+ i biriniᅇ 034b/9, 054a/11,
 094b/7
 b.+ i birlerige 020b/3
 b.+ i birniᅇ 027b/3, 057b/9
 b.+ ide 177b/6
 her b.+ ide 108b/11, 129b/1,
 129b/1, 130a/5
 biri b.+ idin 047b/3, 053b/1
 b.+ ige 057a/3, 113b/9, 113b/9,
 114b/5, 114b/5, 134a/3, 134a/4,
 134a/4
 bir b.+ ige 094a/8, 131b/1, 181b/9
 biri b.+ ige 054a/6, 060a/10
 bir b.+ imizni 121a/9
 her b.+ indin 027a/5
 b.+ ini 057a/3
 bir b.+ ini 049b/3, 127b/9
 b.+ iniᅇ 113b/1, 113b/3, 113b/3,
 113b/4, 117a/4, 127a/4, 148a/4,
 179a/10
 biri b.+ iniᅇ 034b/9, 054a/11,
 094b/7
 her b.+ iniᅇ 016a/1, 111a/3,
 111a/3, 122a/10, 179a/1
 b.+ ingizni 015a/4
 b.+ isi 004a/3, 033b/11, 033b/11,
 034a/1, 034a/2, 069b/1, 114b/3
 aniᅇ b.+ isi 004a/2, 023a/10,
 bir b.+ isige 131a/11
 b.+ isin 057b/4
 b.+ isini 134a/3

b.+ isining 113b/2, 148a/3
 b. iki 082b/5, 151b/3,
 b. iki kün 107b/11, 108a/11,
 149a/11,
 154a/6, 154a/6
 b. iki ay 150a/4,
 b.+ in 136b/10
 b. inisi 156b/1
 b. irür 123b/9
 biri b.+ lerige 020b/3
 b. ming 182b/1, 182b/1
 b.+ ni 057b/5, 058b/1, 112a/2,
 117a/5
 bir b.+ ni 111a/1
 b. niçe 001a/5, 026b/11, 062a/10,
 069b/2, 077a/4, 079b/2, 081b/6,
 123a/5, 140a/6, 152b/7, 183a/11
 b. niçesi 007a/11
 biri b.+ ning 027b/3, 057b/9
 b. olmas 020a/7
 b. vaqt 101a/2, 137a/2,
 b. yıl 036a/2, 067a/10

bir- 1. vermek

b.- 010a/10, 178b/4, 178b/4
 b.- di 012b/8, 012b/9, 036b/11,
 054a/11, 058a/3, 066b/1, 076b/1,
 097b/4, 111a/11, 127b/4, 132a/2,
 148a/10, 149a/10, 149b/3, 164a/6,
 165a/3, 166b/4, 173a/6, 174a/3,
 175b/10, 177a/7
 amān b.- di 035a/3
 cevāb b.- di 068a/5,
 dest b.- di 075a/1
 destür b.- di 061b/1
 köngül b.- di 053a/9
 nuşret b.- di “yardım etti”033b/5,
 092b/8
 pend b.- di 045b/1
 b.- diler 022b/6, 078b/5, 084b/3,
 089a/7, 090b/4, 091a/7, 168b/7,
 185a/1
 b.- dim idi 074b/6
 b.- e almasa “veremese” 074a/11
 b.- eli 144b/1
 b.- en 082b/4
 b.- eyin 093b/7
 b.- ge-biz 176b/3

b.- gen (sf.) 057a/10, 063a/5,
 180a/11
 b.- gey 121b/6
 b.- güçi 066a/10
 b.- iben 023b/5, 036a/8, 076b/10,
 160a/11, 169a/11, 177a/8
 icāzet b.- iben 141b/7
 b.- ibeni 037b/10
 b.- ing 038b/8
 icāzet b.- ing 036a/3
 b.- ingiz 067a/9, 144b/5
 b.- ip irdi 121b/1
 b.- ip irdiler 066a/7
 b.- ip 004b/4, 006b/6, 016b/4,
 018b/2, 035a/2, 036b/3, 037b/11,
 048a/11, 059b/5, 060a/1, 088b/7,
 088b/9, 093b/11, 117a/8, 153a/11
 ferāg b.- ip 062b/9,
 mühlet b.- ip 039a/6
 şikest b.- ip 020b/2,
 toylar b.- ip 002b/9, 061a/3
 yilge b.- ip 057a/9
 yüz b.- ip 091a/4
 nuşretin b.- iptür 044a/3
 cevāb b.- mediler 034b/6
 b.- mes 116a/5
 b.- mey turur 044a/2
 b.- mey 005a/5
 b.- meyin 022b/10, 037b/4, 073b/11
 haber b.- mişi 090b/8
 b.- se 008b/4, 047a/2, 050b/11,
 102a/5, 142b/6, 188a/9
 b.- senḡ 054b/11
 b.- sün 121b/9, 121b/9, 142b/1,
 164b/1, 173b/1
 b.- ür bolsa 168a/3
 sebağ b.- ür irdi 017b/1
 b.- ür 056a/4, 066b/5, 075b/2,
 094a/4, 095b/8, 185b/8
 haberler b.- ür 006a/11
 2. tasvir fiili olarak
 ejdehā mı bola b.- di 127a/2
 қatl-i ‘āmī bola b.- di 127a/2
 yibere b.- di 164a/10, 173a/10
 ala b.- ip 038b/9
 қoya b.- mek 026b/3
 suna b.- se 047a/10
 açā b.- sün 122b/5
 tuta b.- sün 122a/1

- tüze b.- sün 122a/1
- bī-rāh (Far.)** yolsuz, kötü yolda
b. 099b/5
b.+ lar kılsa 061a/6
- biregü** birisi, her biri krş. birev
b.+ nūng 087b/1
- birev** birisi, her biri krş. biregü
b. 100a/4, 108b/3, 108b/3, 150a/8
b.+ niᅇ 119b/3, 168a/11
- bī-reyb (Far.+Ar.)** şüphesiz
b. irdi 114a/9
- bī-riyā (Far.+Ar.)** riyasız
b. 069b/10
- birk** sağlam, sert krş. bik
b. 015a/4, 026b/1, 033a/3,
071a/3, 124b/8
b. irdi 168a/2
- birkit-** sağlamlaştırmak
b.- iᅇgiz 083b/10
b.- ip turdılar 012b/11
b.- ip turur 006b/5
b.- ip, 013b/5, 015b/10,
052b/1, 088b/8, 125a/10, 188a/3
b.- sün 149a/7, 157a/5
b.- ti 130b/7
b.- tiler 039b/2
b.- ür bolsa 157a/5
b.- ür olᅇandurlar 103b/7
- birle** ile, beraber, birlikte krş. bile, bilen,
birlen, ile
yalın sözlerle:
b. 001b/6, 002a/8, 008b/3, 008b/9,
011b/9, 012a/1, 012b/9, 017a/10,
018b/4, 018b/11, 019b/3, 019b/4,
020b/3, 022b/2, 027a/2, 027b/6,
030a/3-4, 031b/2, 032a/5, 032b/6,
033a/4, 033a/7, 036b/10, 037a/1,
041a/7, 044a/9, 045b/10, 046a/7,
059a/1, 059a/4, 060b/7, 061a/5,
062b/9, 064b/9, 065a/10, 068a/1,
068a/4, 071a/9, 072a/9, 074b/10,
075b/4, 075b/10, 076b/2, 076b/2,
078b/2, 078b/10, 081a/7, 081a/9,
081b/1, 081b/11, 082a/5, 082a/6,
083a/4, 083a/8, 084b/4, 092b/4,
099b/9, 103b/6, 106a/9, 108b/1,
109a/7, 109b/8, 109b/8, 112b/10,
115b/5, 115b/6, 115b/7, 117b/3,
119a/4, 119b/4, 121a/8, 122a/3,
122b/2, 125b/5, 125b/5, 127a/8,
131a/1, 131a/1, 134a/3, 136b/10,
136b/11, 136b/11, 136b/11,
137a/10, 140b/2, 140b/3, 140b/3,
143a/8, 143a/8, 149a/8, 149b/4,
151b/3, 152b/7, 152b/7, 153a/3,
154a/5, 154a/5, 154a/10, 156b/6,
157a/8, 160b/7, 163a/5, 163a/8,
163a/8, 164a/8, 165a/4, 165b/8,
165b/9, 167b/11, 169b/7, 172a/5,
172a/8, 173a/8, 174a/4, 174b/8,
174b/9, 176a/2, 176a/2, 181a/11,
184b/10, 184b/10, 186b/3, 187a/2,
187b/4, 188a/2, 188b/2, 190a/9
b.+ biz 060a/5
b.+ niᅇ 005a/6
b. oldılar 172a/8
ilgi hâlerinden sonra:
b. 004a/11, 008b/8, 023b/6,
024b/11, 047a/6, 059b/4, 078a/11,
080a/5, 088a/6, 095b/2, 101a/9,
115a/9, 140b/3, 142a/9, 185a/10
aniᅇ b. bolᅇan 077b/8
biziᅇ b.+ dūr 015a/5
iyelik ekinden sonra:
b. 006b/10, 010b/9, 016b/1, 019a/3,
024b/5, 028b/6, 040a/2, 048a/2,
042a/10, 048a/11, 052b/6, 052b/10,
053b/9, 055a/8, 069a/7, 073a/7,
076b/11, 079b/10, 081a/4, 083b/1,
083b/11, 097b/7, 097b/7, 100b/3,
102b/6, 111b/5, 111b/5, 117a/1,
117a/2, 121a/11, 125a/2, 130b/2,
134b/3, 136a/4, 144a/1, 145a/6,
151b/4, 153a/5, 155b/6, 156a/5,
160b/4, 166b/7, 166b/7, 169b/4,
176a/5, 177b/3, 183b/7
soᅇbet-i yār b. idiᅇ 009b/5
b.+ dūr 052a/7
baᅇlama edatı olarak:

b. 006b/2, 011a/4, 016b/7, 023a/3, 023a/9, 023b/10, 032b/10, 039b/6, 066b/7, 068b/9, 088a/2, 097a/6, 073b/8, 094a/11, 094b/6, 100b/8, 102a/3, 108b/8, 117a/1, 132b/8, 133b/11, 150b/7, 156a/8, 157a/1, 163a/1, 166a/6, 172a/1, 176a/5, 176a/5, 180b/5, 186a/2, 188b/4
şıdķ b. du`ā kılır 077b/10

birlen ile, beraber, birlikte krş. bile, bilen, birle, ile

yalın sözlerle:

b. 011a/7, 012a/9, 022b/11, 031a/7, 080b/4, 086b/2, 091b/7

iyelik ekinden sonra:

b. 056a/10, 075b/9, 089b/6-7, 094a/3

bağlama edatı olarak:

b. 016a/7, 038a/1, 084a/7

biryān (Far.) kebab edilme, yanma, kavrulma

b. bolup 017a/8, 097b/5, 166b/5

b. idi 067a/10

bī-sāmān (Far.) sonuçsuz, çaresiz

b. boldı 127a/7

bisāt (Ar.) halı, kilim

b.- ı hüner “hüner kilimi” 012a/10

bī-seher (Far.+Ar.) sabahsız

b. 063a/11

bister (Far.) yatak, döşek

b.- i `ayş “eğlence döşegi” 119b/1

b.+ leri 119b/5

bisyār (Far.) çok

b. 004a/6, 015b/9, 025a/1, 045b/9, 074a/8, 092b/10, 099a/1, 099b/6, 100a/3, 104a/5, 105b/1, 107a/2, 108a/3, 112a/9, 112b/9, 114b/11, 118b/1, 118b/4, 118b/6, 121b/11, 122a/11, 122b/3, 124a/3, 125a/3, 128b/8, 129b/6, 129b/11, 130a/9, 132a/1, 132a/4, 134b/2, 134b/6, 135b/2, 143a/10, 145a/2,

145a/4, 147b/6, 147b/9, 149a/10, 149b/2, 151a/2, 153b/9, 157b/5, 160b/7, 160b/11, 161a/6, 168b/1, 169b/7, 169b/11, 170a/6, 175b/4, 179b/7, 180b/7, 185a/1, 190a/8

b. bolur 105a/9

b. bolurlar 105b/7

b. idi 160b/10, 169b/10

b. idiler 180a/5

b. irdi 130a/10, 160b/5, 169b/5, 180a/11, 180b/10, 181a/2, 181a/9

b. irür 150b/5

b. itip 074a/2

b.+ lar 002b/6-7

‘ömr-i b.+ lar 079a/10

biş beş

b. 050a/7, 050a/10, 099a/7, 176a/4

on b. 029b/4

tokkuz yüz b. idi 006b/8

b.+ inçi irür 137a/8

b.+ inçisi 075a/10

b. miñg “beş bin” 005a/1, 109b/10, 185a/7

miñg b. yüz irdi 046a/2

b. yüz miñg “yüz bin” 042b/9

b. yüz 129b/10, 132b/8

miñg b. yüz 038a/10

b. yüzçe “beş yüz kadar” 130a/4

biş- pişmek

b.- ip irdi 160b/6, 169b/6

bīşe (Far.) orman

b.+ de 020a/7, 048a/5

b.+ din 053a/3

bī-şek (Far.+Ar.) şüphesiz

b. 029b/8, 106a/5, 106a/5, 130a/3

bişür- pişirmek

b.- üp 048a/4

bī-taħammül (Far.+Ar.) tahammülsüz

b. bolup 045b/2

bī-tāķat (Far.+Ar.) güçsüz, takatsiz

b. boldılar 161a/3, 170a/3

- biti-** yazmak
 b. almas 067a/1
 b.- ben 029b/6, 100a/7, 164a/2, 173a/2
 b.- di 100b/5, 142b/3
 b.- *ing* 141b/11
 b.- p 044b/1, 073a/3, 073b/10, 106a/11
- bitil-** yazılmak
 b.- di 022a/6
- bitit-** yazdırmak
 b.- ti 047a/6
- bīv (Far.)** güve
 b. irür 075a/9
- biy** bey krş. bik
 b. irür 110a/7
- biyik** büyük
 b. 110b/11
 b.+ rek “daha büyük” 146a/10
- biz** biz
 b. 023a/3, 029a/11, 034b/9, 043a/6, 047a/7, 047a/7, 054a/2, 060b/3, 081a/9, 089b/5, 092a/8-9, 121a/5, 121a/7, 135a/5, 140a/3, 140b/3, 140b/8, 140b/10, 141b/1, 141b/5, 143b/4, 143b/5, 152b/10, 157a/3, 176a/2, 176a/9, 185a/10, 185b/7, 187a/7, 187a/10188a/9, 189a/4, 189a/9, 189a/11, 189b/2, 190a/2, 190a/2
 b.+ de 086a/2
 b.+ din 061a/7, 190a/6
 b.+ ge 013a/1, 023a/9, 043a/4, 050b/5, 083b/9, 089a/10, 092a/11, 094a/8, 140a/1, 140a/6, 140a/8, 140a/9, 140a/11, 140b/1, 140b/6, 140b/7, 144a/4, 146a/8, 151b/11, 163a/4, 172a/4, 185b/1, 185b/8, 190a/1
 b. idük 001a/3
 b.+ *ing* birle 024b/11, 080a/5
 b.+ *ing* birledür 015a/5
- b.+ *ing* boldı 003b/4
 b.+ *ing* bolsa 047a/10
 b.+ *ing* dik 060b/3
 b.+ *ing* 001a/6, 015b/8, 046b/11, 047a/10, 059b/3, 060b/6, 080b/1, 092a/8-9, 124b/11, 129a/11, 141a/5, 175b/3
 b.+ *ing* için 152a/3
 b.+ ler 013a/4
 b.+ ler-biz 099b/7
 b.+ lerdin 143b/8
 b.+ lerge 152a/3
 b.+ lerni 096b/7, 187a/9
 b.+ ni 022b/3, 049b/7, 060b/7, 089b/4, 092a/8-9, 100b/2, 129a/2, 135a/2, 139b/8, 141b/3, 189a/8, 189a/11, 190a/6
 b.+ *ning* 099b/8, 149a/4, 187a/6, 187b/9, 189b/1
- bīzār (Far.)** bıkmış, usanmış
 b. 115b/10
 b. boldı 118b/1
 b. bolup 133b/1
 b. irür 114b/9
 b. iteli 189a/10
- bize-** bezemek, süslemek
 b.- p irdi 130b/11, 133b/10
- boğuz** boğaz
 b.+ ıdın (boğzıdın) 051a/8, 136b/8
 b.+ ını (boğzını) 155b/9
- bol-** olmak krş. ol-
 b. 009a/1, 016a/11, 053b/2, 056b/7, 062b/3, 096b/5, 108a/8, 121a/6, 151a/1, 189a/5
 b.- a 097a/4, 127a/2, 132a/7, 166a/4
 b.- alı 144a/9
 b.- alı*ng* 060b/2, 095b/3
 b.- ar 024a/2
 b.- ay 068b/2, 108b/8
 b.- dı 002b/10, 002b/11, 003b/4, 003b/11, 004b/5, 005a/6, 006a/7, 006b/11, 007a/2, 008a/5, 012a/6, 013a/11, 014a/6, 014a/10, 023a/5, 023b/4, 024a/6, 025b/4, 026b/4, 026b/6, 026b/7, 027a/4, 030a/3,

032a/4, 032a/7, 033a/2, 033a/6,
 033b/7, 034b/6, 035a/4, 038a/6,
 038b/2, 038b/5, 045a/5, 045a/11,
 047a/4, 047a/11, 047b/8, 048a/2,
 048a/4, 048a/9, 048a/10, 048b/2,
 048b/8, 049b/1, 051b/8, 052b/11,
 053b/11, 054b/5, 055b/1, 056a/7,
 057b/7, 059a/7, 060a/7, 062a/7,
 063a/1, 064a/4, 066b/8, 068b/1,
 068b/8, 068b/9, 069b/2, 073b/1,
 075a/7, 079b/1, 081a/4, 083a/7,
 086a/5, 089a/4, 090b/6, 091a/5,
 092a/3-4, 095b/4, 097b/5, 098b/4,
 099a/11, 099b/1, 099b/2, 100a/6,
 101b/3, 102b/5, 102b/6, 102b/7,
 103a/4, 103b/1, 103b/10, 103b/11,
 104a/5, 104a/7, 104b/2, 104b/5,
 105a/4, 105a/6, 105a/8, 106b/3,
 106b/7, 107a/2, 109a/8, 111b/3,
 111b/5, 112a/1, 112b/5, 113a/7,
 113a/8, 114b/10, 115a/10, 115b/2,
 116a/6, 117b/8, 118a/8, 118b/1,
 119a/10, 119b/1, 119b/2, 119b/3,
 119b/5, 120a/9, 120a/11, 121a/4,
 121a/10, 124b/4, 124b/10, 125b/1,
 126b/6, 127a/7, 127a/9, 127b/3,
 127b/7, 127b/9, 128a/9, 128b/7,
 128b/8, 131a/4, 131a/10, 131b/7,
 132a/3, 132a/7, 132b/6, 133b/2,
 134a/11, 137a/5, 137a/6, 137a/7,
 137a/9, 137b/5, 139a/1, 139a/4,
 139b/10, 141a/5, 141a/6, 141b/2,
 142a/11, 142b/11, 143a/2, 143a/3,
 146b/9, 146b/10, 146b/11, 149a/4,
 150a/8, 150b/10, 151a/4, 151a/6,
 151a/9, 152a/2, 152a/3, 152b/2,
 153a/7, 154a/5, 154a/9, 154b/1,
 155a/5, 155a/9, 155b/3, 156a/6,
 156b/9, 157b/1, 158a/2, 158a/5,
 159a/9, 160a/4, 160a/7, 160b/7,
 161a/4, 161a/11, 161b/3, 162a/4,
 162b/1, 163a/1, 164a/1, 164a/8,
 164b/10, 166b/5, 168b/4, 168b/7,
 168b/9, 169a/4, 169a/7, 170a/4,
 170a/11, 170b/3, 171a/4, 171b/1,
 172a/1, 173a/1, 173a/8, 173b/10,
 175a/5, 175a/10, 176a/7, 176b/11,
 177a/1, 177a/11, 178b/5, 179a/6,

181a/6, 184b/2, 186b/7, 187a/2,
 188b/5, 189b/5, 190b/2
 b.- dıdı 081b/2
 b.- dılar 039a/8, 051a/1, 079b/11,
 098a/10, 104a/3, 104b/3, 106b/10,
 109a/7, 109b/10, 111b/8, 120b/7,
 130b/5, 131b/8, 137b/4, 145b/6,
 147b/7, 148a/7, 157b/9, 160a/6,
 161a/3, 169a/6, 170a/3, 176a/1,
 178a/1, 186b/10, 187b/10, 188a/3
 b.- du 099a/11
 b.- dum 029a/3
 b.- ğa-min 142b/8
 b.- ğa-siz 050a/4, 137a/11, 144a/1
 b.- ğaç 096b/9, 099b/1, 099b/11
 b.- ğalı 005b/9
 b.- ğan 002a/10, 003b/7, 010b/10,
 027b/7, 030a/8-9, 041a/8, 043a/4,
 044b/6, 045b/4, 067b/4, 077b/8,
 127a/3, 128a/8, 140a/9, 143b/9,
 148a/1, 190b/9
 b.- ğan-sin 074b/10
 b.- ğanda 146a/1
 b.- ğandur 146a/4
 b.- ğanı 128a/2
 b.- ğanıça 050a/4
 b.- ğanın 089b/10
 b.- ğanınça 065b/2
 b.- ğanını 091b/2, 096b/4, 104b/11
 b.- ğanları 084a/1
 b.- ğannı 091a/6, 092a/3-4
 b.- ğannıñ 016b/6, 084a/9
 b.- ğay mu 001b/3, 011a/2, 011a/5,
 036a/4, 036a/5, 036a/6, 053a/7,
 055b/11, 070a/8, 074b/1, 078b/10,
 114b/11, 120b/2, 122a/8, 122b/4,
 128b/5, 134a/1, 136b/7, 139b/5,
 141a/8, 149b/1, 153a/9, 155b/2,
 157a/4, 190b/5
 b.- ğay+siz 140a/2
 b.- ğıl 184a/8
 b.- ğuça 107a/2, 190b/6
 b.- ğuçı 071b/3
 b.- ğumdur 178a/7
 b.- ğunça 105a/7
 b.- ğusı 008b/8, 016b/9, 070b/10,
 089a/5, 092a/10, 102a/7, 149a/5,
 150b/11, 167b/2, 168a/5, 177b/1

- b.- ğusıdur 008b/10, 155b/8, 155b/10, 189b/4
b.- ma 101a/7
b.- madı 015a/8, 149a/4, 151a/9, 154a/11, 168a/10, 175b/10, 183a/5
b.- mağay 061a/1, 104a/3
b.- mağıl 012a/3
b.- mağunça 183b/6
b.- mağ 136b/6
b.- mamış mu 079b/9
b.- manğ 024b/11, 026a/10, 148b/9
b.- mas 001b/3, 002a/3, 052a/9, 057b/11, 064b/5, 067a/4, 095b/2, 097b/3, 110b/7, 133b/6, 164a/11, 166b/3, 173a/11, 190b/4
b.- masa 041b/10, 063a/5, 063a/7, 063b/3, 106a/7, 138a/5, 138b/6, 188b/7
b.- masağ 144a/9
b.- masun 121b/10
b.- may 115b/3
b.- mayın 143a/4
b.- miş 083a/10, 161a/10, 170a/10
b.- mişam 044b/3
b.- sa 005b/4, 008b/8, 011a/5, 021b/11, 022a/2, 023b/6, 025b/10, 030a/11, 032b/2, 032b/5, 038b/8, 041b/7, 042a/4, 042a/8, 047a/10, 047b/6, 054b/11, 056b/2, 056b/6, 057a/4, 057a/5, 059a/10, 059b/11, 060b/6, 060b/8, 061a/1, 061a/7, 062b/5, 062b/11, 063a/9, 063b/4, 082b/5, 085b/11, 086b/10, 087b/11, 090b/1, 092a/11, 093b/10, 101a/4, 105b/7, 116b/6, 130b/1, 139b/7, 141b/11, 142a/8, 144a/3, 144a/5, 148b/10, 157a/5, 168a/3, 168a/8, 175a/6, 176b/3, 184a/8, 184b/9, 188a/9, 189b/3
b.- salar 052a/9, 115b/11
b.- sam 068b/2
b.- sanğ 012a/4, 016b/9, 082a/9
b.- sanğız 031b/7, 060b/3, 088a/4
b.- sun 016a/8, 032b/7, 038b/11, 083a/4, 096b/1, 097b/10, 097b/11, 131b/1, 156a/1, 163a/12, 164b/3, 166b/10, 166b/11, 172a/11, 173b/3, 184b/9, 189b/11
b.- uban 007a/11, 015a/9, 026b/9, 048b/8, 072b/9, 078a/8, 078b/5, 080b/5, 081b/6, 092b/7, 095b/6, 108b/4, 115a/1, 119a/10, 144a/1, 153a/7, 154b/3, 159a/9, 160a/9, 169a/9, 177b/1, 180a/9
b.- ubanı 072b/2, 087a/6, 089b/7, 093b/4, 094b/10
b.- uñğ 011b/3, 061b/5, 080a/5, 134b/11, 158b/4
b.- uñğuz 013b/7, 061b/5, 161b/10, 170b/10
b.- up 002b/7, 005a/3, 005b/3, 005b/6, 007a/1, 008a/2, 008b/4, 010a/6, 011a/2, 013b/8, 014a/6, 015b/1, 016a/9, 016b/11, 017a/8, 018b/1, 018b/6, 020b/3, 021a/11, 022b/1, 023a/9, 024a/8, 027a/7, 031a/4, 031a/7, 031a/11, 031b/2, 032b/9, 033b/5, 036a/5, 036a/6, 036a/7, 036b/2, 037a/4, 039a/4, 040b/9, 044b/8, 044b/10, 045b/2, 046a/1, 047a/9, 048b/3, 048b/7, 051a/2, 051b/3, 052a/4, 052b/4, 054a/1, 054a/9, 054b/3, 054b/4, 055b/3, 058a/7, 059a/6, 059b/8, 060a/6, 060a/9, 061a/1, 063b/6, 064a/11, 065b/11, 068b/11, 072b/10, 077a/3, 077a/5, 077b/5, 078a/9, 081b/4, 082a/5, 084a/7, 084b/3, 084b/9, 084b/11, 087a/8, 091a/2, 091b/3, 092a/2, 094b/9, 097b/6, 108b/2, 114a/3, 114b/2, 118b/9, 121a/10, 122a/7, 127a/4, 127a/8, 128a/3, 133b/1, 135a/10, 141a/9, 155a/10, 157b/11, 160b/8, 160b/11, 165b/2, 165b/3, 165b/6, 165b/8, 166b/6, 169b/8, 169b/11, 174b/2, 174b/3, 174b/6, 174b/8, 183a/1, 183a/9
b.- up kildi 017a/6, 039b/10
b.- uptur 092b/9, 101a/5, 145a/6
b.- upturlar 161a/8, 170a/8
b.- ur 008b/5, 016b/6, 016b/10, 024a/11, 025b/10, 043a/6, 047b/4, 048b/9, 048b/11, 050a/5, 051b/5, 054b/10, 055a/4, 056b/4, 058a/9, 058b/4, 060b/6, 062b/5, 071b/9, 075a/3, 087a/9, 087b/2, 087b/11,

- 088a/1, 099a/2, 105a/9, 105b/5,
105b/9, 106a/10, 116a/1, 116b/6,
116b/7, 122b/1, 148b/10, 150b/8,
152b/11, 154a/11, 157b/2, 162a/5,
171a/5, 189b/3
b.- urda 004b/10, 053a/9
b.- urğa 119a/10
b.- urlar 105b/7
- bosağa (Moğ.) eşik**
b.+ sıdur 030a/10
b.+ sınuᅇ 066b/10
- boy** boy
b.+ ı 087b/1
b.+ ığa 190a/10
- boyakçı** boyacı
b.+ larnıᅇ 009a/11
- boyal** - boyanmak
b.- ıp 118b/10
- boyun** boyun
b. 080a/4, 153a/10
b.+ ı (boynı) 113b/4
b.+ ığa (boynığa) 113b/1, 131a/10,
179b/5
b.+ ın (boynın) 119b/3
- boz-** bozmak, tahrip etmek, dağıtmak
b.- a alman 074b/7
b.- dılar 117b/6, 128a/10, 145a/11,
184b/11
b.- ᅇan boldı 117b/8
b.- ᅇan (sf.) 001a/5
b.- ᅇanı 122b/7
b.- maᅇқа 128a/9
b.- up 001a/3, 016b/5, 022b/6,
035a/8, 167b/1, 190a/4
b.- uptur 041b/1
- boza** boza
b. 011b/9
b.+ mı 087a/5
b.+ sın 011b/10
- bozuᅇ** viran, bozuk
b. 148b/9
- bozul-** bozulmak, yenilmek
b.- dı 044b/10
b.- ᅇusıdur 140a/9
b.- up 081b/4, 081b/5, 116a/6
b.- ur 148b/10
- bökevül (Moğ.) aşçı**
b. 015b/9
- böl-** bölmek
b.- meᅇi 081b/8
b.- üp 032b/11
- bölek** bölük
b. 131b/3, 151b/4
b.+ nıᅇ 131b/2
- bölün-** bölünmek
b.- üp 132b/1
- böri** kurt
ᅇoy bile b. 168b/4
- börk** başlık
b. 032a/1
b. irür 063a/5
- börük-** kurt saldırısına uğramak
b.- ken 030a/3-4
- bu** bu krş. mu
sıfat:
b. 001a/5, 001a/9, 001a/11, 001b/5,
001b/9, 002b/1, 002b/11, 003b/4,
003b/6, 004a/8, 005b/6, 005b/10,
006a/9, 006b/8, 008a/7, 008a/8,
008a/10, 008b/1, 008b/3, 008b/4,
008b/6, 009a/2, 009a/4, 009b/3,
009b/4, 009b/5, 009b/6, 009b/9,
009b/10, 010a/1, 010a/8, 010a/10,
010b/3, 011a/3, 011a/5, 011a/7,
012a/3, 013a/3, 013b/7, 014a/3,
014a/11, 015a/6, 015b/1, 015b/3,
015b/6, 015b/7, 015b/8, 016a/7,
016b/9, 018a/4, 018a/8, 018a/9,
018b/6, 018b/9, 018b/11, 019b/10,
020a/8, 020b/1, 020b/8, 020b/11,
021a/6, 021a/7, 022a/6, 022a/11,

022b/5, 022b/7, 023a/6, 025a/4,
 026a/1, 027a/4, 027a/8, 027b/8,
 027b/9, 028b/1, 028b/6, 029a/9,
 029b/10, 030a/3-4, 030a/3-4,
 030a/7, 031b/6, 031b/11, 033b/10,
 034a/3, 034a/6, 034a/11, 036a/3,
 037a/9, 037a/10, 037b/1, 038a/7,
 038b/3, 039b/6, 039b/7, 040b/4,
 042b/5, 043a/6, 044b/4, 044b/5,
 044b/10, 045a/3, 045a/7, 045a/10,
 045b/6, 045b/11, 046b/11, 047a/9,
 047a/11, 047b/1, 049b/2, 050a/6,
 050a/7, 050a/10, 052a/1, 052b/1,
 053b/5, 054a/5, 054b/6, 057b/11,
 058a/4, 059a/9, 060a/3, 060a/4,
 063b/8, 064a/7, 064b/4, 064b/5,
 064b/7, 066a/1, 066a/8, 066b/11,
 067a/1, 067a/3, 067a/5, 067a/7,
 067b/8, 068b/7, 069a/1, 069a/2,
 069a/3, 069a/11, 069b/4, 069b/7,
 070a/2, 070a/8, 070a/11, 070b/6,
 071b/6, 072a/11, 072b/6, 072b/11,
 073a/1, 073a/6, 073a/10, 073b/2,
 073b/10, 074a/1, 074a/3, 074a/5,
 074a/8, 074a/11, 074b/2, 074b/4,
 074b/6, 074b/7, 074b/8, 075a/4,
 075a/5, 075a/6, 075a/8, 075a/10,
 075b/1, 075b/2, 075b/8, 075b/9,
 075b/10, 076a/3, 076a/4, 076a/5,
 076a/6, 076a/10, 076a/11, 076b/3,
 076b/8, 077a/5, 077a/9, 077a/11,
 077b/2, 077b/6, 077b/7, 078a/2,
 078b/1, 078b/2, 078b/3, 078b/10,
 078b/11, 079b/6, 079b/8, 080a/3,
 080a/7, 080a/8, 080a/9, 080b/2,
 080b/3, 080b/8, 081a/3, 081a/6,
 082a/3, 082a/6, 082a/7, 082b/2,
 082b/11, 083a/8, 083b/1, 083b/9,
 084a/3, 084b/1, 084b/3, 084b/10,
 085a/1, 085a/3, 085a/6, 085b/5,
 085b/9, 086a/5, 086a/6, 086a/7,
 086a/8, 086a/11, 086b/2, 086b/4,
 086b/10, 086b/11, 087a/2, 087a/5,
 087a/7, 087a/11, 087b/3, 087b/6,
 087b/7, 087b/8, 087b/10, 089a/2,
 089a/6, 089a/9, 089b/2, 089b/3,
 089b/5, 089b/8, 090b/5, 090b/6,
 090b/11, 091a/2, 091a/4, 091a/8,
 091a/9, 091a/11, 091b/2, 091b/6,
 091b/7, 091b/8, 092a/10, 092b/5,
 093b/8, 093b/9, 093b/10, 094a/7,
 094b/1, 094b/8, 094b/9, 095b/6,
 095b/11, 096a/7, 096a/8, 096b/2,
 096b/6, 097b/2, 097b/3, 099b/5,
 099b/10, 100b/4, 101a/11, 101b/3,
 102a/4, 102a/8, 102a/9, 102b/3,
 103b/1, 103b/8, 104b/3, 106a/9,
 106a/11, 107a/1, 107b/11, 108a/2,
 108a/3, 108a/9, 108a/11, 109a/7,
 109b/11, 110a/1, 110b/6, 111a/7,
 111a/8, 111b/3, 111b/6, 111b/8,
 114a/4, 115a/2, 115b/9, 116a/5,
 116a/7, 116b/4, 116b/6, 116b/8,
 117b/1, 118a/1, 118a/3, 118b/5,
 119a/6, 119b/8, 120a/5, 121a/2,
 121a/4, 121a/6, 121a/10, 121b/1,
 122a/3, 122a/7, 122a/11, 122b/2,
 122b/4, 123b/2, 123b/6, 123b/10,
 123b/11, 124b/5, 125a/1, 125b/3,
 126b/8, 128b/1, 129b/10, 131a/2,
 133b/11, 134a/6, 134a/7, 134a/8,
 134a/9, 134b/7, 135a/1, 135a/2,
 135a/5, 135a/8, 135a/10, 135b/4,
 135b/7, 136a/7, 136a/10, 136b/1,
 136b/4, 136b/4, 136b/7, 136b/7,
 137a/5, 137b/1, 137b/2, 137b/4,
 137b/5, 137b/7, 137b/8, 137b/8,
 138a/5, 138b/2, 138b/4, 139a/10,
 139a/11, 139b/9, 139b/11, 140a/2,
 140a/10, 140b/11, 141a/10,
 141b/10, 142a/6, 142a/7, 142a/8,
 142a/10, 142b/2, 142b/11, 144a/3,
 144b/4, 146a/1, 146b/6, 147b/10,
 148a/8, 148b/4, 149a/1, 149b/6,
 149b/7, 150a/5, 150b/1, 150b/2,
 150b/9, 152a/2, 152b/5, 152b/8,
 152b/10, 153a/3, 153b/8, 154b/1,
 155b/4, 155b/8, 155b/10, 156a/1,
 156b/5, 157a/2, 157a/3, 157a/8,
 161a/7, 161b/8, 162a/8, 162a/11,
 163a/2, 163a/10, 164b/2, 165b/11,
 166b/2, 166b/3, 167a/11, 167b/3,
 167b/8, 167b/9, 168a/3, 168a/10,
 170a/7, 170b/8, 171a/8, 171a/11,
 172a/2, 172a/10, 173b/2, 114b/11,
 175a/6, 175a/7, 175b/1, 175b/3,
 176a/4, 176b/5, 178b/1, 178b/5,
 179a/2, 183b/9, 184a/1, 184b/8,

184b/11, 185a/10, 186b/6, 187a/8,
187b/4, 188a/1, 188b/1, 188b/2,
188b/8, 189b/5, 190a/1, 190a/3,
190a/9

b. kün 006a/8, 042a/9, 047a/1,
053a/10, 078b/9, 140a/3

b. yaŋlıĝ idi 115b/5

b. yaŋlıĝ 023b/6, 026a/11,
062b/11, 137b/6, 141b/3

b. yaŋlıĝ 068b/3

b. yaŋlıĝdur 045a/11

zamir:

b. 018b/8, 035a/9, 055a/1, 060b/9,
064b/8, 096b/7, 100b/8, 106b/2,
108b/4, 111b/1, 121b/2, 121b/2,
123b/7, 130a/7, 134a/11, 136a/10,
138a/9, 138b/1, 151b/4, 157a/4,
175a/8, 186b/5, 187a/11, 187b/9

b. boldı 045a/5, 079b/1, 113a/7,
163a/1, 172a/1

b. bolup 077a/5

b.+ dur 026b/1, 043a/2, 047b/11,
050b/3, 060b/6, 075b/10, 107a/7,
185b/2, 186b/11

b. idi 062b/2, 091a/10, 142b/5,
142b/10

b. irdi 118b/3, 142b/6

b. irür 121b/4, 176b/1, 176b/4,
176b/4

b.+ lar kılıĝı 089b/6-7

b.+ lar 001a/7, 001b/8, 005a/1,
010b/7, 011b/9, 013b/11, 015b/9,
023a/9, 024a/1, 031a/5, 035a/8,
058a/4, 061a/5, 069a/6, 071a/1,
072a/9, 079a/11, 080a/11, 081b/2,
082b/8, 083a/4, 084a/7, 085a/7,
085a/8, 089a/9, 089b/4, 137a/10,
140a/2, 151b/10

b.+ lardın soŋun 070a/1

b.+ lardın 001a/7, 001a/10,
011b/11, 026b/8, 050a/10, 089b/3,
095b/8

b.+ larĝa 026a/5, 037b/9, 040a/6,
041a/4, 070b/11, 085a/9, 094b/1,
156b/7

b.+ larını 006a/7, 025b/9, 037a/7,
067a/4, 083b/5, 084b/8, 089b/5,
094a/11

b.+ larınıĝ soŋıdın 083a/10

b.+ larınıĝ 010b/8, 012a/1, 015a/1,
016b/5, 024b/3, 042b/9, 077a/10,
079b/5, 082b/11, 083a/2, 083a/3,
083b/2, 089a/11, 091a/5, 095b/7,
110b/2, 132a/3

b.+ larınıĝki 011a/2, 016a/1,
072a/10, 072a/11, 086b/3, 088b/4,

būsitān (Far.) baĝ, bahçe krş. būsān
b. 070b/8

būd (Far.) varlık

fāhr-i b. u vücūd 071a/6

şūret-i naqş-ı b. u vücūd 064a/9

buĝ- tuzak kurmak, pusu kurmak

b.- ĝan 014a/3

b.- up 130b/2

buĝtur- pusuya yatırmak, pustumak

b.- up 014a/1

bulāĝ pınar, bulak

b. 111a/8, 168a/2

bulcar (Moĝ.) toplanma yeri

fırşat u b. 122b/11

bulut bulut

b. 051b/2

burc (Ar.) kale

b.+ ıdın 036b/3

b.+ ma 110b/10

b. u bārūlarını 142a/1

burĝa* (Ar.) örtü, peçe

b.+ m 018b/5

burna önce

b. 145a/1, 145b/9, 151a/6, 154a/6

b.+ dın 093b/2

b.+ ĝdın 080a/5

b.+ raĝ 085b/10

burun (1) önce, evvel

b. 035a/5, 060b/10, 128a/2, 146a/3,
149a/9

- b. çağda “önceki bir zamanda”
009a/10
- burun (2)** burun
b.+ dın 127a/6
b.+ ın (burunun) 034a/8
- burunğı** önceki, evvelki krş. burunğı
b. vü soñğı 035a/10
b. 002a/2
- burunğı** önceki, evvelki krş. burunğı
b.+ sızın 039b/3
- burüt (Far.)** bıyık
b.+ larını 052a/8
- büstān (Far.)** bağ, bahçe krş. büsitān
b.+ ığa 121b/6
b.+ larıñ 002a/3
- buşun-** zarar görmek, üzülmek
b.- dı 050b/4
- buyruğ** emir, buyruk
b.+ ı 179b/6
- buyuğ-** donmak
b.- up 155a/4
- buyur-** buyurmak, emretmek
b.- dı 051a/4
b.- ğan (sf.) 045a/5
b.- ğanı 167a/4
b.- sa 013b/2
- buzav** buzağı
b. 179b/2
- bühtān (Ar.)** iftira
b. irür 016a/2
- bülbül (Far.)** bülbül
b.+ ğa 017b/1
b.+ i 025b/11, 184a/2, 105b/3
b.+ leri 075b/4
b.+ ni 068b/8
- bülend (Far.)** yüksek, yüce
b. 004a/8, 125a/5, 130a/9, 162a/6,
171a/6
nazm-ı b. 009a/4
tağ-ı b. 117b/7
b. eylep idi 114b/3
b. irdi 126b/2
b. kıldı 123a/6
- bülend-endişe (Far.)** yüce düşünceli
b. 151b/7
- bünyād (Far.)** temel, esas; yapı
b. 053a/10, 064b/11
b.- ı devlet “devlet esası” 030a/11
b.- ı devletlerin “devletinin esası”
047b/7
b. eylep 158b/4
b.+ ızın 054a/9
b.+ mı 067a/8, 067b/9
- bürünçek** kadınların kullandığı ince örtü,
tülbent
b.+ ler 074a/3
- büt- (1)** bitmek
b.- er 041b/7
- büt- (2)** inanmak
b.- meydür 175a/6
b.- tiler 188b/1
- büt- (3)** batmak
b.- üp 056a/10
- büt (Far.)** put
b.+ lerin 087a/2
- büt-hāne (Far.)** puthane
b.+ ni 184a/3
- bütker-** bitirmek
b.- di 095b/9
- bütün** hep, bütün
b. 087b/1
- büzürg (Far.)** büyük, ulu
Han-ı b. 123a/1

C

cāh (Ar.) makam, rütbe, mevki
 c.- 1 celāl “yüksek mevki” 031b/11
 c.- 1 ḥaseb “asalet makamı” 079b/10

cāhil (Ar.) bilgisiz, cahil
 c.+ ler 109a/11
 c.+ ni 026b/3

cāhiliyyet (Ar.) bilgisizlik, cahillik
 c.+ lerin 046a/3

caḥīm (Ar.) cehennem
 nār-ı c. 008b/10

cām (Far.) kadeh, içki kadehi; şarap
 cām c. 065b/8
 ḥum u c. 058a/11
 c.- 1 fenā “ölüm kadehi” 022a/8
 c.- 1 muḥabbet “muhabbet şarabı”
 189a/8
 c.- 1 murād “murat şarabı” 121b/9
 c.- 1 mül irür “şarap kadehidir”
 027b/1
 c.- 1 “ışık “aşk şarabı” 062a/5
 c. cām 065b/8
 c.+ ıdın 114b/6

cān (Far.) can
 c. 005a/1, 017b/7, 017b/9, 020b/3,
 021a/1, 032a/3, 033a/4, 039a/1,
 039a/4, 045b/7, 049a/7, 049b/6,
 055b/7, 059b/8, 063a/6, 063b/1,
 063b/4, 063b/6, 063b/7, 063b/3,
 063b/8, 063b/9, 063b/10, 064a/1,
 064a/4, 064a/7, 064a/8, 075b/3,
 079a/2, 081b/2, 099b/9, 106a/6,
 108a/8, 110a/2, 110b/6, 111b/10,
 119b/9, 121a/5, 125b/5, 132a/9,
 142a/8, 143a/8, 149a/5, 152a/8,
 153b/5, 165b/11, 114b/11, 176a/2,
 181a/11, 184a/2, 184b/10, 187b/5,
 189b/10
 cān-ı c. 063b/10
 ḥālet-i c. 048a/1
 hevl-i c. 041b/1
 ins ü c. 184b/3
 ḫaşd-ı c. 075a/10

Ka’be-i c. 144a/4
 sırr-ı c. 090b/9
 şevk-i c. 064a/2
 zevk-i c. 064a/2
 c.- 1 cān “sevgili” 063b/10
 c.- 1 cānānga “sevgili” 064a/8
 c.- 1 cihānga 164b/11, 173b/11
 c.+ a 081b/2
 c. alur 032b/4
 vehm-i c. bolmağay 061a/1
 c. bolmasa 063a/5, 063a/7
 c. bolsa 032b/2
 c.+ da 064a/6
 c.+ dağı 142b/5
 baş u c.+ dın kiçiben 162a/10,
 154a/7, 171a/10
 c.+ dın 021a/2, 025b/10, 059b/11,
 084b/8, 118a/4, 150a/9, 159a/2
 āb-ı ḫayāt-ı c.+ dın 111a/9
 baḫs-i c.+ dın 077a/6
 hevl-i c.+ dın 057a/11
 ḫūd-ı c.+ dın 027a/6
 sırr-ı c.+ dın 063b/5
 c.+ dur 064a/9
 Ḥusrev-i ‘ālem-i c.+ dur 106a/5
 c. fedā kıılır-biz “canımızı feda
 ederiz” 005b/8
 c. fedā “can feda” 073b/7
 māl u c.+ ğa ḫaşd itip 162b/8,
 171b/8
 c.+ ğa 180b/10, 185a/10
 c.+ ı çıksun 163a/11, 172a/11
 c.+ ı 032b/10, 050a/8, 106b/8,
 111b/5, 112a/7, 178a/2
 c.+ ıdın 055b/9
 c.+ ı ğa ot salmağ 167b/10
 c.+ ı ğa 065b/7, 113b/1, 118a/1,
 125b/10, 140b/5, 185b/7, 186b/10
 c.+ ım 040b/4, 047a/3, 139b/2
 c.+ ımız bağışladınğ 062b/4
 c.+ ımını fedā kııl 108a/7
 c.+ ın 042a/1
 c.+ ını 008b/7, 030a/8-9, 161a/4,
 170a/4
 şadka-i c.+ ınğız 060b/2
 ğāret-i c. idi 030a/7
 c. irür 063b/11, 064a/3, 064a/5
 düşmen-i c. irür 016a/4
 fedā-yı c. kııldım 115a/2

- c. kılıbanı 024b/7
c. kılıp irdi 070b/6
kaşd-ı c. kılmañız 050a/1
hırz-ı c. kılur 092b/3
c.+ lar 055a/7, 116b/3, 117a/7,
164b/5, 173b/5, 187a/8
c.+ ları 080b/10, 125a/1, 134b/4
c.+ larığa 113a/11
c.+ larımız 187b/9
c.+ ların 180b/9
c.+ larını 113a/10
c.+ larını alıp irdi 109a/10
c.+ larıñızdın 134b/10, 141a/11
c.+ larını 018b/4, 127b/6
c.+ nı 027a/10, 100b/11, 103b/5,
134a/8, 138a/8, 153b/10, 175b/11
gencîne-i c.+ nı 001b/7
naqd-i c.+ nı 103a/2
reg-i c.+ nı 049a/6
c.+ nıñ kıymetin bilmedi 092b/1
- cānān (Far.)** sevgili
c.+ dın 110b/6
cān-ı c.+ ğa 064a/8
c.+ nıñ 120a/1
- cānāne (Far.)** sevgili
c. 147b/2
- cān-baḥş (Far.)** can veren, hayat
bağışlayan
şehenşāh-ı c. 064b/2
c. irür 064a/10
- cān-baḥşlıĝ (Far.+T)**
ḥāş-ı c. 063a/4
- cān-bāz (Far.)** bir işin uzmanı, çok mahir
kimse
c.+ lar 052a/6
c.+ larĝa 058a/10
- cāndār (Far.)** muhafız, koruyucu
c.+ lar 032a/5
- cān-efşān (Far.)** canını feda eden kimse
c. 181a/11
- cānī (Ar.)** candan sevilen
- c. irür 017b/8
- cānib (Ar.)** yan, taraf
c.+ idin 115b/6, 167a/2
c.+ indin 054a/3
- cān-kiş (Far.)** savaşı
c. 056b/7
- cānsız (Far.+T)** cansız
c. 063a/9, 063a/11, 063b/2, 105a/11
c.+ nı 063a/10
c. irür 063a/8
- cān-ver (Far.)** canavar; vahşi hayvan
c. 048a/8, 105a/10
- car** buyruk, ferman; haber
c. 049a/8, 122b/11
c.+ nı 031a/8
c. kıldılar 006a/5
- cārī (Ar.)** geçerli, yürürlükte olan
c. irür 053a/5
c. kılgay 121b/7
- cav** düşman, yağı
c. 130b/4, 131b/9
c.+ ğa 177b/3
- cavañĝar (Moğ.)** ordunun sol kanadı
c. 053b/11
- cāvidān (Far.)** sonsuz, ebedî krş.
cāvidāne
c. 008b/10, 065b/3
c. bolmasa 063b/3
- cāvidāne (Far.)** sonsuz, ebedî krş.
cāvidān
c. 008b/6
- cāy-namāz (Far.)** namaz yeri
c. 021b/6
- cāzim (Ar.)** kesin karar veren
c. boldılar 145b/5
c. bolsun 097b/11, 166b/11
c. bol uban 119a/10

- c. bolurğa 119a/10
c.+ leri 042b/5
- cedd (Ar.)** ata, dede
c.+ i 034b/11, 054a/3
c.+ in 072b/5
- cedel (Ar.)** tartışma, kavga
cehd ü c. eyleben 184b/10
c. kıldılar 043a/7
ceng ü c. kılip 159a/10
- cedle- (Ar.+T)** yüceltmek
c.- p 053a/9
- cefâ (Ar.)** eziyet, sıkıntı
teşvîş ü c. 114a/4
tîğ-ı c. 115b/1
- cefâ-pîşe (Ar.+Far.)** zalim, gaddar
c. 067b/9
- cehd (Ar.)** çabalama, uğraşma
c. itip 009b/1
c. ü cedel eyleben 184b/10
- cehl (Ar.)** bilgisizlik, bilmezlik, cehalet
c. 015a/11, 103b/7, 114a/6, 114b/3,
114b/6, 136b/5, 176b/2
c. kılip 025a/3
- celâcil (Ar.)** küçük çanlar, ziller
terfîb-i c. kıldı 179b/7
- celâdet (Ar.)** yiğitlik, cesaret
rezm-i c. 131a/7
c. idi 156b/1
- celâl (Ar.)** yücelik, ululuk
âşâr-ı c. 134a/4
câh-ı c. 031b/11
- celâlet (Ar.)** yücelik, azamet
c. 064b/10, 071a/9, 074b/11
- celd (Far.)** hızlı, çevik
c. 130a/6, 185a/7

- cem' (Ar.)** toplama, bir araya getirme;
topluluk
c. 060a/7, 101a/11, 108b/5
şaf u c. 054b/1
c.- i bî+ercmend "haysiyetsizlerin
hiçbiri" 045b/1
c.- i keşîr "kalabalık topluluk"
082b/1
c.- i luţf u kerem "cömertlik ve
lutfun toplandığı (kişi)" 069a/10
c. boldılar 104b/3,
c. bolğunça 105a/7
c. bolup irdi 108b/2, 114b/2
c.+ i 037a/9
şaf-ı c.+ iğâ 052b/7
c. irdi 120a/2
c. itip idi 156b/3
c. itip irdi 133b/9
c. itip 002a/7
c. itsün 157a/5
c. itti 021a/3, 098b/7, 106a/9
c. kıldı 139a/11, 150a/7
c. kılgandın 167a/2
c. oldı 153b/9
c. oldılar 041b/4, 108b/9, 145b/1
c. olsunlar 098a/1

Cem-kevkebe (Ar.) Cem görünüşlü, Cem
gibi olan
Şâh-ı c. 021b/2

cemâl (Ar.) güzellik
envâr-ı c. 134a/4
hüsn ü c. 070b/11
c.+ i 040b/1
c.+ inğga 019a/6, 068a/8

cemâ'at (Ar.) cemaat, topluluk
c. 078a/9, 084b/3, 091a/2
c.+ ni 077b/5, 127b/4

cemîl (Ar.) güzel
yâr-ı c. 009b/7

cemîle (Ar.) güzel, güzel kadın
c.+ si 070b/4

Cemşîd-serîr (Far.+Ar.) Cemşit tahtlı
C. 105a/3

- cenābī (Ar.)** ulu, yüce
c.+ durur 059a/1
- ceng (Far.)** savaş, muharebe; mücadele
c. 085b/2
nevbet-i c. 162a/4, 171a/4
c. ü cedel kılıp 159a/10
- cengelistan (Far.)** orman krş.
cengelistān
c. 048a/5
- ceng-gāh (Far.)** savaş meydanı
c.+ ğa 092b/8
- ceṅgelistan (Far.)** orman krş.
cengelistan
c.+ da 050a/11
- cennet (Ar.)** cennet; (mec.) çok güzel, iç
açıcı yer
c. 048b/1, 075b/2, 127b/4, 127b/5
- cer cerī (Ar.+Far.)** sürüklenerek
c. i 051a/9
- cer** nida, avaz
c.+ in 157b/10
- cerāḥat (Ar.)** yara
c. bolsa 184a/8
- cerrār (Ar.)** silahlı ordu
c. 147b/11
çüst ü c. 181a/5
c. irdi 125b/4, 128b/9, 182a/4
- cesed (Ar.)** ceset
c. 041b/8
- cevāb (Ar.)** cevap
c. 026a/11, 060a/4, 074a/7
c. birdi 068a/5,
c. birmediler 034b/6
c. eylep 036a/1
c.+ ı 047b/3
c.+ ım 186b/2
c.+ ımını 010a/11
- c.+ ını 074a/11, 089b/2
c.+ ını 010a/10
- cevāhir (Ar.)** cevherler, kıymetli taşlar
c.+ de 017b/11
c.+ ğa 032a/4
- cevlān (Ar.)** dolaşma, gezinme krş.
cevlān
c. 156a/8
c. eylep 110a/5, 136b/1
- cevher (Ar.)** cevher, kıymetli taş
c.- i pākdin “saf cevherden” 019b/6
c.- i pākīze “saf cevher” 029a/2
c.+ i 019a/9, 063a/8, 063b/8,
071a/10, 184b/3
c.+ in 019b/1
c.+ ni 184b/3
- cevher-işnās (Ar.+Far.)** kuyumcu
c.+ dın 082b/10
- cevlān (Ar.)** dolaşma, gezinme krş.
cevlān
c. 042a/8, 058b/1, 071b/8, 129b/4,
130b/9, 131a/3, 182b/6
c.+ da bol 053b/2
c. eylep 186b/5
c.+ ğa 031b/6
c.+ ıdın 032a/11
c. kıldı 158a/8
c. kılıp 041a/5
c.+ lar kılıp 160a/6, 169a/6
- cevlān-sāz (Ar.+Far.)** gezinen, dolaşan
c. 162b/2, 171b/2
- cevr (Ar.)** cefa, eziyet
c. 179a/2
c. eylediṅ 043b/11
c. eylegünçe 185a/10
- cevşen (Ar.)** zırh, savaş giysisi
gürz ü c. 032b/5
c.+ din 027a/6
c.+ in 130b/9
c.+ ni 130b/8

cevşenlig (Ar.+T) zırhlı
c. 157b/7

ceyb (Ar.) gömleğin açıklığı, yakası
c. 118a/3

cezā (Ar.) ceza
c.+ sın tapar 043a/4
c. taptılar 046a/4

cezm (Ar.) kesin karar, niyet
c. eyledi 102a/4
c. itgeç 123b/4
c. itkey-biz 152a/4
c. itti 190a/9
c. kılp 123b/3

cıdağ ateşin çitirtisini belirten yansıma söz
cıdağğa cıdağ “ çıtır çıtır” 048a/3

cılav (Moğ.) ön, ileri
c.+ ında 048b/4

cılav (Moğ.) yular, dizgin
c. 056a/2
c. 057a/8
c.+ in 154b/5

cılavluğ (Moğ.+T) yular takılmış
c. 058a/11

cır timsahın sudaki hareketleri anlatan
yansıma söz
cır cır 051a/11

cibāl (Ar.) dağlar
c. 158a/6

cibe (Moğ.) silah, zırh, cebe
c. 027b/7, 033a/6, 041b/3, 041a/8,
051b/7, 052b/8, 054a/1, 079a/3,
120a/11, 131b/6, 141b/7, 188b/7
c. bolsa 060b/8
c.+ din 188b/6
c.+ ge 130b/4
c.+ ler 130b/8, 182b/7
c.+ lerge 027a/5
c.+ lerin 119a/4
c.+ lerniḡ 182b/7

c.+ si 179a/10
c.+ sige 162a/1, 171a/1
c.+ sinde 032b/1
c.+ siniḡ 118b/7, 179b/4

cibele- (Moğ.+T) silahlanmak
c.- p 032b/10

cibelig (Moğ.+T) silahlı
c. 162a/1, 171a/1
c. irdiler 157b/7

cibesiz (Moğ.+T) silahsız
c. 162a/2, 171a/2, 182b/3
c.+ niḡ 162a/1, 171a/1

ciger (Far.) ciğer
c.+ lerge 056a/9

cigerdār (Far.) cesur, yürekli
c. 004a/11, 033b/2, 058a/10,
062b/10
c. bol 056b/7
c.+ -siz 049b/10
c.+ ğa 054b/7
c.+ lar 033a/1, 053b/1, 055b/8,
085b/3
c.+ lardın 032b/11

cigerdārliq (Far.+T) cesurluk
c. 031b/10, 053a/6

ciger-düzluğ (Far.+T) ciğeri delip geçme
c. kıpur boldı 033a/2

ciger-gün (Far.) ciğer renginde
la'l-i c. bolup 054b/4

ciger-hün (Far.) ciğeri yaralı
c. 067b/8

ciger-süzluğ (Far.+T) ciğer yakan
c. 060a/8, 067b/6

cihān (Far.) dünya, âlem, cihan
c. 005b/11, 009a/2, 024b/5, 032a/7,
032a/8, 048a/7, 048b/1, 055b/7,
058b/7, 062b/10, 065b/2, 066b/4,

- 069b/6, 070b/9, 073b/3, 074b/10, 111a/10, 184a/1
ehl-i c. 146a/6
fūrūg-ı c. 071a/5
halk-ı c. 051a/7
server-i ebnāy-ı c. 135a/1
sulṭān-ı c. 097b/6, 166b/6
şāh-ı c. 136a/7
şehriyār-ı c. 071a/3
c. bolğaniça 050a/4
c.+ da 022a/2
c.+ dın 115a/7, 115a/10, 149a/3
han-ı c.+ dın 102b/5
cān-ı c.+ ğa 164b/11, 173b/11
c.+ nı 147b/10
c.+ nıng 043b/7
- cihān-āferīn (Far.)** cihanı yaratan, Allah
liqā-yı c. 063b/1
c.+ din 031a/6
- cihān-baḥşlıg (Far.+T)** dünyayı bağışlama
c. 063a/4
- cihāndār (Far.)** padişah
c. 048b/11, 058b/7, 062b/11, 065a/1, 074b/9
şāh-ı c. 153a/5
c.- ı gītīsītān 092b/11
c.+ lar 064b/6
- cihāndārılıg** bk. cihāndārılık
c. 064a/1
- cihāndārılık (Far.+T)** padişahlık
c. 005b/9
- cihān-gerd (Far.)** dünyayı dolaşan
c.+ ini 056a/3
- cihān-gīr (Far.)** dünyayı zapteden, büyük hükümdar
c. 123b/5, 178a/8
sulṭān-ı c. 158b/10
c. irür 123b/9
- cihān-gīr-nişān (Far.)** cihangir alametli
şāh-ı c. 124b/7
- cihān-pehlivān (Far.)** en cesur, en kahraman
c. 004b/3, 065a/9
pādişāh-ı c. 055a/8
c. irdiler 052a/5
- cihet (Ar.)** yön, taraf
c. boldıdı 081b/2
- cilve (Ar.)** cilve, naz; hoş bir şekilde ortaya çıkma
c. 009b/8
c. kıl 009b/7
c. kıldı 158a/10
c. kıılır 075b/4
c.+ ni 025b/2
c.+ si 054b/6
c.+ sindin 018a/4
- cilve-gāh (Ar.+Far.)** tecelli yeri krş.
cilve-geh
c. kılgusu 075b/9
c. oldı 071a/8
- cilve-geh (Ar.+Far.)** tecelli yeri krş.
cilve-gāh
c.+ in 104a/8, 167b/8
- cilve-ger (Ar.+Far.)** tecelli eden, ortaya çıkan
c. 179a/9
- cinn (Ar.)** cin
c. ü ādemni 178b/2
- cins (Ar.)** cins, cinsiyet
c.- i ḥatun 010a/11
- ciringge** metal sesini anlatan bir kelime
c.+ si 054b/4
- cism (Ar.)** beden, cisim, vücut
c. 017b/8, 110a/2
c.- i laḫīfīng “nazik bedenin” 108a/7
c.+ iğa 106b/7, 117a/7
c.+ im 107b/3
- civān (Far.)** genç
c. 017a/3

- civānāne (Far.)** mertçe
c. 031b/6
- civān-merd (Far.)** mert, yiğit
c. 010a/7
c.- i rāh “yolun yiğidi” 096a/8
c. irür 064a/10
- civān-merdlığ (Far.+T)** mertlik, yiğitlik
krş. civān-merdlığ
c. 062a/4
c.+ dur 063a/4
- civān-merdlık (Far.+T)** mertlik, yiğitlik
krş. civān-merdlığ
c. 036a/10, 059a/3, 071a/7
- cūd (Ar.)** cömertlik, el açıklığı
c. 020a/3, 064b/8
baħr-i c. 078b/5
deryā-yı c. 071a/6
dürr-i deryā-yı c. 059a/3, 071a/10
elṭāf-ı c. irür 064a/9
- cūğ** boyunduruk
c.+ ı 087a/3
c.+ ın 087a/2
- cūr (Far.)** denk
c. bolsa “ denk gelse” 057a/4
- cūş (Far.)** coşma, kaynama, taşma
c. 016b/7, 051a/10, 056b/10, 132a/1
tuğyān u c. 047b/9
- cuy-** bertaraf etmek
c.- dılar 127a/1
- cübbe (Ar.)** cübbe
c. 113a/10
- cücey (Far.)** cüce
c. 056b/10
- cüdā (Ar.)** ayrı, uzak
c. boldı 132b/6
c. bolsa 025b/10
c. bolur 025b/10
- c. imes irdi 165b/6, 174b/6
c. körmes-biz 189a/9
- cüldü (Moğ.)** mükafat, ganimet
ç.+ si 054b/11
- cümle (Ar.)** bütün, herkes
c. 007a/2, 020b/5, 049a/6, 064a/11,
067b/11, 073a/9, 074b/1, 114b/10,
116b/2
c.+ niṅ 051a/3
c.+ sidür 011b/8
- cürm (Ar.)** suç, kabahat
c. kılmış idük 015a/11
c.+ lerni 137a/2
c. olsa 059b/2
c. ü ḥaṭā 060a/5
- cür’etlig (Ar.+T)** cesur, yürekli
c.+ dür 139b/4
c. ü ğayretligdür 139b/4
- cür’etsiz (Ar.+T)** korkak
c. 099b/6
- cür’a (Ar.)** yudum, damla
c. 060a/9
c.- i sāğarımıznı “kadehimizin son damlasını” 189b/1
c.- i şevkdin “şevk yudumundan” 016b/11
- cüz’ (Ar.)** parça, kısım, cüz
c. ü küll 031b/4

Ç

çāder (Far.) çadır

ç. 053b/6

ç.+ ni 118a/10

çağ (Moğ.) zaman, çağ krş. çağ

ç.+ da 009a/10

ç.+ ın 131a/7

çağdavul (Moğ.) ordunun arkasından giden bölük

ç. 188a/5

- çağır** şarap
ç. 113a/6
ç.+ dın 119b/2, 119b/2
- çağla-** kıyas etmek
ç.- dı 131a/7
ç.- sanġ 081b/11
- çağlı** kadar, gibi krş. çağlık
ç. 109b/8, 130a/11, 156b/1
187b/6
- çağlık** kadar, gibi krş. çağlı
ç. 083b/11, 139b/11
- çāk** (Far.) yırtık, yarık
ç. bolup irdi 127a/4
ç. eylemekde 033a/7
ç.+ in 006a/2
ç. iter 036b/9
ç. kıldı 085b/3
- çaķ-** vuruşmak
ç.- maķ 044a/4
- çaķ** (1) tamam, doğru, aynı
ç. eylediler 177b/5
ç.+ ı 154b/10
- çaķ** (2) (Moğ.) zaman, çağ krş. çağ
ç.+ kaça 073b/2
- çāker** (Far.) köle, kul
ç. bolur 150b/8
ç.+ i 072b/10
ç.+ inġ 037a/4
- çaķıl-** yanmak
ç.- ıp 028b/2, 050a/9, 102a/6
- çaķır-** bağırarak
ç.- a ķaldı 119a/2
- çaķmak** çakmak, yakma aracı
ç.+ ka 056a/5
- çal-** 1. müzik aleti çalmak
ç.- adurlar idi 165b/1, 174b/1
- ç.- alı 144a/11
ç.- ar 048b/5
ç.- dı 131a/5, 145b/8,
ç.- dılar 104a/10, 162a/4, 171a/4
ç.- ġay+siz 143b/11
ç.- inġız 119a/1
ç.- ıp 026b/5,
ç.- madılar 162b/6, 171b/6
ç.- saķ 121a/2
2. atmak, çarpmak; katmak,
eklemek
ç.- dı 177a/8
ç.- ıp 054a/11, 177a/10
3. (bir şeyi) üzerine sürmek,
giymek, takmak
ç.- ar 043b/2,
ç.- ibanı 025a/6
ç.- ıp 025b/3,
- çal** alaca, kır
ç. 025b/2
- çālāk** (Far.) çevik, hareketli
çüst ü ç. 175a/1
- çaņġ** toz
ç. 159a/3
- çap-** (1) vurmak
ç.- ar-min 129a/8
ç.- ibanı 019b/8
ç.- inġız 051b/11
ç.- ıp kilürinde 004a/10
ç.- ıp 007a/7-9, 021a/2, 032b/11,
033b/4, 051a/6, 053a/4, 056a/5,
092a/8-9
ç.- ķan 085a/8
ç.- tı 085a/11
ç.- tılar 020b/4, 030a/8-9
- çap-** (2) akın yapmak, yağmalamak
ç.- a boldı 045a/11
ç.- a 042b/4
ç.- adur 100b/2
ç.- alinġ 043a/3
ç.- ar 054b/3, 188a/1
ç.- arġa 118b/11
ç.- ibanı 004b/8
ç.- ıp kiledür idiler 022b/11

ç.- ip kilürinde 004a/10
 ç.- kıanda 092b/5
 ç.- kay 060b/8
 ç.- sa 116b/9
 ç.- sunlar 128b/3
 ç.- tı 038a/8, 096b/3, 096b/11,
 131b/5, 132a/6
 ç.- tılar 042b/6, 092b/5
 ç.- tıng 018a/8

çap- (3) bir yere atla gitmek, seğırtmek
 ç. 044b/1, 074a/7, 078b/2
 ç.- a 189b/10
 ç.- a bardı 74a/8
 ç.- ip 057a/9, 091b/9, 106b/6
 ç.- sa 053b/1, 058a/8
 ç.- tı 131b/5,
 ç.- tılar 132a/8

çapıl- vurulmak
 ç.- dı 113b/3
 ç.- ğan (sf.) 014a/7

çapış- vuruşmak, savaşmak, dövüşmek
 ç.- ip 051b/4, 159a/11
 ç.- kıan 048a/1

çapkıuı savaşçı, vuruşan
 ç.+ lar 085a/3

çapkıuılığ vuruculuk
 ç.+ da 052a/6

çapkıulaşmağ vuruşmak, dövüşmek
 ç.+ dın 056b/5

çapkıun yağma
 ç.+ ğa 119b/11

çaptur- akın yaptırmak; yağmaya göndermek
 ç.- dı 104a/9, 155a/3, 164a/2,
 173a/2
 ç.- dılar 073a/2
 ç.- mañg 116b/5
 ç.- up 013a/2, 089a/6

çār-ħam (Far.) yayı olabildiğince geniş çekme

ç. 006a/3

çārdeh (Far.) on dört
 meh-i ç. 023b/11

çāre (Far.) çare, deva
 ç. kıılurğa kildük 189a/4

çāre-gerlik (Far.) çare olan, derman olan
 ç. kıılınğ 069a/1

çarħ (Far.) felek, gökyüzü; dönen, devreden

ç. 106b/5, 108a/2, 146b/11
 ç.- ı berīn “ göğün en üst katı”
 027b/6

ç.- ı gerdün “devreden felek”
 030a/11

ç.+ dın 115b/1

ç.+ nınğ 018b/8

ç. urar “daireler çizerek döner”
 058b/1

ç. urup 017a/10, 028b/1, 056b/11

ç. urur 051b/1

çārkıul (Far.+Ar.) “Kul” ile başlayan dört sure (Fatiha, Felak, Kafirun, Nas)
 ç. 109a/8

çarlamağ çağırmaq, davet etmek
 ç. boldılar 079b/11

çarlat- çağirtmak, davet ettirmek
 ç.- ınğız 148b/2
 ç.- ip 116b/2

çārtağ (Far.+Ar.) çardak
 ç. 043a/11

çāř (Far.) yığın
 ç. çāř idi 057b/10
 ç.+ ıda 062a/4
 çāř ç. idi 057b/10

çāřnı (Far.) çeşni
 ç. kıılıp 006a/3

çāřt-ğāh (Far.) kuşluk vakti
 ç. 042b/3

- çav** 1. ün, şöret
ç. bile atdın 003b/9
2. ses, seda
ç.+ ı 177b/11
- çavluğ** ün, şöret
atlıg u ç. 069a/3
ç. u atlıg bolur 055a/4
- çavluğ** ün, şöret
atlıg u ç. 050a/10
- çayna-** çiğnemek, ezmek
ç.- p 057b/1
- çehre (Far.)** yüz, sima
ç. 091b/7
ç.+ si 075b/5, 182a/10
- çekā çāk (Far.)** sert şeylerin birbirine
çarpmasından çıkan ses
ç.+ idin 027b/6
- çekmen** uzun cepken, yağmurluk
cübbe vü ç. 113a/10
- çemān (Far.)** nazla, salına salına yürüyen
ç. 133b/3
- çemen (Far.)** çimen, yeşillik yer
ç. 066b/3, 066b/9
tufeyl-i ç. boldı 069b/2
ç.+ de 066b/7
ç.+ din 040a/1
ç.+ i irdi 179b/11
- çemen-zār (Far.)** yeşillik, çimenle örtülü
yer
ç. 070b/7
- çeng (Far.)** kanuna benzeyen bir çalgı
ç. 162a/4, 165b/1, 171a/4, 174b/1,
- çengī (Far.)** çeng çalan
ç.+ niṅ 053a/1
- çerāğ (Far.)** filit, mum, ışık
ç. 048a/7, 062b/9
- ç. irür 005a/7
- çerge (Moğ.)** katar
ç.+ de 054a/2
- çeşme (Far.)** pınar, su kaynağı, çeşme
ç.- i zemzem 144a/11
ç.+ ler 111a/9
ç.+ sindin 066a/9
- çevgān** çevgan oyunu; bu oyunda
kullanılan bir tür değnek
gūy u ç. 027a/4
at u ç.+ dadur 032a/6
ç.+ ını 076b/3
- çıda- (Moğ.)** sabretmek, katlanmak
ç.- p turdılar 161a/1, 170a/1
- çığ-** çıkmak krş. çık-
ç.- a bilmedi 017a/6
ç.- a kildi 157a/11
ç.- iban 045a/2
ç.- ıp 046a/11
- çık-** çıkmak krş. çığ-
ç. 091b/9
ç.- a almay 133b/3
ç.- alıṅ 006a/5
ç.- ar 027b/3, 052b/10, 054b/10,
057a/11, 076a/9, 078a/1, 089a/11,
180a/9
ç.- ar mu 064b/7
ç.- iban 006a/6, 032a/9, 096a/4,
125a/10, 154a/7
ç.- ibanı 009b/1, 073b/8, 092b/8
ç.- ıp kildi 005a/3, 091b/7
ç.- ıp kildiler 050b/1, 104a/2
ç.- ıp kildiler 104a/2
ç.- ıp kitti 089b/9
ç.- ıp 014a/3, 034b/2, 035a/4,
037a/8, 039a/8, 054a/7, 092a/3-4,
103a/5, 113a/3, 129b/8, 143b/10,
177b/10
ç.- bardı 082a/6
ç.- kuçı 005b/1
sözidin ç.- mağan 011a/6
ç.- mağ 005b/6
ç.- mas 115a/3

ç.- masıda 180a/9
 ç.- mış 152b/5
 ç.- sun 142a/2
 cānı ç.- sun 163a/11, 172a/11
 ç.- tı 014a/7, 014a/8, 029a/8,
 033a/10, 048a/9, 054a/1, 083b/2,
 091b/4, 097b/6, 100a/2, 103b/9,
 112b/6, 113b/3, 127a/6, 166b/6
 ç.- tılar 027b/3, 042b/2, 049b/3,
 103a/3, 126b/11, 131a/11, 145a/10,
 162b/4, 169a/2, 171b/4, 185a/2
 sözidin ç.- tılar 047b/7
 2. tasvir fiili olarak
 saçrap ç.- kıan 065b/10
 hālī itip ç.- sunlar 142a/1
 hālī itip ç.- tı 145b/4
 tutup ç.- tı 014a/2
 alıp ç.- tılar 160a/2, 169a/2
 atıp ç.- tılar 132b/10
 bolup ç.- tılar 127a/8
 salıp ç.- tılar 160a/2, 169a/2,
 tolup ç.- tılar 127a/8
 yaltırap ç.- tılar 050a/9

çıkār- çıkarmak

ç.- a algay 119b/9
 ç.- alı 089b/5
 ç.- ay 158a/3
 ç.- ğanı 125b/10
 ç.- iban 080b/10
 ç.- ıng 059b/1
 ç.- ıp 033b/4, 038b/7, 048a/6,
 056b/10, 115a/3
 ç.- mağ kirek 032a/2
 ç.- saṅg 076a/5

çılay gibi

ç. 091b/9

çın doğru, gerçek

ç. 082a/9
 ç. bolur irdi 024a/11
 ç.+ ıdur 090b/5

çıray (Moğ.) yüz, çehre

ç.+ ını 178a/5

çırma- kuşatmak, sarmak

ç.- ban 190b/10

çırım kıvılcım

c. 177a/11

çi (Far.) ne

ç. 164a/4, 168a/6, 173a/4, 177a/6
 her ç. 020a/9

çiçen (Moğ.) söz ustası

ç. irdi 181b/2

çik- çekmek

ç.- eli 155b/7
 ç.- er boldı 162a/4, 171a/4
 ç.- er 023b/7
 ç.- geli 040b/5
 ç.- iben 102b/11, 114a/1, 175b/6
 ç.- ip 021b/11, 045a/8, 063b/4,
 079a/1, 088b/7, 125a/7
 elemeler ç.- ip 084a/11
 ç.- iptür 040a/7
 ç.- medi 140b/5
 ç.- ti 178b/4
 ç.- tiler 103a/2, 176b/9
 ç.- tiṅgiz 116b/3

Çingiz-vār (Moğ.+Far.) Cengiz gibi

Ç. 037a/10

Çingizī Cengiz soyundan, Cengiz'e tâbî

Ç. 184b/2

çīnī (Far.) çini

ç. 147b/5

çirig ordu, asker

ç. 015a/9, 038a/8, 045b/2, 048b/8,
 049b/2, 074b/8, 081a/1, 099a/11,
 105a/7, 116b/6, 122b/9, 123b/3,
 127b/4, 130a/2, 151a/8, 155a/11,
 155b/2, 157b/10, 160b/1, 167a/3,
 169b/1, 177a/10, 177b/9, 180a/5,
 186a/6, 186b/1, 188b/8
 ç.+ de 156a/1, 177b/6
 ç.+ din 176b/11
 ç.+ ge 031a/8
 ç.+ i bile 089a/5, 101b/6, 175a/5
 ç.+ i irdi 109b/6

- ç.+ i 031a/4, 081b/4, 103b/4, 104b/7, 108b/2, 116a/11, 120a/2, 120a/9, 120b/7, 139b/6, 152a/5, 157b/6, 159a/11, 160b/4, 162b/2, 169b/4, 171b/2, 180a/11, 182b/11
ç.+ idin (çirgidin) 113a/6
ç.+ ige 116a/1, 157b/5
ç.+ im 156b/11, 157a/6
ç.+ in 013b/5, 016b/5, 039a/10, 052a/10, 052b/1, 073b/1, 103b/2, 108b/5, 108b/7, 116a/3, 132b/5, 157a/7
ç.+ inde 034a/8
ç.+ ini 150a/7, 155a/2, 157a/8
ç.+ ininġ 109b/5, 167a/10
ç.+ leri birle 073a/7
ç.+ ni 039b/1
ç.+ ninġ 044a/5, 108b/10, 118a/9, 156a/9, 167a/4, 177a/4
- çirigle-** asker sevk etmek
ç.- di 045a/1
ç.- p 079a/7
- çok** çok, fazla
ç. 033b/1
ç. bolup irdi 015b/1
- çomak** çomak, değnek
ç. 041b/10
- çonġ** büyük
ç. kilür 082a/1
- çökür** iri saz, bir tür çalgı
ç. 162a/4, 171a/4
- çüb (Far.)** değnek, sopa
ç. irür 058b/2
- çüb-rîz (Far.)** mec. savaşmak
ç. kıldılar 027b/2
- çuġul** haberci, casus
ç. 128b/2, 133b/7
- çulġa-** sarmak, örtmek
ç.- ban 112b/8
- çulġan-** örtünmek, bürünmek
ç.- dı 162a/2, 171a/2
- çum-** dalmak, batmak
ç.- dı 007a/7-9
- çum** tamamen, bütünüyle
ç. 056a/6
- çü (Far.)** çünkü; gibi
ç. 015a/8, 026b/3, 027a/6, 091a/8, 097b/5, 108a/11, 117b/3, 130a/1, 161b/6, 166b/5, 170b/6, 186b/6, 187b/10, 188a/7, 189a/7
- çün (Far.)** çünkü, eğer, gibi
ç. 001a/11, 011b/4, 027a/4, 038b/11, 046a/3, 093b/2, 098b/1, 098b/7, 099b/10, 100a/1, 100a/6, 101b/8, 103b/8, 105a/2, 106b/4, 107b/11, 108a/5, 108a/9, 109a/2, 109b/6, 109b/11, 110b/2, 111b/4, 111b/8, 115a/7, 115a/10, 118a/4, 119b/10, 122b/8, 124a/8, 125b/1, 127b/7, 128a/6, 132a/3, 132b/3, 135b/6, 136a/11, 136b/1, 137b/4, 140b/2, 142a/7, 142a/10, 142b/2, 146b/8, 150a/3, 151a/3, 152b/3, 153b/3, 154b/1, 155a/8, 155b/1, 156a/7, 157a/2, 157b/10, 160a/3, 160b/1, 161a/2, 161a/5, 161b/8, 161b/11, 162a/8, 162a/11, 164a/1, 164a/8, 164a/10, 164b/10, 167b/9, 167b/11, 168a/6, 168a/10, 168b/2, 169a/3, 169b/1, 170a/2, 170a/5, 170b/8, 170b/11, 171a/8, 171a/11, 173a/1, 173a/8, 173a/10, 173b/10, 176b/5, 178a/11, 186a/10, 188b/2, 188b/8
ç. ki 006b/3, 010b/5, 010b/7098a/6, 098a/8, 139a/4, 151b/11, 167a/11, 189b/5
- çür-** yok etmek
ç.- üp 042a/3
ç.- ür 042a/1
- çüst (Far.)** çabuk hareket eden, çevik
ç. 056b/11, 130a/4, 178b/7, 188b/3

ç.+ leri 125b/9
 ç. ü cerrār 181a/5
 ç. ü çālāk 175a/1

D

daban (Moğ.) dağ geçidi
 d.+ ıda 077b/3

dād (Far.) adalet
 d. u dīn 009b/10

dāğ (Far.) yara, yanık
 d. 074a/8
 dāğ d. 054a/6
 d. dāğ 054a/6
 d.- ı firākīnġ 067b/5
 d.+ ı 102a/9

dağal (Far.) hile, oyun
 qalb u d. bolġusı 008b/8
 d. bolmaq 136b/6

dağı dahi, de, da krş. taqı
 d. 009b/6, 010b/1, 016b/9, 023a/6,
 024a/9, 024b/2, 025a/9, 028b/3,
 035a/4, 038a/3, 039b/11, 040b/11,
 042a/3, 052a/5, 055b/5, 058a/9,
 059b/2, 073a/5, 079b/8, 080a/5,
 082a/10, 083b/10, 092a/5, 092b/6,
 094a/9, 096a/3, 096a/10, 101b/2,
 102b/2, 102b/4, 103a/5, 103b/3,
 104a/1, 104a/5, 114b/1, 117a/10,
 118b/8, 119b/1, 120a/1, 121a/4,
 123a/10, 128b/11, 132b/10, 133b/7,
 137b/3, 146a/10, 151b/10, 152b/8,
 154a/9, 154b/10, 155a/8, 158a/1,
 165a/1, 174a/1, 178a/6, 182a/6,
 182a/7, 183a/2

dā'iye (Ar.) şiddetli arzu
 d.- i rezmleri 097a/5, 166a/5

daqāyık (Ar.) ince ve anlaşılması güç olan
 dikkat isteyen şey
 d.+ ta 008a/4, 043a/9

dāl (Ar.) mec. iki büküm olmuş
 d.+ min 019a/3

dalu (Moğ.) omuz krş. için
 d.+ sı 113b/3

dānā (Far.) bilen, bilici, bilgin
 d. 021b/7, 179a/5
 qayyūm-ı d.+ durur 076b/2
 d.- yı esrār-ı ġayb 061b/8
 d. irūr 020a/4
 d. vü bīnā 046b/9
 d. vü kāmīl imes 010b/8
 bahadır u d. vü perhīzkār 020b/8

dāniş (Far.) bilgi, ilim
 d. 063b/11
 ehl-i d. 094a/2
 d. ü fażl 019b/10

dār (Far.) savaş, mücadele, kavga
 d. 018b/3
 d. u ġīr 033a/1
 d.-ı şefkat 058b/11

dārā (Far.) hükümdar
 şehensāh-ı d.- yı devrānġa 073a/10

darb (Ar.) vurma, vuruş, darbe
 kār-ı d. 041b/7, 057a/1
 sālār-ı d. 041b/7
 d.- ı rāst "doğru darbe" 073b/3
 d.- ı şest "ok darbesi" 071b/5
 d.- ı şestidin 078a/1
 d.+ dīn 027b/7
 ġarb u d. eylemeklikni 056b/1
 d.+ ı dīn bolsa 056b/2
 d.+ mīnġ 071b/11

darbet darbe, vuruş, çarpma
 d.+ i 046a/9, 054b/1

darı- tutulmak, yakalanmak
 d.- dı 030a/3-4

darıt- getirtmek, ulaştırmak
 d.- may 186b/1

dārū (Far.) ilaç
 d. 001b/6

daruġa (Moğ.) bir kentin veya bölgenin yöneticisi

d. 012b/10, 012b/11, 045a/9,
045a/10, 103a/4
d.+ ları 175b/11

dāru'n-na'īm (Ar.) cennet

d. 008b/5
gülşen-i d. 002b/1

dārü'l-amān (Ar.) sığınılacak güvenli yer
faḥri d. 030a/10

dāsitān (Far.) destan, hikāye krş. destān

d. 088b/1
d.- 1 dirāz "uzun destan" 071b/3
d.- 1 elest "elest hikāyesi" 016b/11

dāsitānī (Far.) destanlardakine benzer,
destanī

d. 186a/7

dāv (Far.) satranç, tavla gibi oyunlarda
tutulan sıra, öne sürülen para

d. tutturdı 031b/5

da'vā (Ar.) dava

d. kılnıġ 009b/11
d.+ mı 055a/4
d.+ sı 013b/6
d.+ sın kılır 009b/10
d.+ sınıġ 055a/5

dāvūdī Hz. Davut'a ait, ona benzer
zırh-ı d. 130b/6

davulġa (Moğ.) miġfer, zırhlı başlık

d. 056a/7, 118b/1, 179a/11,
182b/6, 188b/7
d.+ sı 052b/9

davulġasız (Moğ.+T) miġfersiz

d. imes irdi 182b/4

davus- (Moğ.) bitirmek krş. davuş-

d.- maġ 085a/9
d.- ur (davsur) 085b/11

davuş- (Moğ.) tamamlanmak, bitmek krş.
davus-

d.- kusı yok 064b/1

dāyim (Ar.) sürekli, daim

d. 021a/2, 072a/1, 072a/4, 122a/7,
137a/1, 182a/10
d. boldı 154a/5
d. olsun 070a/4

dāyimā (Ar.) her zaman, sürekli, daima

d. 045b/10, 062b/3, 065b/8

da'vet (Ar.) çağırma, davet

d.+ ler 165a/3, 174a/3

debdebe (Ar.) gösteriş, ihtişam

d.+ ler 165a/5, 174a/5
d.+ sini 144b/2

debīr (Far.) yazıcı, katip

d. 067a/1

dedek (Far.) cariyeye, halayık

d. 038a/10, 087a/7

def (Ar.) savuşturma, kovma, ortadan
kaldırma

d.+ ini kılıban 001b/5
d. olġusıdur 178a/9

defter (Ar.) defter

d.+ de 149b/6
d.+ ge 108b/11

dehākīn (Ar.) çiftçiler

d. 057b/10

dehr (Ar.) dünya; devir

d. 113a/6
d.- i nā-pāydār "geçici dünya"
002a/5
d.+ nıġ 143b/6, 178a/7

dehşet (Ar.) korku, dehşet

d.+ in 079a/6

delāyil (Ar.) deliller

d.+ ġa 075a/4

dem (Far.) 1. nefes, soluk

d.+ i 033b/6

d. kılmak 109a/8

2. an, zaman

d. 035a/5, 035a/9, 038a/6, 038b/6, 039a/3, 045b/3, 058a/7, 079b/1, 089b/5, 090b/1, 093b/8, 096a/3, 102b/7, 114a/2, 125a/2, 175a/3

her d. 040b/1, 140b/7

d.- i āhīret “ahiret zamanı” 019b/7

d.- i şubḥnuṅ “sabah vaktinin” 036b/9

d.+ de 002a/8, 019a/7, 034a/9, 040a/3, 044b/1, 077a/5, 078a/7, 079a/9, 080a/2, 083a/9, 085b/6, 088b/4

d.+ dūr 055a/10

d. irdi 076b/9

d. +durur 076a/10

3. söz, bahis

d. uruṅ “bahsedin” 016a/10

demār (Far.) helak, ölüm

d. 032a/2

dem-be-dem (Far.) zaman zaman; daima

d. 040b/2, 040b/5, 047b/9

d. itürler idi 006a/9

demī (Far.) bir an, bir zaman

d. 177a/5, 187a/3

demīm (Ar.) kana bulanmış

d. olğay 008b/11

demlig (Far.+T) nefesi güçlü at

d. 058a/11

dem-sāz (Far.) arkadaş, sırdaş, dost

d. 115a/8

d. idiler 165a/11, 174a/11

d. vü hem-āvāz idiler 165a/11, 174a/11

dem-sāzlık (Far.+T) dostluk, sırdaşlık

d. 012a/9

dendān (Far.) diş

d.- i mūr “karıncanın dişleri” 055b/10

deṅgiz deniz

d.+ ler 073a/5

der (Far.) kapı

kilīd-i d.- i genc-i Nu'mānniṅ 022a/4

d.+ idin 122b/5

gedā-yı d.+ iṅ 012b/4

der-bār (Far.) sıkıntı içinde, sıkıntılı, dertli

d. 115b/10

derc (Ar.) toplama, bir araya getirme

d.- i ma'nā kılıp “anlamaları bir araya getirip” 015b/6

derd (Far.) acı, üzüntü, keder

d. 017b/1, 017b/2, 076a/5, 076a/7, 117a/10, 161b/4, 170b/4

nāme-i d. 060a/9

d.- i dil kılğanı “gönül derdi” 100b/7

d.- i dilige 101b/4

d.- i ser “baş derdi, sıkıntı” 042a/2

d.- i 'ışk “aşk derdi” 040a/8

d.+ i bile 040a/5, 040b/6, 184b/5

d.+ i 028b/2, 113a/4, 117a/11

ḥālet ü d.+ idin 108a/9

d.+ iḡa 072a/6, 165a/9, 174a/9

d.+ in 040a/7, 118a/9

d.+ iṅe 040b/4

d.+ iṅḡa 107b/8

d.+ ini 184a/7

d.+ lerin 108a/11

d. ü ḡam 105b/4, 107a/10, 127a/8

d. ü ḡamını 040b/5

derd-engīz (Far.) üzücü, acıklı

ḡazel-i d.+ i 128a/2

derd-mend (Far.) dertli, üzüntülü

d. irür 063b/6

derd-mendāne (Far.) dertli, gamlı

d. 107a/6

derd-mendlik (Far.+T) dertlilik
d. 107a/8

derdā (Far.) eyvah, yazık, vah vah
d. 063b/3

dere (Far.) dere, vadi
d.+ dağı 024b/11
d.+ lergā 025b/1
d.+ lerge 150a/1
d.+ lerniḡ 145b/1

dergāh (Far.) dergah, huzur
ḡurb-ı d.+ nı 076a/9

der-gīr (Far.) etkili, tesir eden
d. bolmadı 015a/8
d. olmadı 092b/2

der-h^vāst (Far.) istek, talep
d. eylep 110b/2

derhem (Far.) 1. karışık, dağınık
d. 032a/7
d. boldı 156a/6
d. eylep 110b/5
d. kılıp 045a/10

derīn (1) (Far.) eskimiş, parçalanmış giysi
d. irdi 005b/4

derīn (2) (Far.) içinde; böyle, bu hâlde
d.+ dūr 047b/8

der-kār (Far.) işin içinde olan; belli, aşikar
d. 054b/2
d.- ı kīn ü 'itāb "kin ve düşmanlığı
aşikar olan" 081a/11
d. boldı 026b/4
d. irdi 123b/1, 182a/1

dermān (Far.) çare, derman
d. 001b/6, 040a/7
d.+ dur 072a/6
d. tapıp 040b/6

dermānde (Far.) aciz, çaresiz
d. boldı 111b/5
d. kılıptur 101a/8

der-meyān (Far.) ortada
d. 026b/2, 086a/1
d. bolup 091b/3, 092a/2

ders (Ar.) ders
d.- i Ḳur'ān idi "Kuran dersiydi"
020b/6
d. ü kitāb 072a/5
d. ü taḡşil 008a/4

dervāze (Far.) büyük kapı
d.+ siḡa 005a/8, 005b/7
d.+ sindin 005b/6

dervāze-bān (Far.) kapıcı, bekçi
yār-ı d. 015b/10

dervīş (Far.) derviş
d. 020a/9, 138a/4, 143a/4
d. bolḡa+min 142b/8
d. idiler 097a/3, 166a/3
d.+ ler 025a/5
d. 151b/7

deryā (Far.) deniz, derya
d. 051a/2, 063b/8, 068b/1, 154b/11,
175a/5, 176a/10
d.- yı cūd "cömertlik denizi" 071a/6
dürr-i d.- yı cūd 059a/3, 071a/10
d.- yı leşkerḡa "asker deryasına"
049a/5
d.- yı 'ilm "ilim denizi" 019b/3
d. bolur 050a/5
d.+ dın 151a/6, 154a/4, 187a/4
d.+ ḡa 016b/9

deryāb (Far.) akıllı, anlayışlı
d. kıldı 058a/3

deryābla- (Far.+T) yardımlaşmak
d.- p 049b/3

dest (Far.) el
d. 064b/4, 142b/6
kef-i d. 111a/4
d.- i zūr "güçlü el" 057a/4
d. birdi "yardım etti" 075a/1

- ser-i d.+ idin “elinin ucundan”
057a/7
- destān** destan, hikāye krş. dāsītān
Rüstem-i d. 117a/5
Rüstem-i d.+ larını 116b/2
- dest-gīr (Far.)** yardımcı
d. 071a/11
- destūr (Far.)** izin, müsaade
d. birdi “izin vermek” 061b/1
d.+ ı 071a/8
- deşne (Far.)** hançer
d. 057b/7
- deşt (Far.)** çöl, bozkır
d. 062a/8, 077a/5, 110b/9
d.+ ini 018a/3
- devā (Ar.)** çare, derman
d. kıldı 107b/8
d. kıllıp irdi 165a/9, 174a/9
- devlet (Ar.)** 1. baht, saadet, talih
d. 002b/6-7, 023a/5, 039b/9,
046a/11, 049a/4, 057a/8, 073b/1,
080b/3, 089a/8, 097a/2, 097a/10,
121a/11, 166a/2, 166a/10, 178b/4,
186a/9, 189b/4
dīn ü d. 037a/5
fer-i d. 052b/8
d.- i nā-mütenāhī 124a/4
d.+ de 139b/11
d.+ i birle 160b/4, 169b/4
d.+ i 020b/1, 046b/4,
d.+ idin 006a/9, 147b/7
d.+ inġ bolsa 092a/11
d.+ inġ 037a/3,
d.+ in 088a/4
d.+ ka 134a/9
d. ü nuşret 131b/1
2. devlet
d. 012b/4, 038b/6, 045a/4, 057b/3,
126b/6
bünyād-ı d. 030a/11
ehl-i d. 092b/3
erkān-ı d. 139a/7
- d.+ de 119b/8,
d.+ ġa 038b/8, 134a/2
d.+ i 047b/5, 126b/6
d.+ im 143a/1
d.+ inġ 065b/6
nevbet-i d.+ in 155b/11
d.+ ini 137b/11
d.+ ka 047b/1, 050a/3,
şāyeste-i d. kıldinġ 189a/7
bünyād-ı d.+ lerin 047b/7
d.+ ninġ 089a/3
erbāb-ı d.+ turur 064b/10
- devlet- ābād (Ar.+Far.)** mutluluġu çok
olan, saadeti bol olan
d. 064b/11
- devlet-ġvāh (Ar.+Far.)** devlet isteyen
d. 150b/8
- devlet-mend (Ar.+Far.)** devletli, yüce
d. 141b/3
- devr (Ar.)** dönme, dönüp dolaşma; zaman
d. 116a/7
ġalkā-i d. 178b/1
d.- i sulţānninġ 072b/10
d.- i zamān 088a/6
d.+ ide 152a/7, 160b/3, 169b/3
d.+ iġa 079b/3
d.+ in 030a/1
d.+ inġde 065b/5
- devrān (Ar.)** devir; dünya, felek
d. 006b/9, 047a/10, 098a/7,
126b/11, 186a/4
faġr-i d. 012b/3
ġan-ı d. 106a/10, 149a/9, 164a/7,
173a/7
d.+ da 105b/5, 106a/10, 154a/11,
164b/3, 173b/3
pādişeh-i d.+ dın 186a/7
şāh-ı d.+ dın 010a/8
pādişeh-i d.+ ġa 143a/6
şāh-ı d.+ ġa 066a/7, 095b/5
şehensāh-ı dārā-yı d.+ ġa 073a/10
şāh-ı d.+ nı 039b/5
faġr-i d.+ ninġ 089a/4

deyin diye
d. 038b/7

deyr (Ar.) kilise, manastır mec. dünya
güşe-i d. irdi 114b/5

dırāz (Far.) uzun
dūr u d. 109b/1
dasitān-ı d. 071b/3

di- demek, söylemek krş. ay-, ayıt-,
ayt-, söyle-, sözle-, ti-

d.- ben 004a/4, 006a/5, 013a/1,
013a/2, 018a/2, 025a/8, 029b/6,
039a/2, 039b/5, 040b/8, 041a/1,
045a/5, 050b/2, 050b/4, 057b/4,
067a/9, 073b/7, 076a/5, 079b/7,
080b/2, 087a/7, 089a/1, 091b/5,
096b/1, 116b/10, 129a/2, 136a/5,
190a/3
d.- di 003b/2, 004a/1, 004a/4,
004b/3, 008a/7, 008a/10, 009a/4,
010a/1, 010a/11, 012b/8, 012b/10,
013a/4, 013b/2, 013b/7, 020a/11,
024b/11, 025a/2, 026a/4, 026b/11,
038b/7, 040a/11, 040b/4, 041a/4,
042b/11, 043a/2, 043a/3, 043a/8,
044b/1, 044b/2, 046b/2, 046b/11,
047a/3, 047a/11, 047b/10, 050b/3,
050b/7, 052a/11, 059a/5, 060b/1,
060b/6, 061a/5, 061a/10, 061b/3,
061b/5, 067b/2, 070b/2, 073a/1,
074b/2, 077a/1, 086a/6, 089a/9,
089b/6-7, 090b/1, 090b/5, 092a/7,
096a/11, 099a/2, 099a/4, 099b/4,
099b/10, 100a/11, 101b/11, 102a/5,
102a/8, 103a/6, 107a/5, 109b/11,
111b/4, 114b/8, 116a/5, 116b/3,
117a/11, 118a/1, 120a/8, 122a/11,
134a/7, 134b/7, 135a/1, 135a/5,
135b/7, 136a/6, 136b/3, 139a/3,
139a/11, 139b/1, 139b/3, 139b/9,
140b/11, 141a/2, 141a/11, 143b/3,
146a/8, 148b/2, 148b/8, 150a/9,
152a/3, 152b/4, 152b/5, 154a/2,
155b/5, 156b/5, 156b/6, 157a/4,
161b/6, 164a/10, 167b/6, 167b/7,
168a/3, 170b/6, 173a/10, 176a/8,
176a/9, 178a/7, 178b/1, 186b/1,

186b/7, 187a/4, 187a/8, 188a/8,
188b/1, 189b/11, 190a/4

d.- diler 003b/1, 009b/7, 009b/8,
010b/2, 011a/3, 011a/6, 015a/4,
022b/3, 029b/5, 031a/10, 034b/9,
036a/3, 046b/4, 049b/9, 050a/6,
051b/8, 051b/10, 060a/4, 060b/4,
061a/1, 079b/8, 085b/9, 095b/2,
096b/5, 097a/1, 098b/8, 103a/7,
108a/2, 109a/5, 120a/4, 131b/1,
141a/9, 141b/4, 142a/8, 142a/10,
146a/7, 146a/9, 151b/8, 163a/3,
166a/1, 172a/3, 175b/1, 176a/1,
184b/9, 187a/8, 187b/11

d.- dim 028b/6, 123b/7, 133b/10

d.- dīng 092a/8-9

d.- ge+sin 175a/4

d.- geç 135a/1, 140b/11, 141b/4,
148b/4

d.- gen ikendür 103b/5

d.- gen 003b/1, 022a/5, 047b/1,
062b/2, 081a/2, 085a/1, 087b/1,
091b/4, 102a/10, 106b/4, 110b/11,
120a/1, 122a/9, 122b/11, 123a/5,
136b/9, 144b/4, 148a/6, 151a/1,
153a/6, 175b/6, 185b/11, 186a/10

d.- gende 011a/3, 037b/1, 043a/5,
089b/2

d.- gendür 115a/1

d.- genge 103a/1

d.- geni 117b/7

d.- genim 086a/7, 106a/2

d.- genimiz 008b/2

d.- geniṅ 008b/1, 111a/4, 146b/5

d.- genler 158b/5, 159a/4

d.- genni 052a/1

d.- gey 022a/6, 087b/5

d.- gey-sin 043b/2

d.- geyleyler 011a/1, 011a/4

d.- gil 016a/5

d.- güçige 122a/7

d.- me 082a/1, 120b/8, 127a/2,
159a/2, 164b/11, 165a/6, 173b/11,
174a/6, 175a/9

d.- medi 035a/9, 099a/3

d.- mediler 098a/5, 126b/8

d.- megeyleyler 175a/8

d.- mek 138b/7

ni d.- mek 124a/10

d.- menġ 089b/3
d.- mes irdi 182b/4
d.- mesün 157a/6
d.- mey 035a/10, 049a/7, 096a/9
d.- miş bolsa 116b/6
d.- miş 009b/6, 011a/5, 089b/2, 102b/2
d.- mişem 086a/8
d.- mişler 009b/3, 115b/9
d.- p irdi 093b/7
d.- p irdiler 022b/6
d.- p 005b/8, 006b/1, 013a/11, 026a/5, 026b/3, 034a/11, 037b/4, 038b/9, 047a/11, 054b/5, 057b/4, 057b/5, 059a/10, 066a/7, 070b/2, 074b/3, 074b/4, 077b/5, 086a/2, 091a/11, 094a/7, 094a/8, 096a/9, 099b/11, 108b/8, 114a/1, 116b/9, 118b/4, 119a/1, 119a/11, 127a/10, 132a/9, 135b/1, 150b/1, 158a/1, 158a/3, 158a/10, 158a/11, 168b/11, 189a/8
d.- ptür 011b/8
d.- r idi 115a/6, 119a/6, 158b/2, 158b/4
d.- r idiler 181a/4
d.- r imiş 098a/3
d.- r imişler 121a/2
d.- r irdi 129a/8, 129a/9, 129a/10
d.- r 010b/9, 074a/1, 086b/11, 094a/2, 150b/8, 168a/3
d.- r-biz 189a/11
d.- r-siz 087a/4
d.- rler 021b/3, 035a/7, 044a/9, 117a/5, 124a/11
d.- se bolmas 097b/3, 133b/6, 166b/3
d.- se bolur 106a/10
d.- se 026b/1, 053a/3, 054a/2, 088a/2, 115a/4, 122a/6, 187a/10, 189a/11
d.- sem 096a/11, 182a/9
d.- senġ 001a/1, 005a/10, 024a/2, 032a/6, 046b/10, 058b/1, 064b/4, 072a/10, 076a/9, 081b/10, 085a/7, 096b/5, 120a/6
d.- senġiz 136b/8, 136b/9, 144b/4
d.- sin 133b/6
d.- sün 065b/11

d.- ydür 156b/10
d.- yür 062b/1

dībā (Far.) ağır dokuma ipekli kumaş
d.- yı münakkaş “gümüş, altın ve sırma tellerle dokunmuş kumaş” 112a/11

dībāce (Far.) ön söz, mukaddime
d.+ ler 012a/7

dīdār (Far.) yüz; tecelli
tecellī-i d.+ dın 064a/8
d.+ mı 009a/3
d.+ nıġ 065a/11

dīde (Far.) göz
dil ü d. 013a/8
d.- i ma'nā-bīn “manayı gören göz” 123b/11
d.- i müştāk “özleyen, arzulayan göz” 043b/6

dīde-rüşenlġ (Far.+T) göz aydınlığı
d.+ ı 071b/4

dīger (Far.) başka, diġer
namāz-ı d. 006b/7

dik gibi, benzer krş. bigin, kibi
d. 006b/2, 013a/8, 018a/5, 023b/1, 025a/8, 025a/10, 025b/6, 025b/11, 026a/4, 027a/3, 027a/8, 027b/5, 027b/7, 027b/10, 029a/3, 030a/3-4, 047b/10, 048a/3, 048b/8, 049b/1, 049b/5, 050a/9, 051a/1, 056b/10, 057a/8, 057b/2, 058b/9, 080a/4, 081b/7, 102a/6, 103b/9, 107b/1, 107b/4, 113a/11, 113b/5, 118b/7, 118b/10, 123a/5, 125a/10, 126b/7, 128b/5, 130a/3, 131a/3, 153a/6, 156b/8, 157b/8, 159a/8, 160a/1, 160b/8, 162b/5, 169a/1, 169b/8, 178a/8, 179a/4, 180a/9, 181b/1, 183a/3, 190a/2
anıġ d. 024b/1, 027b/3, 178a/8
biziġ d. 060b/3
munuġ d. 022a/2, 040a/1, 053a/6, 070b/10, 075b/8, 079a/10, 086a/10,

- 096a/9, 096b/7, 116a/1, 143a/7,
148b/10
rezm eylegü d. 103b/4
siniᅇ d. 074b/9
nefs-i yaman d. bolᅇay 136b/7
yılan d. bolᅇay 136b/7
mākiyān d. idiler 171b/5
yir d. kıldı 139b/10
munuᅇᅇ d. kılguᅇı 087a/9
munuᅇᅇ d.+ ni 049a/11
- dikᅇat (Ar.)** dikkat
d. 086a/6
- dil (Far.)** gönül
d. 043b/11
ehl-i d. 072a/6
derd-i d.+ iᅇe 101b/4
derd-i d. kılganı 100b/7
d. ü ᅇide 013a/8
- dil-ārām (Far.)** gönül alan, gönül okᅇayan
d. 017a/11
d.+ dn 054b/6
- dil-ārāmlıᅇ (Far.+T)** gönül alma, gönülü
okᅇama
d. 018a/7
- dil-āver (Far.)** yürekli, cesur
d. 085a/6, 151b/2
d. irdi 183a/7
- dil-āverlıᅇ (Far.+T)** cesurluk
d. 042a/11
d.+ in 032b/6
- dil-āzār (Far.)** gönülü inciten, kalp kıran
d. 104a/5
- dil-āzārlıᅇ (Far.+T)** gönül incitme, kalp
kırama
d.+ dur 067b/6
- dil-cūy (Far.)** gönül çeken
d. irdi 097a/8, 166a/8
- dilber (Far.)** gönülü kendine çeken, sevgili
d. 043b/10
- d.- i mevzūn “güzelliᅇi orantılı
sevgili” 147b/6
d.+ inᅇ 029a/5, 184b/5
d.+ ini 164b/2, 173b/2
- dildār (Far.)** gönülü kendine bağlamıᅇ olan,
sevgili
ᅇan-ı d. 163a/5, 172a/5
d.+ nıᅇ 065a/11
- dil-efrūzluᅇ (Far.+T)** gönül aydınlaticılık
d. 033a/2
- dil-fürüz (Far.)** gönül aydınlatan, gönle
ferahlık veren
d. 064a/6
- dil-ᅇvāᅇ (Far.)** gönülün arzu ettiᅇi, istenen,
arzulanan
d. 120b/3, 168b/11
- dil-ᅇaste (Far.)** gönülü hasta
min-i d. 106a/11
- dilīr (Far.)** yürekli, cesur
d. 087a/6
ᅇan-ı d. 124b/6
ᅇāᅇ-ı d. 031a/11, 053a/3
d.+ i 058b/2
- dil-keᅇ (Far.)** gönül çekici, gönül
cezbedici
d. 107a/6
- dil-peziᅇr (Far.)** gönülün kabul edeceᅇi,
makbul
nükte-i d. 025a/8
- dil-riᅇ (Far.)** gönülü yaralı, dertli
d. bolmaym 143a/4
- dil-siyeh (Far.)** gönülü siyah, kötü kalpli
d. 114a/7
- dil-ᅇüde (Far.)** gönülünü kaptırmıᅇ, āᅇık
d.+ ni 141b/1
- dimāᅇ (Ar.)** akıl, dimaᅇ
d. 002a/2, 063a/7, 086b/5

- d.+ ığa 018b/2
d.+ ında 068b/7
- dīn (Ar.)** din
d. 037a/5, 045b/8, 086b/7, 087b/8,
114b/2, 114b/5, 121b/3, 121b/4,
180a/10
bī-dil ü d. 141a/9
dād u d. 009b/10
ḥaşm-ı d. 111b/3
d.- i hidāyet 090b/7
sultān-ı d. boldı 023b/4
gülşen-i d.+ ıngız 087b/11
d. ü imānga 001b/8
d. ü İslāmga 088a/9
d. ü İslāmıngız 088a/1
- dīndārлық (Ar.+Far.+T)** dinine bağlı,
dindar
d. 087b/4
- dīn-perver (Ar.+Far.)** dine hizmet eden
(kimse)
Husrev-i 'ādil-i d.+ din 167a/8
- dirġ (Far.)** esirgeme, önleme; eyvah
d. itmeli 003b/5
d. kılmaᅇız 078b/9
d. olġay irdi 063b/3
- dirġā (Far.)** eyvah, yazık
d. 011a/5
- dīv (Far.)** dev, şeytan, cin
d. 075a/7, 075a/9
d.+ ler 052b/6
d. ü perī 106a/4
- dīv-şifat (Far.+Ar.)** dev gibi
d. 179a/7
- dīvān (Far.)** meclis, divan
d. 015b/9
- dīvāne (Far.)** deli, meczup
d. 157b/3, 157b/8
d.+ dür 040a/6
- dīvānelġ (Far.+T)** delilik
- d. 049b/4, 053a/10
- dive** deve
d.+ ler 179a/8
- diyānet (Ar.)** dinin gereklerine göre
hareket etme, iman
d.+ te 019b/7
- diyār (Ar.)** memleket, ülke, diyar
deşt ü d. 110b/9
mülk ü d. 105a/4, 108b/6, 168b/5
d.+ ı 154a/3
mülk ü d.+ ıda 097b/8, 166b/8
d.+ ıdın idi 179b/9
mülk ü d.+ ıngız 148b/9
- diyil-** denmek, söylenmek
d.- di 187a/11
- diyiş-** söyleşmek
d.- tiler 063a/1
- dost (Far.)** dost, arkadaş
d. 158a/9
d.+ dın 040a/8
d.+ ıdın 029b/8
d.+ nuᅇ 065b/7
- dostluġ (Far.+T)** dostluk
d. 189a/11
d.+ nıᅇ 144a/2
d.+ umdın (dostluġumdın) 114b/11
- du'ā (Ar.)** dua, yakarış
d. 068a/8, 100b/8, 122a/3,
176b/8
d.+ dın 076a/10
d. eylediler 135b/2
d. eylegeyler 122a/8
d. kıldı 038a/1
d. kıldılar 176b/5
d. kılganda 122a/5
d. kıliban 034b/2
d. kılıp koᅇtı 063a/1
şıdġ birle d. kıılır 077b/10
d.+ lar 122a/3
d.+ sı 031b/4

du'ācı (Ar.+T) duacı, dua eden
d.+ n̄g bolup 065b/11

dūčār (Far.) düşkün, tutulmuş
d. 055a/10
d. olmuş 081a/4
d.+ indağın 042a/6

dūd (Ar.) duman
d. 107a/1

dūde (Far.) mürekkep yapılan is
d.+ sindin 017b/4

duhul (Far.) davul
d. 031b/4

duḥūl (Ar.) girme, giriş
āheng-i d. eyledi 098b/6
'azm-i d. eylediler 186a/3
'azm-i d. kılp 120a/9

dur- durmak krş. tur-
bildirici olarak:
āfitābī +d.- ur 059a/1
'anber +d.- ur 075b/3
bar +d.- ur 135a/6
cenābī +d.- ur 059a/1
dānā +d.- ur 076b/2
dem +d.- ur 076a/10
dürr-i semīnī +d.- ur 086b/4
efḍal- +d.- ur 076a/6
firāvān +d.- ur 001a/7
ḥādim +d.- ur 074b/1
ḥākim +d.- ur 074b/1
ḥal +d.- ur 076a/6
ḥayy-i tüvānā +d.- ur 076b/2
ḳudūmuṅg +d.- ur 012b/5
ḳurgān +d.- ur 050b/5
lāy- +d.- ur 048a/6
mu'aṭṭar +d.- ur 075b/3
muḳaddem +d.- ur 076a/10
mürüvvet +d.- ur 064b/10
nāḳış +d.- ur 010b/7
ni +d.- ur 086a/7
ni +d.- ur 152b/4
oğlı +d.- ur 006a/11
sulṭān +d.- ur 086a/9
şāmī +d.- ur 063a/11

şeyṭān +d.- ur 001a/7
ta'accüp +d.- ur 020a/11
Tarḥān +d.- ur 086a/9
Urus Mīrzā +d.- ur 077b/9
vefāsız +d.- ur 002a/5
yalğān +d.- ur 051b/10

dūr (Far.) uzak
d. u dīrāz 109b/1

dūzaḥ (Far.) cehennem
d. 127b/4

dūzaḥī (Far.) cehenneme ait
d. boldı 127b/3

dükān bk. dükkān
d.- ı atṭārılık "aktar dükkanı"
018a/11
d.+ in̄g 011b/10

dükkān (Ar.) dükkan
d.+ da 058b/9

dünyā (Ar.) dünya, acun krş. acun, dünyā,
ocun
d. 063a/11, 115b/4
d.+ da 009b/10, 076a/4, 086b/3
d.+ dīn 076a/1
d.+ ğa 115b/4
d.+ nı 054b/11, 057a/2, 059a/10
d.+ nīng 008b/5, 009a/6, 059a/2,
088a/4

dünyā-perest (Ar.+Far.) dünya malına ve
zevklerine düşkün kimse
d. 008b/9

dünyā (Ar.) dünya, acun krş. acun, dünyā,
ocun
d. 121b/3
d.+ de 121b/4, 163a/9, 172a/9
d.+ dīn 165b/2, 174b/2
d.+ ler 108b/1
d.+ nīng 102a/7

düpdürün ayak gürültüsü, patırtı
d. boluban 048b/8

dür (Ar.) inci krş. dürr
 d. 028b/11, 064b/7, 112b/4
 dürc-i d.- i ma'rifet 061b/11
 d.- i yetîmdür (büyük ve iri incidir)
 029a/5
 d.+ lerini 138b/9
 d. ü gevher 017b/11
 d. ü la'lin 028b/10

dürc (Ar.) mücevher kutusu
 d.- i dür-i ma'rifet "marifet incisinin
 kutusu" 061b/11

dürdâne (Ar.+Far.) inci tanesi
 d.+ dür 040a/10

dür-efşân (Far.) inci saçan krş. dür-efşân
 d.+ dur 028b/11

dürer-bâr (Ar.+Far.) inciler yağdıran
 d. 043a/9

dür-feşân (Far.) inci saçan, inci gibi güzel
 söz söyleyen krş. dür-feşân
 d. kılıptur 071b/6

dürr (Ar.) inci krş. dür
 d.- i deryâ-yı cüd "cömertlik
 denizinin incisi" 059a/3, 071a/10
 d.- i hoş-âb "parlak inci" 068a/5
 nükte-i d.- i şemîn 022a/5
 d.- i şemînî+durur "çok değerli
 incisidir" 086b/4
 d.- i şemînler "çok değerli inciler"
 009a/9
 d.- i yetîm (büyük ve iri inci) 017b/9
 d.- i 'Aden "Aden incisi" 063a/8
 d. ü gevher 002a/6
 d. ü gevherğa 046b/6
 d. ü güher 048b/3
 d. ü mercânlar 184b/4
 d. ü 'ummânning 017a/1

dürüd (Far.) dua, övme sözü, selam
 d. 011a/4
 d. u şenâ 019a/11
 d.- ı taḥiyyet "taḥiyyat duası"
 011a/1

dürüg (Far.) yalan
 d. 016a/2

dürüst (Far.) dürüst, sağ, salim
 d. 058a/10
 d. eyledi 088b/9

dürüş (Far.) kaba, sert
 d. 033a/6

düstür (Ar.) kural, kaide
 d. 052b/1
 d.+ ında 052b/5
 d. itip 068a/3

düşmen (Far.) düşman
 d. 053b/1, 075a/10, 078a/3, 110b/4,
 129a/6, 136b/7, 158a/9, 189a/4
 ḥayl-i d. 058b/4
 d.- i cān irür 016a/4
 d. boldı 161a/11, 170a/11
 d. boldılar 186b/10
 d. olup 115b/6
 d.+ de 032b/2
 d.+ din 029b/8
 d.+ ğa 047b/11, 058b/2
 d.+ i 001a/6, 001b/3, 033b/1,
 085a/9, 122a/2
 d.+ iĝa 158a/4
 d.+ ige 180a/10
 d.+ imiz 140b/2
 d.+ in 054b/11, 057a/8
 d.+ inĝ 065b/7
 d.+ indin 032a/2
 d.+ inĝizni 080a/6
 d.+ ler 129a/2
 d.+ lerimiz 086a/11
 d.+ lerinĝ 001b/5
 d.+ lerin 008a/7, 008b/4, 086b/2
 d.+ lerininĝ 001a/10
 d.+ ni 050b/11, 136b/8
 d.+ ninĝ 001b/3

düşmenlik (Far.+T) düşmanlık
 d. 107a/4

düşvâr (Far.) zor, güç
 d. 099a/1, 185a/5
 d. bolĝay 011a/5

d. bolup irdi 005b/6
d. idi 022b/9
d. irür 001a/10

E

ebed (Ar.) sonu olmayan
e. 064a/4

ebediyye (Ar.) sonsuz, ebedî
e. 135b/9

ebnā (Ar.) oğullar, çocuklar
server-i e.- yı cihān 135a/1

ebr (Far.) bulut
e.+ i 027b/5

ebter (Ar.) faydasız, beyhude
e. kıldı 148a/8

ebū'l-feth fatihlerin babası anlamında
Şiban Han'ın lakabı
E. 036b/6, 054a/5
e. 066a/4, 167a/1

ebiyāt (Ar.) beyitler
e.+ dın 021a/7, 071b/6
e.+ ıdur 107a/9
e.+ nı 018b/11

ecel (Ar.) ecel, ölüm zamanı
e. 024a/9, 134b/11, 159a/10

edā (Ar.) yapma, ifa etme, yerine getirme
e. boldı 008a/5, 014a/11, 063a/1
e. eyledi 178a/11
e. kıldı 034a/7, 061a/2, 076b/3,
137b/9, 178a/10

ede büyük erkek kardeş
e.+ niṅ 070a/2

edeb (Ar.) edep, terbiye
e. 065a/10

edgü iyi krş. idgü
e. 181a/8, 181a/9

ednā (Ar.) en aşağı, değersiz
e. 072a/2

ef'āl (Ar.) işler, hareketler
e.+ de 077a/3
e.+ lerdin 015a/6

efdal (Ar.) çok faziletli, çok üstün
e.- i aşhāb "sahabelerin en üstünü"
115a/6
e. +durur 076a/6
e.+ i 082a/10

efgān (Far.) inleme, feryat krş. figān
āh u e. 025b/9
e.+ da 068b/8
e. eylep 145a/10
e. kılip 017a/11

efgār (Far.) yaralı krş. figār
e. 105b/1, 110a/3
e. bolğan 067b/4
e. irür 114b/9
e. oldı 106b/8, 108a/3

ef'ī (Ar.) engerek yılanı
e.+ ni 001b/5

efsāne (Far.) masal, efsane
e. 134a/9
e.+ dür 040b/6

efser (Far.) taç
tāc u e. 112b/4

efsürde (Far.) donuk, katı
e. idi 106b/9

eger (Far.) eğer, şayet krş. er, ger
e. 009a/3, 032b/7, 042a/4, 050b/6,
057a/5, 060b/3, 061a/6, 062b/11,
063a/7, 063a/9, 063b/3, 063b/10,
076a/10, 082b/5, 083a/4, 086b/10,
092a/11, 101a/9, 135a/7, 143b/8

egerçi (Far.) her ne kadar, ise de
e. 010b/2, 020a/11, 022b/9

ehl (Ar.) sahip, ehil, halk

- e.- i cihān “dünya ehli” 146a/6
 e.- i dāniş “ilim, irfan ehli” 094a/2
 e.- i devlet “devlet ehli” 092b/3
 e.- i dil “gönül ehli” 072a/6
 e.- i ğinā “zengin” 148a/7
 e.- i hāl irür “hakikat ehilleridir” 021a/10
 e.- i hānesini “hane halkı” 066a/8
 e.- i imānga “iman sahibine” 088a/5
 kādī-yı e.- i İslām 176a/9
 idrāk-i e.- i kemāl 063b/5
 e.- i kerem “kerem sahibi” 010a/7, 042b/1, 059a/2
 e.- i neberd “savaş ehli” 006a/1
 e.- i Semerkand “Semerkant halkı” 102b/9
 e.- i şöhetleri “sohbet ehli” 020b/7
 e.- i şümār “sayma ehli” 137a/7
 e.- i tamuğ irür “cehennem halkıdır” 076a/4
 e.- i tarīk “bir tarikate mensup derviş” 002a/10
 e.- i tevekkül bolup “tevekkül sahibi” 045b/2
 e.- i tevḥīd “müslümanlar” 010a/7
 sadr-ı e.- i vefā 062a/3
 e.- i yaqīn “kesin bilgiye sahip olan” 122b/2
 e.+ i 102a/10, 125b/4, 130a/2, 158b/7, 161a/8, 162b/5, 170a/8, 171b/5, 177a/10
 e.+ idin 062b/10
 e.+ iğa 040a/8, 062b/6, 065b/3, 076b/1, 098b/8, 116a/7, 127b/4, 128a/6, 157b/10, 168b/5, 175b/10
 e.+ ini 032b/6, 108b/6, 176a/11
 e. ü ‘ayāl 059b/11
- ejdehā (Far.)** ejderha krş. ejder
 e. mı bola birdi “ejderha mı oluverdi” 127a/2
 e. vü pil 071b/9
- ejder (Far.)** ejderha krş. ejdehā
 e. 032a/10, 049b/5, 052b/10
 e.+ i irür 051a/9
- ekābir (Ar.)** ileri gelenler
 e. 037a/6, 037a/9

eḳālīm (Ar.) iklimler, diyarlar
 e.-i ‘ālem “dünya iklimi” 068a/7

ekşer (Ar.) çok fazla, en çok
 e. 129a/4, 138a/3, 185a/7

ekvān (Ar.) Şehname’de geçen bir dev
 e. -ı dīv 075a/9

el-amān (Ar.) aman, imdat
 e. bolup 031b/2

elbette (Ar.) şüphesiz, kesinlikle
 e. 061a/1

elem (Ar.) üzüntü, keder, ızdırap
 e. 067b/7, 094a/8, 168b/3
 e.+ i 152a/8
 e.+ ler çikip 084a/11
 hār-ı e.+ ni 144b/5

elest (Ar.) ruhlar yaratıldığı zaman sorulan “elestü bi-rabbiküm” sorusunun kısaltılmış şekli
 dāsītān-ı e. 016b/11
 şarāb-ı e. 063b/4

elfāz (Ar.) sözler
 e.- ı rengin 012a/8
 e.+ ı dın 043a/9

el-kışşa (Ar.) sözün kıtası, hülasa
 e. 108b/4

elmās (Yun.) elmas
 e. 056a/9, 057a/10
 e.+ dın 071b/2
 e.+ ğa 004a/1

eltāf (Ar.) lütuflar
 e. 036b/8, 108a/10
 tecellī e. 060a/7
 e.- ı cūd irür “cömertliğinin lütuflarıdır” 064a/9
 e.- ı Ḥudā 189b/11
 e.- ı Ḥudāy 122b/5
 e.+ ı birlen 075b/9
 e.+ ıda 019b/10

- e.+ ıdın 064b/2
e.+ nıng 064b/5
- emel (Ar.)** istek, arzu
tūl-ı e. 136b/6
- emmāre (Ar.)** emreden, emredici
nefs-i e. 001a/7, 016a/2, 136b/3
nefs-i e.+ dūr 086a/7
nefs-i e. irūr 008b/1
nefs-i e.+ ni 137a/11
- emn (Ar.)** eminlik, korkusuzluk
e. ü amān 044a/8, 084b/4, 144a/4,
155a/6, 164b/4, 173b/4
- emr (Ar.)** buyruk, emir
e.- i ma'rūf "itaat emri" 016a/10
e.- i muḥāl "gerçekleştirilmesi
imkansız olan emir" 085a/8
e.+ idedür 106a/4
e.+ idin 115a/9
e.+ iḡa 096a/2
e.+ in 010a/5
e.+ ini 001b/10, 137a/1
- emvāl (Ar.)** mallar
e. 042b/7
- enbūh (Far.)** kalabalık
e. idi 005a/10
- enbūr (Far.)** ateşi karıştırma aleti,
kerpeten
e. 055b/10
- endek (Far.)** az, azıcık
e. 168a/3
- endişe (Far.)** düşünce, kaygı, endişe
e. 125a/5
e.+ din 079b/8
e.+ lerin 091a/1
e.+ si 020b/10, 036a/10, 073b/4
e.+ sidin 150a/3
- endūh (Far.)** sıkıntı, keder, kaygı
e. 108b/9
e.+ ḡa 159a/9
- endūhī (Far.)** kederli
sākin-i bādiye-i e. 111a/5
- engīz (Far.)** kışkırtan, tahrip eden
e.+ lerin 013a/3
- engūšt (Far.)** parmak
e. 054a/4
- enhār (Ar.)** nehirler
e.+ lar 002a/4
- envār (Ar.)** nurlar
e.- ı cemāl "rahmetinin nurları"
134a/4
ḥūrşīd-i e. +sin 088a/7
- er (1)** erkek krş. ir
e. 004a/10, 058a/1, 115a/8
e.+ indin 005a/4
- er (2) (Far.)** eğer, şayet krş. eger
019a/5
- erbāb (Ar.)** ehil, mahir; sahipler
e. 176b/6
e.- ı devlet-turur "devlet
yöneticisidir" 064b/10
e.- ı fażl "cömertlik sahibi" 058b/7
e.+ ıdur 012b/4
e.+ ıḡa 121b/7
e.+ nı 037a/6
- ercūmend (Far.)** saygın, değerli
şeh-i e. 070b/3
- erguvān (Far.)** erguvan çiçeği
e. 066b/3
- Erjeng (Far.)** Şehname'de geçen bir devin
adı
E. irūr 075a/7
- erk** şehir içinde padişaha mahsus olan
kaleye benzer saray, hisardaki sarı yapı
e. 162b/1, 163a/2, 171b/1, 172a/2
e.+ de 163a/1, 172a/1
e.+ iḡe 098b/6, 116a/8

- erkān (Ar.)** ileri gelenler, üstler
e.- 1 devlet “devletin ileri gelenleri”
139a/7
- erzende (Far.)** değeri düşürülmüş, gözden düşmüş
e.+ ler 042a/11
e.+ si 089a/3
- esās (Ar.)** asıl, esas, temel
e. 012a/8, 102a/7, 118b/4, 131a/10
vaqt-i e. 179b/5
e.+ 1 bile 037a/5, 121b/3
e.+ 1 birle 097b/7, 166b/7
- esbāb (Ar.)** sebepler
e. 183b/4
e.- 1 bezm “bir araya gelme sebebi”
071a/8
e.- 1 ferāğ 104b/1
e.- 1 ta’azzum 119b/7
e.+ mı 161b/9, 164b/1, 170b/9,
173b/1
- eşer (Ar.)** iz, nişan, eser
e. 110a/1
e. eylep idi 160b/10, 169b/10
- esīr (Ar.)** tutsak, esir, köle
e. 042b/9, 087a/7, 148a/7
e. boldum 029a/3
e. bolğay 036a/5
e. bolur 162a/5, 171a/5
e. eylediler 162b/9, 171b/9
e. eylegen 025a/8
e. eylep 025b/8, 087b/7
e. itti 028b/4
e. kıldı 100a/1
e. kılıp 076a/3
e.+ lerini 045b/5
e. oldı 045b/4
e. olmışı 038a/10
e. tüşken 042b/10
- esir-** sallamak
e.- ür 057a/6
- eslihā (Ar.)** silahlar
- e. 118b/8
- eşnā (Ar.)** aralık, vakit
e.+ da 167b/5
- esrār (Ar.)** sırlar
e. 123b/11
dānā-yı e.- 1 ğayb 061b/8
e.- 1 remz-i amān “korkusuzluk
işaretlerinin sırları” 085b/5
e.+ ın 143b/5
şāhib-i e. +sin 088a/7
- eşheb (Ar.)** kır veya beyaz at
e. 021b/10
- eşk (Far.)** gözyaşı
e.+ imdin 165b/6, 174b/6
- eşrāf (Ar.)** ileri gelenler
e. 037a/6, 101b/10
- eṭvār (Ar.)** tavırlar, davranışlar
e.- 1 şāh-ı Necef “Necef şahının
tavırları” 039b/10
e.+ ın 143b/5
e. u yaṅg 009b/4
- evāyil (Ar.)** önceler, başlangıçlar
e.+ de 024a/3
- evbāş (Ar.)** serseriler
gürüh-ı e. 125a/9
- evc (Far.)** göğün en yüksek noktası, doruk
e.+ ide 046a/7
e.+ idin 017a/1
- evkāt (Ar.)** vakitler, zamanlar
e.+ 1 138a/3
e.+ ıdın 065a/4
- evliyā (Ar.)** ermişler, veliler
e. 138b/9
- evrād (Ar.)** ayetler, dualar
e.- 1 namāz “namaz ayetleri, duaları”
178a/11

evrāk (Ar.) yapraklar
e.+ ı 180a/7

e. 163a/4, 172a/4
e.+ ni 133b/4

evşāf (Ar.) özellikler, vasıflar, nitelikler
e. 085a/3
e.+ ı 064b/7, 082a/9
e.+ ıda 019b/10
e.+ ıdın 064b/2
e.+ ın 067a/1
e.+ lardın 021a/6
e.+ nīng 064b/5

eyle- eylemek

e. 001b/5, 081b/11, 087a/4
e.- ben 001a/5, 006a/6, 011a/10,
011a/11, 011b/4, 016b/2, 016b/3,
017b/3, 018b/3, 026b/4, 027a/11,
032a/2, 036b/10, 042a/1, 073a/2,
073a/11, 084a/8, 087b/4, 132b/11,
133b/9, 138a/8, 142a/11, 143a/8,
184b/10

evür- çevirmek, döndürmek
e.- ünğ 116b/4

e.- di 016b/11, 017b/5, 018b/7,
022b/10, 036b/4, 038b/9, 039b/1,
060b/4, 068b/9, 088b/9, 088b/10,
090b/3, 097b/9, 098b/6, 099a/7,
099b/4, 099b/10, 100a/3, 100a/10,
102a/4, 104a/8, 108a/2, 108a/10,
110a/5, 110a/8, 110b/2, 110b/3,
122a/10, 122b/9, 123a/10, 123b/2,
124a/6, 124a/7, 124b/11, 125a/2,
125b/2, 127b/8, 130b/9, 132a/1,
132a/2, 134b/1, 134b/2, 135b/11,
136a/2, 136a/4, 136b/2, 140b/1,
141b/1, 142b/2, 143a/11, 149b/4,
153a/8, 153b/8, 155a/7, 157b/5,
160a/4, 160a/5, 161b/1, 161b/9,
164a/8, 164a/9, 166b/9, 167b/7,
169a/4, 169a/5, 170b/1, 170b/9,
173a/8, 173a/9, 176b/5, 176b/10,
177a/3, 178a/11, 188a/8, 189b/9,
189b/10

evvel (Ar.) önce, evvel
e. 187a/11
e.+ de 047a/7, 059a/6, 075a/7

evvelā (Ar.) ilk olarak, her şeyden önce
e. 072b/11

evvelğt (Ar.+T) önceki
e. 059a/8

evvelīn (Ar.) eskiler, öncekiler
e. 065b/11

ey seslenme edatı krş. eyā
e. 004b/3, 011a/3, 012a/2, 017a/3,
018b/7, 019a/5, 029a/1, 029a/5,
037a/10, 043b/3, 043b/5, 043b/9,
043b/11, 046b/4, 046b/10, 060b/1,
063a/11, 074a/10, 076a/1, 080b/2,
087b/10, 101b/11, 107b/8, 113a/7,
114a/5, 116b/3, 123b/7, 124a/3,
134b/8, 135a/1, 137a/7, 137b/1,
141b/4, 142b/5, 144a/4, 161a/7,
170a/7, 176a/9, 176b/4, 178b/1,
184a/1, 184b/4, 186b/11, 189a/5,
189b/11

e.- diler 085b/7, 101b/3, 103b/10,
109a/4, 109b/3, 125b/1, 126b/7,
127a/11, 135b/2, 139a/1, 145a/9,
148a/8, 152a/7, 154a/8, 162b/9,
171b/9, 175b/9, 175b/11, 176b/8,
177b/5, 177b/7, 185a/4, 185b/10,
186a/3, 188b/3

eyā ey, hey krş. ey
e. 012b/3, 017b/7, 024b/8

e.- dim 040b/3, 106a/11, 113a/7

eye sahip krş. iye,
e.+ sige 130b/7

e.- dīng 043b/11, 139b/1

e.- ge-biz 187a/1

e.- geç 124b/6

e.- geli 188a/8

e.- gen 025a/8, 048a/8

e.- genler 065a/4

e.- gey 122a/6, 122b/3

e.- geyler 122a/8, 185b/2

eygülük iyilik krş. eyügülük, öygülük

e.- gil 022a/8, 022a/9

e.- gü 103b/4
 e.- günçe 185a/10
 e.- li 059b/7
 e.- medi 115a/11
 e.- megil 011a/9
 e.- mek 134a/8
 e.- mekde 033a/7
 e.- menġ 141b/10
 e.- menġiz 134b/9
 e.- mes 060b/9, 137b/11
 e.- mesün 104b/4, 168a/7
 e.- mey 055a/6
 e.- nġ 034a/11, 099b/8, 137a/1, 137a/3
 e.- nġiz 010a/6, 014a/5, 059b/1, 080b/1, 087b/10, 099b/8, 148b/3
 e.- p 005a/2, 006b/11, 011a/4, 018a/8, 025b/8, 033b/1, 036a/1, 037a/9, 038b/9, 039b/10, 044a/10, 044b/11, 069b/11, 070a/6, 073a/6, 073b/5, 087b/7, 089b/7, 094b/7, 103b/3, 104a/11, 105b/2, 110a/5, 110b/2, 110b/5, 113a/11, 113b/11, 114b/3, 121b/7, 124a/5, 126b/5, 127b/8, 128b/2, 130a/4, 130b/1, 130b/8, 136b/1, 137a/11, 140a/8, 145a/7, 145a/10, 156a/11, 157b/9, 158b/4, 160b/10, 162b/2, 165a/9, 165a/10, 169b/10, 171b/2, 174a/9, 174a/10, 179b/4, 186b/5, 187b/7, 188b/10
 e.- p boldı 003b/11
 e.- ptür 102a/8, 156b/8
 e.- r 042a/7, 061b/6, 106a/7, 116a/3, 124a/5, 134a/3
 e.- r-biz 184b/10
 e.- rde 021b/6, 104b/7, 141a/9, 157b/7, 160a/6, 169a/6, 178b/4
 e.- rem 040b/1
 e.- rġa 180a/4
 e.- rge 101a/1
 e.- se 051a/3, 122b/1, 176a/1
 e.- seler 140a/6
 e.- seġ 076a/7
 e.- sün 122a/4, 141a/2, 154a/2, 167b/8, 187a/9
 e.- y-biz 176a/11

eyle öyle

e. 110b/7, 111a/6, 120b/8, 178a/3, 190b/4

eylemeklik eylemelik
 ħarb u ħarb e.+ ni 056b/1

eytām (Ar.) yetimler
 e. 148a/5

eygüülük iyilik krş. eygüülük, öygüülük
 e. kıılır-biz 059b/4

eyvān (Ar.) köşk, eyvan
 e. 053b/6
 ferş-i e.- ı ħadriġ 071a/5

eyyām (Ar.) günler, zaman
 e. 106b/6, 133b/9, 161a/2, 170a/2
 e.- ı ‘ahd-i ŧebāb “gençlik günleri”
 059b/5
 e.+ da 124b/5
 e.+ ġa 088a/9
 e.+ ıda 115b/3
 e.+ nı 036b/10

ezel (Ar.) başlangıcı olmayan geçmiş zaman, ezeli
 ser-nüviŧ-i e. 024a/9
 e.+ din 063b/4, 064a/4, 090b/9, 100b/10

ezeliyye (Ar.) öncesiz, ezeli
 e. 135b/9

F

faġfūrī (Far.) Çin porseleni
 çīnī vü f. 147b/5

fahır (Ar.) övünme, gururlanma; iftihar kaynaġı
 f. 088a/9
 f.- i būd u vücūd “varlığının övüncü” 071a/6
 f.- i dārü’l-amān 030a/10
 f.- i devrān “zamanın övünç sebebi”
 012b/3
 f.- i devrānniġ 089a/4

- f.- i serîret idi “yaratılış övgüsüydü”
020b/9
- faķır (Ar.)** yoksul, muhtaç; aciz, zavallı
f. 087a/7
ḥan-ı f. 132b/1
f. boldılar 148a/7
f. eylediler 162b/9, 171b/9
mîrzâ-ı f. 100a/1
f.+ niṅ 050b/3
- faķr (Ar.)** fakirlik, yoksulluk
f. 106a/8
f.+ ın 106a/7
f.+ niṅ 142b/7, 144b/3
f. u fenâ bolur 016b/10
- fāl (Ar.)** fal
f. aldı 178a/6
f. tutuban 176a/7
- fānî (Ar.)** ölümlü, fani
f. 009a/2
f. kılalıṅ 153a/2
- fāriḡ (Ar.)** vazgeçmiş; rahat, asude
f. 128a/6, 186a/4
f. bolup 007a/1
f. oldı 128a/6
f. olup 144a/10
- fāriḡ-bāl (Ar.)** rahat
f. 160b/4, 169b/4
f. bolup idim 165b/2, 174b/2
- farķ (Ar.)** fark, ayırım
f. boldı 032a/4
f.+ ınıṅ 056b/11
f. kılgıl 016a/9
f. kıılır 041b/5
- fāş (Far.)** meydana çıkmış, açığa vurulmuş
f. 124a/11
f. eyledi 124a/6
f. itme 040a/11
f. olğumdur 178a/8
- fātiḥa (Ar.)** Kuran’ın ilk suresi, Fatiha
f. 176b/8
- fazîlet (Ar.)** erdem, fazilet
f. 024a/5
- fazl (Ar.)** cömertlik, lütuf, iyilik
f. 019b/10, 063b/2
erbâbı f. 058b/7
f.- ı Bārî “Allah’ın lütufu” 110b/4
f.- ı Ḥudâ “Allah’ın lütufu” 110a/4
f.- ı iḥsânıṅ “ilahi ihsan ve lütuf”
071b/1
f.- ı Ma’būd “Allah’ın lütufu” 129b/2
f.- ı Vedūd “Allah’ın lütufu” 102b/6
f.+ ıdın 131b/9
- fedâ (Ar.)** uğruna verme, feda
cân f. 073b/7
f.- yı cân kııldım “canımı feda ettim”
115a/2
cânımı f. kııl 108a/7
cân f. kıılır-biz 005b/8
- fehmi (Ar.)** anlama, anlayış
f. 019b/6, 020a/4, 021a/11
- felek (Far.)** gökyüzü; âlem
f. 012a/11, 048b/11, 052b/11,
053a/1, 071a/5, 107a/4, 111a/6,
111a/7, 140b/2, 178b/1
ḥürşîd-i f. 098b/2
f.+ din 094a/5, 097a/9, 134b/3,
166a/9
f.+ ni 054a/4, 057a/2
- fen (Ar.)** (mec.) hile krş. fenn
mekr ü f. 080a/4
- fen-engîz (Ar.+Far.)** hile yapan
f. 009b/9
- fenâ (Ar.)** kötü, fena
bād-ı f. 137b/2
faķr u f. bolur 016b/10
cām-ı f. 022a/8
f.+ dın 127a/3
- fenlig (Ar.+T)** marifetli, becerikli
f. 157b/7

fenn (Ar.) (mec.) hile krş. fen
f. ü tezvirdin 022b/5

fer (1) (Ar.) geri çekilme, kaçma
kerr ü f. 073b/4
ker ü f.+ lerni 109b/11

fer (2) (Far.) aydınlık, parlaklık; süs
f.- i devlet 052b/8
f.- i gülistān idi 023b/9
f.- i şāhī 074b/11
f.+ i 037a/8, 094a/5

fer' (Ar.) ikinci derecede olan şey
f. irür 063b/9

ferāğ (Ar.) huzur, rahatlık
f. 183b/4
f. birip "huzur verip" 062b/9
esbāb-ı f. 104b/1

ferāğat (Ar.) vazgeçme, feragat
f. 038a/11
sāz-ı f. 131a/5
f. boldı 160b/7
f. irdi 169b/7
f. kıldı 150a/4

ferāhem (Far.) toplanma, yığılma
f. kılip 042b/7

ferāmūş (Far.) unutma
f. eylegil 022a/9

ferd (Ar.) tek; birey
f. 010a/1, 029b/6
f.- i muṭlaḳḳa 063b/9

Ferhād-gerd Ferhat gamı
f. 017b/2

ferheng (Far.) marifet, hüner
f. idi 067b/1

ferhunde-çehr (Far.) kutlu
iḳbāl-i f. 068a/11

ferhunde-māh (Far.) kutlu ay, mübarek ay
f. 070a/10

ferīd (Ar.) teki eşsiz
f. boldı 112b/5
f. irdi 097a/11, 166a/11

Ferīdün-fer (Far.) Feridun gibi parlak
F.- i kām-rānı zamān 085a/10

ferište (Far.) melek
f. 122a/6, 122a/7

fermān (Far.) emir, buyruk
f. 102b/11, 104b/2, 115b/2, 125b/5,
135a/7, 146b/6, 167a/9
rehīn-i f. 181a/11
f. boldı 102b/5
muṭfī'-i f. boldılar 176a/1
f. eyledi 097b/9, 125b/2, 161b/1,
166b/9, 170b/1, 177a/3
f.+ ğa 153a/10
f.+ ı bile 111a/1
f.+ ı 071a/4
f.+ ıdın 030a/3-4
f.+ mı 008b/7
f. kıldı 103b/8, 153b/11
f. kılganı 167a/3
tābi'-i f.+ larğa 105a/5
ḥükm ü f.+ nı 025a/2
f. oldı 141a/7

fermān-ber (Far.) aldığı emri yerine
getiren
f.+ idür 012a/11

ferrāş (Ar.) döşeyen
f. 159a/4
f. bolğay 070a/8

ferruḥ-baht (Far.) uğurlu, bahtı kutlu
Timür-ı f. 158a/10

ferruḥ-likā (Far.) kutlu yüzlü
f.- y1 'azīz 069b/7

fers (Ar.) yaygı, halı
f.- i eyvān-ı ḳadrīng 071a/5

feryād (Far.) haykırış, feryat
f. eyledi 132a/2

- f. ite 162a/5, 171a/5
f.+ nı 158b/4
āh u f. u fiğān kılgan idi 113b/8
- feryād-res (Far.)** imdada yetişen, yardım eden
f. 067b/7
- ferzāne (Far.)** âlim; seçkin
f. 139b/4, 182a/3
pādişeh-i f. 186a/9
- ferzend (Far.)** oğul, erkek çocuk
f.- i hayrū'n-nisā irdi 069b/10
f. idi 070b/5
- fesād (Ar.)** bozgunculuk, fitne
f.+ ın 011b/1
- feşāhat-üslüb (Ar.)** açık ve güzel üslup
f. 100b/5
- feth (Ar.)** bir yeri elegeçirme, zaptetme
f. 008b/4, 036b/11, 038a/2,
103b/10, 135b/7, 135b/8, 139a/10,
182a/2
nuşret ü f. 121a/2, 129a/3
zafer ü f. 127b/6
f.- i bāb "kapının fethi" 036b/3
f.- i İlahī "İlahi fetih" 092b/9
f.- i Yezdān "İlahi fetih" 186a/8
f. bolğay 122b/4
f. bolup 036a/7
f.+ dın 160a/5, 169a/5
f.+ i 101b/7, 127b/7
f.+ niñg 112a/3
f. oldı 116a/7
f. olsa 150b/8
f. ü firūzlık u nuşret 120b/5
f. ü firūzluğ u māl 127b/5
f. ü nuşret 122b/10
f. ü refiği 123a/3
f. ü zafer 006b/3, 180a/10
- feth-nāme (Ar.+Far.)** fethi anlatan yazı
f. 164a/2, 173a/2
- fir fir** "sürekli ve hızlı bir biçimde"
anlamına gelen yansıma sözcük
- f. 051a/11
- fırça (Ar.)** topluluk, taife
serkeş-i f.- i Argun 109b/9
kıble-i f.- i Türk 123a/1
f.+ sınıñg 072a/4
- fırsat (Ar.)** elverişli durum
f. 047b/11
f. bileli "fırsat bilelim" 157a/7
f. kılp 034b/5
f. u bulcar 122b/11
- fışk (Ar.)** doğru yoldan çıkma
f. 119b/5
fesādın vü f.+ ın 011b/1
f. u fücür 015b/11
- fiğān (Far.)** inleme, feryat krş. efgān
f. 018b/4, 031b/2, 048b/5, 075b/4,
151b/5, 162a/6, 171a/6
f.+ dın 067b/6
f.+ ıdın 107a/1
āh u f. kıldılar 161a/6, 170a/6
āh u feryād u f. kılgan idi 113b/8
- figār (Far.)** yaralı krş. efgār
f. boldı 106b/7
f. irdi 110a/2
f. irdiler 144b/11
- fikr (Ar.)** fikir, düşünce
f. 109a/11, 117b/3, 141b/2,
185a/5
f. eylemey 055a/6
f.+ i birle 019a/3
f.+ i 179b/3
f.+ idin 134b/11
f.+ imizni 185b/6
f.+ ini 109a/4, 135b/2, 185a/4
f. itsem 182a/9
f. kılp 092a/7
f. kılp 109a/11
f. ü endişesi 020b/10
f. ü kayğū 162a/8, 171a/8
- fi'l (Ar.)** iş, hareket, eylem
f.+ i 087a/9
f.+ idin 057a/10

- f. kılp 047b/8
f.+ leri 116a/4
- fi'āl (Ar.)** işler, ameller
f. 087b/6
- filān (Ar.)** söylenmek istenmeyen veya gerekli görülmemeyen özel isimleri yerini tutan kelime, filan
f. 105a/2, 111b/1, 134a/10
f.+ m 129a/9
- fi'l-cümle (Ar.)** sonuçta, nihayetinde
f. 110a/1
- fi'l-hāl (Ar.)** şu anda, şimdi
f. 006b/4, 100b/3, 103b/8, 123a/2, 123a/3, 130b/5, 148b/3, 148b/5, 150b/11, 151b/2, 158a/1, 158a/6, 167b/4, 177a/1, 187a/2, 187b/7
- firāk (Ar.)** ayrılık, ayrı düşme
f.+ ı 019a/3
f.+ inġ 107b/3
dāğ-ı f.+ inġ 067b/5
f.+ inġda 019a/5, 067b/4
f.+ ında 068a/9
- firār (Ar.)** kaçma, kaçış
f. kılpur boldılar 111b/8
- firāvān (Far.)** çok, aşırı, bol
f. 105a/10, 149b/3
f. +durur 001a/7
- firdevs (Ar.)** cennet
f.- i a'lā "en yüce cennet" 088a/3
- fırkat (Ar.)** ayrılık, ayrılış
f. 107b/7
f.+ de 107b/4
- fırūze (Far.)** firuze, kıymetli bir taş
f. 112b/5
- fırūzluġ (Far.+T)** uğurlu olma krş.
pīrūzluġ
f. 120b/5, 127b/5

- fitne (Ar.)** fitne, karışıklık
f. bolġanını 091b/2
f.+ din 035a/11
f.+ ler 126b/4, 187b/1
- fitne-āmīz (Ar.+Far.)** bozgunculuk yapan, fitne karıştıran
f. 128a/2
- fitne-bār (Ar.+Far.)** fitne yağdıran
nāvek-i f. 033a/5
- fuġş (Ar.)** zina, fuhuş
f. 016a/2
- fūġa (Ar.)** vücudun belden aşağısını örtecek şekilde kuşanılan bir tür giysi, peştemal
f. 113a/10
- fücūr (Ar.)** ahlaka aykırı yaşama
fişk u f. 015b/11
- fürüg (Far.)** parlaklık, nur, ışık
f. 056a/4, 131b/10
f.- ı cihān "cihanı aydınlatan nur" 071a/5
f.- ı tecellī "tecelli nuru" 070b/10
- fürūmandeliġ (Far.+T)** aciz, zayıf
f. 041b/11
- fürüzān (Far.)** parlak
f. bolup 002b/6-7
- fürüzende (Far.)** aydınlatan, parlatan
f. 036b/7
f. -sin 088a/9
- fütüvvet (Ar.)** cömertlik
f.+ dür 149b/7
- füzūn (Far.)** fazla, çok
f. 132a/4
f. boldı 106b/3

G

ġāfil (Ar.) dikkatsiz, düşüncesiz, gafil

- ğ. 107a/3, 143b/6, 157b/2,
190a/6
ğ. bolup irdim 165b/3, 174b/3
ğ. imes 021b/4
ğ. kılp irdi 112a/4
ğ. turup+siz 051b/8
- ğaflet (Ar.)** gaflet içinde olan, gafil
ğ. 052a/2, 178b/6
- gāh (Far.)** ara sıra, bazen krş. gāhī, geh,
gehī
g. 020a/9,
gāh gāh 022b/3,
gehī ... gāh 063b/4,
gāh ... vü gāhī 139b/11
- gāhī (Far.)** ara sıra, bazen krş. gāh, geh,
gehī
gāh ... vü gāhī 139b/11
- ğalça** alçak dağ
ğ. 116b/7
- ğalı (Far.)** halı
ğ. 112a/11
- ğālib (Ar.)** yenen, üstün gelen, galip
ğ. boldı 126b/6
ğ.+ dür 102a/1
- ğalṭān (Far.)** yuvarlanan
ğ. boldı 027a/4, 127a/9
- ğam (Ar.)** tasa, gam, keder
ğ. 107a/1, 107b/1, 114a/2, 121b/11,
168b/3
derd ü ğ. 105b/4, 107a/10, 127a/8
ğuşşa vü ğ. 115b/6
kūh-ı ğ. 067b/9
renc ü ğ. 106b/10
ğ.-ı 'ışkıını 067b/8
ğ. boldı 162b/1, 171b/1
ğ.+ da 139b/11
ğ.+ dın 058a/5, 107a/3, 115b/3,
139b/7, 143b/7, 146b/2
ğ.+ ge 109a/7
ğ.+ ı 113b/9
ğ.+ idm 113b/10, 145a/4, 175a/1
- ğ.+ m 184a/7
derd ü ğ.+ ını 040b/5
ğ. u hicr 067b/4
ğ. yiben 050b/4
ğ. yimek 058a/4
ğ. yimeṅg 148b/9
- ğām (Far.)** adım
g. 059b/10
- ğam-gīn (Ar.+Far.)** gamlı, kederli
ğ. 109a/3
- ğam-ḥvār (Ar.+Far.)** gam çeken,
kederlenen
ğ.+ ı 072a/4
- ğam-nāklik (Ar.+Far.)** gamlılık, kederlilik
ğ. 066b/10
- ğanī (Ar.)** zengin; bol, çok
ğ. 086a/10, 165b/5, 174b/5
ğ. boldı 164a/8, 173a/8
ğ. bolğandur 146a/4
ğ. bolur 116b/6
ğ. kılp 012b/9
- ğanīm (Ar.)** ganimet, kazanç
ğ. 031a/8, 049b/5, 051a/9, 053a/11,
066b/11, 078b/3
ğ.+ i 054b/10
ğ.+ inṅni 081b/11
ğ.+ ler 027a/4
- ğanīmet (Ar.)** ganimet, kazanç
ğ. 118a/5, 120b/8
māl u ğ. 112a/8
ğ. eylegey 122b/3
- ğarāyib (Ar.)** tuhaf, şaşılacak şeyler
ğ. 180a/2
- ğaraż (Ar.)** istek, gaye
ğ. 134a/1, 187a/11
- ğarb (Ar.)** batı
ğ. u şark 016b/9
şeh-i ğ. u şark 053a/4

ġāret (Ar.) yağma, çapul
 ġ.- i cān idi 030a/7
 ġ. eylep 073b/5

ġ.+ dın 090b/4
 'ālem-i ġ.+ dın 090b/8
 ġ.+ mīng 001a/1

ġarīb (Ar.) garip, tuhaf
 ġ. 114a/3, 123a/7, 124b/9, 179b/8
 ġ. 124b/9

ġāyet (Ar.) çok, pek çok; nihayet, son
 ġ. 086a/3, 089a/9
 ġadd u ġ.+ i 071b/11

ġarībī (Ar.) gariplik
 temşil-i ġ. 136b/2

ġāyeteş (Ar.) çok, pek çok
 ġ. 106a/6, 115b/5

ġarīk (Ar.) batmış, boğulmuş
 ġ. bolġan 002a/10

ġāyib (Ar.) görünmeyen, kayıp
 māl-ı ġ. 168b/9
 māl-ı ġ.+ ni 168b/8

ġarık (Ar.) suya batma, boğulma, (mec.)
 bir şeyle aşırı derecede dolmuş
 ġ.- ı nūr bolup "nurla dolup" 036b/2
 ġ.- ı nūr 095b/10
 ġ. boldı 032a/4
 ġ. bolsāng 016b/9
 ġ. u teşvīr 175a/1

ġayr (Ar.) başka, gayrı
 ġ.+ in 022a/9

ġayret (Ar.) çalışma, çabalama, gayret
 ġ. 055a/3, 055b/3
 ġ.+ idin 183b/2
 ġ.+ inġ 037a/4
 ġ.+ indin 047b/9

ġavgā (Far.) kavga, savaş
 ġ. 099a/9, 130b/2, 131b/2, 150a/5,
 151b/9, 171a/6, 175b/9
 ġ.- yı rüz-ı 'arāşāt irür "kıyamet
 günü kavgasıdır" 055a/9
 ġ.+ da 027b/9
 ġ.+ dın 154a/4
 ġ. eylep 126b/5
 ġ.+ ġa 162b/7, 171b/7
 ġ. kıldılar 126b/3
 ġ.+ lar idi 133b/6
 ġ.+ lar kılp 190b/3
 ġ.+ lardın 133b/11
 ġ.+ nı 162a/8, 162a/11, 171a/8,
 171a/11
 ġ. salur 001b/8
 ġ.+ sı 150b/3
 ġ. u şeyn boldı 038b/5

ġayretlġ (Ar.+T) gayretli, çalışkan krş.
 ġayretlig
 ġ. 054b/9

ġayretlig (Ar.+T) gayretli, çalışkan krş.
 ġayretlġ
 ġ.+ dūr 139b/4

ġayūr (Ar.) çok gayretli, çok çalışkan
 ġ. boldı 026b/7

ġāzab (Ar.) aşırı öfke, kızgınlık, hiddet
 ġ. 016a/2, 026a/2, 136b/6, 142a/6,
 143b/3
 ġ.+ dın 030a/8-9
 ġ.+ dur 086a/8
 ġ. itme 101a/5
 ġ. kıldı 074a/9

ġavgāyī (Far.) bir kavga
 ġ. 129b/1

ġāzab-nāk (Ar.+Far.) öfkeli, kızgın
 ġ. bolup 155a/10

ġavvāş (Ar.) dalgıç
 ġ. 046b/7

ġazāl (Ar.) ceylan
 ġ. 018a/4
 ġ.+ im 043b/3

ġayb (Ar.) gözle görülmeyen, gizli
 dānā-yı esrār-ı ġ. 061b/8

- ġazāt (Ar.)** savaş, cenk
ġ. itkil 012a/4
- ġazel (Ar.)** gazel (nazım şekli)
ġ. 028b/6, 037b/1, 184b/8
ġ.- i derd-engīzi “üzücü gazel”
128a/2
ġ.+ din 128a/3
ġ.+ i 183b/11
ġ.+ ni 040a/3, 183b/9
- ġazī (Ar.)** savaşan, gaza eden
ġ. 058b/11
- gedā (Far.)** yoksul, dilenci; köle
g. 097a/4
g. bola almas idi 097a/4
g.+ ını 013a/1
g.- yı derinġ “kapının dilencisi”
012b/4
- gedāyī (Far.)** bir köle
g. bolalı 144a/9
- geh (Far.)** ara sıra, bazen krş. ġāh, ġāhī,
gehī
g. 060a/10
- gehī (Far.)** ara sıra, bazen krş. ġāh, ġāhī,
geh
g. 060a/10
gehī ... ġāh 063b/4
gehī ... gehī 017a/10, 050a/11,
064a/6, 064a/7
- genc (Far.)** hazine
g. 019b/11
g.- i behbūdını “iyilik hazinesini”
036b/4
g.- i in‘āmġa “lütuf hazinesine”
051a/8
kilīd-i deri g.- i Nu‘mānning 022a/4
g.- i revān “Karun’un kaybolan
hazinesi” 002a/6
g.+ i 058b/7
g.+ ininġ 017b/10
- gencīne (Far.)** hazine
- g.- i cānnı “can hazinesini 001b/7
g.+ si 062b/7
- gencīnedār (Far.)** hazinedar
g.+ ı bile 061b/2
- ger (Far.)** eġer, şayet krş. eger, er
g. 022a/9, 083a/4, 101a/6, 108a/7,
116b/8, 123b/8, 140a/6, 141b/11,
142a/6, 150a/10, 176a/4, 182a/9,
187a/11
- gerçi (Far.)** her ne kadar, gerçi
g. 097a/2, 102a/2, 116a/6, 132a/4,
166a/2, 175a/2, 180a/5
- gerd (Far.)** toz, toprak
g. 041b/11, 119a/11
g.- i meydān idi “meydan tozuydu”
005b/2
g.+ i 007a/10, 113a/4
g.+ idin 064b/6
g.+ idür 066b/10
g. imes 014a/8, 033b/3
g.+ in 118a/9
g.+ ini 044a/5, 057a/1
g. iter 033b/6
- gerdān (Far.)** dönen, dönücü
gerdün-ı g.+ dadur 031b/1
g. kılp 007a/6
- gerdiş (Far.)** dönme, dolaşma
g.+ inde 021a/3
- gerdün (Far.)** dönen; felek, dünya
g. 054a/8, 056a/4, 059a/1, 064b/9,
163a/11, 172a/11
çarġ-ı g. 030a/11
g.- ı gerdāndadur 031b/1
g.+ da irür 124b/2
g.+ da 132a/1
g.+ ġa 107a/1, 111a/3
- germā (Far.)** sıcak hava, yaz
g. 048a/4
- gevher (Far.)** cevher, deġerli taş,
mücevher krş. güher

g. 112b/4
dür ü g. 017b/11
dürr ü g. 002a/6
g.- i ābdār “parlak, renkli mücevher” 001a/11
g.- i raḥṣān “parlak mücevher” 112b/2
g.- i ṣāh-vār “şahlara layık olan mücevher” 011b/4
dürr ü g.+ ğa 046b/6
g.+ i 018a/1, 019a/9, 061b/9, 063a/8, 063b/8

gevher-efṣān (Far.) cevher saçan
g.+ dur 028b/9, 029a/6
g. kılp 025a/7

gevher-feṣānlık (Far.) cevher saçma
g.+ ka 076a/11

gevher-niṣār (Far.) cevher dağıtan
g. kıldı 021a/6

gezend (Far.) zarar, ziyan
g. 065b/10
g. iter “zarar gelir” 029b/8
g. körmeng “zarar görmeyin” 012b/8
g.+ i 034a/10

ġidā (Ar.) yiyecek, gıda
ġ.+ sı 055a/1

ġılāf (Ar.) kın, kılıf
ġ. 016b/1

ġmā (Ar.) zenginlik, bolluk
ehl-i ġ. 148a/7

ġıybet (Ar.) çekiştirme
ġ.+ inġde 065b/9

ġir (Far.) savaşı kavga
dār u g. 033a/1

girān (Far.) ağır
gürz-i g. 033a/7

girān-māye (Far.) değeri yüksek, değerli

g. 063b/8

girdāb (Far.) girdap
g. 051b/1
g.+ ı 125a/6
g.+ lar 015b/2

girdār (Far.) iş, meşguliyet, fiil
g.+ nı 009a/3

girev (Far.) rehin, oyunda bahse tutulan şey
g. bağlaban “rehin verip” 012a/2
g. bağlap 012a/3
g. boldılar 109a/7

giritār (Far.) tutulmuş, tutkun
g. 134b/8

ġirūdār (Far.) savaş, kavga
g.+ niġ bile 065b/4

ġit̄sītān (Far.) dünyayı ele geçiren, cihanı zapteden
cihāndār-ı g. 092b/11

ġiyāh (Far.) ot
mihr-i g. 068a/4

ġol (Moğ.) saf, alay; ordu
ġ. 023a/1
ġ. boldı 053b/11
ġ. boluban 078a/8
ġol u ġol bolup 031a/4

ġonca (Far.) açılmamış çiçek, gonca
ġ. 043b/1, 107b/1
ġül ü ġ.+ lar 070b/9

ġubār (Ar.) toz
ġ.- ı hevā 069b/6
ġ.+ ımı 061b/6

ġül (Far.) hortlak, şeytan
ġ.+ lar 179a/8

ġül (Far.) ahmak, aptal
g. boldı “safça inandı” 091a/5

ğulū (Ar.) hücum

ğ. kılp 175a/7

ğurāb (Ar.) karga

ğ. 070b/7

ğurgān hisar, kale krş. kırğan

ğ.+ da 030a/3-4

ğ.+ mı 096b/4

ğ. idi 030a/7

ğ.+ larnıḡ 039b/7

ğ.+ nı 045a/3

ğurrān (Far.) hiddet ve şiddetle haykıran, gürleyen

şīr-i ğ. irūr 004a/2

ğurunbiş (Far.) gök gürlemesi

ğurūr (Ar.) gurur, kibir

ğ. 157b/4

ğuşşa (Ar.) keder, tasa

ğ. 115b/6, 139b/7

ğüşe (Far.) köşe

ğ.- i deyr irdi "meyhane köşesiydi"
114b/5

ğüş-māl (Far.) kulak bükme, terbiye etme

g. 031b/11

ğüş-vār (Far.) küpe

g.+ ı 021a/7

ğūy (1) (Far.) söz, söyleyen

ğüft ü g. 076b/3

ğūy (2) (Far.) top

g. 076b/3

g.+ ı 032a/6

g. u çevgān 027a/4

ğūyā (Far.) sanki, güya

g. 101a/3, 141b/2

ğüft (Far.) söz, laf

g. ü ğūy "dedikodu" 076b/3

g. ü ğüzār 068b/3

ğüher (Far.) cevher, değerli taş, mücevher krş. gevher

dür ü g. 048b/3

g.+ lerni 021a/7

ğüher-çīn (Far.) cevher toplayan

g. olup 059a/5

ğül (Ar.) gül, (mec.) sevgili

g. 040a/9, 043a/11, 121b/6

peyvend-i g. irūr 027b/1

g.+ dīn 066b/9

g.+ ge 066b/5, 068b/8

g.+ lerge 066b/2

g.+ leri 075b/4

g.+ lerindin 002a/2

g. ü ğoncalar 070b/9

ğülbāng (Far.) hep bir ağızdan okunan ilahi, dua

g. 031b/11, 042a/5, 055b/9

g.+ ı birle 024b/5

g. irūr 026a/8

ğül-berg (Far.) gül yaprağı

ķand-āb-ı g.- i ter 066b/8

şāh-ı g.- i ter 040a/2

g.+ dūr 027a/3

ğül-çehre (Far.) gül yüzlü

g.+ ler 066a/8

g.+ likdin 018a/1

ğül-fām (Far.) gül renkli

g. 118b/6

ğül-ğūn (Far.) gül renkli

bāde-i g. 147b/6

maḡmal-i g. 131a/1

şarāb-ı g. 157b/2

bāde-i g.+ nı 147b/5

ğülistān (Far.) gül bahçesi krş. ğülsitān

g. 064a/1

g.- ı 'ālemġa "dünyanın gül bahçesine" 066a/10

g.+ mınḡ 075b/5

ferr-i g. idi 023b/9

- g. kılalı 187a/7
seyr-i g. kılp 017a/11
- gülsitān (Far.)** gül bahçesi krş. gülistān
g. 024a/1, 066b/4, 070a/7
070b/8
- gül-şeker (Far.)** gül tatlısı, gülbeşeker
g. 063b/2
- gülşen (Far.)** gül bahçesi
g. 184a/4
g.- i dāru'n+na'īm "cennet bahçesi"
002b/1
g.- i dīnīngiz "dininizin bahçesi"
087b/11
g.- i vaşl "kavuşma bahçesi" 153b/5
g.+ de 002b/1, 070a/8
g.+ inde 070b/9
- gülzār (Far.)** gül bahçesi
g.+ ı 139a/10
g.+ lar 002a/4
- güm-rāh (Far.)** yolunu şaşırması, yoldan çıkmış
g. 114a/7
- günāh (Far.)** günah krş. güneh
g. 059b/3, 059b/9
g.+ ı 061a/6
g.+ in 035a/10, 045b/8, 093b/3
g.+ inġnı 029a/10
- güneh (Far.)** günah krş. günāh
g. bolsa 061a/7
g.+ imni 150a/10
g.+ inġdin 151a/1
g.+ lerin 015b/4
g.+ lerini 013a/6, 074b/2
g.+ lerinġizni 003b/3
- günehkār (Far.)** günahkar
g. 015b/3, 060a/5
g. itip 074a/2
g.+ lar 002b/6-7
- gürūh (Far.)** topluluk
g.- ı evbāş 125a/9

- g.+ ı 131b/4
- gürz (Far.)** gürz, uzun saplı demir topuz
g. 032b/5, 033a/3, 041b/10
g.- i girān "ağır gürz" 033a/7
g.+ idin 032b/4, 033a/6
g.+ ige 057b/5
g.+ ini 057a/6
g.+ ni 007a/6, 032a/8
- güvāh (Far.)** şahit, delil
g. 005b/10
g.- ı 'alīm ü ḫalīm "Allah'ın varlığının delili" 064a/3
- güzāf (Far.)** boş söz, anlamsız laf
sehm-i g. 183a/11
- güzār (Far.)** geçme, geçiş krş. güzer
g. 068b/3, 068b/3
- güzer (Far.)** geçme, geçiş krş. güzār
g. 106b/4
g.+ ige 151a/4
g. kılalı 103a/6
- güzīn (Far.)** seçilmiş, seçkin
şīr-merd-i g. 054b/5
g. eylep 070a/6

H

- hā** gayrete getirmek için kullanılan söz
h. 053a/3
- ḫabāb (Ar.)** hava kabarcığı, köpük
ḫ. 051a/6, 063a/6
- ḫvābe-bār (Far.)** uykulu
ḫ. bolup 018b/1
- ḫaber (Ar.)** haber, bilgi
ḫ. 006b/3, 044b/9, 044b/10, 105a/2,
145a/1, 158b/2, 176a/4
ḫ. almakka 118a/2
ḫ. aytīngiz 103a/6
ḫ. birmiş 090b/8
ḫ.+ ı 118a/4, 151b/4
ḫ.+ idin 144b/8

- h.+ ini taptı 111b/4
 h. itkendürler 145a/3
 h. kıldı 079a/9, 110a/1
 h. kildi 031a/3, 050b/4, 123a/4, 156b/9, 167a/11
 h.+ ler birür 006a/11
 h.+ lerni tapıp 153a/8
 h.+ lerni 109b/11, 121a/10, 123b/2, 152a/2
 h.+ ni tapıp 031a/7
 h.+ ni 103b/1, 118a/1, 167b/3
 h. tapıban 089b/8
 h. taptı 041a/6, 045a/11, 103b/8, 116b/1, 118a/4, 161b/8, 170b/8
 h. yiberdi 081a/6
 h. yitti 167b/3
- haberdârlık** (Ar.+Far.+T) haberli, haberdar
 h. kılğay irdik 019a/7
- hâcât** (Ar.) istekler
 h.+ ımnı 136a/2
 h.+ nı 002a/8, 020b/5
- hacc** (Ar.) hac
 h. 016a/8
- h^vâce** (Far.) hoca
 h. 069a/4, 162b/9, 171b/9
 h.+ ler 035a/6
 h.+ lergâ 034b/5
 h.+ leriğâ 073a/2
 h.+ si 034b/10
- hâcet** (Ar.) ihtiyaç, gereklilik
 ni h. 032b/5
 ni h.+ dür 118b/5
 h.+ ini 007a/1
- had(d)** (Ar.) sınır, derece
 h. 071b/11, 138b/7
 h.+ din 027b/5, 032b/6, 181b/5
 h.+ idin 004b/2
 h.+ iğâ 189b/7
 h.+ ini 064b/1
- hadeng** (Far.) kayın ağacından yapılan ok
 h. 085b/2
- h.+ i 006a/1
 h.+ in 032a/2
- hâdim** (Ar.) hizmet eden, hizmetçi
 h. bolup 122a/7
 h. idi 034a/5
 h. +durur 074b/1
- hâdiş** (Ar.) Hz. Muhammed'in sözleri
 h. 008a/8
 h.- i resûl 008a/10
 h. irdi 136a/7
- hâfîz** (Ar.) Kuran'ı ezberleyen, hafız
 h.+ ıdın 135a/3
- hâftân** (Far.) kaftan
 h.+ larını 113a/10
- h^vâh** (Far.) ister (bağlaç olarak)
 h. 032b/8, 045a/6
- hâk** (Far.) toprak
 h. 085b/3
 h. ile yeksân kılıban "yerle bir edip" 116a/9
 h.- i râh kılıp "yolunun toprağı kılıp" 006a/7, 057a/8
 h.- i râh "yol toprağı" 012b/3, 070a/8
 h.+ i 075b/3
- hâk** (Ar.) pay, hak, karşılık krş. hâkğ
 h.+ ı 029a/11, 078a/1, 078b/7, 080a/7, 091b/5
 h.+ ın 088b/5
- hâk-rîz** (Far.) toprak dökken
 h.+ iğâ 125b/8
- hâk-şinâs** (Ar.+Far.) hakka saygı gösteren, herkesin hakkını gözetken
 h. kılsanğız 088a/2
- hâkan** hükümdarlık unvanı, hakan
 h. 032a/3
- hâkîkat** (Ar.) hakikat, gerçek
 h. 002a/9, 059b/2, 063b/9,

- 071b/1, 088a/7
 h.+ in 069a/2
 h.+ te 010b/8
- hakim (Ar.)** hikmet sahibi, bilge
 h. 019b/9, 045a/8
 han-ı h. 079a/8
 h. irür irdi 088b/11
- hakim (Ar.)** hükmeden, hakim, hükümdar
 h. 045a/11
 h.+ dür 100b/1
 h.+ ğa 185a/11
 h. +durur 074b/1
- hakık (Ar.)** pay, hisse krş. hak
 h.+ ıda 009a/9, 010b/11
 h.+ ında kılmış idük 088b/4
- hâl (Ar.)** durum, hal
 h. 098b/8, 110a/2, 168a/5
 hasb-i h. 040a/3, 108a/6
 revân-bağş-ı h. 062a/2
 h. bolmasa irdi 138a/5
 h.+ de 006b/11, 077a/3
 h.+ din 042a/4
 sır-ı h.+ din 002a/7
 sır-ı h.+ din 010a/1
 h.+ ğa 134b/6
 hasb-i h.+ i itip 108a/4
 h.+ i 117b/10, 119b/10
 h.+ ide 107a/9
 h.+ idin 167b/9
 h.+ iĝa 107a/5, 145a/2
 h.+ imĝa 143a/11
 h.+ imni 019a/5
 h.+ ini 116a/11, 134b/5, 138b/8,
 186b/4
 şüret-i h.+ ini 108a/2
 ehl-i h. irür 021a/10
 h.+ leridin 115a/1
 h. +min 019a/2
- hâl (Far.)** vücuttaki ben
 h. 018a/4
 h.+ i 028b/5
 h.+ inĝa 019a/6
- hal(1) (Ar.)** çözme, hal
- h. +durur 076a/6
 h. kılguçı 043a/9
 h. ü 'ağd " idare etme, çekip çevirme" 063b/7
- hâlâ (Ar.)** hâlâ, şimdiye kadar
 h. 185b/8
- halâş (Ar.)** kurtulma, kurtuluş
 h. boldı 159a/9
 h. eylege-biz 187a/1
 h. kılsalar 044b/4
- halâyık (Ar.)** insanlar, mahluklar
 h. 067b/11, 190b/2
 h.+ ğa 036b/3
 h.+ ka 010a/6, 065b/5, 071a/8,
 088a/8, 132a/2
 h.+ mı 025b/5
- halbe (Ar.)** yarış veya yardım için toplanan atlar
 h.+ si 117b/1
- halel (Ar.)** bozukluk, bozma
 h. 099a/2
- hâlet (Ar.)** durum, vaziyet
 h. 026a/1, 028b/1, 051b/7
 h.- i cân "can halleri" 048a/1
 h.- i 'ışğdın "aşkın halinden"
 017a/10
 h.+ de 076a/6, 108b/3, 146a/6
 h.+ ide 076b/9
 h.+ im 018b/10, 107b/6
 h.+ imdin 018b/2
 h.+ ini 144b/3
 h.+ ni 013b/7
 h.+ te 003b/6, 018b/9, 068b/7
 h. ü derdidin 108a/9
- hâlî (Ar.)** تنها, ıssız, boş
 h. 030a/6, 114a/3, 119b/2
 h. boldı 119b/2
 h. bolĝanda 146a/1
 h. imes 041b/5
 h. itip çıkşunlar 142a/1
 h. itip çıktı 145b/4
 h. itip 124b/7

- h. kıldılar 152b/1
h. kılgaylar 139a/9
- Halifetü'r-Rahman (Ar.)** Allah'ın halifesi anlamında Şiban Han'ın lakabı
H. 100b/6, 101b/4, 104b/8, 122b/6, 128a/1, 139a/6, 167a/1, 186a/5, 189a/1
H.+ nıng 107a/8, 183b/11
- hâliyâ (Ar.)** şimdiki gibi, şimdiki hâlde
h. 099a/6, 100a/11, 185a/6
- halk (Ar.)** halk, ahali
h. 042a/8, 077b/10, 104a/2, 104a/7, 106a/6, 111b/3, 112a/6, 118a/6, 121a/3, 125a/4, 125b/3, 134b/9, 136b/6, 142b/8, 152b/11, 160b/10, 161a/3, 161a/5, 168a/7, 168b/2, 169b/10, 170a/3, 170a/5, 179b/1, 180b/6
h.- ı cihân "dünya halkı" 051a/7
h.+ ı 103a/2, 128b/11
h.+ ın 012b/9, 127a/3
h.+ ını 127a/10
h.+ mı 117b/8
h.+ nıng 106b/9, 116a/4, 148a/9, 161a/4, 170a/4
h.+ unğ 061a/9
- halka (Ar.)** halka
h.- i devr "devir halkası" 178b/1
h.+ sını 142b/9
- halvet-güzîn (Ar.+Far.)** halveti seçen, yalnızlığa çekilen
h. bolup 059b/8
- hām (Far.)** boş, ham, gerçekleşme imkanı olmayan
h. idi 084b/2
h. kıldılar 081b/6
- hamām (Ar.)** güvercin
h.+ ığa 017b/7
- hamd (Ar.)** şükür, hamd
h. u senâsını 136a/5
- hāme (Far.)** kalem
h. 144b/6
h. itti 137a/5
h.+ sin 017b/5
- hāmeī (Far.)** bir kalem
h. kıliban 067b/2
- hāmī (Ar.)** koruyan, koruyucu
h.- i şer'i Resül-i Muhtâr "peygamber şerinin koruyucusu" 128a/5
- hamle (Ar.)** ileri atılma, saldırma
h. 032a/10
h. eylegeç 124b/6
- hāmlık (Far.+T)** tecrübesizlik, hamlık
h. kıлмаğu 077a/7
- hamr (Ar.)** içki, şarap
h.+ nıng 011b/3
- hāmūn (Far.)** çöl
h.+ da 124b/2
h.+ ğa 119b/11
h.+ mı 120a/5
- han** hükümdar, han, hakan
h. 004a/1, 005a/8, 006a/9, 006b/9, 006b/10, 007a/1, 008a/2, 008a/10, 011a/7, 012b/7, 013a/3, 013a/6, 013a/9, 017a/5, 017a/6, 022b/4, 023a/3, 023b/2, 024b/10, 025a/1, 025a/3, 025a/4, 025a/9, 026a/1, 026a/10, 026b/1, 026b/5, 026b/10, 027b/9, 028b/1, 028b/2, 029a/10, 029b/2, 029b/5, 030a/4, 031b/5, 034a/8, 034b/4, 035a/3, 035a/5, 035a/7, 035a/9, 036a/1, 036a/4, 037b/9, 038a/6, 038a/7, 038b/11, 039a/5, 040a/3, 040b/9, 041a/1, 042b/3, 042b/5, 042b/10, 043a/2, 043a/8, 044a/8, 044b/2, 044b/3, 044b/6, 044b/9, 044b/11, 045a/1, 045a/7, 045b/5, 045b/7, 046b/2, 046b/11, 047a/5, 047a/11, 047b/8, 048a/10, 049a/4, 050b/2, 050b/4, 050b/6, 051a/2, 051a/5, 051b/9,

052a/5, 052b/4, 053a/9, 053b/3,
 053b/11, 054a/1, 054a/2, 058a/2,
 058a/6, 051b/8, 058b/9, 059a/5,
 061a/5, 061b/1, 061b/5, 067a/9,
 067b/2, 068b/9, 068b/10, 069b/10,
 070a/4, 070a/10, 070b/6, 071b/6,
 072b/8, 073a/9, 073b/3, 073b/7,
 075a/3, 075a/5, 075b/10, 076a/11,
 077a/5, 077a/9, 078a/11, 078b/10,
 079a/2, 079b/2, 080a/3, 080a/11,
 080b/3, 080b/11, 081a/3, 081a/10,
 081b/1, 081b/2, 081b/3, 082a/6,
 083a/11, 083b/5, 083b/11, 084b/5,
 085b/5, 085b/9, 086a/3, 086a/6,
 086b/4, 089a/8, 089a/9, 089b/2,
 089b/6, 089b/11, 090b/1, 090b/3,
 090b/4, 090b/5, 090b/6, 092a/7,
 092b/11, 093b/2, 094a/1, 094b/2,
 096a/11, 097b/9, 099a/9, 099b/8,
 099b/9, 099b/10, 099b/11, 100b/8,
 101b/1, 101b/2, 100b/3, 101b/3,
 101b/8, 102a/4, 102a/8, 102b/6,
 102b/7, 102b/9, 105a/3, 106a/2,
 106a/5, 106a/7, 106b/2, 106b/6,
 106b/7, 106b/9, 107a/2, 109a/5,
 111b/4, 116a/1, 116a/3, 116b/10,
 117a/10, 117b/2, 120b/5, 120b/6,
 121a/6, 121a/10, 121b/1, 122b/11,
 123a/3, 123a/11, 123b/2, 123b/4,
 123b/9, 124b/11, 125a/2, 126b/6,
 126b/7, 127b/10, 128a/12, 128b/6,
 128b/8, 129a/7, 129a/11, 130a/7,
 130b/3, 131b/8, 131b/10, 132a/8,
 132a/9, 132b/2, 132b/8, 133b/8,
 133b/10, 134a/10, 134b/3, 134b/5,
 135a/1, 135a/3, 135a/11, 135b/1,
 135b/2, 136a/7, 136b/1, 137b/4,
 137b/6, 137b/8, 138a/4, 139a/2,
 139a/5, 139a/10, 139b/1, 139b/9,
 140a/8, 140b/11, 141a/2, 141a/11,
 142a/6, 142a/11, 143a/8, 144a/1,
 144a/3, 144a/7, 145a/2, 145a/8,
 145a/10, 145b/6, 146a/3, 146a/6,
 146a/8, 146b/6, 146b/8, 146b/9,
 147b/8, 148a/9, 148b/1, 148b/4,
 148b/7, 148b/8, 149a/1, 149a/8,
 150a/10, 150b/1, 150b/2, 150b/9,
 151a/4, 151a/11, 152a/2, 152b/2,
 152b/5, 153a/3, 153a/8, 153a/11,

153b/8, 153b/11, 154b/3, 154b/5,
 155a/7, 155a/8, 155b/1, 155b/4,
 156a/4, 156a/5, 156a/7, 156a/9,
 156b/10, 157a/4, 157a/8, 157a/11,
 157b/3, 157b/10, 158a/1, 158a/7,
 158a/11, 158b/1, 160b/2, 160b/4,
 161a/6, 161b/1, 161b/6, 162a/4,
 162b/2, 162b/4, 163a/9, 164a/10,
 164b/5, 164b/6, 164b/11, 165a/1,
 165b/5, 165b/6, 165b/7, 165b/10,
 165b/11, 166b/9, 167b/3, 167b/6,
 167b/7, 169b/2, 169b/4, 170a/6,
 172a/9, 170b/1, 170b/6, 171a/4,
 171b/2, 171b/4, 173a/10, 173b/5,
 173b/6, 173b/11, 174a/1, 174b/5,
 174b/6, 174b/7, 174b/11, 175a/5,
 175a/9, 175a/10, 175b/1, 176a/1,
 176a/2, 176a/7, 176b/5, 176b/7,
 176b/8, 176b/9, 177a/1, 177a/2,
 177a/3, 177b/1, 177b/10, 178a/4,
 178a/6, 178b/5, 178b/6, 180a/6,
 181a/8, 181a/11, 181b/5, 181b/7,
 182b/3, 183a/2, 183a/5, 183b/2,
 183b/9, 184b/10, 185a/2, 185a/5,
 185a/8, 185b/2, 185b/4, 185b/9,
 186a/4, 186b/1, 186b/3, 186b/5,
 186b/9, 187a/2, 187a/4, 187a/8,
 187a/9, 187b/4, 187b/5, 187b/6,
 188a/1, 188a/6, 188b/1, 188b/5,
 189a/2, 189b/10, 190a/4, 190a/9,
 190b/1, 190b/3
 baht-ı h. 184a/6
 hazret-i h. 105b/6, 105b/11, 110a/2,
 111b/3, 116a/9, 125b/2, 130b/1,
 134a/5, 136a/5, 151a/7, 153a/4,
 153b/2, 154b/1, 160a/5, 164b/4,
 169a/5, 173b/4, 176b/10, 180a/9,
 186a/7, 190a/11
 hem-nefes-i h. 120b/4
 vird-i h. "han duası" 062a/11
 h.- ı āfāk "her yerin hanı" 155b/4
 h.- ı a'zam "büyük han" 142b/2,
 156b/4
 hazret-i h.- ı a'zam 112a/5
 h.- ı büzürg "ulu han" 123a/1
 h.- ı cihāndın "cihan hanı" 102b/5
 h.- ı devrān "zamanın hanı"
 106a/10, 149a/9, 164a/7, 173a/7

ħ.- ı dildār “sevgili han” 163a/5,
 172a/5
 ħ.- ı dilīr “cesur han” 124b/6
 ħ.- ı faķīr “mütevazi han” 132b/1
 ħ.- ı ħākim “hükmeden han” 079a/8
 ħ.- ı kibār “ulu han” 161b/9, 170b/9
 ħ.- ı memālik-ārāy “ülkeleri
 süsleyen han” 155b/2
 ħ.- ı miskīn “tembel han” 141a/9
 ħ.- ı mu‘azzamğa “ulu hana” 123a/4
 ħazret-i ħ.- ı mürüvvet-pīşe 135b/5
 ħ.- ı pür-dil “cesur han” 100a/6
 Ĥ.- ı Süleymān “Süleyman Han”
 106a/2
 Ĥazret-i ħ.- ı Sikender-girdār 128a/5
 Ĥazret-i ħ.- ı Süleymān-ferdin
 167a/8
 Ĥazret-i ħ.- ı Süleymān-miķdār
 122b/8
 Ĥazret-i ħ.- ı Şibānī 150a/2
 ħ.- ı zamān “zamanın hanı” 100a/7,
 148b/1, 161a/7, 170a/7
 ħ. boldı 149a/4
 ħ.+ da idi 128b/11
 ħ.+ da 184b/8
 ħ.+ dın 006b/1, 037a/9, 039a/8,
 039b/4, 045a/9, 089b/7, 104b/2,
 106b/1, 113a/3, 124a/10, 135a/6,
 138a/6, 150a/9, 163a/4, 172a/4,
 186a/6
 ħazret-i ħ.+ dın 167b/5
 ħ.+ dur 139b/3
 ħ.+ ğa 026b/7, 031b/8, 032a/11,
 035a/2, 044b/3, 044b/4, 045a/4,
 061b/4, 066a/7, 069a/6, 078b/3,
 079a/1, 079a/9, 081a/4, 091b/9,
 099b/4, 099b/10, 100b/5, 102b/4,
 105a/2, 107a/4, 110a/11, 112a/2,
 112a/3, 122b/3, 125a/11, 127b/7,
 132b/11, 133b/4, 134a/10, 135a/8,
 135b/2, 142a/10, 146a/11, 146b/10,
 148a/8, 148b/4, 148b/8, 150b/8,
 151b/8, 153a/10, 153b/3, 156b/10,
 162a/9, 164b/11, 165a/1, 171a/9,
 173b/11, 174a/1, 176b/5, 183b/1,
 185b/2, 185b/6, 185b/9, 185b/11,
 186b/6, 188a/7
 ħazret-i ħ.+ ğa 157a/2
 ħ.+ ı 176a/6

ħ.+ ım 139b/2
 ħ. idi 174b/12
 ħ. imes 121b/2, 137b/7
 ħ. irdiler 052a/5
 ħ.+ lar 050b/6, 050b/8, 060b/6,
 061b/4, 062a/7, 066a/5, 128a/3,
 135b/1, 139b/3, 140b/11, 141b/4,
 142a/10, 148b/7, 151b/8, 177b/2,
 188a/8
 ħ.+ larğa 059a/5, 128a/3, 139a/7
 ħ.+ ları 001a/3, 044b/10, 047a/5,
 053b/9, 058a/6, 072b/8, 128a/1,
 135b/6, 180a/8
 ħ.+ larımız 187b/9
 ħ.+ larını 047b/2, 070b/3
 ħ.+ larınıġ 179b/6, 186a/10
 ħ.+ larınıġız 050b/7
 ħ.+ larınıġızdın 141b/5
 ħ.+ larnı 135b/3, 139a/11, 148b/2
 ħ.+ larnıġ 060b/1
 ħ.+ nı 027a/10, 069a/5, 100a/2,
 107b/10, 134a/8, 134b/5, 135a/3,
 138a/8, 140a/4, 149b/5, 151b/4,
 163a/10, 168b/10, 172a/10, 175a/11
 ħ.+ nıġ 079a/4, 089a/2, 092b/1,
 117a/3, 117b/3, 120b/7, 126b/10,
 143b/7, 145a/4, 145b/1, 145b/2,
 148a/1, 158b/6, 176b/7, 178a/5
 ħ.+ nıġ boldı 089a/4

ħān (Far.) sofrā, yemek sinisi

ħ. 176b/9
 ħ.+ nı 176b/10

ħançer (Ar.) hançer

ħ. 033a/2
 ħ.- i ābdār “keskin ve parlak hançer”
 033a/5, 054b/8
 ħ.+ i birle 052b/10
 ħ.+ i 032b/4

ħandaķ (Ar.) şehir, hisar vb. yerlere
 girilmesini önlemek için kazılmış hendek,
 çukur

ħ. 026b/6, 031a/10
 ħ.+ ıda 125a/6
 ħ.+ ıġa 125a/6, 125b/6
 ħ.+ ınıġ 125b/11
 ħ.+ ıķa 005a/8, 005b/3

hāndān (Far.) neşeli, gülen
h. oluban 028b/9

hāndānlıġ (Far.+T) mutluluk
h.+ ı 066b/5

hāne (Far.) ev, hane, mesken
h.+ si 041a/8
ehl-i h.+ sini 066a/8

hāneī (Far.) bir hane
h.+ dūr 063a/7

hanım kadın, hanım, eş
h. 047a/4,
h. idi 072b/11
h.+ nı 070b/2
h.+ niġ 070a/11

hanike prenses, melike
h.+ ler 060a/11
h.+ ni 070a/11

hanlıġ hanlık, hükümdarlık krş. hanlık
h. 143a/6
haşmet ü h. 135a/11
h.+ ım 143a/3

hanlık hanlık, hükümdarlık krş. hanlıġ
h. 092a/8-9
h. kılnıġ 060a/2
h. u tāt u taht 046b/5

hannās (Ar.) şeytan
ucb ü h. 075a/7

hānümān (Far.) ev bark, yuva
h. 055b/7, 089b/6-7
h.+ in 052a/1

han-zāde (T+Far.) han çocuġu
h. idi 072b/5

har- yorulmak, gücü kalmamak
h.- dı 119a/8

hār (Far.) diken
h.- ı elemni "üzüntü dikeni" 144b/5

h.+ nı 121b/6

hārā (Far.) çok sert taş krş. hāre
h.+ dın 187a/4

harāb (Ar.) yıkık, viran, harap
h. boldı 034b/6
h. bolġay 036a/4
h. eylemeġiz 134b/9
h. eylep 018a/8
h. kıldı 113a/1
h. kıliban 029b/4
h. olġanımdın 028b/5

harām (Ar.) dince yasak edilmiş şey,
haram

h. 011b/8, 012a/1
helāl ü h. 016a/9
h. boldı 152b/2
h. eyleben 133b/9
h. kıldılar 180a/6
h. kılip 176a/9

harāret (Ar.) sıcaklık, hararet
h. 048a/8

harb (Ar.) savaş, dövüş
meydān-ı h. 057a/1
ālet-i h.+ ni 041b/9
h.+ niġ 042a/7
h. u darb eylemeklikni 056b/1

harc (Ar.) harcama, gider
h. 184b/11

hāre (Far.) çok sert taş krş. hārā
h.+ ler 054a/9

hare (Ar.) eş, zevce
h. 069a/10

harf (Ar.) harf, söz
h. 064b/2, 122a/9
h.- i 'irfān idi 020b/6

hargāh (Far.) büyük çadır, otaġ krş.
hargeh
h.+ da 157b/1

hargāhī (Far.) bir büyük çadır

h. 157b/1

hargeh (Far.) büyük çadır, otağ krş.
hargāh

h. 157b/3

harīdār (Far.) satın alan, alıcı

h.+ ığa 018a/10

harīm (Ar.) kutsal olan şeyler, harem

h. 069b/1

h.- i muḥabbette 062b/8

h.+ ındağı 067a/6

h.+ inde 059b/8

harīr (Ar.) ateşli, sıcak

h. oldı 066b/8

h^vārılık (Far.+T) düşkünlük, değersizlik

h. 144b/3

harmān (Ar.) harman

h.+ ı bolmasun 121b/10

hār-pušt (Far.) kirpi

h. boldı 033a/6

hāş (Ar.) özel, mahsus, has

h. 004b/4, 044b/4

husrev-i hāş-ı h. 086b/11

h.- ı cān-baḥşılığ “can bağışlayanlar”
063a/4

husrev-i h.- ı hāş 086b/11

h.- ı havāş “seçkin kimseler” 080b/6

maḥrem-i h.- ı nedīm 020a/5

h. boluban 159a/9

h. eylege-biz 187a/1

h. ile ‘āmni 087a/1

h. u havāş 188b/3

h. u nedīm boldılar 098a/10

h. u ‘ām 003b/3, 035a/1, 045b/4,

046b/1, 051a/5

hasāset (Ar.) cimrilik

h. 061b/6

haşāyil (Ar.) huylar, hasletler

h.+ de 020b/10

hasb (Ar.) göre, nazaran

h.- i hāl 040a/3, 108a/6

h.- i hāli itip 108a/4

haseb (Ar.) hesap, hesaplama

h. 074a/9

cāh-ı h. 079b/10

hased (Ar.) kıskançlık, haset

h. 016a/3, 136b/5

hāşıl (Ar.) olmuş, ortaya çıkmış; işin sonu

h. 102a/3, 104b/5, 107a/3,

112a/4, 122a/10, 126b/9, 127b/3,

145a/6, 149a/3, 183a/5, 188a/3

ni h. 076a/1

h.- ı kışşa “hikâyenin sonunda”
124b/6

h. kılsun 149b/9

hāşılā (Ar.) son olarak, kısaca

h. 097a/5, 119b/8, 166a/5

hāsid (Ar.) kıskanç

h.+ ğa 106b/5

hāşıyyet (Ar.) özellik, nitelik

h.- i kīmyā 012b/5

haşlet (Ar.) yaratılış, mizaç

hūy-ı h. 019b/3

haşletlīg (Ar.+T) yaratılışlı

h. 086b/11

haşm (Ar.) düşman, hasım

h. 108b/3, 111b/4, 116b/9,

118b/11, 129b/7, 156a/6, 156a/10,

156b/6, 158a/1, 176a/2, 178a/2,

178b/5, 190a/3

h.- ı dīn 111b/3

h.+ dın 158b/9

h.+ ğa 129a/1, 155a/2

h.+ ığa 129a/3

h.+ ınğa 189a/10

h.+ mı 110b/5, 139b/10, 155a/3,

189a/6, 189a/10

h.+ nı 116b/11, 120a/3, 126b/7,

- 177b/8, 187b/11, 188b/10
 h.+ mîng 014a/5, 110b/1, 112a/7,
 116a/11, 125b/11, 129a/1, 129b/8,
 157a/10, 158b/11, 167b/9, 167b/10,
 178a/2, 178a/9, 186b/4
- haşmîlik (Ar.+T)** düşmanlık
 h. 140b/3, 189a/10
 h. kılsa 153a/2
- haşr (Ar.)** bir şey için ayırma
 h. 087a/3
- hasret (Ar.)** özlem, hasret
 h. 121b/10, 175b/7
 h.+ din 008b/11
 h. ü ârmân “hasret ve sıkıntı”
 160b/9, 169b/9
- hâşşa (Ar.)** özel
 h. 149a/10
- hâst (Far.)** istek, dilek
 h.- ı Hâk “Allah’ın isteği” 046a/3
- hastalık (Far.+T)** hastalık, maraz
 h. 161a/4, 170a/4
- haste (Far.)** hasta
 h.+ dür 108a/7
- haşem (Ar.)** maiyet, yanında bulunanlar
 hayl u h.+ in 130a/1
 h.+ ini 148a/11
 h. u haylını 164b/6, 173b/6
 h. ü haşmeti 180a/11
- haşem-şîn (Ar.+Far.)** göçebe
 h.+ i 018a/8
- haşmet (Ar.)** büyüklük, gösteriş, haşmet
 h. 135a/11
 h.+ i 180a/11
- haşr (Ar.)** ölülerin bir araya toplandığı
 zaman, kıyamet
 h. 113a/11
- haţ (Ar.)** yazı krş. haţţ
- h. 091a/4, 141b/11, 142a/9
 h.+ mîng 062a/1
 h.+ ları 121a/5
- haţā (Ar.)** yanlış, hata
 h. 059b/3, 060a/5, 061a/7
 h. bolmamış mu 079b/9
- haţar (Ar.)** tehlike, güvensizlik
 h. 086a/8
 h.+ ıdın 108b/4
- haţā-pūşluğ (Ar.+Far.+T)** kusur ve
 günahları örten krş. haţā-pūşluğ
 h. 061a/8
- haţā-pūşluk (Ar.+Far.+T)** kusur ve
 günahları örten krş. haţā-pūşluğ
 h. 061a/8
- hāţır (Ar.)** düşünme, zihin, hafıza
 h. 101a/11, 107a/2, 130a/3, 146a/5,
 148b/8, 183b/5
 h.- ı tefrika-perverd “anlaşmazlık
 çıkararı düşünme” 117a/10
 h.+ ı 097b/6, 099b/2, 106b/9,
 114b/9, 133b/2, 166b/6
 h.+ ığa 121b/11
 h.+ ım 108a/3
 h.+ ımğa 165b/4, 174b/4
 h.+ ın 156b/3, 167a/2
 h.+ ındın 019b/2
 h.+ ını 135a/4, 140b/4, 140b/10,
 143b/2
 h.+ mîngızını 144a/8
- hāţib (Ar.)** güzel konuşan, hatip
 h. boldı 146b/9
- hatm (Ar.)** bitirme, tamamlama
 h. eylediler 176b/8
- haţţ (Ar.)** yazı krş. haţţ
 h.+ ın 144b/10
 h.+ ını 142b/1
- hatun** kadın, hatun
 h. 010b/1, 011a/6
 h. mu 010a/10

- cins-i h. 010a/11
 h.+ ğa 010b/10
 h.+ ı irür 150b/4
 h.+ ı 113b/7
 h. irür 010b/1
 h. sözi birle 010b/9
 h. u ir 087a/6
 h. u irge 026a/6
- havādiş (Ar.)** haber, havadis
 h. 052a/4
- havāle (Ar.)** yöneltme, havale
 h. 119b/4
- havāric (Ar.)** isyan eden
 h. 006a/3
 h.+ din 019b/8
 maşāf-ı h.+ қа 071b/2
- havāş (Ar.)** seçkinler, ileri gelenler
 hāş u h. 188b/3
 hāş-ı h. 080b/6
 h. kıldılar 188b/3
- havātīn (Ar.)** hatunlar, kadınlar
 h.- i Maḥmūd Sultān idi “Mahmud Sultan’ın hatunlarıydı” 023b/9
 h.- i sultān-ı şāhib-kırān “Şiban Han’ın hatunlarıydı” 066a/4
 h.- i Sultān Muḥammed Timür “Sultan Muhammed Timür’ün hatunlarıydı” 072a/8
- hāver (Far.)** doğu
 h.+ din 098b/1
- havf (Ar.)** korku
 h. 160a/2, 169a/2
 h. eylemenġ 141b/10
- havla-** ötmek, havlamak
 h.- p 033a/9
 h.- r boldı 105a/8
- havrā (Ar.)** huri, huriler
 h. 008b/6
 h.+ sını (ilgi hâli) 075b/5
- hayāl (Ar.)** düş, hayal
 h. 015b/7, 048a/10, 175b/5
 h. bağlaġay 063b/5
 h. eylenġiz 014a/5
 h. eylep 037a/9
 h.+ ındaġı 064a/2
 h.+ i bile 028b/5
 h.+ i kılıp irdiler 089a/7
 h.+ inġ 046b/8
 h.+ in 049a/7
 h.+ inde 017a/11
 h.+ indin 028b/11
 h. kılibanı 040a/3
 h. kılip 134b/3
 h. kılmay 096a/10
- hayāt (Ar.)** hayat, ömür
 h. 023b/5
 āb-ı h. 112b/11, 113a/1
 ḥesāb-ı h. 069b/11
 sāġar-ı nūş-ı āb-ı h. 024b/8
 āb-ı h.- ı cāndın 111a/9
 kayd-ı h. bolsa 144a/5
 h.+ ı 056b/7
 h.+ inġ bile devletinġ 065b/6
 h.+ inġ bile ġayretinġ 037a/4
 h.+ inġ 089a/4
- Haydarlık** Şeyh Haydar gibi dindarlık
 H. iter 121b/3
- hayf (Ar.)** haksızlık, yazık
 h.+ dur 002b/1
 h. u meyl 016a/4
- hayl (Ar.)** atlı asker; sürü; (mec.) ġuruh
 h. 016a/4, 109a/2, 112a/1,
 117b/4, 118a/10, 120b/2, 125a/9,
 128b/4, 130a/1, 144b/11, 150b/2,
 176b/10, 178a/3, 179b/9, 183b/8
 hayl h. 049a/5, 058b/6, 060b/3
 h.- ı Moġol 128b/2
 h.- i a’dā 071b/5
 h.- i düşmen 058b/4
 h.- i Moġoldın 183a/1
 h.- i Moġolnı 158b/8
 h.- i tamām 131a/11, 180a/6
 ser-i h. bolup 013b/8
 h.+ daġı 117b/5

- h.+ dın 108b/2
 h. hayl 049a/5, 058b/6, 060b/3
 h.+ ı bile 111b/11
 h.+ ı 128a/9, 128b/5, 144b/11, 181b/10
 h.+ ıdın 129b/6
 h.+ ığa 183a/7
 h.+ ını 131b/5, 131b/5, 138b/10, 164b/6, 173b/6
 h.+ nı 175a/3
 h.+ ni 005a/11
- haylî (Far.)** çok, oldukça fazla
 h. 180a/2
- hayr (Ar.)** iyi, hayır, makbul,
 h. 106a/3, 137a/4, 137a/8
 h.- ı maqdem 062a/3
 zıkr-i h.+ ın kılp 012a/6
 zıkr-i h.+ ını kılp 077b/6
 h. kılpur 138a/2
 h.+ mîng 138a/2
 h. u hūb bolup 051b/3
- hayrān (Ar.)** çok beğenen, hayran; şaşkın
 h. 103a/4, 113b/7, 132b/8, 134b/4
 h.- ı ıışk kıldı 068b/5
 h. boldılar 137b/4
 h. bolmış 161a/10, 170a/10
 h. bolsa 042a/8
 h. bolup 017a/8
 h.+ dur 029a/2
 h. irdi 105b/3
- hayret (Ar.)** şaşkınlık, hayret
 h. 040b/2, 175a/3
 h.+ im 018b/10
- hayrū'l-umūr (Ar.)** işlerin hayırlısı, faydalı işler
 h. 071a/4
- hayrū'n-nisā (Ar.)** kızların hayırlısı
 ferzend-i h. irdi 069b/10
- hayy (Ar.)** diri, canlı; “Bütün varlıkların hayat kaynağı, ebedî hayat sahibi” anlamında esma-i hüsnadan
- h.- i kadîr “kudretli ve hakiki hayat sahibi” 116a/5
 h.- i tūvānā “kuvvetli ve hakiki hayat sahibi” 046b/9
 h.- i tūvānā+durur 076b/2
- hazān (Far.)** güz, sonbahar
 h. 002a/3, 057b/2, 063a/5
- hazāyin (Ar.)** hazineler
 h.- i āfet “afetler hazinesi” 030a/7
 h.- i rūḥ-ı revān 076a/11
 h.+ i 041a/8
 h.+ ni 061b/2
- hazer (Ar.)** sakınma, çekinme
 h. kılp 075a/9
- hāzır (Ar.)** hazır, mevcut, amade
 h. 130a/3, 182b/1
 h. bolğuça 107a/2
 h. idi 162a/9, 171a/9
 h. iken 002b/1
- hazret (Ar.)** makam, hazret (saygı ifade eder)
 h. 168a/10
 a'yan-ı h. 139a/7
 H.- i Haḡ “Allah” 098a/3
 H.- i Ḥan “Han Hazretleri” 105b/6, 105b/11, 110a/2, 111b/3, 116a/9, 116b/10, 125b/2, 130b/1, 134a/5, 136a/5, 151a/7, 153a/4, 153b/2, 154b/1, 160a/5, 164b/4, 169a/5, 173b/4, 176b/10, 180a/9, 186a/8, 190a/11
 H.- i Ḥan-ı a'zam “en büyük han hazretleri” 112a/5
 H.- i Ḥan-ı mürüvvet-pīşe “yüce gönüllü han hazretleri” 135b/5
 H.- i Ḥan-ı Sikender-girdār 128a/5
 H.- i Ḥan-ı Süleymān-ferdin “Süleyman gibi olan han hazretleri” 167a/8
 H.- i Ḥan-ı Süleymān-miḡdār “Süleyman gibi olan han hazretleri” 122b/8
 H.- i Ḥan-ı Şibānī “Şiban Han hazretleri” 150a/2

- H.- i Hāndın 167b/5
 H.- i Hānga 157a/2
 H.- i İmāmü'z-zamān “zamanın imamı (Şiban Han) hazretleri”
 100b/6, 101b/4, 104b/8, 107a/8,
 122b/6, 128a/1, 135b/3, 139a/6,
 149b/10, 164b/8, 167a/1, 167a/6,
 173b/8, 180a/8, 183b/11, 186a/5,
 189a/1
 h.- i lā-mekān “Allah” 063b/10
 h.- i Sultān “sultan hazretleri”
 120b/4
 H.- i Sultān Maḥmūd “Sultan Mahmud Hazretleri” 097b/4,
 132b/4, 141a/2, 166b/4
 h.- i Sultānı 168a/1
 h.- i Yezdāndındur “Allah'tandır”
 135b/7
 h.+ ide 100b/8, 100b/9
 h.+ iğa 108a/4, 108a/5, 148b/7,
 153a/11, 164b/7, 173b/7
 h.+ inde 021a/4
 h.+ ini 190b/1
- hebā (Ar.)** boşa gitme, ziyan olma
 h. boldı 142b/11
- hedef (Ar.)** nişan, hedef
 h. boldı 104a/7
- helāk (Ar.)** mahv, helak
 h. boldı 030a/3-4
 h. bolsa 085b/11
 h. bolup irdi 127a/4
 h. bolur 058b/4
 h. eyle 001b/5
 h. eylegen 048a/8
 h.+ imge 067b/5
 qaşd-ı h.+ in kıılır 086b/1
 h. kıl 016a/6
 h. kııldı 092b/10
 h. kıılmas 023b/6
 h. kıılır 079b/7
 h. oldı 036a/2
- helāl (Ar.)** helal
 h. ü ḥarām 016a/9
- hem (Far.)** hem, aynı zamanda
- h. 002b/6-7, 008b/11, 010a/7,
 012a/3, 013b/3, 016a/10, 018b/9,
 023b/2, 024a/2, 027a/6, 028b/3,
 029a/9, 035a/2, 036a/7, 038a/7,
 038a/9, 039b/3, 040b/4, 042b/3,
 045b/3, 047a/4, 047a/9, 052a/7,
 053b/7, 053b/9, 059a/10, 062b/11,
 072a/3, 075a/6, 077a/4, 077b/9,
 078b/2, 079a/4, 080a/3, 080b/9,
 081a/10, 081b/11, 082b/5, 082b/9,
 083a/1, 084b/7, 086b/9, 087b/4,
 088a/8, 089a/4, 091a/5, 096b/7,
 097b/5, 099b/2, 100a/8, 101a/4,
 102b/8, 103b/2, 104a/3, 104a/7,
 106a/3, 109b/4, 109b/10, 110a/9,
 110a/11, 110b/5, 110b/6, 111b/10,
 113a/3, 114b/10, 115a/4, 117a/6,
 118a/8, 119a/11, 121b/5, 123a/8,
 123b/2, 124b/10, 125a/2, 125b/7,
 126b/3, 129b/3, 130a/2, 130a/7,
 130a/8, 130a/10, 130a/11, 130b/11,
 131b/7, 132a/1, 132b/10, 135a/7,
 139b/7, 140b/10, 140b/11, 141a/7,
 141a/8, 142a/2, 142a/4, 143a/1,
 143b/1, 144a/2, 144a/4, 144a/7,
 144b/3, 145b/5, 149a/5, 149a/11,
 149b/5, 151a/10, 151b/1, 151b/3,
 151b/10, 152a/8, 152b/6, 153b/5,
 153b/7, 154a/3, 155a/9, 157a/11,
 158a/5, 158a/6, 158a/7, 158a/9,
 158b/9, 160b/6, 160b/10, 166b/5,
 167b/2, 167b/3, 167b/6, 169b/6,
 169b/10, 175a/6, 176a/3, 177a/2,
 178a/8, 178b/10, 179a/3, 179a/4,
 179a/7, 179a/11, 181a/2, 181a/9,
 181b/3, 181b/5, 182a/2, 182a/7,
 182b/4, 183a/2, 183a/9, 183b/7,
 189a/11, 190a/8
 hem...hem 015b/9, 082b/6, 089a/8,
 097a/7, 102b/1, 102b/7, 105b/10,
 115a/11, 127b/2, 129b/5, 129b/9,
 130b/3, 131b/8, 131b/11, 132a/7,
 136a/2, 136a/7, 137b/10, 145b/10,
 149b/2, 156a/5, 157b/4, 158b/2,
 161a/11, 166a/7, 170a/11, 179b/1,
 182b/6, 183b/3, 187b/5,
- hemān (Far.)** hemen, şimdi
 h. 082b/6, 085b/7, 119a/3

- h. irdi 119a/3
- hem-āvāz (Far.)** arkadaş
dem-sāz vü h. idiler 165a/11,
174a/11
- hem-dem (Far.)** birlikte bulunan, arkadaş
h. 115a/8
h. +biz 047a/6
h.- i nürnı 070b/6
h.- i tefriķa vü ğam boldı
“anlaşmazlık ve gama arkadaş oldu”
162b/1, 171b/1
h. boldı 141a/6, 156a/6, 158a/5
h. boldılar 109b/10
h. bolsa 139b/7
h. kıldı 190b/10
h. oldı 131b/4
h. u nāle 067b/7
- hem-derd (Far.)** dert ortağı
h. 067b/7, 068a/9
- hem-h^vābe (Far.)** aynı yatakta yatan, yatak
arkadaşı
h. kıılır 094a/4
- hem-in (Far.)** her zaman
h. 053a/7
h. bolgay 055b/11
- hem-ķadem (Far.+Ar.)** ayaktaşı, arkadaş
h. 007a/11
- hem-mizāc (Far.+Ar.)** meşrepleri aynı
olan, kafadar
h. bolup 087a/8
- hem-nefes (Far.+Ar.)** arkadaş, dost
h.- i Ğan 120b/4
- hem-pā(y) (Far.)** arkadaş, ayaktaşı
h. 053b/3, 076b/11
h.- ı ħüb 041b/6
h. boldı 124b/10
h.+ dın 033a/10, 053b/3
h. oldı 132a/7
h. imes 042a/2
h. irdi 023b/2
- hem-pāysız (Far.+T)** arkadaşsız
h. 061a/11
- hem-pīşe (Far.)** işi, sanatı bir; aynı iş
h.+ de 020a/7
h.+ si 020b/10
- hem-rāh (Far.)** yoldaşı krş. hem-reh
h. 102b/1, 164a/11, 173a/11
h. bolsun 156a/1
h. olsun 102b/8
- hem-rāz (Far.)** sırdaşı, dost
h. 115a/8
h.- ı bād-ı şabā “sabah rüzgarının
dostu” 068b/7
- hem-reh (Far.)** yoldaşı krş. hem-rāh
h.+ i 123a/3, 151b/3
h. itip 145b/10
h. olsun 102b/7
- hem-reng (Far.)** aynı renk, renktaş
h. oldı 133b/5
- hem-sīne (Far.)** kucak kucağa
h. 009a/10
- hem-şoĥbet (Far.+Ar.)** birbiriyle sohbet
eden, arkadaş
h. irdi 021a/5
- hem-‘inān (Far.+Ar.)** arkadaş
h. bolup 032b/9
- hemvār (Far.)** düzgün, muntazam, uygun
h. irdi 127a/5
h. kıılıp 189a/6
h. oldı 143a/1
- hengām (Far.)** vakit, zaman
h. 106b/6
h.- ı rüz-ı maşāf “savaş zamanı”
041b/5
- hengāme (Far.)** gürültü, patırtı, hengame
h. 056b/3

henūz (Far.) şimdi, henüz

h. 046a/1, 066a/1, 110a/3,
128a/11

her (Far.) her, hep, bütün

h. 001b/8, 011a/9, 022a/6, 042a/4,
048a/8, 067b/1, 077a/8, 077a/10,
085b/11, 086b/4, 092b/9, 100b/10,
105a/7, 105b/9, 114a/3, 117a/1,
119a/1, 120a/11, 121b/1, 123a/8,
131b/2, 131b/3, 134b/7, 138a/1,
138b/9, 149a/4, 149b/3, 153a/2,
155b/1, 160a/11, 162b/10, 164a/4,
165a/5, 169a/11, 171b/10, 173a/4,
174a/5, 180b/4

h. barı 178a/2

h. bir 111a/5, 122a/9, 190b/5

h. biri 005a/6, 022a/1, 052a/7,
055b/3, 082b/11, 085a/7, 109a/7,
109b/2, 110a/7, 110a/9, 115b/8,
115b/8, 131b/10, 136b/10, 139b/6,
147b/2, 147b/2, 162b/7, 171b/7,
179a/9

h. biride 108b/11, 129b/1, 129b/1,
130a/5

h. birindin 027a/5

h. biriniḡ 016a/1, 111a/3, 111a/3,
122a/10, 179a/1

h. çi 020a/9

h. dem 040b/1, 140b/7

h. kıyan 025a/1, 085b/9

h. kıyası 002b/10

h. kıç 040a/7, 040b/3

h. kim 029b/8, 053b/5, 139a/2

h. ne kim 120b/1

h. ni ki 119b/8, 176a/1

h. ni 128b/3, 160b/5, 169b/5, 188b/1

h. niçe 115b/5

h. niçük 105b/5

h. nime bolḡannıḡ 016b/6

h. nime 049b/1

h. sarı 007a/5, 041a/9, 047a/2,
105a/8, 105b/2, 105b/11, 122a/2,
147b/1, 154b/8, 155b/9, 164a/2,
173a/2, 185b/5

h. sarıdın 007a/3, 162a/7, 171a/7,
187a/6

h. süydın 042b/7

h. taraf 033a/1

h. tarafdın 029b/11, 119a/2, 158b/7,
162a/6, 171a/6

h. tarafını 043a/3

h. yandı 105a/7, 108b/7, 111a/9,
113a/3

h. yirde 082b/3, 111a/2

h. yiri 050a/8

h. zamān 084a/5, 184b/5

heravul kılavuz, öncü askeri birlik

h. boluban 072b/9, 080b/5

h. bolup 040b/9

hergiz (Far.) asla, kesinlikle

h. 001b/3, 016a/6, 043b/7,
104a/3, 121b/11, 139a/2, 140b/5,
175b/2, 189b/2

ḡesāb (Ar.) hesap, sayma krş. ḡesīb

ḡ. 081b/11

ḡ.- ı ḡayāt 069b/11

ḡ.+ in kılıḡ 081a/5

ḡ.+ in 081b/9

ḡ. ittiler 038b/2

ḡesīb (Ar.) hesap, sayma krş. ḡesāb

ḡ. eyleḡ 034a/11

hevā (Ar.) hava; arzu, istek

h. 048a/2, 048b/1, 048b/2,
048b/4, 051b/2, 066a/11, 066b/7,
068b/7, 075a/6, 084b/5

bād-ı h. 048a/11

ḡubār-ı h. 069b/6

i'tidāl-i h. 095b/8

h.- yı şanevber "sevgilinin boyunun
arzusu"066b/5

h. boldı 048a/10, 048b/8

h.+ dın 111b/4

h.+ nı 048b/10

h.+ sı bile 062a/2

h.+ sın 048b/9

h.+ sinda 025b/3, 075b/6

h. vü heves 008b/9, 032a/11

hevādār (Ar.+Far.) havası bol olan,
havadar

h.+ dur 151b/8

h.+ lar 079a/9, 079a/10

- heves (Ar.)** arzu, istek
h. 114b/5
hevā vü h. 008b/9, 032a/11
h. kı1 076a/1
h. kılgıl 184a/4
h. kıliban 075b/8
- hevesī (Ar.)** bir heves
h. kıliban 114b/2
- hevl (Ar.)** korku, korkma, ürkme
h. 059b/3
h.- i cān 041b/1
h.- i cāndın “can korkusundan”
057a/11
h.+ dūr 060b/9
h.+ idin 032a/7
h.+ ni 023a/4
- hevl-nāk (Ar.+Far.)** korkunç, korkulu
h. oldı 054b/2
- heybet (Ar.)** ululuk, azamet, heybet
h.+ idin 110a/10
h.+ in 079a/6
h. irür 024a/4
- heycā (Ar.)** savaş, kavga
h. 058a/7
sipehdār-ı h. bolup 054a/1
h.+ da 023b/2, 030a/2, 083a/4
032a/4, 036b/11
- hey’et (Ar.)** görünüş, durum
h. 179a/9
- heyhāt (Ar.)** yazık
h. 119a/6
- hezār (Far.)** bin
h. 005b/11, 027b/4, 074b/9
- hezīmet (Ar.)** bozgun, hezimet
h. 112a/8, 120b/8
h. eylep 145a/7
- hırām (Far.)** nazlı, edalı
h. 025b/2
- hırāmānlıg (Far.+T)** nazlılık, edalı olma
h.+ ı 066b/5
- hıred (Far.)** akıl
h.+ i 123b/5, 123b/9
h.+ inġ 123b/7
- hırs (Ar.)** sonu gelmeyen istek, hırs
h. 016a/3, 075a/6
h. u vesvās irür 075a/8
- hırz (Ar.)** emin yer
h.- ı cān kı1ur “canı gibi saklar”
092b/3
- hıřm-ālūd (Far.)** öfkeli, kızgın
h. 185a/2
- hışt (Far.)** kerpiç
h. 119a/8
- Hıřāyī** Çin işi (kumaş)
raht-ı H. 147b/8
raht-ı H.+ ġa 147b/8
- hicāb (Ar.)** örtü, perde
h. 009a/2
- hicāz (Ar.)** hicaz makamı
āheng-i h. 165a/8, 174a/8
- hicr (Ar.)** ayrılık
h. 040b/3, 067b/4, 107b/3
h.- i bī+dādıdın “ayrılıgın
zulmünden” 017a/7
h.+ idin 040a/10
h.+ inġde 068b/1
- hicrān (Ar.)** ayrılık
h. 040b/1
h.- ı zengī “karanlık ayrılık” 069a/9
h.+ ıdın 107b/1
- hicret (Ar.)** göç
h.+ ni 034a/11
- hiç (Far.)** hiç; önemsiz

- h. 003b/10, 005a/4, 005b/10, 015a/8, 026b/3, 038a/11, 049a/7, 073b/2, 084a/6, 084a/10, 099a/3, 102a/3, 104a/3, 109a/9, 115a/9, 115b/4, 116a/8, 118a/9, 120a/8, 121b/10, 125a/3, 127b/8, 132a/8, 132a/11, 134b/1, 142a/2, 146a/8, 149b/6, 151a/9, 152b/1, 156a/3, 157a/1, 161b/2, 167b/8, 168a/10, 170a/9, 170b/2, 175a/5, 177b/1, 183b/6, 184b/1, 190b/4
h. itti 036b/10
h. kıysığa 115b/3
h. kim 147b/3
h. kişi 097b/3, 161a/9, 166b/3
h. nime 127b/1
h. türlüğ 105b/8
- hıç-gāh (Far.)** hiçbir zaman
h. 025a/10, 034a/10
- hidāyet (Ar.)** doğru yol, hidayet
h. 002a/10
dīn-i h. 090b/7
nūr-ı h.+ dūr 137b/7
- hikāyet (Ar.)** hikāye
h. 010a/8, 068a/10, 106a/11, 138b/6, 157a/4, 188a/7
h. bolğay 157a/4
h.+ dūr 139b/9, 175a/7
h.+ ğa 116b/8
h. kılmak 138b/3
h.+ ler 138b/4
h.+ leri 020b/6
h.+ lerin 010b/7
h.+ ni 108a/3, 123b/6, 190a/3
- hikmet (Ar.)** bilgelik, hikmet
h. 019b/5, 021a/11, 075a/11
- hilāf (Ar.)** karşı, zıt
h. 101a/11
h. boldı 038a/6, 059a/7
h. eyleben 001a/5
h. eylemes 060b/9
h. kıldı 001a/3
h. kılmadı 115a/9
- hilāfet (Ar.)** halifelik
h. 121b/2
h.+ ka 036b/5
- hil'at (Ar.)** kaftan gibi bir tür süslü elbise
h.+ ide 179a/8
h.+ in 065a/7
h.+ lerin 037b/10, 088b/7
- hilm (Ar.)** huy yumuşaklığı, sakin tabiatlılık
h. 072a/9
kān-ı h. irür 019b/3
- himāyet (Ar.)** koruma, himaye
h. kılsa 188a/1
- himmət (Ar.)** yardım, ihsan; çalışma
h. 012b/4, 025a/6, 025b/1, 025b/3, 031a/6, 078b/4, 080b/3, 143a/5, 176b/7
yümn-i h. 052b/8, 055a/3
h.+ i 042b/1, 042a/10, 046a/9, 078b/8, 094a/3, 130a/9
h.+ idin 147b/7, 151a/8
h.+ iğa 124a/9, 149b/8
h.+ im 144a/6
h.+ imiz 176b/4
h.- turur 050a/3
- himmətçi (Ar.+T)** yardımcı
h. +min 100b/10
- hirās (Far.)** korku, korkma
h. eyleben 042a/1
h.+ ı 083a/2
- hişār (Ar.)** bir yerin korunması için yapılan küçük kale, hisar
h. 112a/1
h.+ ığa 182a/2
- h'ıṣ (Far.)** akraba; kendi
nefs-i h. 184a/5
h. ü peyvend bolğa+siz 144a/1
- hizebr (Far.)** aslan, (mec.) yiğit
h. 030a/8-9, 054a/10

hizmet (Ar.) hizmet

- h. 029a/11
 h.- i Tenbelğa “Tembel’in hizmetin”
 189a/2
 h.+ i 093b/2
 h.+ ide 100b/8, 100b/9, 146a/7,
 180b/4, 180b/9, 181b/7
 h.+ idin 021a/1
 h.+ iğa 148b/7, 185b/3
 h.+ ige 106a/6
 h.+ imni 101a/3
 h.+ in kılıp 079a/4
 h.+ inġ 078a/11
 h.+ in 079a/1
 h.+ ini kıldı 120b/5
 h.+ ininġ 078b/7
 h. kılıp 021a/4, 083b/3
 h.+ ler eyledi 140b/1
 h.+ lerin kılıp irdi 039a/4
 h.+ ni 089b/4
 h.+ niġ 045a/5

hizmetçi (Ar.+T) hizmetçi

- h. +min 100b/10

hizmetkār (Ar.+Far.) hizmetçi, hizmetkar

- h. 102a/10

hod (Far.) kendi, bizzat

- h. 103b/5, 188a/2

hod-perest (Far.) kendini beğenmiş

- h. olsa 008b/9

horsend (Far.) kanaat eden

- h. idiler 147b/1

hoş (Far.) iyi, güzel, hoş

- h. 026a/7, 036a/11, 048a/10,
 048b/10, 092a/1, 097a/5, 135a/8,
 166a/5
 h. boluġ 061b/5
 h. imes 081a/7
 h.+ tur 058a/4

hoşā (Far.) ne hoş, ne güzel

- h. 064a/10

hoş-āb (Far.) parlak, berrak

dürr-i h. 068a/5

hoş-āyende (Far.) hoş giden, beğenilen

- h. 188a/11

hoş-būy (Far.) güzel kokulu

- h. kıldılar 147b/10

hoş-dil (Far.) gönlü hoş, memnun

- h. 143b/6, 190a/6

hoş-gū (Far.) tatlı dilli

- h.+ dur 107a/7

hoş-hāl (Far.+Ar.) hālinden memnun

- h. 160b/4, 164b/6, 165b/2, 169b/4,
 173b/6, 174b/2, 178b/11
 h. boldı 101b/3, 176a/7
 h. itti 151a/3
 h. kıldı 164b/6, 173b/6
 h. kılgā-biz 142a/9
 h. oldı 178a/6

hoş-halk (Far.+Ar.) iyi halk

- şāh-i h. “iyi halkın şāhı” 135b/5

hoş-hūy (Far.) iyi huylu

- ķavm-i h. 147b/10

hoşluġ (Far.+T) iyilik, hoşluk

- h.+ ı 064a/1

hoş-mezheb (Far.+Ar.) mezhebi iyi olan

- h. 114a/11

hoş-nām (Far.) şöretli

- h. 087a/6

hoşnūd (Far.) hoşnut, memnun, razı

- h. 072a/1
 h. boldı 151a/6, 164b/10, 173b/10
 h. eyleben 142a/11
 h. eylesün 141a/2
 h. imestür 102a/2
 h. irür 021b/2
 h. kılgān 131b/6
 h. kıliban 097b/4, 166b/4

hoş-reng (Far.) güzel renkli

- h. 009b/2
- hū (Far.)** yaratılış, mizaç, huy krş. hūy
h. 062b/11, 083a/2, 083a/3
h. kılurum 045a/6
h.+ larından 083a/5
- hūb (Far.)** güzel, hoş, iyi
h. 100b/5, 101b/2, 145a/5, 181b/1
beyt-i sîr-âb-ı h. 026b/11
hem-pây-ı h. 041b/6
hūb h. 047a/4
kâr-fermâ-yı h. 041b/6
nümüdâr-ı h. 066b/9
ruhsâr-ı h. 066b/9
h. bolup 051b/3
h. hūb 047a/4
h. idi 054b/6
h.+ lar 027a/8
- hubbü'l-vaţan (Ar.)** vatan sevgisi
h. 076a/1
- hūbî (Far.)** güzellik
mektüb-ı laţif-i h. 142b/3
- hūd (Far.)** zırh, miğfer krş. hūdî
h.- ı cāndın “can miğferinden”
027a/6
- hūdî (Far.)** zırh, miğfer krş. hūd
h. 130b/6, 130b/7
- hum (Far.)** küp
h. u cām 058a/11
- humār (Ar.)** içkiden sonra gelen baş ağrısı, içki mahmurluğu
h. 054b/8
- hūn (Ar.)** kan
h. 027a/2
baħr-i h. 015b/2
h. bolup 014a/6
- hūn-rîz (Far.)** kan dökken, kan dökücü
h. 071b/2, 160a/1, 169a/1,
178b/10
māyil-i h. idiler 129a/5
- hūr (Ar.)** huri
reşk-i h. 023b/11, 069b/8
h.- ı ‘în 072b/6
h. irdiler 072a/8
h.+ lar 018b/8
h.+ mı 070b/6
h. u perîler 070b/1
- hūr-manzar (Far.+Ar.)** huri yüzlü, huri gibi güzel
h. 067a/6
- hūr-ruhsāre’î (Ar.+Far.)** huri yüzlü bir güzel
h.+ i 028b/3
- hurcî (Ar.)** hurç, çanta dolusu yük
h. 112b/1
- hurcîn (Ar.)** eyer çantası
h. 112b/1
- hurde-dān (Far.)** incelikten anlayan kimse
h. 018b/7
- hurde-nūvîs (Far.)** nükteli sözler söyleyen
h. 123b/5
- hurmā (Far.)** hurma ağacı
naql-i h.- yı ter 054b/7
- hurrem (Far.)** sevinçli, şen
h. 066a/10, 110b/8, 130a/2,
151a/10, 178a/4
şād u h. 112a/5, 144a/7, 149b/5
h. boldı 168b/7, 168b/9
h. kılgaç 100a/8
h. oldu 155a/9
h. ü şād 143b/7, 160a/5, 169a/5
- hursend (Far.)** tok gözlü, kanaatkar
h. boluban 144a/1
h. idi 070b/5
h. kıldı 131a/8, 143b/1
- hūrşîd (Far.)** güneş, (mec.) sevgili
h. 018b/8, 046a/7, 069a/8
h.+ dindür 052b/9

- h.- i envār+sin 088a/7
h.- i felek 098b/2
h.- i raḥṣān irür 052b/11
h.+ ni 094a/4
h. ü mäh 068a/7, 095b/6
- hürşid-zamîr (Far.+Ar.)** güneş gibi parlak yüzlü
H. 105a/3
- hurüş (Far.)** coşma, gürültü
h. 049a/5, 162b/4, 171b/4
h. eyledi 132a/1
h. eylep 006b/11
h. kıladur 051a/10
h. kılıp 016b/7, 047b/9
- hurüşî (Far.)** coşkunluk, coşma
h. kılıp 076a/8
- husrev (Far.)** hükümdar, şah
h.- i a'zamğa "en büyük padişaha"
123a/4
h.- i behre-mend "nasıpli hükümdar" 009a/4
sānī-yi h.- i Ġaznīn "Gazne hükümdarının ikincisi" 021b/3
h.- i ḥāş-ı ḥāş "en seçkin hükümdar"
086b/11
h.- i ma'nevī 026a/4
h.- i taht-ı yaḳīndür "bilgi tahtının hükümdarı" 137b/8
h.- i 'ādil-i dīn-perverdin "dindar ve adil hükümdar" 167a/8
h.- i 'ālem-i cāndur "can aleminin padişahıdır" 106a/5
h.- i nükte-senc "nükteyi değerlendiren hükümdar" 019b/11
h. eyler 124a/5
h.+ ler boldı 124b/4
- hüş (Far.)** akıl, fikir, irade
h. 165b/1, 174b/1
'aql u h. 184a/5
h.+ larını 158a/2
- huşk (Far.) (mec.)** ruhsuz, cansız
h. ü ter "canlı ve cansız" 048a/8
h. ü teri 106a/4
- huşk-vār (Far.)** kuru; soğuk
şerbet-i h. 054b/8
- huşūnet (Ar.)** kırıncılık, kabalık
h. 016a/3, 062b/8
- huṭbe (Ar.)** hutbe
h. 186b/8
h. vü sikke kılip 153a/11
- huṭbe-h'vān (Ar.+Far.)** hutbe okuyan, hatip
h. 012a/6
- hūy (Far.)** yaratılış, mizaç, huy krş. hū
h. 011b/9, 019b/3, 045b/10, 071a/7
h.- ı bed "kötü huy" 016a/3, 136b/5
h. kılınğız 136b/11
- huzūr (Ar.)** rahatlık, huzur
h.- ı bedendür "beden huzurudur"
001b/9
h.+ ı 001a/8, 065b/6
h. taptı 124a/9
- hücūm (Ar.)** hücum, saldırı
h. eylediler 126b/7, 185b/10
- hūdhūd (Ar.)** ibibik
h. 105b/8
- hükūm (Ar.)** karar, hüküm; hakimiyet
h. 020a/2, 039a/8, 049a/1, 161b/7,
170b/7
h.- i Ḥudā 095b/9
h.- i İlāh 164a/11, 173a/11
h. boldı 190b/2
h. bolup 044b/8
h. eyledi 110a/5, 110a/8, 110b/3,
122b/9, 123b/2, 124b/11, 127b/8,
142b/2, 161b/9, 170b/9
h. eylep idi 128b/2, 130b/1
h. eylese 176a/1
h.+ i 053a/5, 142a/11, 168b/5
h.+ ide 106a/4
h.+ idedür 106a/3, 117b/5
h.+ idin 024b/4, 094b/1
h.+ ini 102b/4, 105a/5, 121b/7,
145a/9

h. itip 087b/5	h. 146a/4, 146a/9
h. kılp 045a/3, 087b/3	h.+ nūṅ 018a/1
h. kılsanṅız 102b/3	h. ü cemāl 070b/11
h. ü fermānı 025a/2	h.+ ünṅa 029a/1
h.+ ünṅ 065b/3	
hümā (Far.) efsanevî devlet kuşu krş. hümāy	hüsün (Ar.) güzellik krş. hüsün
h.- yı sa'adet 051a/2	h.+ nūṅ 019a/9
	I
hümāy (Far.) efsanevî devlet kuşu krş. hümā	ıl yıl krş. yıl
h. bolur 075a/3	1. 022b/1
	1.+ nūṅ 004b/7
hümüm (Ar.) üzüntüler, kederler	ılan yılan krş. yılan
h. eylep boldı 003b/11	1. 136b/4
hüner (Far.) hüner, marifet	ıldam çabuk, seri krş. yıldam
h. 026a/8, 032a/6, 041b/9, 042a/5, 058b/7, 083a/7	1. 050b/9
bisât-ı h. 012a/10	ılğa- hızlı at koşturmak, hücum etmek
fażl u h. 063b/2	krş. yılğa-
h. bolmasa 041b/10	1.- ban 117b/2
h.+ din 020b/9, 061a/4	1.- dı 180b/1
h.+ im 129a/8	1.- iban (ılḡıban) 049a/3
hüner-perver (Far.) hünere değer veren	1.- p 006b/4, 008a/2, 012b/7, 050b/10, 052b/4
h. 046a/5	1.- r 042b/2,
hüner-pişe (Far.) hünerli, marifetli	1.- sa 050b/6
h.- i kâr-dān 067a/11	1.- sek 188a/11
hünersiz (Far.+T) hüneri olmayan, hünersiz	ılḡar müfreze
h. 058b/3	1. 188b/2
hürküt- kovmak, gidermek	1.+ ı 117b/3
h.- ken 125b/11	1. kılp 189a/6
h.- ti 108a/11	1.+ ları 048b/8
hürmet (Ar.) saygı, hürmet	1.+ nūṅ 042b/5
h. 069b/1	ılḡat- hücum ettirmek
h.+ i 046b/4	1.- ıp idi 145b/11
sebeb-i h.+ i 150b/4	1.- ıp 025a/11
h.+ i 020b/1, 055a/2, 064a/5	ılkı at sürüsü, yılkı
h.+ inṅ 037a/3	1. 038a/9
h.+ te 071a/1	ıllık yıllık
hüsün (Ar.) güzellik krş. hüsün	1. 074b/5
	ınlıḡ inilti, inleyen

1. idiler 163a/7, 172a/7
- ‘ıraq** (Ar.) Türk müziğindeki birleşik makamlardan birisi
āheng-i ‘1. eylep idi 165a/10, 174a/10
- ırat-** uzaklaştırmak, kovmak
1.- ıbanı 023a/4
- ırğa-** nara atmak, şarkı söylemek
1.- dılar 147b/7
- ısığ** sıcak
1. bolup irdi 160b/11, 169b/11
1.+ dın 048a/1, 048a/10
1. irdi 084b/5
- ıştılāh** (Ar.) düzeltme, iyileştirme
1. 046a/8, 075a/1
- ‘ışk** (Ar.) aşk
‘1. 018a/10, 018b/4, 025a/7, 065a/6, 068b/9, 069b/10, 072a/3, 076b/3, 107a/11, 165a/9, 174a/9
cām-ı ‘1. 062a/5
derd-i ‘1. 040a/8
nāle-i ‘1. 017a/10
peygām-ı ‘1. 062a/5
‘1.- ı ‘uşşākıdın “aşıklarının aşkından” 064a/6
‘1.+ dın 018b/9, 025a/8, 063b/6
hālet-i ‘1.+ dın 017a/10
‘1.+ ı 017b/2, 040a/11
‘1.+ ım 028b/2
‘1.+ ında 024a/8
ğam-ı ‘1.+ ımı 067b/8
hayrān-ı ‘1. kıldı 068b/5
tuğyān-ı ‘1. kıldı 068b/5
‘1.+ nı 107b/5
‘1.+ nıng 075b/7
- ıztırāb** (Ar.) eziyet, zahmet, sıkıntı
1. eyleben 006a/6
1. kılıp 057a/11, 078b/2
1. tapıp 026a/11, 044b/1

- i - imek** (cevherî fiil) krş. ir-, tur-, dur-
Bildirici olarak:
i.- di 005a/10, 005a/10, 005a/11, 005b/2, 005b/2, 006b/8, 006b/8, 006b/9, 009b/5, 013b/6, 013b/6, 020b/6, 020b/6, 020b/7, 020b/9, 020b/9, 021a/5, 022b/8, 022b/9, 022b/9, 023a/1, 023b/9, 023b/9, 024a/10, 024a/10, 024b/1, 024b/1, 024b/2, 024b/2, 024b/6, 030a/2, 030a/2, 030a/7, 030a/7, 034a/2, 034a/5, 034a/5, 034b/11, 034b/11, 042b/9, 048a/10, 050a/11, 050a/11, 053b/10, 053b/10, 054a/5, 054b/6, 054b/6, 057b/10, 059a/9, 060a/9, 062b/2, 062b/4, 066a/2, 066a/2, 067a/2, 067a/2, 067a/3, 067a/3, 067a/10, 067b/1, 067b/1, 070b/5, 070b/5, 072b/5, 072b/5, 072b/11, 077a/9, 077b/1, 077b/1, 078a/4, 078a/4, 080a/11, 084b/2, 084b/2, 084b/10, 085a/4, 085a/4, 091a/10, 091b/8, 093b/2, 095b/11, 095b/11, 096a/2, 096a/2, 096a/6, 096a/6, 097a/5, 097a/7, 101b/11, 104a/1, 105b/5, 105b/6, 105b/6, 106b/9, 106b/9, 107a/3, 108a/6, 108a/6, 109a/9, 110a/3, 110a/3, 110b/11, 110b/11, 112b/10, 112b/10, 113a/2, 114a/3, 114a/11, 115b/5, 117b/9, 120a/6, 120b/1, 120b/1, 120b/11, 120b/11, 122a/11, 125a/4, 125a/5, 125a/6, 125a/7, 128b/11, 128b/11, 129a/4, 129b/1, 129b/1, 129b/2, 130a/3, 130a/6, 130a/8, 130a/9, 130a/10, 130a/11, 132a/9, 132a/11, 133b/6, 133b/6, 134a/1, 136a/7, 142b/5, 142b/10, 147b/3, 147b/8, 148a/4, 151b/6, 152a/8, 153b/6, 153b/8, 154b/8, 155a/1, 155a/1, 156b/1, 159a/10, 160b/10, 160b/11, 162a/9, 162a/9, 162b/10, 162b/10, 165a/7, 165b/11, 166a/5, 166a/7, 168a/2, 168b/1, 169b/10, 169b/11, 171a/9, 171a/9, 171b/10, 171b/10, 174a/7, 174b/11, 175b/5, 177a/6, 178a/1, 178b/9, 179a/3, 179b/9, 179b/9, 180a/1, 180a/1, 180a/2, 180b/4, 180b/5, 180b/5, 180b/6,

180b/7, 180b/8, 180b/9, 181a/1,
181a/3, 181a/5, 181a/8, 181a/7,
181a/10, 181b/1, 181b/5, 181b/6,
181b/8, 181b/10, 182a/2, 182a/3,
182a/3, 182a/7, 182a/7, 182a/8,
182a/10, 182b/1, 182b/2, 182b/3,
182b/3, 183a/3, 183a/8, 186a/2

i.- diler 097a/1, 097a/1, 097a/2,
097a/2, 097a/3, 097a/3, 109a/6,
129a/5, 129a/5, 129a/7, 134b/4,
147b/1, 147b/1, 147b/11, 147b/11,
162b/5, 163a/7, 165a/11, 165a/11,
166a/1, 166a/2, 166a/2, 166a/3,
166a/3, 171b/5, 172a/7, 174a/11,
174a/11, 175a/2, 175a/2, 179b/8,
180a/5, 180a/5, 181a/5

i.- dim 107b/9

i.- dīng 009b/5

i.- dük 001a/3

i.- ken 002b/1

i.- kendür 103b/5, 145a/4

i.- kendürler 178b/7

i.- mes 010b/8, 010b/8, 014a/8,
021b/4, 021b/4, 030a/5, 032a/1,
033b/3, 041b/5, 042a/2, 048a/9,
058a/4, 058a/4, 077a/6, 081a/7,
102a/3, 102a/3, 117a/11, 121b/2,
123b/11, 137b/7, 137b/7, 165b/6,
174b/6, 182b/4, 182b/4, 185a/8

i.- mesdür 053a/2

i.- mestür 102a/2, 184a/4

i.- miş 018a/6, 081a/2, 098a/2,
098a/3, 098a/3, 102b/2, 115a/2,
121a/4, 146a/11

i.- mişler 115b/9

i.- se 150a/11

i.- seṅg 086b/5

Birleşik fiil çekimlerinde:

-adur/-edür/-ydur/-ydür idi 004a/9,
006b/10, 128a/11

-adurlar idi 165b/1, 165b/1, 174b/1,
174b/1

-maydur/-meydür idi 128a/11,
157a/6, 157a/6

-dim idi 074b/6, 074b/6

-ğan/-gen idi 113b/8, 113b/8

-ğay/-gey idi 018b/4, 018b/4,
060b/8, 060b/8, 138a/5

-mas/-mes idi 034b/8, 050a/10,
052a/8, 052a/8, 097a/4, 110b/10,
166a/4

-maslar/-mesler idi 114b/6, 114b/6,
120b/9, 120b/9

-mış/-miş idi 035a/5, 035a/8,
035a/11, 069b/7

-r idi 067a/6, 115a/6, 119a/6,
158b/2, 158b/2, 158b/4

-r mü idi 106a/7

-rlar/-rler idi 006a/9, 008a/8,
052b/1, 084a/5, 084a/5, 084b/6,
084b/6, 094a/8

-p idi 044a/10, 056a/5, 097a/6,
113b/4, 113b/4, 113b/6, 114b/3,
114b/3, 119b/8, 128b/2, 130b/1,
130b/8, 130b/8, 145b/11, 145b/11,
153b/6, 153b/7, 153b/7, 154b/3,
156a/11, 156b/3, 160a/10, 160b/10,
165a/9, 165a/10, 165a/10, 166a/6,
168b/11, 169a/10, 174a/9, 174a/10,
174a/10

-se idi 105b/11

-edür idiler 022b/11

-p idiler 039a/3, 094b/9, 157b/9

-r idiler 181a/4

-gey idim 138b/8, 138b/8

-p idim 165b/2, 174b/2

-mış idük 015a/11, 088b/4

-r imişler 121a/2

-di ise 029b/5, 117b/9, 185a/3

-tim ise 108a/1

-tük ise 189a/2

‘ibādāt (Ar.) ibadetler

‘i.+ nı 011b/11, 020b/5

‘ibādet (Ar.) tapınma, ibadet

‘i. 015b/10, 138a/3

nūr-ı ‘i. 137b/3

‘i. boldı 137a/9

‘i. kıladur

‘i. kılıp 021a/4

ibtidā (Ar.) başlangıç, ilk olarak

i. bolğalı 005b/9

icābet (Ar.) kabul etme

i.+ ğa 122a/4

icāzet (Ar.) izin, mücade

- i. biriben 141b/7
- i. birinġ 036a/3

ictināb (Ar.) kaçınma, sakınma

- i. kılsa 063a/6

iç iç

- i. 055b/3, 155a/3
- i.+ i 008b/11, 117b/3, 127a/9, 146b/2, 183b/2
- i.+ ide 073a/11, 103b/6, 138a/5, 142b/8, 145b/1, 145b/2, 152a/8, 153b/1, 160b/9, 161a/1, 162a/2, 169b/9, 170a/1, 171a/2, 182a/5, 182b/8
- i.+ idedür 020a/2, 121a/1
- i.+ idin 138a/4
- i.+ ige 030a/1, 119a/7, 147b/9, 148a/6, 151b/9, 156b/2, 160a/1, 162a/1, 169a/1, 171a/1
- i.+ im 018b/9
- i.+ imizde 075a/6
- i.+ in ü 130b/11
- i.+ in 175a/11
- i.+ inde 008a/11, 020a/2, 020a/3, 020a/10, 021a/9, 021a/10, 027a/4, 028b/1, 030a/6, 038a/7, 038b/5, 043a/11, 043b/2, 043b/4, 043b/6, 043b/8, 043b/10, 043b/11, 044a/2, 044a/4, 044a/6, 046a/1, 050b/1, 057b/8, 098a/5, 103a/4, 131b/2
- i.+ indeki 045a/8, 045b/4
- i.+ indin 014a/7, 089a/11
- i.+ ini 131a/1
- i.+ leri 139b/7
- i.+ leri yandı 177a/4
- i.+ lerini 113a/5

iç- içmek

- i. 049b/8
- i.- eli 144a/11
- i.- er irsenġ 011b/6
- i.- er turdı 157b/5
- i.- iben 177a/10
- i.- ip 011b/11, 065b/8, 066a/9, 075b/7
- i.+ küçi 113a/6

i.+ küçilerge 113a/7

i.- küsi 008b/11

i.- me 011b/6, 011b/10

i.- ti 035a/7, 157b/2

ant i.- ti 135a/9

i.- tiler 147b/6

i.- tinġ 189a/8

içkeri içeri

- i. 045b/3, 099b/1, 104a/6, 160b/8, 169b/8

içki (1) içteki, içindeki

- i. 138b/8

içki (2) hükümdara bağlı bir bey zümresi

i. 049a/9, 078a/5, 082b/7

i.+ din 082a/11

i.+ ler 046b/1, 158a/6

i.+ leridin 182a/6

i.+ si 158a/2, 158b/6

i.+ sidin 182a/11

i.+ sininġ 182a/5

içre içine, içinde

- i. 001b/8, 012a/10, 015b/2, 020a/4, 024a/2, 033a/4, 036b/8, 040b/2, 046a/8, 050b/2, 062b/10, 063a/8, 064a/5, 066a/5, 066b/9, 073a/7, 074b/10, 075b/2, 077a/6, 080b/7, 086a/7, 088a/5, 103a/9, 109b/7, 112b/5, 114b/4, 114b/11, 118b/4, 119a/10, 119a/11, 124b/3, 124b/4, 124b/9, 125a/3, 129a/11, 130b/8, 131b/3, 153b/1, 153b/4, 159a/3, 161a/4, 162b/1, 163a/2, 170a/4, 171b/1, 172a/2, 175a/2, 180b/6, 183a/3, 188a/10, 188b/4
- i.+ dür 008b/5, 136b/4
- i. irür 152a/1

‘idde (Ar.) zaman, süre

‘i.+ ġa 060a/3

idgü iyi krş. edgü

i. 024a/10

idmām (Ar.) kötü iş

i. 069a/2

idmān (Ar.) alıştırma, idman
i.+ ıda 060a/5

idrāk (Ar.) anlayış, idrak
i. 015b/7, 020a/4, 021a/11
i.- i ehl-i kemāl “kemale erenlerin idraki” 063b/5
fehm ü i.+ din 019b/6
i.+ i 081b/9
i. imes 058a/4
i. irür 072a/11
i.+ niṅg 063a/8

ig hastalık
i.+ ige 155a/3

igeçi (Moğ.) abla
i. 022b/8, 091a/9

iger- takip etmek, ardından yürümek
i.- ip 055b/2, 109b/4

igeriş- birlikte dolaşmak, birlikte dönmek
i.- iben 051b/1

igeriş kuşatma, sarma
i. 156b/6

igev (2) (< igeg) eğe, törpü
i. 177b/6

igil- eğilmek, bükülmek
i.- ibeni 040a/2

igin omuz
i. 132b/5
i.+ ide (ignide) 178b/8
i.+ ige (ignige) 112b/6, 117b/7, 131a/2, 131a/5, 160a/8, 169a/8, 178a/4
i.+ in (iginin) 027b/3

igiz yüksek
i. +min 081b/10

iḥlāş (Ar.) doğruluk, samimiyet
i. 016a/11, 038a/1, 087b/2

i.+ ı 023b/6

iḥlāş-pezir (Ar.+Far.) ihlaslı
i. irdi 180b/11

iḥsān (Ar.) bağışlama
şāyeste-i i. 180b/8
i. bolsun 016a/8
i.+ dur 064b/8
i.+ ğa 125a/11, 141a/5, 164a/6, 173a/6
i. itse 135a/7
i. kıldı 135b/6
fażl-ı i.+ niṅg 071b/1

iḥtimām (Ar.) özen, ihtimam
i. eyleben 084a/8
i. kılp 039a/10, 042b/10

iḥtirām (Ar.) saygı, hürmet
i. bolup 037a/4

iḥtişār (Ar.) kısaltma
i. 012b/2

iḥtişāş (Ar.) uzmanlık
i. 086b/11

iḥtiyār (Ar.) seçme, tercih etme
i. 012b/2, 061a/11
şāhib-i i. 093b/9
i.+ ı bolur 048b/11
i. itse 087b/4

iḥtiyāt (Ar.) sakınma, ihtiyat
i. eyleben 073a/11
i.+ ın kılp 089b/1

‘ikāb (Ar.) ceza, eziyet
‘i. 054a/8

ikbāl (Ar.) talih, baht açıklığı; saadet
i. 006b/8, 046b/5, 069b/1, 052b/9, 123a/3, 127b/5, 139a/1, 186b/7
i.- i ferḥunde-çehr 068a/11
i.- i mes‘ūdını “mutluluğun saadetini” 036b/4
i. bolğusu 150b/11
i.+ i 146a/1

kaşr-ı i.+ ini 163a/11, 172a/11
i. itti 130b/5

ikelesi her ikisi

i.+ 022b/7, 030a/2, 111a/2
i.+ ğa 134a/11
i.+ ge 058a/3
i.+ ni 134b/1, 148a/5, 148b/6

ikev (1) ikisi krş. ikelesi, ikiv

i. 047a/7, 099b/7, 132b/3, 132b/11,
135a/10
i.+ ge 099b/7, 134a/11, 145b/11
i.+ ni 110a/9, 143b/3, 148b/5

iki iki krş. ikki

i. 001a/6, 004b/11, 008b/5, 020a/7,
020a/9, 020a/10, 020b/1, 029b/1,
030a/2, 031a/11, 038b/11, 055a/8,
059a/9, 062b/1, 063a/3, 069b/11,
070a/3, 073a/7, 081b/3, 084b/6,
084b/7, 086b/3, 088a/4, 096b/11,
104b/6, 108a/6, 110b/6, 111a/7,
111a/8, 111a/10, 111a/11, 123a/11,
126b/5, 128b/4, 131b/6, 132b/1,
132b/8, 134a/8, 134a/10, 134b/5,
139a/5, 139b/1, 140a/4, 140a/8,
141a/9, 141b/1, 144b/10, 145a/4,
145b/8, 148a/2, 148b/8, 149a/1,
149b/5, 151b/3, 155b/2, 158b/5,
161a/1, 165a/4, 170a/1, 174a/4,
178b/6, 179a/4, 182b/5, 183b/9,
185a/2, 185b/2, 186b/5, 186b/9,
189a/2, 190a/4
bir i. 082b/5, 107b/11, 108a/11,
149a/11, 150a/4, 154a/6
i. miṅg 187b/6
i. miṅg 015a/11, 030a/3-4, 109b/8
i. miṅgçe 168b/11, 187b/4
i.+ miz 143b/2
i.+ nç 038a/2, 077b/8
i.+ nçi 137a/6
i.+ niṅg 146a/1
i.+ si 083b/1
i. üç yüz 079b/1
i. yüz illig miṅg 042b/8
i. yüz miṅgin 038a/9
i. yüzçe 182a/4

ikin kuvvetlendirme ve ihtimal bildiren
edat krş. irkin
i. 145b/7, 187b/1, 187b/3

ikiv ikisi, ikincisi krş. ikelesi, ikev
i. boldı 075a/7

ikki iki krş. iki

i. 001b/3, 004a/1, 013a/8, 031a/11,
054a/6, 058a/2, 081b/2, 086a/10,
091a/9, 095b/6, 101b/3, 111a/1,
123a/11, 123b/5, 134b/3, 136b/6,
148b/4, 151b/2, 165b/11, 114b/11,
184b/8, 185b/9, 185b/11, 188b/6
i. miṅg 035a/6, 123a/11
i.+ si 111a/1
i. yüz 092b/4

iklīm (Ar.) ülke, diyar

i. 020a/10
i.+ niṅg 036b/7

ikrām (Ar.) ağırlama, hürmet, ikram

i. kılıban 131a/11
i.+ nı 026a/5
i. u 'izzetleri 038b/10

iksīr (Ar.) iksir

i. irür 062b/6

il (1) el krş. ilig

i. 106b/8, 117a/11,
i.+ i 052b/10
i.+ ige tüşti 027a/7

il (2) memleket, ülke; halk

i. 005b/3, 013b/2, 021b/3, 021b/5,
030a/5, 030a/6, 035a/1, 039b/2,
048b/7, 051a/5, 051a/6, 098a/2,
098b/7, 098b/9, 098b/9, 098b/10,
101a/6, 102a/2, 103b/3, 104a/6,
104a/7, 110a/1, 110a/10, 112b/6,
114a/4, 114b/2, 114b/11, 115b/9,
115b/9, 115b/9, 116b/7, 116a/6,
117b/9, 117b/11, 120a/4, 123a/7,
124a/11, 125b/11, 125b/11, 127b/9,
129a/11, 145a/1, 145b/4, 145b/5,
147b/11, 148b/10, 149a/7, 152b/4,
156b/2, 160a/9, 161a/4, 164a/8,

168a/8, 168b/7, 168b/8, 169a/9,
170a/4, 173a/8, 178a/1, 180a/5,
185a/2, 185b/10, 188b/8
ħallāk-ı i. 122a/10
mundak i. bolsalar 115b/11
i.+ de 050a/2, 091b/8
i.+ din 107b/5, 180b/4
i.+ ge 006a/5, 032a/1, 035a/10,
036a/7, 049a/8, 086b/8, 100b/4,
112a/8, 112b/3, 118b/9, 125a/1,
127a/3, 130a/1, 154b/7, 160b/7,
160b/11, 161a/2, 168a/5, 169b/7,
169b/11, 170a/2, 176b/1, 184b/8,
185a/1, 190b/11
i.+ i 005a/5, 006a/5, 022b/5,
029a/3, 078a/9, 083b/2,
089a/11, 102a/1, 102a/3, 102a/6,
103b/9, 103b/11, 113a/11, 113b/5,
113b/5, 119b/11, 126b/3, 127a/10,
127b/2, 127b/2, 150b/1, 152a/8,
155a/9, 156b/11, 161b/3, 162b/4,
170b/3, 171b/4, 175a/11, 175b/7,
181a/8, 183a/3
i.+ ide 175b/5
i.+ idin 162b/3, 165b/3, 171b/3,
174b/3, 181a/2, 181b/1
i.+ ige 012b/8, 039a/6, 112a/10,
141b/11, 161b/1, 165a/3, 165a/5,
170b/1, 174a/3, 174a/5
i. imişler 115b/9
i.+ imizni 100b/2, 142a/9
i.+ in 039a/9, 039b/7, 042b/6,
073b/5, 091a/6, 142a/11, 175a/10,
185b/8
i.+ indin 004a/10
i.+ ini 018a/8, 091b/7, 103a/3,
148a/8, 162b/9, 164a/7, 167a/5,
171b/9, 173a/7, 190a/4
i.+ ining 159a/8, 180b/3, 180b/5
i.+ ingiz 148b/11
i.+ ingizdağı 087a/1
i.+ ler 043a/4
i.+ lerge 025a/1, 086b/9
i.+ lerin 052b/2, 153b/1
i.+ lerini 025b/8, 128b/3
i.+ leringiz 087a/2
i.+ lerni 042b/10, 113a/1, 162b/9,
171b/9

i.+ ni 088a/2, 109b/4, 114a/10,
116a/3, 128a/9, 135b/11, 146a/2,
156a/2
i.+ ning 027b/8, 038a/1
i.+ ningki 073b/6

ilāhī (Ar.) Allah'a ait, Allah ile ilgili,
Tanrısal

i. 002b/2, 037a/3, 062b/3, 088a/6
fetħ-i i. 092b/9
luṭf-ı i. 074b/11
nūr-ı i. 124a/4
luṭf-ı i. bolur 051b/5

ilçı elçi

i. 047b/2, 073a/2, 092a/6, 094b/5,
109b/3, 109b/4, 128a/4, 144b/10,
145a/5, 145b/5, 149b/10, 151a/4,
153a/10, 164a/2, 173a/2, 186a/10,
189b/7
i.+ din 145a/1
i.+ ge 144b/5
i.+ ler 153a/4
i.+ leri 155b/9
i.+ lerin 185b/9
i.+ miz 189b/5
i.+ ni 047a/11, 078b/2, 145a/5,
189b/9
i.+ si 153b/7
i.+ sini 101b/2, 151a/3, 186a/6

ilçileş- elçi gönderip almak

i.- ing 095b/3
i.- ip 096b/8

ile ile, beraber, birlikte krş. bile, bilen,
birle, ile

yalın sözlerle:

i. 006b/8, 009a/4, 011a/9, 015a/11,
016a/5, 016a/11, 018b/3, 018b/3,
024b/7, 024b/7, 025a/2, 036b/8,
039a/2, 040b/3, 044b/3, 048b/5,
048b/10, 049a/1, 052b/1, 052b/9,
054a/4, 054a/4, 056b/11, 058b/8,
058b/9, 060a/1, 060a/1, 060a/9,
062b/9, 064b/11, 067b/2, 067b/4,
069a/2, 069a/8, 069b/10, 071a/11,
075b/1, 077b/5, 076a/7, 076a/7,
076b/3, 081b/10, 091b/6, 097a/2,

097a/2, 098a/7, 098b/2, 099a/2,
103a/7, 103b/7, 104a/6, 105b/8,
109a/1, 109a/2, 113a/10, 113a/11,
117a/3, 117a/3, 120b/5, 120b/5,
121b/10, 127b/6, 130b/2, 131a/4,
131a/8, 135a/10, 135a/11, 136b/6,
137a/1, 137a/3, 137b/9, 138a/1,
138b/2, 140b/8, 141a/6, 141a/8,
143b/10, 144a/3, 145a/8, 146a/4,
146a/9, 146a/10, 147b/10, 151b/8,
152a/5, 153b/2, 157a/9, 158b/7,
160a/5, 161b/7, 165a/7, 165b/5,
166a/2, 166a/2, 168b/7, 169a/5,
170b/7, 174a/7, 174b/5, 179a/9,
179a/9, 184b/11, 188a/8, 188a/8,
188b/10

yir i. yeksān kılalı 187a/7

ḥāk i. yeksān kılıban 116a/9

iyelik ekinden sonra:

076b/6, 141a/3

oğlum i. bolğan 143b/9

bağlama edatı olarak:

i. 016a/4, 025a/5, 037a/4, 040b/10,
047a/8, 052a/4, 063b/6, 069a/8,
087a/1, 097a/7, 105b/7, 105b/10,
106a/3, 109a/9, 110a/2, 110a/7,
117a/2, 118a/10, 119b/11, 123a/11,
124b/2, 132b/3, 152a/7, 159a/3,
160a/10, 164b/4, 166a/7, 169a/10,
173b/4, 176b/9, 181a/6, 190b/3

iley ön, huzur

i.+ ige 149b/9

ilgeri ileri

i. 035a/1, 041a/2, 046a/3, 053b/1,
053b/5, 054a/1, 072b/9, 080b/5,
081a/3, 084a/10, 110a/5, 110b/1,
110b/4, 113b/6, 149a/6, 161b/2,
161b/3, 170b/2, 170b/3, 176a/8,
188a/5

i.+ dür 156b/6

i.+ ki 042b/4

i.+ sidin 016b/2

ilig el krş. il

i. 014a/7, 039b/3

ayağ u i. 041b/8

i.+ ge tüşti 103a/5

i.+ ge tüşüben 038a/10,

i.+ ge tüşürgenni 050a/1,

i.+ i 039b/11, 057a/10, 071a/6

i.+ ide (ilgide) 105b/4

i.+ idedür (ilgidedür) 106a/3

i.+ idin (ilgidin) 105b/2

i.+ ige tüşti (ilgige tüşti) 041a/9

i.+ ige (ilgige) 026b/8

i.+ im 040a/5

i.+ inġ 062a/4

i.+ in (ilgin) 065a/9, 158b/3

i.+ indin (ilgindin) alğay idi 060b/8

i.+ ini (ilgini) 058b/5

i.+ ledi 039b/6

i.+ leri 083a/1

iligle- almak

i.- di 022b/5, 094a/1

i.- r+min 093b/10

ilik- el tutuşmak

i.- inġ 024b/11

illa'llāh (Ar.) illallah, yalnızca Allah

tīğ-ı i. 137a/3, 137a/8, 137b/1,
138a/1

illig elli krş. ilig

i. minġ “elli bin” 005a/4, 038b/2

iki yüz i. minġ 042b/8

illik halk

i. 183b/4

‘ilm (Ar.) bilme, ilim

‘i. 020a/2, 021a/11, 075a/11,
176b/3

deryā-yı ‘i. 019b/3

‘i.+ ini 037b/4

ilt- iletmek, göndermek

i.- e bilgey 049b/6

i.- e 076a/3

i.- iben 045a/9, 051b/11

i.- ip 018a/9

iltifat (Ar.) iltifat

i.+ inġga 135a/2

iltimās (Ar.) kayırma, iltimas
i.+ ı 022b/4

im deva, ilaç
i. kılp 184a/8

īmān (Ar.) kuvvetli inanç, iman
ī. 016a/7, 026a/5, 087a/1, 113a/4,
179b/3
ī. bolup 011a/2
ī.+ ğa 001b/8, 065b/9, 086a/8
ehl-i ī.+ ğa 088a/5
ī.+ nı 025a/2
nūr-ı ī.+ mīng 071b/1

īmānsız (Ar.+T) imansız, inançsız
ī. bolsa 011a/5
ī.+ ları 011a/2

imdi şimdi
i. 010a/5, 015a/6, 016a/5, 043b/5,
058b/10, 059b/3, 060b/6, 067b/10,
081a/7, 081a/8, 081a/9, 101a/2,
101a/4, 103a/6, 103a/10, 104b/4,
113a/8, 115a/2, 121a/1, 131a/6,
134b/8, 135a/2, 135a/6, 136a/11,
138a/7, 139b/2, 140a/1, 140a/2,
141b/11, 142a/8, 142b/11, 143a/4,
143a/6, 143b/6, 144b/6, 148b/11,
149a/5, 152a/1, 152a/3, 152b/4,
155b/11, 163a/3, 164a/10, 168a/4,
172a/3, 173a/10, 184a/1, 184b/9,
185b/2, 186a/7, 186b/11, 188a/3,
189a/5, 189b/4

imgek zahmet, eziyet
i. 059a/9

imgen- zahmet çekmek
i.- di 177a/4
i.- ip 073b/9

imget- emek çektirmek
i.- meñg 156b/7
i.- tiler 025a/3

imkān (Ar.) olanak, imkan
i. 029b/5, 063b/11
i.+ ı 007a/4

i. irmes 138b/10

‘īn (Ar.) göz
ḥūr-ı ‘i. 072b/6

in‘ām (Ar.) lütuf, ihsan
i. 031a/6, 062b/9, 065b/5, 071a/11
i.- ı ‘ām 061a/9
i. eyledi 164a/8, 173a/8
genc-i i.+ ğa 051a/8
i.+ ı 065a/11
i.+ ıdın 046a/10, 064b/4
i. itip 062b/4
i. kıldı 149a/10, 164a/7, 173a/7
i.+ lar kıldı 004a/6
i.+ lar 037b/9

‘inān (Ar.) dizgin
‘i. 150b/10

inandur- inandırmak
i. 135a/2
i.- maḳ 135a/3

‘ināyet (Ar.) lütuf, iyilik
‘i. 030a/8-9, 031a/6, 033b/5,
037b/10, 047a/4, 060a/4, 069a/10,
081a/10, 139b/10, 141a/10
‘i. bolmasa irdi 138b/6
‘i.+ dūr 139b/9, 190a/1, 190a/1
‘i.+ ḳa 108a/10
‘i. kıldı 149b/2
‘i. ḳılğanındın 015a/7
‘i. kılp 002b/8, 013a/7, 026a/6,
044b/3, 044b/11, 045b/8, 058b/9,
060b/7, 061b/1, 074a/10, 078b/7,
079a/8, 080b/1, 088a/3, 161a/7,
170a/7
‘i. kılpur 009a/3

indür- indirmek
baş i.- di 039a/5
baş i.- diler 061b/4
i.- geni 167a/5
i.- üben 032a/8
i.- üp 025b/5, 035a/8,
baş i.- üp 045a/4

inek küçük kardeş

- i.+ i 081a/1
- inek (Far.)** şimdi
i. 117b/11
- ini** kardeş
i. 038b/11, 108b/9, 109a/2, 122a/1, 160a/3, 163a/8, 169a/3, 172a/8
i. irdi 181b/3
i.+ leri 067a/3, 082a/7, 085b/7, 085b/8, 130b/3, 152b/6
i.+ leriğa 150a/6
i.+ mizdür 046b/11
i.+ n̄gizğa 078b/9
i.+ si bile 109a/3, 167a/7
i.+ si birle özi 163a/1, 172a/1
i.+ si 013a/8, 019b/1, 078a/3, 082a/8, 093b/10, 145a/3, 156b/1, 159a/9, 183a/7
i.+ sidin 113b/8
i.+ sidür 078a/1
i.+ sin 112a/1
i.+ sini 069a/3, 183a/6
i.+ sinin̄ 069b/3
- in̄glik** allık
i. 074a/4
- ins (Ar.)** insan
i. ü cān 184b/3
- iñşāf (Ar.)** adaletle hareket etme, insaf
i. 016b/1, 075b/1
- insān (Ar.)** insan
i. 063a/10
i.+ da bolğay 053a/7
i.+ da 063b/2
i.+ dın 072b/6
nesl-i i.+ n̄n̄g 019b/1
- iñşāllāh (Ar.)** dilek sözü, inşallah
i. 088a/5
- in̄gter-** 1. akıtmak,
i.- ip 001b/7, 066a/6
2. bir şeyle vurmak
i.- ip 027b/2
- in̄gteril-** dükülmek, aktarılmak
i.- di 051a/7
- intikām (Ar.)** öç alma, intikam
i. 035a/10
- ir -** imek (cevherî fiil) krş. i-, tur-, dur-Bildirici olarak:
i.- di 003b/9, 004a/1, 004a/11, 005b/4, 006a/10, 006b/3, 006b/7, 007a/2, 012b/11, 013b/1, 013b/1, 013b/5, 014a/1, 015b/3, 020b/7, 021a/5, 023a/10, 023b/1, 023b/2, 023b/10, 024a/9, 024b/4, 024b/6, 025a/10, 026a/10, 026b/4, 030a/3-4, 031a/9, 033b/10, 034a/3, 034b/1, 034b/10, 038a/6, 038b/6, 039a/8, 042b/2, 042b/9, 045a/4, 045a/11, 045b/7, 046a/2, 052b/4, 054b/1, 059a/8, 060a/6, 066b/11, 067a/11, 069b/10, 070a/3, 070a/4, 070b/1, 070b/1, 070b/2, 070b/4, 071b/8, 074a/5, 077a/11, 077b/8, 078b/11, 079a/5, 081a/11, 082a/10, 082b/2, 082b/3, 082b/4, 084b/5, 084b/8, 085a/6, 090b/6, 091a/9, 091b/5, 091b/11, 092a/2, 092b/4, 093b/4, 093b/8, 094a/7, 094b/6, 095b/4, 096a/3, 096b/3, 096b/8, 097a/8, 097a/8, 097a/11, 105b/3, 105b/3, 109b/6, 110a/2, 112a/2, 114a/9, 114a/9, 114a/11, 114b/5, 114b/5, 117a/4, 118b/3, 119a/3, 119b/4, 120a/2, 120a/2, 123b/1, 123b/1, 125b/4, 125b/4, 126b/2, 127a/5, 127a/5, 128a/9, 128b/8, 128b/9, 128b/9, 128b/10, 129a/6, 129b/5, 129b/6, 129b/7, 129b/7, 129b/11, 130a/5, 130a/5, 130a/9, 130a/10, 132a/4, 132a/4, 132a/5, 133b/3, 136a/7, 138b/1, 142b/6, 142b/10, 148a/2, 148a/3, 148a/3, 148a/4, 148a/6, 156a/11, 156b/2, 156b/2, 160b/5, 160b/5, 165b/9, 165b/9, 165b/10, 165b/10, 166a/8, 166a/8, 166a/11, 168a/2, 168b/1, 169b/5, 169b/5, 169b/7, 174b/9, 174b/9, 174b/10, 174b/10, 179a/6, 179b/8, 179b/10, 179b/11, 179b/11,

180a/11, 180a/11, 180b/3, 180b/3,
 180b/10, 180b/10, 180b/11,
 180b/11, 181a/2, 181a/2, 181a/9,
 181a/9, 181b/2, 181b/3, 181b/4,
 181b/4, 181b/6, 181b/7, 181b/8,
 181b/9, 181b/9, 181b/11, 182a/1,
 182a/1, 182a/4, 182a/4, 182a/5,
 182a/11, 182a/11, 182b/5, 182b/5,
 183a/4, 183a/4, 183a/7, 183a/7,
 183a/8,
 i.- diler 052a/5, 052a/5, 072a/8,
 078b/5, 144b/11, 157b/7, 175a/4
 i.- dük 140b/8, 140b/8
 i.- mes 001b/2, 026b/3, 051a/10,
 051b/1, 074a/3, 080a/8, 081a/8,
 124b/1, 124b/1, 138b/10, 138b/10
 i.- mesdür 010b/1
 i.- miş 070b/10, 071b/4, 111b/1,
 111b/1
 i.- se 037a/11,
 i.- ür 001a/10, 001a/10, 004a/2,
 004a/2, 005a/7, 008b/1, 008b/2,
 010b/1, 011b/2, 012a/10, 012b/1,
 013b/9, 015b/7, 016a/2, 016a/2,
 016a/4, 017b/7, 017b/8, 017b/8,
 019b/3, 019b/6, 020a/4, 021a/9,
 021a/10, 021a/11, 021b/2, 021b/6,
 022a/4, 022b/7, 022b/7, 024a/4,
 025a/5, 026a/8, 027b/1, 030a/11,
 034a/1, 036b/6, 037a/1, 037a/1,
 038a/2, 038b/6, 038b/11, 040a/9,
 041a/3, 041b/8, 041b/8, 046a/10,
 046b/6, 051a/9, 052a/7, 052b/11,
 053a/3, 053a/5, 055a/9, 055a/9,
 058b/2, 058b/2, 058b/8, 059a/4,
 059b/3, 061a/9, 061b/10, 061b/10,
 062a/1, 062a/1, 062b/6, 062b/6,
 062b/8, 062b/8, 063a/5, 063a/8,
 063a/9, 063a/10, 063b/4, 063b/6,
 063b/9, 063b/11, 064a/3, 064a/5,
 064a/5, 064a/8, 064a/9, 064a/10,
 064a/10, 064b/4, 064b/4, 064b/11,
 065a/1, 065a/1, 065b/9, 066a/5,
 066b/3, 068a/10, 068a/10, 069b/8,
 072a/11, 072a/11, 075a/7, 075a/8,
 075a/8, 075a/9, 075a/10, 075b/6,
 076a/4, 076b/6, 077b/2, 077b/10,
 077b/11, 082a/9, 082a/11, 082a/11,
 082b/8, 082b/8, 082b/10, 083a/5,

085a/5, 085a/5, 086a/10, 087b/6,
 088b/11, 091b/11, 094a/10,
 095b/10, 098b/11, 102a/11, 102b/8,
 103a/11, 110a/7, 110a/11, 110b/3,
 114b/9, 114b/9, 121a/3, 121b/4,
 122a/9, 123b/8, 123b/8, 123b/9,
 123b/9, 124b/2, 134a/2, 134a/9,
 134b/7, 136b/5, 137a/8, 137a/8,
 137b/1, 142a/6, 142a/6, 146b/3,
 150b/4, 150b/5, 152a/1, 168a/3,
 176b/1, 176b/4, 176b/4, 185b/1
 i.- ür-biz 089a/3
 i.- ürlr 010b/2
 Birleşik fiil çekimlerinde:
 -adur/-edür irdi 165b/4, 165b/4,
 165b/5, 174b/4, 174b/4, 174b/5
 -dılar irdi 005a/5
 -ğay irdi 018b/3, 063b/3
 -қан irdi 022b/8
 -mas/-mes irdi 030a/5, 052a/9,
 117a/11, 125a/5, 165b/6, 174b/6,
 182b/4, 182b/4
 -miş irdi 078a/8
 -p irdi 005b/6, 015b/1, 024a/8,
 024a/11, 040b/9, 041a/6, 041b/2,
 044a/11, 046a/1, 049a/5, 067a/5,
 069b/4, 069b/10, 070a/11, 070b/6,
 072b/2, 072b/4, 072b/6, 076b/9,
 091b/10, 093b/2, 093b/7, 097a/6,
 097b/1, 108b/1, 108b/2, 108b/2,
 109a/10, 109a/10, 112a/4, 112a/4,
 112b/11, 114a/3, 114b/2, 119b/11,
 121b/1, 127a/4, 127a/4, 128b/1,
 130b/10, 130b/10, 130b/11,
 130b/11, 132b/4, 132b/5, 132b/5,
 132b/7, 132b/7, 133b/9, 133b/10,
 154b/4, 160a/8, 160a/8, 160a/11,
 160b/6, 160b/6, 160b/9, 160b/11,
 164a/4, 165a/8, 165a/9, 166a/6,
 166a/6, 166b/1, 169a/8, 169a/8,
 169a/9, 169a/9, 169a/11, 169b/6,
 169b/6, 169b/9, 169b/11, 173a/4,
 174a/8, 174a/9, 177b/6, 179b/10,
 180a/2, 183a/9, 183a/9
 -r irdi 009a/10, 017b/1, 027a/2,
 027a/5, 036a/1, 039a/4, 044b/6,
 045b/11, 046a/3, 056a/10, 071b/9,
 082b/3, 088b/11, 114b/4, 117b/2,

- 117b/2, 119a/11, 129a/8, 129a/9, 129a/10, 181b/5
 -rlar/-rler irdi 083a/6, 084a/5, 084a/5, 106a/1, 106a/1, 158b/3
 -sa irdi 106a/7, 138a/5, 138b/6, 138b/7, 182a/6
 -sam irdi 019a/6,
 -saᅇg/-seᅇg irdi 019a/5, 190a/2
 -uban irdi 160a/9
 -ᅇay irdik 019a/7
 -p irdiler 007a/11, 015b/4, 022b/6, 023a/9, 060b/10, 060b/10, 066a/7, 077a/4, 084a/3, 084b/10, 088b/3, 089a/7, 090b/4, 091a/7, 130a/11
 -r irdiler 091a/3
 -p irdim 165b/3, 165b/8, 174b/3, 174b/8
 -r irdim 107b/5
 -p irdük 059a/6
 -r irdük 190a/2, 190a/2
 -edür irmiş 102b/1
 -di irse 035a/3, 093b/11
 -dım/-dim/-tum/-tüm irse 143a/9, 143a/9
 -dılar/-diler/-tılar irse 025a/3, 029b/10, 067a/10, 083a/9, 108b/10, 134a/10
 -tük irse 140b/3, 140b/3
 -r irseᅇg 011b/6
 -r irdi 044b/6, 045b/11, 046a/3
- ir** erkek, er krş. er
 i. 010a/10, 033a/8, 033b/6, 033b/8, 042a/6, 042a/9, 042a/10, 042b/1, 050a/2, 050a/5, 054b/9, 054b/11, 055a/3, 055a/10, 055a/10, 056b/2, 056b/5, 058b/6, 077a/8, 081b/11, 083a/3, 087a/6, 094a/3, 094a/3, 094a/4, 094a/7, 096b/5, 139b/11
 i. eyler 042a/7
 i.+ ge 026a/6, 026a/8, 041b/6, 042a/5, 042a/6, 056b/6, 094a/4, 188b/7
 i.+ i 053b/5
 i. irmes 074a/3
 i. irmesdür 010b/1
 i. mü 010b/9,
 i. müdür 010b/1
- i.+ niᅇg 005b/1, 053b/5, 144b/10, 182b/5, 188b/6
 i. +siz 078b/6
- irādet (Ar.)** irade
 i. 065a/3
 i.+ ni 075b/8
- irdem** erdem
 i. 055b/4
- iren** eren
 i.+ ler 010b/9, 010b/10, 031b/11, 053b/2, 053b/5, 074a/4
 i.+ lerdin 031a/6
 i.+ lerge 021a/5, 055b/7
 i.+ lerni 078b/6
- ‘irfān (Ar.)** anlayış, irfan
 ‘i. 008a/4
 ᅇarf-i ‘i. idi 020b/6
 ‘i.+ mᅇg 017a/1
- irig** sefil, yorgun
 i. 164a/4, 173a/4
- irik-** sağlamlaştırmak
 i.- ip 105a/8
- irit-** eritmek
 i.- ibeni 017a/9
 i.- ip 025b/7
 i.- ti 156a/10
- irkin** kuvvetlendirme ve ihtimal bildiren edat krş. ikin
 i. 116b/6, 120a/5, 152b/5, 188a/1
 i.+ ler 139b/8
- irklig** güçlü, kuvvetli
 i. 130a/10
- irle-** eyerlemek
 i.- ᅇg 050b/10
- irlik** erlik, yiᅇitlik
 i. 031b/7
 i.+ de 034a/5
 i.+ te 055b/11

- irşāl (Ar.)** gönderme, yollama
 i.- i nişān eyledi “işaret gönderdi”
 125a/2
 i. itti 151a/3
 i. kılıp 142a/9
- irşād (Ar.)** doğru yolu gösterme
 i.+ lar 052b/5
- irte** önce; sabah
 i. 048b/9, 102a/11
 i.+ din 151b/8, 180b/3
 i.+ ki 002a/1
 i. vü kiç 084a/10
- is-** esmek
 i.- er 137b/2
 i.- ip kildi 026a/3
 i.- ip 040a/1
 i.- mes idi 052a/8
 i.- tiler 081b/7
- işār (Ar.)** ikram etme
 ī. olsun 143a/7
- işbāt (Ar.)** ispat
 i.+ ı 016a/1, 055a/5
 i.+ ıdındur 094b/4
 i.+ ıdur 036a/9
 i.+ mı kılıngız 031b/10
 i.+ mı 009a/6
- işbāthġ (Ar.+T)** ispatlı
 i. kılsa 055a/4
- işbātlik** bk. işbāthġ
 i. 078a/11
- isen** sâlim, esen krş. isin
 i. bolsa 148b/10
- isin** sâlim, esen krş. isen
 saġ u i. 127b/6
- isinlik** esenlik, selamet
 i. 065b/6
- ‘işmet (Ar.)** temizlik, iffet
- ‘i. 017b/8
 ‘izz ü ‘i.+ te 071a/1
- işrāf (Ar.)** israf, savurma
 i.- ı māl “mal israfı” 059b/11
- iste-** istemek
 i.- ben 025a/9, 034b/8
 i.- di 039a/2, 067a/9
 i.- gen 065a/6
 i.- mesenġ 001b/6
 i.- mey 096a/9
 i.- p 018a/3, 131b/9, 176b/7
 i.- r 077a/8, 098b/11
 i.- rler irdi 084a/5
 i.- se 055a/7, 083a/7, 138a/11
 i.- seġ 022a/8, 031b/8, 055a/3,
 063b/10
 i.- yü isteyü 009a/11
 isteyü i.- yü 009a/11
- istiġfār (Ar.)** af dilemei tövbe etme
 i. 137a/7, 138a/1
 i. kılıp 137a/2
- istimālet (Ar.)** gönül çelme, teselli
 i. 037b/11
- isti‘ār (Ar.)** teşbih, eğretileme
 i.+ ı 021a/7
- isti‘dād (Ar.)** yatkınlık, yetenek
 i. 177b/9
- ‘isyān (Ar.)** karşı gelme, isyan
 ‘i. 113a/4
- iş** iş, uğraş; (mec.) savaş
 i. 004a/2, 006a/9, 007a/4, 009a/11,
 011a/5, 014a/11, 021b/7, 032a/1,
 032a/5, 032b/6, 036a/7, 041b/7,
 045a/11, 047a/7, 053a/10, 055a/2,
 055b/11, 071b/8, 074b/1, 077a/5,
 077a/6, 080b/5, 081a/2, 083a/4,
 084b/11, 087a/5, 090b/11, 093b/8,
 106b/3, 114a/10, 118a/8, 134b/7,
 142a/6, 142b/11, 143b/8, 149b/6,
 152b/9, 154b/1, 156b/6, 168b/4

i.+ de 052b/5, 067a/1, 123a/8,
 140a/10
 i.+ din 068b/11, 074a/8, 074a/9,
 076b/8, 092a/3-4, 101b/3, 103b/8,
 136a/10
 i. eyledi 108a/2
 i. eylenġ 137a/3
 i.+ i idi 104a/1
 i.+ i küçi 072a/5, 083a/3
 i.+ i oġg kildi 094b/9
 i.+ i oġg kilür 058a/9
 i.+ i 005b/6, 008a/5, 008b/4,
 008b/8, 013b/6, 023a/10, 032a/4,
 032a/7, 062a/11, 068b/9, 072a/1,
 073a/4, 080b/7, 083b/9, 084b/2,
 097b/3, 098b/7, 101a/5, 109a/8,
 113b/6, 118b/7, 134a/6, 137a/4,
 138a/1, 149a/11, 153b/3, 155b/8,
 156b/1, 161b/5, 164a/1, 166b/3,
 170b/5, 173a/1, 178b/9, 182b/7,
 183b/6, 187b/4
 i.+ ide 103a/4, 105b/3, 109b/2,
 129b/5, 130a/6, 132a/11, 161a/10,
 170a/10, 179a/5, 180a/4, 182a/3
 i. idi 006b/8
 i.+ idin 078a/4, 102b/8, 128a/6,
 151a/10, 156a/1, 178b/11
 i.+ idür 141b/4
 i.+ ige 015a/8, 052a/5, 073b/11,
 078a/2, 099a/10, 121b/9, 176b/7
 i.+ im 067b/6, 165b/9, 174b/9
 i.+ imiz 015a/7, 135a/6, 188a/11
 i.+ imizdin 102a/11
 i.+ imni 150a/10
 i.+ in kıldı 013a/3
 i.+ inġ 016a/8, 096a/10
 i.+ in 023b/1, 042a/8, 074b/2,
 077b/6, 095b/1, 125b/5, 132a/3,
 157a/3
 i.+ inde 092b/9
 i.+ inġe 100b/10
 i.+ ini kılnġ 005a/1, 041a/4
 i.+ ini kılp irdi 132b/7
 i.+ ini 026b/10, 034a/7, 045a/10,
 077a/1, 099b/3, 122b/10, 125b/11,
 135b/6, 140b/10, 153b/4, 175b/8,
 188a/7, 189a/5
 i. it 044b/2
 i. itip 190a/7

i. itürler 049b/7
 i.+ ke 005b/10, 042a/7, 049a/9,
 053a/4, 057a/10, 058a/7
 iş k.- a almay 084a/6
 i. kıla bilmey 005a/6
 i. kılalı 099a/6, 129a/3
 i. kılıban 154a/4
 i. kılp 021a/2, 050b/11, 129a/9,
 52a/10
 i. kılmak irür 137a/8
 i. kılmışı 036a/2
 i. kılsa 138a/3
 i. kılsunlar 110b/1, 183b/5
 i. kılr 161b/7, 170b/7
 i. küç 115a/8
 i.+ ler 029b/10, 037b/6, 041a/2,
 137a/4
 i.+ lerdin 058a/4, 141b/10
 i.+ lerge 012a/3
 i.+ leri 051b/3, 072a/5, 083a/3,
 084a/10
 i.+ leride 134b/4
 i.+ lerin 082b/2
 i.+ lerini 125b/2, 137b/9
 i.+ leringizdin 015a/6
 i.+ lerni iter-biz 177b/3
 i.+ lerni kılgan 049b/10
 i.+ lerni kılp kildiler 152b/3
 i.+ lerni 080a/7, 087b/8, 130b/10,
 136b/11, 146a/7
 i.+ ni kılay 096b/1
 i.+ ni kılıban 187a/10
 i.+ ni kılnġ 049b/11
 i.+ ni 006a/8, 050a/7, 068b/10,
 074a/1, 076b/9, 079b/7, 081b/6,
 081b/8, 081b/9, 082a/1, 082b/8,
 096a/8, 096a/10, 096b/6, 097a/10,
 117b/2, 119a/9, 155b/6, 166a/10
 i.+ ninġ 050a/6, 069a/2, 074b/5,
 078a/1, 078a/4, 080a/3, 082b/3,
 089b/1
 i.+ ninġki 002b/11
 i.+ te 042b/5, 046b/9, 075a/1,
 053a/6, 077a/7, 077a/10, 082b/1,
 085a/7

işe- yayılmak

i.- r-biz 040b/8

işendür- inandırmak
i. 135a/2

işik eşik, kapı
i. 111a/11
i.+ dedür 093b/9
i.+ i 106a/8, 111b/1, 141b/9
i.+ ide 143b/9
i.+ idin 124a/6, 168a/9
i.+ ige 107a/2
i.+ in 079b/3
i.+ inde 066b/10, 085a/2
i.+ inġde 178b/1
i.+ inġdin 068a/11

işit- işitmek, duymak, dinlemek
i. 001a/11, 008a/4, 010a/5, 011b/8, 075a/4, 077a/10, 088a/10, 091b/11, 186a/7
i.- en 082a/11
i.- geç 108a/3, 123b/2, 123b/6, 146b/6, 151b/4, 161b/1, 167b/3, 170b/1, 185b/4
i.- inġ 006a/11, 010a/8, 010a/11, 010b/7, 010b/11, 012b/8, 029b/6, 047b/1, 074a/11, 083b/8, 086b/7, 087b/10, 088b/1
i.- inġiz 085b/5
i.- ip 004b/10, 009a/8, 013b/7, 044b/10, 050a/4, 073b/10, 077b/6, 079a/11, 092b/1, 102a/4, 103a/2, 103b/1, 103b/5, 107b/2, 118a/1, 156a/6, 158a/7
i.- ip-min 122a/5, 138a/6
i.- ken 050b/3
i.- kende 096a/8
i.- kil 001a/1, 017a/4
i.- kü 023b/1
i.- medi 017a/5, 045b/1
i.- mediler irse 025a/3, 029b/10
i.- mese 029b/8
i.- meseler 039a/1
i.- mey 026a/11
i.- se 074a/1
i.- ti 006b/3, 099b/10, 108a/9, 162a/8, 162a/11, 164b/10, 167b/9, 171a/8, 171a/11, 173b/10
i.- tiler 051b/9, 142a/7
i.- tinġ 010a/10

i.- tip (iştıp) 060b/10
i.- tük ise 189a/2
i.- ür 063a/7

işittür- dinletmek
i.- medi 092b/2

işkār (Far.) av
i.+ ġa 092a/1

işkence (Far.) eziyet, işkence
i.+ din 080b/10
i.+ sin 054a/11

işle- işlemek, çalışmak
i.- diler 117b/1
i.- mek 055b/11
i.- p 037b/6

işlet- işletmek
i.- ip irdi 130b/11

işlik işlik
i. 047a/1

‘işret (Ar.) içki, içkili toplantı
‘i.+ iġa 001a/4
‘i.+ in 015b/11
‘i. ü ‘ayş 146b/10

‘işretī (Ar.) içkili bir toplantı
‘i. 165a/6, 174a/6

iştābla- (Far.+T) acele etmek, telaşlanmak
i.- p 049b/3

iştirāk (Ar.) ortaklık
i.+ i 012b/1

iştıyāk (Ar.) özleme, büyük arzu duyma
i.+ inġ 067b/5

it- etmek
i. 044b/2, 184a/1
i.- e 162a/5, 171a/5
i.- e bilsenġiz 086b/8
i.- edür 165b/5, 174b/5
i.- eli 140a/3, 140b/10, 189a/10

i.- er 029b/8, 033b/6, 036b/9,
 121b/3, 184a/2
 i.- er (sf.) 101b/1, 152a/4, 177b/3
 i.- er-biz 157a/3, 177b/3
 i.- er boldı 119b/3
 i.- erde 018a/3, 039a/3
 i.- erdin 154a/6
 i.- erniᅡ 080a/9
 i.- ey 184b/4
 i.- ge 121a/10, 123b/4, 153b/11,
 189b/7
 i.- geli 026a/3
 i.- iben 138b/1
 i.- iᅡ 099a/4
 i.- ip ıksunlar 142a/1
 i.- ip ıktı 145b/4
 i.- ip 002a/7, 009b/1, 018b/11,
 019a/6, 029a/10, 030a/6, 031b/3,
 033b/3, 035a/3, 039a/2, 044b/7,
 055b/1, 056a/7, 058a/5, 059b/4,
 059b/6, 061b/3, 062b/4, 068a/3,
 069a/6, 073b/6, 074a/2, 075b/1,
 079b/11, 080a/1, 080b/8, 087b/5,
 093b/11, 104b/6, 108a/4, 108b/5,
 124b/7, 125b/10, 133b/9, 134a/5,
 135b/8, 139a/3, 141a/11, 141b/5,
 145b/11, 156b/3, 158a/2, 162b/8,
 164a/6, 171b/8, 173a/6, 178a/11,
 181b/7, 184a/10, 186a/10, 187a/9,
 190a/7
 i.- iptür 167b/1
 i.- ken 018a/5, 033a/8, 085a/8,
 133b/11
 i.- kendür 183b/1
 i.- kendürler 145a/3
 i.- kenidin 138a/9
 i.- kenni 132a/10
 i.- key 055b/10, 121b/5, 139a/5
 i.- key-biz 152a/4
 i.- keyler 185b/3
 i.- kil 012a/4
 i.- küi 078b/6
 i.- kümdür 138a/7
 i.- küsidür 087b/9
 i.- me 040a/11, 101a/5
 i.- medi 125a/3
 i.- megen 019b/7
 i.- mek 099a/1, 152b/10
 i.- meli 003b/5

i.- mes-biz 189b/2
 i.- se 032a/3, 087b/3, 087b/4,
 135a/7, 158a/10
 i.- sek 152b/10
 i.- sem 182a/9, 182a/9,
 i.- seᅡ 006a/1, 101a/9
 i.- seᅡiz 086b/8
 i.- sün 123b/3, 157a/5
 i.- ti 021a/3, 028b/4, 036b/10,
 039b/9, 068b/6, 079a/2, 098b/3,
 098b/7, 100a/2, 100a/4, 103a/1,
 104b/6, 106a/9, 123b/5, 127b/10,
 129b/4, 130b/5, 134a/6, 135a/4,
 136a/2, 136a/7, 137a/5, 141b/1,
 143a/9, 143b/2, 151a/3, 158b/9,
 161b/6, 170b/6, 190a/9
 i.- tiler 038b/2, 092a/5, 096a/7,
 162a/7, 171a/7
 i.- tim 108a/5, 138b/1
 i.- tiᅡiz 059a/11
 i.- ür 006a/1
 i.- ürler 006a/9, 049b/7, 087a/6

it köpek, it
 i. 030a/5, 118a/7
 i.+ ler 138a/10, 163a/7
 i.+ lerin 034b/9

iᅡ'at (Ar.) boyun eᅡme, itaat
 i. ılalı 176a/2

'itāb (Ar.) azarlama, paylama
 'i. 081a/11

itek etek
 i.+ idin 121b/6
 i.+ iᅡe yapuᅡtı 103a/5
 i.+ imizni tutsa 189b/1
 i.+ in tutup 039a/5
 i.+ in 152a/11

iteri hizmeti
 i.+ sūdür 185b/1

i'tibār (Ar.) itibar; dikkate alma
 i. 057a/7
 i. eyle 081b/11
 i.+ iᅡ 065b/4
 i. ılıp 087a/3

i'tidāl (Ar.) yumuşaklık, ölçülülük
 i. 048a/10, 062a/2, 066a/9,
 070a/8
 i.- i hevā “havanın yumuşaklığı”
 095b/8
 i.+ i 064a/1
 i.+ in 040a/1

i'tikād (Ar.) inanç, inanma
 i. eylese 122b/1

i'timād (Ar.) güvenme, itimat
 i. eylese 122b/1

itiş itişme, kavga
 i. 050a/7

ittifāk (Ar.) birleşme, ittifak
 i. 043a/2, 061a/5, 070a/3, 073a/6,
 091a/10
 i. eyleben 026b/4
 i. kıldılar 078a/6
 i. kılıp 039b/4, 074b/3, 079b/11

ittihād (Ar.) bir olma, birleşme
 i.- ı kādīm “kadīm birlik” 017b/9

iv ev
 i. 025b/8, 086b/8, 086b/9, 098a/2,
 104b/5, 111b/10, 119a/10, 119a/11,
 142a/9, 148b/11
 i.+ i idi 180a/1
 i.+ i 118b/4, 168a/9
 i.+ ide 141a/3, 141a/4, 143b/6
 i.+ iğe 148a/1
 i.+ in 154a/2
 i.+ ini 121b/5
 i.+ ler 162b/5, 171b/5
 i.+ leri 155a/6
 i.+ leriğe 185b/5
 i.+ lerini 104a/9, 145a/11
 i.+ ni 119a/9
 i.+ ümni 067a/9

ivdür- acele ettirmek, telaşlandırmak
 i.- ür 011a/11

ivlen- evlenmek

i.- üri 146b/7

ivrül- dönmek
 i.- di 006b/9, 116a/7, 136a/3,
 146b/11, 161a/11, 170a/11
 i.- eli 144a/9
 i.- mes 110b/7, 190b/4
 i.- mesün 065b/9
 i.- üp 056a/2, 059a/7
 i.- ür 051b/1, 189b/3

ivür- çevirmek, döndürmek
 i.- mey 021a/1
 i.- üp 089a/10
 i.- ür-biz 054a/4

iye sahip
 i.+ si 118b/7, 152b/2

iz iz, yol
 i.+ i 024b/6
 i.+ inġ 012b/5, 061a/10, 068a/8

iz- ezmek
 i.- gey idi 018b/4

izār (Ar.) bir tür giysi, peştemal, elbise
 i. bolsa 005b/4

i'zāz (Ar.) saygı gösterme, ağırlama
 i. 022b/2, 060a/1, 069a/8, 091b/6
 i. eylep 103b/3
 i. kıldı 136a/1
 i.+ nı kılıp 004b/2

izhār (Ar.) gösterme, açığa vurma
 i.- ı muḥabbet kıldiñġ “muḥabbet
 gösterdin” 189a/7
 i. eyledi 134b/2
 i. eylediler 139a/1
 i.+ ı eyledi 189b/9
 i.+ ın eyledi 123a/10
 i. iteli 140a/3, 189a/10
 i. itip 059b/4

'izz (Ar.) itibar, kıymet, değer; yücelik
 'i. 031b/11, 037a/4, 069b/1, 071a/1,
 079b/10

‘izzet (Ar.) hürmet, saygı; yücelik
 ‘i. 020b/1, 023a/5, 026a/5, 055a/2,
 064a/5
 ‘i.+ in kıldı 079a/4
 ‘i.+ in kılıban 022b/10
 ‘i.+ in 004b/4
 ‘i. kılıp 083b/3
 ‘.+ leri 038b/10
 ‘i.+ lerin kıldı 088b/7

K

ka ne, hangi
 k. 009b/4
 k. yeri 058b/1
 k. yirde 003b/1, 096b/3

kaan kağan, hakan
 k.- ı mükerrem “aziz hükümdar”
 155b/5

kabağ ileri
 k. kılıp irdi 130b/10

kābil (Ar.) olabilir, mümkün
 k.- i bāğ 111a/8
 k.- i nağme-i zīl-keş “zil çalanın
 nağmesi”107a/6
 k.- i taḥrīr irür 123b/8
 k.- i tīğ u gāzab 143b/3
 k.- i tīğ 135a/9
 k. irür 134a/2

kābiliyet (Ar.) kabiliyet, beceri
 k. 090b/3

kabir (Ar.) mezar, kabir
 K. 005a/7

kabūl (Ar.) alma, kabul etme
 k. 092a/11
 k. eyle 087a/4
 k. eyleben 087b/4
 k. eyledi 099b/10
 k. eylediler 145a/9
 k. eylep 094b/7
 k. eyley-biz 176a/11
 k. itti 136a/2
 k. kıldı 102b/4

k. kıldılar 100b/4, 142a/8
 k. kılıngız 008a/10
 k. kılma 010b/5
 k. kılmadılar 168a/1
 k. kılsa 044b/3

kaburğa (Moğ.) kaburğa
 k. 056a/11

kabza (Ar.) tutacak yer, kabza
 k.+ sındın 085b/2

kabzadār (Ar.+Far.) okçu
 k. 032a/2

kaç- kaçmak
 k. 041a/6, 111b/4
 k.- adur 158b/3
 k.- ar 044a/6,
 k.- ar (sf.)118b/5
 k.- ar-siz 074a/1
 k.- arğa 118a/3
 k.- ıban 015a/3, 015b/2, 159a/3
 k.- ıp idi 113b/6, 154b/3
 k.- ıp kiliben 006b/1
 k.- ıp 034b/1, 041a/9, 074b/8,
 089b/6-7, 089b/9, 091b/4, 091b/7,
 096a/5
 k.- ıptur 044a/5
 k.- ıkan boldı 177a/11
 k.- ıkan 007a/5, 043a/8, 118a/7
 k.- ıkanı 119b/10, 133b/4
 k.- ıkanın 042b/6
 k.- ıkanları 167a/7
 k.- ıqay 112a/3
 k.- mağı 041b/11
 k.- mağ 116b/9, 118a/11
 k.- masa 176a/5
 k.- tı 119a/2, 119b/7, 119b/9,
 124b/7, 133b/1, 133b/2, 133b/4
 k.- tılar 111b/10, 119b/6, 158b/5,
 158b/7
 başın alıp k.- tı 118a/6, 118a/7
 başını alıban k.- ar 150b/3

kaç kaç
 k. 123a/2

kaçan ne zaman

- ķ. 112a/3, 129a/1, 130b/1, 142b/6,
145b/4, 183a/1
- ķaçır (Moğ.)** akbaba
ķ. 049b/8
- ķaçķak** kaçak, firari
ķ. 118b/3
- ķaçķı** kaçma
ķ. 051b/7
- ķaçur-** kaçırmaq
ķ.- ay 103b/5
ķ.- ğaç 150b/6
ķ.- ğanları 149b/11
ķ.- maķnı 118a/5
ķ.- uban 096b/10
ķ.- up irdi 132b/5
ķ.- up 006a/7, 083b/5, 104b/10,
120b/3, 122b/7, 150a/1
- ķada-** (Moğ.) batırmak, çivilemek
ķ.- p 033a/9
köz ķ.- p 084a/4
- ķadal-** (Moğ.+T) batmaq, saplanmaq
ķ.- dı 027a/6
ķ.- mış 032b/3
- ķadar (Ar.)** kadar
ne ķ. 140a/1
uşbu ķ. 099a/6
- ķadd (Ar.)** boy
serv-i ķ.+ inĝ 062a/2
ķ. u ķāmette 024a/1
- ķadeh (Ar.)** kadeh
ķ.+ i 143a/7
- ķadem (Far.)** ayak, adım
ķ. 016b/9, 019b/2, 033a/8, 053b/4,
055a/6, 059a/2, 061a/7, 076b/9
ni ķ. 064b/8
ķ.+ i 175b/3
ķ.+ iĝa yitti 100a/9
ķ.+ iĝa 135b/1
ķ.+ lerni 062a/4
- ķ. urdu 161a/2, 170a/2
- ķademdār** ayak tutan
ķ.+ lar 064b/6
- ķādī (Ar.)** kadı, hâkim
ķ. 103a/3, 175b/11, 176a/8, 176b/4,
176b/6
ķ.- yı ehl-i İslām “İslam ehlinin
kadısı” 176a/9
ķ.- yı Sıĝnaķnı “Sıĝnak kadısı”
084b/1
ķ.+ niĝ 084b/2
- ķadīm (Ar.)** eski, kadim
ittihād-ı ķ. 017b/9
řubūt-ı kemālā-tı zāt-ı ķ. 064a/3
- ķadīmī (Ar.)** eski
ķ. 110a/11
- ķadīr (Ar.)** her şeye ğücü yeten Allah
ħayy-i ķ. 116a/5
- ķādir-endāz (Ar.+Far.)** iyi ok atan
ķ.+ lar 052a/6
- ķadr (Ar.)** kıymet, deĝer
ķ. 071a/1
ferş-i eyvānı ķ.+ inĝ 071a/5
ķ.+ ini 029a/6
- ķāf tā ķāf** baştan başa, bütün
ķ.+ mı 065a/5
- ķafes (Ar.)** kafes
ķ. 025b/11
- ķafesī (Ar.)** kafes gibi
ķ. 126b/2
- ķāfi (Ar.)** yetişen, kafi
k. 094b/6
- ķāfir (Ar.)** kafir, küfre giren
k. 114a/9
k. 183a/3
nefs-i k. 137a/3
k. bolur 087a/9, 087b/2

- k.+ dūr 087b/7
k. irūr 087b/6
- kāfir-kīṣ** (Ar.+Far.) dinsiz
nefs-i k.+ ni 001b/2
- kaflan** kaplan krş. kaplan
k. 027b/3
k. idi 050a/11
- kāfūr** (Ar.) güzel kokulu bir madde, kâfur
k. 161b/11, 170b/11
- kāḥ** (Far.) köşk
k. u kâşānesi 041a/8
- kaḥr** (Ar.) gazap, kahır
k. 113a/11, 125b/2, 141a/10
bādiye-i k. 145b/2
k.- ı Ḥudāy 153b/6
k.+ ıḡa 116a/2
k.+ ını 134a/3
k. itküsidür 087b/9
k. kılp 104a/4
k. kılsa 135a/7
- kā'ide** (Ar.) kural, usul
k.+ sin 037a/11
- kaḳ** güneş veya ateşte kurutulmuş şey,
kupkuru
k. bolup kaldı 118b/9
k. eylediler 177b/5
- kaḳ-** çakmak, vurmak
k.- ar irdi 158b/3
- kaḳı-** kurutmak
k.- r boldı 048a/4
- kaḳla-** güneş veya ateşte kurutmak
k.- p 030a/5
- kaḳşa-** kurumak
k.- ban 118b/8
- kaḳal-** 1. kalmak
k.- dı 103a/4, 111b/11, 114a/2,
118a/11, 118b/1, 118b/2, 118b/4,
118b/5, 118b/6, 118b/11, 119a/1,
119b/2, 119b/7, 120b/2, 132b/8,
133b/4, 145b/2, 145b/7, 156a/3,
158b/6
k.- dı mu 146a/8
k.- dılar 119b/6, 187b/5
k.- ğan (sf.) 004a/5, 041b/3, 113a/8,
133b/4
k.- ğanın 137b/3
k.- ğay 130b/2
k.- ıp irdi 041a/6, 164a/4, 173a/4
k.- ıp 053b/4, 144b/9
k.- ıp-siz 003b/5
k.- iptur 140a/1
k.- ipturlar 098b/9
k.- madı 014a/11, 036a/7, 118a/4,
127b/1, 147b/3, 152b/1, 184b/8
k.- madılar 163a/9, 172a/9
k.- mağay 136b/9
k.- masun 121b/10, 121b/11,
142a/2, 184b/1
k.- sa 052a/11
kiyin k.- sa 053b/3
k.- ur 134a/9, 150b/3
k.- ur (sf.) 078b/9
k.- ur-min 119a/11
2. tasvir fiili olarak
çaḳıra k.- dı 119a/2
kaḳ bolup k.- dı 118b/9
kaḳkap k.- dı 118b/8
kaḳata k.- dı 119a/9
örtenip k.- dı 119a/7
öte k.- dı 151a/8
uzatıp k.- dı 119b/3
yağa k.- dı 154b/8
bakıp k.- dılar 175b/7
yakıp k.- dılar 175b/7
alıp k.- ğay-siz 143b/11
koşulup k.- ıp irdiler 015b/4
bakıp k.- sunlar 125b/3
- kaḳal** (Ar.) söz, laf
kıyl u k. 087b/6
- kaḳal'a** (Ar.) kale, hisar
k. 006b/6, 030a/1, 039b/3, 081a/2,
098a/10, 098b/8, 101a/1, 103a/3,
125a/7, 126b/3, 127b/2, 141b/11,
152a/7, 154a/10, 160b/3, 160b/11,

162b/3, 167b/6, 168a/2, 169b/3,
169b/11, 171b/3, 185b/8, 186b/1
 .- i Debūsiġa “Debusi kalesine”
006b/5
 .- i Debūsinini 029b/4
 .- i unduz “Kunduz kalesi”
098b/6
 .- i Tirmizni “Tirmiz kalesini”
167b/1
 .+ da bolġan 127a/3
 .+ da 008a/6, 098b/9, 111b/7,
123a/9, 153b/10, 160a/3, 162b/6,
168b/11, 169a/3, 171b/6, 185a/7
 .+ daġı 125a/4
 .+ dın 031a/2, 098b/7, 104a/2,
160a/2, 161a/5, 161b/5, 169a/2,
170a/5, 170b/5
 .+ ġa 007a/10, 125a/2, 125b/8,
126b/1, 126b/11, 159a/10, 160a/2,
169a/2
 . irūr 168a/3
 .+ lar 183a/3
 .+ ları 125a/4, 183a/3
 .+ larıġa 103b/11
 .+ ların 149a/7
 .+ larını 124b/10, 188a/3
 .+ larnı 188a/2
 .+ nı 015a/3, 036a/3, 103b/7,
104a/8, 127a/10, 142a/1, 156b/4,
185a/8
 .+ nıġ 089b/1, 126b/2, 127a/9,
127a/10, 127b/7, 160a/1, 161a/1,
161a/8, 162b/3, 169a/1, 170a/1,
170a/8, 171b/3
 .+ sı 103a/1, 104a/6, 151b/1
 .+ sıdın 157a/11
 .+ sıdur 033a/8, 150a/11
 .+ sıġa 157a/10, 159a/3, 185a/6
 .+ sın 015a/10
 .+ sını 040b/10, 122b/7, 152a/9,
160a/4, 169a/4
 .+ sınıġ 187b/8

al’adār (Ar.+Far.) kale muhafızı
 . 084b/10

alb (Ar.) kalp, yūrek, gōnūl
 . 041b/9
 .+ idin 056a/2

alb (Ar.) sahte, taklit
 . u daġal bolġusı 008b/8

alem (Ar.) kalem
 . 142b/2
 .- i tīz-ırām “keskin kalem”
139a/4

alın ok, pek ok, kalabalık krş. alıġ
 . 030a/3-4, 052b/6, 083b/5,
098a/2, 098a/2, 103b/9, 109b/2,
131a/7, 132b/8
 .+ dur 139b/6

alıġ ok, pek ok, kalabalık krş. alın
 . 038a/9, 077b/5

almlıġ eyiz
 .+ ı 027b/8

alıl (Ar.) az
 . 082b/1

alkān (Ar.) koruyucu savaş ġiysisi,
kalkan
 . 032b/3, 033b/7, 055b/4, 083a/1,
177a/10
 şest u . 056a/7
 . boldı 052b/11

almakı Kalmuklara ait
 . 178b/8

alpak kalpak
 .+ ı 051a/6

kām (Far.) istek, arzu, zevk
 k.+ ıġa 164b/3, 173b/3
 k.+ ıġe 146b/11
 k.+ lar 037b/9

amı kamı, kırba
 . 117a/8
 .+ nġız 053b/7

amıla- kamılamak
 .- p 051a/6

kāme (Far.) bir çeşit çorba
k.+ sin 075b/7

ķāmet (Ar.) boy
k.+ idin 146b/1
sāye-i k.+ indin 066a/11
ķadd u k.+ te 024a/1

ķamiş kamış
ķ. 098a/2, 118b/10, 190a/8

kāmil (Ar.) olgun, kamil
k. 129b/5
şehzāde-i k.- i kāmķār 020b/8
k. imes 010b/8

kāmķār (Far.) isteğine ulaşmış
k. 037a/10, 046a/5
server-i k. 032b/8
şehzāde-i kāmil-i k. 020b/8

kām-rān (Far.) isteğine ulaşmış, mutlu

Ferīdūn-fer-i k.- ı zamān 085a/10
k. bolsun 164b/3, 173b/3

ķamuđ bütün, hep
ķ. 006b/11, 007a/1, 014a/10,
046b/9, 049a/9, 050a/8, 057a/2,
057b/6, 059a/7, 067a/7, 073b/8,
074a/3, 075a/1, 077b/3, 078a/4,
088a/5, 089a/3

ķan kan
ķ. 007a/5, 014a/6, 014a/7, 015b/3,
027a/2, 027a/11, 027b/9, 032b/4,
033a/4, 040a/5, 041a/7, 052a/3,
055b/11, 057b/6, 057b/7, 057b/8,
058b/9, 060a/9, 067b/2, 087b/10,
096a/4, 129a/7, 144a/8, 181a/4
ķ. bağladı 107b/1, 146b/2
ķ. boldı 127a/9
ķ. bolđusu yok 149a/5
ķ. bolmadı 149a/4
ķ. bolmağay 061a/1
ķ. bolsa 056b/6
ķ.+ dın 015b/1
ķ.+ ğa 007a/7-9, 113b/4, 118b/10
ķ.+ ı 027a/3, 054b/4

ķ.+ ıdın 179a/11, 179b/1
ķ.+ ığa kirgeyler 186b/10
ķ.+ ığa 129a/6, 140b/5
ķ.+ ımız 062b/4
ķ.+ ın 049b/8, 108b/10, 129a/10
ķ.+ ını 152a/4
ķ.+ ınġız 076a/8
ķ. ķılma 050a/1
ķ.+ ları 080b/10, 116a/4
ķ.+ larınġızdın 134b/10, 141a/11,
141b/5
ķ.+ nı 001b/7, 008a/6, 066a/6
ķ.+ nınġ 016b/6
ķ. tōküp 159a/11

kān (Far.) kaynak, maden ocağı
k. 063b/8
k.- ı ħilm irūr “yumuşak huyluluk
madenidir” 019b/3

ķan- doymak, kanmak
ķ.- iban 096a/4

ķanat kanat
ķ. 119a/6
ķol vü ķ. 058a/11
ķ. 094a/11
ķ.+ ını 025b/3

ķanat- kanatmak
ķ.- madılar 034a/8

ķand (Ar.) şeker
ķ. 112b/10
şeker ü ķ. 120b/11

ķand-āb (Ar.+Far.) şekerli su, şerbet
ķ. -ı gül-berg-i ter “taze gül yaprağı
şerbeti” 066b/8

ķanlığ kanlı
ķ.+ ığa 022b/10
ķ.+ ları 022b/9

ķanlıķ kanlı
ķ. 013a/4, 054b/5, 056a/8

ķānūn (1) (Ar.) kural, kanun
ķ. 047a/3

ḳānūn (2) (Ar.) bir tür çalgı, kanun
ḳ. bolup 054b/4

ḳap- kapmak, tutmak
ḳ.- alıñ 043a/3
ḳ.- ḳanlarını 128b/3
ḳ.- sunlar 128b/3
ḳ.- tı 111b/4

ḳapa- kapamak, kuşatmak
ḳ.- dı 017a/6, 153b/10, 168b/6
ḳ.- dılar 091b/2
ḳ.- maḳ 039b/4
ḳ.- p irdi 044a/11, 091b/10
ḳ.- p olturdılar 168b/10
ḳ.- p 005a/2, 029b/4, 036a/1,
081a/11, 084a/4, 084b/10, 104b/2,
152a/9, 153a/1
ḳ.- r-min 091a/11
ḳ.- y tüşti 160b/2, 169b/2
ḳ.- y 034b/4, 079b/3, 091a/3

ḳapal- kapanmak
ḳ.- dı 038b/5

ḳapal kuşatma
ḳ. kıldı 121a/1
ḳ. kılp 150a/1

ḳapan tuzak
ḳ. 049b/6

ḳapat- kapatmak
ḳ.- ip 153b/1

ḳapḳara kapkara
ḳ. 018a/5

ḳaplan kaplan krş. kaflan
ḳ. irür 086a/10

ḳapu kapı krş. ḳapuk
ḳ.+ larını 126b/1
ḳ.+ sı 047b/5

ḳapuçı kapıcı
ḳ. 057b/4
ḳ.+ ları 125b/9

ḳapuk kapı krş. ḳapu
Şeyhẓāde ḳ.+ ıdın 005a/3
ḳ.+ ḳında (ḳapḳında) 085a/11

ḳār (Far.) iş, kazanç, fayda
k. 157b/5
ḳ.- ı ḳarb “savaşma işi” 041b/7,
057a/1
ḳ.+ ı 111b/10
ḳ.+ ını 061b/3
k. itkendür 183b/1
k. itkey 055b/10
k. itmedi 125a/3

ḳar kar
ḳ. 154b/7, 154b/8, 154b/9,
155a/1
ḳ. idi 154b/8
ḳ. u yamdın 154b/6

ḳara siyah, kara
ḳ. 057b/8, 057b/11, 154a/10
ḳ.+ sın 018a/2
ḳ.+ sını 130b/4
ḳ. vü aḳ 098b/3, 098b/4, 112b/9

ḳara (2) akraba, halk
ḳ.+ sı 179a/6
ḳ.+ sını 083a/11

ḳara- (Moğ.) bakmak
ḳ.- y 083a/9

ḳaraçı (Moğ.+T) gözcü; sıradan kimse,
halk

ḳ. 099b/7
ḳ.+ lar 183b/3, 186b/11

ḳarak (3) yağmacı
ḳ. 130a/11

Ḳaraköllüg Karaköllü
Ḳ. 013b/6, 014a/2

ḳarala- karalamak, siyahlatmak
ḳ.- p 154a/10

ḳaramuk bir çeşit içki

- ķ. 011b/9
- ķarār (Ar.)** karar, sebat, durma
ķ. 167b/8
ķabr u ķ. 068b/6
ķ.+ 1 kitip 017a/7
ķ.+ ımız 059a/8
ķ. ķılıp irdük 059a/6
ķ. tapmas 020a/10
ķ. taptı 097b/8, 111b/8, 122b/8,
166b/8, 185a/5
- ķarar-** kararmak
ķ.- dı 106b/6
ķ.- ıp irdük-biz 190a/2
ķ.- ıp 113b/11, 119a/5, 159a/3
- ķaraş-** gözetmek
ķ.- ıptur-biz 121a/9
- ķarça** kırlangıç
ķ. 025b/6
- ķarçığay (Moğ.)** bir tür kuş, doğan
ķ.+ nıń 105a/11
- ķār-dān (Far.)** iş bilir, işten anlar
hüner-pīşe-i k. 067a/11
k.+ dın 077a/6
- ķār-dānlık (Far.+T)** iş bilirlık
k. 033b/8
k. ķılur 046b/7
- ķardaş** kardeş krş. ķarındaş
ķ. 067a/7
ķ.+ ını 186b/8
ķ.+ mı 003b/2
- ķār-fermāy (Far.)** iş buyuran
k.- ı hūb “güzel işler buyuran”
041b/6
- ķarġa** karga
ķ. 184b/7
- ķār-ger (Far.)** iş yapan, etkileyen
k. boldı 137b/5
- ķarġış** beddua, lanet
ķ.+ ı 050a/7
- ķār-güzār (Far.)** iş beceren, becerikli
k. 129b/11, 182a/5
k. irür 137b/1
- ķarı** yaşlı
ķ. 060b/2
- ķarım** çukur, hendek
ķ. 162a/7, 171a/7
- ķarın** karın
ķ.+ ı (ķarnı) 127a/4
- ķarındaş** kardeş krş. ķardaş
ķ. 004a/5
ķ.+ ıġa 044b/2
ķ.+ ımızdur 081a/8
ķ.+ ını 035a/2, 035a/3
ķ.+ lar 087b/10
ķ.+ larıġa 008a/10
ķ.+ larım 134b/8
ķ. u refik 182b/2
- ķarındaşlıġ** kardeşlik
ķ.+ ın 143b/4
- ķarın (Ar.)** yakın
ķ. 190b/6
ķ. eylesün 122a/4
ķ. ķıldı 069a/8, 089a/10, 108a/10
- ķarn (Ar.)** yüzyıl, asır
ķ.+ lar 064b/1
- ķār-sāz (Far.)** iş yapan, becerikli
k. oldı 158a/11
- ķarşu** karşı
ķ. 006b/4
- ķār-zār (Far.)** savaş
k. 004a/3, 055a/10, 082a/1
- ķaşāb (Ar.)** kasap
ķ. 018a/7

kaşd (Ar.) kötü niyet, kasıt

- ķ.- ı cān ķılmanğız 050a/1
 ķ.- ı cān 075a/10
 ķ.- ı helākin ķılır “helak etmeye kast eder” 086b/1
 ķ.+ ı 111b/3
 māl u cānga ķ. itip 162b/8, 171b/8
 ķ. ķılsa 079b/7

kašem (Ar.) yemin, ant

- ķ. 080b/2, 135a/4, 143b/2
 şart u ķ. eyledi 141b/1

kaşr (Ar.) köşk, saray

- ķ.- ı iķbālini “mutluluk köşkünü”
 163a/11, 172a/11
 ķ.+ ını 114b/3

kaş (1) kaş

- ķ. 023b/10
 ķ.+ ı 028b/4
 ķ.+ ına 029a/3

kaş (2) ön, huzur, karşı

- ķ.+ ıda 045b/9, 123b/10, 128b/8,
 181a/7
 ķ.+ ıdın 019a/2
 ķ.+ ığa 009b/2, 044b/2, 072b/8,
 079b/2, 089b/11, 097b/2, 120b/6,
 161a/6, 166b/2, 167b/3, 168b/2,
 170a/6, 176b/9, 189b/10
 ķ.+ ına 004b/6
 ķ.+ ında 007a/2, 094b/8

kāşāne (Far.) köşk

- k. 147b/2
 k.+ si 041a/8

kaşıt- kaçırılmak

- ķ.- ķuçu 042a/2

kaşka- kuruyup kavrulmak

- ķ.- p ķaldı 118b/8

kat- katmak, eklemek

- ķ.- a ķaldı 119a/9
 ķ.- ıp idi 145b/11
 ķ.- ıp 077a/1, 107b/11, 122b/10
 ķ.- madı 057a/3

kat huzur, yan; seviye

- ķ.+ ıda 132a/9, 146a/7, 146b/8,
 148b/1, 158b/1, 180b/4, 180b/9,
 181a/10, 181b/7
 ķ.+ ığa 108a/4, 122a/3
 ķ.+ ımğa 186b/8
 ķ.+ larığa 117a/8
 ķ.+ larıge 185a/3

kaçar (Ar.) sürü, dizi

- ķ. 061b/2
 ķ.+ ında 010b/10, 053b/2, 053b/5

katıg (1) sert, katı krş. katıķ

- ķ. 039b/11, 083a/1

katıgılan- çabalamak

- ķ.- ıp 049a/9

katıgılg katılık krş. katıķlıg

- ķ.+ ını 062a/9

katıķ sert, katı, acımasız krş. katıg

- ķ. 006a/7, 006b/11, 015a/10,
 026b/6, 026b/9, 042a/5, 055a/6,
 057b/11, 084b/6, 084b/11
 ķ. irdi 023a/10

katıķlıg katılık krş. katıgılg

- ķ.+ da 055b/4

katıl- katılmak

- ķ.- a 035a/4

katıl (Ar.) katledilmiş, maktul

- ķ. 082b/7

kātil (Ar.) öldüren, katil

- ķ. ü 185a/7

katıl (Ar.) öldürme

- ķ. 178b/11
 ķ.- i ‘ām “katliam” 030a/1
 ķ.- i ‘āmī bola birdi “katliam
 oluverdi” 127a/2

katla defa, kere

- ķ. 096b/11, 185a/8

katlan- katlanmak

- ķ.- dı 099a/10, 120a/3, 156a/4,
157a/9
ķ.- dım 107b/11
ķ.- ıngız 149a/8
ķ.- ıp yürür 048b/10
ķ.- ıp 005b/7
ķ.- sun 118a/2
ķ.- sunlar 122b/9, 157b/11

katna- defalarca gelip gitmek

- ķ.- dı 190b/5

katre (Ar.) damla

- ķ.+ lerni 018b/6
ķ.+ si 048a/11

katıl (Ar.) çok öldüren

- ķ. 178b/11
ˆUbeyd-i ķ. 158b/11

ķav- kovmak, sürmek

- ķ.- up 083b/5, 096b/10
ķ.- up+min 044a/4

ķavī (Ar.) sağlam, güçlü

- ķ. 008a/11, 008b/2, 030a/11
ķ. eyleben 011a/11
ķ. kıldı 046b/9
perhīz-i ķ. 020a/5

ķavl (Ar.) söz

- ķavl ķ. 059b/3
ķ.+ ıdın 079b/8
ķ.+ idin 032a/7
ķ.+ in 001a/3
ķ. itip 075b/1
ķ. ķavl 059b/3
ķ. kılganını 088b/9
ķ.+ ni kılıp 023a/4
ķ. olsa 059a/8

ķavla- kovmak, kovalamak

- ķ.- ğalı 120a/3
ķ.- maķ 083a/3

kavlan- soyulmak

- k.- dı 126b/10

ķavm (Ar.) topluluk, kavim

- ķ. 003b/2, 067a/7, 111b/8
ķ.- i hoş-ķūy “iyi huylu kavim”
147b/10
ķ.- i Tatar “Tatar boyu” 181a/5
ķ.+ ğa 116a/5
ķ.+ i 180b/11
ķ.+ nı 125a/11

ķavrul- kavrulmak

- ķ.- ğay 110a/10

ķavur- kavurmak

- ķ.- du 048a/3
ķ.- salar 115b/11

ķavurmaç kavurma

- ķ. 048a/3

ķavuş- kavuşmak

- ķ.- tı 123a/9

ķay nere, hangi krş. kıayan

- ķ. 116a/3
ķ.+ dın 138a/5

ķayan nere, nereye krş. kıay

- ķ. 046b/2, 050b/7, 058a/1
her ķ. 025a/1, 085b/9

ķayaş sülale, akraba

- uruķ ķ. 019a/9
ķ. irür 038b/11

ķayd (Ar.) bağ, zincir

- ķ.- ı ğayāt bolsa 144a/5
ķ.+ ıdın 135a/10

ķayda nerede

- ķ. 124a/4, 188a/9
ķ. bolsa 105b/7
ķ.+ dur 184b/2
ķ. kim 057a/4, 099a/4, 114a/11

ķayğu kaygı, tasa

- ķ. 108b/11
fıkr ü ķ. 162a/8, 171a/8
ķ.+ dın 108a/3

- .+ dur 143b/8
 .+ larıdın 143b/6
 .+ mınġ 135a/10
 .+ sı 055b/7
 .+ sıdın 144a/8
 .+ sıġa 136b/9
- ayġur-** kaygılanmak
 .- up 134b/9
- ayır** - döndürmek, çevirmek
 .- a kör (ayra kör) 001b/11
 .- a 113b/3
- ayıt-** dönmek
 .- ip kildi 155b/1
 .- mas 105b/8
 .- tu 136a/11
- āyim (Ar.)** saġlam, sabit
 . 137a/1
- āyināt (Ar.)** evren, kâinat
 k.+ mġġa 063b/7
- ayma** kaymak, sütün veya yoġurdun
 yüzünde toplanan katman
 . 043b/2
- ayna-** kaynamak
 .- dı 054a/7
 .- masa 116a/4
 .- p 048a/6, 051a/10
- ayra** tekrar, yeniden
 . 028b/2
- aysı** hangi, hangisi
 . 112a/10, 112a/11, 112b/1,
 112b/3, 112b/4, 112b/5, 112b/6,
 112b/7, 112b/8, 113b/6, 113b/7,
 113b/8, 117b/4, 124a/7, 126b/8,
 127a/6, 127a/7, 129a/8, 129a/9,
 129a/10, 130b/6, 130b/8, 130b/10,
 131a/5, 131a/9, 131b/4, 131b/5,
 136b/7, 137b/6, 139b/1, 139b/3,
 160a/10, 169a/10, 179b/9, 181a/3
 her . 002b/10
 .+ dur 113a/1
- .+ ġa 112b/2
 hı .+ ġa 115b/3
 .+ lar 127a/8, 165a/11, 165b/1,
 174a/11, 174b/1
 .+ larını 181a/4
 .+ larınıġ 179b/11
 .+ mınġ 124a/5, 124a/6, 127a/5,
 127a/6, 133b/3, 179b/10, 180a/1
- ayt-** dönmek
 .- alı 188a/9
 .- ıban 120b/4
 sözidin .- ıban 141b/3
 .- ip 187a/10
 .- masun 120a/8
- aytar-** geri döndürmek,
 .- dı 154b/5
 .- sanġ 114a/5
- ayu** hangi
 . 023b/7, 033b/1, 118b/6, 134a/2,
 160a/7, 160a/8, 169a/7, 169a/8
- ayyūm (Ar.)** her şeyi elinde bulunduran,
 Allah
 .- ı dānā-durur “tüm bilgilerin
 sahibidir” 076b/2
- az** kaz
 . 105a/10
- az-** kazmak
 .- dılar 126b/9
 .- ġa 126b/10
- azā (Ar.)** olacaġı önceden Tanrı
 tarafından bilinen şeylerin
 gerekleşmesi, kaza
 . 012b/1, 015a/8, 021a/3, 024b/4,
 046a/4, 053a/5, 085b/2, 115b/1,
 140a/1
 .+ dın 145b/3
- azak** haydut, göebe
 . 050a/10, 033a/5, 122b/4, 187b/6,
 190b/8
- azıl-** kazılmak

- ķ.- ğan 182b/8
- ķebāb (Ar.)** ķebap, (mec.) yanmış
k. eyleben 017b/3
k. eylemenġiz 134b/9
- ķebīr (Ar.)** bŷyŷk, ulu
sulţān-ı k. 104a/8
- ķebk (Far.)** ķeklik
k. 025b/2
k. 105b/10
- ķeġim** zırh
k. 131a/9
- ķef (Ar.)** el ayası, avuġ
k.- i dest 111a/4
k.+ ler 158b/5
- ķehrŷbā (Far.)** ķehribar
k. 184b/4
- ķelām (Ar.)** sŷz, ķelam
k. 021a/5
k.+ in 088a/10
k.+ ında 046a/8
- ķelān-ter (Far.)** bir bŷlgenin yŷnetiminden
sorumlu yerel yetkili
k.+ ler 015b/8
- ķelimāt (Ar.)** ķelimeler, sŷzler
k.- ı beyhŷde “boş sŷzler” 091a/7
k.+ ı 067b/1
- ķem (Far.)** az, eksik; kŷtŷ, deġersiz
k. 023b/2, 096b/7, 106b/1
k. bolur 154a/11
k.+ dŷr 022a/1
- ķemāl (Ar.)** olgunluk, mŷkemmellik
k. 062b/6
aķl-ı k. 070b/11
idrāk-i ehli k. 063b/5
k.- i zŷhŷr-ı velāyet “velilik
zuhurunun olgunluġu” 090b/7
k.+ ındaġı 064a/2
k.+ i 050a/3
- k.+ inġ 046b/8
k.+ ındaġı 078b/6
k.+ inde 037a/1, 058b/11
- ķemālāt (Ar.)** olgunluklar
řbŷt-ı k.- ı zāt-ı ķadīm 064a/3
- ķemāliyyet (Ar.)** mŷkemmellik
k. 053a/7
k.+ inġdin 016b/4
- ķemāndār (Far.)** okġu
k. 058b/4
k. idi 013b/6
k.+ nġnġ 006a/2
- ķemend (Far.)** ķement
k. 110b/10, 125a/5, 130a/9
k.+ i 029b/11
k.+ ini 057a/6
- ķemer (Far.)** ķemer
k. 111a/2
- ķemīn (Ar.)** pusu
k. 044b/4, 178b/3
k.+ de 086b/1
k. eylediler 154a/8
k. ķıldılar 188b/11
- ķemīne (Far.)** az
k. ķıldım 122a/3
- ķemlik (Far.+T)** kŷtŷlŷk
k. 109a/9
- ķemterīn (Far.)** en aciz, deġersiz
bende-i k. 034a/4
- ķendŷ** kendi
k.+ nġe 010a/3
- ķenīz (Far.)** cariyeye
k. irdi 070b/1
- ķent (Sogd.)** kŷy
k. 031a/9
- ķerāmet (Ar.)** ķeramet

- k. 138a/6
- kerem (Ar.)** cömertlik, cömert
k. 036a/9, 045b/10, 046a/10, 059a/1, 061a/7, 061a/11, 062b/7, 064b/8, 064b/9, 064b/10, 065a/10, 071a/9
cem'-i luṭf u k. 069a/10
ehl-i k. 010a/7, 042b/1, 059a/2
luṭf u k. 061b/6
şifāt-ı k. 037a/1, 059a/4
k.+ din 062b/6
uşūl-i k.+ dūr 061a/8
k.+ idin 072a/1
k.+ inḡ 101a/7
k. kıldı 143b/1, 165a/1, 174a/1
k. kılgıl 043b/5, 086b/5
k. kılgumdur 151a/2
k. kıliban 019a/5
k. kılsa 144a/5
k. kılsun 121b/11
- kerem-dīde (Ar.+Far.)** kendisine ikram edilmiş
k. 065a/11
- kerem-kānī (Ar.+Far.)** cömertlik kaynağı
k. 078b/5
- kerem-pīşe (Ar.+Far.)** her işinde cömert olan
k.+ ler 059a/3
- keret (Ar.)** defa, kez krş. kerret
k. 029b/10
- kerevge** savaş giysisi, zırh
k.+ ge 131a/5
- kerīm (Ar.)** kerem sahibi, cömert
k. 019b/9, 020a/3
ḥudāvend-i k.- i ḡaffār 122b/3
k. boldı 068b/1
- ker(r) (Ar.)** tekrar saldırma
k. ü fer "vur kaç" 073b/4
k. ü ferlerini 109b/11
- kerrenāy (Far.)** eski bir üflemeli çalgı
- k. 031b/4, 053b/9, 132a/2
- kerret (Ar.)** defa, kez krş. keret
k. 121a/6
- kesik** kesik
k. 027b/7
- keşir (Ar.)** çok, bol
cem'-i k. 082b/1
k. irdi 180b/11
- keşret (Far.)** çokluk
k.+ i 178a/9
- keştī (Far.)** gemi
k.+ ler 049a/10
- keştī-bānlık (Far.)** gemicilik
k. kıllur 046b/7
- kevkebe (Ar.)**
k.+ si 124a/2, 143a/3, 161b/11, 170b/11
- k'ey** "ki ey", seslenme sözcüğü
k. 008a/7, 010a/9, 096a/8, 121a/5
- keyfiyyet (Ar.)** nitelik, hal
k.+ i 186b/6
- keynert-** geri bırakma
k.- ti 052a/2
- kıble (Ar.)** kible
k. 142b/5
k.- i fırka-i Türk "Türk halkının kiblesi" 123a/1
- kıdemdār (Ar.+Far.)** eski, kıdemli
k. 036a/10
- kıdve (Ar.)** kendisine uyulacak kimse, bir topluluğun tabi olduğu şahıs
k.- i zümre-i aḥbāb "dostlar zümresinin önderi" 115a/6
- kıl-** kılmak

k. 002a/1, 009b/7, 016a/6, 058b/6,
 074b/4, 075a/9, 076a/1, 077b/6,
 092a/7, 108a/7, 184b/6
 k.- a 084a/6, 084b/11
 k.- a-siz 140b/7
 k.- a bilmey 005a/6
 k.- adur 051a/10, 138a/3, 141b/3,
 167b/6
 k.- alı 099a/6, 103a/6, 122b/10,
 129a/3, 136a/11, 139a/11, 140a/10,
 142a/5, 175b/4, 176a/2, 187a/7,
 187a/10
 k.- alıng 009b/8, 047a/9, 059b/8,
 073b/7, 089b/1, 153a/2
 k.- ay 079b/7, 096b/1
 k.- ayın 158a/1, 184a/5
 k.- dı 001a/3, 001a/9, 001b/6,
 004a/6, 004a/8, 011a/7, 012b/7,
 013a/3, 013a/5, 017a/5, 021a/6,
 023a/6, 024a/4, 024b/4, 034a/7,
 037a/5, 037b/10, 038a/1, 039b/4,
 043b/8, 045b/9, 046b/9, 047a/5,
 047a/11, 048a/2, 048a/4, 057b/10,
 058a/3, 061a/2, 061b/4, 063a/3,
 068b/5, 069a/8, 070a/3, 070a/6,
 074a/9, 076b/3, 077b/3, 078b/2,
 079a/4, 079a/9, 080b/2, 081a/10,
 083a/9, 085b/3, 086a/3, 088b/7,
 089a/10, 091a/11, 092b/10,
 097a/10, 098a/4, 098b/2, 098b/6,
 100a/1, 100a/7, 101b/8, 101b/10,
 102b/4, 103a/7, 103b/3, 103b/8,
 107b/8, 108a/10, 110a/1, 111a/10,
 112b/4, 113a/1, 115a/7, 115b/4,
 116b/1, 116b/10, 120a/7, 120b/5,
 121a/1, 123a/6, 123b/7, 124a/7,
 130b/9, 131a/3, 131a/8, 134a/11,
 134b/2, 134b/6, 135b/6, 135b/9,
 136a/1, 136b/1, 136b/2, 137b/4,
 137b/6, 137b/9, 139a/11, 139b/10,
 140b/6, 140b/9, 143a/10, 143b/1,
 143b/4, 146a/6, 146b/6, 148a/8,
 148a/9, 149a/9, 149a/10, 149b/2,
 150a/4, 150a/7, 151a/11, 153a/4,
 153b/10, 153b/11, 155a/8, 156a/2,
 157a/8, 158a/7, 158a/8, 158a/10,
 158b/9, 160a/3, 161a/4, 161b/11,
 164a/7, 164b/6, 165a/1, 165a/2,
 166a/10, 168a/6, 169a/3, 170a/4,

170b/11, 173a/7, 173b/6, 174a/1,
 174a/2, 178a/10, 179b/7, 183b/3,
 183b/9, 185a/8, 190b/10, 190b/11
 k.- dılar 006a/5, 025b/8, 027b/2,
 037a/9, 043a/7, 049a/10, 050b/8,
 056a/11, 069a/2, 069a/4, 072b/4,
 078a/6, 081b/6, 098a/10, 100b/4,
 101b/10, 104a/2, 111b/6, 113a/8,
 123a/11, 126b/3, 126b/9, 127a/11,
 134a/10, 142a/8, 146a/7, 146b/10,
 147b/5, 147b/10, 148a/5, 152b/1,
 158b/8, 161a/6, 168a/1, 170a/6,
 176b/5, 177b/8, 180a/6, 185a/1,
 185b/9, 188b/2, 188b/3, 188b/11
 k.- dım 018b/1, 037b/3, 037b/4,
 037b/5, 037b/6, 037b/7, 115a/2,
 122a/3, 138a/9
 k.- dıng 189a/7
 k.- dıngız 013a/4
 k.- dur 002b/3
 k.- durup 088b/6
 k.- dük 074b/2, 143b/4
 k.- ğa+biz 142a/9, 176b/1
 k.- ğaç 100a/8, 178b/5, 179b/7
 k.- ğalı 004b/11, 164b/2, 173b/2
 k.- ğan 015a/6, 049b/10, 060a/10,
 077b/3, 113b/8, 131b/6, 136a/10
 k.- ğanı 100b/7
 k.- ğanda 122a/5
 k.- ğandın 139a/10, 167a/2
 k.- ğanı 102b/10, 105a/1, 135b/4,
 139a/7, 144b/9, 164b/9, 167a/3,
 173b/9
 k.- ğanındın 015a/7
 k.- ğanıngdın 046a/4
 k.- ğanını 088b/9
 k.- ğanları 150a/1
 k.- ğay 019a/7, 121b/7, 125a/11
 k.- ğaydur 186a/4
 k.- ğaylar 139a/9
 k.- ğıl 016a/9, 043b/5, 086b/5,
 184a/4
 k.- ğuçı 008b/8, 009a/1, 043a/9,
 087a/9
 k.- ğuçı-biz 059a/11
 k.- ğuçı-min 092a/7
 k.- ğuçınıng 081b/9
 k.- ğumdur 151a/2
 k.- ğusı 008b/6, 075b/9, 089b/6

- ķ.**- saᅇız 009a/3, 050a/4, 088a/2, 102b/3
ķ.- saᅇızlar 088a/1
ķ.- sun 116b/11, 121b/11, 142b/1, 149b/9
ķ.- sunlar 109a/6, 110b/1, 146b/7, 183b/5
ķ.- ur 009a/3, 009b/10, 011b/1, 014a/9, 017a/1, 018a/11, 021b/11, 033a/2, 041b/5, 046b/7, 048b/6, 048b/9, 049a/1, 061b/7, 066b/7, 068b/8, 075b/4, 077a/7, 077b/10, 079b/7, 082a/9, 082b/3, 086b/1, 086b/2, 088a/3, 091a/3, 092b/3, 094a/4, 094a/5, 111b/8, 117b/2, 119a/11, 122a/9, 123b/5, 138a/2, 139b/8, 143b/8, 152b/3, 155b/6, 161b/7, 170b/7, 175b/2, 179b/5, 182a/6, 185b/4
ķ.- ur-biz 005b/8, 059b/4, 100b/3
ķ.- ur-min 118b/2, 156b/10, 158a/11, 161b/6, 170b/6
ķ.- ur-siz 086b/9
ķ.- urġa 052a/4, 102b/11, 189a/4
ķ.- urın 110b/1
ķ.- urlar 075b/7, 084b/6, 094a/8, 106a/1, 115b/7
ķ.- urum 045a/6
- ķıl** kıl, tũy
ķ. 032b/2
- ķılav** keskinleştirme; parlak, keskin
ķ. 056b/1, 057a/10
ķ.+ larıdın 083a/5
- ķılavluķ** keskinleştirilmiş
ķ.- 049b/8
- ķılġulıġ** davranış, kılıç
ķ.+ ın 089b/6
- ķılıķ** kılıķ
ķ. 007a/3, 014a/5, 020b/4, 030a/8-9, 032a/3, 032a/5, 032a/8, 032b/10, 033b/7, 034a/6, 041b/10, 042a/9, 045a/6, 046a/2, 049b/8, 052a/6, 052b/8, 055b/6, 056a/8, 056b/2, 066a/7, 071b/9, 083a/2, 176a/11, 179a/5
ķ. bolup 055b/3
ķ.+ ı 053a/4, 058b/2, 179b/1
ķ.+ ıdın 181a/4
ķ.+ ıdur 057a/10
ķ.+ ın 092a/8-9
ķ.+ ķa 053a/11, 057a/3
ķ.+ lar 021a/2, 027a/5
ķ.+ larınıġ 027b/6
ķ.+ larınıġız 087b/11
ķ.+ nı 053a/11, 056a/10, 057b/5
ķ.+ nınġ 054b/5
ķ. astıġa aldılar 014a/4
- ķılıķla-** kılıķla öldũrmek
ķ.- p 087a/10
- ķılıķlıġ** kılıķlı, kılıcı olan
ķ. 094a/7
- ķılıķlıķ** kılıķ kullanmada usta
ķ. 007a/7-9
- ķılıġ** iş, kılışi davranış krş. kılıķ
ķ. 071a/10, 076b/2
ķ.+ ıdur 036b/8
ķ.+ ın 047b/4
ķ.+ ında 077a/8
ķ.+ ınġdur 046b/5
ķ.+ larını 087b/3
- ķılıķ** iş, kılıç, davranış krş. kılıġ
ķ. 026a/8, 085a/9
- ķılıř-** yapmak, birlikte yapmak
ķ.- an 088b/8
- ķımız** bir tũr iķecek, kımız
ķ. 011b/9, 087a/5
ķ.+ dın 165a/5, 174a/5
- ķımřan-** yavaşça kımıldamak
ķ.- ıp 182b/9
- ķın** kılıķ kılıfı
ķ.+ ıda 179b/1
- ķına-** kınamak, işkence etmek

- k.- p 016b/8
 k.- r 087a/8
- kır-** bozguna uğratmak, kırmak
 k.- a 080b/8
 k.- ar-min 080a/8
 k.- dılar 127a/1, 127a/3, 145b/7,
 159a/2, 163a/7, 172a/7
 k.- iban 080b/10
 k.- ip 005a/8, 015a/10, 094b/10,
 096a/7, 113a/1
 k.- miş 151b/10
- kırağ** kenar, yan
 k. 083a/6
 k.+ mı 190b/2
- kıran** herkesi öldüren afet, felaket
 k. 084b/11, 096a/5
 k. boldı 051b/8
 k. kıllur 123b/5
 k. tüşti 026b/6
- kırıl-** yok edilmek, kırılmak
 k.- dı 015a/11
- kırk** kırk
 k. 029a/9, 050a/2, 084b/9,
 154b/8
 k. miñg “kırk bin” 031a/5
 k. miñgçe 128b/9
- kırkavul (Moğ.)** sülün
 k. 105a/11
- kırlıŝ-** karşılıklı mücadele etmek
 k.- ip 115b/7
- kıska** kısa
 k. kıll 184b/6
- kısmet (Ar.)** kısmet, nasip
 k. kıldı 097a/10, 166a/10
- kışsa (Ar.)** hikâye, rivayet, kıssa
 k. 186b/6
 hâşıl-ı k. 124b/6
 k.+ mı 080a/3
 k.+ miñg 142a/7, 189b/7
- kıstağ** acele
 k. 155b/8
- kış** kış mevsimi
 k. 038a/7
 k. idi 153b/6
 k.+ mı 078a/6
 k.+ miñg 038b/4
- kışla-** kışı geçirmek, kışlamak
 k.- dı 084a/7
 k.- dılar 117b/1
- kışlak** kışın barınılan yer
 k. 043b/10
- kış’a (Ar.)** dört mısradan ibaret nazım
 parçası
 k. 001a/11
- kıya** haşin, sert
 k. 038a/8
 k. bakanı “öfkeyle bakanı” 066b/4
- kıyâmet (Ar.)** kıyamet
 k. 055a/9, 104b/7, 122a/8
 k.+ te 010b/10
- kıyâs (Ar.)** bir tutma, kıyas
 bî+had ü k. 102a/7
- kıyl (Ar.)** söz
 k. u kâl 087b/6
- kıymet (Ar.)** değer, kıymet
 k.+ i 017b/11, 071a/10
 cänniñg k.+ in bilmedi 092b/1
 k.+ inğiz bilgüçi 092a/8-9
- kıyna-** cezalandırmak
 k.- ban 086b/2
- kız** kız
 k. 069b/7, 070b/1, 095b/3,
 114a/1, 147b/3
 k.+ dın 024a/5
 k.+ ı 024a/3, 024b/6
 k.+ ıdın 072b/6

- kı. + idur 070a/10
 kı. + imını 093b/7
 kı. + ın 024a/4, 024a/6, 024a/7,
 024a/11, 024b/2, 069b/4, 069b/5,
 069b/8, 070a/1, 072b/7, 072b/10,
 087b/7, 095b/5, 113b/7
 kı. + ını 069b/9, 072b/3, 146a/3,
 164b/1, 173b/1
 kı. + ları 027a/7
 kı. + larının 146a/8
 kı. + larının 027b/8
 kı. + larını 024b/3, 104a/10, 142a/4,
 145b/3
 kı. + mını 093b/10
- kız-** kızmak
 kı.- ibanı 031a/10
- kızarmak-** kızmak
 kı.- ğan (sf.) 027a/8
- kızıl** kırmızı, kızıl
 kı. 007a/7-9, 048a/6, 057b/8,
 063a/5, 177b/8
 kı. bolup 027a/7
- ki (Far.)** ki (edat) krş. kim
 k. 001a/6, 001b/5, 002b/11, 003b/1,
 003b/6, 003b/8, 004a/3, 004b/5,
 005a/9, 008b/3, 009b/7, 009b/9,
 010a/10, 011a/2, 011a/5, 013b/4,
 013b/9, 016a/1, 017b/8, 018b/5,
 018b/7, 020b/11, 021a/9, 022a/1,
 022b/3, 022b/6, 022b/7, 023a/3,
 023a/10, 023a/11, 023b/4, 023b/9,
 024a/7, 024b/1, 024b/4, 025a/10,
 026b/1, 026b/4, 027b/3, 027b/6,
 028b/2, 029b/8, 031a/3, 031a/9,
 031b/1, 032b/7, 033b/10, 034a/2,
 034a/3, 034b/1, 034b/6, 035a/5,
 035a/7, 035a/9, 035a/11, 036a/3,
 036a/4, 038a/1, 038a/2, 038b/8,
 039a/3, 039a/8, 039a/9, 042a/1,
 043a/4, 043a/5, 044a/9, 044b/3,
 044b/6, 045a/2, 045a/4, 045a/11,
 046a/2, 046b/11, 047a/6, 047b/1,
 047b/4, 047b/8, 048a/4, 048a/5,
 048a/6, 049a/6, 050a/2, 050b/5,
 050b/10, 051a/10, 051b/1, 051b/5,
 051b/10, 052b/4, 053a/2, 054a/2,
 055a/5, 056b/10, 058a/9, 058b/2,
 059a/10, 060a/4, 060b/4, 060b/8,
 061a/1, 061a/10, 061b/7, 063a/10,
 063a/11, 064a/10, 066a/5, 068b/2,
 069a/2, 069b/5, 069b/8, 070a/1,
 072a/10, 072a/11, 072b/1, 072b/3,
 073a/2, 073a/3, 073b/6, 074a/3,
 074b/1, 075b/5, 077a/10, 077b/2,
 078a/5, 078a/7, 078a/10, 079a/5,
 079a/11, 079b/4, 079b/6, 080a/3,
 080a/4, 081a/9, 081a/11, 082b/7,
 083a/4, 083b/7, 085a/1, 085a/4,
 085a/5, 085b/9, 086a/8, 086a/9,
 086b/2, 086b/3, 086b/4, 087a/3,
 087a/4, 087a/11, 088b/4, 089a/1,
 089a/2, 090b/11, 091b/1, 091b/5,
 091b/7, 092a/1, 092a/8-9, 092b/4,
 093b/3, 093b/4, 093b/8, 093b/9,
 094b/6, 095b/2, 095b/9, 096a/3,
 096a/4, 096b/1, 096b/3, 097b/3,
 101a/7, 103a/6, 105b/5, 106a/9,
 106a/11, 107a/4, 107b/9, 108a/8,
 110a/5, 110a/8, 110b/3, 110b/7,
 111b/4, 113a/8, 115a/1, 115b/1,
 116a/3, 116b/10, 119a/1, 120b/8,
 121a/2, 122a/3, 122a/5, 122a/6,
 122b/9, 123b/1, 123b/2, 124a/11,
 124b/2, 124b/3, 124b/6, 126b/8,
 127a/2, 127b/8, 133b/3, 133b/5,
 133b/6, 134a/7, 135a/9, 136a/7,
 136a/10, 138a/9, 138b/1, 139b/1,
 139b/3, 142a/11, 142b/5, 145a/7,
 145b/4, 146b/11, 149b/1, 151b/4,
 152a/4, 153a/8, 153b/8, 153b/11,
 154b/11, 157b/2, 158b/10, 160a/11,
 162a/9, 162b/10, 164a/4, 164a/11,
 165b/11, 166b/3, 168a/6, 168a/8,
 169a/11, 171a/9, 171b/10, 173a/4,
 173a/11, 114b/11, 175a/3, 175b/9,
 176a/9, 178a/3, 178a/8, 183b/3,
 186a/4, 186b/10, 187b/9, 189a/11,
 190b/4
 andak k. 105b/11, 133b/10,
 133b/10, 158a/6, 159a/2, 159a/2,
 162b/4, 165a/6, 165a/6, 171b/4,
 174a/6, 174a/6, 175a/4, 187a/11,
 190a/11

- çün k. 006b/3, 010b/5, 010b/7, 098a/6, 098a/8, 139a/4, 151b/11, 167a/11, 189b/5
her ni k. 119b/8, 176a/1
ni k. 003b/7, 035a/7
ni k. bolğan 045b/4
ni k. bolğanını 096b/4
ni k. bolğanları 084a/1
ni k. bolğanını 091a/6
- kibār (Ar.)** seçkin ve ulu kimse
han-ı k. 161b/9, 170b/9
- kibi** gibi krş. bigin, dik
k. 021b/5, 049b/5, 072a/3, 082b/5, 097a/4, 105b/4, 107b/6, 127a/9, 129a/7, 136b/3, 138a/10, 162b/2, 166a/4, 171b/2, 175a/10, 180a/7, 182b/5
şubḥ k. bolğumdur 178a/7
- kibr (Ar.)** kibir, büyüklük taslama
k. 016a/3, 075a/9, 086a/10
- kicim (Moğ.)** at zırhı
k. 053a/1
- kiç-** geçmek
k.- eli 187a/4
k.- eliṅ 051a/4
k.- er 055b/9, 077a/6
k.- erem 150a/9
baş u cāndın k.- iben 162a/10, 154a/7, 171a/10
k.- iṅiz 049a/9
k.- ip 038a/8, 080b/11, 120a/5, 175a/8
k.- ken 062b/10, 062b/11
k.- mek kirek 009a/6
k.- men 150a/9
k.- miş 045a/1
k.- se 150b/2
k.- ti 084b/11, 098a/7, 154b/6, 154b/11
k.- tiler 049b/2, 051b/3, 051b/7, 187b/7
k.- tim 134b/10, 141a/11
k.- tiṅ 189a/8
k.- tük 141b/5
- kiç** geç
k. 146a/8
irte vü k. 084a/10
k.+ ke 036a/7, 175b/8
- kiçe** gece
k. 009b/5, 040a/7, 040b/3, 060b/5, 098a/6, 102a/11, 117b/8, 152b/8
k. kündüz 128b/4, 141a/8
k. kündüzin 003b/10, 068a/9, 077a/2
k.+ niṅ 178a/5
k.+ si 021b/5, 107b/3
yarım k. 042b/2
- kiçik** küçük, ufak
k. 025b/6, 051b/9, 054a/1, 057b/3, 084a/2, 136a/10, 144a/10
k.+ dür 082a/1
k.+ i 089a/2
k.+ rek 146a/10
- kiçür-** 1. geçirmek
k.- dük 003b/3
k.- üp 018a/9
2. bağışlamak, affetmek
k.- düm 029a/10
- kiçürül-** geçirilmek
k.- di 043a/1
- kiçürümlüḡ** bağışlayıcı
k. olmaḡ kirek 061a/6
- kigür-** içeri sokmak, koymak
k.- düṅ 018a/10
- kil-** gelmek
k. 043b/5, 043b/9, 092a/11
k.- di ise 117b/9, 185a/3
k.- di 003b/7, 026a/8, 026a/10, 044a/8, 046a/5, 077a/2, 078b/10, 089a/8, 096a/1, 099a/9, 101b/9, 101b/10, 101b/11, 107a/11, 107b/7, 109b/5, 109b/7, 109b/9, 109b/10, 117b/11, 120b/4, 120b/10, 130a/2, 136a/3, 140b/9, 141a/5, 143a/10, 148b/1, 149b/5, 150a/6, 150a/8,

151a/4, 151b/3, 153b/5, 154b/2,
 157a/10, 158b/4, 159a/4, 162a/5,
 164b/6, 167a/9, 168b/2, 168b/6,
 171a/5, 173b/6, 177b/1, 180b/1,
 180b/2, 183b/7, 189b/10
 haber k.- di 031a/3, 050b/4, 123a/4,
 123a/4, 156b/9, 167a/11
 işi oᅇg k.- di 094b/9
 yügürgüsi k.- di 048b/4
 k.- diler kıılır 152b/3
 k.- diler 031a/3, 070b/3, 073b/9,
 098a/9, 145b/6, 155a/6, 156a/8,
 161a/6, 170a/6, 185a/3
 k.- dim 122a/3
 āvāre kıılırğa k.- dük 189a/4
 çāre kıılırğa k.- dük 189a/4
 k.- e almadılar 153a/6
 k.- e almas boldı 128b/7
 k.- e almayın 094b/2
 k.- e 081b/1
 k.- e-min 144a/7
 k.- e-siz 140b/7
 k.- edür idi 004a/9
 k.- edür irmiş 102b/1
 k.- edür 006b/2, 050b/4, 167b/6
 k.- eli 099a/6, 122b/10, 187a/10
 k.- ey 106b/3
 k.- geç 150b/9, 156b/4
 k.- gen (sf.) 062b/10, 077b/6,
 079b/6, 111b/10, 129b/9, 145a/2,
 151a/3, 168b/9
 k.- geni 189b/6
 k.- genide 081a/3
 k.- genimizni 187a/6
 k.- genin 167a/7
 k.- geniᅇgizni 187b/2
 k.- gey 039a/9, 145b/4, 186a/4
 k.- güçi 105a/7, 109b/11
 k.- günçe 048b/8, 183b/8, 185b/6
 k.- güsi yok 185a/9
 k.- güsi 015a/7
 k.- güsidür 102a/6
 k.- iben 005a/2, 031a/5, 041b/4,
 073a/8, 078a/3, 080a/2, 085b/9,
 094b/1, 096b/3, 097a/10, 166a/10
 k.- ibeni 067a/4, 088b/1
 k.- iᅇg 003b/1, 003b/3
 k.- ip barıp 096b/8
 k.- ip boldı 081a/4

k.- ip idi 153b/7
 k.- ip irdiler 084a/3, 088b/3
 k.- ip tüşken 073a/4
 k.- ip tüşti 049a/4, 050b/9, 080b/6
 k.- ip tüştiler 031a/2
 k.- ip tüşüp irdi 031a/9
 k.- ip 001a/8, 005a/8, 006b/5,
 024b/10, 029a/9, 029b/4, 034b/4,
 045b/1, 051a/2, 061b/4, 067b/10,
 070a/9, 072b/9, 076b/8, 078a/6,
 082a/4, 083b/1, 083b/4, 084a/5,
 089a/8, 093b/5, 096b/2, 101b/5,
 107b/10, 115a/5, 183a/11, 185a/8
 oᅇg k.- ip 113b/6, 149a/11
 k.- ip-min 068b/11
 k.- iptür 016a/6, 077b/4, 078b/3
 k.- megenin 129b/9
 k.- mes idi 182b/3
 k.- mes 046b/8, 139a/2
 k.- mes-biz 187b/11
 k.- meseᅇg irdi 190a/2
 k.- mesler 106a/6
 k.- mey 084a/10
 k.- meydür idi 157a/6
 k.- miş irdi 078a/8
 k.- miş 121a/5
 k.- mişide 068b/3
 k.- se 042a/9, 061a/7, 112a/3,
 150b/2, 153a/2, 187a/6
 işi oᅇg k.- se 047a/7
 k.- seᅇgiz 074a/11
 k.- sün 149b/9, 176a/8
 k.- sünler 183b/5
 k.- ür bolsa 047b/6
 k.- ür 076b/5, 080b/7, 089b/3,
 146b/4, 188a/11
 çoᅇg k.- ür 082a/1
 işi oᅇg k.- ür 058a/9
 oᅇg k.- ür 082a/1
 k.- ür-min 156b/10
 k.- ürde 023a/1
 k.- ürge 079a/8
 k.- ürün 092b/6
 k.- ürler irdi 106a/1
 2. tasvir fiili olarak
 çapıp k.- edür idiler 022b/11
 ala k.- di 146b/8, 148b/5
 alıp k.- di 004a/4, 023a/8, 039b/7,
 058a/6, 092a/3-4, 186b/4

atlanıp k.- di 110b/9
 basıp k.- di 095b/1
 çığa k.- di 157a/11
 çıkıp k.- di 005a/3, 091b/7
 isip k.- di 026a/3
 kayıtıp k.- di 155b/1
 mükemmel bolup k.- di 017a/6,
 039b/10
 tüşüp k.- di 079a/2
 yanıp k.- di 047b/2
 yığılıp k.- di 122b/11, 135b/1
 yitip k.- di 004b/6, 073b/6,
 096b/10, 104b/2, 105a/2, 108b/3,
 146a/6, 167b/5
 yürüp k.- di 083b/5
 alıp k.- diler 039b/5
 çıkıp k.- diler 050b/1, 104a/2
 kıılıp k.- diler 152b/3
 yığılıp k.- diler 152b/3
 yürüp k.- diler 060a/6, 188b/2
 yitip k.- geç 124b/11
 yanıp k.- genidin 029a/8
 kıılıp k.- geyler 152b/9
 yığılıp k.- geyler 152b/9
 kaçıp k.- iben 006b/1
 atlana k.- sün 097b/9, 166b/9
 yitişe k.- sün 104b/4
 alıp k.- sünler 146b/7
 çapıp k.- ürinde 004a/10

kilid (Far.) kilit

k. 182a/2
 k.- i der-i genc-i Nu'mānning
 "Numan'ın hazinesinin kapısının
 kilidi" 022a/4
 k.+ in 098a/10

kilim (Far.) kilim

k. kıılır irdi 119a/11

kilimī (Far.) bir kilim

k.+ de 020a/9

kiliş gelme, geliş

k.+ i 157a/11
 k.+ ide boldı 155a/5
 k.+ idin 154b/3
 k.+ in 132a/3

kiltür- getirmek

k.- di 089b/11, 092b/11, 103a/8,
 183a/6
 temşil k.- di 085b/5
 k.- diler 027b/8, 038b/3, 045b/7,
 089b/4, 091a/8, 093b/1, 190b/1
 k.- e kör 078b/1
 k.- eli 153a/1
 k.- eyin 101a/10
 k.- medi 099a/3
 k.- menġ 148b/8
 k.- üben 050b/2, 083b/6
 k.- ünġ 146a/8
 k.- ünġüz 051a/4, 136b/10
 k.- üp 037a/7, 061b/1, 079a/3,
 088b/5, 089a/6, 108b/5, 109b/4,
 168b/7
 k.- ür 045b/10, 047b/4, 057b/4
 2. tasvir fiili olarak
 ala k.- üp 052a/10

kim (1) kim (zahir)

k. 001b/2, 014a/9, 023b/6, 033b/1,
 086b/2, 087b/2, 098b/11, 103a/10,
 106a/9, 111b/4, 114b/8, 122a/6,
 162a/9, 163a/10, 168a/8, 168a/11,
 171a/9, 172a/10, 175a/3, 189b/1,
 her k. 029b/8, 053b/5, 139a/2
 hīç k. 102a/3, 104a/3, 118a/9,
 120a/8, 127b/8, 147b/3
 hīç k.+ din 157a/1
 k.+ dür 021b/10, 065a/9
 k.+ ge 114b/8, 123b/11, 139a/1,
 159a/10
 k. idi 024b/1
 k. irdi 033b/10
 k. irür 110a/11, 110b/3, 121a/3
 k.+ ni 155a/4
 k.+ niġ 154b/11

kim (2) ki (edat) krş. ki

k. 001b/3, 003b/3, 003b/5,
 003b/11, 004a/4, 005b/4, 006a/9,
 006b/2, 006b/9, 009b/3, 010a/11,
 011a/3, 011a/4, 011a/6, 013a/9,
 013a/11, 014a/8, 015b/4, 017a/3,
 019a/3, 021b/2, 022b/4, 023b/7,
 024a/4, 025b/10, 026a/7, 029a/6,
 032a/4, 032a/5, 033b/7, 035a/9,

035a/11, 036a/1, 036a/3, 036a/9,
 036a/11, 037a/10, 038a/2, 039a/3,
 041b/2, 042a/6, 042a/9, 042b/2,
 043a/2, 044a/8, 044b/1, 045a/5,
 045b/10, 046b/4, 047a/11, 047b/10,
 048a/8, 048b/9, 048b/11, 049a/1,
 050b/4, 054b/10, 055a/1, 057b/1,
 058b/4, 060b/8, 062b/1, 065a/8,
 065b/9, 066b/11, 067a/6, 069a/1,
 069a/1, 070a/4, 070b/2, 070b/5,
 071b/5, 077a/7, 077a/8, 078a/6,
 078b/1, 078b/2, 078b/3, 078b/10,
 079a/8, 079b/10, 081a/6, 082a/1,
 082a/8, 082a/11, 082b/6, 083a/7,
 085a/7, 086a/8, 086b/9, 087a/7,
 088b/11, 089a/3, 089b/3, 090b/6,
 091a/10, 097a/6, 097a/11, 097b/1,
 097b/3, 097b/9, 098a/1, 099a/1,
 100a/4, 100b/8, 101a/5, 101a/11,
 101b/9, 101b/11, 102a/4, 102b/5,
 102b/7, 102b/8, 103a/6, 103a/10,
 104b/2, 104b/3, 105a/2, 105b/6,
 105b/6, 105b/7, 106a/3, 106a/4,
 106a/8, 106a/8, 107a/7, 107b/10,
 108a/2, 108b/4, 109a/1, 109a/5,
 110a/2, 110a/7, 110b/10, 110b/11,
 111b/1, 111b/7, 111b/8, 112a/3,
 112a/5, 113a/1, 113a/7, 114a/4,
 114b/11, 117a/4, 117b/4, 117b/5,
 117b/7, 117b/11, 118a/2, 118b/2,
 118b/3, 118b/5, 119a/2, 119a/6,
 120a/4, 120a/8, 121a/4, 121a/6,
 121b/1, 121b/4, 122a/7, 122a/9,
 122a/11, 122b/3, 122b/10, 123a/5,
 123b/5, 123b/7, 123b/10, 123b/11,
 124a/4, 125a/1, 125b/3, 126b/4,
 127b/5, 128a/7, 128b/1, 128b/2,
 128b/9, 129a/1, 129a/11, 129b/2,
 130b/1, 131a/6, 131b/6, 133b/6,
 134a/1, 134a/2, 134a/10, 135b/11,
 136a/1, 136a/3, 136a/4, 137a/5,
 137a/10, 138a/8, 138b/3, 138b/3,
 138b/5, 138b/6, 139a/1, 139a/3,
 139a/5, 139a/8, 139a/9, 139b/9,
 139b/9, 139b/10, 140b/7, 140b/9,
 141a/7, 141a/10, 141b/3, 141b/11,
 142a/5, 142b/6, 142b/11, 143a/8,
 143b/8, 143b/9, 144b/11, 145a/5,
 145a/7, 146b/7, 147b/11, 148a/2,

148a/6, 148a/8, 148b/2, 150a/4,
 150a/5, 150a/8, 150b/1, 150b/4,
 150b/11, 151a/1, 151b/10, 152b/4,
 153a/10, 155a/4, 155b/2, 156b/1,
 156b/9, 157a/3, 157b/11, 158b/3,
 159a/10, 161a/7, 161b/2, 161b/10,
 162a/5, 162b/10, 163a/2, 163a/7,
 164a/10, 165b/11, 166a/6, 166a/11,
 166b/1, 166b/3, 166b/9, 167a/4,
 167b/1, 167b/4, 168a/5, 170a/7,
 170b/2, 170b/10, 171a/5, 171b/10,
 172a/2, 172a/7, 173a/10, 175a/7,
 175b/8, 176a/8, 176b/1, 177a/4,
 177b/1, 177b/10, 178a/7, 178b/9,
 180a/5, 181a/6, 181b/5, 181b/9,
 182a/1, 182a/9, 183a/1, 185a/5,
 185b/2, 186b/5, 187a/1, 187a/4,
 187a/6, 187b/9, 188b/5, 189a/2,
 189a/6, 189a/11, 189b/4, 190b/7
 andak k. 128b/4
 eyle k. 111a/6
 her ne k. 120b/1, 120b/1
 kayda k. 057a/4, 099a/4, 114a/11
 ne k. 026b/1, 049b/1, 061b/3,
 089b/10, 090b/1
 ni k. 065a/2
 nice k. 055b/2, 059a/11, 059b/11,
 132a/5, 153a/5
 nicuk k. 016b/2, 020a/7, 023b/3,
 025a/5, 046b/10, 054a/2, 064b/4,
 089a/7, 096a/11
 nidin k. 072a/10
 niteg k. 126b/2, 130a/7, 158b/10
 kayda k. bolsa 188a/9
 nicuk k. kılur bolsang 082a/9

kime gemi

k. 051a/4, 190b/1, 190b/3, 190b/5,
 190b/8
 k. boldı 049b/1
 k.+ ge 051a/5, 151a/5, 190b/7,
 190b/8
 k.+ ler 190a/8
 k.+ lerni 151a/5
 k.+ si 175b/3
 k.+ sini 175b/6

kimeci gemici

k.+ ler 190b/1

- kimerse** kimse
k. 059a/10
- kīmyā (Ar.)** kimya
k. 062b/6
hāsiyyet-i k. 012b/5
k.- yı vücūd 059a/3
- kīn (Far.)** gizli düşmanlık, kin
k. bağlaban "kin tutup" 066b/11
k. tutubanı "kin tutup" 026b/8
der-kār-ı k. ü 'itāb 081a/11
- kin** arka
k.+ ide 141a/10
- kīne (Far.)** gizli düşmanlık, kin
k.+ din 059b/1, 062b/8
k.+ niṅ 080a/1
- kīnedār (Far.)** kindar
k. olmuş idi 035a/11
- kīngeş** karşılıklı görüşüp anlaşma, istişare
k. 046b/2, 046b/3, 046b/10, 109a/7
k. eylediler 085b/7
k. ittiler 092a/5
k. kılğanı 139a/7
k.+ leri 128a/4
- kīngeş-** danışmak, istişare etmek
k.- ip 089a/2, 095b/2, 111b/5, 153b/4
k.- mey 049a/7, 096a/9
- kīngeşçi** danışman
k. 157a/2
- kir-** girmek, dahil olmak
k. 096a/11
k.- di 079b/2, 088b/2, 089a/8, 108b/11, 124a/6, 132a/5, 148a/6, 159a/3, 159a/10, 162b/1, 162b/8, 168a/6, 171b/1, 171b/8
k.- diler 027b/4, 128b/4, 160a/1, 169a/1, 175a/4
k.- dim irse 143a/9
- k.- er 058a/7
k.- er-siz mü 037a/10
k.- gen (sf.) 010b/1, 117a/7
kanığa k.- geyler 186b/10
k.- iben 050b/1
k.- inṅ 083b/10
k.- ip irdi 049a/5
k.- ip irdiler 007a/11
k.- ip 001a/4, 015a/3, 017a/5, 018b/4, 028b/2, 030a/1, 031b/8, 051a/5, 054a/7, 094b/10, 100b/11, 124b/8
k.- ip bardı 051b/7,
k.- ir 050b/5
k.- medi 140b/5, 185b/11
sözüme k.- medinṅ 089b/6-7
k.- medük 034b/9
k.- miş 151b/10
k.- mişi 083b/11
k.- se 053a/4, 102a/5
k.- ür 134b/7
- kiraht** uyuşuk, bilinçsiz, (mec.) ölü
k. kılıp 073a/9
- kirçik ?**
k.+ ler 061a/4
- kirek** 1. gerek, lazım
k. 009b/10, 032a/2, 032b/8, 041b/6, 053a/6, 055a/3, 055a/3, 055a/6, 056b/2, 056b/2, 058a/10, 077a/7, 131a/6
k. bolsa 030a/11, 059a/10, 062b/5, 141b/11, 142a/8
k.+ dür 047a/4, 053a/6
k. irdi 059a/8
k.+ mes 002b/6-7
2. gereklilik çekimi
-mağ/-mek k. 008b/3, 008b/3, 009a/6, 009a/6, 031b/9, 031b/9, 061a/6, 073a/1
-sa/-se k. 059b/5, 059b/9, 087b/4, 138a/11
- kirek-** gerekmek
k.- mes 118b/3
- kirgüz-** girdirmek, sokmak

- k.- üp 034b/3
- kirim (Far.)** böcek
k.+ i 025b/6
- kiriş-** girişmek
k.- ti 167b/11
- kirişme** naz, cilve
k. 028b/4
- Kirmānī** Kirman'a ait
zīlūçe-i K. 112b/6
- kirpig** kirpik
k.+ in 067b/2
- kis-** kesmek, koparmak
k. 049b/8
k.- e 029b/5
k.- er 033b/6, 051b/6, 137b/2
yolnı k.- er 048b/7
k.- ey 184b/1
k.- iben 015a/1, 018a/7
k.- ildi 057b/8
k.- ip 002b/6-7, 008a/1, 033a/3,
033a/4, 055a/7, 066a/6, 112a/5,
175a/9
k.- mes idi 052a/8
sözin k.- tiler 081b/7
- kisil-** kesilmek
k.- sün 065b/9
k.- ür 168a/9
- kışış-** kesişmek, birbirini kesmek
k.- inġ 031b/7
k.- mektür 007a/4
- kiskülüş** birbirini kesme işi
k. 042a/7
- kisten** gürz şeklinde bir savaş aleti
k. 033a/3, 041b/10, 109a/1
k.+ ler 129a/2
- kistür-** kestirmek
k.- üp 148b/6
- kiş** samur
k. idi 024b/2
k. ile kunduzdın 097a/7, 166a/7
- kīş (Far.)** din, mezhep
k.+ ler irür 025a/5
- kīş (Far.)** ok muhafazası, okluk
k. 132b/7
- kişi** kişi, insan
k. 001b/2, 003b/3, 004a/9, 004a/11,
005a/4, 005b/6, 006b/2, 007a/5,
007a/7-9, 008b/4, 011b/2, 012a/1,
013a/2, 013a/11, 013b/11, 014a/3,
015a/11, 022b/11, 025a/1, 030a/3-4,
031a/5, 031a/7, 035a/7, 036a/2,
038a/10, 047b/1, 049b/6, 050a/7,
050a/10, 052a/11, 062b/1, 067a/9,
068b/9, 073a/4, 077a/7, 077b/5,
077b/8, 078b/1, 079b/1, 080b/7,
081a/4, 082a/5, 082a/6, 082b/11,
083b/5, 083b/9, 083b/11, 085b/11,
088b/2, 089a/6, 092b/4, 094b/9,
096a/8, 096b/1, 096b/2, 096b/7,
104a/1, 106b/1, 108b/11, 109b/10,
116b/9, 117a/1, 120a/11, 122a/11,
126b/5, 129b/10, 132b/8, 134b/7,
145b/11, 149a/4, 153a/2, 154a/11,
156b/1, 157a/6, 161b/2, 161b/5,
162b/8, 168a/11, 168b/2, 170a/9,
170b/2, 170b/5, 171b/8, 175a/6,
175a/8, 178b/9, 179a/2, 180b/2,
181b/9, 182b/3, 185b/6, 186b/4,
187b/4, 188a/4
k. başığa "kişi başına" 125a/9,
hīç k. 097b/3, 161a/9, 166b/3
k.+ de 132a/11
k.+ din 180b/2
k.+ ge 022a/2, 049a/7, 051b/5,
073b/11, 074b/6, 114a/3, 138b/9,
138b/11, 160a/11, 168a/10, 169a/11
k. kıldı 039b/4
k.+ ler imiş 115a/2
k.+ ler 115a/1, 115b/7, 163a/7,
172a/7, 181a/1, 185b/2
k.+ ler+turur 089b/3
k.+ lerge 146b/6
k.+ leri 046b/3, 085b/1

k.+ lerni 083b/6
 k.+ lerniṅ 001a/4
 k.+ mizniṅ 152b/11
 k.+ ni 002b/6-7, 005a/1, 008a/1,
 010b/9, 013b/2, 015a/4, 041a/4,
 077a/1, 087a/10, 087b/5, 103b/2,
 117a/8, 168b/11, 175b/8
 k.+ niṅ 008b/7, 034a/8, 046a/2,
 074a/11, 084a/6, 133b/2, 152b/1,
 188b/9
 k.+ si idi 023a/1
 k.+ si irdiler 175a/4
 k.+ si 041a/9, 079b/6, 085b/9,
 120a/3, 129b/11, 182a/1
 k.+ sin 013a/10, 013b/4, 015a/1,
 092b/6, 094b/10, 096a/7, 109b/6,
 187b/8
 k.+ sini 092b/10, 129b/9

kişver (Far.) ülke, yurt

k. 038a/3, 065b/3, 148b/9, 156a/7
 k.- i mülklerin 153a/9
 k.+ de 003b/4
 k.+ din 156a/3, 109a/9, 188a/6
 k.+ i 187b/10
 k.+ idin 104a/11
 k.+ ige 121b/1, 155b/1, 187a/5
 k.+ in 022b/5
 k.+ inṅizni 141b/6
 k.+ ni 029a/9, 184b/11

kişver-güşā (Far.) fatih

k.-yı cihān "cihan fatihi" 073b/3

kit- 1. gitmek

k.- erinde 093b/5
 k.- geli 019a/2, 034b/3
 k.- iben 117a/11
 k.- ip 047b/5, 145a/8
 qarārı k.- ip 017a/7
 özümdin k.- ip 018b/9
 k.- ken 168b/8
 k.- kendür 145a/1
 k.- kendürler 146a/2
 k.- keni 098a/11
 k.- kenler 145a/8
 k.- kenleri 144b/8
 k.- keyler 143b/10
 k.- megen 019b/7

k.- mes 105b/8
 k.- sün 122a/2
 k.- sünler 142a/3
 k.- ti 051b/7, 084a/6, 097b/5,
 131b/11, 166b/5
 k.- tiler 025b/1, 040b/11, 045a/2,
 049a/3
 2. tasvir fiili olarak
 akip k.- ti 007a/5
 alıp k.- ti 057b/3, 069a/9
 alıp k.- tiler 067a/8
 çıkıp k.- ti 089b/9
 uçup k.- tiler 057b/2
 yamıp k.- tiler 094b/5

kitāb (Ar.) kitap

k. 072a/5

kiter- gidermek

k.- ip irdi 132b/5
 k.- ip 120b/3
 k.- ür 137b/3

kitür- getirmek

k.- di 004a/6, 015b/6, 041b/2,
 041b/3, 044b/5, 055b/1, 057b/5,
 058a/2, 080b/9
 k.- diler 025b/9, 083b/3, 092a/1,
 146b/8
 k.- dūṅ 009b/4, 018a/10
 k.- geç 134b/5
 k.- gen 047b/3
 k.- geni 003b/11
 k.- mediler 086a/1
 k.- miş idi 035a/8
 k.- übeni 072b/8
 k.- ünṅ 069a/5
 k.- üp 079b/6, 095b/1

kivür- içeriye sokmak

kolğa k.- ünṅ 116b/4
 kolğa k.- ünṅiz 099a/5
 kolğa k.- üp 099a/8

kiy- giymek

k.- di 130b/6, 130b/9, 131a/7,
 131b/6, 158a/8
 k.- er 065a/7
 k.- ip tursa 032b/3

- k.- ip 097a/7, 166a/7
k.- sün 074a/3
- kiydür-** giydirmek
k.- di 131a/9
- kiyik** geyik
k. 062a/10, 083a/6
- kiyin** geri, arka
k. 023a/7, 033a/10, 042b/4
k. kılsa 053b/3
- kiyin-** giyinmek
k.- di 158a/1
k.- diler 158a/3
- kiz-** gezmek, dolaşmak
k.- gey idi 018b/4
k.- ip 051b/4
- kiz** keçe, çul
k. 162a/2, 171a/2
k.+ ininġ 162a/2, 171a/2
- kizle-** gizlemek, saklamak
k.- ben 051b/11
k.- r irdim 107b/5
- kizlen-** gizlenmek
k.- diġ 043b/3
- ko-** koymak
k. 006a/4, 032b/3
- kol-** istemek, rica etmek
k.- ġumdur 178a/7
k.- up 007a/1
- kol (1)** el, kol
k. 031b/9, 042a/10, 058a/11, 094a/11, 110b/8, 116b/4, 145a/11, 188a/2
k.+ ġa kivürünġiz “ele geçiriniz” 099a/5
k.+ ġa kivürünġ 116b/4
k.+ ġa kivürüp 099a/8
k.+ ġa alalı “ele geçirelim” 140a/4
k.+ ġa aldı “ele geçirdi” 103b/2
- k.+ ġa aldılar 148b/5
k.+ ġa alur-biz 141b/6, 141b/6
k.+ ı yağlık idi “hünerliydi” 077b/1,
k.+ ı 106b/9, 111a/3, 113b/6, 113b/6
k.+ ıda 177b/6
k.+ ıdadur 103a/10
k.+ ıġa tüşti “eline düştü” 140b/4, 152b/2
k.+ ıġa tüştüm irse 143a/9
k.+ ıġa tüşürüp 104b/1
k.+ ıġa 131a/2, 142b/2
k.+ ın 122a/2
k.+ ını 120a/10
k.+ ları 110a/3
k.+ nı 146a/3
k. sunup 097b/4, 166b/4
k.+ umda bolsa 093b/10
k.+ umġa 102a/5
k.+ umızge alıp 188a/10
k.+ unġuzge tüşer olġay 176a/6
- kol (2) (Moġ.)** saf, alay
üç k. boluban 015a/9
k.+ da 145b/7
bir k.+ da idi 117b/9
k.+ daġılar 117a/6
k.+ ġa 041b/4, 129b/8
k.+ ı 129a/7, 130b/2
k.+ ıda 129b/2, 129b/4, 131b/10, 162a/4, 171a/4, 181b/9, 182a/8, 182b/1, 183a/2
k.+ ıdaġı 117a/3
k.+ ıdın 177b/10, 177b/11
k.+ ıġa 109a/5, 121b/9, 132a/8, 182b/3
k.+ ını 110b/2, 132a/6
k.+ ınıġ 181b/10, 181b/11
k.+ larda 188b/8
- kolay** zahmetsiz, kolay
k. 068b/2
- kolada-** kollamak, himaye etmek
k.- ban 002b/5
k.- ġan 065a/9
k.- p 081b/5
- koladaş** arkadaş, dost

- ķ. irür 041b/8
- ķolluđ** kola geçirilen bir tür zırh
ķ.+ ını 131a/2
ķ.+ lar 131a/4
- ķon-** konmak, konaklamak
ķ.- sunlar 161b/2, 170b/2
ķ.- up 103a/1, 103b/3, 145b/8
- ķonđarıl-** yerinden kımlıdatıldı, hareket ettirildi
ķ.- dı 054a/9
- ķonuş** konma, inme
ķ. 105b/9
- ķop-** kopmak, ayağa kalkmak
ķ.- ar 050a/2
ķ.- tı 007a/3, 054a/6, 054b/2, 094a/7, 097a/11, 166a/11, 177b/11
ķ.- tı 063a/1
ķ.- up 143a/10
- ķopar-** koparmak, kaldırmak
ķ. 056b/11
ķ.- dı 015a/2, 039b/3
ķ.- ur 051b/6
- ķork-** korkmak
ķ. 009a/1
- ķorkuđ** korku
ķ.+ lardın 076a/5
- ķorkunç** korkunç
ķ. 109a/10
ķ.+ ı 054b/9
ķ.+ ıdındur 082b/7
- ķorkuş-** birlikte korkmak
ķ.- up 079b/5
- ķorkut-** korkutmak
ķ.- uban 160b/2, 169b/2
- ķoru-** korumak, kollamak
ķ.- r 042a/1
- ķoruk** koru, bağ
ķ.+ ķa 046a/11
- ķoş (1)** çift, saban; yük
ķ. 041a/7
ķ.+ ı 050b/10
ķ.+ ıda 162a/3, 171a/3
ķ.+ larıngızını 177a/5
- ķoş (2)** ev, çiftlik
ķ.+ ı 018a/8
ķ.+ lar 160b/1, 169b/1
- ķoş-** katmak, koşmak
ķ.- tı 110a/6, 110a/9, 123a/9
ķ.- uban 128b/2
ķ.- up 041a/4, 053b/2, 104b/9, 145b/9
- ķoşul-** katılmak, eklenmek, karışmak
ķ. 092a/11
ķ.- dı 094b/1, 128a/6, 131b/4, 131b/7, 133b/5
ķ.- dılar 041b/4
ķ.- ğanı 149b/11
ķ.- ğay 110a/10
ķ.- ķan 096b/2
ķ.- ubanı 026b/7
ķ.- up ķalıp irdiler 015b/4
ķ.- up 013b/8, 020b/4, 072b/11, 083b/4, 084b/9
- ķov-** kovmak
ķ.- ar 016b/3
- ķovla-** kovalamak, uzaklaştırmak
ķ.- banı 041b/2
- ķoy-** koymak, bırakmak
ķ. 011a/10, 011b/9, 056b/5, 085b/1, 135a/5
ķ.- a birmek 026b/3
başını ķ.- alı 144b/1
ķ.- alıng 059b/10
ķ.- ar 087a/2, 087a/3
başını ķ.- ar 058b/6,
ķ.- dı 015b/9, 056a/2, 097b/2, 153b/4, 166b/2

yüz kı- dı 092b/4
kı- dılar 060b/11, 126b/1, 141a/1
başını kı- dılar 027a/11
kı- ğalı 057b/6
kı- ğandurlar 178b/6
kı- ğaylar 111b/7
kı- ı 163a/2, 172a/2
kı- ma 002b/3, 029a/5
kı- madı 024a/9, 034b/3
kı- mağan 029a/4
'aciz kı- mas-biz 189b/2
kı- masa 087b/6
kı- may 146a/8
kı- mayın 025b/7
kı- sa 011b/11, 032a/1, 055a/6
yolıda başlar kı- uban 182a/8
kı- uñg 080a/7
kı- uñguz 009b/8, 140a/2
kı- up 012a/7, 012b/10, 026a/2,
029b/11, 032b/10, 039b/3, 042b/10,
045b/3, 057a/2, 073a/11, 087a/4,
111a/2, 125b/9
baş kı- up 111a/2,
başın kı- up 046b/3

kıoy koyun
kı. 030a/3-4, 038a/9, 097a/6,
120b/9, 166a/6, 168b/1, 168b/4
kı.+ dın 042b/7, 152b/1
kı.+ ı 099a/4
kı.+ lar 061a/3
kı.+ ma

kıoydur- koydurmak
kı.- mağan 087b/8
kı.- masa 087b/5

kıoyı aşığı
kı. 025b/5, 026a/4, 129a/2
kı.+ dın 043a/1
kı. irdi 119b/4

kıoyun (1) koyun
kı. 048a/9

kıoyun (2) göğüs, koyun
kı.+ ın (kıoyun) 119b/3

kıozgılan gürültü, patırtı

kı. 161b/4, 170b/4

köç- göçmek, yer değıştirmek
kı.- er-biz 177b/2
kı.- kil 077a/1
kı.- ti 112b/7
kı.- üben 031a/2, 161b/3, 170b/3
kı.- üñg 047b/10
kı.- üp 048a/1, 050b/9, 051a/1,
100a/7, 161b/2, 170b/2

köç göç
kı. 149a/8
kıöç-ber-köç "göçten göçe" 89b/6-7
kı.+ i 153a/4
kı. iterdin 154a/6
kı.+ ler 149a/6, 154a/3
kı.+ leri 153b/5
kı.+ lerni 153a/1

köçür- göç ettirmek
kı.- üp 039b/7, 089a/11, 089b/5

köger- yeşermek
kı.- se kirek 059b/9

kögüs göğüs
kı.+ din 076a/9
kı.+ idin (kögsidein) 057b/7
kı.+ lerde 054b/7
kı.+ leri 083a/1
kı.+ ni 031b/8

kök (1) gök, gökyüzü
kı. 111a/6, 128a/8, 133b/5
kı.+ ke 033b/4, 057a/2, 130a/9,
131b/11, 131b/11
kı.+ te 005b/2

kök (2) kök
kı.+ ini 099a/5

kök (3) gök rengi, mavi
kı. 087a/2, 131a/9

kökeldaş (Moğ.) süt kardeş kış. kökeltaş
kı. 082a/9
kı.+ ı 023b/2

kökeltaş (Moğ.) süt kardeş krş. kökeldaş
k. 181b/3, 181b/5

kökrek göğüs, bağır, ciğer
k.+ in 036b/9, 085b/3
k.+indeki 006a/2
k.+ lerin 033a/4

kömek yardım
k. 077a/2
k.+ i 092b/7, 109b/2
k.+ idin 130a/2
k. kılnıngız 013b/2

kömür- kemirmek
k.- üp 056b/10

kön- gömülmek
k.- ür 051a/6

köndür- doğrultmak, süzeltmek
k.- meyin 026b/3
k.- üp 002b/3

könglek gömlek
k. 113a/10

köngül gönül
k. 001b/6, 017b/10, 018a/8, 018b/1,
018b/11, 019a/6, 026a/3, 028b/5,
033a/5, 037b/11, 040b/2, 056b/6,
059b/9, 060a/2, 060a/8, 065a/6,
065a/11, 067b/4, 080a/9, 156a/4
k. birdi 053a/9
k.+ de 012a/4, 061b/6
k.+ deki 016b/5
k.+ din 068b/6, 097a/1, 112b/7,
166a/1
k.+ ge 048a/11
k.+ i tok (köngli tok) 081b/9
k.+ i (köngli) 019b/5, 021b/8,
027a/8, 028b/8, 048b/10, 050a/5,
055b/8, 077b/8, 110b/8, 115b/10,
124a/8, 153b/4, 156b/3, 164b/10,
173b/10
k.+ ide (könglide) 083a/2, 111b/1,
113a/4, 115b/8, 121b/10, 125a/3,
131a/5, 134a/7, 179b/3
k.+ ideki (könglideki) 134a/6

k.+ idin (könglidin) 019b/7, 052a/3,
144b/5

k.+ idür (könglidür) 078a/11
k.+ ige (könglige) 026a/1, 110a/1,
123a/7, 130b/10

k.+ in (könglin) aldı 177a/8
k.+ inde (könglinde) 026b/8
k.+ ini (könglini) 036b/9, 076b/6,
098b/7, 113b/11, 156a/10, 158b/9

k.+ ining (könglining) 042b/1

k.+ lerde olur 076b/5

k.+ lerdeki 067b/10

k.+ lerdin 132b/5

k.+ lerge 032a/11, 062b/9

k.+ leri 038a/1

k.+ leride 027b/10

k.+ lerini 058a/5, 062a/9

k.+ lerining 025b/7

k.+ lerni 050b/11, 059b/1

k.+ ni 001a/4, 043b/11

k.+ ning 102a/9

k. tok irdi 165b/9, 174b/9

k. tok idi 112b/10

k.+ üm (könglüm) 017b/7, 040a/6,
040a/11, 107a/10, 107b/1, 107b/2,
157a/1, 165b/3, 174b/3, 184a/7,
k.+ üm (könglüm) toktur 157a/1,
186b/2

k.+ ümde (könglümde) 061a/5

k.+ ümi (könglümi) 002b/2

k.+ ümiz (könglümüz) 081a/7,
081a/9

k.+ ümizni (könglümüzni) 190a/7

k.+ ümni (könglümni) 028b/4

k.+ üng (könglüng) 046b/6

k.+ ünde (könglünde) 016b/7

k.+ üni (könglüni) 189b/4

köngüllüg gönüllü

k. 058a/8

k. idiler 097a/1, 166a/1

köp çok

k. 001b/2, 004b/2, 005a/10, 006a/5,
006b/1, 010a/10, 010a/11, 012b/8,
015a/4, 038b/7, 043a/7, 045b/1,
049b/10, 058b/5, 059b/4, 062b/10,
079a/3, 079a/4, 080b/7, 083b/6,
084a/11, 085b/1, 086a/2, 092a/10,

- 094a/11, 094b/10, 097a/7, 099a/2,
104a/1, 104a/6, 109b/3, 112b/8,
115a/5, 116a/6, 116b/3, 117b/9,
125a/7, 128a/10, 132b/6, 138a/6,
140a/7, 140b/6, 145b/11, 148a/7,
148b/10, 155a/5, 157b/9, 166a/7,
177a/4, 178b/10, 181a/3, 184b/4
k. boldı 047a/4
k. bolğay 011a/2
k.+ dūr 026b/1
k.+ i 118b/7, 130a/5, 130a/6,
152b/11, 155a/5, 180a/5, 180b/3,
190b/7
k. idi 152a/8, 180b/5, 180b/8,
180b/9, 181a/5, 182a/8
k.+ in kılur irdi 082b/3
k.+ in 084a/6
k.+ ini 080b/10
k.+ ining 113a/5
k. irdi 042b/9, 128a/9
k. kılıp 079a/1
k. olur 138a/10
k.+ tür 043a/6
k.+ üngüzni 080a/8
- köp-** şişmek
k.- üp yatur 030a/6
- köpel-** çoğalmak, artmak
k.- mesdin 085b/10
- köplüg** çokluk, bolluk
k.+ ige 086a/1
- köprek** daha çok
k. 100a/6, 124a/4
k.+ i 113a/5, 113b/5, 114a/6,
114a/7, 114a/9, 120a/6, 125b/7
- köprü** köprü krş. köprüğ
k. 125b/6
k.+ ge 125b/7
- köprüğ** köprü krş. köprü
k.+ din 041b/1
- kör-** görmek
k. 001a/9, 009b/1, 021a/7, 021a/9,
065b/10
- k.- di 005a/9, 033b/1, 044b/5,
050b/2, 083a/11, 090b/6, 100a/2,
101b/2, 118a/5, 120b/6, 124b/9,
129b/9, 132a/3, 145b/3, 148a/11,
156a/9, 156b/4, 157b/10, 175a/3,
178a/5, 183a/6
münāsib k.- di 103a/8, 124b/8
k.- diler 014a/2, 052b/7, 111b/6,
114a/4, 127b/6, 132b/9, 151b/2,
152a/9, 162b/11, 171b/11, 177b/4,
190b/1
ziyān k.- diler 084a/11
k.- dük 060b/4, 144b/2
k.- düm 043a/11
k.- e almadılar 163a/9, 172a/9
k.- e almasa 163a/10, 163a/10,
172a/10, 172a/10
k.- e almasığdın 186b/9
k.- e 168b/6
k.- e bilmey 065b/10
k.- eli 098a/3, 102b/2, 144b/3,
168a/5
k.- eling 031a/10, 153a/2
k.- er 006b/5, 018a/4, 043a/4,
065a/5
k.- er (sf.) 063a/6, 064a/5
k.- erge 100a/2
k.- geç 123b/10, 134b/5, 161b/9,
163a/6, 170b/9, 172a/6, 175a/11
k.- geli 101b/9
k.- gen 041b/11, 109b/11, 182b/9
k.- güçi 056b/4
k.- günçe 107a/3
k.- medi 049a/11, 098a/7, 118a/9
k.- mediler 125a/10
k.- meduğ 175b/8
k.- meki birle 156a/5
k.- mekke 179b/8
gezend k.- menğ 012b/8
k.- men 135a/9
k.- mes 002a/3
cüdā k.- mes-biz 189a/9
revā k.- mes-biz 189a/9
k.- mes-min 143b/3
k.- mesün 118a/9, 129a/2
k.- mey 044a/5
k.- meydür 161a/9, 170a/9
k.- meyin 026b/2
revā k.- meyin 039a/11

k.- mişi 043b/7
 k.- se 022a/6, 057a/11, 064a/7
 k.- sem 107b/10
 k.- sün 121b/8, 141a/3
 k.- üben 027b/9, 043a/2, 074a/9,
 119a/9
 k.- übeni 023a/2
 k.- üdügen 057b/9
 k.- üng 006a/2, 008b/7, 009a/11,
 009b/6, 052a/2, 057b/8, 058b/11,
 063a/3, 069a/5, 083a/9, 085a/2,
 090b/7, 095b/7, 158b/3
 k.- üngüz 029b/10, 080b/7, 084b/1,
 090b/11, 093b/6, 107a/7, 139b/9,
 177a/5
 tüş k.- üp irdiler 090b/4
 tüşler k.- üp irdiler 060b/10
 k.- üp 004b/3, 009b/2, 009b/3,
 018a/2, 018a/6, 018b/6, 019a/7,
 024a/8, 026a/1, 026b/10, 027a/10,
 028b/1, 029a/10, 042a/8, 047b/2,
 048b/10, 055b/4, 057a/1, 060b/1,
 079a/4, 079a/6, 079b/5, 084b/8,
 090b/2, 090b/3, 103b/10, 107a/11,
 114a/10, 119a/9, 127a/10, 130b/4,
 157a/11, 158b/1, 186b/9, 189a/3
 k.- üp-biz 135a/5
 k.- üp-min 138a/6
 k.- üptürler 145a/5
 2. tasvir fiili olarak
 ayra k. 001b/11
 kayra k. 001b/11
 kültüre k. 078b/1
 yitküre k. 078b/1

kör kör, gözü görmeyen
 k. bolsun 163a/11, 172a/11

köre göre, nazaran
 k. 072a/2

körege üzerine sürahi ve kadeh konulan
 masa
 k. 119b/4, 165a/4, 174a/4

körgüz- gözükmek, göstermek
 k.- di 047b/9, 053a/2, 056b/10,
 070b/9, 079a/8, 107a/4, 130a/1,
 138b/5, 153b/2, 158a/4, 158a/9

k.- diler 049a/6
 k.- eyin 144b/4
 k.- megen 032a/1
 k.- mesün 047b/6
 k.- se 032a/10
 k.- üp 005a/6, 052b/5, 077a/2,
 165a/5, 174a/5
 k.- ür 041b/9, 058b/4, 071b/5,
 134a/4

körk güzellik
 k. 032a/1
 k.+ i 058b/7

körklü güzel
 k. 037b/7

körset- göstermek
 k.- ip 001a/8, 028b/10
 niyâz k.- ip 165a/8, 174a/8
 k.- ür 086b/1

körün- görünmek
 k.- di 112b/3
 k.- geli 090b/6
 k.- gen (sf.) 124b/3, 124b/4
 k.- güsi yok 064b/1
 k.- medi 056a/4
 k.- mes boldı 175a/5
 k.- mes 054a/8
 k.- üp turuptur 046b/11, 060b/9
 k.- ür 063a/6, 111a/7

körünüş görüşme
 k. 164b/7, 173b/8
 k.+ ke 189b/6

körüş bakış
 k. 052a/3

körüş- görüşmek
 k.- keninin 081b/3
 k.- ti 061b/5
 k.- üp 081b/2, 093b/5, 134b/6,
 143a/11

köşk (Far.) köşk
 k. 053b/6

köter- götürmek, kaldırmak

- k. 021a/7
 k.- e aldı 097b/1, 166b/1
 k.- e aldılar 120b/2
 k.- e almadı 120a/11
 k.- e almağanı 120b/2
 k.- geç 176b/10
 k.- iben 013a/1
 k.- inġ 031b/10
 k.- ip 018b/5, 026b/5, 097b/2,
 166b/2

köteril- götürülmek

- k.- di 069a/9
 k.- se 042a/10

köy- yanmak, tutuşmak

- k.- di 107a/1
 k.- er bolġay 114b/11
 k.- er 116b/9
 k.- gen (sf.) 017b/4
 k.- mey 127b/1
 k.- se 047b/8
 k.- üben 015b/1
 k.- üp 017a/8, 048a/5, 048a/9,
 050a/9

köz göz

- k. 023b/10, 028b/4, 029a/3, 032b/1,
 051b/3, 051b/10, 056b/4, 059a/8,
 064a/5, 064a/11
 k. kadap “bakıp” 033a/9
 k. saldılar “baktılar” 132b/3,
 k. salġay 168a/11,
 k. salmadı 168b/2, 190b/8
 k. salmaġ 114a/8
 k. tutup turdılar “göz dikip
 durdular” 168b/10,
 k. tüşse “baksa” 154b/8,
 k.+ de 027a/11, 087b/10
 k.+ din 177a/11
 k.+ ge 048a/11, 055b/5
 k.+ i 018a/5, 021b/8, 027a/2,
 043b/7, 053a/11, 061b/10, 135a/8,
 163a/11, 172a/11
 k.+ iġe 031b/7, 158a/2
 k.+ idin 021b/5, 027b/11, 052a/3,
 063a/6, 177a/11
 k.+ ige 092a/3-4, 180a/5

- k.+ in 007a/10, 019b/1, 065a/8,
 k.+ in saldı 129b/10
 k.+ indin 017a/9, 066b/2
 k.+ ini 141a/1
 k.+ ininġ 051a/9
 k. ġadap “göz dikip” 084a/4
 k.+ lerde 041a/7
 k.+ leridin 146b/2
 k.+ lerim 028b/11
 k.+ lerimdin 165b/4, 174b/4
 k.+ leriġdin 076a/8
 k.+ üm 018b/1, 040a/10, 068b/1
 k.+ ümġe 143a/2
 k.+ üme 165b/7, 174b/7
 k.+ ümge 068a/8
 k.+ ümnünġ 019a/9
 k.+ ünġ 017b/7, 018a/2

közet- gözetmek

- k.- kil 184a/6

közü ayna

- k. 154b/10

közle- gözlemek

- k.- gen (sf.) 065a/6, 082a/1
 k.- li 059b/9
 k.- mek 020b/10
 k.- mekdin idi 059a/9
 k.- se 064b/1
 k.- sün 098b/11
 k.- sünler 183b/4

közleş- bakışmak

- k.- ip 152b/7

kübān (Far.) vurucular, dövüşçüler

- k.+ mı 076b/11

ķubbe (Ar.) kubbe

- ķ. 052b/11

ķuġ- kucaklamak

- ķ.- up 014a/8

ķuġı- kucaklamak

- k. 058b/5

ķuda (Moġ.) hısıım, akraba

- . 038b/9
 . bolalınġ 095b/3
- udret (Ar.)** gu, kudret
 . bolmadı 168a/10
 .+ i birle 136a/4
 . ıldı 135b/9
- udm (Ar.)** ayak basma
 .+ ı 037a/2, 066b/6
 .+ ındın 080b/6
 .+ unġ +durur 012b/5
 .+ unġ 061a/9
 af-yı .+ unġdur 048b/6
- kh (Far.)** daġ
 k. 111a/2
 k.- ı ġam “dert daġı” 067b/9
 k.- ı af “Kaf daġı” 052b/6, 081b/10
 k. bolsa 063a/9
 k. idi 005a/10
- kh-bur (Far.)** daġı kesen, (mec.) ok
 gul
 asım-ı k. irr 034a/1
- kh** bir daġ
 k. 111a/5
- kh-pre (Far.)** daġ parası
 k.+ ler 054a/9
- kh-sr (Far.)** daġlık yer
 k. 040b/8
 k.+ dın 062a/8
- kh-zr (Far.)** daġlık yer
 k. 025b/4
- ul** kle, kul
 . 038a/10, 044a/6
 . bol 016a/11
 . bolmıam 044b/3
 .+ dur 087a/7, 099b/5
 .+ ı birle 117a/1
 .+ ı 126b/7, 130b/3, 145b/5
 . idiler 109a/6
 .+ ları 012b/4, 022a/1, 045b/6,
 079b/4, 130b/3
- .+ nı 086b/11
- ula** kula
 .+ ın 058a/8
- ulaġ** kulak kr. ula
 . 063a/7
 .+ ınġa 092a/10
 .+ ında 061b/11
 . tutıl “kulak vermek” 086b/5
- ula** kulak kr. ulaġ
 .+ a almay “dinlemez” 116b/8
 .+ nı salmay “kulak asmaz”
 116b/8
 . tut “kulak ver” 075a/3
 . tutsanġız 031b/4
 . tuttu 045a/4, 052b/7
 . tuttılar 188b/1
 . tutunġuz 094a/2
- ulan** yaban eeġi
 . 062a/10
 .+ ġa 083a/6
- ulavuz** kılavuz
 . 050a/3
- ulle (Ar.)** daġ tepesi, doruk
 .- sidin 059b/7
- ullu** kulluk
 . 117a/1
 . ılıbanı 011a/1
 .+ ıdın (ulluġıdın) 071a/7
 .+ ını (ulluġını) 178a/10
 .+ unġuzda-min (ulluġunġuzda-
 min) 039a/1
- um** kum
 . 081b/5
- umrf (Far.)** kumru
 . 105b/3
- unduz** postu kıymetli bir hayvan,
 kunduz
 .+ dın 097a/7, 166a/7

ķur (1) bekçi, muhafız
ķ. 165a/5,
174a/5

ķur (2) kuşak, bağ
ķ.+ in 025a/6

ķur (3) akran, emsal
k. 074a/1, 165a/4, 174a/4

ķur- kurmak
ķ.- dılar 061b/3, 165a/6, 174a/6
ķ.- up 165a/4, 174a/4

kūr (Far.) kör, (mec.) nankör
k.- ı nemek “tuz nankörü” 118a/7

ķurb (Ar.) yakınlık, yakın olma
ķ. 081b/10
ķ.- ı dergāhı “huzuruna yakınlığı”
076a/9
ķ.+ mı 011a/10

ķurbān (Ar.) kurban
ķ.+ ıngız bolalıng 060b/2
ķ.+ larıda 182b/11

ķurgan hisar, kale krş. ğurgan
ķ. 005b/3, 015a/9, 015b/3, 030a/6,
121a/1, 148a/11, 152a/8, 153b/1,
160b/9, 161a/7, 161b/6, 162a/9,
168a/9, 169b/9, 170a/7, 170b/6,
171a/9
ķ.+ da 015b/1, 030a/3-4, 125b/3,
127b/1, 142a/4, 150a/7, 162b/10,
171b/10, 188a/4
ķ.+ dın 105a/2, 142a/2, 154a/7,
156b/3, 162a/10, 171a/10
ķ. +durur 050b/5
ķ.+ ğa 027b/4, 034b/5, 045b/3,
098a/9, 104a/4, 112a/2, 124b/11,
125b/3, 148a/10, 152b/4, 152b/10,
154b/4, 160b/2, 162b/8, 169b/2,
171b/8, 185b/11
ķ.+ ı 104b/6, 153a/1, 185a/6
ķ.+ ıda 006b/7, 042b/4, 081a/3
ķ.+ iğa 006b/6, 041a/6, 083b/2,
088b/2, 151a/11, 152a/6
ķ.+ ımız 026b/1

ķ.+ ını 088b/9, 091b/2
ķ.+ lardın 114b/1
ķ.+ ını 045b/11, 125a/10, 139a/9,
168b/6, 168b/10

ķurret’ül-‘ayn (Ar.) göz nuru
ķ.- ı ‘aynān irür “göz nurunun iki
kaynağı” 061b/10

ķursağ kursak
ķ.+ ındın 023b/5

ķurşak kuşak
ķ. salıp 079b/3

ķuruğ kuru krş. ķuruķ
ķ. 147b/3

ķuruķ kuru krş. ķuruğ
ķ. 118a/6, 119a/9

ķurultay (Moğ.) meclis, toplantı
ķ.+ ıdın 053b/3

ķurut- kurutmak
ķ.- maņg 050a/2

kūs (Far.) kös, büyük davul
k. 005b/4, 045a/1, 053b/9, 158b/4,
162b/4, 171b/4
k.+ ın 052a/11
k.+ ını 121a/2, 144a/11
k.+ ınıng 031b/2
k.+ larını 104a/10

ķuş kuş
ķ. 051a/1, 105a/8, 105b/5, 106b/6,
162b/2, 171b/2, 182b/5
ķ. bolur 105b/9
ķ.+ ınıng 025b/3
ķ.+ lar 106a/1, 160b/7, 169b/7
ķ.+ ları 075b/7, 105a/9
ķ. tilidür 106b/2

kūş (Far.) gayret, çalışma
nesl-i k. 056b/10

ķuşı bir kuş
ķ. 025b/10

kūşış (Far.) çalışma, çabalama
k. 154a/11

ķut kut, talih
ķ. 030a/8-9
ķ.+ ı 014a/8

ķūt (Ar.) gıda, yiyecek
ķ.+ ı+sin 017b/10
ķ.+ ıdur 054b/8

ķūtāh (Far.) kısa
k. irür 064b/4
k. ķılıp 113b/10

ķuṭās (Ar.) boyna takılan bir tür süs
ķ. 118b/4, 131a/10, 179b/5

ķutķar- kurtarmak
başların ķ.- dılar 041a/7
başını ķ.- ğalı 035a/2

ķūtlandur- (Ar.+T) beslemek
ķ.- ur 011b/1

ķutul- kurtulmak
ķ.- dı 114b/8
ķ.- ğanınıṅ 085b/1
ķ.- ğanları 015a/3
ķ.- mağ 001a/10
ķ.- maķ 022b/9
ķ.- mas idi 050a/10
ķ.- may 084a/11
ķ.- sa 187a/11
ķ.- saṅ 016b/10
ķ.- up 183a/1

ķuvan- sevinmek; güvenmek
ķ.- ip 049b/9, 086a/1, 121a/11
ķ.- maṅlar 015a/5

ķuvvet (Ar.) kuvvet, güç
ķ. 055a/2, 058a/3
ķ.+ i 042b/1, 053a/5, 056b/6
ķ.+ ini 037b/11

ķuvvetlen- (Ar.+T) güçlenmek
ķ.- ip 048b/10

ķüy (Far.) semt, köy
şehr ü k. 097a/6, 166a/6
ķ.+ da 018b/1

ķuyayğ bk. ķuyayğ
ķ. 033a/8

ķuyayğ zırh, savaşta giyilen elbise
ķ. 033a/3, 130b/10, 131a/2,
178b/8
ķ.+ ın 130b/11
ķ.+ niṅ 054b/4

ķuyayğ güneş
ķ. 018a/2, 048a/3, 048a/7,
124a/6, 124a/11, 178a/8, 180a/9
ķ.- ı tābān “parlak güneş” 124b/5
ķ.+ dn 160b/11, 169b/11
ķ. irmes 124b/1
ķ. oldur 124b/2

ķuyayğ güneş gibi
ķ. bolur 189b/3

ķuyruğ uyruk
ķ.+ ı 179b/6
ķ.+ ığa 190b/7

ķuyuk kuyu
ķ.+ ğa 127a/6

ķuzāt (Ar.) kadılar
ķ. 037a/6

ķūze (Far.) testi
ķūze ķūze 112b/11
ķ.+ sin 011b/10

ķuzı kuzu
ķ.+ nı 120b/9

ķū korumak, beklemek
k. 081b/10

ķūç güç, kuvvet
k. 115a/8, 183b/5
ķ.+ i 005b/1, 072a/5, 083b/1,
083a/3

k.+ ige 013b/6, 023a/10
k.+ in 023b/1
k.+ leri 183b/7
k.+ ümiz 074b/3

küçlüğ güçlü
k. 098b/9
k. idi 130a/10
k.+ ini 145a/9

küçsiz güçsüz
k. 098b/9

küdüret (Ar.) keder, üzüntü
k. 062a/9

küffār (Ar.) kafirler
k. 078b/1, 184b/1
k. idiler 180a/5

küfr (Ar.) dinsizlik
k. 016a/3, 026b/5, 113b/5
k.+ i 184a/11

küfrān (Ar.) nankörlük, iyilik bilmeme
k. 140a/8

kükre- kükremek
k.- p turuṅg 053a/11

kükreş- karşılıklı kükremek
k.- ip 027b/5

kükret- kükretmek
k.- ip 045a/1

kül- gülmek
k.- üp 165b/5, 174b/5

külhan (Far.) külhan
k. imestür 184a/4
k. kıldılar 127a/11

külhanī (Far.) külhana ait
k. 001b/9

küll (Ar.) bütün, hep
cüz' ü k. 031b/4

kümüş gümüş
k.+ in 148a/1

kün 1. güneş
k. 180a/9,
k. irdi 006b/7
2. gün
k. 004b/9, 005a/2, 010a/9, 029a/9,
029b/1, 029b/4, 041b/6, 047b/4,
048a/2, 053b/3, 062a/10, 064a/4,
078b/3, 078b/7, 084b/9, 087b/1,
096b/3, 099a/7, 104a/5, 108a/11,
144a/5, 147b/7, 149a/11, 150a/7,
151a/8, 154a/6, 154a/6, 154b/8,
157b/9, 180b/1, 188b/9
bu k. 006a/8, 042a/9, 047a/1,
053a/10, 078b/9, 140a/3
k.+ de 058a/11, 084a/5, 084b/6,
085b/10, 123a/2, 175a/7
k.+ din künge 079a/5
kündin k.+ ge 079a/5
k.+ i 042a/7, 058a/7, 071b/5,
071b/8, 098a/5, 122a/8
k.+ ler 057b/11
3. gündüz, aydınlık krş. gündüz
k. 098a/5, 107b/11, 184a/6
tün ü k. 072a/5, 086b/2, 098a/5
k. ortasında “öğleyin” 056a/3

küncārā (Far.) yağı alınan bitkilerin posası
k.+ dn 034b/8

kündeleṅ (Moğ.) eğri, kıvrımlı
k. 057b/9

kündüz gündüz
k. 098a/6
kiçe k. 128b/4, 141a/8
kiçe vü k. 152b/8
kiçe k.+ in 003b/10, 068a/9, 077a/2

küneh bir şeyin aslı, özü, gerçeği
k.+ ige 021b/7

künlük günlük
k. 180b/1, 188b/5
k.+ de 050a/6

küp küp

- k. 030a/6
k.+ iğe 009a/11
- küps**er tulum
k. 190b/10
sal u k.+ ni 051b/2
- kürde** bir tür silah, ince kılıç
k. 056a/11
- kürdedār** kürde tutan
k. 034a/2
- küşād** (Far.) açma; fetih, zafer
k. 036a/8, 077a/8, 121b/9
k. eyleben 032a/2
k. itsenġ 006a/1
- küşte** (Far.) ceset
k.+ ler 057b/9
- küjev** damat, güveyi
k. boldı 095b/4
k. bolsa 038b/8
k. boluban 095b/6
k.+ ini 164a/11, 173a/11
k. kıldı 023a/6
k. olġay 144a/2
-
- L**
- lāf** (Far.) konuşma, söz
l. 041b/5, 054a/5, 179a/1
l. atkandır 183a/11
l. boldı 059a/7
l.+ m ur 058b/5
l.+ ları 183b/1
l. urar bolsalar 052a/9
- laġ** cayır cayır anlamına gelen yansıma bir sözcük
l. l. 048a/7
- lā-ħavl** (Ar.) “kudret Allah’tandır” anlamına gelen sabır sözü
l. itip 075b/1
- lā-ħavle** (Ar.) “kudret Allah’tandır” anlamına gelen sabır sözü
- l. 008b/3
- lahza** (Ar.) an, zaman
l. 001b/8, 107a/3
- la’in** (Ar.) lanetlenmiş
l.+ ni 163a/6, 172a/6
- laķab** (Ar.) lakap
l. 012a/5, 044a/9
l.+ ı 024a/4
l.+ ım 150a/2
- la’l** (Ar.) lal, kırmızı renkli değerli bir taş
l. 017b/10, 018b/1, 060a/10, 068a/5
l.- i Bedahş “Bedahşan lali” 031b/6
l.- i Bedahşān “Bedahşan lali” 027a/8, 112b/2
l.- i ciger-gün bolup “kırmızı renkli lal olup” 054b/4
l.- i lebiniġ 040a/10
l.+ idin 066b/3
l.+ in 028b/10
mey-i l.+ niġ “şarabının” 068a/10
- lāl** (Ar.) dilsiz
l. 071b/8
l. irür 015b/7
l. kıılır boldı 068b/8
- lāle** (Far.) lale
l. 180a/7
l.+ din 069b/6
l.+ niġ 018a/5
- lāle-ruħsar** (Far.) lale yanaklı
l. 054b/3
- lā-mekān** (Ar.) mekansız
ħazret-i l. 063b/10
- laţf** (Ar.) nazik, kibar
mektüb-ı l.- i ħübī 142b/3
cism-i l.+ iġ 108a/7
- lāy** (Far.) tortu, kül
l. +durur 048a/6

lā-yezāl (Ar.) yok olmaz, zevalsiz
l. 065b/6

lāyık (Ar.) uygun, yaraşır
l. 115a/4, 118b/11
l.- ı tîğ u serdār 116a/2
l. +turur 038b/8, 047b/1

leb (Far.) dudak
l.- i yār “sevgilinin dudağı” 054b/5
l.+ inğdin 043b/1
la’l-i l.+ ining 040a/10
l.+ leri 027a/8
l.+ lering 043b/8

lebāleb (Far.) ağızına kadar dolu
l. 027b/1
l. bolup yattı 005b/3

ledünnî (Ar.) ilahi sırlara ait
l. 088a/10

lenduhū (Far.) çok iri ve büyük, cüssesi
kaba
l. 057a/5

lenger (Far.) taş veya kille örülmüş mezar
l.- i Şeyh’İmād “Şeyh İmad’ın
mezarı” 116a/10

leşker (Far.) asker, ordu
l. 031a/4, 098a/8, 099a/7, 125b/4,
126b/11, 127a/10, 147b/4, 148a/8,
149b/11, 152a/6, 155a/4, 155a/6,
155b/3, 155b/7, 156a/7, 156b/9,
160a/7, 161b/1, 161b/3, 161b/8,
167a/11, 168b/9, 169a/7, 170b/1,
170b/8, 175a/10, 177a/2, 178b/10,
183a/5, 183b/8, 185a/7, 185b/5,
187a/2
l.- i zeng-bār “zenci ordusu” 016b/3
l. boldı 170b/3
l.+ de 183b/4
l.+ din 109a/9, 117a/9, 156a/3
deryây-ı l.+ ğa 049a/5
l.+ ge 051a/10, 120b/10, 149b/11
l.+ i birle 117a/2, 151b/4, 155b/6
l.+ i 008a/2, 052b/6, 154b/6,
175a/9, 176a/3

l.+ ide 181a/3, 181a/5
l.+ idin 156a/7, 177a/1
l.+ ige 176b/9, 187b/1
l.+ im birle 157a/1
l.+ im 102a/7, 143a/2
l.+ in 033a/11, 041a/1, 159a/2,
184a/9
l.+ ini 018a/7, 157a/5, 185b/5
l.+ inğizni 141b/6
l.+ ler 117b/5, 185a/3
l.+ ni 118a/10, 184b/11

leṭāfet (Ar.) latiflik, hoşluk
l. 013a/5, 063a/10, 065a/2
l.+ te 023b/10, 066a/9, 066b/6,
072b/5

leṭāyif (Ar.) latifeler, şakalar
l.+ te 002a/6, 059a/5, 075a/5

levn (Ar.) renk, boya
l.+ i 075b/5

leyl (Ar.) gece
l. ü nehār 066a/10, 112b/9

lezzet (Ar.) lezzet
l.+ i 056b/6
l.+ idin 009a/6
l.+ ini 009a/2, 144b/3

libās (Ar.) elbise
l. 012a/8
l.+ ı birle 097b/7, 166b/7

lîk (Far.) ancak, fakat
l. 097a/3, 097b/9, 100a/2, 102a/2,
102a/9, 103b/6, 103b/10, 108b/9,
108b/11, 109a/10, 110a/2, 114b/9,
117b/5, 119b/7, 120a/1, 123b/1,
124a/3, 124b/1, 124b/9, 125a/3,
126b/6, 128b/5, 128b/8, 128b/11,
129a/6, 129b/11, 132a/4, 134b/3,
150b/5, 155a/6, 165b/5, 166a/3,
166b/9, 168a/1, 174b/5, 175a/2,
175b/5, 179a/6, 179b/6, 180a/6,
180b/1

liḳā (Ar.) görme

- l.- yı cihān-āferīn 063b/1
- līkin (Far.)** fakat, ancak
l. 159a/9, 176b/11
- lisān (Ar.)** dil, lisan
sebķ-i l. 046a/8
- loķma (Ar.)** lokma
l. 055a/1
- luţf (Ar.)** iyilik, ihsan, lütuf
l. 045b/10, 058b/9, 060b/7, 062b/7,
064b/11, 064b/11, 134a/3, 135a/8,
139a/1, 177a/3
naţar-ı l. 121b/8, 141a/3
l.- ı bī-ħad ü ‘ināyetdür “sınırsız
cömertlik ve ihsandır” 190a/1
l.- ı ħudā “Allah’ın lütufu” 051a/3
l.- ı İlāh bolubanı “Allah’ın lütufu
olunca” 072b/2
l.- ı ilāhī bolur 051b/5
l.- ı ilāhī 074b/11
l.- ı Yezdānga “Allah’ın lütfunu”
019a/11, 061b/4
l.+ dın 065a/2
l. eyledi 164a/9, 173a/9
l.+ ı bile 143b/1, 186b/2
āşār-ı l.+ ı irür 061a/9
l.+ ı 023b/7, 062a/5, 062b/6,
064b/10, 131a/6
l.+ ıda 046a/10
l.+ ıdın 060a/6, 064b/6, 088a/5
l.+ ıĝa 135b/11, 140a/10
l.+ ın itip 134a/5
l.+ ın 135b/11
l.+ ındın 011b/3, 021b/6
l.+ ımı 110b/2, 134a/5, 138b/7
l. irür 065a/1
l. itip 029a/10, 035a/3, 044b/7,
093b/11, 135b/8, 139a/3, 141b/5,
187a/9
l. itse 158a/10
l. itti 143a/9
l. kıldı 045b/9, 083a/9
l. kılp 022b/10
l. u iħsāndur 064b/8
l. u kerem 061b/6
cem’-i l. u kerem 069a/10
- l. u mürüvvet 134b/2, 135a/6
l. u ‘ināyet kılp 013a/7
l.+ unĝ 178b/3
l.+ unĝga 060b/1
- lu’bet (Ar.)** oyun
l.- i Ćin “Ćin oyunu” 146b/5
- lü’lī** bk. lü’lü
l. 150b/5
- lü’lü (Ar.)** inci krş. lü’lī
l.- i şāh-vār “şahlara layık inci”
060a/10
- M**
-
- mā (Far.)** biz
m. 002b/3
- ma’ānī (Ar.)** anlamlar
m. 002a/9, 019b/11, 064a/9, 088a/8
m.+ de 020a/8
m.+ ĝa 012a/8
- mācerā (Ar.)** baştan geçen olay, macera
m. 014a/11
- ma’delet (Ar.)** adalet, hakkaniyet
reyħān-ter-i m. 061b/11
m. eylenĝiz 010a/6
- ma’delet-āyīn (Ar.)** adil
m. 021b/3
- ma’düm (Ar.)** yok olan
m. 020b/10
m. kılpur-min 161b/6, 170b/6
- maĝlūb (Ar.)** yenilmiş
m. boldı 103b/11
- maĝrūr (Ar.)** gururlu, maĝrur
m. 008b/9
m. irür 037a/1
m. oldı 157b/4
m. olsalar 029a/1
- maĝz (Ar.)** beyin

- m.+ ı 127a/6
- māh (Far.)** ay krş. meh
m. 046a/7, 070a/10
hürşid ü m. 068a/7, 095b/6
m.- ı aḥter-feşān “yıldız saçan ay (sevgili)” 070a/7
m.- ı bedriḡ “dolunayın” 071a/5
m.- ı ramazānda irür irdi “ramazan ayındaydı” 045b/11
m.- ı tābān “parlak ay” 018a/2, 094a/5, 111a/6
māh tā m.+ ını 017b/3
m.+ nı 069a/8
m. tā māhını 017b/3
- maḥal (Ar.)** yer, mevki
m. 028b/6
m.- i meydān bolsa 130b/1
m.+ de 107a/4, 190a/5
- maḥallāt (Ar.)** mahalleler
m.+ ı 116a/7
m.+ ını 112a/7
- māḥaṣal (Ar.)** hasıl olan, sonuç
m. 063b/7
- maḥbūb (Ar.)** sevgili
m.+ ı 148a/2
m.+ ınıḡ 017a/7
m. idi 054b/6
vaşl-ı m.+ nı 065a/3
- maḥdūm (Ar.)** efendi
m. 074b/1
m.+ lar 071a/1
- maḥfil (Ar.)** toplantı yeri
m. 063a/1
m.+ de 120b/1
m.+ din 176a/4
- māhī (Far.)** ay gibi güzel olan
m. 146a/11
- maḥmil (1) (Ar.)** deve üzerine konan sepet, (mec.) yük
m. 149a/3
- maḥmil (2) (Ar.)** bir tür kadife kumaş krş. muḥmel
m.- i gülgün “gül renkli kadife” 131a/1
- maḥmūr (Ar.)** sersem, mahmur
m. bolsa 063b/4
- māhpeyker (Far.)** ay gibi güzel yüzlü
m. 024b/6
- maḥrem (Ar.)** yasak edilen, haram
m. 110a/11, 146b/6, 175a/3
m.- i ḥāş-ı nedīm 020a/5
m. kılp 184a/7
- maḥtūbe (Ar.)** evlenme teklif edilen kadın
m. 146b/9
- maḥv (Ar.)** yok etme
m. 017b/2
m. oldı 046a/8
- maḥz (Ar.)** bir şeyin ta kendisi, aslı
m.- ı şeytān “şeytanın ta kendisi” 011b/6
- maḥāl (Ar.)** söz, söyleyiş
m. 138a/5
m.+ inde 012a/8
m. kılsa 064a/11
- maḥām (Ar.)** makam, yer
m. 155a/7
m.+ ınıḡ 016b/10
m. ittiler 162a/7, 171a/7
m. kıldı 160a/3, 169a/3
- maḥāmat (Ar.)** makamlar
m. 138a/6
- maḥbūl (Ar.)** kabul edilmiş
m. 076a/6, 174b/8
m. bolup irdim 165b/8
- maḥdem (Ar.)** yol
ḥayr-ı m. 062a/3

maḵhūr (Ar.) yenilmiş, kahredilmiş
 m. eylep 137a/11
 m. eyler 116a/3
 m. kıldı 134a/11

mākiyān (Far.) tavuk
 m. 162b/5, 171b/5

maḵrūn (Ar.) ulaşma, kavuşma
 m. idi 085a/4

maḵşad (Ar.) amaç, kasıt
 m. 094a/3

maḵşūd (Ar.) istek, niyet
 m. 121b/4, 142b/6
 m.+ dın 142b/10
 m.+ ığa 121b/8
 m.+ ını ḥāşıl kılsun 149b/9
 m.+ nı taptılar 020b/4, 092b/5
 m.+ nı 055a/7
 maṭlūb u m.+ nı 094a/1
 m. tap 009a/2
 m.+ um 142b/10

ma'ḵūl
 m. 094b/7, 100b/4, 102b/4, 160a/7,
 169a/7

māl (Ar.) mal, servet
 m. 040b/10, 043a/1, 043a/6,
 053b/7, 098b/7, 098b/8, 098b/11,
 104b/1, 104b/10, 109a/9, 112a/8,
 113a/9, 116b/7, 116b/9, 127b/5,
 147b/3, 152a/9, 153a/11, 154a/2,
 168b/2, 168b/7
 işrāf-ı m. 059b/11
 m.- ı amān "fidye parası" 168b/7
 m.- ı ḡāyib 168b/9
 m.- ı ḡāyibni 168b/8
 m. bolsa 090b/1
 m.+ dın 098b/11
 m.+ ḡa 146a/5, 147b/4
 m.+ ı 152b/1, 152b/2, 168a/11
 m.+ ığa 168a/7, 168a/8
 m.+ ımız 050b/5
 m.+ ın 042b/6, 045b/4, 099a/8,
 117b/10

m.+ ını 004b/8, 025b/8, 038a/11,
 073b/6, 074b/5, 089b/6-7, 099a/5,
 168b/8

m.+ ınıḡ 168a/7

m. irdi 096b/3

m.+ ların 008a/1, 116b/5, 155a/3

m.+ nınıḡ bolğanın 089b/10

m.+ nınıḡ 043a/2

m. u cāḡa ḡaşd itip 162b/8, 171b/8

māl-ā-māl (Ar.) çok dolu, dopdolu

m. boldı 177a/1

m. eylesün 154a/2

m. irür 098b/11

ma'lūm (Ar.) bilinen, belli, açık

m. 161b/6

m. itti 170b/6

m. kılip 105a/1

m. oldı 119b/10, 153b/3, 186b/6

m. olsun 100b/9

ma'mūr (Ar.) bayındır

m. 002b/2, 059b/6

m. irür 076b/6

m. itey 184b/4

m. itkey 121b/5

m. kılip 184a/3

ma'mūrлуқ (Ar.+T) bayındırlık

m. 065b/5, 076b/1

ma'nā (Ar.) anlam

m. 097a/3, 166a/3

m.+ da 020a/11, 123b/9

derc-i m. kılip 015b/6

m.+ nı 086a/3, 136b/1

m.+ sı 136a/10

ma'nā-bīn (Ar.+Far.) manayı gören

dīde-i m. 123b/11

ma'nāsız (Ar.+T) anlamsız

m. 076a/1

ma'nevī (Ar.) manevi

ḡusrev-i m. 026a/4

māni' (Ar.) engel

- m. bolsa 168a/8
- maṅḡlay (Moğ.)** ileri giden asker, öncü birlik
 m. 056b/9
 m. bolup 054a/1
 m.+ dın 033a/10
- maṅḡlaylık (Moğ.+T)** ileri
 m. 118b/3
- manşūr (Ar.)** Allah'ın yardımıyla zafere ulaşan
 m. boldı 134a/11
 m. bolğa+siz 137a/11
 m. eyler 116a/3
 m. itkey 121b/5
- mantıq (Ar.)** mantık
 m.+ ı 046a/8
- manzar (Ar.)** görünüş
 m.+ ı 051a/3
 m.+ ın 059b/8
- manzara (Ar.)** görünüş, vaziyet
 m.+ sın 123a/6
- ma'rifet (Ar.)** ustalık, beceriklilik, marifet
 m. 002a/7, 012a/7, 016b/7, 025a/4, 025a/6, 086a/6
 dürc-i dür-i m. 061b/11
 m.+ le 002b/2
- ma'rūf (Ar.)** herkesçe bilinen
 emr-i m. 016a/10
 m.+ lar 059a/4
- maşāf (Ar.)** askeri saf; savaş
 m. 033a/4, 052b/6, 057a/1, 077a/6
 hengām-ı rüz-ı m. 041b/5
 m.- ı ḡavāricḡa "düşman saflarına"
 071b/2
 m. kılp 016b/1
 m. oldı 033a/1
- maşlahat (Ar.)** iş, husus, mesele
 m. 121a/8, 185b/2
 m.+ nı kılp 037a/11

- ma'sūm (Ar.)** masum, suçsuz
 m.+ lar 071a/1, 072a/11
- maşrapa (Ar.)** maşrapa, kuplu içecek kabı
 m. 119b/2
- maṡar (Ar.)** yağmur
 m. 048a/11
- maṡbū'luḡ (Ar.+T)** güzellik, hoşluk
 m. 012b/2
- maṡla' (Ar.)** 1. güneş ve yıldızların doğması
 m.- ı mihr-i raḡşān irür "parlak güneşin doğuşudur" 061b/10
 2. bir gazel veya kasidenin birbirine kafiyeli olan ilk beyti
 m.+ ım 108a/6
 m. idi 108a/6
 m.+ nı 108a/9
- maṡlūb (Ar.)** istek, maksat
 m. 094a/1
 m.+ ı 148a/2
 naḡd-i m.+ nı 065a/3
- māyil (Ar.)** meyleden, istekli
 m. 165b/3, 174b/3, 181b/8
 m.- i ḡūn-rīz idiler 129a/5
 m. boldı 100a/6, 104b/5, 176b/11
 m. boldılar 188a/3
 m. bolmadı 183a/5
 m. boluptur 145a/6
 m. imes 021b/4, 102a/3
 m. irür 142a/6
- maṡbūṡ (Ar.)** korunmuş, sağlam
 m. 126b/2
 m. idi 125a/4
- maṡbūṡluḡ (Ar.+T)** düzgünlük
 m. 012b/2
- maṡhar (Ar.)** tecelli yeri
 m.- ı 'adl-i Ma'būd "Allah'ın adaletinin tecellisi" 110b/3

mazleme (Ar.) zulüm, haksızlık
m.+ sidin 149a/6

mecîd (Ar.) şerefli, ulu
m.+ de 085b/1

meclis (Ar.) meclis, toplantı, toplanılan yer
m.+ te 018b/6, 037a/8, 054b/6

meclis-ârây (Ar.+Far.) meclisi süsleyen
m.+ idür 018b/8

meclisî (Ar.) bir meclis
m. 165a/6, 174a/6

mecma' (Ar.) toplanılann yer
m. 166a/11

mecmû' (Ar.) bir araya getirilmiş,
toplanmış
m. 030a/3-4, 059a/7, 075b/1,
097a/11

mecmû'a (Ar.) mecmua
m.+ sındın 017b/1

Mecnûn-veşlik Mecnun gibi olma
m. boldı 125b/1

Mecnûnluğ Mecnunluk
M.+ umnıng 040a/11

medâr (Ar.) (mec.) dayanak, destek
m. 112a/6
m.+ ı 064b/10

meded (Ar.) medet, yardım
m. 096a/9
m. bolsun 096b/1
m. kılğalı 004b/11
m. kıliban 017b/4
m. olsun 154a/1

mededkâr (Ar.+Far.) yardım eden,
yardımcı
m. 082b/4, 101a/6
m. oldı 106b/5, 123a/8
m. oldum 101a/1

mededkârlık (Ar.+Far.+T) yardımcılık
m. 025a/9

medh (Ar.) övme, yüceltme
m.+ inde 071b/6
m.+ ini 031b/3

medhûş (Ar.) dehşete uğramış, şaşırılmış
m. 069b/4

mefhûm (Ar.) anlaşılmış
m. oldı 119b/10, 153b/3, 186b/6

mefreş (Ar.) bir tür döşeme, yaygı
m. 112a/11

meftûn (Ar.) tutkun, hayran olmuş
m. irdi 148a/3

meger (Far.) oysa, meğer
m. 011a/6, 019a/7, 027a/3, 040a/2,
045b/7, 056a/6, 057b/10, 092b/1,
093b/8

meges (Far.) sinek
m. 075a/3

meh (Far.) ay krş. mäh
m. 098a/7
m.- i çârdeh "dolunay" 023b/11
m.- i nâ-kâstedür "dolunay" 021b/9
m.+ çeside 131b/10

meh-pâre'î (Far.) ay gibi güzel bir sevgili
m. 028b/3

mehîb (Ar.) heybetli
m. 179b/8

mekr (Ar.) hile, düzen
m. 080a/4

mekri- (?) (Far.+T.) tuzak kurmak
m.- p 057b/5

mektûb (Ar.) mektup
m. 100b/5, 101b/2, 144a/7,
145a/5

- m.- ı laṭīf-i ḥūbī “güzel, ince bir mektup” 142b/3
m.+ ı 142b/4, 144b/7
- mektubī (Ar.)** bir mektup
m. 142b/3
- melāḥat (Ar.)** güzellik
m. 070a/7
- melāl (Ar.)** keder, üzüntü
m. 151b/2
- melāmet (Ar.)** ayıplama, azarlama
m. kıldı 140b/6
m.+ ni 074a/2
- melāyik (Ar.)** melekler
m. 132a/1
- melek (Ar.)** melek
m. 012a/11, 178b/1
- mellāḥ (Ar.)** denizci, kaptan
m. 046b/7
- melūl (Ar.)** mahzun, üzölmüş
m. boldı 099b/2
m. eyley-biz 176a/11
m. kıldılar 168a/1
- memālik-ārāy (Ar.+Far.)** memleketleri süsleyen
ḥan-ı m. 155b/2
- memdūḥ (Ar.)** övölmüş, methedilmiş
m. 085b/4
- memleket (Ar.)** öлке, memleket
m. 059b/10, 109a/9
- me'mür (Ar.)** görevli
m.+ ı 010b/8
m. idi 096a/2
- men' (Ar.)** yasaklama, engelleme
m. eyleben 011a/10, 011b/4
m. eyledi 039b/1
m. itedür irdi 165b/5, 174b/5
- m. itse 087b/3
- menāḥī (Ar.)** yapılması dince yasak şeyler
m. 019b/2, 087b/11
m.+ ni 011b/4
- menār (Ar.)** minare krş. mināre
m. ittiler 096a/7
- menfa'at (Ar.)** yarar, fayda
m. 010a/6
- menī (Far.)** bencillik
m. 086a/10
- menküb (Ar.)** felakete uğramış
m. 103b/11
- menlik** benlik
mā vü m. 002b/3
- mensūbe-bāz (Ar.+Far.)** satranç oynayan
m. irür 012a/10
- mensūḥ (Ar.)** geçersiz kılınmış
m. eylep 188b/10
- meñşür (Ar.)** yayılmış, dağılmış
m. itip 068a/3
- menzil (Ar.)** menzil, konak yeri
m. 049a/4, 108a/1
m.+ de 008b/6, 120b/1
m.+ din 176a/4
m.+ ğa 106b/4, 175b/3, 175b/6
m.+ inġ 009b/5, 184a/4
m. iter 101b/1
m. itiptür 167b/1
m. kıldı 155a/8
m.+ ni 075b/9
- menzil-ābādī (Ar.+Far.)** bir tür kumaş
m. 112b/9
- menzil-geh (Ar.+Far.)** konak yeri
m.+ idür 184a/2
- menzilet (Ar.)** derece, rütbe
rāfi'-i m. 061a/10

- mercān (Ar.)** mercan
m.+ lar 184b/4
m.+ nıng 014a/7
- merd (Far.)** mert, cesur, yiğit
m. 055b/9, 057a/1
m.- i meydān 032a/3
m.- i meydānga 027b/4
m.- i yār 012a/2
- merdāne (Far.)** cesur, mertçe hareket eden
m. 121a/6, 157b/8, 182a/3
şīr-i m. 131a/10
şīve-i m. 134a/7
m. bol 189a/5
m.+ dūr 040a/8
- merdānelġ (Far.+T)** yiğitlik
m. 049b/4
m.+ dın 092b/3
- merdānelıġ (Far.+T)** yiğitlik
m. kılıngız 053a/10
- merdek (Far.)** yiğit
m.+ ler 125a/7
- merdüm-āzār (Far.)** insanları inciten
m. 075a/9
- merdümān (Far.)** insanlar, adamlar
m.- ı rāh-zen “yok kesen adamlar”
076a/1
- merġüb (Ar.)** raġbet edilen, beġenilen
m. 100b/5
- merġübe (Ar.)** raġbet edilen, beġenilen
m. 146b/9
- merġzārī (Far.)** bir çayır, çayırılık bir yer
M. 177a/6
- merġabā (Ar.)** merhaba
m. 004b/3
- merġamet (Ar.)** acıma, esirgeme
m. 141a/5
- m. eyledi 149b/4
m.+ in 149b/2
- mertebe (Ar.)** derece, rütbe
m. 106a/9
m.+ si 124a/2, 143a/3
m.+ sini 144b/2
- merz (Far.)** yer, toprak
m.- i Çıġānyān “Çıganyan topraġında” 040b/10
- mesākīn (Ar.)** oturulacak yerler, meskenler
m.+ ge 071a/11
- meşel (Ar.)** örnek, mesal
m.+ dūr 044a/6, 055a/1
- meşelī (Ar.)** bir mesel
m. 120a/7
- meşġ (Ar.)** çirkin hāle getirme
m. 115b/5
- mesken (Ar.)** oturlan, ikamet edilen yer, meken
m.+ daġılar 108a/1
m.+ ige 124a/9
m. kıldı 123a/6, 124a/7
- mesrūr (Ar.)** sevinçli, memnun
m. itip 059b/6
m. kıldı 098b/2
- mesrūruluk (Ar.+T)** memnunluk
m. 065b/5, 076b/1
- mest (Far.)** kendinden geçmiş, sarhoş olmuş
m. 008b/9, 054b/3, 064a/8, 113a/3
mest-i m. 058a/7
Tenbel-i m. 158b/1, 158b/3
m.- i mest 058a/7
m. bolup 016b/11
m. irür 063b/4
m.+ ler 141b/9
- mestlġ (Far.+T)** sarhoşluk

- m.+ dın 054a/10
- mestûre (Ar.)** örtünmüş kadın
m.+ sin 072b/1
- mes'ûd (Ar.)** mutlu, saadete ermiş
m. bolğan+sin 074b/10
iḳbāl-i m.+ ını 036b/4
- mes'ûd-pāye (Ar.+Far.)** mutlu
m. idi 034b/11
- meşām (Ar.)** burun
m.+ ında 061b/11
- meşgûl (Ar.)** bir şeyle uğraşan, meşgul
m. 016a/11, 164a/3, 165b/8, 173a/3
m. boldı 099b/2, 120a/9, 160a/7,
169a/7
m. bolup irdim 174b/8
- meşhûr (Ar.)** ünlü, şöhretli
m. 059a/4
m. irür 077b/2
- meşreb (Ar.)** yaratılış, mizaç
m.+ i 021b/7
- meşşât (Ar.)** süsleyen, bezekçi
m. 018b/6
- meşveret (Ar.)** danışma
m. 011a/9
m. eyledi 188a/8
m. eylediler 109a/4, 185a/4
- metâ' (Ar.)** mal, sermaye
m.+ ı 030a/7
m.+ ında 019b/11
- me'vâ (Ar.)** yurt, mesken
m. 111a/11, 186a/2
m. itti 103a/1
- mevc (Ar.)** dalga
m.+ idin 017a/1, 025a/7
m.+ inde 016b/8
- mevcûd (Ar.)** var olan, bulunan
- m. bolğan+sin 074b/10
m. eylegey 122a/6
- mev'ıza (Ar.)** öğüt, nasihat
m.+ larını 011a/7
- mevķûf (Ar.)** tutkulu, vakfedilmiş
m. 093b/8
m. oldı 117b/3
- mevlûd (Ar.)** doğmuş
m.+ ı irdi 179b/10
- mevsim (Ar.)** mevsim
m. 160b/10, 169b/10
- mevşûf (Ar.)** nitelenmiş, vasıflanmış
m. irür 037a/1
m.+ lar 059a/4
- mevt (Ar.)** ölüm
m. 030a/3-4
- mevzûn (Ar.)** orantılı, ölçülü, ahenkli
dilber-i m. 147b/6
san'at-ı m. 131a/1
- mey (Far.)** şarap, bade
nüş-ı m. 054b/1
m.- i la'lniṅg "dudağının şarabının"
068a/10
m.+ ige 167b/2
- mevdān (Ar.)** meydan, alan
m. 032b/5, 033b/10, 057a/5,
058a/8, 094b/2, 158a/8
merd-i m. 032a/3
şahṅn-ı m. 056a/4
'azm-i m. 130a/8
m.- ı ḳarb "savaş meydanı" 057a/1
m.- ı rezm "savaş meydanı" 071a/8
maḳal-i m. bolsa 130b/1
m.+ da 031b/6, 031b/11, 032a/6,
041b/5, 042a/5, 042a/10, 053b/2,
053b/5, 056b/6
m.+ dadur 031b/1, 055b/8
m.+ dın 057a/11
m.+ dur 004a/3
'azm-i m. eyledi 130b/9

- m.+ ğa 004b/1
 merd-i m.+ ğa 027b/4
 m.+ ı 132a/5
 m.+ mı 068a/1
 gerd-i m. idi 005b/2
 ʿazm-i m. kıılır 014a/9
 m.+ nı 110a/6
 m.+ nıḡ 027a/4
- meyhāne (Far.)** meyhane
 m. 113a/2
 m.+ dūr 040a/11
 m.+ ni 184a/3
- meyl (Ar.)** yönelme
 m. 016a/4
 m. eyledi 176b/10
 m.+ i 128a/9
- mey-perest (Far.)** şarap düşkünü, ayyaş
 m. bolup 054b/3, 058a/7
- mıḡ-düz (Far.)** çivi diken
 m. 032b/1
- mıṣraʿ (Ar.)** dize
 m. idi 108a/6
- Mıṣrī (Ar.)** Mısır'a ait bir tür kumaş
 M. 112b/9
- midḡat (Ar.)** övme, methetme
 m.+ ı 071b/3
- mihmān (Far.)** misafir, konuk
 m. kııldı 165a/2, 174a/2
 m. kıılğanı 164b/9, 173b/9
- mihnet (Ar.)** sıkıntı, üzüntü
 m. 159a/9
 m.+ ğa 134a/2
 nāvek-i m.+ ğa 104a/7
 m.+ i 023b/7
 m.+ inḡ 178b/4
 m.+ ni 189a/9
- mihr (Far.)** güneş, (mec.) dostluk, sevgi
 m. 070b/5, 123a/10, 124b/1
- rāyet-i m. 098b/1
 tāb-ı m. 068a/11
 m.- i aḡbābdın “dostların sevgisinden” 064a/6
 m.- i giyāh “sevgi otu” 068a/4
 maṡlaʿ-ı m.- i raḡṣān irür 061b/10
 m.+ i 059b/9
 m. ü muḡabbetleri 038b/10
 m. ü vefā 061b/7
 m. ü vifāḡ 115a/11, 130a/11, 153b/2, 187b/6
- mihri-āyīn (Far.)** güneş gibi
 m.+ ler 106b/11
 bende-i m.+ ni 138a/11
- mihri-bānlıḡ (Far.)** dostluk
 m. 026a/3, 086b/1
- mihribān (Far.)** güler yüzlü, muhabbetli, dost
 m. 001a/8
 ṡabīb-i m. bolḡıl 184a/8
 m. bolmas 001b/3
- mīl (Ar.)** yolun uzunluḡunu belirtmek maksadıyla dikilen işaret direḡi
 mīl m. 048b/7
 m. mīl 048b/7
- millet (Ar.)** din, inanç
 m. 180a/10
 m.+ leri 086b/7
- milletsiz (Ar.+T)** dinsiz, inançsız
 m. 113b/5
- min** ben
 m. 018b/9, 019a/6, 044b/3, 050b/3, 052a/11, 080a/3, 080a/4, 099b/9100b/10, 100b/11, 101a/10, 102b/3, 105b/4, 134b/10, 138a/10, 138a/11, 138b/3, 138b/6, 138b/8, 143b/6, 144a/7, 149a/1, 153a/10, 156b/10, 156b/11, 165b/5, 165b/8, 174b/5, 174b/8, 184a/9, 184b/1
 m.- i dil-ḡaste “gönlü hasta olan ben” 106a/11
 m.+ de 002b/3

m.+ din 018b/7, 019a/7, 067b/10
 m.+ i 003b/1, 009b/8, 018a/10, 043b/4, 044b/4, 068a/3, 080a/4, 101a/4, 101a/8, 107a/11, 136a/1, 165b/5, 167b/7, 174b/5, 186b/9
 m.+ **ing** birle 101a/9
 m.+ **ing** 006b/1, 017a/4, 018b/2, 028b/3, 040a/9, 040a/11, 040b/4, 045a/6, 068b/1, 089b/6-7, 093b/10, 096a/11, 101a/7, 114b/11, 143b/9, 165b/6, 174b/6, 186b/8
 m. +min 184b/3
 maṅga: bana
 m. 011a/1, 043b/10, 043b/11, 067b/7, 092a/8-9, 093b/7, 096b/1, 101a/2, 102a/5, 108a/2, 118b/3, 122a/11, 135b/7, 138b/5, 139a/3, 142b/5, 142b/6, 142b/11, 143a/5, 143a/10, 157a/1, 186b/7

miṅ bin (1000)

m. 004a/11, 013b/2, 013b/4, 034b/7, 050a/8, 052b/5, 096b/1, 096b/2, 115b/7, 115b/8, 130a/3, 130a/11, 133b/7, 145b/9, 156b/1, 182a/10, 182a/11
 bir m. 182b/1
 biş m. 005a/1, 109b/10, 185a/7
 biş yüz m. 042b/9
 iki m. 015a/11, 030a/3-4, 109b/8
 iki yüz illig m. 042b/8
 ikki m. 035a/6, 123a/11
 illig m. 005a/4, 038b/2
 kırık m. 031a/5
 niçe m. 179b/10
 on m. 006b/2, 013b/6, 013b/11, 041a/4, 073a/4, 175a/7, 178b/8, 179a/2, 180b/2
 ottuz m. 077a/1
 otuz m. 108b/11, 156b/11
 tört m. 081a/4, 109b/6, 132a/9, 182b/2
 tümen m. 065b/7
 üç m. 031a/7, 038a/9, 096a/7
 üç m. boluban 092b/7
 yigirmi m. 073b/11, 074b/6
 yüz m. 036a/2, 042b/8, 054a/10, 064a/11, 076a/10, 077a/8, 108a/8, 108b/11, 123a/7, 135b/10, 156b/11,

162b/8, 171b/8, 179a/1, 179a/6, 180b/2
 m. biş yüz irdi 046a/2
 m. biş yüz 038a/10
 m. boldı 179a/6
 altı m. 109b/8
 iki m. 187b/6
 m.+ çe 123b/1, 145b/7, 154a/7, 179a/3, 181b/9
 altı m.+ çe 126b/5
 iki m.+ çe 168b/11, 187b/4
 kırık m.+ çe 128b/9
 on m.+ çe 178b/9
 m.+ de 129b/10
 iki yüz m.+ din 038a/9
 yüz m. idi 067a/3

min- binmek

m.- di 131a/3, 186a/9
 m.- diler 162b/3, 171b/3
 m.- iben 053a/1, 180a/10
 m.- ip irdi 160a/9, 169a/9

mīnā-reng (Far.) mine renkli

m. 118b/6

mināre (Ar.) minare krş. menār

m. 015a/2

miṅizlig benizli, yüzlü

m. 025b/2

minnet (Ar.) minnet

m.+ ler 140a/7

mīr-şikār (Far.) beyleri avlayan

m.+ nı 074b/4

mīrzā (Far.) daha çok Timurlular tarafından kullanılan bir asalet ünvanı

m. 035a/4, 044b/2, 044b/5, 074a/9, 074b/1, 074b/2, 079a/4, 078a/9, 079a/6, 080a/9, 131b/2, 133b/8, 151b/9
 m.- ı faḳīr “fakir mirza” 100a/1
 m. eylep 126b/5
 m.+ ğa 074a/7, 074a/8
 m. idi 067a/2
 m. irdi 130a/5

- m. irür 077b/10
 m.+ lar 190b/3
 m.+ ları 099b/2
 m.+ larınıḡ 013a/3
 m.+ nı 035a/8
 m.+ nı 150b/6
 m.+ nıḡ 079b/2
 m.+ nıḡki 079b/4
 m.+ sı 100a/8, 150b/3, 150b/5
- mīrzāde (Far.)** beyzade, emirzade
 m. 067a/2, 067a/7
 m.+ niḡ 072b/3
- misāfir (Ar.)** misafir
 m. bolḡay 149b/1
- miskīn (1) (Ar.)** aciz, zavallı kimse
 m. 040b/2, 040b/5, 097a/4, 109a/3,
 166a/4
 ḡan-ı m. 141a/9
 m.+ ler 106b/11
 m.+ ni 138a/11
- miskīn (2) (Ar.)** misk gibi, miske benzer
 m. 144b/6, 146b/2
- miskīn-nüvāz (Ar.+Far.)** acizleri hoş tutan
 sultān-ı m. 071a/9
- mīve (Far.)** meyve
 m. 103a/11, 113b/9, 160b/6,
 160b/7, 169b/6, 169b/7
 m.+ si 160b/5, 169b/5
- mīvelig (Far.+T)** meyveli
 m. 026a/4
- Moḡol-çīn** Moḡol güzeli
 M. 150a/4
 çīn-i M. 146b/3
- mol** çok
 m. 111b/1
- molcar (Moḡ.)** ordunun toplanması için
 belirlenen yer, istikamet
 m.+ lar 160b/3, 169b/3
- mu** bu krş. bu
 m.+ ḡa 031a/3, 060b/5, 093b/6,
 099a/2, 156b/5, 156b/7, 185a/5
 m.+ nça 059b/2, 106a/7, 114a/4,
 118a/8, 134a/5, 138b/3, 138b/6,
 175a/7, 175b/9, 183a/5
 uş m. 049b/11
 uş m.+ nçalar 070b/9
 m.+ nda kılip 049b/7
 m.+ nda 006a/5, 077b/3, 085b/8,
 085b/9, 091b/2, 114b/2, 187a/9
 m.+ ndaḡ 024b/4, 145a/11
 m.+ ndaḡın 002a/1
 uş m.+ ndaḡ irür 134b/7
 m.+ ndaḡ 020a/11, 089b/2, 106b/1,
 110a/1, 115b/11, 116a/7, 165b/8,
 174b/8, 175b/2
 m.+ ndaḡ mudur 074a/1
 m.+ ndın 011b/2, 035a/5, 044b/9,
 076a/4, 129a/8, 139b/5, 143a/5,
 150b/6, 154a/3, 177b/2
 m.+ nı 009a/8, 009b/3, 011a/11,
 022b/8, 043a/6, 074a/7, 075a/8,
 079a/11, 087b/5, 096b/9, 100a/6,
 106b/1, 123b/10, 164b/10, 173b/10,
 187b/11
 m.+ nuḡ birle 095b/2
 m.+ nuḡ dik kıluḡu 087a/9
 m.+ nuḡ dik 022a/2, 040a/1,
 053a/6, 070b/10, 075b/8, 079a/10,
 086a/10, 096a/9, 096b/7, 116a/1,
 143a/7, 148b/10
 m.+ nuḡ dikni 049a/11
 m.+ nuḡ 001b/9, 018a/4, 051b/11,
 079a/5, 079a/6, 079b/6, 091a/5
- mu'āf (Ar.)** affedilmiş; imtiyazlı
 m. kıldı 081a/10
 m. tutmadı 038a/6, 115a/9
- mu'allā (Ar.)** yüksek, yüce
 m. 037a/3, 064b/9
 m. bolur 050a/5
- mu'aṭṭar (Ar.)** güzel kokulu
 m. kılıḡ 002a/2
 m. +durur 075b/3
- mu'ayyen (Ar.)** belli, belirli

- m. 063b/10
m. irür 038a/2
- mu'azzam (Ar.)** yüce, ulu
sulṭān-ı m. 155b/5
ḥan-ı m.+ ğa 123a/4
- muğarraḳ (Ar.)** gümüşle süslenmiş
m. 119a/4
- muğbeçe (Far.)** meyhaneci çırağı
m. 119b/6
- muḥabbet (Ar.)** sevgi, aşk
m. 028b/1, 049b/9, 058a/5, 059b/6,
064a/2, 065a/3, 068a/7, 091b/3,
092a/2
cām-ı m. 189a/8
resm-i m. 099b/8
m.+ ke 068a/3
izhār-ı m. kıldıñ 189a/7
m.+ leri 038b/10
m.+ ni 067b/11
rumūz-ı m.+ ni 067b/8
m.+ te 017a/8, 020b/3, 068a/10,
068b/3
ḥarīm-i m.+ te 062b/8
- muḥabbet-serā (Ar.+Far.)** muhabbet eden,
seven
şem'-i m. kıldı 070a/6
- muḥabbetliĝ (Ar.+T.)** muhabbetli
m. 050a/5
- muḥācir (Ar.)** muhacir
m.+ ge 079b/4
- muḥaddiṣ (Ar.)** hadisle uğraşan, hadis
rivayet eden
m. idi 136a/7
- muḥaḳḳaḳ (Ar.)** şüphesiz
m. 010a/7
- muḥaḳḳıḳ (Ar.)** tahkik eden
m.+ ḳa 088a/10
- muḥāl (Ar.)** gerçekleşmesi imkansız
emr-i m. 085a/8
- muḥālefet (Ar.)** muhalefet, muhaliflik
m.+ idin 155a/10
- muḥālif (Ar.)** karşı çıkan, muhalefet eden
m. 044a/1
m. bolmay 115b/3
m. bolup 077a/3
m.+ ğa 188b/11
m.+ ḳa 021b/11
- muḥib (Ar.)** seven, dost
m.+ lerni 059b/6
- muḥibbāne (Ar.)** dostça, dosta yakışır
şekilde
m. 058a/3
- muḥiṭ (Ar.)** çevre
m.+ niñ 184b/3
- muḥkem (Ar.)** dayanıklı, sağlam
m. 042a/5, 110b/8, 130b/11,
140b/11, 141a/6, 154b/4, 156b/4,
179a/4, 189a/11
m. boldı 160a/4, 162b/1, 169a/4,
171b/1
m. bolĝay 141a/8
m. eylep idi 156a/11
m. kıldı 017a/5, 190b/10
m. kıliban 124b/10, 152b/6
m. kılip 045a/10
m. oldı 104a/6
m. olĝay 144a/2
- muḥmel (Ar.)** kadife krş. maḥmil
m. 182b/7
- muḥtār (Ar.)** 1. seçkin, mümtaz
ḥāmī-i şer'-i Resūl-i M. 128a/5
2. istediğini yapabilen
m. 031a/9
- muḥterem (Ar.)** muhterem, saygın
m. 064b/6
- muḥteşem (Ar.)** ihtişamlı, görkemli
m. 064b/4, 064b/6, 077b/9

muḳaddem (Ar.) önde olan, önde giden
m. +durur 076a/10

muḳadder (Ar.) yazgıda olan, takdir edilmiş
m.+ dür 067a/4

muḳarnas (Ar.) kubbe, tavan
m. 112a/9

muḳaşşır (Ar.) kusurlu
m.+ dur 063b/5

muḳīm (Ar.) ikamet eden, oturan
m. 008b/6
m. olmak 002b/1

muḳtedā (Ar.) uyulan, peşinden gidilen
m. 011a/3
m. kılp 001b/10

multura- ağlamak, gözyaşı dökmek
m.- p 027b/11, 042a/3

mūm (Far.) mum
m. eylediler 126b/7

mūnis (Ar.) cana yakın, sıcakkanlı
m. 120b/4
m.+ i 024b/7

muntazır (Ar.) bekleyen, intizar eden
m. 145b/4, 182b/11
m. irdi 112a/2

mūr (Far.) karınca
dendān-ı m. 055b/10

murād (Ar.) istek, amaç; maksat
m. 031b/8, 055a/3, 064b/11, 065b/7
cām-ı m. 121b/9
raḥş-ı m. 116a/10
m.+ in tapar "isteğine ulaşır"
023b/7, 033b/9
m.+ in 037b/4
m. tapar 077a/8
m. taptı 036a/8, 072b/11

murādāt (Ar.) istekler, amaçlar
m. 065a/1

murdār (Ar.) kirli, pis
m. 115b/5, 184b/7

murğek (Far.) küçük kuş
m. 105b/2

muşāhib (Ar.) sohbetle bulunan
m. boldı 168b/4

muşavver (Ar.) şekil verilmiş, suretlendirilmiş
m. boldı 098b/4

muşhaf (Ar.) Kur'an
m. 035a/7

muṭahhar (Ar.) arınmış, temiz
m. 072a/10

muṭavaṭṭın (Ar.) bir yere yerleşip orayı yurt edinen kimse
m.+ durlar 098b/10, 190a/5

mu'teber (Ar.) itibarlı; makbul
m. 081a/6, 084b/8
m. bolgay mu 001b/3
m. irdi 181b/7
m. tutup 001b/10

muṭī* (Ar.) itaat eden kimse
m.- i fermān boldılar "fermana itaat ettiler" 176a/1

muṭlaḳ (Ar.) tam, eksiksiz
ferd-i m.+ ḳa 063b/9

muṭtasıl (Ar.) devamlı, aralıksız
m. 183a/10

muvaḳḳaf (Ar.) başarılı, başarmış
m. bolup 020b/3

muvāḳıḳ (Ar.) münasip, uygun
m. 115a/4

muvaḳḳid (Ar.) Allah'ın birliğine inanan

- m. 114b/4
- mūy (Far.)** saç, kıl
m.- ı siyāh “siyah saçlı” 111b/11
- muz** buz
m. 154b/10
- muẓaffer (Ar.)** zafer kazanmış, galip
m. 030a/10
Şāh-ı m. 067a/5
- muẓafferü’ d-dīn (Ar.)** dinin muzafferi
m. 098a/11, 101b/6, 102b/10,
104b/8, 164b/7, 167a/3, 173b/7
- muẓtar (Ar.)** mecbur, çaresiz
m. olup 132a/3
- mübāḥ (Ar.)** mübah
m. boldı 146b/10
- mübārek (Ar.)** mübarek, saygıdeğer
m. 060b/4, 167a/2
- mübāriz (Ar.)** mücadele eden, mücadeleye girişen
m. irdi 129b/7
- müberrā (Ar.)** arınmış
m. 070b/8
- mücāvır (Ar.)** komşu
m. bolğay 149b/1
- mücessem (Ar.)** cisim hâlinde bulunan, cisimleşmiş
rūḥ-ı m. bolar 024a/2
- mücevvef (Ar.)** içi boş
m. 063a/7
- müdām (Ar.)** devamlı, sürekli
m. 012a/1, 021a/5, 088a/4, 115b/7,
154b/8
şurb-ı m. 119b/5
- müdde’ī (Ar.)** iddia eden, iddiacı
m. 033a/11
- müddet (Ar.)** zaman, süre
m.+ de 119b/8
m.+ ka 066a/1
m.+ ler 140a/7
- müddetī (Ar.)** bir süre
m. 106b/9, 149b/11
- mü’ezzin (Ar.)** müezzin, ezan okuyan
m. 061a/2
- müfsid-āyin (Ar.+Far.)** fesatlık
m.- i vifāk “uzlaşmaya fesat karıştıran” 115b/8
- müfterī (Ar.)** iftiracı
m. 114b/7
- müftī (Ar.)** fetva veren din bilgini, müftü
m. 103a/3, 175b/11, 176b/6
- müheyyā (Ar.)** hazır, amade
m. 180a/4
m. kılıp 125a/9
- mühlet (Ar.)** süre, vade
m. 039a/2
m. birip 039a/6
- mühmel (Ar.)** ihmal edilmiş, önemsenmemiş; manasız
niyyet-i m. 163a/8, 172a/8
m. bolğusıdur 155b/8
m. iter-biz 157a/3
m. kılmagıl 189a/5
Moğol-ı nā-sere-i m.+ ni 159a/1
- mühr (Far.)** mühür
m.+ e 027b/7
- müjde (Far.)** sevindirici haber, müjde
m.- i vaşlın 107b/2
- mükemmel (Ar.)** eksiksiz, kusursuz
m. 182b/7
m. boldı 158a/2, 189b/5
m. boldılar 130b/5, 131b/8
m. bolubanı 094b/10

m. boluᅡguz 161b/10, 170b/10
 m. bolup 157b/11
 m. bolup kildi 017a/6, 039b/10
 m. idi 178a/1

mükerrem (Ar.) saygıdeğer, yüce
 ęaan-ı m. 155b/5

mül (Far.) şarap
 cām-ı m. 027b/1

mülāzım (Ar.) hizmetkar, yardımcı
 m. boldı 105a/6
 m. kılıp 045b/9
 m.+ ları 007a/2, 042b/5
 m.+ larını 002b/9

mülhid (Ar.) dinsiz
 m. 114b/4
 m.+ ler 119b/6

mülk (Ar.) memleket, diyar, ülke
 m. 020a/10, 020b/4, 078b/5,
 116b/3, 123b/3, 123b/4, 141b/4,
 148a/8, 189a/5
 m.- i bātingā “bātın ülkesine”
 076b/1
 m.- i Hişār eylesün “Hisar diyarı
 yapısın” 167b/8
 m.- i Hişār 112a/6, 167b/10
 m.- i Hocend “Hocend diyarı”
 123a/6
 m.- i pür-mīve “meyve dolu ülke”
 164a/5, 173a/5
 m.- i Tūrān “Turan diyarı” 047a/10
 m.- i Türkistān “Türkistan
 memleketi” 002b/6-7
 m.+ i eyledi 122a/10
 m.+ ide 061a/11, 100b/1, 136b/1,
 146b/4, 164b/10, 173b/10
 m.+ iğe 078a/8, 183b/6
 m.+ iğeçe 104a/9
 m.+ imizge 078b/3
 m.+ ini 001b/6, 185b/7
 m.+ leriğa 139a/5
 m.+ leriğe 140a/3
 kişver-i m.+ lerin 153a/9
 m.+ lerini 139b/8, 140a/4
 m.+ ni 003b/2, 102a/5, 121a/7

m.+ niᅡg 183a/4
 m. ü diyār 105a/4, 108b/6, 168b/5
 m. ü diyārıda 097b/8, 166b/8
 m. ü diyārıᅡgız 148b/9
 pādışeh-i m. ü melek 178b/1

mümkināt (Ar.) mümkün olanlar
 sūr-ı m.+ iᅡg 063b/7

mü'min-nüvāz (Ar.+Far.) müminleri hoş
 tutan
 m.- ı velī “velilerin müminleri hoş
 tutanı” 019b/4

mümedd (Ar.) devamlı
 m. 062a/7

münācāt (Ar.) Allah’a yalvarma, dua
 m.+ imnı 136a/2
 m.+ nı kılığaç 178b/5
 m.+ nı kılıp 002a/8

münāfık (Ar.) münafık
 m. 115b/9

münakkaş (Ar.) nakışlı, süslü
 dībā-yı m. 112a/11

münāsib (Ar.) uygun, yerinde
 m. 098a/3, 107a/5, 146a/11
 m. boldı 168b/4
 m.+ dür 102a/4
 m. kördi 103a/8, 124b/8
 m.+ tür 152b/4

münevver (Ar.) aydınlık, nurlu
 m. 088a/6
 m. boldı 098b/4
 m. kılıp 068a/1

münevverhığ (Ar.+T) aydınlık
 m. irmiş 071b/4

münezzeh (Ar.) arındırılmış
 m. 090b/8

münker (Ar.) Allah’ın razı olmadığı şey
 nehy-i m.+ ni kılıᅡg 016a/10

münkeşif (Ar.) açık, aşikâr
m. 090b/9

mürāca'at (Ar.) geri dönme, yönelme
m. kılğani 105a/1
m. kılğanları 150a/1

mürîd (Ar.) intisap eden, mürit
m.+ i 002a/9
m.+ lerini 025a/8

mürüvvet (Ar.) yiğitlik, insanlık
m. 026a/7, 036a/9, 036a/10,
036a/11, 037a/1, 043a/4, 059a/1,
061b/7, 062b/7, 064b/9, 065a/11,
071a/11
luṭf u m. 134b/2, 135a/6
m. +durur 064b/10
m.+ dūr 149b/7
m. kılıp 060b/7
m.+ ni 059a/11
m.+ niṅg 060a/5
m.+ te 044b/6, 061a/11
m. + turur 050a/3

mürüvvet-piše (Ar.+Far.) yüce gönüllü,
yiğit
Ḥazret-i Ḥan-ı m. 135b/5

mürüvvetliḡ (Ar.+T) yüce gönüllü, yiğit
m. 050a/5

mürvārîd (Far.) inci
m. 112b/5

müsellem (Ar.) doğruluḡu ispatlanmış,
herkes tarafından kabul edilmiş
m. 041b/5, 042a/8, 055b/11
m. imes 032a/1

müselmān (Ar.) müslüman
m. 087b/5, 089b/3
m.+ ḡa 154a/8

müselmān-piše (Ar.+Far.) Müslümanlıḡı
huy edinmiş, Müslüman
m. 151b/7

müselsel (Ar.) zincirleme

m.+ dūr 061b/9

müstaḡkem (Ar.) sağlam, emniyetli
m. 179b/1
m. eyledi 160a/4, 169a/4

müsta'id (Ar.) hazır, amade
m. kılıp 079b/1

müstedām (Ar.) sürekli, devamlı
m. 037a/4

müsteḡaḡ (Ar.) hak etmiş, layık
m.+ larḡa 138a/2

müṣevveş (Ar.) düzensiz, karışık
m. bolup 068b/11

müşk (Far.) misk
m. 060a/7
m.- i ter "taze misk" 066b/1, 068a/4
m.+ idin 069b/6
m.+ ni 067a/6

müşkil (Far.) müşkül, zor
m. 041a/2, 099a/1
m.+ in 014a/10
m. irür 142a/6
m.+ leriṅg 076a/6
m.+ ni 043a/9

müşkîn (Far.) misk kokulu; misk
renginde, siyah
perr-i m. 070b/7
şūḡ-ı m. 018a/4

müşt (Far.) yumruk; avuç
m. 054a/4
m.- i seng ü sıfāl "bir avuç taş ve
toprak" 058b/8
m.- i tofraḡ "bir avuç toprak" 063a/9

müştāk (Ar.) şiddetle arzu eden, özleyen
m. 118b/9, 129a/4
dīde-i m. 043b/6
m.+ niṅg 055a/1

müştākliḡ (Ar.+T) şiddetle arzu etme,
özleme

- m.+ dın 068a/8
- mütābi'** (Ar.) tabi olan, uyan
m. 032b/8
- müte'allık** (Ar.) ilgili, alakalı
m.+ ları 144b/7
- müttakī** (Ar.) dinin emir ve yasaklarından sakınan
m. 018a/9
- müttefik** (Ar.) müttefik, anlaşmış
m. 125a/4
- müttekā** (Ar.) dayanak
m. 119b/1
- müyesser** (Ar.) nasip olan
m. boldı 127b/7, 186b/7
- müzeyyen** (Ar.) süslenmiş, süslü
m. 065b/4
- müzeyyenliğ** (Ar.+T) süslülük
m.+ ı 071b/4
-
- N**
-
- nāb** (Ar.) katıksız, halis
şehd-i n. 056a/9
- nā-būd** (Far.) olmayan, yok
n. kılp irdi 132b/4
n. kılsun 116b/11
- nā-civān-merd** (Far.) yiğit olmayan
n. 055b/9
- nā-çār** (Far.) çaresiz
n. 105b/7
- nād** (Far.) ses, seslenme
n.- ı 'Alī "Hz. Ali duası" 182b/8
- nādān** (Far.) cahil, bilmez
n. 081b/8, 123b/7, 152a/1, 154a/7,
161a/10, 170a/10
Tenbel-i n. 153b/8
- Mogol-ı n.+ ğa 160b/2, 169b/2
Tenbel-i n.+ ğa 155a/7
- nādānlık** (Far.+T) cahillik
n. kıldıngız 013a/4
- nā-ferāmūşluğ** (Far.+T) unutamama
n. 061a/8
- nā-gāh** (Far.) ansızın, aniden
n. 050b/6, 101b/11, 150a/8, 153a/8,
188a/1
n. boldı 121a/4
- nā-gehān** (Far.) birdenbire, ansızın
n. 028b/10, 054b/2, 084b/3
- nağme** (Ar.) nağme, ezgi
kâbil-i n.- i zīl-keş 107a/6
- nā-gürizende** (Far.) kaçamayan
sitizende-i n.+ ler 042a/11
- nā-hemvār** (Far.) düzgün olmayan
n. 130a/10
- naḥif** (Ar.) zayıf, çelimsiz
n. 105b/4
- nā-ḥoşnūd** (Far.) hoşnut olmayan
n. 140b/4
n. kılıban 185a/2
- naḥs** (Ar.) uğursuzluk
aḥter-i n. 106b/5
- naḥv** (Ar.) nahiv
n. 046a/8
- na'im** (Ar.) güzel, latif
nāz u n. 045a/8
- nā-kār** (Far.) faydasız
n. oldı 106b/8
- nā-kāste** (Far.) eksiksiz, tam
meh-i n.+ dür 021b/9
- nā-kerde** (Far.) yapılmamış

- n. 081b/8
- nā-kesān (Far.)** alçaklık, aşağılık
n. 184b/7
- naqd (Far.)** para, nakit, sermaye
n. 060a/10, 063b/7
n.- i cānnı 103a/2
n.- i maṭlūbnı 065a/3
n.- i Sikenderdür 121b/2
n.- i vaqt ü vücūd 071a/10
n.+ ıdın 018b/1
n.+ niṅ 064b/7
n. ü vaqt 110a/8
- nāqış (Ar.)** noksan, kusurlu
n.- +durur 010b/7
- nāqışāt (Ar.)** noksanlar, noksanı olanlar
n. irürler 010b/2
- naqqāş (Ar.)** nakşeden, süsleyen
n.- i çīn 069b/4
- naql (Ar.)** anlatma, rivayet, hikāye
n.- i ḥurmā-yı ter “taze hurma ağacının anlatımı” 054b/7
n.+ da 010b/7
n. idi 060a/9
- naqş (Ar.)** süsleme, nakış
n. 041b/9
şūret-i n.- ı būd u vücūd 064a/9
n.- ı niḡār irür “güzelliğin nakşıdır”
063a/10
n.- ı ‘acībī 136b/2
n.+ lar 119a/4
- na’l (Ar.)** nal
n.+ ıdın 071b/4
- nālān (Far.)** inleyen
n. irdi 105b/3
- nāle (Far.)** inleme, inilti
n. 067b/7
n.- i ‘iṣṣ “aşk acısı” 017a/10
n.+ ler kılp 025b/11
n.+ ni 106b/11
- n. vü āh kılpban 114a/1
- nāliş (Far.)** inleme, inilti
n.+ im 067b/6
- nā-ma’kūl (Far.+Ar.)** akla uymayan, makul olmayan
n. 160a/7, 169a/7
- nām-be-nām (Far.)** meşhur, namlı
n. 182a/10
- nām-zed (Far.)** aday
n. 072b/11
- namāz (Far.)** namaz
n. 006b/10, 016a/7
bāng-i n. 061a/2
evrād-ı n. 178a/11
n.- ı diğēr “ikinci namazı” 006b/7
n.- ı pişīn bolğuça “öğle namazı vakti olduğunda” 190b/6
n.+ ın kılp 007a/1
n.+ ın 087b/8
n.+ ını kılp 190a/11
- nāme (Far.)** mektup
n. 137a/5, 144b/6
n.- i derd “dert mektubu” 060a/9
n.+ ğa 068a/5
n.+ sin 017b/5, 075b/7
- nāme-siyāh (Far.)** kötü amel defteri
n. 186a/10
n. 114a/7
- nāmeī (Far.)** bir mektup
n. 067b/2, 068a/1
- nāmūs (Ar.)** edep, haya, namus
neng ü n. 029a/4
- nā-mükerrer (Far.+Ar.)** tekrar etmeyen
n. 061b/9
- nā-müselmān (Far.+Ar.)** müslüman olmayan
n. 011b/6

nā-mütenāhī (Far.+Ar.) sonsuz, bitmeyen
devlet-i n. 124a/4

nān (Far.) ekmek
n. 161a/9, 170a/9, 176b/9

nān-baḥş (Far.) ekmek veren, besleyen
n. irür 064a/10

nā-pāydār (Far.) sürekli olmayan, geçici
dehr-i n. 002a/5

nā-pesend (Far.) beğenilmeyen
n. 065a/10

nār (Ar.) ateş, od
n.- i caḥīm “cehennem ateşi”
008b/10

na'ra (Ar.) bağırma, haykırma
n.- i nerre-şîr irür “erkek aslan
kükremesidir” 053a/3

narı öte, başka
n. 058a/1, 123a/2, 141b/8

nā-revā (Far.) layık olmayan, yakışmayan
n. 070b/2, 114a/10

nā-sere (Far.) ayarı bozuk para, (mec.)
başıbozuk
Moğol-ı n.- i mühmelni 159a/1

nā-sezā (Far.) münasip olmayan
n. 087a/9, 114a/10

naşîb (Ar.) kısmet, nasip
n. 024b/4, 070a/3, 160a/11, 169a/11
n. bolmas 067a/4
n. eylep 038b/9
n. kıllur 088a/3
n. olğusıdur 140a/9

naşîhat (Ar.) nasihat, öğüt
n. 013a/5, 015a/8, 026a/11, 049b/9,
050a/4, 125a/3
n.+ dür 137b/5
n. kıllıngız 125a/1

n. kıllıp 015a/4, 026a/10, 029b/5,
034b/5, 045b/1
n.+ larımını 017a/4
n.+ ler 092b/2
n.+ ni kıllıban 025a/1

naşîr (Ar.) yardım eden, yardımcı
n. irdi 114b/5

naşr (Ar.) yardım
tertîb-i n. 025a/4

nasūḥ (Ar.) samimi, saf
n. 188b/10

nā-şād (Far.) üzüntülü, gamlı
n. eylep 113b/11
n. kıllur 139b/8

nā-şekîp (Far.) sabırsız
n. bolur 054b/10

nā-tamām (Far.+Ar.) tamamlanmamış,
eksik kalmış
n. 081b/6

nā-tüvān (Far.) kuvvetsiz, güçsüz
n. 107b/3, 134b/10, 135a/4,
140b/10

nāvek (Far.) ok
n. 111b/9
n.- i fitne-bār “fitne yağdıran ok”
033a/5
n.- i miḥnetğa 104a/7
n.+ ler 125a/7

nāvek-figen (Far.) ok atan, ok atıcı
n. 125a/8

nāy (Far.) ney, bir tür üflemlî çalgı krş.
ney
kūs u n. 045a/1
n. u kūsın 052a/11

nāz (Far.) cilve, naz
n. 045a/8, 060a/1, 070b/5, 103a/11
n. itken 018a/5

nāz-perverd (Far.) nazlı
ten-i n. 066b/9

naẓar (Ar.) bakma, bakış, nazar
n. 006a/4
n.- ı luṭf 121b/8, 141a/3
n.+ ıng 101a/2
n. kılalıng 059b/8
n. kıldı 116b/1
n. kılsa 051a/3
n. kılsam irdi 019a/6
n.+ lar 065a/8

naẓar-bāzlık (Ar.+Far.+T) neşeyle,
cilveyle bakan
n.+ kılip 012a/9

nāzenīn (Far.) işveli, cilveli, nazlı
n. 066b/3, 070a/1, 072b/7, 106b/7,
164b/2, 173b/2
n.+ ler 029a/1
n.+ lerge 065a/6

nāzır (Ar.) bakan; yönü bir yere dönük
olan
n. 165b/7, 174b/7
n. eyledi 135b/11
n. idi 162a/9, 171a/9

nāzik (Far.) nazik, zarif
n. 027b/9

nāzik-beden (Far.+Ar.) ince, zarif vücutlu
ra'nā-yı n. 066b/6

nāzil (Ar.) inen, zuhur eden
n. kıldılar 126b/9

naẓır (Ar.) benzer, eş
n. 015b/6

naẓm (Ar.) vezinli, kafiyeli söz dizisi,
nazım
n. 002a/8, 019b/11, 075b/10,
076b/3
n.- ı bülend "yüksek (güzellikteki)
nazım" 009a/4
n.+ ığa 086b/5
n.+ lar 021a/6

naẓmī (Ar.) bir nazım
n. 001a/11

ne ne, niye, hangi, nasıl, ne kadar (soru
sözü) krş. ni
n. 001a/9, 005b/2, 029b/10,
031a/10, 031b/9, 047a/2, 047b/7,
048b/6, 049b/11, 051b/8, 055b/10,
057b/11, 083a/9, 090b/6, 094a/2,
114a/2, 115b/9, 133b/6, 133b/6,
138a/9, 144b/6, 150b/8, 157a/4,
168a/3, 190a/1
n. bolsa bolup 061a/1
n. bolsa bolur 060b/6
n. ḥad 138b/7
n. ḫadar 140a/1
n. kıldı 043b/8
n. kıldım 037b/6
n. kim 026b/1, 049b/1, 061b/3,
083a/7, 089b/10, 090b/1
her n. kim 120b/1
n. vaḫt 119a/2
n. yanğlıg 022b/8
ne ... ne 046b/7, 055a/9, 146b/4,
168b/3, 179b/3

nebāt (Ar.) bitki
n. 112b/11

neberd (Far.) savaş, cenk
n. 032b/6
ehl-i n. 006a/1
zār-ı n. 056b/3

nebī (Ar.) peygamber
n. 010b/2, 010b/11, 011b/8, 131b/6,
131b/7, 137a/1, 137b/11
n.- yi şer' 010a/5

nebīre (Ar.) torun krş. nebire
n.+ si 024a/10, 024a/11, 072b/3,
077b/7, 083b/8

nebre (Ar.) torun krş. nebire
n.+ si irür 077b/11
n.+ si 003b/8, 024a/3, 070a/2,
085a/6
n.+ sin 070a/5

necāt (Ar.) kurtulma, kurtuluş
n. 023b/5, 141b/11, 144a/5
n.+ ı tapıp 023b/4
n. oldu 023b/3

nedāmet (Ar.) pişmanlık
n. 139b/5

nedīm (Ar.) sohbet arkadaşı, tatlı konuşan
n. kılıgusu 008b/6
mahrem-i hāş-ı n. 020a/5
hāş u n. boldılar 098a/10

nefes (Ar.) nefes, soluk
n. 002b/3, 020a/11, 021b/4, 075a/3
n.+ lerni 075a/5

nefir (Ar.) boru şeklinde bir tür nefesli müzik aleti
n. 053b/9, 119a/2, 132a/1, 157b/4, 158b/2, 159a/5-7, 162a/5, 171a/5, 177b/10
n.+ i 031b/2
n.+ in 048b/5

nefs (Ar.) nefis, benlik
n. 008b/7, 075a/6, 075a/7, 116a/4
n.- i emmāre irür “nefsin ilk mertebesi” 008b/1
n.- i emmāre 001a/7, 016a/2, 136b/3
n.- i emmāredür 086a/7
n.- i emmāreni 137a/11
n.- i h^vış “kendi nefsi” 184a/5
n.- i kāfir “kafir nefis” 137a/3
n.- i kāfir-kīşni “kafir dinli nefsi” 001b/2
n.- i yaman dik bolğay 136b/7
n.+ din 001b/11, 036b/10
n.+ im 037b/4
n.+ lerğa 020b/2
n.+ ni 011a/11, 016a/6
n.+ niᅇ 021b/4

nehār (Ar.) gündüz, gün
leyl ü n. 066a/10, 112b/9

neheng (Far.) neheng
n. 005a/6

n.+ dür 051a/11

nehengī (Far.) timsah gibi
n. idiler 175a/2

nehy (Ar.) bir şeyin yapılmasını engelleme, menetme
n.- i münkerni kılıᅇ “Allah’ın yapılmasının istemediği şeyleri engelleyin” 016a/10

nejād (Far.) soy, nesil
n.+ ı 071a/3

neᅇāre (Far.) davul, kös
n. 119a/1, 131b/11, 157b/4, 158b/2

neᅇāre-hāne (Far.)
n. 157b/3

nemā (Ar.) gelişme, büyüme
neşv ü n. 066a/11, 095b/8

nemek (Far.) tuz
kür-ı n. 118a/7

neng (Ar.) şan, şöret
n. boldı 005a/6
n. ü nāmūs 029a/4

ner (Far.) erkek, er krş. nerre
şīr-i n. 046a/9, 047b/10, 086a/8, 089b/8
ᅇāvus-ı n. 009b/6

nerd (Far.) tavla oyunu
n. ü aşuᅇnı 012a/2

nerdübān (Far.) merdiven
n. 125b/4

nergis (Far.) nergis, (mec.) sevgilinin gözü
n.+ ge 066b/2
n.+ iᅇ 018a/6
n.+ indin 068b/8

nerre (Far.) erkek, er krş. ner
n. 082b/11

nerre-şîr (Far.) erkek aslan
n. 054b/9
na'ra-i n. irür 053a/3

neseb (Ar.) soy, sop
n.+ im 150a/2

nesîm (Ar.) hafif rüzgar
n. 048b/2
n.+ i bile 075b/3

nesl (Ar.) nesil, soy, kuşak
n.- i Barlasdın "Barlas neslinden"
070a/5
n.- i kûş 056b/10
n.- i insânnıng 019b/1
n.+ i 024b/5, 069b/3
n.+ idin 024a/7
n.+ ini 069b/9

nesteren (Far.) yaban gülü
n. 066b/6

neşv (Ar.) büyüme, gelişme
n. ü nemâ 066a/11, 095b/8

neş'e (Ar.) neşe, sevinç
n.+ din 066b/8

nev' (Ar.) cins, tür, çeşit
n. 008b/3, 109a/2, 116a/5, 124b/6,
146b/4

nevâ (Far.) nağme, ses
âheng-i n. eylep idi 165a/9, 174a/9
n. kıllurlar 075b/7

nevâ-gîr (Far.) nağme tutan
n.+ idin 007a/11

nev-'arūs (Far.) yeni gelin
n. bolup 048b/3

nevâyib (Ar.) musibetler, belalar
n. 154b/7

nevâzende (Far.) çalgı çalan
sâz-ı n. 165a/7, 174a/7

nevbet (Ar.) 1. belirli zamanlarda çalınan
davul

n. 145b/8
n.- i ceng 162a/4, 171a/4
n.- i devletin 155b/11
n.+ i 027b/2
n.+ in 048b/5
n.+ ini 143b/11, 162b/6, 171b/6
2. devir; kez
n. 084b/6, 104a/2

nevha (Ar.) ağıt
n.+ mı 060a/8

nev-hâste (Far.) yeni hastalanmış
mecnûn-ı n. oldı 048b/2

nevha-perdâz (Ar.+Far.) yas tutan
n. ikendür 145a/4

nevha-serâ (Ar.+Far.) ağıt yakan
n. 171b/5
n. idiler 162b/5

nev-rûz (Far.) yenigün
n. idi 024a/10

ney (Far.) ney, bir tür üflelemeli çalgı krş.
nây

n. 165a/11, 174a/11
n.+ ğa 165a/11, 174a/11

neyle- (< ne eyle-) ne yapmak, neylemek
n.- sün 184a/11
n.- yin 107b/5

nezzâre (Ar.) bakma, bakış, seyretme
n. kılsa 032b/1, 064a/7

ni ne, niye, hangi, nasıl, ne kadar (soru
sözü) krş. ne

n. 008b/3, 009a/9, 018b/8, 047b/10,
055a/9, 057a/7, 051b/8, 060b/9,
064b/8, 064b/8, 064b/8, 064b/8,
074a/1, 098a/3, 102b/2, 103a/10,
107a/7, 108a/2, 115b/9, 119a/3,
120a/6, 124a/10, 124a/10, 128b/5,
133b/6, 133b/6, 137b/5, 138a/3,

139b/9, 145a/7, 149b/7, 150b/1,
138a/10, 138b/8, 138b/8, 155a/5,
157a/4, 157a/4, 158b/3, 160a/11,
169a/11, 175a/7, 187a/10
her n. 128b/3, 160b/5, 169b/5,
188b/1
n. bolğan 041a/8
n. bolğay-siz 140a/2
n. bolğusu 168a/5
n. bolsa bolsun 184b/9
n.+ din kim 072a/10
n.+ din 005a/10, 059a/7, 140b/7,
175b/8
n. +durur 086a/7, 152b/4, 168a/5
n.+ dür 042a/7, 061a/5, 063a/11,
063b/2, 083b/8, 085a/9, 103a/6,
123b/7, 123b/10, 134a/7, 136a/11,
141a/10, 164a/11, 173a/11
n.+ ge 034b/9, 185a/11
n. h̄acet 032b/5
n. h̄acetdür 118b/5
n. h̄aşıl 076a/1
n. irdi 138b/1
n. kılalı 139a/11
n. kıldı 185a/8
n. kılgaydur 186a/4
n. kılp yürür-siz 004a/4
n. kılp 109a/1
n. kıлмақ kirek 073a/1
n. kılsunlar 109a/6
n. kılurın 110b/1
n. ki bolğan 045b/4
n. ki bolğan bile 003b/7
n. ki bolğanını 096b/4
n. ki bolğanları 084a/1
n. ki bolğannı 091a/6
n. ki 035a/7
her n. ki 119b/8, 176a/1
n. kim 065a/2
n.+ ler boldı 113a/8, 146b/11
n.+ ler 140a/1
n. türlüğ 006a/11
n. üçün 143a/4, 163a/2, 172a/2,
185a/11
n. yaŋlığ 019a/2, 117b/4, 175a/8
n. yaŋlık 019a/3
n. yirde 052a/2
n. yirdin 016a/6

n. 'aceb 072a/6, 106a/2, 115b/11

niçe nice

n. 041b/7, 043b/3, 093b/8, 102b/1,
103b/6, 128b/2, 130a/5, 131b/10,
133b/7, 133b/8, 133b/8, 133b/8,
144a/5, 145b/9, 147b/7, 150a/7,
161b/5, 163a/6, 168a/2, 170b/5,
172a/6, 179b/10, 182a/9, 182b/8
bir n. 001a/5, 026b/11, 062a/10,
069b/2, 077a/4, 079b/2, 081b/6,
123a/5, 140a/6, 152b/7, 183a/11,
183a/11
her n. 115b/5
n. kim 055b/2, 059a/11, 059b/11,
132a/5, 153a/5
bir n.+ si 007a/11
n.+ sin 014a/7

niçük nasıl, nice

n. 023a/3, 063b/5, 074b/3, 082b/2,
089b/5, 096b/5
her n. 105b/5
n. bolğay 074b/1
n. kim kıılır bolsaŋg 082a/9
n. kim 016b/2, 020a/7, 023b/3,
025a/5, 046b/10, 054a/2, 064b/4,
089a/7, 096a/11

nidā (Ar.) seslenme, çağırma

n. 031b/2

nifāk (Ar.) geçimsizlik, anlaşmazlık,
nifak

n. 026b/4, 061a/5, 067a/8, 115b/8,
140b/2, 153b/2
āyīn-i n. 103a/7
n. eylemedi 115a/11
n. eyleseler 140a/6
n. kıldı 103a/7
n. kıлмаŋg 080a/5

nifākī (Ar.) fesatlık

n. kılıban 089a/6

nigāh-dāšt (Far.) koruma, kollama

n. kıлмаққа 002b/10

nigār (Far.) resim, (mec.) put gibi güzel sevgili
naqş-ı n. irür 063a/10

nigārīn (Far.) resim gibi güzel
n. 069b/6

nigārīnlıĝ (Far.+T) resim gibi güzellik
n.+ indın 018a/7

nigehdār (Far.) gözcü, koruyucu
n. 065b/2

nign (Far.) baş ařaĝı olmuş, tersine dönmüş
n. bolup 160b/8, 169b/8
n. bolur 157b/2

nign-sār (Far.) baş ařaĝı
n. irdi 127a/5
n. itip 030a/6
n. oldu 143a/1

nihāl (Far.) fidan
n.- i tarāvette "tazelik fidanı"
066a/11

nihān (Far.) gizli, saklı
n. 090b/9
n. eyler m idi 106a/7
n. irmes 081a/8

nihānī (Far.) gizli, gizlice
n. 079a/9

nihāyāt (Ar.) nihayetler, sonlar
n.+ ı bolmas 064b/5

nihāyet (Ar.) son, nihayet
n.+ i 071b/11

nīk (Far.) iyi, hoş, gzel
n. 021b/8
tālī'-i n.+ ni 093b/6

nikāh (Ar.) nikah
n. eyledi 090b/3
n. kıldılar 146b/10

nikbet (Ar.) talihsizlik; musibet
n. 052a/2, 161a/3, 162b/11, 170a/3,
171b/11

nīk-endīř (Far.) iyilik düşünen, herkesin iyiliĝini isteyen
n. 142b/8
pādiřeh-i n. 138a/4

nīk-hıřāl (Far.+Ar.) iyi huylu
n. 113a/7
pādiřeh-i n. 175b/5

nīk-rāy (Far.+Ar.) iyi fikirli
n. 080a/10

nīk-endīře (Far.) iyi düşünceli
n. 135b/5

nīm-dang (Far.) yarım hisse
n. 055b/9

nime nesne, şey
n. 004a/10, 011b/8, 038b/1, 085a/7,
188b/7
her n. 049b/1
hīç n. 127b/1
her n. bolgannıĝ 016b/6
n. bolsa 062b/5
n.+ ni 003b/5, 136b/10

ni'met (Ar.) nimet
n. 060a/1, 160b/6, 169b/6
n.+ in 065a/7

niřār (Ar.) saçma, serpilme
n. 058b/8, 175b/4
n. eyledi 036b/4
n.+ ı bolur 062b/5
n.+ ı 008b/10
n.+ ıĝ 018a/1
n. kıldım 018b/1
n. kılgan 060a/10

nisbet (Ar.) oran, nispet; baĝlılık
n.+ i birle 144a/1
n.+ ler kılalı 142a/5
n.+ ler 144a/3

nisbetlik (Ar.+T) bağlı
n. 151b/6

niş (< ne iş) ne iş, ne
n.+ niṅ 009b/1

nişān (Far.) iz, belirti, işaret
n. 125a/3, 139a/9, 151a/3, 184b/1,
189a/2, 189b/5
irsāl-i n. eyledi 125a/2
n.+ ı 150b/11

nişānī (Far.) bir işaret
n. 047a/6

nişest (Far.) oturma
n. eylediler 152a/7
n. kılp 020b/2

nit- (< ni it-) ne yapmak
n.- e 132a/8
n.- eli 144a/10, 188a/9
n.- er 041b/9, 079b/6, 188b/7
n.- er mü 051b/10
n.- er+sin 042a/3
n.- ip 087b/2, 087b/5, 109a/1,
111b/2
n.- sün 058b/3

niteg nasıl, ne gibi
n. 013b/2, 018b/5, 111b/2, 186a/4
n. kim 126b/2, 130a/7, 158b/10

niyāz (Ar.) yalvarma, niyaz, dua
n. 011b/11, 006b/10, 100b/7,
109b/1, 178a/11
rūy-ı n. 016a/7
n. körsetip 165a/8, 174a/8

niyyet (Ar.) niyet
n. 012a/4, 143a/5, 178a/10
n.- i mühmel “anlamsız niyet”
163a/8, 172a/8
n.+ iğa 149b/8
n.+ im 144a/6
n.+ imiz 176b/4

nizā' (Ar.) anlaşmazlık, kavga
n. eyleben 018b/3

n. kılmadı 115b/4

nīze (Far.) mızrak, süngü
n. 118b/10

nöker (Moğ.) birinin hizmetinde veya
maiyetinde olan kimse, köle
n. 058b/7
n. boldı 186b/7
n.+ dür 100a/11
n.+ i birle ili 102a/3
n.+ i 130a/6, 132b/1, 157a/2,
182a/4
n.+ in 133b/10, 142b/1
n.+ iniṅ 130a/5
n.+ ler 083a/8
n.+ leridin bolğan 003b/7
n.+ leridin 004a/5
n.+ lerige 041b/1
n.+ lerini 014a/1

nuḥust (Far.) ilk, birinci krş. nuḥustīn
n. 058a/10, 072b/1

nuḥustīn (Far.) ilk, birinci krş. nuḥust
n. 069a/10

nuḳre (Ar.) gümüş
n. 053a/1

nūr (Ar.) nur, aydınlık
n. 037a/8, 048a/11, 098b/2, 098b/3,
124a/6, 124a/8, 124a/9
ğarq-ı n. 095b/10
n.- ı hidāyetdür “hidāyet nuru”
137b/7
n.- ı Ḥudā “Allah’ın nuru” 072a/9,
124a/10
n.- ı Ḥudādur 124a/1
n.- ı īmānniṅ “iman nurunun”
071b/1
n.- ı pāk bolur “mübarek nur olur”
016b/6
n.- ı riyāzet “riyazet nuru” 019b/5
şem'-i n.- ı şafā 088a/8
n.- ı tecellīdin “tecelli nuru” 069a/11
n.- ı 'ibādet “ibadet nuru” 137b/3
n.- ı İlāhī “Allah’ın nuru” 124a/4
ğarq-ı n. bolup 036b/2

n.+ ı 021b/9, 178a/8
 n. irür 062b/6
 hem-dem-i n.+ nı 070b/6
 n.+ nīng 124a/8
 n. u şafā 068a/8
 şem'-i n. u şafā 012b/5, 067b/10

nūrānī (Ar.) ışıklı, nurlu
 n. 021b/5
 şāh-ı n. 098b/5, 105a/3

nuşret (Ar.) yardım; zafer, başarı
 n. 008a/8, 095b/1, 110b/4, 120b/5,
 121a/2, 122b/10, 129a/3, 131b/1,
 176b/7, 178b/4, 186a/8
 n. birdi 033b/5, 092b/8,
 n.- i Dāver boldı “Allah’ın yardımı
 oldu” 127b/7
 n.- i Hāq bolsa “Allah’ın yardımı
 olsa” 176b/3
 n. bolup 008b/4
 n.+ i birle 121a/11
 n.+ i 086a/5
 n.+ iğa 135b/10
 n.+ in biriptür 044a/3
 n. kıldı 135b/9

nuşre'd-dīn (Ar.) dinin yardım ettiği
 şeh-i n. 085b/2

nuşret-şi'ār (Ar.) daima zafer kazanan
 n. 149b/10

nūş (Far.) içme, içiş
 n. eylegil 022a/8
 sāğar-ı n.- ı āb-ı hayāt 024b/8
 n.- ı mey “şarap içme” 054b/1
 n.- ı tarabdın “eğlence meclisinden”
 143a/7
 n.+ nīng 141a/10

nūş-kām (Far.) içkiye erişmiş
 n. 065b/8

nuşkluk (Ar.+T) sözlü, söyleyişli
 n. 063a/5

nücüm (Ar.) yıldızlar
 n. 056a/6

nükte (Ar.) nükte, herkesin anlamadığı
 ince mana
 n. 011a/7
 n.- i dil-pezir 025a/8
 n.- i dürr-i şemīn “inci gibi çok
 kıymetli nükte” 022a/5

nükte-perdāz (Ar.+Far.) nükte söz
 söyleyen
 n.- ı 'asr 025a/4

nükte-senc (Ar.+Far.) nükteyi
 değerlendirebilme
 hüsrev-i n. 019b/11

nükte-serā (Ar.+Far.) nükte söyleyen
 n. 181a/1

nümāyān (Far.) görünen, meydana olan
 n. 030a/8-9, 105a/10, 152a/10
 n. bolmadı 151a/9

nümāyende (Far.) gösterici
 n. 061a/4, 188a/11

nümūdār (Far.) görünen, meydana olan
 n. 005a/7, 009b/3, 066a/10, 070b/9
 n.- ı hūb 066b/9

nüzül (Ar.) inme, nüzul
 n. eylediler 186a/3
 n. kıldı 098b/6

O

o o
 (sıfat)
 o. 005a/2, 039b/2
 o. kün 064a/4, 087b/1
 (zamir)
 o. 001a/10, 187b/3

ocun dünya, kainat krş. acun, dünyā,
 dünyā
 o. 015b/11

oçuk açık
 o. 015b/1

- oğ** ok krş. ok
o.+ ları 027a/6
- oğlan** oğlan
o. 081b/7, 133b/8, 187b/5
o.+ lar irür 094a/10
o.+ lar 108b/1, 183b/3, 186b/11
o.+ ları birle 153a/5
o.+ ları 084a/1, 084a/9, 091a/2, 091b/1, 092a/3-4
o.+ larını 148b/2
- oğul** oğul
o. (oğul) 034a/2, 036a/5, 087a/4, 095b/3
o.+ ğa 001b/3, 114a/2
o.+ ı bile (oğlı bile) 144b/8, 145a/8, 145b/1
o.+ ı +durur (oğlı durur) 006a/11
o.+ ı (oğlı) 003b/6, 023a/11, 033b/8, 034a/5, 052a/5, 056b/2, 077a/11, 078a/3, 078a/7, 084b/7, 082a/7, 085a/1, 085a/4, 085a/5, 086a/9, 088b/11, 089b/6-7, 089b/8, 092a/8-9, 099b/6, 143b/7, 145a/10, 156a/1, 179a/4, 181a/9, 181b/4
o.+ ı+biz (oğlı+biz) 047a/7, 149a/2
o.+ ı+min (oğlı+min) 149a/1
o.+ ı+siz (oğlı+siz) 099b/7, 149a/1
o.+ ıdur (oğlıdur) 077b/2
o.+ ıdur+sin (oğlıdur+sin) 078a/10
o.+ ığa (oğlığa) 042a/10
o.+ ın (oğlın) 069a/4, 087b/7
o.+ ını irür (oğlını irür) 091b/11
o.+ ını (oğlını) 076b/10, 114a/2, 122a/1
o.+ ınınğ (oğlınınğ) 092a/8-9
o.+ um ile bolğan (oğlum ile bolğan) 143b/9
o.+ unğuznı (oğlunğuznı) 142a/3
- oğşa-** benzemek
o.- r 124a/11
- oğşaş** benzer
o. 186b/11
- oğ** (1) ok
o. 005b/1, 007a/3, 032a/5, 032b/10, 033b/1, 041b/3, 042a/1, 042a/3, 042a/3, 042a/9, 045a/6, 053a/3, 054b/10, 055b/6, 056a/8, 057a/3, 083a/2, 085b/1, 085b/1, 113a/5, 117b/8, 125b/9, 129a/1, 131a/6, 157a/9, 157b/8, 160a/10, 169a/10, 177b/6, 177b/7, 177b/7, 179a/1, 190b/9
o.+ da 179a/5
o.+ dın 056a/11
o.+ dur 049b/8
o.+ ı 032b/2, 032b/3
o.+ ığa 130a/10
o.+ ın 047b/5
o.+ ıka 032a/5
o.+ ları 027b/7, 132a/11, 182b/10
o.+ ların 125b/9, 125b/10
o.+ larınğuznı 156b/7
o.+ nı 012a/3, 012a/4, 032b/10, 176a/11
o.+ nuñğ 046a/2
- oğ** (2) de/da, mutlaka, tam, kesin olarak anlamlarında kuvvetlendirme edatı
o. 062b/11, 074b/10, 074b/10, 097b/4, 118a/5, 120a/3, 126b/9, 126b/9, 135b/2, 166b/4, 189b/10
- oğ** (3) vakit
tünle o. 098a/9, 117b/6, 190a/10
- oğçı** okçu
o. 178b/11
- oğu-** okumak
o.- ayın (oğayın) 001a/1
o.- dı 186b/8
o.- du 040a/3
o.- dum 018b/11
o.- ğanları 020b/6
o.- p 008a/10, 010a/5, 011a/7, 017b/1, 021a/6, 036b/11
o.- r boldı 012a/6
o.- rlar idi 008a/8
- oğuş** okuma, okuyuş
o.+ ı 021a/5

okut- okutmak

o.- mayın 087a/1

ol

o (zamir)

o. 004a/1, 010b/1, 021b/10, 021b/11, 026a/7, 029a/4, 035a/9, 036a/11, 042a/1, 042a/9, 043a/4, 044a/10, 045b/1, 057a/3, 064a/10, 071b/2, 071b/2, 071b/9, 072a/6, 072b/4, 074a/9, 078b/2, 082b/6, 087a/7, 101b/11, 103a/5, 120a/2, 123a/9, 123b/10, 124b/1, 124b/1, 124b/3, 127b/5, 129b/7, 129b/9, 130b/2, 132a/7, 132a/10, 136b/9, 138a/3, 138a/11, 138b/2, 138b/2, 140b/2, 141a/8, 145b/4, 146b/3, 150a/11, 151b/8, 151b/8, 153a/6, 154a/9, 154a/9, 154b/10, 155b/6, 157b/5, 158a/7, 164a/8, 164b/3, 165a/1, 173a/8, 173b/3, 174a/1, 175b/2, 175b/6, 179b/1, 180b/1, 182a/6, 182a/7, 183a/11, 185a/9, 185a/9, 186a/10, 187a/6, 187b/2, 188a/5, 189b/3, 189b/3, 190b/7

o.+ dur 001b/2, 035a/7, 089a/3, 124b/2, 138b/2

o. idi 153b/8, 181b/10

o. irdi 004a/1, 007a/2, 024a/9, 026a/10, 026b/4, 031a/9, 034b/1, 039a/8, 045a/11, 052b/4, 060a/6, 070a/4, 077a/11, 079a/5, 081a/11, 091b/5, 091b/11, 092a/2, 092b/4, 093b/4, 094a/7, 095b/4, 096b/8

o. irür 146b/3

o.+ niᅇg 058a/9

o.+ tur 042a/6

alar “onlar”

a. 001a/3, 003b/5, 010b/2, 011a/4, 015b/4, 026b/2, 034a/8, 039a/5, 041b/2, 052a/5, 052a/9, 055b/9, 065a/8, 069b/10, 081a/10, 091a/5, 091b/1, 103a/10, 103a/10, 111a/4, 113a/4, 114a/9, 114a/10, 115b/3, 117b/5, 125a/3, 125a/11, 125b/1, 128b/5, 132a/8, 132a/8, 134b/5, 140a/6, 141b/4, 142a/7, 142a/7, 151b/3, 164a/11, 165b/8, 168a/1, 173a/11, 174b/8, 175a/4, 175b/9,

175b/9, 179a/4, 187b/9, 188a/9, 190b/4

a.+ lardın 022b/9, 047a/1, 061a/7, 061a/7, 114b/9, 115b/10, 115b/10, 152b/8, 154a/9

a.+ larᅇa 029b/6, 047a/4, 052a/9, 053b/2, 074a/2, 095b/11, 121a/4, 121b/1, 127b/3, 134b/2, 134b/6, 154a/9, 161a/3, 161b/4, 161b/4, 170b/4, 170b/4, 175b/10

a.+ large 170a/3

a.+ larnı 026a/1, 028b/1, 035a/1, 114a/5, 114a/5, 132b/11, 157a/7, 164a/10, 173a/10

a.+ larnıᅇg 010b/5, 013a/3, 013a/5, 013a/6, 024b/2, 052a/8, 060a/11, 083b/1, 087a/8, 128a/9, 132a/11, 132b/5, 157b/10, 164a/1, 173a/1, 176a/7, 181a/4

a.+ lar birle 081a/9, 115b/5

a.+ lar irdi 148a/2

aᅇga “ona”

001b/6, 006b/3, 006b/4, 011a/9, 012a/11, 012b/10, 013b/2, 013b/8, 021b/6, 023b/2, 024a/9, 025b/10, 029b/8, 032a/10, 032b/5, 034a/10, 034b/2, 041a/2, 042a/8, 042a/8, 045b/9, 045b/10, 046b/7, 048b/9, 049a/1, 052b/8, 052b/8, 052b/11, 052b/11, 053a/7, 063b/11, 069b/1, 070b/1, 071a/8, 072a/2, 077a/1, 078b/4, 079b/10, 082b/4, 087a/9, 087a/11, 087b/9, 089a/7, 090b/4, 090b/9, 092b/2, 092b/2, 093b/1, 094a/1, 097b/4, 098a/10, 099a/1, 099a/3, 101a/6, 102a/3, 102a/10, 102b/1, 102b/1, 102b/8, 106b/5, 108a/2, 110a/2, 110a/6, 110a/9, 110a/11, 110b/5, 110b/11, 115a/8, 115a/8, 115a/11, 115b/1, 115b/1, 116a/3, 116b/4, 117b/11, 118a/8, 121a/5, 121b/4, 121b/4, 121b/11, 122a/1, 122a/1, 122a/8, 122b/4, 122b/5, 123a/7, 123a/8, 123a/8, 123a/9, 123a/9, 123b/10, 123b/11, 124a/8, 124a/11, 124b/10, 125a/5, 126b/6, 129b/2, 129b/6, 130a/11, 130b/1, 131b/7, 132a/7, 132a/7, 135a/8, 138b/7, 139a/1, 139b/5,

139b/7, 140b/9, 142b/1, 143a/7,
143a/8, 143b/4, 145b/9, 145b/10,
146a/6, 148a/3, 148a/4, 149a/10,
149a/10, 149b/2, 149b/2, 149b/3,
153b/9, 155b/10, 155b/11, 161a/11,
164a/8, 164b/1, 164b/1, 165b/10,
166b/4, 170a/11, 173a/8, 173b/1,
173b/1, 174b/10, 178b/4, 178b/4,
181a/6, 183a/8, 185a/8, 185b/3,
186b/7, 188a/1, 188b/1

a+ n̄gaça 132b/4, 153b/5, 153b/6,
154b/3

a+ n̄gadur 082b/1

ānça “onca, o kadar”

085a/7, 097a/6, 120b/8, 166a/6

a.+n̄ça kılguçı-biz 059a/11

anda 1. “onda” 061b/7

2. “orada”

002b/6-7, 004a/4, 004a/8, 016b/10,
017a/7, 018a/11, 027a/10, 030a/3-4,
036a/1, 039a/3 039a/4, 039b/5,
046b/1, 049a/4, 049a/8, 059b/9,
072b/10, 073a/3, 084a/6, 088b/9,
096a/5, 097a/4, 098a/2, 098b/10,
104a/3, 104a/7, 105a/10, 105b/5,
109b/11, 112b/3, 112b/3, 113a/1,
114b/7, 114b/8, 114b/8, 116a/11,
116a/11, 120a/6, 120a/6, 121b/5,
127a/1, 127b/1, 129b/3, 130a/11,
133b/8, 133b/8, 142a/4, 150a/7,
151a/8, 154a/11, 155a/4, 155a/4,
155b/11, 156a/8, 156a/9, 156a/9,
159a/5-7, 159a/5-7, 160b/5,
162b/10, 164b/3, 166a/4, 167a/10,
167b/2, 168a/5, 168a/5, 168b/10,
169b/5, 171b/10, 173b/3, 177a/6,
177a/6, 179a/3, 180a/2, 181a/2,
184b/8, 186b/4, 186b/4, 187a/3,
188a/4, 188b/11, 190a/8

a.+ nda bolup 022b/1

a.+ nda idi 105b/6, 105b/6

a.+ nda irdi 114a/11

andağı “oradaki, o yerdeki”

002a/3, 002a/3, 105a/4, 109b/4,
120a/4, 141b/9, 144b/8, 145a/1,
153b/7, 154b/4, 156b/2, 164a/8,
173a/8

a.+ dağılar 108a/1

a.+ dağın 002a/1

andın 1. “ondan”

005a/10, 017b/1, 021b/2, 022b/4,
060b/8, 066b/1, 070b/1, 086a/8,
092a/8-9, 099a/9, 102a/2, 118b/1,
118b/1, 118b/2, 135a/6, 137a/5,
137b/2, 138b/6, 138b/6, 142a/2,
150a/9, 154b/5, 154b/11, 156a/10,
156b/3, 157b/2, 184b/1, 186a/4,
188a/4,

2. “oradan”

004a/10, 029b/1, 039a/6, 050b/9,
069a/5, 070a/9, 078b/10, 080b/4,
082a/5, 103b/4, 104b/1, 105a/1,
110b/10, 111b/2, 116a/9, 123a/2,
141b/8, 154b/11, 155a/2, 155a/2,
156a/10, 157a/9, 188b/10, 188b/11

andındur “ondandır”

135b/7

andın sonḡ “ondan sonra”

115b/2, 141b/7

andın sonḡun “ondan sonra”

086a/6

anı “onu”

004b/3, 004b/5, 011b/6, 012b/9,
014a/2, 021b/3, 022b/6, 024a/8,
024a/9, 024b/7, 029a/5, 029a/11,
034b/3, 038a/6, 038b/9, 042a/1,
044b/5, 044b/11, 045a/7, 045b/9,
048a/4, 057a/11, 057b/11, 060b/10,
070a/6, 070a/11, 070b/2, 072b/4,
073b/3, 074a/9, 077b/10, 087b/1,
087b/2, 090b/3, 090b/3, 092b/10-
11, 093b/1, 100a/8, 103a/8, 106a/2,
106a/6, 106a/9, 106a/10, 107a/3,
112a/4, 112b/1, 112b/8, 115a/6,
115a/6, 116a/9, 116b/6, 120b/2,
121b/8, 121b/8, 124a/5, 124a/6,
124a/11, 127a/11, 127a/11, 130b/8,
132b/9, 136b/8, 138a/10, 139a/2,
140b/6, 141a/3, 141a/3, 141a/6,
141a/8, 143b/1, 145b/10, 146a/4,
146a/8, 146b/8, 146b/10, 148a/10,
149b/4, 150b/6, 151b/9, 153a/2,
156a/11, 159a/4, 164a/6, 164a/8,
165a/2, 165a/2, 165a/10, 173a/6,
173a/8, 174a/2, 174a/10, 175b/10,
176a/6, 178b/3, 181b/5, 185a/9,
187a/7, 187b/11, 189b/2, 189b/2

anı (ilgi hâli) 082a/8

anıñg “onun”

003b/9, 004a/2, 004a/3, 005a/4,
006a/11, 006b/10, 008a/5, 008b/5,
008b/10, 008b/10, 011b/10, 012a/6,
012b/1, 012b/1, 013b/1, 016a/11,
017b/2, 017b/2, 017b/4, 019b/2,
019b/6, 019b/10, 021a/1, 021a/11,
021b/9, 022b/4, 022b/4, 023a/1,
023a/10, 023b/7, 024a/4, 024a/10,
0024b/5, 024b/6, 025a/7, 28b/6,
030a/3-4, 030a/7, 030a/11, 032a/4,
033b/7, 034a/5, 034b/7, 034b/11,
035a/6, 036a/2, 036b/11, 036b/11,
037a/2, 037a/8, 038b/5, 038b/6,
038b/6, 044b/7, 045a/5, 045b/7,
046a/8, 047b/6, 048b/11, 049a/1,
049a/7, 050a/2, 051b/9, 052a/3,
054a/8, 054a/8, 054b/10, 054b/11,
055a/5, 057b/3, 058b/2, 059a/10,
060a/3, 062b/5, 064a/5, 066a/5,
067a/1, 067a/7, 067a/7, 067b/1,
068a/3, 069b/3, 069b/8, 071b/3,
072a/5, 073a/11, 074a/5, 077b/7,
077b/11, 078a/8, 083a/11, 085b/4,
085b/4, 087b/9, 088b/2, 089a/1,
089a/1, 090b/8, 092b/7, 092b/9,
092b/9, 093b/2, 093b/3, 095b/1,
096a/2, 099b/11, 099b/11, 101a/5,
103b/2, 106a/3, 106a/3, 106a/4,
108a/5, 115a/7, 117b/3, 117b/7,
118a/9, 119b/10, 120a/7, 120a/8,
123b/8, 124b/3, 128b/10, 129b/7,
130a/6, 131a/4, 135a/4, 135a/8,
135b/10, 135b/10, 137b/11, 138a/1,
138b/8, 139b/10, 140b/5, 140b/10,
143b/5, 143b/5, 146b/1, 146b/11,
148a/2, 149b/8, 149b/8, 150b/9,
151a/7, 153a/9, 153b/4, 156a/5,
157a/3, 172a/9, 179b/3, 179b/3,
180b/9, 183a/2, 183a/8, 183b/1,
183b/1, 183b/2, 186b/10, 186b/10

a.+ nıñg bolğusı 089a/5

a.+ nıñgdur 135a/7, 138b/4, 138b/4

a.+ nıñg irdi 006a/10, 078b/11,
096a/3

a.+ nıñg irür 038b/6

a.+ nıñg bile “onunla”

109b/10, 115a/11, 151b/1

a.+ nıñg birle “onunla”

004a/11, 008b/8, 023b/6, 115a/9,
140b/3, 142a/9, 185a/10

a.+ nıñg bolğan 077b/8

a.+ nıñg dik “onun gibi”

024b/1, 027b/3, 178a/8

a.+ nıñg soñğıdın “ondan sonra”
154a/2

a.+ nıñg üçün “onun için, o yüzden”
163a/9

a.+ nsız “onsuz” 182b/4

o (sıfat) 004b/7, 005a/11, 008a/8,
008b/7, 009b/3, 012b/7, 015a/5,
016b/6, 016b/7, 018b/1, 023a/2,
025b/1, 025b/5, 028b/11, 031b/5,
033b/1, 034a/2, , 038b/6, 039b/9,
040b/2, 043a/11, 043b/1, 044a/9,
045b/3, 046b/6, 048b/6, 053b/4,
054a/5, 055a/10, 056b/4, 057a/7,
058a/7, 059b/10, 067a/8, 070b/5,
073b/6, 076a/7, 077a/3, 077a/5,
080a/2, 080b/6, 082a/4, 084b/7,
085a/10, 085b/6, 086a/1, 086b/8,
086b/11, 088b/6, 088b/10, 089b/2,
090b/4, 091b/1, 092a/3-4, 092b/10-
11, 093b/9, 093b/10, 094b/5,
095b/9, 096a/1, 096a/3, 096a/4,
097a/8, 097a/10, 097a/11, 099a/11,
099b/6, 100a/6, 102a/5, 102b/2,
102b/5, 103a/3, 103b/1, 103b/3,
104a/5, 105b/8, 105b/9, 106a/7,
107a/4, 107a/7, 107b/9, 107b/10,
108a/1, 108a/5, 108a/9, 108a/11,
108b/6, 109a/2, 109a/7, 109a/8,
110a/2, 110a/9, 110b/9, 111a/10,
111a/11, 111a/11, 111b/8, 112a/1,
112a/5, 112a/8, 113a/1, 114a/2,
114b/4, 115a/1, 115a/1, 116a/5,
116a/8, 117a/7, 117b/4, 117b/4,
117b/5, 117b/9, 118a/7, 119a/9,
120a/7, 120b/1, 120b/1, 120b/2,
121a/7, 122a/7, 122a/11, 123a/1,
123a/4, 123a/4, 123b/2, 123b/3,
123b/4, 125a/2, 125a/3, 125a/9,
125a/10, 125a/11, 125b/2, 126b/10,
126b/11, 127a/3, 127b/1, 127b/3,
127b/4, 128a/3, 128a/7, 128a/11,
128b/4, 128b/6, 128b/11, 129b/10,
131a/4, 131a/11, 131b/5, 132b/1,
132b/2, 132b/3, 132b/11, 134a/11,

134b/3, 134b/5, 134b/6, 135a/3,
 135a/10, 137b/9, 138a/4, 138b/10,
 140a/4, 141a/9, 141b/3, 141b/4,
 142b/1, 143a/6, 143a/8, 143b/4,
 144b/11, 145b/3, 145b/7, 145b/11,
 146a/2, 146a/11, 146b/4, 146b/9,
 147b/3, 147b/10, 148a/10, 148b/4,
 148b/5, 148b/8, 149b/5, 150a/4,
 150a/9, 150a/10, 150b/10, 151a/4,
 151a/11, 151b/2, 151b/11, 152b/7,
 153a/8, 153b/3, 153b/9, 154a/8,
 154b/6, 154b/7, 154b/7, 155a/5,
 155a/8, 155b/7, 156a/7, 156b/4,
 156b/4, 157a/7, 157a/11, 157b/3,
 157b/9, 159a/1, 159a/4, 159a/10,
 160a/3, 160a/9, 161b/1, 162b/4,
 162b/8, 163a/4, 163a/6, 163a/7,
 165a/4, 165a/7, 165b/9, 166a/8,
 166a/10, 166a/11, 167a/4, 167a/5,
 167b/9, 168b/5, 168b/7, 168b/10,
 169a/3, 169a/9, 170b/1, 171b/4,
 171b/8, 172a/4, 172a/6, 172a/7,
 174a/4, 174a/7, 175a/3, 175b/5,
 175b/9, 176b/10, 176b/11, 177a/3,
 177b/9, 178a/3, 178a/10, 178b/5,
 178b/6, 179a/3, 179b/6, 180a/5,
 180a/6, 180b/10, 181a/1, 181a/9,
 181a/10, 183a/2, 183a/5, 183a/5,
 183b/9, 184b/5, 184b/8, 185a/2,
 185a/7, 185a/8, 185b/1, 185b/4,
 185b/6, 185b/8, 185b/9, 185b/11,
 186a/3, 186a/7, 186a/8, 186a/9,
 186a/10, 186b/1, 186b/3, 186b/5,
 186b/9, 187a/9, 187b/3, 188a/3,
 188a/6, 188a/6, 188a/7, 188b/9,
 189a/2, 190a/3, 190a/5, 190b/5

ol- olmak krş. bol-

o. 008b/6, 160a/10, 169a/10,
 o.- a-sin 011b/6
 o.- dı 023b/3, 024b/4, 033a/1,
 036a/2, 043a/7, 045b/4, 046a/8,
 048b/2, 048b/4, 049b/11, 050b/10,
 054b/2, 066b/8, 068b/6, 070b/11,
 071a/8, 073a/4, 096a/10, 098a/6,
 104a/6, 106b/5, 106b/8, 108a/3,
 108a/9, 116a/7, 117b/3, 119b/10,
 123a/7, 123a/8, 128a/7, 131a/4,
 131b/4, 132a/7, 133b/5, 141a/7,

143a/1, 151b/11, 153b/3, 153b/9,
 154a/5, 155a/9, 157b/4, 158a/11,
 159a/5, 162b/11, 167b/9, 171b/11,
 178a/6, 183b/2, 186b/6, 187b/4
 o.- dılar 041b/4, 073a/8, 108b/9,
 145b/1, 172a/8
 o.- dum 101a/1, 101a/6
 o.- ğaç 116b/10, 167a/9
 o.- ğan 069a/11, 070b/10, 085a/9,
 086b/3
 o.- ğandurlar 103b/7
 o.- ğanğa 089a/9
 o.- ğanığa 044b/7
 o.- ğanımdın 028b/5
 o.- ğay 008b/11, 063b/3, 138a/5,
 144a/2, 144a/4, 176a/6
 o.- ğumdur 178a/8
 o.- ğusıdur 140a/9, 155b/10,
 178a/9
 o.- madı 092b/2
 o.- mağ 061a/6
 o.- mağusıdur 101a/11
 o.- mağ 002b/1
 o.- mas 020a/7, 076a/4
 o.- masa 142a/6
 o.- masun 139b/2
 o.- maz 010a/3
 o.- mış 035a/11
 o.- mışı 038a/10, 081a/4
 o.- sa 008b/9, 038b/10, 055a/7,
 059a/8, 059b/2, 150b/8
 o.- salar 029a/1
 o.- sun 070a/4, 100b/9, 102b/7,
 102b/8, 143a/7, 149a/1, 154a/1,
 156a/1
 o.- sunlar 098a/1
 o.- uban 028b/9
 o.- up 059a/5, 061a/2, 095b/9,
 115a/8, 115b/6, 132a/3, 144a/10,
 146a/1
 o.- ur 076b/5, 138a/10, 140a/7

olca (Moğ.) ganimet, kazanç

o. 116b/5, 119a/10, 120a/10,
 120b/7, 146a/5, 154a/2, 160a/2,
 160a/7, 169a/2, 169a/7
 o. bolup 127a/8
 o.+ ğa 120a/9
 o.+ larda 147b/11

- o.+ sığa 129a/1
o.+ sını 160b/1, 169b/1
- olca-** (Moğ.) yağmalamak
o.- p 057b/11
- olcala-** (Moğ.+T) yağmalamak, ganimet almak
o.- p 004b/8, 076a/3
- olça** o kadar
o. 127b/9
- oltur-** oturmak, yerleşmek krş. otur-
o.- a almas 187b/3
o.- alı 153a/1
o.- dı 036b/5, 124b/8, 124b/9, 145b/3, 148a/11
o.- dılar 013b/5, 135a/11, 152a/9, 161a/1, 168b/10, 170a/1
o.- ğan (sf.) 176a/3
o.- güçü 045a/3
o.- mağ boldı 104b/2
o.- mağ 099a/2
o.- salar 020a/9
o.- up irdi 112a/4, 160b/9, 169b/9, 177b/6
o.- up irdiler 084b/10
o.- up 029a/9, 051b/9, 052a/9, 060b/5, 062b/2, 065b/7, 084b/9, 096b/3, 111b/7, 127b/2, 157b/2
o.- uptur 099b/5
o.- upturlar 190a/6
o.- ur 062b/1, 103a/11
- olturguz-** oturtmak, yerleştirmek
o.- up 037a/7
- omağ** nesil, soy, boy krş. omağ
o. 045a/4
o.+ ı 003b/9, 023a/11, 038b/6
- omağ** nesil, soy, boy krş. omağ
o. 006a/10
- on** on (10)
o. 013a/10, 103a/1, 120a/11, 180b/1, 190b/5
o. biş 029b/4
- o.+ ça 187b/8
o. kün 004b/9
o. miñg 006b/2, 013b/6, 013b/11, 041a/4, 073a/4, 175a/7, 178b/8, 179a/2, 180b/2
o. miñgçe 178b/9
- onğ** sağ, sağ taraf; doğru
o. 015a/7, 117a/3, 129b/2, 129b/4, 158a/3, 158a/4, 158a/6, 181b/10, 182b/1
o.+ ını 156a/9
o. kıılır irdi 117b/2
işi o. kildi 094b/9
o. kilip 113b/6, 149a/11
o. kilse 047a/7
o. kilür 058a/9, 082a/1
o.+ ları 130b/3
o.+ larıdın 159a/11
o.+ larıge 132b/3
- orçın** (Moğ.) sancak, padişah çadırı
o. 188b/11
- orda** (Moğ.) hanların ve devlet büyüklerinin karargahları
o.+ ğa 051b/7, 120b/9
- ordu** ordu, karargah
o. 050b/9
- ornat-** yerleştirmek, oturtmak
o.- ıp 111a/11
- orta** orta
o. 054a/5
o.+ ğa 046b/2
o.+ mızda 047a/2
o.+ sıda 056a/3
- orun** yeri mevki
o. 010a/9, 075b/2
o.+ ıda (ornıda) 011a/2, 115b/2
o.+ ıdın (ornıdın) 143a/10
o.+ ın (ornın) 115a/7
o. tapmas 010b/10
- orunluğ** yeri, makamı olan
o.+ nı 037a/7

- ot** ateş
o. 015b/1, 050a/9, 056a/5, 056a/6, 102a/6, 112a/7, 113b/1, 119a/7, 127b/1, 127b/3, 177b/5
o.+ ğa 184b/5
o.+ ı 028b/1, 028b/2, 048a/2, 055b/3, 107a/11
o.+ ıdın 116a/4
o.+ ığa 026a/2
o.+ ında 107b/3
o.+ ındın 023b/3
o.+ ını 113b/2, 175b/7
o. irdi 015b/3
o.+ ıka 001b/7, 069a/1, 087a/4, 115b/11
o. saldı 180a/10
o. salıp 127a/11
cānıġa o. salmağ 167b/10
o. salmas-biz 185a/11
o. salur-biz 185b/7
o. tüşti 162a/1, 171a/1
o. u yalın 103b/9, 109b/2
o. u yalındur 139b/6
- ot ot, çayır**
o.+ tın 177a/7
- otla-** otlamak
o.- dı 177a/9
- otlak** otlak, mera
o. 177a/5
- otluğ** ateşli
o. 125a/1
- otur-** oturmak, yerleşmek krş. otur-
o.- ğanda 005a/3
o.- ğıl 043b/6
o.- sañġ 062a/3
o.- up idiler 094b/9
- otuz** otuz (30)
o. 068b/9, 179a/6
o. miñġ 077a/1, 108b/11, 156b/11
- oyna-** oynamak
o.- dılar 027a/10
- o.- lı 132a/9
o.- ma 012a/2
o.- p 033b/10, 164b/5, 173b/5, 180b/9
o.- r 051a/11
- oyun** oyun
o. 033b/10, 090b/11
o.+ lar 096b/6
- oz-** geçmek, ilerlemek
o.- ar 033b/8
o.- dı 120a/5, 155a/2
o.- dılar 117b/6
o.- ğan boldı 117b/8
o.- uban 117b/6
o.- up 040b/9, 190a/4
- ozdur-** başkasından ileri geçmek
o.- a 129a/11
-
- Ö**
- öç-** sönmek
ö.- mese 057a/1
- öç** intikam, öç
ö.+ ünġni alayın 096a/11
- öçür-** söndürmek
ö.- üp 026a/2
- öğren-** öğrenmek
ö.- sün 067b/10
- öğret-** öğretmek krş. örget-
ö.- ti 012a/9
- öğüz** ırmak, nehir
ö.+ din 098a/7
ö. oldı 098a/6
- ökül -** toplanmak, yığılmak
başıġa ö.- ür 152b/11
- ökünç** pişmanlık
ö. olmasun 139b/2
- öl-** ölmek

- ö.- di 104a/1, 104a/6, 114b/8, 151b/11, 152a/3, 155a/4, 155a/5, 159a/8
yaşısı ö.- di 159a/8
ö.- diler 163a/8
ö.- e başladılar 161a/5, 170a/5
ö.- er 042a/6
ö.- gen (sf.) 056b/5, 179b/6
ö.- genning 015b/3
ö.- mek 140a/2
ö.- mesün 079a/10
ö.- meyin 056b/7, 139b/5
ö.- üp idi 097a/6, 166a/6
ö.- üp 002b/6-7, 005b/3
- öl** ıslaklık, nem
ö. 155a/1
- öldür-** öldürmek krş. öltür-
ö.- mek 104a/1
- öltür-** öldürmek krş. öldür-
ö.- di 084a/4
ö.- diler 012b/11, 062a/10
ö.- genige 160a/10, 169a/10
ö.- gening 087a/10
ö.- mek 156a/4
ö.- men 135a/9
ö.- meniz 058b/10
ö.- mes-min 143b/3
ö.- meyin 045b/8
ö.- üben 016b/8
ö.- üp öltürüp 056b/11
ö.- üp 013a/10, 015a/1, 032b/11, 052a/1, 067a/5, 151b/9
öltürüp ö.- üp 056b/11
ö.- ür 042a/6, 087b/2
ö.- ür-min 087b/1
- öltürgülük** öldürmeyi hak eden
ö. 087b/7
- ölüg** ölü
ö. 030a/3-4
ö.+ ler imes irdi 030a/5
ö.+ ni 122a/9
- ölüm** ölüm
- ö. 053b/4, 059b/1, 087a/11, 134b/11
- ‘öm(ü)r (Ar.)** hayat, ömür
‘ö. 056b/6, 065a/4, 140a/1
‘ö.- i bisyârlar “uzun ömür” 079a/10
‘ö.- i peymânesi 141b/2
‘ö.+ idin 189a/10
‘ö.+ imiz 184b/9
‘ö.+ ini 181b/7
‘ö.+ ning 113b/10
‘ö. vefâ kılmadı “ömrü yetmedi” 024a/6
- öp-** öpmek
ö. 058b/5
ö.- e 074a/4
ö.- er boldı 054b/5
ö.- küçi 055b/6
- öpçin (Moğ.)** siper, zırh
ö. 032b/3, 118b/5
- örget-** öğretmek krş. öğret-
ö.- ey 025a/2
- örgüç** kabartma, çıkıntı
örgüç ö. 051b/2
ö. örgüç 051b/2
- örle-** yükselmek, belirlemek
ö.- di 061a/2
- ört-** örtmek
ö.- er idi 067a/6
ö.- ken 075a/8
ö.- üben 025b/6
- örten-** yanmak, yanıp kavrulmak
ö.- dingiz 069a/1
ö.- ip kaldı 119a/7
ö.- ip 018b/9, 048a/9
- ösrük** sarhoş, mest
ö. 031a/11
- ösür-** mest olmak, sarhoş olmak
ö.- günçe 011b/10
ö.- üp 053a/11

ösürt- sarhoş etmek

ö.- ür 011b/8

öt- geçmek, aşmak; vazgeçmek

ö.- e-biz 176a/10

ö.- e kaldı 151a/8

ö.- eli 156b/5, 156b/5, 187a/4, 190a/7

ö.- er 140a/7

ö.- erde 190b/7

ö.- eydür idi 006b/10

ö.- geç 122b/9, 148b/1, 153b/8, 177a/1, 177a/3

ö.- ken 011b/2, 115b/7, 125b/11, 146a/7

ö.- key 111b/2

ö.- medi 128a/7, 175b/2

ö.- mek 098a/4

ö.- mekni 190a/9

ö.- mey 046a/1, 066a/1

ö.- meydür 175a/6

ö.- sün 065b/10, 190b/2

ö.- ti bolsa 175a/6

ö.- ti 032b/11, 033a/10, 045a/7, 069a/9, 090b/11, 098a/6, 098a/8, 108a/11, 123a/2, 125b/7, 151a/6, 151a/7, 167a/11, 175a/9, 186a/10

ö.- tiler 041a/5, 125b/6, 151a/10, 175a/1, 177a/2, 186a/1, 187b/8, 190b/4, 190b/6

ö.- üben 040b/11, 103b/4, 110b/10, 190b/2

ö.- übeni 025b/1, 073b/4, 073b/5, 080b/11

ö.- ünğ 011b/3

ö.- üp idi 153b/6

ö.- üp irdi 040b/9, 066b/11

ö.- üp 004b/7, 018b/10, 025b/2, 027a/6, 032b/3, 033b/2, 041b/1, 062a/8, 080b/4, 116a/9

ö.- üptür 135a/6

2. affetmek

ö.- tim 151a/1

ö.- tük 059b/2

öte öte, öte taraf

ö. 005b/1, 033a/10

ötgün okun ucu, temren

ö. 091b/9

ötker- geçirmek, aşırarak

ö.- di 045a/8, 059b/3, 140a/11

ö.- diler 015b/4, 078a/6

ö.- güçi 065a/10

ö.- ip irdi 179b/10

ö.- ip 097a/9, 112a/10, 154a/4, 166a/9, 175a/10, 189b/9

ötrük yalan

ö. irmes 080a/8

ötül- geçilmek

ö.- di 032a/7

ötün- arz etmek

ö.- di 093b/6

ö.- üp 039a/5, 068b/2, 163a/4, 172a/4

ötüy (<ötün) dilek, rica

ö.- ini 140b/11

öy ev, hane

ö.+ in 069a/7, 091a/6

ö.+ nünğ 079b/3

ö.+ üni 079b/3

öygülük iyilik krş. eygülük, eyügülük

ö. 065a/4, 088b/4

ö.+ ni 078b/9

öz kendi, öz

ö. 002b/10, 026a/6, 031b/9, 035a/2, 045a/10, 045b/9, 060a/2, 062b/2, 089a/10, 089b/5, 092a/3-4, 097b/8, 100a/11, 105b/3, 107a/5, 108b/4, 109b/2, 111b/11, 116a/6, 117a/1, 119a/9, 120a/3, 121b/1, 123a/5, 127b/11, 130b/7, 131b/4, 131b/5, 141a/3, 142b/1, 149a/4, 149b/5, 154a/3, 155a/8, 155b/1, 157a/5, 161a/10, 166b/8, 170a/10, 175a/11, 183b/8, 185b/1, 188a/7

ö.+ din 115a/3, 119a/1

ö.+ ge 180a/6

ö.+ i bile 120a/2
 ö.+ i birle 076b/11, 083b/11, 134b/3
 ö.+ i 003b/9, 021b/8, 034b/7,
 041b/1, 047a/5, 052b/6, 062b/6,
 069a/4, 072a/3, 072a/4, 075a/5,
 075b/10, 086b/4, 088b/10, 094a/7,
 098a/4, 100a/2, 100b/1, 102b/9,
 103a/4, 103a/11, 110b/6, 112b/1,
 114b/10, 116a/5, 117b/2, 118a/11,
 119b/7, 121a/11, 126b/2, 127a/5,
 130b/2, 131a/4, 131a/9, 132a/6,
 135a/7, 139a/3, 140b/6, 140b/9,
 148a/11, 149b/5, 150a/6, 151a/4,
 151b/6, 152a/1, 152b/5, 153b/1,
 154a/5, 157b/1, 158a/1, 159a/3,
 163a/1, 164a/3, 164b/4, 164b/6,
 168b/6, 172a/1, 173a/3, 173b/4,
 173b/6, 176a/3, 179b/2, 181b/4,
 187a/9, 190b/11
 ö.+ idin 128a/2, 145a/1, 145b/9
 ö.+ idür 146b/5
 ö.+ ige bolur 122b/1
 ö.+ ige koşup 104b/9
 ö.+ ige 029a/9, 073b/1, 090b/3,
 097a/10, 099b/3, 099b/11, 103a/8,
 123a/6, 134a/5, 139a/2, 150a/10,
 160a/11, 166a/10, 169a/11, 180b/3
 ö.+ imiz 043a/6
 ö.+ inġ 001b/11, 104a/1
 ö.+ in 004b/9, 005a/6, 006b/5,
 007a/10, 017a/5, 021a/1, 025a/6,
 025b/8, 033a/9, 042a/6, 051b/11,
 052a/1, 052b/7, 067b/11, 070a/8,
 086b/1, 092b/3, 096b/11, 118a/5,
 119b/1, 129a/11, 139a/3, 154b/4,
 157a/5, 161a/5, 162a/10, 170a/5,
 171a/10, 179a/10, 190b/8
 ö.+ inde 037a/7
 ö.+ indin 064a/4
 ö.+ ini 001a/8, 009b/2, 099a/3,
 112a/10, 115a/9, 119a/8, 120b/6,
 121b/5, 124b/9, 127a/6, 132b/10,
 136a/6, 138b/5, 140a/11, 158a/7,
 179b/4, 183a/6
 ö.+ ininġ 013b/4, 014a/1, 039a/10,
 107a/5, 109b/6, 122b/8, 137b/9,
 150a/3, 183a/7
 ö.+ leri 036a/5, 072a/10, 089b/4,
 179a/7, 182b/10

ö.+ leridin 106b/11
 ö.+ lerige 109a/8, 128b/2
 ö.+ lerin 025a/3, 039b/2, 052b/1,
 060b/11, 069a/6, 089a/10, 115b/9,
 125b/8, 128a/10, 138b/9, 138b/11,
 140a/7
 ö.+ lerini 073b/9, 179a/2, 188b/3
 ö.+ ni 100a/1, 115b/7, 118a/3,
 134b/9, 135a/5, 144b/1, 148a/1,
 163a/2, 172a/2, 175a/3, 189a/7,
 190a/6
 ö.+ nining 117a/2
 ö.+ üm bile 123b/7
 ö.+ üm 028b/2, 037b/6, 050b/3
 ö.+ ümdin kitip 018b/9
 ö.+ ümge 028b/2, 037b/6
 ö.+ ümiz 185a/10
 ö.+ ümizge 176a/10
 ö.+ ünġ irür 017b/7
 ö.+ ünġ 016b/9
 ö.+ ünġni 016b/4, 044b/2, 081b/11
 ö.+ ünġüz 074a/10, 087a/10
 ö.+ ünġüzge 086b/8
 ö.+ ünġüzni 013a/4

özge başka, ayrı, diğer

ö. 007a/4, 018a/4, 022a/2, 037a/5,
 045a/6, 067a/4, 077a/3, 106b/1,
 115a/3, 120a/9, 120b/7, 124a/10,
 128b/7, 129a/8, 143a/5, 146b/11,
 154b/5, 165b/9, 174b/9, 176a/9,
 187a/1, 188a/4
 ö. bolmasa 188b/7
 ö. kılmamġ 144b/4
 ö. kılmay 021a/1
 ö.+ ler 019a/9
 ö.+ ni 037b/3, 114b/6
 ö.+ sini 079b/6, 188b/6

özgeçe başkaca, ayrıca

ö. 096b/6, 101a/3
 ö. boldı 141b/2

özgelig başkalık, farklılık

ö.+ im 150a/9

pādišā (Far.) padişah, sultan krş.
pādişāh, pādişeh, pādşā
p. 009a/9, 060b/4, 063a/3, 070a/6,
095b/9

pādişāh (Far.) padişah, sultan krş. pādişā,
pādişeh, pādşā
p. 005b/10, 013a/1, 026b/1, 060b/1,
073b/2, 087b/3
p.- ı cihān-pehlivān “en cesur
padişah” 055a/8
p.+ ı bolur 008b/5
p.+ in 016b/3

pādişāhāne (Far.) padişah gibi, padişaha
yakışacak şekilde
p. 088b/7, 097b/7, 166b/7

pādişeh (Far.) padişah, sultan, hükümdar
krş. pādişā, pādişāh, pādşā
p. 124a/1, 124a/2, 150a/8, 175b/2
p.- i bī-hemtā “benzersiz padişah”
189b/11
p.- i devrāndın “devrin
padişahından” 186a/7
p.- i devrānga 143a/6
p.- i ferzāne “seçkin padişah”
186a/9
p.- i mülk ü melek “dünyanın ve
melekleri padişahı, Allah” 178b/1
p.- i nīk-endīş “herkesin iyiliğini
isteyen padişah” 138a/4
p.- i nīk-hīşāl “iyi huylu padişah”
175b/5
p.+ i 128b/1
p.+ ler 124a/3

pādşā (Far.) padişah, sultan krş. pādişā,
pādişāh, pādişeh
p. 044b/5

pāk (Far.) temiz, pak, saf
p. 008a/7, 008b/4, 016a/5, 025b/5,
030a/3-4, 085b/11, 092b/10
rūh-ı p. 016a/6
p. bolsa 023b/6
nūr-ı p. bolur 016b/6
şest-i p. 058b/4
cevher-i p.+ din 019b/6

zāt-ı p.+ i 012b/1
şest-i p.+ in 006a/2
zāt-ı p.+ inde 071a/7
p. irür 072a/11
p. iter 036b/9
p. kılay 079b/7

pākīze (Far.) temiz, saf
p. 097a/1, 097a/1, 166a/1, 166a/1
cevher-i p. 029a/2

pāklik (Far.+T) temizlik
p. 066b/10, 072a/9, 086b/7

pāk-rāy (Far.+Ar.) temiz düşünceli
p. irür 011b/2

pāk-rū (Far.) temiz yüzlü
p.+ lar 065a/7

pālīz-lāş (Far.) leş bahçesi
p. kıldı 057b/10

pāmāl (Far.)
p. 098a/6, 106b/10
p. boldı 119a/10
p. bolgaç 099b/1
p. bolur irdi 071b/9
p. eylengiz 148b/3
p. eylep 187b/7
p. itip 033b/3
p. kılayın 158a/1
p. kıılır-biz 100b/3

pāre (Far.) parça, kısım
p. 027b/7

Pārsī (Far.) Farsça
P. 022a/5

pāy (Far.) ayak
p.- i taht “başkent” 036a/6, 078b/4

pāyāb (Far.) güç, direnç
p.+ ı 125a/6

pāy-endāz (Far.) hükümdarın ya da
önemli bir kişinin geçeceği yere serilen
değerli halı veya kumaş

- p. irür 021b/6
- pāyimāl (Far.)** ayaklar altına almak, perişan etmek
p. eylediler 188b/3
- pehlivān (Far.)** yiğit, cesur, kahraman
p. 001b/2, 074a/5, 077a/11, 082b/6, 181b/8
p. irdi 129b/5
p. irmes 001b/2
p.+ rağ 103a/9
- pehlivānlık (Far.+T)** yiğitlik, cesurluk
p. 033b/9, 085a/2, 129b/5
p. kılnḡ 060a/2
- peleng (Far.)** kaplan
p. 054a/11
- pelengī (Far.)** kaplan gibi
p. idiler 175a/2
- penāh (Far.)** sığınacak yer, melce
p. 034a/9
püşt ü p. 013a/1
p.+ ında 079b/9
- pence (Far.)** pençe
p.+ sin 054a/11
- pend (Far.)** öğüt, nasihat
p. 012b/8, 029b/8, 092b/2
p. birdi “nasihat etti” 045b/1
p.+ ni 034b/6
p. ü naşīhat 013a/5
- per (Far.)** kanat
bāl u p.+ i boldı 131a/4
p. ü bāl 167b/4
p.- i müşkīn “siyah kanat” 070b/7
- perçīn (Far.)** perçin
p. 032b/1
- perde (Far.)** perde
p. 096b/6
- pergāle (Far.)** parça
- p.+ ler 025b/11
- pergār (Far.)** pergel
p. 052b/11
- perhīz (Far.)** perhiz; nefsi köreltmek için yapılan kısıtlama
p. 021a/9, 086b/2
p.- i kavī “tam perhiz” 020a/5
p. kılmayın “sakınmadan” 162b/3, 171b/3
- perhīzkār (Far.)** haram ve yasak olan şeylerden kaçınan kimse
p. 020b/8
- perī (Far.)** peri, (mec.) çok güzel kadın
p. 018a/1, 023b/10, 067a/6, 106a/4, 131a/3
p.+ ler 070b/1
p. oldu 131a/4
- perī-manzar’ī (Far.)** peri gibi bir güzel
p. 028b/3
- perī-rūy (Far.)** peri yüzlü, peri gibi güzel
p. 066a/8
- perişān (Far.)** perişan, dağınık
p. 027a/8, 144a/8
p. boldı 107a/2
p.+ dur 098b/8
- perī-zād (Far.)** peri gibi güzel kadın
p.+ nı 067a/8
- per-kāh (Far.)** saman çöpü
p.+ m 168a/11
- perrān (Far.)** uçan, uçucu
p. 032b/3, 043a/8, 057b/2
- perrān-güzer (Far.)** uçan peykān-ı p. 054b/7
- pertev (Far.)** ışık, parlaklık, alev
p. 124a/5, 124b/4
p.+ i 124b/2, 124b/3
p.+ idür 124b/3

- pervā (Far.)** çekinme, sakınma, korku
p. kılmadılar 116a/8
- pervāne (Far.)** ışığın çevrsinde dönen küçük kelebek
p. 120a/2
- pervāz (Far.)** uçma, uçuş
p. iter 184a/2
p.+ lar kılıp 025b/4
- pes (Far.)** öyleyse, bundan sonra
p. 010b/5, 122b/2
- pesend (Far.)** beğenme, takdir
p. eylep idi 114b/3, 130b/8
- pesendide (Far.)** beğenilmiş, seçilmiş
p. 020b/9
p. idi 122a/11
- pesendide-şifāt (Far.+Ar.)** beğenilen
p. 180b/6
- pest (Far.)** aşağı, alçak
p. 111a/4
p. boldı 143a/3
p. eylediler 152a/7
- peyām (Far.)** haber
p. eyledi 155a/7
- peydā (Far.)** açık, aşikar, zahir
p. boldı 161a/4, 170a/4
p. bolğay 122a/8
p. itürler 087a/6
p. kılıban 015a/2
p. kılıp 066a/9
- peygām (Far.)** haber
p.- ı 'ışk 062a/5
p.+ lar 004a/6
- peygamber (Far.)** peygamber, Allah'ın elçisi
P. 115a/3
p. 136a/6
- peykān (Far.)** okun ucundaki sivri demir, temren
p. 024a/11, 033a/6, 056a/7, 056a/10
p.- ı perrān-güzer "uçan ok" 054b/7
p.+ dadur 055b/8
p.+ ıdın 032a/11, 056a/9
- peymān (Far.)** ant, yemin
'ahd ü p. 038a/5
'ahd ü p.+ dın 045a/9
'ahd ü p. itip 039a/2
p.+ ların 088b/8
p.+ nı kılıp 069a/5
'ahd ü p.+ nı 023a/7
- peymāne (Far.)** şarap kadehi
p. 165a/4, 174a/4
'ömr-i p.+ si 141b/2
- peyrev (Far.)** arkasından giden, birine tabi olan
p. boldı 131b/7
p.+ i irür 030a/11
p. kılıban 136a/6
p.+ leriğa 131b/7
- peyrevliĝ (Far.+T)** birine tabi olma, arkasından gitme
p.+ ın 026b/2
- peyvend (Far.)** bağ, ilgi, ulaşma
p.- i gül irür "aşılanmış güldür"
027b/1
p. bolğa-siz 144a/1
tālīb-i p. idiler 147b/1
p. kılır-min 118b/2
- peyvest (Far.)** ulaşma, kavuşma
p. 142b/6, 158b/3
p. irür 064a/8
- peyveste (Far.)** ulaşılmış; daima
p. 100b/2, 110a/11, 110b/5, 117b/1, 122a/8
- pīç (Far.)** kıvrım, büküm
p. ü tīb 027b/10
- pil (Far.)** fil

- p. 071b/9
- pinhān (Far.)** gizli, saklı
p. boldı 127a/7, 151a/9
- pinhānī (Far.)** gizli, saklı
p. 021b/5
- pīr (Far.)** pir
p. imiş 121a/4
- pīrī (Far.)** yaşlı, ihtiyar
p. 159a/5-7
- pīrūz (Far.)** uğurlu, hayırlı, kutlu
p. 078b/11, 085b/2
baht-ı p.+ ını 095b/7
p. idi 024a/10
şehenşāh-ı p.+ nı 012a/5
- pīrūzluḡ (Far.+T)** uğurlu olma kış.
firūzluḡ
p. 037a/2
- pīş-bīn (Far.)** önünü gören
p.+ lerge 065a/6
- pīşe (Far.)** iş, amel, meslek
p.+ si 036a/10
p.+ sin 124b/7
- pīşhāne (Far.)** seferde önden gönderilen
çadır
p. 119a/3, 119a/6
- pīşīn (Far.)** önceki, evvelki
namāz-ı p. bolḡuça 190b/6
- pīşkeş (Far.)** hediye, armağan
p. 079a/3
p. eyledi 100a/3, 189b/10
p. eylediler 175b/11
p.+ im 150a/11
p.+ ini 175b/4
p.+ lerni 079a/1
- pīşrev (Far.)** önden giden, öncü
p. bolmaḡıl 012a/3
- pişür-** pişirmek
p.- üp 003b/2
- pīşvā (Far.)** başkan, reis
p. 088a/8
- piyāde (Far.)** yaya asker, piyade
p. 029b/11
- piyāle (Far.)** şarap kadehi
p. 119b/4
- pūlād (Far.)** çelik
p.+ dın 083a/1
- pūy (Far.)** koşma
p. u tek 077a/2
- pūr-destān (Far.)** kahramanlık dolu
p. 110a/9
- pūr-dil (Far.)** yürekli, cesur
p. 129b/5
Han-ı p. 100a/6
p. idi 182a/3
p. irdi 181b/8
p. 129b/11
- pūr-gurūr (Far.+Ar.)** çok gururlu
p. 032a/9
- pūr-ḡand (Far.+Ar.)** çok tatlı, çok şekerli
p. 153a/3, 164a/5, 173a/5
- pūr-mīve (Far.)** bol meyveli
mülk-i p. 164a/5, 173a/5
şehr-i p. 153a/3
- pūr-nūr (Far.+Ar.)** çok nurlu, çok aydınlık
p. irūr 076b/6
- pūr-reng (Far.)** çok renkli
p. idi 067b/1
- pūr-şeker (Far.)** çok tatlı, çok şekerli
p. 066b/8
- pūr-şiken (Far.)** çok kıvrımlı
p. 028b/5

pürkür- püskürmek
p.- diler 057b/1

püser (Far.) erkek evlat, oğul
p. 063a/11

püşt (Far.) arka, sırt
p. ü penāh (mec. yardımcı, sığınak)
013a/1

püşte (Far.) tepe, yığın
p.+ ler 057b/9

R

ra'd (Ar.) yıldırım, gök gürlemesi
r. 027a/6, 027b/7, 048b/5, 054a/7,
111b/9
r.+ indın 005b/4
r.+ nı 056a/7
r.+ nıng 014a/5

rāfiẓi (Ar.) rafizî olan kimse
r. vü mülhidler 119b/6

rāfi' (Ar.) kaldıran, yükselten
r. 061b/8
r.- i menzilet 061a/10

rafz (Ar.) rafizîlik
r. 114b/3

rāg (Far.) dağ eteği
r. 179b/11

rağbet (Ar.) istek, arzu
r. 120b/5

rāgıb (Ar.) istekli, isteyen
r. boldı 146b/9
r. irdi 165b/10, 114b/10

rāh (Far.) yol krş. reh
r. 025a/10
civān-merd-i r. 096a/8
hāk-i r. 012b/3, 070a/8

resm ü r. 078b/11, 086b/10, 087b/3,
096a/3

ser-i r. 154a/9

r.- ı behbūdnı "dirlik yolunu" 094a/1

resm ü r.+ ı 092b/9

hāk-i r. kılp 006a/7, 057a/8

r. u resmini 068a/3

rāh-zen (Far.) yol kesen, haydut
merdümān-ı r. 076a/1

rāhat (Ar.) gönül rahatlığı, huzur,
r. 176a/11
r.+ nı 133b/9, 176a/9

rahīm (Ar.) merhametli
r. 019b/9
r. bolğusıdur 008b/10

rahm (Ar.) merhamet, acıma
r. 026a/1
r. eyledi 060b/4, 143a/11
r. itip 141a/11
r. kılp 036a/7, 039b/1, 101b/5

rahmet (Ar.) Allah'ın merhameti
r. 148a/10, 149b/8
r.- i bī-çün "rahmetinden sual
olunmayan" 135b/8
r.+ iğa 135b/10

rahne (Far.) yarık, delik
r. 126b/11
r. kılp 030a/1
r.+ leriga 039b/3

rahş (Far.) gösterişli ve güzel at
r. 031b/6, 041b/9
r.- ı murād 116a/10
r.+ m 071b/9
r.+ mı 130a/7
r.+ nı 041a/5

rahşān (Far.) parlak
gevher-i r. 112b/2
hūrşīd-i r. irür 052b/11
maṭla'-ı mihr-i r. irür 061b/10

raht (Far.) levazım, eşya, at takımı

- r. 061b/2, 120b/11
 r.- ı Hıṭāyī “Çin halısı” 147b/8
 r.- ı Hıṭāyīğa 147b/8
 r.+ ğa 112a/10
 r.+ ların 113b/11
- ra'iyet (Ar.)** halk
 r. 099b/1, 161a/11, 170a/11
 r.+ din 168b/3
 r.+ ğa 168b/3
 r.+ ka 037a/2, 086b/9
- raḳam (Ar.)** yazı yazma
 r. 137a/5
- raḳs (Ar.)** dans, oyun
 r. kılur 066b/7
- ramazān (Ar.)** ramazan ayı
 mäh-ı r.+ da irür irdi 045b/11
- ra'nā (Ar.)** güzel, hoş
 r. 043b/3
 r.- yı nāzık-beden 066b/6
 r. irür 040a/9
 r.+ lıġıng 017b/11
 r.+ raḳ 146a/9
 r.+ sı 024a/3
- rāst (Far.)** doğru, düz
 r. 095b/1, 098a/4, 104b/6, 120a/4,
 121a/3, 152a/10, 182b/10, 187a/5,
 188b/10, 190b/6
 ḍarb-ı r. 073b/3
 r. eyledi 110b/2
 r. kıl 184b/6
- rāstlıġ (Far.+T)** doğruluk
 r.+ ını 150b/9
 r.+ nı 050b/3
- raṭb (Ar.)** tazelik
 r.+ ını 083b/8
- rāy (Ar.)** görüş, oy
 r.+ ıġa 006b/9
- rāyet (Ar.)** sancak, bayrak
 r.- i mihr “güneş bayrağı” 098b/1
- rāz (Far.)** gizlenen şey, sır
 r.+ ımnı 142b/5
 r.+ ıngı 011a/9
- rāzdār (Far.)** sır tutan
 r. 036b/8
- rāzī (Ar.)** kabul eden, rıza gösteren
 r. kılıp 103a/3
- rebī'u'l-evvel (Ar.)** Arabi ayların
 üçüncüsü
 r.+ din 034a/11
 r.+ niġ altısında 038a/3
- ref (Ar.)** yükseltme, yüceltme
 r. olġusıdur 178a/9
- ref'et (Ar.)** merhamet etme, acıma
 r. 048b/9
- refiḳ (Ar.)** arkadaş, yoldaş
 r. 182b/2
 r.+ i 123a/3
- reg (Far.)** damar
 r.- i cānnı “can damarını” 049a/6
- reh (Far.)** yol krş. rāh
 r.- i sırr 015b/11
- reh-āverd (Far.)** yol hediyesi
 r. 076a/7
- rehīn (Ar.)** rehin
 r.- i fermān 181a/11
- reh-nümāy (Far.)** yol gösteren, kılavuz
 r. 011b/2
 r. bolup 033b/5
 r.+ ı idi 066a/2
- reh-vār (Far.)** atın sarımsadan yürümesi,
 rahvan
 r. 100a/3
- reh-zen (Far.)** yol kesen, haydut
 r.+ leri 125b/1

- rem (Far.)** korkma, ürkme
r. kılmak boldı 109a/8
- remz (Ar.)** ima, sembol
esrār-ı r.- i amān 085b/5
r.+ i 064a/4
- renc (Far.)** ağır, eziyet, zahmet
r. 106b/10
r.+ i 017b/2, 112b/7
r.+ lerni 176a/10
r.+ ni 039a/11
- rence** bk. renc
r. 20b/2
- reng (Far.)** renk, şekil, görünüş
r. 009b/3, 009b/4, 030a/8-9, 063a/5,
179a/11
r.- i zālām “siyah renk” 056a/3
r.+ imni 009b/6
- reng-be-reng (Far.)** renk renk
r. 118b/6
r. idi 120b/11
- rengin (Far.)** renkli, süslü
r. 056b/2, 068a/5, 119b/2, 179b/1
elfāz-ı r. 012a/8
r. irür 068a/10
- resm (Far.)** eser, iz, tavır
r. 101a/3
r.- i muḥabbet “sevgi adeti” 099b/8
r. bolup 010a/6
r.+ ini 101a/4
rāh u r.+ ini 068a/3
r. ü rāh 078b/11, 086b/10, 087b/3,
096a/3
r. ü rāhı 092b/9
- Resül (Far.)** peygamber, nebi; elçi
r. 010b/5, 142a/8
ḥadīs-i R. 008a/10
R.- i Ḥudā “Allah’ın elçisi,
peygamber” 008a/8
R.- i Ḥudā 011a/3, 011a/6
ḥāmī-i şer’-i R.- i Muḥtār 128a/5
- R.+ din 025a/9
- reşk (Far.)** kıskançlığa sebep olacak
nitelikte olan
r.- i ḥūr “kıskanılacak kadar güzel”
023b/11, 069b/8
- revā (Far.)** uygun, yerinde
r. 114a/10
r. eyledi 136a/2
r. körmes-biz 189a/9
r. körmeyin 039a/11
- revān (Far.)** yürüyen, giden, akan
r. 004b/7, 017b/8, 040b/10, 049a/4,
051a/4, 065b/3, 089b/6-7, 096a/1,
097b/9, 102b/5, 110a/9, 111a/9,
119b/9, 124b/7, 131b/3, 141a/7,
145a/10, 146b/10, 150b/10, 151b/3,
162a/2, 166b/9, 167b/1, 167b/5,
171a/2, 184a/4, 189b/10, 190a/9,
190b/11
bezm-i rūḥ-ı r. 066b/4
genc-i r. 002a/6
ḥazāyin-i rūḥ-ı r. 076a/11
rūḥ-ı r. 017b/10, 070b/4
serv-i r. 024a/1
r. boldı 004b/5, 014a/6, 023a/5,
035a/4, 055b/1, 057b/7, 062a/7,
068b/9, 073b/1, 092a/3-4, 111b/3,
121a/10, 151a/4, 154b/1, 175a/10,
178b/5, 187a/2
r. boldılar 039a/8, 051a/1, 120b/7
r. bolğaç 096b/9
r. bolğay 078b/10
r. bolmuş 083a/10
r. bolubanı 093b/4
r. boluḡuz 013b/7, 061b/5
r. bolup 031a/7, 052b/4, 082a/5
r. bolurda 004b/10, 053a/9
r. eyleben 027a/11
r. eyledi 017b/5, 022b/10, 167b/7
r. eylegeyler 185b/2
r. eyleḡiz 087b/10
r. eylesün 187a/9
r. kıldı 011a/7, 047a/5, 047a/11,
078b/2, 091a/11, 100a/7, 120a/7,
131a/3, 146b/6, 148a/9, 149a/9,
151a/11, 153a/4, 183b/9

- r. kıldılar 123a/11, 185b/9
 r. kıliban 022b/3, 092a/6
 r. kılinḡ 061b/1
 r. kılip 094b/5, 141a/4
 ʿazm-i r. kılip 103b/1
 r. kıliptur 010b/3
 r. kılsun 142b/1
 r. kıılır 185b/4
- revān-baḡş (Far.)** can bağışlayan
 r. 002a/4
 r.- ı ḡāl 062a/2
- revnaḡ (Ar.)** parlaklık, güzellik
 r. 176b/3
- reyāḡīn (Ar.)** fesleḡenler, reyhanlar
 r. 018a/11
 r. ü sünböldin 018a/3
- reyb (Ar.)** şüphe
 şekk ü r. 061b/8
 r.+ din 090b/8
- reyḡān (Ar.)** fesleḡen, reyhan
 r. u sünbülḡa 070b/7
- reyḡān-ter (Ar.+Far.)** taze reyhan
 r. -i maʿdelet “adaletin taze reyhanı” 061b/11
- rezm (Far.)** savaş, cenk
 r. 071b/9, 071b/11, 102b/8, 108b/8,
 117a/5, 125b/5, 130a/4, 130a/6,
 130b/2, 132a/5, 158b/7, 161b/5,
 169a/6, 170b/5, 180a/4, 181b/2,
 182a/3, 185a/1
 meydān-ı r. 071a/8
 r.- i celādet “yiḡitlik savaşı” 131a/7
 r.+ de kılgān 136a/10
 r.+ de 021b/10, 128b/9, 131b/7,
 182a/1, 182a/4
 r.+ din 013b/1
 r. eyleben 143a/8
 r. eylegeli 188a/8
 r. eylegü dik 103b/4
 r. eylep 104a/11
 r. eylerde 104b/7, 160a/6, 178b/4
 r. eylerḡa 180a/4
- r.+ ḡa 177b/4, 178b/7, 181b/8,
 183a/5
 r. iter 152a/4
 r. itkenni 132a/10
 r. itkey-biz 152a/4
 r. itsün 123b/3
 r. kııldı 158b/9
 r. kıılır 179b/5
 r. kıılır-min 156b/10
 r. kıılırḡa 102b/11
 dāʿiye-i r.+ leri “savaş arzuları”
 097a/5, 166a/5
 r.+ niḡ 117a/3, 140b/8, 156a/1,
 157b/11, 179a/5
- rezm-āver (Far.)** savaşçı
 r. 180b/7
- rezm-āzmāy (Far.)** savaşta bulunmuş,
 savaşçı
 r. 004a/11
- rızā (Ar.)** razı olma, memnunluk
 r. 060a/3, 065a/4, 100a/1
 r. bolḡaç 099b/11
 r.+ niḡ 144b/1
 ṡarīḡ-ı r.+ niḡ 059a/2
 r.+ sıda 063a/3
- rifʿat (Ar.)** yükseklik, yücelik
 r. 036b/8, 058b/11
- riḡḡat (Ar.)** incelik, merhamet
 r. 009a/1, 026a/1
- rind (Far.)** dünya işlerini hoş gören
 kimse, kalender
 r.+ ler 113a/3
- rindāne (Far.)** rind olana yakışacak şekilde
 r. 079b/5
- rivāyet (Ar.)** rivayet, söylenti
 r. bolḡay 157a/4
 r. kıılmaḡ 138b/3
 r.+ ler 138b/4
- riyāzet (Ar.)** dünya nimetlerinden
 vazgeçerek nefsi terbiye etme

- r. 075a/11, 137b/3, 137b/10
 hūy- ı r. birle kılnıgız 136b/11
 nūr-ı r. 019b/5
 taḥkīk-i r. boldı 137a/6
- rīz (Far.)** dökən, serpen
 r. eylediler 177b/7
- rū-be-rāh (Far.)** yüzü yola dönük, gitmeye hazır
 r. 068b/9
- rū-be-rū (Far.)** yüz yüze
 r. 033a/1
 r. bolsa 042a/4, 057a/5
 r. bolup 031a/11
- rūḥ (1) (Ar.)** ruh, can
 r. 068a/1, 075b/5, 082b/4
 r.- ı mücessem bolar “cisimleşmiş ruh olur” 024a/2
 r.- ı pāk “temiz ruh” 016a/6
 r.- ı revān “can, yaşam kaynağı” 017b/10, 070b/4
 bezm-i r.- ı revān 066b/4
 ḥazāyin-i r.- ı revān 076a/11
 r.- ı şevkuṅda “isteğinin ruhunda” 067b/11
 r.+ dın 072a/11
 r.+ ı 115b/10
 r.+ ını 019b/5, 131b/6
 r.+ uṅ 016b/7
 r.+ uṅa 016b/4
 r.+ uṅnı 001b/11, 016b/8
- rūḥ-perverliḡ (Ar.+Far.+T)** ruhu
 besleme, ruha kuvvet verme
 r.+ ındın 048b/1
- ruḥsār (Far.)** yüz, yanak
 r.- ı hūb “güzel yüz” 066b/9
- ruḥsāre (Far.)** yüz, yanak
 r. 023b/10
- ruḥsat (Ar.)** izin, müsade
 r. 149b/1
 r.+ dın 097b/6, 166b/6
- rumūz (Ar.)** semboller, remizler
 r.- ı muḥabbetnı “muhabbetinin işaretlerini” 067b/8
- rūšen (Far.)** parlak, aydınlık
 r. eylediler 127a/11
 r. eylep 124a/5
- rūšen-zamīr (Far.+Ar.)** gönlü aydın, gerçekleri bilen
 şāh-ı r. 015b/6
 r. kıllur 094a/5
- rūy (Far.)** yüz, çehre, (mec.) yön, taraf
 r. 018b/2, 045b/10
 āb-ı r. 048b/6, 071a/7
 r.- ı niyāz “yalvarma yolu” 016a/7
 r.- ı siyeh “yüzü kara” 111b/11
- rūz (Far.)** gün, gündüz
 hengām-ı r.- ı maşāf 041b/5
 ḡavḡā-yı r.- ı ‘araşāt irür 055a/9
- rūze (Far.)** oruç
 r. 016a/7, 087b/8
 r.+ sin 084b/5
- rūzedār (Far.)** oruçlu
 r. 084b/5
- rūzgār (Far.)** zaman, devir
 r.+ ı 119a/5
- rūzī (Far.)** nasip, kısmet
 r. bolmadı 175b/10
- rūst (Far.)** sağlam, pek
 r. eylep 130a/4
 r. kıllıban 178b/7
- Rüstem-girdār (Far.)** Zaloḡlu Rüstem gibi davranan, Rüstem gibi kahraman
 R. 180b/7
- rūsūm (Ar.)** usuller, suretler
 r.+ ı 037a/2
 r.+ uṅ bile 088a/9
- rūsvā (Far.)** rezil, rüsva

r. bola boldı 132a/7
r. boldılar 157b/9

S

sa'âdet (Ar.) mutluluk, saadet
s. 037a/3, 049b/2, 062b/3, 070a/4,
095b/6

hümâ-yı s. 051a/2
iğbâl u s. 139a/1
s.+ ça 064b/11, 071a/7, 190b/6
sipihr-i s.+ te 070a/10

sâ'at (Ar.) saat, vakit
s. 046a/11, 100a/4
s.+ de 101b/1

şabâ (Far.) tan yeli, hafif rüzgar
ş. 018a/3, 040a/1
bâd-ı ş. oldı 048b/4
hem-râz-ı bâd-ı ş. 068b/7
ş.+ dın 066b/7
ş.+ lar 165a/5, 174a/5

şabâh (Ar.) sabah
ş.+ ı 042b/3

sâbit (Ar.) sabit, durağan
ş. 019b/2

şabr (Ar.) dayanma, sabır
ş.+ dın 026a/2
ş. u karar 068b/6
ş. u şebât eylesün 104b/4
ş. u şebât kılmason 161b/2, 170b/2
ş. u şebât oldı 187b/4

saç- saçmak
s.- ar boldı 066b/8
s.- ar 009a/9, 017a/1, 048b/3,
066b/1
s.- ıp 002a/6, 060a/7, 068a/5
s.- masalar 138b/9
s.- tı 056a/3

saç saç
s.+ ı 024b/2
s. u saçal 064a/11

saçık düğüne götürülen aş, saçı
s. 097a/7, 166a/7
s. u aş 097b/5, 166b/5

saçıl- saçılmak, dağılmak
s.- ğan (sf.) 027a/3
s.- ıp irdi 112b/11

saçra- sıçramak, fırlamak
s.- p çıkkan 065b/10

saçrat- sıçratmak
s.- iban 072b/9

şād-hezār (Far.) yüz bin, yüz bin kere
ş. 006a/1, 053a/7, 085a/7

şadā (Far.) ses, avaz
ş.+ sı 031b/1, 031b/2

şadağ (Moğ.) ok torbası, okluk krş.
şadağ, sağdağ
ş. u kılıç 041b/10, 052b/8

şadağ (Moğ.) ok torbası, okluk krş.
şadağ, sağdağ
ş.+ larını 041b/3

sāde (Far.) sade, gösterişsiz
s. 123a/5

şādık (Ar.) sadakatli, sadık
ş. bolup 020b/3, 024a/8
ş.- turur 047b/1

şādıku'l-ıavl (Ar.) doğru sözlü, sözüne
güvenilir
ş.+ dur 060b/9

şādır (Ar.) ortaya çıkma
ş. olgaç 167a/9

şadka (Ar.) sadaka
ş. 139b/2
ş.- i cānıñgız "canınızın sadakası"
060b/2
ser-i ş.+ ñgız 060b/3

sadr (Ar.) baş, başkan

- s.- 1 ehl-i vefā “vefakarların başıydı”
062a/3
ş.- 1 İslām idi “İslam’ın başıydı”
084b/2
- şaf** (Ar.) saf, sıra; bölüm
ş. 158a/6
ş.- 1 cem’iğa “kalabalık saflarına”
052b/7
ş.+ lar 158b/5
ş.+ mı 032b/11
ş. u cem’ 054b/1
- şāf** (Ar.) temiz, pak, katıksız
ş. eyleñgiz 059b/1
ş. eylesenğ 076a/7
ş. irür 062b/8
ş. iterniñg 080a/9
āyīne-i ş.+ mı 065a/5
- şaf-der** (Ar.+Far.) düşman saflarını yarıp
geçen kahraman
ş. 110a/6
- şaf-şiken** (Ar.+Far.) düşmanın saflarını
bozan, galip
ş. 110a/6, 185a/7
- şafā** (Ar.) gönül şenliği, rahat, zevk
ş. 001b/9, 018a/3, 023b/11, 038a/3,
048a/11, 059b/7, 065a/7, 066b/1,
068a/8, 072a/9
şem’-i nūr u ş. 012b/5, 067b/10
şem’-i nūr-ı ş. 088a/8
şem’-i ş. 061b/7
ş.- yı behişt-i berīn “yüce cennet
safası” 063b/1
ş.- yı kudūmuñg dur “ayağının
safası” 048b/6
ş.- yı zātī “zatının safası” 148a/4
ş.+ dın 065a/5
ş.+ mı bile 026a/7
ş.+ sı bile 066b/6
ş.+ sı 059a/2
ş.+ sın 048b/1
ş. tapar 062a/3
ş. taptı 033b/7, 036b/5, 038a/1,
080b/6
- sağ** sağ, diri, sağlıklı
s. imes irdi 117a/11
s. u isin 127b/6
s. u selāmet 104b/7
s. u tirig 049b/2
- sāgar** (Far.) kadeh
s.- 1 nūş-ı āb-ı hayāt “āb-ı hayāt
içkisinin kadehi” 024b/8
s.- 1 şuğldın 054b/3
s.+ ı 131b/1, 184b/9
cür’a-i s.+ ımızın 189b/1
- sağdağ** (Moğ.) ok torbası, okluk krş.
şadağ, sadağ
s. 160a/10, 169a/10
- sağın-** düşünmek, sanmak
s. 002a/1, 022b/3, 068a/1
s.- iñg 002a/2
s.- ip 023a/6, 029a/11, 137a/2
s.- iptur 079a/11
s.- ma 032a/6, 048a/5, 048a/7
s.- mañg 080a/4, 087a/11
s.- sa 042a/9
- sağış** sayı, hesap
s. 149b/6
s. eyleptür 102a/8
s.+ ıdın 105a/11
- sağıt** zırh; alet, edevat
s. 160a/8, 169a/8, 182b/4, 182b/6
s.+ ğa 182b/6
s.+ ım 131a/6
s.+ ın 158a/8, 160a/8, 169a/8
s.+ ları 118a/11
- şahābe** (Ar.) sahabe
ş. 011a/3
- şahāvet** (Ar.) cömertlik, el açıklığı
s. 016a/8, 019b/4, 036a/10
s.+ te 071a/6
- şahī** (Ar.) cömert, eli açık
s. 019b/9
- şāhib** (Ar.) sahip, malik

ş.- i esrār+sin “sır sahibisin” 088a/7
ş.- i ihtiyār “irade sahibi” 093b/9

şāhib-hidāye (Ar.) hidayet sahibi,
hidayetli
ş. idi 034b/11

şāhib-kemāl (Ar.) kemal sahibi, olgun
şāh-ı ş. 018b/7
ş. irür 021a/11

şāhib-kerem (Ar.) kerem sahibi, cömert
ş. irür irdi 044b/6

şāhib-kırān (Ar.) talihli, uğurlu
ş. 058a/6, 074b/9
havātīn-i sultān-ı ş. 066a/4
şehenşāh-ı ş. 089b/11

şāhib-rāy (Ar.) düşünce sahibi, düşünceli
ş. idi 181a/7

sāhil (Ar.) kıyı, sahil
s.+ ğa 175b/3, 175b/6

şaḥn (Ar.) meydan, avlu, orta yer
ş. 080b/6
ş.- ı meydān “meydanın ortası”
056a/4
ş.+ ıda 059b/9

şāhrā (Ar.) kır, ova; çöl
ş. 124a/7
ş.+ da 018a/4
ş.-yı temennāda idim “temenni
sahasındaydım” 107b/9

sāhte (Ar.) düzmece, uydurma
s. bolup 052a/4

saḳal sakal
saç u s. 064a/11

sāḳ (Ar.) baldır
s. 131a/8

sāḳeyn (Ar.) baldırları korumak için
giyilen bir tür zırh
s. 131a/8

sāḳī (Ar.) içki dağıtan kimse
s. 043b/9, 108b/8
s. boldı 150a/8
s. bolğusu 167b/2

sākin (Ar.) yerinde duran, sakin
s.- i bādiye-i endūhī “keder çölünün
sakini” 111a/5
s.+ dürler 098b/10, 190a/5

saḳla- saklamak, korumak, gizlemek
s. 013a/9
s.- ban 015b/10
s.- dı 057a/8, 141a/6
s.- dılar 126b/1
s.- dük 029a/11
s.- ğan (sf.) 062b/7
s.- ğaylar 141a/8
s.- masun 127b/8
s.- may 043b/11
s.- p idi 119b/8
s.- p tursun 141a/3
s.- p tururda 044a/1
s.- p 030a/5

sal- salmak, bırakmak; üstüne hücum
ettirmek
uruş s. 161a/7, 170a/7
s.- a almastur 188a/2
s.- a salğunça 120a/10
s.- a turğan 106b/6
s.- alı 140a/4, 187a/5
s.- dı 041a/6, 099b/3, 103b/2,
112a/7, 112b/1, 112b/8, 119a/1,
131a/5, 132a/1, 133b/4, 140b/2,
142b/11, 158b/6, 167a/10, 190b/9
közin s.- dı 129b/10,
ot s.- dı 180a/10
süren s.- dı 026b/6
uruş s.- dı 096a/4, 104a/4
köz s.- dılar 132b/3,
uruş s.- dılar irdi 005a/5
s.- dılar 002b/6-7, 008a/1, 014a/3,
030a/1, 049b/1, 113b/2, 120a/10,
120b/8, 147b/9, 148a/1, 162a/10,
171a/10, 188b/4
uruş s.- dılar 006a/6, 015a/10,
086a/2

- s.- duḡ 175b/8
s.- ḡaç 126b/11
s.- ḡan boldı 120a/11
s.- ḡan (sf.) 127b/2
s.- ḡandın 128b/6
s.- ḡandur 146a/3
köz s.- ḡay 168a/11,
s.- ḡay 123b/10, 130b/2, 150a/5,
163a/4, 172a/4
sala s.- ḡunça 120a/10
s.- iban 026a/4, 046b/2, 067a/8,
104a/8, 151b/9, 188a/5
s.- ıngız 031b/6
s.- ıp çıktılar 160a/2, 169a/2,
s.- ıp idi 168b/11
s.- ıp irdi 109a/10, 156b/2, 160a/8,
169a/8, 183a/9
s.- ıp 005a/11, 007a/10, 025a/6,
029b/11, 035a/1, 041b/11, 053b/7,
059b/7, 067b/9, 076b/1, 081b/5,
089a/10, 112a/8, 112b/6, 123a/7,
125b/6, 127b/4, 129a/2, 131a/2,
141a/7, 156b/5, 167a/7, 178a/4,
184b/11, 188a/10
ḡurşak s.- ıp 079b/3
ot s.- ıp 127a/11
s.- ıptur 140a/1
s.- ıp yürüdi 162a/3, 171a/3
s.- ḡay idi 060b/8
s.- ma 189b/4
köz s.- madı 168b/2, 190b/8
uruş s.- madı 036a/7
köz s.- maḡ 114a/8
cāmıḡa ot s.- maḡ 167b/10
s.- mas boldı 128b/7
s.- mas irdi 125a/5
s.- mas-biz 163a/2, 172a/2
ot s.- mas-biz 185a/11
ḡulaḡnı s.- may 116b/8
s.- maydur idi 128a/11
s.- mayın 060a/2
s.- sa bolur 099a/2
s.- sa 031a/10
s.- sunlar 188b/6
uruş s.- sunlar 125b/3
s.- ur boldı 099a/11
s.- ur irdi 130a/9
s.- ur 187b/1
ḡavḡā s.- ur 001b/8
- yaḡma s.- ur 001b/8
ot s.- ur-biz 185b/7
uruş s.- urlar idi 084a/5, 084b/6
- sal** sal, gemi
s. 051b/2, 098a/1, 098a/3, 098a/7,
151a/9, 190a/8, 190b/7, 190b/10
s.+ nı 190b/10
- sāl** (Far.) yıl, sene
s. u meh 098a/7
- şalābet** (Ar.) sağlamlık
ş.+ lerindin 079a/5
- şalāḡ** (Ar.) düzelme, iyileşme
ş. 075a/1
ş.+ ı 042a/7
ş.+ ını ḡılalıḡ 089b/1
- sālār** (Ar.) başkan, kumandan
s.- ı ḡarb “savaş kumandanı” 041b/7
- salıḡ**- daḡılmak, gitmek
s.- tı 160b/1, 169b/1
- salḡm** (Moḡ.) sıcak günlerde esen yel
s. 127a/3
- salṭanat** (Ar.) hükümdarlık, sultanlık
s. 002a/7, 009b/10, 046a/7, 046b/4,
106a/8, 106a/9, 117a/7, 120a/1,
143a/3, 144b/2
s.+ dın 145b/10
- salṭanāt** (Ar.) hükümdarlık, saltanat
ārāyiş-i s. 061a/10
- saman** saman
s. 127a/7
- şamīm** (Ar.) asıl, öz
ş. 008b/11
- san** sayı, hesap
s. 038a/10, 046b/6, 112b/10,
119a/3, 150b/5
s.+ da 132a/4

s.+ ı 015b/3, 038b/2, 042b/8,
046a/2

s.+ ın 005a/4, 108b/10, 129b/10,
156b/2

san'at (Ar.) sanat

s.- ı mevzūn "vezinli sanat, şiir"
131a/1

s.+ ı 111a/10

sanç- saplamak, sokmak

s.- ıp 087a/8

sançıla- batmak

s.- ban 090b/2

sançış- savaşmak

s.- alı 109a/1

s.- tılar 055b/5

sançış savaş

s.+ dın 136a/10

s. eyleŋ 137a/3

s.+ ı dın 180b/2

s.+ ı ka 075a/4

şandalī (Ar.) sandal ağacından yapılmış
taht

ş. 037a/8

şandūk (Ar.) sandık

ş.+ ı dın 064b/7

şanem (Ar.) put gibi güzel

ş. 019a/5, 029a/1

ş.+ ı 148a/7

ş.+ ler 146a/11

ş.+ lerni 027b/9

ş.+ niŋ 018b/5

şanevber (Ar.) sevgilinin boyu

hevā-yı ş. 066b/5

şānī (Ar.) ikinci

s. 185a/6

Yūsuf-ı ş. 098b/5

İskender-i s.+ dūr 175b/1

s.- yi Hüsrev-i Ğaznīn "İkinci
Hüsrev-i Ğaznīn" 021b/3

s. irdi 156a/11

sanlıĝ ait

s. irdi 180b/3

sansız sayısız, çok

s. 030a/3-4, 105a/11

saptur- saptırmak, sevk etmek

s.- dı 155a/3

sar- sarmak

s.- ıp 118a/3

sārā (Far.) halis, katışıksız

'anber-i s. 146b/1

şarf (Ar.) sarf, harcama

ş. 138a/8

ş. bolur 043a/6

ş. itip 181b/7

sarĝar- sararmak

s.- ıp 056b/5

sarı yön, taraf, -e doğru

s. 015a/9, 029b/2, 033b/1, 033b/5,
034b/1, 041b/11, 042b/11, 047a/5,
050b/8, 053b/1, 054b/3, 058a/8,
059b/10, 073b/7, 077a/4, 080b/5,
089b/6-7, 092a/3-4, 093b/4, 094b/2,
099b/5, 099b/6, 101b/9, 102a/4,
102a/9, 102b/9, 102b/10, 103b/10,
104b/5, 107a/10, 109b/1, 109b/3,
109b/4, 110b/4, 111b/10, 114a/8,
114b/1, 116a/8, 116b/4, 121a/3,
121a/7, 122b/4, 123a/2, 123b/3,
123b/4, 128a/11, 129b/10, 131b/9,
141b/8, 142a/6, 142b/1, 142b/9,
144a/6, 144b/11, 145a/7, 148b/11,
150a/6, 150b/2, 150b/10, 151a/1,
151b/1, 152a/5, 152b/7, 152b/8,
153a/3, 154a/3, 154b/2, 154b/9,
155a/6, 155b/7, 163a/5, 164a/5,
168a/11, 168b/2, 172a/5, 173a/5,
176a/2, 176b/10, 176b/11, 178a/2,
178b/5, 181a/1, 185b/10, 186b/1,
187a/9, 188a/3, 188a/6, 189b/9,
190a/3

- her s. 007a/5, 041a/9, 047a/2, 105a/8, 105b/2, 105b/11, 122a/2, 147b/1, 154b/8, 155b/9, 164a/2, 173a/2, 185b/5
s.+ dın 001a/8, 001b/11, 073a/7, 075b/4
her s.+ dın 007a/3, 162a/7, 171a/7, 187a/6
s.+ ndın 083a/10
- şarîh (Ar.)** açık, belirgin
ş. 048b/1
- satık** satış
s. kıllur 018a/11
- satrencî (Far.)** satranca ait
tekye-nemed-i s. 112b/7
- şavâb (Ar.)** doğruluk
silîh-i ş. 016b/4
‘ayn-ı ş. 072a/5
ş. irmes +durur 026b/3
- savaş** savaş, cenk
s. kıllur irdi 182a/6
s. oldı 049b/11
- şa’ve (Ar.)** kuyruksallayan kuşu
ş.+ ler 105b/4
- savrul-** savrulmak
s.- dı 116a/6
- savrun** hükümdar geldiğinde halktan talep edilen vergi
s.+ lar 038b/7
- şavt (Ar.)** ses, seda
ş.- ı zafer “zafer nidaları” 158b/2
- savug** soğuk krş. savuk
s. 005b/2
s.+ ı 154b/9
- savuk** soğuk krş. savug
s. 153b/6, 155a/1
- savut-** uzaklaştırmak, soğutmak
- s.- alı 190a/7
s.- kay-biz 176b/2
- sa’y (Ar.)** çalışma, çabalama
s. 067b/5
- say** çay, nehir
s.+ da 096a/4
- say-** saymak
s. 004a/11, 117a/8
- şayd (Ar.)** av, avlanma
ş. 030a/8-9, 092a/1
ş. itip 019a/6
ş. itküçi 078b/6
ş. kıldı 156a/2
ş. kılgalı 164b/2, 173b/2
ş. kıllur-min 158a/11
- şayd-ger (Ar.+Far.)** avcı
ş. 105b/2
- sāye (Far.)** gölge
s.- i kâmetindin 066a/11
s. kıllurlar irdi 106a/1
s.+ sindin 075a/3
- sāye-bān (Far.)** gölgelik, (mec.) koruyucu, hamî
s. bolup 051a/2
s.+ dur 049a/1
- sayı** hep, her
s.+ ı 182b/9
s.+ nı 066a/8
- sayla-** saymak, hürmet etmek
s.- ban 093b/3
s.- dılar 109a/4, 135b/2, 145a/9, 176b/8, 185a/4
s.- masun 168a/7
s.- p idi 130b/8, 165a/10, 174a/10
s.- ptur 156b/8
s.- r 134a/3
- saylan-** sayılmak, itibar görmek
s.- dı 188b/8

sāz (Far.) çalgı, saz
 s.- ı ferāgat “feragat sazı” 131a/5
 s.- ı nevāzende “çalgıcıların sazı”
 165a/7, 174a/7
 s.+ dın 174b/3
 s.+ ıdın 165b/3
 s.+ ıdur 067b/6
 s.+ ını 060a/8

sāz (Far.) yapma, etme
 s. eylediler 101b/3
 s. eyleṅ 099b/8
 s. itsek 152b/10
 s. kılp 137a/10

sāz-vār (Far.) uygun
 s. 036b/8

sāzende (Far.) çalgıcı, sazende
 s. 165a/7, 174a/7

sebaḳ (Far.) ders
 s. birür irdi 017b/1
 s.+ dur 088a/10

sebāt (Ar.) kararlılık
 şabr u ş. eylemesün 104b/4
 şabr u ş. kılmason 161b/2, 170b/2
 şabr u ş. oldı 187b/4

sebeb (Ar.) gerekçe, vesile, sebep
 s. 077a/5, 079b/10, 091a/10
 s.- i hürmeti “hürmet sebebi” 150b/4
 s. boluban 078b/5
 s.+ din 079b/10, 165b/11, 114b/11
 s. olğay 144a/4

sebḳ (Ar.) tarz, üslup
 s.- i lisān “dil üslubu” 046a/8

sebz-berg (Far.) yeşil yaprak
 s. bolur 087b/11

sebze-zār (Far.) yeşilliği çok olan, çayırılık
 s.- ı ta'alluḳka “ilgi çayırına” 059b/5

sefer (Ar.) harbe gitme, savaş
 āheng-i s. 155b/7

sehāb (Ar.) bulut
 s. 048b/3, 049a/1, 064b/9

seher (Ar.) tan yerinin ağarmasından önceki zaman, seher
 s. 016b/2, 017b/3, 027b/2, 061a/2,
 138a/1, 161b/10, 161b/11, 162a/4,
 162b/4, 170b/10, 170b/11, 171a/4,
 171b/4
 s.+ din 042b/3, 178a/3
 s.+ ler 076a/8

seher-hīz (Ar.+Far.) erkenci
 s.+ ler 036b/9

seherī (Ar.) seherle ilgili
 s. 162b/2, 171b/2

sehī (Far.) düzgün, fidan gibi (boy)
 s. 062a/2, 070b/8

sehm (Ar.) ok
 s. 018a/6
 s.- i güzāf “boş laf oku” 183a/11
 s.+ idin 058a/1, 058b/4, 071b/5,
 094a/7
 s.+ ini 059b/1

sekkiz sekiz
 s. 046a/1
 s.+ indin 066a/1
 s. yüz taḳı toḳsan altıda 002b/11

selāmet (Ar.) esenlik, selamet, güvenlik
 s. 049b/2, 050b/1, 107a/3, 119b/9,
 139b/5, 140b/6
 sağ u s. 104b/7
 s. bol 108a/8

selāmetliḡ (Ar.+T) selametli
 s.+ ı 071a/6
 s.+ ıṅ 046b/4

selāṭin (Ar.) sultanlar
 s. 015a/4, 041a/5, 042b/3, 043a/5
 s.- i 'ālem “alemin sultanları”
 012b/3
 s.+ ğa 013b/7

- s.+ ler 041a/9, 042b/5
- selīm (Ar.)** kusuru olmayan, sağlam
s. 019b/9
- sell (Ar.)** (kılıç vb. için) sıyırma, kınından çıkarma
s.+ i bile 033b/6
- semāvāt (Ar.)** göğün katları, semalar
s.+ dın 037a/3
- semā (Ar.)** gökyüzü
arż u s. 082a/8
- semā' (Ar.)** işitme, duyma
s. itgeç 121a/10, 153b/11
- semen (Far.)** yasemin
s. 066b/1
berg-i s. 069b/2
s.+ ler 023b/9
- semend (Far.)** güzel ve çevik at
s. 072b/9
süm-i s. 056b/4
- şemīn (Ar.)** değerli, kıymetli
nükte-i dürr-i s. 022a/5
dürr-i s.+ ler 009a/9
- şemīnī (Ar.)** değerli, kıymetli
dürr-i s. +durur 086b/4
- şenā (Ar.)** övme, övüş
dürūd-ı s. 019a/11
hamd u s.+ sını 136a/5
- şenā-h^vān (Ar.+Far.)** öven, metheden
s. 012a/11
s.+ larıñg 065b/8
- seng (Far.)** taş
müşt-i s. 058b/8
- seng-endāz (Far.)** taş atan
s. 125a/8
- sengīn (Far.)** taştan
- s. 056b/2
- senīnī (Ar.)** keskin
s. 056a/9
s.+ dür 052b/10
- sep-** serpmek
s.- iñg 069a/1
- ser 1. (Far.)** baş, kafa
s. 136b/3
derd-i s. 042a/2
s.+ iñg 060b/2
s. ü kārını "işini gücünü" 061b/3
2. başkan, önder, reis
s.- i hayl bolup "zümrenin başı"
013b/8
s.- i rāh "yolun başı" 154a/9
s.- i şadqāñgız "sadakanın başı"
060b/3
s.- i şeh-süvārān "binicilerin başı"
004b/1
3. başlangıç, uç
s.- i destidin "elinin ucundan"
057a/7
s.- i şulh irür "sulhun başlangıcıdır"
083a/5
- serā (Far.)** saray, konak
s.+ lar 053b/6
- serā-perde (Far.)** padişah çadırı, otağ
s. 119a/3
- ser-āheng (Far.)** baş çalgıcı
s. 036b/7
- ser-bülend (Far.)** yüksek, yüce
s. bolur 056b/4
- serd (Far.)** soğuk, sert
āh-ı s. 076a/5
- serdār (Far.)** kumandan, önder
s. 105b/3, 116a/2, 121a/5, 182a/5
s.+ ı 181b/10
s.+ ın 123a/10
s. irdi 181b/4
s.+ lardın 033b/2

- s. +siz 049b/10
- serdārlik** (Far.+T) kumandanlık, önderlik
s. 053a/6
- ser-defter** (Far.+Ar.) önder, reis
s.+ i 091b/1
- ser-efrāz** (Far.) diğerlerinden üstün olan
s. kıldı 136a/1
s. kılıp 137a/10
s.+ lar 085b/3
şāh-ı s.+ nı 004b/2
- ser-encām** (Far.+Ar.) bir şeyin sonu, akıbeti
s. eylep 069b/11
s.+ ı bolmas 064b/5
- ser-encāmlik** (Far.+Ar.+T) başa gelen olaylar, macera
s. 041b/6
- ser-endāzlık** (Far.+T) korkusuzluk
s. 033a/7
- ser-firāz** (Far.) diğerlerinden üstün olan
s. 012a/10, 054b/11
server-i s. 039b/6, 071a/9
s. bolğuçı 071b/3
s. olup 061a/2
- ser-gāvḡā** (Far.) kavhacıların başı
s. 160a/9, 179a/3
s. boluban 169a/9
- ser-gerdān** (Far.) şaşkın, perişan
s. 113b/7, 133b/3, 134b/4
s. boldı 103a/4
- ser-gūzešt** (Far.) macera, serüven
s. 073a/3
- serfir** (Ar.) taht
s. 094a/5
s.+ inde 068a/7
- serfret** (Ar.) huy, yaratılış
fāhr-i s. idi 020b/9
- serkeş** (Far.) dik başlı
s.- i fırka-i Argun “dik başlı Argun topluluğu” 109b/9
- serkeşlik** (Far.+T) dik başlılık
s. eylediler 125b/1
- ser-kūb** (Far.) başa vuran
s. irür 058b/2
- ser-menzil** (Far.) durak yeri
s. 127b/3
- ser-mest** (Far.) sarhoş
s. 017a/8
- ser-nūvišt** (Far.) alın yazısı, kader
s.- i ezel 024a/9
- ser-rište** (Far.) ip ucu
s.+ sin 047b/6
- serseri** (Far.) başıboş, serseri
s. 047b/3
- serv** (Far.) servi, (mec.) sevgilinin boyu
s. 027b/1, 066b/7, 146b/1
s.- i ḡaddīng “servi gibi boyun” 062a/2
s.- i revān “yürüyen sevgili” 024a/1
s.+ din 070b/8
- server** (Far.) bir topluluğun ileri geleni, başkan, reis
s. 110a/7, 181b/11
s.- i ‘ādilge “adaletli reise” 037a/10
s.- i behre-mend “nasiplenmişlerin başı” 088b/10
s.- i ebnā-yı cihān “yeryüzünde yaşayanların başı” 135a/1
s.- i kāmkar “isteğine kavuşmuşların başı” 032b/8
s.- i ser-firāz “yüce önder” 039b/6, 071a/9
s.- i şād-kām “isteğine kavuşmuşların başı” 002b/8
s.- i şir-merd “cesurların başı” 010a/1

- s.+ dūr 100a/11
s.+ i 051a/3, 080b/2
s. irdi 183a/7
s.+ ler 117b/5, 160b/3, 169b/3,
185a/3
- sevād (Ar.)** siyah, karanlık
s. 017b/4
- sevdā (Ar.)** aşk, muhabbet
s. 150a/5
s. irdi 130a/5
- sevdāyī (Ar.)** bir sevda
s. 129b/1
- seyl (Ar.)** sel
s. 048b/5, 049a/5, 117b/4, 128b/4,
128b/5, 178a/3
s.- i sūrḥāblar “kan selleri” 054a/7
s.+ i 128b/5
s.+ ni 005a/11
- seyr (Ar.)** yürüme, seyir; izleme
s.- i gülistān kıılıp 017a/11
s.+ idin 070b/8
s. iterde 018a/3
s. itgeli 026a/3
s. kıılıp 138a/2
s.+ ni 012a/10
- seyrān (Ar.)** gezip dolaşma
s. iterde 039a/3
- seyr-gāh (Ar.+Far.)** eğlence yeri
s. eyleli 059b/7
- sezā (Far.)** yaraşır, uygun
s. 114a/10, 132b/9, 134a/2
s. taptılar 046a/4
- sezā-vār (Far.)** layık olan, layık
s. 053a/7, 116a/2
- sıçrat-** sıçratmak
s.- ıban 048a/3
- şıdķ (Ar.)** doğruluk; saflık
- ş. 006b/10, 011a/4, 016a/5, 039a/2,
044b/3, 072a/9, 077b/10, 088a/2,
180b/4, 180b/11
- şıfāt (Ar.)** sıfatlar, nitelikler, vasıflar
zāt u ş. 024b/8, 036b/11
ş.- ı kerem 037a/1, 059a/4
ş.+ ı 036a/11, 180b/5
ş.+ ın 012a/6, 077a/10, 082b/10
- şıfat (Ar.)** vasıf, nitelik, sıfat
ş. 086a/6, 094a/8
ş.+ lar 086b/10
ş.+ larnı 146b/6
- şıfatlık (Ar.+T)** vasıflı, nitelikli
ş. 131a/2
- şıĝ-** şıĝmak
s.- ar 020a/9
s.- mas 046b/8
- şıĝın-** şıĝınmak
s. 016a/5
s.- dı 055b/2
s.- sa 079b/9
- şıĝır** şıĝır, büyük baş hayvan
s. 042b/9, 158b/10
- şıĝış-** şıĝışmak
s.- maslar 020a/10
- şıĝur-** şıĝdırmak, girdirmek
s.- ğalı 025b/7
- şıĝhat (Ar.)** saĝlık, esenlik
ş. 108a/11
- şıķur-** şıĝdırmak, girdirmek
s.- ğanıça 038b/1
- şıla-** sıvazlamak, hürmet etmek
s.- ban 091a/10
s.- p 004b/5
- şılık** temiz
s. 085a/9

sın- kırılmak, bozulmak
s.- dı 119b/4
s.- iban 056a/8
s.- ip 113b/4

sındur- kırmak, bozmak
s. 011b/10
s.- alıṅ 050b/11
s.- up 032b/11, 062a/9

sınuḡ kırık, bozuk
s. 063b/2, 076b/5
s.+ lar bile irdi 020b/7
s.+ lardın 076b/5

sır(r) (Ar.) sır, gizli tutulan şey
s.- ı cān “can sırrı” 090b/9
s.- ı cāndın 063b/5
s.+ dur 175a/8
s.- ı ḥāldin “hal sırrından” 002a/7, 010a/1
s.- ı süveydā irür “süveyda sırrıdır” 062a/1
s.+ ıḡa 012b/1, 048b/11
s.+ ımızını 185a/9
s.+ ını 040a/11, 062b/7, 118a/6, 176a/8, 187b/2
s.+ larını 059b/6
reh-i s. “sır yolu” 015b/11

sıstur- koparmak
s.- up 190b/9

seyb (Ar.) hediye, bahşiş
s. kılalıṅ 073b/7

sifāl (Far.) toprak, toprak kap
müşt-i seng ü s. 058b/8
s. kıldı 048a/4

Sikender-girdār (Far.) İskender gibi (kahramanca) davranışlı
Ḥāzret-i Ḥan-ı S. 128a/5

Sikenderlik (Far.+T) İskenderlik, İskender gibilik
S. iter 121b/3

sikke (Ar.) madeni para

s. kılip 153a/11

silig temiz, pak
s. 039b/3

silīḡ (Ar.) silah
s.- i şavāb “doğruluk silahı” 016b/4

silsile (Ar.) sıra, dizi
s.+ sin 138b/5, 142b/7

sīm (Far.) gümüş
s.- i sirişk “gözyaşı gümüşü” 165b/5, 174b/5
s. irür 058b/8

simiz semiz
s. 188a/10

sīmurḡ (Far.) efsanevi kuş
s. bile ‘anḡā 105b/10
s. u ‘anḡā 184b/2
s. u ‘anḡāḡa 025a/10

sin sen (şahıs zamiri)
s. 002b/2, 002b/3, 006a/4, 009b/7, 011b/9, 012a/3, 016a/5, 016a/11, 016b/4, 016b/8, 019a/5, 019a/9, 022b/3, 029a/6, 075a/11, 092a/7, 100b/11, 101a/9, 101a/11, 108a/8, 139b/2, 151a/1, 184a/1, 189a/5, 189a/7, 189b/4
s.+ de 009b/3

s.+ din 040a/6, 100b/11
s.+ i 009b/8, 046b/9, 076a/3, 135a/9, 136b/3, 151a/2, 189a/3, 189a/9

s.+ inḡ birle 078a/11, 088a/6

s.+ inḡ dik 074b/9

s.+ inḡ 018a/1, 018a/6, 040b/4, 046b/6, 046b/8, 060a/4, 067b/5, 068b/2, 071a/5, 074b/11, 101a/7, 189a/3

s.+ inḡdür 046b/10, 061a/11

s. +sin 029a/2, 052a/11

saṅḡa: sana

s. 009b/4, 011a/4, 011a/11, 012b/3, 016a/4, 016a/6, 016b/9, 017a/4, 017b/9, 024b/8, 032b/8, 046b/5,

- 065b/2, 065b/3, 065b/5, 065b/6,
075b/2, 075b/9, 076a/5, 092a/7,
092a/8-9, 092a/10, 093b/7, 100a/11,
100b/10, 101a/1, 101a/2, 102a/1,
108a/8, 121a/5, 139b/2, 142b/5,
150b/11, 151a/2, 178b/3, 189a/4,
189a/6, 189a/9, 189b/4, 189b/11
- sinān (Ar.)** savaş aletlerinin sivri ucu,
temren
s. 033a/2, 033a/4, 033a/7, 056a/9,
071b/3
zaḥm-ı s. 056b/6
s.+ ı 032b/4, 052b/10
- sinc (Far.)** bir tür zil
s. 158b/3, 158b/5
- sīne (Far.)** göğüs, sine
s. 064b/7
s.+ din 059b/1
s.+ si 033b/7, 062b/7
- sīne-şāf (Far.+Ar.)** temiz kalpli
s. 001a/3
s. bolup 047a/9
s. eylengiz 080b/1
- sīne-şikāf (Far.)** göğsü yaran
s. 179a/1
- siṅgil** küçük kız kardeş
s. 069b/5
s.+ i birlen (siṅgli birlen) 089b/6-7
s.+ i (siṅgli) 070a/11, 146a/4
s.+ iṅgizni (siṅglingizni) 038b/8
s. irdi 022b/8
igeçi s. irdi 091a/9
- sipāh (Far.)** asker, ordu krş. sipeh
s. 026b/1, 041b/7, 042b/3, 073b/2,
086a/2, 098a/6, 109a/2
s.- ı Semerkand “Semerkant askeri”
005a/10
s.+ ı 157b/6, 161a/11, 170a/11
s.+ ıdın 168b/3
s.+ ığa 168b/3
- sipāhī (Far.)** asker, sipahi
- s. 162b/10, 171b/10
- sipās (Far.)** şükür, hamd
s. 088a/2
- sipeh (Far.)** asker, ordu krş. sipāh
s. 150b/2
s.+ i 128b/10
- sipehdār (Far.)** başkumandan
s. 004b/6, 007a/6
s.- ı heycā bolup “savaşın
kumandanı olup” 054a/1
s. +biz 054a/2
- sipend (Far.)** üzerlik tohumu
s. 065b/10
- sipihr (Far.)** gök, sema; felek
s. 046a/7
s.- i sa‘adette “saadet semasında”
070a/10
s.+ inde 068a/7, 095b/6
- sīr-āb (Far.+Ar.)** taze, yeni, körpe
s. 010a/1
beyt-i s.- ı ḥüb 026b/11
- sīr-āblık (Far.+Ar.+T)** tazelik, yenilik
s. 066b/2, 075b/6
- sīr-bār (Far.)** dopdolu, iyice dolmuş
s. irür 046a/10
- sīret (Ar.)** bir kimsenin davranışları
s. idi 020b/9
- sirişk (Far.)** gözyaşı
sīm-i s. 165b/5, 174b/5
- sirişt (Far.)** yaradılış, tabiat
s.+ i 072a/11
s.+ inde 054b/9
- sitem (Far.)** zulüm, haksızlık
s. 188a/2
tīğ-ı s. 140b/5, 161a/2, 170a/2
s. kılğumdur 151a/2

sifz (Far.) kavga, dövüş

s. 031a/11, 054a/10, 083a/5

s. eylep 033b/1

s. kıldı 048a/2

sifzende (Far.) kavgacı, savaşçı

s.- i nā-gürizendeler “kaçamayan savaşçılar” 042a/11

siv- sevmek

s.- er irdi 181b/5

s.- er (sf.) 019b/1

s.- geni 001b/9

s.- genidin 040a/7

s.- mesge 151a/2

sivdür- sevdirmek

s.- ür 011a/11, 015b/11

sivgülük sevgi, dostluk

s. 059b/4

sivinçi müjdeli haber

s. 144b/5

sivün- sevinmek

s.- enlerini 144b/8

siyāh (Far.) siyah, kara krş. siyeh

müy-ı s. 111b/11

siyāset (Ar.) cezalandırmak

s. 135a/9

siyeh (Far.) siyah, kara krş. siyāh

s. 058b/2

rüy-ı s. 111b/11

siz siz (şahıs zamiri)

s. 001b/9, 009b/6, 010a/7, 015a/6,

023a/3, 036a/4, 045a/5, 047a/7,

047a/7060b/3, 074a/10, 074b/1,

078b/7, 078b/8, 083b/10, 086b/8,

099b/7, 099b/8, 102b/2, 122b/2,

140a/2, 141b/8, 141b/10, 143b/3,

143b/11, 149a/1, 149a/8, 176a/6

s.+ de 143b/8

s.+ din 003b/5, 045a/6, 190a/1

s.+ ge 025a/2, 059b/4, 079a/11,
080b/1, 088a/3, 141b/7, 141b/11,
144a/4

s.+ inġ birle 059b/4

s.+ inġ bolur 116b/7

s.+ inġ 039a/1, 047a/6, 047a/10,
053b/6, 086b/7, 092a/8-9, 134b/10,
141b/5, 187b/2

s.+ ler 087a/5, 087a/8

s.+ lerni 060a/1

s.+ ni 099b/9, 141b/10

s.+ niġ 149a/4

sofra (Ar.) sofraya, yemek

s. 176b/9, 176b/10

şoġbet (Ar.) sohbet, konuşma

ş. 004b/4

ş.- i yār birle idinġ “sevgilinin
sohbetindeydin” 009b/5

ş.+ din 097b/6, 166b/6

ş.+ i 054b/1

ş.+ ler 140b/1, 165a/3, 174a/3

ehl-i ş.+ leri 020b/7

sokmak dar yol

s.+ ı 154b/10

sol sol

s. 129b/8, 132b/3, 158a/3, 158a/6,
181b/11

s.+ daġlar 117a/6

s.+ ıda 129b/4, 182b/1

s.+ ını 156a/9, 158a/5

s.+ ları 130b/3

s.+ larıdın 159a/11

soluġla- soluklamak

s.- y -durur 048a/6

sonġ son, sonra

s. 015a/7, 110b/6, 113b/6, 128b/6,
135b/4, 138a/9, 139a/10, 139b/2,

149a/11, 157a/6, 157a/7, 188a/5

andın s. 115b/2, 141b/7

uşandın s. 022b/11, 069b/3, 083b/4

s.+ ça 131b/3

s.+ da 060b/10

s.+ dın 144a/7, 149a/8

- s.+ ı 134b/7
s.+ ıça 034b/4, 151a/4, 154b/5
s.+ ıdın 111b/9, 141a/10, 145b/5,
151a/7, 167a/6, 177a/2
anıñg s.+ ıdın 154a/2
bularnıñg s.+ ıdın 083a/10
s.+ ın 167a/10
s.+ ındın 041a/11, 044b/9, 089b/8
s.+ ını 156a/9
s.+ larıdın 117a/10, 145a/10,
159a/11
s.+ larıge 132b/3
s.+ larını 132b/4
s.+ un 021a/6, 023a/8, 029a/8,
075b/10, 076b/8, 086a/5, 090b/11
andın s.+ un 086a/6
bulardın s.+ un 070a/1
uşandın s.+ un 002b/5, 002b/6-7,
003b/1, 003b/8, 004a/5, 022b/4,
023a/6, 029b/2, 031a/2, 038a/5,
045a/1, 068b/5, 080b/3, 084a/8,
088b/1, 091a/11, 092a/6, 096b/5
s.+ undın 067a/9, 081a/1
- sonğgı** sonraki
burunğı vü s. 035a/10
- songra** sonra
s. 022b/1, 069b/11, 070a/3,
167a/2
- sor-** sormak
s.- a almaslar idi 120b/9
s.- dı 050b/2, 129b/9
s.- ğalı 107b/7
s.- ğuçı 045a/3
s.- ma 126b/4
s.- sañg irdi 019a/5
s.- uban 002a/7
s.- unğ 074a/9, 082b/10
s.- up 012b/10, 050b/8, 051b/9
- sor-** öpmek
s.- mağ 043b/8
- sorağ** soru, araştırma
s. kıldılar 147b/5
- soruğ** soru
- s. 147b/3
s.+ ıdın 144a/10
- soy-** soymak
s.- dı 153b/4
s.- dılar 113a/9
s.- ğaylar 111b/7
- sön-** sönmek
s.- gen (sf.) 063a/6
- söy-** sevmek
s.- meydür 161a/9
- söyle-** söylemek, demek krş. ay-, ayıt-,
ayt-, di, sözle-, ti-
s.- megil 011a/9
- söyünç** sevinç
s.+ i 091b/9
- söz** söz
s. 001a/5, 010b/11, 020a/8, 021a/2,
026b/1, 029b/10, 039a/1, 051b/10,
059a/8, 077a/6, 078b/2, 078b/10,
080a/8, 087b/1, 100b/4, 105b/8,
106b/3, 109b/1, 109b/7, 111b/3,
111b/8, 115a/3, 121a/4, 122a/5,
122b/2, 123b/6, 135a/10, 136b/1,
138a/9, 138b/7, 148a/6, 150b/9,
152a/5, 153a/3, 153b/8, 156b/9,
157a/2, 157a/8, 163a/5, 164a/9,
164b/2, 167b/11, 172a/5, 173a/9,
173b/2, 184b/11, 186a/8, 186b/3,
187a/2, 187a/8, 187b/4, 188b/2,
190a/9
s.+ din 045a/7, 108a/11, 115a/3,
161b/8, 170b/8
s.+ dür 138a/9, 155a/5
s.+ ge 012a/7, 031b/9, 034b/9,
060a/4, 106b/1, 114a/5, 114a/10,
135a/2, 138b/1, 188b/1
s.+ i 001b/3, 010b/9, 021b/8,
047a/11, 047b/3, 059a/10, 072a/3,
075b/10, 086b/4, 100a/5, 100b/1,
100b/8, 101a/6, 102b/4, 102b/6,
108b/4, 118b/3, 122a/11, 125a/2,
139a/4, 145a/6, 142b/5, 144a/2,
146b/10, 150a/6, 152b/5, 154a/5,

163a/1, 164a/3, 172a/1, 173a/3,
184b/7, 186b/5, 186b/6
s.+ içe 158a/2
s.+ idin çıktılar 047b/7
s.+ idin çıkmayan 011a/6
s.+ idin kaytıban 141b/3
s.+ idin 017b/5, 114b/10, 120a/8,
140b/8, 176a/7, 190b/8
s.+ idür 061b/9
s.+ ige bolur 122b/1
s.+ ige 001a/4, 010b/1, 087a/8,
091a/5, 099b/11, 115a/2, 115a/4,
137b/4, 145a/3, 176b/3, 186a/11,
186b/2
s.+ in itti 161b/6
s.+ in kistiler 081b/7
s.+ in tutmadı 092b/1
s.+ in 017a/5, 047b/2, 069a/6,
092b/3, 099b/3, 099b/4, 108b/3,
114a/6, 119b/1, 125a/11, 129a/11,
139a/3, 152b/10, 161a/9, 170a/9,
170b/6, 185b/3
s.+ ini 010b/5, 051b/9, 051b/11,
099a/3, 111b/7, 112a/10, 115a/4,
136a/6, 139a/5, 141a/1, 158a/7,
185b/4, 186a/11, 189a/11
s.+ ining 138b/5
s.+ ler 140b/8, 149a/9, 185b/9,
188a/5
s.+ lerdin 152a/2
s.+ leri 062b/2, 072a/3, 072a/10,
100b/7, 102a/9, 153b/3, 179a/7,
182b/10, 187b/9
s.+ leridin 183b/2
s.+ lerige 106b/2
s.+ lerin 025a/3, 138b/10, 138b/11
s.+ lerini 100a/9, 100b/4
s.+ lerni tutsang 092a/10
s.+ lerni 044b/5, 080a/9, 089b/2,
099b/10, 116b/8, 116b/10, 135a/1,
140a/2, 140b/11, 142a/7, 148b/4,
153b/11, 161b/1, 170b/1, 176b/5
s.+ ni 010a/10, 011a/3, 029b/5,
037b/1, 047b/1, 050b/2, 052a/1,
097a/1, 102a/4, 102a/8, 115a/4,
118a/3, 122a/11, 135a/5, 135a/8,
138b/2, 141b/4, 142a/8, 142a/10,
153b/7, 166a/1, 168a/1, 187a/11
s.+ ning 097b/2, 166b/2

s.+ nüng 083b/8
s. tut 092a/11
s.+ üm 040a/9, 050b/3, 100b/9
s.+ üme kirmeding 089b/6-7
s.+ ümge 096a/11
s.+ ümiz 176a/8
s.+ ümni 081a/6, 099b/4, 144b/4
s.+ üng 047a/3, 051b/8, 184b/6
s.+ üngdin 017b/11
s.+ üni 140a/5

sözle- söylemek, demek krş. ay-, ayıt-,
ayt-, di-, söyle-, ti-

s.- di 100a/10
s.- diler 079a/3
s.- mekdin idi 059a/9
s.- miş 129a/11
s.- se 028b/9, 064b/1

sözleş- söyleşmek, anlaşmak

s.- geli 081a/9
s.- iben 081a/10
s.- ip 152b/7

su su

s. 026a/2, 027a/3, 048a/6, 051a/6,
051a/8, 057b/8, 058b/9, 098a/5,
175a/2, 175a/4, 175a/5, 175a/11,
175b/5, 175b/7, 177a/5
s.+ da 051a/11, 051b/2
s.+ dın 049b/2, 051b/3, 051b/7,
098a/8, 150b/2
s.+ ğa 049a/11, 049b/1, 051a/5,
051a/7, 175a/4, 177a/8
s. irmes 051a/10, 051b/1
s.+ nı 038a/8, 051a/4, 051a/11,
069a/1
s.+ yı 111a/9, 120b/6
s.+ yıdın 043a/1, 125b/7, 125b/11,
148b/1, 186a/10
s.+ yığa 038a/8
s.+ yın 006b/6
s.+ yını 144a/11

suâl (Ar.) soru

s. eyledi 018b/7
s. kıldılar 037a/9

şubh (Ar.) sabah

- ş. 021b/5, 061a/2, 098b/1, 178a/4,
178a/6, 178a/7
ş.- ı vişāl “vuslat sabahı” 069a/9
ş.+ dın 178a/6
ş.+ ğaça 178a/3
ş.+ nıng 178a/8
ş.+ nuᅅg 018b/5
dem-i ş.+ nuᅅg 036b/9
ş. u şām 067a/10
- subᅇ-dem (Ar.+Far.)** sabah vakti,
sabahleyin
s. 052b/9
- subūt (Ar.)** ortaya çıkma, gerçekleşme
ş.- ı kemālāt-ı zāt-ı kādīm “kadim
zatının hasletlerinin ortaya çıkışı”
064a/3
- suçılığ** suçuluk, yüzme
s.+ ını 190b/11
- sūd (Far.)** fayda, kar
s. 121b/4
s.+ um irdi 142b/10
- şūfī (Ar.)** sufi, derviş
ş. 176b/6
- şulᅇ (Ar.)** barış, huzur
ş. 099b/3, 099b/8, 101a/9, 101b/3,
185b/3, 185b/4, 186a/11, 186b/2
ş.+ ğa 100a/6, 100a/10
ser-i ş. irür 083a/5
ş.+ nıng 099b/3, 100a/9
- şulᅇ-nāme (Ar.+Far.)** barış mektubu,
anlaşma
ş. 100a/7, 100a/8
- sultān (Ar.)** sultan, hükümdar
s. 013a/8, 014a/1, 023a/5, 024b/1,
024b/7, 027a/10, 029b/2, 039a/5,
039a/10, 075a/5, 079b/2, 088a/8,
091b/8, 097b/2, 097b/3, 097b/9,
098a/7, 099b/10, 100a/1, 101b/3,
102a/8, 102b/4, 102b/4, 102b/5,
102b/7, 102b/11, 103a/6, 103b/1,
103b/8, 103b/10, 104b/2, 104b/4,
104b/5, 114b/10, 120a/4, 120a/7,
121b/1, 125a/2, 130a/7, 130a/8,
133b/8, 140b/11, 143b/6, 148b/1,
148b/6, 150a/10, 152a/1, 155b/1,
155b/11, 156a/3, 165a/3, 165b/7,
165b/10, 166b/2, 166b/3, 166b/9,
167a/6, 167a/9, 167b/7, 167b/11,
168a/6, 168b/2, 168b/6, 168b/7,
168b/9, 174a/3, 174b/7, 114b/11,
175a/10, 177b/11, 183b/6
ᅇazret-i s. 120b/4
s.- ı cihān “cihan sultanı” 097b/6,
166b/6
s.- ı cihān-gīr “cihanı zapt eden
sultan” 158b/10
s.- ı dīn boldı “dinin sultanı oldu”
023b/4
s.- ı kebīr “ulu sultan” 104a/8
s.- ı miskīn-nüvāz “acizleri hoş tutan
sultan” 071a/9
s.- ı mu`azzam “muazzam sultan”
155b/5
ᅇavātīn-i s.- ı şāᅇīb-kırān 066a/4
s.- ı `ādil “adil sultan” 167a/4
s.- ı `ālī-cenāb “şerefli sultan”
004b/5, 060a/4
s. boldı 115b/2
s. bolsa 022a/2
s.+ dın 072b/4, 105a/2, 105a/7,
110b/6, 113a/3, 118a/4
s.+ dur 028b/8, 072a/6
s.- +durur 086a/9
s.+ ğa 072b/11, 089b/2, 098a/9,
099b/4, 104a/4, 124b/11, 141a/5,
148b/4, 165a/1, 174a/1
s. idi 165b/11
s. idiler 097a/2, 166a/2
s. irür 013b/9, 022b/7, 064a/5
s. kıldı 165a/2, 174a/2
s.+ lar boldı 142a/10
s.+ lar irdi 094b/6
s.+ lar 006b/11, 036a/1, 046b/1,
061a/4, 077a/3, 094a/9, 108b/1,
116b/3, 117a/7, 119b/11, 135b/1,
141b/4, 144a/2, 144a/3, 160a/6,
164b/4, 164b/5, 169a/6, 173b/4,
173b/5, 183b/3, 186b/11, 187a/8,
187b/5, 188a/8, 190b/3
s.+ larğa 105a/5

- s.+ ları 092a/3-4
s.+ larını 080b/11, 116b/2, 127b/6, 139a/11
s.+ nı 023a/2, 023a/7, 039b/5, 100a/2, 103a/2, 103b/5, 125a/10, 149b/4, 151b/4, 163a/9, 163a/10, 164b/9, 168b/6, 172a/9, 172a/10, 173b/9
hazret-i s.+ nı 168a/1
s.+ nıng 120a/1
devr-i s.+ nıng 072b/10
- sun-** sunmak, vermek; uzanmak
s.- a birse 047a/10
s.- dum 153a/10
s.- ğa-min 080a/4
kol s.- up 097b/4, 166b/4
s.- uptur 145a/5
- şun** (Ar.) kudret, yapış
ş.+ ıga 037b/3
- sūr** (Far.) düğün, şölen
s.- ı mümkünatıng 063b/7
s. boldı 095b/4
s. kıldı 024a/4
- şūr** (Ar.) üflemeli bir çalgı, nefir
ş.+ dın 132a/2
- şūret** (Ar.) şekil, biçim; resim, tasvir
ş. 012a/10, 088a/4, 097a/2, 131a/4, 166a/2, 179a/9, 180a/3
ş.- i Çin “Çin resmi” 146b/5
ş.- i hālını 108a/2
ş.- i naqş-ı būd u vücūd 064a/9
ş.+ i 053a/5, 179b/8
ş.+ ide 179a/8
ş.+ te 002a/9, 069b/4
- surnā** (Far.) zurna
s. vū nefir 162a/5, 171a/5
s.+ yı 031b/3
- suruq** sırtık, çadır direği
s. 119a/9
- sūy** (Far.) taraf, yön, cihet
her s.+ dın 042b/7
- sūz** (Far.) (mec.) acı
s. 064a/6
- sū** asker
s. 051a/9, 178a/2
- sücūd** (Ar.) secde etme
s. eylep 011a/4
- süçüg** tatlı, hoş
s. 063a/5
s.+ rek 059b/11
- sūhan-sāz** (Far.) söz söyleyen
s. 181b/2
- Süleymān-fer** (Far.) Hz. Süleyman gibi güçlü
Hazret-i Hanı S.+ din 167a/8
- Süleymān-miqdār** (Ar.) Hz. Süleyman gibi, Hz. Süleyman’ın niteliklerine sahip olan
Hazret-i Han-ı S. 122b/8
- sūlgün** bir tür kuş, sülün
s. 048a/5
- sülük** (Ar.) manevi bir yola girme
s. 076b/1
s. eylegenler 065a/4
s. eylese 051a/3
- süm** (Far.) toynak
s.- i semend “at toynağı” 056b/4
- sūnbül** (Far.) sümbül, (mec.) saç kıvrımı
s.+ din 018a/3
s.+ ğa 070b/7, 075b/6
s.+ idin 066b/1
s.+ üngdin 018a/11
- sūnbülün** (Far.) sümbül, (mec.) saç kıvrımı
s.+ din 068b/7
- süngek** kemik krş. süngek
s. 009a/11
s.+ ni 118a/7

sünge kemik krş. süngük
s.+ ni 033a/3

sünnet (Ar.) Hz. Muhammed'in örnek alınması gereken söz ve davranışları, sünnet
s. 137a/1, 137a/7
s.+ ini 137b/11
s.+ ni 019b/7

sünnetsiz (Ar.+T) gayrimüslim
s. 113b/5

sür- sürmek; sevk etmek
s.- di 076b/3, 115b/2, 130a/7, 186a/9
s.- diler 024b/10, 038b/3, 164a/5, 165a/6, 173a/5, 174a/6
s.- er 025a/4
s.- geç 163a/6, 172a/6
s.- geli 149a/3
s.- gen 003b/7
s.- gende 071b/9
s.- mek kirek 031b/9
s.- meñgiz 058b/10
s.- meydür 170a/9
s.- se 021b/10
s.- üben 049a/3, 080b/4
s.- übeni 073b/6, 081a/3
s.- üp yitti 052b/4
s.- üp 003b/10, 005a/8, 006b/4, 016b/3, 018a/9, 023a/8, 025b/5, 031b/9, 039b/7, 041a/11, 044b/8, 050b/9, 050b/10, 052a/10, 058a/2, 058a/3, 068b/9, 077a/2, 088b/3, 089a/11, 089b/5

şürāhī (Ar.) sürahi
ş. 119b/3

süren (Moğ.) hücum, saldırı
s. 007a/10, 054a/6, 058a/1, 131b/11
s.+ i bile 032a/8
s.+ idür 053a/5
s. saldı 026b/6

sürevül (Moğ.) herkesin sefere gittiğine emin olduktan sonra askerlere en son yetişen kimse
s.+ ni 052a/11

sürgülük sürükmesi gerekli
s. 087b/7

sürh-āb (Far.) kan
s. 057b/7
seyl-i s.+ lar 054a/7

sürh-rüy (Far.) yüzü kırmızı, kızarmış
s. 056b/5

sürt- sürtmek
s.- üñg 074a/4

sürüg topluluk, sürü
s. 030a/3-4
s.+ ler 120b/10

sürün hücum, saldırı
s. 048b/8
s.+ de 048b/7

sütür (Far.) binek ve yük hayvanı
s. 058a/2

süvār (Far.) ata binmiş
s. boldılar 178a/1

süveydā (Ar.) kalbin tam ortasındaki siyah benek
sırr-ı s. irür 062a/1

Ş

şād (Far.) sevinçli, memnun
ş. 133b/2, 141a/4, 149a/6, 156a/5, 177a/9
hurrem ü ş. 143b/7, 160a/5, 169a/5
ş. boldı 127b/9, 155a/9
ş. boldılar 160a/6, 169a/6
ş. boluñg 158b/4
ş. bolup 097b/6, 135a/10, 166b/6, 183a/1
ş. eylemek 134a/8

ş. irdük 140b/8
 ş. iteli 140b/10
 ş. itip 058a/5
 ş. itti 135a/4, 141b/1, 143b/2
 ş. kıldı 037b/10
 ş. u hürrem 112a/5, 144a/7, 149b/5

şādān (Far.) sevinçli, mutlu
 ş. 155a/6
 ş. kıliban 148b/6

şād-kām (Far.) isteğine kavuşmuş, sevinçli
 server-i ş. 002b/8
 ş. bolup 016a/9

şādlık (Far.+T) mutluluk
 ş. 143b/11, 162b/6, 171b/6

şād-mān (Far.) sevinçli
 ş. 086b/3, 091b/10
 ş. bolup 008a/2

şād-mānlık (Far.+T) mutluluk
 ş. kılıng 073a/5
 ş. kılip 002b/9

şādyāne (Far.) sevinçle
 ş. 119a/1, 164a/1, 173a/1

şāh (Far.) padişah, hükümdar
 ş. 011a/10, 016b/11, 017b/7, 022b/2, 023a/8, 024b/8, 031b/3, 032b/9, 039b/2, 057a/8, 058a/2, 068a/7, 072b/4, 078b/11, 086b/10, 087b/5, 095b/6, 098a/8, 101b/11, 108a/9, 114b/10, 115a/1, 115a/2, 115a/3, 115a/5, 115a/8, 115a/11, 121a/4, 167b/9, 186a/10
 ş.- 1 bā-dād u dīn “din ve adaetlilerin şahı” 045b/8
 ş.- 1 cem-kevkebe “Cem gibi hükümdar” 021b/2
 ş.- 1 cihān “cihan şahı” 136a/7
 ş.- 1 cihān-gīr-nişān “cihangir görünüşlü hükümdar” 124b/7
 ş.- 1 cihāndār “cihan padişahı” 153a/5

ş.- 1 devrāndın “dönemin hükümdarı” 010a/8
 ş.- 1 devrānga 066a/7, 095b/5
 ş.- 1 devrānnı 039b/5
 ş.- 1 dilir “cesur hükümdar” 031a/11, 053a/3
 ş.- 1 gül-berg-i ter “taze gül yaprağı gibi olan şah” 040a/2
 ş.- 1 hoş-halk “iyi halkın padişahı” 135b/5
 ş.- 1 mużaffer “zafer kazanan şah” 067a/5
 eṭvār-ı ş.- 1 necef 039b/10
 ş.- 1 nūrānī “nurlu padişah” 098b/5, 105a/3
 ş.- 1 rüşen-zamīr “gönlü aydın şah” 015b/6
 ş.- 1 şāhib-kemāl “kemal sahibi padişah” 018b/7
 ş.- 1 ser-efrāznı “yüce hükümdar” 004b/2
 ş.- 1 velāyetdür “veli padişah” 137b/7
 ş.- 1 zī-şevket-i ‘ālī “ulu ve yüce hükümdar” 150a/2
 ş. bolmasağ 144a/9
 ş.+ ğa 097a/8, 106a/8, 166a/8
 ş.+ ığa 109b/1
 ş. imes 137b/7
 ş. irür 064b/4
 ş.+ ka 070b/5
 ş.+ lar u serverler 160b/3, 169b/3
 ş.+ lar 045b/10, 061a/6
 ş.+ larğa 009b/10
 ş.+ mı 069a/8
 ş.+ nıng 020b/1, 060a/6, 066a/2, 072b/1, 087b/8, 103a/5, 109a/6, 115b/6, 115b/10
 ş. +siz 060a/5

şāh (Far.) dal, budak
 ş.+ 1 066b/1
 ş.+ ında 075b/4

şāhā (Far.) ey şah!
 ş. 043a/5, 065b/2

şāhāne (Far.) şahlara yakışacak güzellikte, şahane

- ş. 037b/10, 140b/1, 165a/4,
174a/4, 186a/9
- şāh-beyt (Far.+Ar.)** en güzel beyit
ş.+ i 010b/3
- şāhī (Far.)** şaha ait, şahla ilgili
ş. 146a/11
ferr-i ş. 074b/11
ş. boldı 157b/1
- şāhid (Ar.)** şahit, tanık
ş.+ ini 178a/7
ş.+ ler 119b/6
- şāhīn** bir tür yırtıcı kuş, şahin
ş. 017b/7
- şāhlıg** bk. şāhlıq
ş.+ ım 142b/11
- şāhlıq (Far.+T)** hükümdarlık, şahlık
ş. 142b/7, 143a/6, 144a/8,
144b/2
ş.+ da 142b/10
- şāh-rāh (Far.)** ana yol
ş. 059b/7
- şāh-rāhī (Far.)** ana yol gibi
ş. bolur 051b/5
- şāh-vār (Far.)** şahlara layık olan
gevheri ş. 011b/4
lü'lü-i ş. 060a/10
- şāhzāde (Far.)** şehzade krş. şehzāde
ş. 146a/4
- şak (Ar.)** yarma, çatlama
ş. kıliban 119a/4
- şākir (Ar.)** şükreden
ş. 086b/3
- şām (Ar.)** akşam
ş. 069a/9
şubh u ş. 067a/10
zengār-ı ş. 056a/3
- ş.+ nı 036b/10
ş.+ nıng 016b/3
- şāmī (Ar.)** akşam gibi
ş. +durur 063a/11
- şāmyāne** çadır, otağ
ş. 119a/8
- şān (Ar.)** itibar, şan
ş.+ ıda bolup 021a/11
- şarāb (Ar.)** şarap, içki
ş. 113a/1
ş.- ı elest “elest şarabı” 063b/4
ş.- ı gül-gün “gül renkli şarap”
157b/2
- şāre (Far.)** sarık
ş.+ ler 056a/8
- şark (Ar.)** doğu
ş. 016b/9, 053a/4
- şart (Ar.)** şart, koşul, durum
ş. 001a/3, 004b/4, 035a/8, 088b/8,
141b/1
ş. eyleding 139b/1
ş.+ ı 022b/6, 036a/9, 055b/8, 069a/7
ş.+ ımız 023a/3, 059b/3
ş.+ ını 065a/10
ş.+ ıngız 059a/7
ş. irür 059b/3
- şatu** merdiven krş. şatu
ş. 045b/3
ş.+ lar 029b/11
- şatu** merdiven krş. şatu
ş. 126b/3, 126b/8, 161b/8, 170b/8
ş.+ larnı 126b/1
ş.+ nı 161b/7, 170b/7
- şāverehünne (Ar.)** onlara danıştı
(fikirlerini sordu)
ş. 010b/5
- şāyed (Far.)** şayet, eğer
ş. 144a/4, 152b/9, 163a/4,

- 172a/4
- şāyeste (Far.)** uygun, yaraşır
ş. 136a/1
ş.- i devlet kıldıṅ 189a/7
ş.- i ihsān 180b/8
- şā'ir (Ar.)** şair
ş. 138b/7
- şebāb (Ar.)** gençlik
eyyām-ı ahd-i ş. 059b/5
- şebī-ḥūn (Far.)** gece baskını
ş. itip 080b/8
- şecā'at (Ar.)** yiğitlik, cesaret
ş. 016a/8, 025b/3, 071a/11, 183a/8
ş.+ dūr 097b/3, 166b/3
ş.+ niṅ 026a/7, 036a/9, 036a/11
ş.+ te 019b/4
- şefkat (Ar.)** şefkat
ş. 058b/11
ş.+ im 017a/4
ş.+ ler eylep 044b/11
- şeh (Far.)** padişah, hükümdar krş. şāh
ş. 020a/7, 054a/11, 074b/5, 096a/2, 137b/6
ş.- i bī-bedel “eşsiz hükümdar” 037b/1
ş.- i ercümend “şerefli hükümdar” 070b/3
ş.- i ğarb u şarḳ “doğunun ve batının hükümdarı” 053a/4
ş.- i şīr-merd “cesur hükümdar” 029b/6
ş.- i şīr-merdān “cesur hükümdar” 084b/4
ş.- i 'ādilğa “adil hükümdara” 106b/4
ş.- i 'ālem-ārāy “alemi süsleyen şah” 128a/7
ş.- i nuşre'd-dīn “dinin yardım ettiği hükümdar” 085b/2
ş.+ ler 124a/10
ş.+ lerni 175b/2
- şehbāz (Far.)** bir tür kuş, doğan
ş. boldı 184b/2
- şehd (Ar.)** bal
ş.- i nāb “saf bal” 056a/9
- şehenşāh (Far.)** şahlar şahı krş. şehenşeh
ş. 001a/1, 005a/2, 006b/3, 006b/8, 010b/3, 030a/10, 031b/1, 058a/6, 062b/3, 066a/4, 067a/10, 069b/7, 070b/4, 071a/3, 072b/7, 073b/10, 074a/10, 078b/8, 079a/7, 081b/1, 082a/3, 085a/10, 086b/5, 088a/6, 088b/3, 091b/3, 092a/2
ş.- ı cān-baḥş “can bağışlayan hükümdar” 064b/2
ş.- ı dārā-yı devrānga “devrin padişahlarının şahı” 073a/10
dār-ı ş. 058b/11
ş.- ı pīrūznı “kutlu padişah” 012a/5
ş.- ı şāhib-kırān “talihli sultan” 089b/11
ş.- ı şeh-i vücūd “vücut şehrinin sultanı” 063b/11
ş.+ dın 008a/4
ş.+ ğa 092b/8
ş. idi 005a/11
ş.+ lar 080b/2
ş.+ ları 009a/9
ş.+ nı 068b/5, 088b/5
ş.+ niṅ 047b/7, 081b/4, 085a/5
- şehenşeh (Far.)** şahlar şahı krş. şehenşāh
ş. 021a/4, 031b/4, 036b/6
ş.+ ğa 069a/10
ş.+ ka 036a/8, 090b/7
ş.+ ni 091a/9
- şehir (Far.)** şehir krş. şehr
ş. 034b/10
ş.+ din 046a/11
- şehlik (Far.+T)** şahlık, hükümdarlık
ş. 164b/1, 173b/1
- şehr (Far.)** şehir krş. şehir
ş. 005b/2, 005b/4, 006a/5, 145b/2, 146a/1, 165a/5, 174a/5, 176b/11
ş.- i Ḥocend “Hocend şehri” 188b/4

- ş.- i Nesef “Nesef şehri” 039b/10
 ş.- i pür-mīve “bol meyveli şehir”
 153a/3
 şehenşāh-ı ş.- i vücūd 063b/11
 ş.+ de 015b/10, 128b/6, 144b/9
 ş.+ din 177a/1
 ş.+ ğa 034b/3, 156b/4
 ş.+ i 005b/9, 038a/8, 120a/1
 ş.+ ide 015b/8, 146b/4, 190a/5
 ş.+ iġa 038b/3, 044a/8, 156a/10,
 186a/3
 ş.+ ini 034b/4
 ş.+ ni 144b/9, 145b/4, 156b/5
 ş. ü kŭy 097a/6, 166a/6
- şehr-bānī (Far.+Ar.)** şehrin koruyucusu
 ş. irür 017b/8
- şehriyār (Far.)** hükümdar, padişah
 ş. 001a/11, 003b/1, 008a/7, 011b/4,
 020a/10, 020b/11, 021a/6, 039b/9,
 046a/5, 046a/10, 078a/7, 079a/11,
 084b/5, 093b/1
 ş.- i cihān 071a/3
 ş. irür 066a/5
- şeh-nişīn (Far.)** hükümdar tahtı
 ş. 059b/8
- şeh-süvār (Far.)** usta binici
 ş. 055b/6, 061a/11, 085a/7
- şeh-süvārān (Far.)** usta biniciler
 ser-i ş. 004b/1
- şehvet (Ar.)** şehvet
 ş. irür 136b/5
 ş.+ ni 011b/1
 ş.- turur 075a/10
- şehzāde (Far.)** padişah oğlu, şehzade krş.
 şāhzāde
 ş. 070b/1, 072b/7, 123a/5, 123b/1,
 156a/2, 158a/11, 158b/11, 164b/2,
 173b/2
 ş.- i kāmīl-i kāmīkār “isteğine
 ulaşmış kamil şehzade” 020b/8
 ş.+ lerdin 026a/8
- şek(k) (Ar.)** şüphe, zan
 ş. 132a/11
 ş. ü reyb 061b/8
- şeker (Far.)** şeker
 ş.- turur 184b/7
 ş. ü kıand 120b/11
- şeker-hā (Far.)** tatlı sözlü, tatlı dilli
 ş. 105b/10
- şeksiz (Ar.+T)** şüphesiz
 ş. 124a/1
- şem^c (Ar.)** mum, ışık, nur
 ş. 040b/3, 060a/7, 107b/4
 ş.- i Hūdā “Allah’ın nuru” 124a/10
 ş.- i Hūdādur 124a/1
 ş.- i muḥabbet-serā kıldı “sevenlerin
 mumu” 070a/6
 ş.- i nūr “parlak mumu” 012b/5,
 067b/10
 ş.- i nūr-ı şafā “safa nurunun mumu”
 088a/8
 ş.- i şafā “safa mumu” 061b/7
 ş.+ ini 040b/1, 176b/2
 ş. irdi 120a/2
- şer^c (Ar.)** şeriat, İslam kuralları
 ş. 021b/9, 025a/2, 114a/6, 121b/6,
 121b/7
 nebīyi ş. 010a/5
 ḥāmī-i ş.- i Resūl-i Muḥtār 128a/5
 ş.+ ini 001b/10
 ş.+ niṅ 026b/8, 176b/2
- şer(r) (Ar.)** kötülük, fenalık
 ş. 106a/3, 153a/5
 ş.+ idin 011b/3
- şerbet (Ar.)** tatlı içecek, şerbet
 ş.- i ḥuşk-vār “ölüm şerbeti” 054b/8
- şeref (Ar.)** onur, haysiyet
 ş. 019b/3, 022b/4, 036b/3, 036b/10,
 062b/7, 070a/5, 072b/4
 tāc-ı ş. 041b/8
 ş.+ idin 122a/10
 ş. irdi 024b/6

- şeref-zād (Ar.+Far.)** şerefli
ş. 034b/11
- şerer (Ar.)** kıvılcımlar
ş.+ dūr 083a/5
- şerh (Ar.)** açma, anlatma, izah
ş. 138b/2
ş.+ i 062a/1
ş.+ ini itgeç 189b/7
ş. itiben 138b/1
ş. itkey 139a/5
ş. ittim 138b/1
ş. kıldılar 146a/7
ş. kıllur 017a/1
ş. ü beyān kıllp 068b/10
- şerif (Ar.)** şerefli, mübarek
ş. 177a/6
- şerik (Ar.)** ortak
ş. 085b/8
- şerī'at (Ar.)** şeriat, dini kurallar, kanunlar
ş. 002a/9, 009a/1, 016b/8, 037b/4,
071b/1, 088a/1, 136b/11, 137b/10
ş. boldı 137a/6
ş.+ te 009b/11, 088a/7
tarīk-ı ş.+ te 019b/2
- şermende (Far.)** utangaç, mahçup
ş. 146b/1
- şest (Far.)** okçu yüzüğü
darb-ı ş. 071b/5
ş.- i pāk "temiz yüzük" 058b/4
ş.- i pākin 006a/2
ş.+ idin 054b/10
darb-ı ş.+ idin 078a/1
ş. u kalқан 056a/7
- şevk (Ar.)** şevk, istek; neşe
ş. 009a/4, 024b/7, 063b/6, 142b/9,
165a/7, 174a/7
ş.- i cān "can neşesi" 064a/2
ş.+ dın 017a/8, 018b/11
cūr'a-i ş.+ dın 016b/11
ş.+ ıdın 017b/2
- ş.+ ında 024a/8
ş.+ nıng 017b/5
ş.+ nuᅅg 075b/7
ş.+ uᅅg 018a/10
rūh-ı ş.+ uᅅgda 067b/11
- şevk-engiz (Ar.+Far.)** şevk veren
ş. 072a/3
- şeydā (Far.)** çılgın, divane
ş. imes 123b/11
ş. kıldı 161a/4, 170a/4
ş. kıllp 028b/4
- şeyh (Ar.)** tarikat büyüğü, şeyh
ş. 103a/3
- şeyn (Ar.)** kusur, ayıp
şer ü ş. 153a/5
ş. boldı 013a/11, 038b/5
- şeytān (Ar.)** şeytan, iblis
ş. 011a/11
maᅅz-ı ş. 011b/6
nefs ü ş. 008b/7
ş. +durur 001a/7
ş. irür 016a/2
şīr-i ş. irür 008b/2
- şırdag (Moğ.)** bir tür elbise
ş.+ ın 131a/7
- şi'r (Ar.)** şiir
ş. 072a/2
ş.+ ler 107a/5
ş.+ leridin 107a/7
- Şibānlıg** Şiban Han'a tabi
Ş. irdi 180b/3
- şikār (Far.)** av
ş. 025b/4, 039b/11
- şikest (Far.)** kırma, kırılma
ş. 071b/5
ş. birip 020b/2,
ş. tapkay 036a/6
ş. taptı 143a/3

şimāl (Ar.) kuzey
ş. 070a/8

şir (Far.) aslan, (mec.) yiğit, cesur
ş. 020a/7, 031a/11, 081b/11,
082b/11, 124b/6
ş.- i ğurrān irür “kükreyen aslan”
004a/2
ş.- i merdāne “aslan gibi cesurca,
yiğitçe” 131a/10
ş.- i ner “erkek aslan” 046a/9,
047b/10, 086a/8, 089b/8
ş. +siz 078b/6
ş.- i şeytān irür “şeytanın aslanıdır”
008b/2
ş.+ indin 086b/3

şir-merd (Far.) aslan gibi cesur, yiğit
ş. 006a/1, 056b/3, 162a/6, 171a/6
server-i ş. 010a/1
şeh-i ş. 029b/6
ş.- i güzīn “seçilmiş yiğit”054b/5

şir-merdān (Far.) aslan gibi cesur olanlar,
yiğitler
şeh-i ş. 084b/4

şir-merdī (Far.) bir yiğit
ş. 064a/10

şir-merdlık (Far.+T) yiğitlik, cesurluk
ş.+ ta 073a/9

şirīn (Far.) tatlı
ş. irür 068a/10

şirliğ (Far.+T) (mec.) yiğitlik, cesurluk
ş.+ in 086a/11

şişe (Far.) şişe
şişe ş. 112b/11
ş.+ din 063b/2
ş. şişe 112b/11

şişle- şişlemek
ş.- diler 132a/10

şişlemçi şişleyici
ş.+ nğiz 053b/7

şişleş- şişleşmek
ş.- ip 033a/4

şitāb (Far.) çabukluk, acele
ş. eylep 005a/2, 089b/6-7
ş. kıliban 050a/9
ş. kılmay 038a/11

şive (Far.) naz, eda, tavır
ş.- i merdāne “yiğitçe davranış”
134a/7
ş.+ si 123b/8
ş.+ sini 018a/6

şi'ār (Ar.) adet, yol, usul
ş. 070b/11

şol şu
ş. 001b/5, 002a/1, 002a/5, 003b/8,
016b/1, 017a/5, 019b/11, 024a/10,
030a/1, 051a/9, 066b/8, 083b/7,
084a/9, 084b/9, 088b/11, 089b/9,
094b/3, 124b/6

şöhret (Ar.) şöhret, ün
ş.+ i 089a/1

şu'ā' (Ar.) ışın, parıltı
ş.- ı tecellī 036b/2
ş.+ ı bile 016b/5

şu'arā (Ar.) şairler
ş. 072a/4
ş.+ nıng 072a/4

şuğl (Ar.) iş, meşgale
ş. 055b/1, 077b/5
sāğar-ı ş.+ dın 054b/3
ş.+ ıdın 051a/10
ş.+ ını 122a/1
ş. ittingiz 059a/11

şūh (Far.) işveli, cilveli
ş.- ı müşkīn 018a/4

şu'le (Ar.) alev, parıltı
ş.+ din 056a/4
ş.+ sindin 033a/2

- şunķar (Moğ.)** şahin
ş. olup 095b/9
- şūr** 1. acılık, kekrelık
ş.+ ı 068a/10
2. karışıklık, kavga
ş. itip 055b/1
- şurb (Ar.)** içme
ş.- ı müdām “devamlı içme,
sarhoşluk” 119b/5
ş.+ nı 011a/10
- şūy (Far.)** yıkama
şüst ü ş. kıılır 048b/6
- şūkr (Ar.)** minnet, şükūr
ş. 008a/7, 060b/1, 135b/10,
135b/11, 136a/1, 136a/3, 136a/4,
136a/5, 138a/8, 138b/5, 139a/3,
160a/5, 169a/5, 189b/9
ş.+ din 134a/6
ş.+ ige 136a/3, 136a/5
ş. itti 134a/6
ş. kıılıp 086a/6
ş.+ ler 183a/1
- şūkrāne (Ar.)** iyilik bilme nişanesi,
teşekkūr alameti
ş. 134a/7, 164b/8, 165a/3, 173b/8,
174a/3
ş. irūr 134a/9
- şūkūh (Far.)** ululuk, azamet
ş. irūr 063a/9
- şūmār (Far.)** sayı
ş. 168b/1
ehl-i ş. 137a/7
- şüst (Far.)** yıkama
ş. ü şūy kıılır 048b/6
- T**
- tā (Far.)** kadar, dek
t. 047a/6, 104a/11, 115b/1, 115b/4,
115b/9, 119b/9, 122a/8, 125a/11,
- 140a/1, 142a/9, 144b/6, 186b/3,
186b/10
māh t. māhını 017b/3
- ta'accüp (Ar.)** şaşma, hayret etme
t.- durur 020a/11
- ta'aķķul (Ar.)** akıl erdirme, anlama
t. 061b/8, 064a/2
t.+ da 015b/7
- ta'alluķ (Ar.)** ilişkili, ilişik, ait
t. 041a/2, 073b/1
sebze-zār-ı t.+ ķa 059b/5
- ta'arruz (Ar.)** hücum, saldırı
t.+ nı 081b/8
- ta'arrüc (Ar.)** yüceltme
t. kııldım 037b/4
- tā'āt (Ar.)** ibadetler
t.+ nı 011b/11
- tā'at (Ar.)** ibadet, Allah'ın emirlerine
uyuma
t.+ din 076a/6
t. eylerde 021b/6
t.+ ı 021b/5
- ta'azzum (Ar.)** büyüklenme, kibirlenme
esbāb-ı t. 119b/7
- tab' (Ar.)** huy, mizaç, yaradılış
t. 020a/4
t.+ da 021a/11
t.+ ı irūr 022a/4
t.+ ı 021b/7, 059a/5, 075a/5
t.+ ında 043a/8
- tāb (Far.)** 1. ışık parıltı
t. 053a/2
t.- ı mihr 068a/11
2. kıvrım, büküm
t. 070b/7
pīç ü t. 027b/10
t.+ lar 015b/2
- tābān (Far.)** parlak, ışıklı

- kuyuş-ı t. 124b/5
 mäh-ı t. 018a/2, 094a/5, 111a/6
 t. boluban 180a/9
 t. olğaç 116b/10
- tabın** bir bölük asker; katılmış, tabi olmuş
 tabın t. 051b/4
 t. kıldı 013a/5
 t. tabın 051b/4
- tābi‘** (Ar.) birine bağılı, ardı sıra giden
 t.- i fermānlarğa 105a/5
 t. boldı 118a/8
- ṭabīb** (Ar.) hekim, doktor
 ṭ.- i mihrībān bolğılı 184a/8
- ta‘bīr** (Ar.) düş yorma, tabir
 t. 090b/6
 t.+ ning 090b/5
- ṭable** (Ar.) sandık
 ṭ.+ lerni 061b/1
- tāblıq** (Far.+T) tazelik, taravet
 t. irür 075b/6
- tāc** (Far.) taç
 t. 012a/5, 036b/5, 046b/5, 112b/4
 t.- ı şeref 041b/8
 t.+ ı 143a/1
 t.+ ın 122b/5
- tāce** (Far.) taç
 t.+ ler 012a/7
 t. vü aṭlas 112a/9
- ta‘cīl** (Ar.) acele ettirme, çabuklaştırma
 t. 108a/4
- tağ** dağ
 t. 005b/1, 032b/7, 050a/10,
 050a/11, 052b/7, 054a/6, 057a/8,
 058b/3, 098b/10, 098b/11, 111a/8,
 111b/1, 116b/7, 119b/11, 124b/8,
 128b/10, 145b/6, 155a/3, 168a/2,
 176a/10, 187a/4
 t.- ı bülend “yüksek dağ” 117b/7
 t. bolsun 083a/4
- t.+ da 025a/10
 t.+ dağı 024b/11
 t.+ ı 111a/4
 t.+ ığa 091b/10
 t.+ ınıngki 091b/7
 t. idi 053b/10, 110b/11
 t.+ қа 027b/3
 t. қılıбан 111a/1
 t.+ lar 153b/1
 t.+ lardı 025a/11, 167a/5
 t.+ larğa 037b/5, 050b/5
 t.+ nı 051b/6, 054a/4, 057a/9,
 098b/11, 112a/5
 t.+ nıng 111a/6, 111a/7, 111a/10,
 145b/6
- tağyīr** (Ar.) değıştirme, başka şekle sokma
 t. 015a/8, 116a/5
 t.+ idür 087a/11
- taḥammül** (Ar.) dayanma, katlanma
 t.+ dür 042b/1
- taḥammülsiz** (Ar.+T) dayanamayan,
 taḥammülsüz
 t. oldı 068b/6
- taḥarrüc** (Ar.) bölüşme
 t. kıldım 037b/3, 037b/6
- taḥassüb** (Ar.) araştırma
 t.+ te 049b/4
- taḥiyyet** (Ar.) selam
 dürüd-ı t. 011a/1
- taḥkīk** (Ar.) araştırma, hakikat;
 muhakkak
 t. 115a/7, 124b/1, 137a/9
 t.- i riyāzet boldı 137a/6
- taḥlīk** (Ar.) yaratma
 t. 085b/4
- taḥrīk** (Ar.) harekete geçirme, kımlıdatma
 t.+ i 040a/2
- taḥrīr** (Ar.) yazma, kaydetme
 qābil-i t. irür 123b/8

t.+ ler kılıbanı 031b/3	ṭ. 184b/8
taḥṣīl (Ar.) okuma, öğretim ders ü t. 008a/4	taḳāzā (Ar.) serzeniş t. kılıbanı 028b/6
taḥsīn (Ar.) güzel bulup övme, takdir etme t. 085b/4 t. eyledi 108a/10	taḳdīm (Ar.) sunma, tanıtmaya t. irür 082b/8 te'hīr ü t.+ niṅ 036b/7
taḥṣī (Ar.) korku, titreme t. 111b/9	taḳdīr (Ar.) 1. değerini anlama t. 092b/2 2. Allah'ın vermiş olduğu ezeli karar, kader t. 087a/11 t.- i Ḥudā "Allah'ın takdiri" 142b/11 t.- i Ma'būd idi "Allah'ın takdiriydi" 095b/11 t.+ idür 087a/11
taḥt (Far.) taht, hükümdarlık t. 012a/5, 036b/5, 046b/5, 097a/2, 104a/8, 128a/6, 143a/1, 158a/10, 166a/2 pāy-i t. "başkent" 036a/6, 078b/4 t.- ı Semerkand "Semerkant tahtı" 164a/5, 173a/5 ḥusrev-i t.- ı yakındır "bilgi tahtının padişahı" 137b/8 t.+ da 101b/1 t.+ ı 155a/7 t.+ ıda 122b/8 t.+ ığa 121a/11, 149b/5, 164b/6, 173b/6 t.+ mı 168a/3	taḳı dahi, de, da krş. dağı t. 001a/9, 001b/9, 002b/6-7, 004a/6, 008b/9, 009a/1, 009b/1, 009b/2, 010a/5, 011a/2, 011b/2, 011b/10, 012a/1, 012a/2, 012a/3, 012b/9, 013b/3, 013b/9, 015a/1, 016a/3, 016a/4, 016a/7, 016a/8, 017a/7, 023b/1, 026a/5, 026b/5, 027b/5, 029a/11, 031a/3, 034b/3, 034b/5, 034b/7, 037b/4, 038a/9, 038b/1, 039a/2, 041a/3, 042b/8, 042b/9, 043a/7, 044b/5, 045b/9, 046a/1, 061b/5, 063b/10, 066a/1, 066a/2, 067a/2, 069b/1, 070a/6, 070a/9, 073a/9, 075a/7, 075a/9, 075a/11, 076b/9, 077a/3, 077b/4, 077b/8, 077b/10, 077b/11, 078a/1, 078a/2, 078a/4, 078a/5, 078a/11, 078b/7, 079b/2, 079b/4, 080a/1, 080a/7, 080a/11, 080b/11, 081a/1, 081a/8, 082a/3, 082a/8, 082a/10, 082b/4, 082b/6, 082b/7, 082b/8, 083a/11, 083b/6, 083b/7, 083b/10, 084a/1, 084b/1, 084b/5, 085b/8, 085b/10, 086b/8, 087a/2, 087a/6, 087b/6, 088a/2, 088b/6, 088b/10, 089a/4, 089a/8, 089b/1, 091a/2, 091b/5, 092a/3-4, 093b/2, 093b/3, 093b/5, 095b/7, 095b/11, 096b/10, 109b/9, 123a/2, 124a/8, 129b/7, 129b/8,
taḥta (Far.) tahta t. 087a/3	
taḥt-gāh (Far.) payitaht, başkent t.+ ı bolup irdi 183a/9	
taḥt-geh (Far.) payitaht, başkent t.+ i 128b/10 t.+ ığa 127b/11, 150a/3	
ṭāḳ (Ar.) süslü kemer, kubbe ṭ. 012a/8, 043b/11 ṭ. irdi 070b/2 ṭ.+ niṅ 006a/4 ṭ. u muḳarnas 112a/9	
taḳ- takmak t.- tı 190b/7 t.- tılar 113b/1	
ṭāḳat (Ar.) güç, kuvvet, takat	

- 134a/5, 137a/2, 137a/6, 140a/11,
143b/1, 143b/7, 144a/2, 147b/1,
148b/11, 156a/6, 165b/7, 165b/10,
168b/8, 174b/7, 114b/10, 177a/10,
178b/6, 178b/9, 180b/4, 181a/2,
181a/9, 181b/4, 182b/1, 182b/8,
185b/6, 187a/2, 189a/9
sekkiz yüz t. tokşan altıda 002b/11
- taqrīb (Ar.)** bahane, vesile
t. 137b/9
t.+ de 086b/4
t.+ te 009a/4, 010a/1, 010a/8,
010b/3
- taqrīr (Ar.)** anlatma
t.+ ler itip 031b/3
- taqşīr (Ar.)** eksik yapma, kusur işleme
t. 119a/2
t. eylep 127b/8
- tal** söğüt ağacı
t. 180a/7
- tala-** talan etmek, yağmalamak
t.- kan 117b/9
t.- n̄g 052a/1
t.- p 018a/8
- talāk (Ar.)** boşama, boşanma
t. 035a/7, 070b/2
t. kıldı 024b/4, 070a/3
- talan-** talanmak, yağmalanmak
t.- ur 168a/9
- talaş-** dalaşmak, kavga etmek
t. 016a/6
t.- ip 053b/1, 162b/11, 171b/11
- tal'at (Ar.)** yüz, çehre
t.+ ı 181b/1
- talat-** yağmalatmak, talatmak
t.- iban 036a/5
- taleb (Ar.)** isteme, istek
t. 102b/6
- t.+ idin 177a/9
- talebkar (Ar.+Far.)** istekli, isteyen
t. 055a/6
- talīf (Ar.)** baht, talih
t. 036b/3
t.- i 'ālem-efrūzını "cihanı parlatan
talihini" 095b/7
t.+ in 049a/1
t.+ indin 083a/7
t.- i nīkni "iyi talihini" 093b/6
t. ü bahtı 024a/10
- tālīb (Ar.)** isteyen, talep eden, talip
t.- i peyvend idiler "ulaşmaya
istekliydiler" 147b/1
t.- i Tenbel boluṅguz "Tenbel'e talip
olunuz" 161b/10, 170b/10
t. boldı 126b/6
t.+ dür 102a/1
t.+ imiz 121a/3
t. irdi 165b/10, 114b/10
- ta'līm (Ar.)** öğretme, belletme
t. 066b/5
- talқан** kavut, kavrulmuş buğday
t. 177a/10
t. kılip 057a/9
- tam** ev, dam, çatı
t. 111a/7, 119a/3, 126b/10, 152a/6,
152a/7
t.+ ı 126b/2
t.+ ıda 125a/7
t.+ ıḡa 126b/3, 162b/3, 162b/4,
171b/3, 171b/4
t.+ ları 125a/5
t.+ nı 126b/10
t. u taşıḡa
- tam-** damlamak
t.- adur 181a/4
- ṭama' (Ar.)** aç gözlülük
t. eylemesün 168a/7
t. kıлма 076a/1

tamağ damak

- t.+ ında 077b/4
t.+ ının 003b/10, 032a/10

ṭāmi' (Ar.) tamah eden kimse

- ṭ. bolsa 168a/8

tamām (Ar.) tam, eksiksiz, uygun

- t. 002a/9, 002b/8, 002b/9, 003b/3, 004a/11, 008b/8, 023b/3, 030a/1, 034b/10, 035a/1, 035a/10, 037b/11, 039a/10, 042b/10, 045b/4, 046b/1, 051a/5, 059b/10, 061a/9, 067a/10, 074b/7, 084a/8, 089a/5, 092b/6, 108b/2, 119b/5, 126b/10, 152b/2, 154b/8, 160b/6, 169b/6, 188b/4, 188b/9

ḥayl-i t. 131a/11, 180a/6

t. boldı 139a/4

t.+ ı 012a/1, 023b/11

t.+ ın 014a/4

t.+ ını 084a/9

t. kıldı 001a/9

t. kılıp 025b/2

tamāmī (Ar.) tamamen, hepsi

- t. 015a/9, 046b/3, 053b/7, 063a/1, 094b/7

t.+ si 015a/7, 049a/11, 072a/8, 084a/4, 085b/11

t.+ sin 026a/6

t.+ sining 096a/10

tamuğ cehennem krş. tamuğ

- t. 087b/9, 114b/11

ehl-i t. irür 076a/4

t.+ nuğ 048a/2

tamuğ cehennem krş. tamuğ

- t. 015b/3

t.+ қа 011b/2

tañg şafak, sabah, tan

- t. 018b/5, 177b/3, 190a/11

t. u tār 060b/5

t. atıp 117b/9

tan- inkar etmek, kaçmak

- t.- dılar 079b/8

tañg- bağlamak, sarmak

- t.- iban 110b/8

tanı- tanımak, bilmek, anlamak

- t.- ğan (sf.) 138b/2

t.- ğuçı 092b/3

t.- mağan 138b/2

t.- mağımdın 138a/10

t.- maslarğa 138a/7

t.- p-min 138a/8

t.- p turmayın 086a/11

t.- p 011a/4, 070a/9, 092a/11

t.- r 059a/10

t.- sa 138a/11

tañgla- doğmak

- t.- dı 018a/2

tañgla sabahleyin, ertesi gün

- t. 042a/9, 177b/1

t. ğa 006a/8

t.+ sı 097b/8, 104a/4, 166b/8

tansuğ tuhaf, şaşılacak

- t. 012a/7

tanuğ şahit, tanık

- t. 160a/10, 169a/10

tap- bulmak

- t. 011a/10

mağşüd t. 009a/2

t.- a alman 182a/9

t.- a almay 113b/7

t.- a 123b/4

t.- adur 100b/2

t.- ar 031b/11, 055a/7, 065a/3,

065a/4, 065a/7, 065a/8, 071b/5,

083a/7, 094a/3

cezāsın t.- ar 043a/4

murād t.- ar 077a/8

murādın t.- ar 023b/7, 033b/9

şafā t.- ar 062a/3

t.- arıdın idi 179b/9

t.- ayın 076a/9

t.- iban 048b/4, 084b/4, 090b/2,

112b/5

ḥaber t.- iban 089b/8

- t.- ıp irdi 072b/4
t.- ıp 021a/2, 026a/11, 037a/5, 039a/8, 056b/7, 066a/11, 079a/10, 081b/6, 086a/5, 086b/11, 094a/5, 095b/1, 131b/5
āferīnler t.- ıp 007a/7-9
āzār t.- ıp 005b/4
dermān t.- ıp 040b/6
haberlerni t.- ıp 153a/8
haberni t.- ıp 031a/7
iz̄tırāb t.- ıp 044b/1
necāti t.- ıp 023b/4
t.- қа-siz 088a/4
t.- қан 177a/7
şikest t.- қay 036a/6
t.- madı 094b/2
t.- mağan 177a/8
қарār t.- mas 020a/10
orun t.- mas 010b/10
t.- sa kirek 059b/5
t.- sa 008a/8, 066b/7, 155b/8
t.- tı 042a/7, 087a/4, 112a/11, 112b/4, 114a/2, 131b/5, 149b/1, 157b/4
ārām t.- tı 160a/3, 169a/3
haber t.- tı 041a/6, 045a/11, 103b/8, 116b/1, 118a/4, 161b/8, 170b/8
haberini t.- tı 111b/4
huzūr t.- tı 124a/9
қарār t.- tı 097b/8, 111b/8, 122b/8, 166b/8, 185a/5
murād t.- tı 036a/8, 072b/11
şafā t.- tı 033b/7, 036b/5, 038a/1, 080b/6
şikest t.- tı 143a/3
vefāt t.- tı 069b/11
zarar t.- tı 040a/2
ʿafv t.- tı 002b/6-7
t.- tılar 065a/2, 147b/2, 147b/6
āferīn t.- tılar 030a/8-9
cezā t.- tılar 046a/4
maқşūdını t.- tılar 020b/4, 092b/5
sezā t.- tılar 046a/4
- tapıl-** bulunmak, rastlamak
t.- ıp 131b/4
t.- mas idi 034b/8, 182b/3
t.- mas 063b/8, 149b/6
t.- ur 063b/8, 106a/8, 146b/4
- tapın-** tapmak, puta tapmak
t.- ur 087a/2
- tapış-** buluşmak
t.- ıp 051b/4, 127b/9
- tapkuçı** bulan, bulucu
t.+ lar 085a/3
- tapşur-** teslim etmek, ulaştırmak; bel bağlamak
t.- dı 013a/9
t.- dılar 091a/8
t.- up 073a/11, 188a/7
- taptur-** buldurmak
t.- dı 079a/1, 104a/9
t.- maᅇg 116b/5
- tapuçak** semiz, besili
t. 129a/4
- tapuğ** kat, huzur; hizmet krş. tapuğ
t.+ da 043a/5, 047a/3, 069a/6
t.+ dın 078a/10
t.+ ıda 100b/6, 149b/10
t.+ ıga 022b/2, 045b/7
t.+ ında 012a/11, 021a/4, 080a/11
t.+ ındağı 060a/11, 077a/9
t.+ lar kılıp 079a/3
t.+ larıda 083b/3
- tapuğ** kat, huzur; hizmet krş. tapuğ
t. 069a/7
t. kıldı 061b/4
- tapuğ-** karşılaşmak, buluşmak
t.- up 129a/3
- tapuğçı** hizmetçi, hizmetkar
t.+ sı 067a/11
- tār (Far.)** karanlık
taᅇg u t. 060b/5
t.+ ıdın 060a/8
- tar** dar
t. irmiş 111b/1

- tara-** dağıtmak, dağıtılmak
t.- y 080a/6
- tarab (Ar.)** sevinç, coşkunluk
t.+ dın 059b/6
nüş-ı t.+ dın 143a/7
- tārāc (Far.)** yağma, çapul
t. itip 073b/6
- taraf (Ar.)** yan, yön, taraf
t. 104b/3
her t. 033a/1
t.+ dın 101a/11, 155b/10, 158b/5,
165b/7, 174b/7
her t.+ dın 029b/11, 119a/2, 158b/7,
162a/6, 171a/6
t.+ ıdın 167a/11, 177a/2
t.+ ığa 183b/9
her t.+ nı 043a/3
- tarakça tarak** gümbürtüyle
t. 027b/2, 033a/3
- taral-** dağılmak, dağıtılmak
t.- ganların 021a/3
- tarāvet (Ar.)** tazelik, körpelik
t. 070a/7
bahār-ı t.+ ka 095b/8
t.+ te 018a/1, 024a/1, 070b/7
nihāl-i t.+ te 066a/11
- tārem (Far.)** kubbe, kümbet krş. tārūm
t.+ din 154b/6
- tarhan** devlete hizmet edenlere verilen
bir unvan
t. 151b/3, 152a/2
t.+ ıdur 033b/11
t. idi 030a/2
- tarhanlık** tarhan unvanı
t. 092a/8-9
- tarı-** ekin ekmek, saçmak
t.- nğ 042b/11
- tarıl-** dağıtılmak, saçılmak
t. -güçe 060b/5
- tārī (Ar.)** birden bire ortaya çıkan, beliren
t. oldı 162b/11, 171b/11
- tārīḡ (Ar.)** tarih
t. 006b/8, 014a/11, 038a/7, 046a/1,
066a/1
t.+ de 149b/6
t.+ i 002b/11, 038a/2
- tarīḡ (Ar.)** yol; usul; tarikat
t. 182b/2
ehl-i t. 002a/10
t.- ı Bağlān “Bağlan yolu” 154b/1
t.- ı rızānıḡ “rıza yolunun” 059a/2
t.- ı şerī’atte “şeriat yolunda” 019b/2
t.+ ın 129a/3
- tarīkat (Ar.)** tasavvuf yolu, tarikat
t.+ te 025a/5
- tarḡa-** (Moğ.) dağılmak, ayrılmak
t.- dı 041a/9
- tarḡat-** (Moğ.) dağıtmak, bölmek
t.- ur 185b/5
- tart-** çekmek, asılmak; çağirtmak,
getirmek
t.- alı 175b/4
t.- ar 031b/2, 048b/5
t.- iban 049b/5, 084a/3, 155b/9
t.- ıp 053b/11, 073b/2, 164b/9,
173b/9, 184a/9
t.- kanı 155a/11, 186a/6
āh t. -ıp 117b/10
- tārūm (Far.)** kubbe krş. tārem
t.+ dın 012a/8
- taşavvur (Ar.)** zihinde canlandırma,
tasavvur
t.+ ğa 046b/8
- taşdıḡ (Ar.)** doğrulama, tasdik
t. 051b/2

taş (1) dış, uzak

- t. 055b/3, 112a/7, 116a/7, 168b/6, 181b/5
 t.+ ı 179b/4, 182b/7, 183b/2
 t.+ ıda 148a/11
 t.+ ıdın 138a/4
 t.+ ın 130b/11
 t.+ ını 131a/1
 t.+ kı 099a/5

taş (2) taş

- t. 005a/9, 051b/6, 056a/5, 079b/9, 125a/9, 125a/10, 126b/7,
 t.+ dın 055a/6
 t.+ ığa 152a/6
 t.+ ım 043b/11
 t.+ ını 014a/5, 017a/9, 025b/7, 152a/7
 t.+ ka 054a/11, 057b/11
 t.+ lar 111a/5, 126b/4
 t.+ nı 006a/3, 033b/6, 055b/4, 057b/8

taşkarı dışarı

- t. 099b/1, 104a/6, 175a/2

taşla- (1) def etmek, dışarı atmak, bırakmak

- t.- ban 023a/7, 033a/10,
 t.- dı 083b/6, 118a/10, 119b/9
 t.- dılar 089b/6-7, 151a/5, 161a/5, 170a/5
 t.- ğan (sf.) 030a/6
 t.- p tutar 057a/2
 t.- p 109b/5, 132a/6, 180b/1
 t.- p-turur 096b/6

taşla- (2) taş atmak, taşlamak, dağıtmak

- t.- dılar 126b/4

taşlık dışı, bir şeyin dışı

- t. 179a/10

taşur- taşırnak

- t.- dı 052a/3

tatırğanış- birlikte tattırılmak

- t.- ur irdi 056a/10

tatlık tatlı

- t. 078a/11

tav (Far.) en uygun zaman ve durum

- t. 057a/10, 083a/4

tavāf (Ar.) kutsal yerlerin etrafını dolaşma, tavaf

- ṭ.+ ını 101b/8
 ṭ. kılalıṅg 047a/9
 ṭ. kıldı 101b/10
 ṭ. kılp 101b/6

tavr (Ar.) tavır, tarz, durum

- ṭ. 110a/1, 111a/10, 116a/7, 117b/1, 146b/3, 175a/6, 179a/2, 185a/10
 ṭ. bolsa 144a/3
 ṭ.+ ın 079b/5
 ṭ. olmasa 142a/6

tāvus (Ar.) bir tür kuş, tavus kuşu

- ṭ. 066b/7
 ṭ.- ı ner “erkek tavus kuşu” 009b/6

tavvāf (Ar.) tavaf eden

- ṭ. irür 062b/8

taya- dayamak

- t.- p 056a/11

taydur- yükletmek, taktırmak

- t.- up irdi 132b/7

tayıl- kaymak

- t.- dı 154b/11

tāyife (Ar.) topluluk, takım, bölük

- ṭ. 011a/5, 087b/7
 ṭ.+ din 151b/11

ṭayr (Ar.) kuş

- ṭ. 105b/7, 106a/3

ṭayrān (Ar.) uçma, uçuş

- ṭ. kılp 025b/3

ṭayşı (Moğ.) Kalmuk liderlerine verilen bir unvan

- ṭ.+ nıṅg 179b/9

ṭayyār (Ar.) uçan, uçucu

- ṭ. 120a/6, 161b/9, 170b/9, 178a/1, 190a/8
 ṭ. bolur 105a/9
 ṭ. irdi 125b/4, 182b/5
 t. itip turdılar 061b/3
 ṭ. kılalı 175b/4
 ṭ. kıldılar 185a/1
 ṭ. kılgâç 179b/7
 ṭ. kıling 161b/7, 170b/7

ṭayyibāt (Ar.) temizler, iyiler

- ṭ. 010b/2

taẓarru' (Ar.) yalvarma, yakarma

- t. kılp 035a/1, 076a/8

tāze (Far.) taze, körpe

- t. 002a/4, 043a/11, 069b/2
 t. kılp 019b/5
 t.+ ning 023a/4

tāze-ber (Far.) taze meyveli

- t. 070a/7

tāze-rūḥ (Far.+Ar.) canlılık, tazelik

- t. 062a/2

tāzeraḳ (Far.+T) daha taze

- t. 111a/9

ta'zīm (Ar.) hürmet etme, saygı gösterme

- t. kıldı 134b/6
 t. kılp 115a/5, 148b/8

tebāḥ (Ar.) harap olmuş, yıkılmış

- t. 117b/10

teberrüc (Ar.) süsleme, takıp takıştırma

- t. kıldım 037b/7

teberrük (Ar.) mübarek sayma

- t. 022a/6

tebessüm (Ar.) gülme, gülümseme

- t. 068a/5
 t. kılsa 028b/10
 t. kılsaḅ 043b/1

t.+ lering 062a/5

t.+ lerindin 066b/4

tecellā (Ar.) görünme, ortaya çıkma
 zühür-ı t. irür 062a/1

tecellī (Ar.) görünme, belirme, tecelli
 fūrūğ-ı t. 070b/10

şu'ā'-ı t. 036b/2

t.- i dīdārdın "güzelliğinin
 tecellisinden" 064a/8

t.- i elṭāf "lütüflarının tecellisi"
 060a/7

nūr-ı t.+ din 069a/11

t. kılp 061b/7

t.+ si 076b/6

t.+ sidin 068a/11, 070b/5

tecellüd (Ar.) kendini kuvvetli ve cesur
 gösterme

t.+ ḳa 058b/3

tedbīr (Ar.) önlem, tedbir

zimām-ı t. 143a/2

t. +sin 009b/9

tederrüc (Ar.) anlama, kavrama

t. kıldım 037b/5

te'emmül (Ar.) etraflıca düşünme

t. kılalı 140a/10

te'essüf (Ar.) üzülme, teessüf

t.+ leri 060a/9

tefavüt (Ar.) fark, ayırım

t.+ ler 124a/3

tefekkür (Ar.) düşünme

t. 017b/9, 075a/11

t.+ de 061b/8

t.+ ḡa 015b/7, 046b/8

teferruḥ (Ar.) ferahlama, içi açılma

t. 068b/1

teferrüc (Ar.) gezme, açılma

t. kıldım 037b/3

tefriqa (Ar.) sürekli anlaşmazlık, ayrılık
hem-dem-i t. 162b/1, 171b/1

tefriqa-perverd (Ar.+Far.) anlaşmazlık
çıkarıcı
hâtır-ı t. 117a/10

teh (Far.) dip
t. kıldılar 056a/11

tehemten (Far.) iri, boylu poslu yiğit
t. 032b/5

tehevvür (Ar.) çok kızma, öfkelenme
t. 007a/6
t.+ de 047b/9

te'hîr (Ar.) sonraya bırakma
t. ü taqdimning 036b/7

tek gibi krş. dik, tik
t. 111a/7, 118a/7

tek (Far.) koşuşturma
püy u t. 077a/2

tekâver (Far.) koşucu, koşan
t. 054b/6, 056a/5

tekellüf (Ar.) zahmetli bir işe katlanma
t. 037a/7

tekellüm (Ar.) söyleme, konuşma
t.+ lering 062a/5

teklîf (Ar.) teklif, öneri
t. 079a/8

tekye (Ar.) güvenme, dayanma
t. kılip 163a/3, 172a/3

tekye-nemed (Ar.+Far.) keçe yastık
t.- i satrenci "satranç bezi" 112b/7

telâş (Ar.) acele, telaş
t. kıldı 101b/8

telbîs (Ar.) hile
t. 009b/9

telef (Ar.) yok etme, öldürme
t. boldı 104a/7

temâşâ (Ar.) zevkle seyredilen şey,
seyretme

t. kılalıng 009b/8
t.+ lar idi 133b/6
t.+ lardın 133b/11

temennâ (Ar.) arzu, istek
t. 107b/11
şahrâ-yı t.+ da idim 107b/9
t. eylediler 175b/9

temkîn (Ar.) ihtiyatlı, tedbirli olma
t. 085b/4

temsîl (Ar.) örnek, benzetme, temsil
t. 008a/4, 009a/8, 085b/5, 137b/5,
137b/6, 139a/4
t.- i ğarîbî 136b/2
t.+ de 015b/6
t.+ idin 088a/10
t.+ ini 001a/1, 137b/4
t. kıldı 137b/6
t.+ lerdin 075b/10
t.+ lerni 075a/4
t.+ ni kılgandın 139a/10
t.+ ni 135b/4

temûz (Ar.) temmuz, yaz zamanı
t.+ nuñg 048b/9

temyîz (Ar.) seçme, ayırma
t. 181a/7

tenğ denk, eşit
t. kıldı 001b/6
t. u kur 074a/1
t. tutmuş 129a/11

ten (Far.) vücut, ten, beden
t. 055a/2, 106b/8
t.- i nâz-perverd "nazlı vücut"
066b/9
t.+ ğa 041b/8
t.+ i 024b/2, 106b/7
t.+ ide 110a/3

- t.+ inde 045b/7
- ten‘‘aum (Ar.)** nimet ve bolluk içinde bulunma
‘ayş u t. 144a/11
- tenazzur (Ar.)** dikkatle bakma, bakış
t. 064a/11
- tene (Far.)** örümcek ağı, (mec.) tuzak
t. kıldılar 113a/8
- teng (Far.)** hayvanın yükü
t.+ lerin 177b/4
- teng-be-teng (Far.)** tatlı tatlı
t. idi 120b/11
- tengle-** uygun bulmak, uygun görmek
t.- p 134a/5
- ter (Far.)** taze, yaş
huşk ü t. 048a/8
müşk-i t. 066b/1, 068a/4
naql-i hurmāy-ı t. 054b/7
şāh-ı gül-berg-i t. 040a/2
qand-āb-ı gül-berg-i t. 066b/8
huşk ü t.+ i 106a/4
- terahhum (Ar.)** acıma, merhamet etme
t. 141a/1
- terakkī (Ar.)** gelişme, yükselme
t. kılip 020b/1
- terbiyet (Ar.)** terbiye
t. 081b/6
t. bolğusı 092a/10
t.+ lerni kılguçı-min 092a/7
- terğīb (Ar.)** isteklendirme, arzu ettirme
t. eyledi 100a/10
t.+ i 161b/5, 170b/5
- terk (Ar.)** bırakma, terk
t. bolsa 087b/11
t. eylemes 137b/11
t.+ ini kılmay 087a/5
t. it 184a/1
- t. itmegen 019b/7
- tertīb (Ar.)** düzenleme, hazırlama, tertip
t. 100a/10
t.- i celācil kıldı “küçük çanlar hazırladı”179b/7
t.- i naşr “yardım etme”025a/4
- teslīm (Ar.)** verme, teslim
t. kıldılar 098a/10
t. kılganı 144b/9
- teşne (Far.)** susamış
t. 129a/6
- teşrīf (Ar.)** şereflendirme, teşrif
t.+ lerge 060a/3
- teşvīr (Ar.)** yüzü kızarma, utandırma
t. 175a/1
- teşvīş (Ar.)** karışıklık
t. 114a/4
- tevakkuḫ (Ar.)** bekleme, durma
t. kıldı 157a/8
- tevāzu‘ (Ar.)** alçak gönüllülük, tevazu
t. 115a/5
t. kıldı 143a/10
- teveccüh (Ar.)** yönelme
t. kılganı 102b/10
- tevehhüm (Ar.)** vehme kapılma
t.+ leri 052a/7
- tevekkül (Ar.)** elinden geleni yapıp sonrasını Allah’a bırakma, tevekkül
t. 058a/9, 058a/10, 077a/8
ehl-i t. bolup 045b/2
t.+ de 014a/9
t.+ dür 042b/1
t. kılalı 140a/10
t. kılip turdı 086a/2
- tevekkülle- (Ar.+T)** tevekkül etmek
t.- p 049b/3

tevfik (Ar.) Allah'ın yardımını ile uygun duruma gelme
t. 137a/9, 176b/3

tevhid (Ar.) Allah'ın birliğini kabul etme, tevhit
ehl-i t. 010a/7

te'vîl (Ar.) söze başka anlam verme
t.+ lerni 075a/4

tevsen (Far.) dik başlı at
t.+ i 053a/4
t.+ ige 180a/10

tevsenlik (Far.+T) dik başlılık, asilik
t. kılıp 107a/4

tezerv (Far.) sülün
t. 066b/7

tezvîr (Far.) yalan dolan, dedikodu
t.+ din 022b/5
t.+ sin 009b/9

tıfli (Ar.) küçük bir çocuk gibi
t. 072a/2

tık- zorla sokmak, tıkmak
t.- kıan 041b/10

tın- 1. dinlenmek, ferahlamak, rahata kavuşmak
t.- dı bolğay 155b/2
t.- dı 150a/7
t.- dılar 187a/3
t.- ınğ 015a/6
t.- madılar 098a/5
t.- mayın 154b/6
2. dinmek, kesilmek
t.- dı 150a/3,
t.- mas 037b/7

tınç dinç, rahat
t. 146a/5, 156b/3, 183b/5
t. bol 151a/1
t. kılıp 156a/4

tındur- dinlendirmek, rahatlatmak

t.- alıng 050b/11
t.- up 004b/9, 029b/1, 062a/9

tırmaş- tırmanmak krş. turmaş-
t.- a tırmaşa 009b/1
tırmaşa t.- a 009b/1

ty- önlemek, engel olmak
t.- a bilmeyin 017a/9

ti- demek, söylemek krş. ay-, ayıt-, ayt-, di-, söyle-, sözle-
t.- di irse 093b/11
t.- di 001a/11, 006a/5, 006b/2, 009a/8, 009b/8, 010a/9, 010b/5, 010b/11, 011a/10, 011b/4, 013a/9, 017a/3, 019b/11, 023a/3, 026a/10, 028b/2, 029a/10, 036a/4, 051a/5, 058b/9, 067a/9, 074a/7, 074a/10, 074b/5, 075a/5, 078a/9, 078b/1, 080a/3, 080a/11, 083b/9, 083b/10, 091b/8, 092a/3-4, 093b/7
t.- diler 043a/5, 043a/7, 079a/5
t.- gende 031b/9
t.- miş 091b/9
t.- p irdiler 091a/7
t.- p 027b/7

tig- ulaşmak, erişmek, değmek
t.- di 009b/4, 032a/9, 056b/9, 083b/9, 092a/8-9, 112b/2
t.- en 032b/1
t.- er 079b/10
t.- erindin 027a/5
t.- iben 005b/1, 033a/10
t.- ir 082b/11
t.- iptür 040a/8
t.- memiş 034a/10
t.- se 018b/2, 055b/6, 076a/5

tığ (Far.) kılıç
t. 021b/11, 054b/2, 056b/10, 083a/1, 084a/3, 129a/7, 137b/2
kâbil-i t. 135a/9, 143b/3
t.- ı cefâ 115b/1
t.- ı illa'llâh "illallah kılıcı" 137a/3, 137a/8, 137b/1, 138a/1
t.- ı sitem "sitem kılıcı" 140b/5, 161a/2, 170a/2

- t.- ı tîz “keskin kılıç” 083a/5
t.+ ı 033b/6
t.+ ıdın 016b/1
t.+ ıng 005b/11
t.+ ın 184a/10
t.+ ında 056b/1
t.+ ını 019b/8, 031b/8, 080a/1
t.+ ınıg 071b/11
t.+ ıka 056b/3
t.+ lar 129a/5
t.+ ları 129a/6, 160a/1, 169a/1, 182b/11
t.+ nı 056b/3, 058b/10
lāyık-ı t. 116a/2
- tîg-zen (Far.)** iyi kılıç kullanan
t. 129b/11
- tigin** kadar, değin
t. 038a/8
- tigiş** kavga, dövüş
t.+ te 031b/9
- tigiş-** değişmek, değiştirmek
t.- ken 055a/8
t.- ti 032b/10
- tigre** çevre, etraf
t.+ de 105b/9
t.+ din 105b/8
t.+ side 148a/11, 189b/3
t.+ sige 144a/9
t.+ sini 099a/7
- tigrenil-** kuşatılmak
t.- di 032a/8
- tigrü** -e kadar
t. 005a/8
- tigür-** değdirmek; çevirmek
t.- gende 080a/2
t.- mek kirek 031b/9
t.- mesek 043a/6
t.- meyin 093b/1
t.- se 038b/9
t.- seğiz 010a/6
t.- üp 047b/2
- tik (1)** gibi krş. dik, tek
t. 021b/8, 182a/7
- tik (2)** düzgün, doğru
t. 073b/8
- tik (3)** rahat, uslu
t. 073b/9
- tik-** dikmek, kurmak
t.- ti 157b/1
- tikil-** dikilmek, ayakta durmak
t.- ip 110a/4
- tîl (1)** dil
t. 032b/2, 064a/11, 110b/7, 190b/4
t.+ i 052b/10
t.+ im 001a/5, 136a/3
t.+ imge 136a/3
t.+ in 056b/10
t.+ ini 001a/1, 032a/10
- tîl (2)** lisan; düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan anlatım aracı
t. 082b/2
t.+ ge 063a/5
t.+ i 021b/8
kuş t.+ idür 106b/2
t.+ i uzun irür 065b/9
t.+ ide 179a/1, 179b/3
t.+ idin 088a/10
- tîl (3)** casus
t. 050a/6, 050b/1, 050b/5, 186b/4
t.+ din 050b/8
t.+ ni 050b/2
- tîl-** dilmek, kesmek
t.- e 078a/3
- tîlbe** deli, çılgın
t. 041b/10
- tîle-** dilemek, istemek
t.- ben 186a/8
amān t.- di irse 035a/3

- t.- di 002a/8, 135a/3, 158a/8
t.- diler 109b/2
t.- gen 130a/3
t.- genleri 037b/9
t.- gücü 054b/9
t.- li 047a/1, 129a/3
t.- **ng** 002a/5, 047b/11, 089a/4
t.- **ngiz** 137a/9
t.- p 004b/8, 020b/5, 025a/9, 031a/6, 045a/9, 050a/7, 058b/1, 075b/8, 076a/3, 080b/5, 108b/7, 110a/4, 152a/4, 175a/11
t.- r bolsa 032b/5
t.- r bolsa**ng**ız 031b/7
t.- r 040a/7, 065a/3
t.- r-sin 022a/9
t.- se**ng** 160b/5, 169b/5
t.- sün 110b/4
t.- y 091b/9
- tileş-** dilemek
t.- me**ng** 074a/4
- tilet-** istetmek
t.- ip 103a/8, 108b/6, 108b/7, 116b/2, 183a/6
- timür** demir
t.+ ge 131a/9
t.+ lerni 057b/1
- tinç** dinç, zinde
t. 077b/8
- ti**ng**iz** deniz
t. 049a/9, 051a/7, 051b/5
t.+ inde 002a/10, 017b/9
- ti**ng**izlik** denizlik
t. 052b/4
- ti**ng**lik** denklik
t. 074a/4
- tipe** tepe
t. 157b/1, 159a/4
- tipre-** hareket etmek, saldırmak
t.- di 049b/1, 054a/6, 058a/1
- t.- diler 029b/2, 048a/1, 178a/2
t.- gende 080b/8
- tir** ter
t. 159a/3
t.+ de 118a/11
- tir-** dermek, toplamak, bir araya getirmek
t.- diler 168b/8
t.- eli 157a/7
t.- gey 121b/6
t.- i**ng**iz 144b/5
- tir-bārān (Far.)** ok yağmuru
t. 007a/5, 057b/2, 058a/8
t.+ ğa 031b/8, 057b/1
t.+ nı kıılır irdiler 091a/3
- tire** (Far.) karanlık, kara
t. 016b/6, 127a/10
t. kııldı 153b/10
- tiri** deri
t.+ sini 153b/4
- tirig** diri, canlı
t. 049b/2, 058b/10, 164a/4, 173a/4
- tiriglik** dirilik, canlılık
t. 062b/5, 065b/3, 144b/7
t.+ din 073a/8
t.+ ni 180a/6
- tiril-** dirilmek, canlanmak
t.- gey 026a/7, 036a/11
t.- mes 085a/8
- tiskeri** tersine, başka
t. 047b/3
- tiş** diş
t. 055a/2
- tişi** dişi, kadın
t.+ ler 060b/5
- tişle-** dişlemek
yürek t. 056b/7

- t.- mek 055b/11
- tişleş-** dışarı taşmak, dökülmek
t.- ip 033a/4
- titre-** titremek
t.- diler 180a/7, 180a/7
- tive** deve
t. 038b/1, 042b/8, 061a/3, 113b/9,
149b/3, 120b/10, 168b/1
t.+ ler 061b/2, 147b/9
t.+ niṅ 120b/10
- tiz** diz
t.+ lerige 131a/8
- tiz (1) (Far.)** çabuk, hemen
t. 027b/2, 160a/1, 162b/3, 169a/1,
171b/3
- tiz (2) (Far.)** keskin
t. 071b/2,
tīḡ-ı t. 083a/5
t. boldı 048a/2
t. eylediler 177b/7
t. idiler 129a/5, 129a/7
t. itip 080a/1, 184a/10
- tiz-ḥırām (Far.)** keskin salınıklı
kalem-i t. 139a/4
- tizil-** dizilmek
t.- gen (sf.) 061b/9
- tofraḡ** toprak krş. tofraḡ, toprak
müşt-ı t. 063a/9
t.+ mı 033b/4
t.+ ka 056a/5
t.+ nı 051b/6, 057a/9
- tofraḡ** toprak krş. tofraḡ, toprak
t. 127a/5
- toḡ-** 1. dünyaya gelmek, doğmak
t.- a 049a/11
t.- dı 024a/5
t.- mış 070a/5
t.- up irdi 070b/1, 072b/2, 072b/6
2. ufuktan yükselerek görünmek
t.- a 117a/8
t.- uban 036b/3
t.- uptur 053a/2
- toḡra-** doğramak, parçalamak
t.- ḡan 056a/8
- toḡrı** doğru
t. 047b/5
t. yola kıldur 002b/3
- toḡm (Far.)** tohum
t. 042b/11
- toḡtat- (Moḡ.+T)** dinlendirmek,
sakinleştirmek krş. toḡtat-
t.- a almay 109a/3
- toḡ** tok
t. idi 078a/4
köṅül t. idi 112b/10
köṅül t. irdi 165b/9, 174b/9
köṅlüm t.+ tur 157a/1, 186b/2
- toḡa** toka, at kolanı halkaları
t. 118b/5
- toḡkan** kardeş
t.- kanların 021a/3
t.- idi 022b/8
t. irür 022b/7
- toḡkuz** dokuz (9) krş. toḡkuz
t. 033b/2
t. yüz altıda 014a/11
t. yüz biş idi 006b/8
t. yüz bolup irdi 046a/1
t. yüz yittide 038a/7
t. yüz yittidür 038a/2
t. yüz 066a/1
- toḡlıḡ** tokluk
t.+ mıṅ 091b/5
- toḡsan** doksan (90)
sekkiz yüz taḡı t. altıda 002b/11
- toḡta- (Moḡ.)** beklemek, durmak

- t.- ğay 040b/11
t.- may 092a/5
- toġtat- (Moġ,+T)** bekletmek,
dinlendirmek, sakinleştirmek krş. toġtat-
t.- mas 096b/7
t.- mayın 085a/11
t.- ur 058b/5
- toġun-** çarpışmak, tokuşmak
t.- dı 054a/6
- toġuř** savaş, dövüş
t. ġıldı 077b/3
- toġuz** dokuz (9) krş. tokġuz
t. 131b/10, 154b/6
t. yüz altı “dokuz yüz altı” 034a/11
- tol-** dolmak
t.- a 127a/9
t.- dı 024b/5, 112a/1, 114b/10,
117b/3, 128a/8, 141b/2, 153b/9,
155b/3, 156a/7, 160b/7, 164a/1,
169b/7, 173a/1, 175a/5, 176b/11,
183b/2
t.- dılar 073a/8, 108b/9, 145b/1,
187b/10
t.- ğan 005b/3, 143b/9
ř.- may 115b/3
t.- sa 139b/7, 184b/9
t.- sun 131b/1, 143a/7, 184b/9
t.- up çıġtılar 127a/8
t.- up irdi 097a/6, 108b/2, 166a/6
t.- up 027a/2, 115b/6
- toldur-** doldurmak
t. 002b/2
- tolġa-** dolamak, etrafını sarmak
t.- ban 057a/6, 073b/5
- tolġan-** dolanmak, sarınmak
t.- dı 162a/2, 171a/2
- tolġandur-** dolaştırmak, dolandırmak
t.- ur 032b/7
- tolġu** dolgu
- t.+ sı 089a/5
- ton** elbise, kıyafet
t.+ un 029a/8
t.+ unġa 010a/3
- tona-** soymak
t.- dı 155a/4
- tonġul-** kederlenmek, ümitsiz olmak
t.- uban 188a/6
- toġ** top
ř. 127a/9
- toprak** toprak krş. tofrac, tofrac
t.+ dın 016b/6
- tor** tuzak
t. 052a/4
t. ġılurġa 052a/4
- toy** düġün, eġlence krş. toġ
t. itip 079b/11
t.+ ġa 037a/10
t. ġıldı 037a/5
t. ġılıp 079a/8
t.+ lar birip 002b/9, 061a/3
t.+ lar ġıldurup 088b/6
t.+ unġuzġa 080a/7
- toġ** düġün, eġlence krş. toy
ř. 097a/8, 164b/9, 166a/8, 173b/9
ř. irdi 097a/8, 166a/8
ř. ġılıp 164b/1, 173b/1
ř.+ lar 142a/5
- toġaġ** at tırnaġı
t. 033a/8
t.+ ıdın 005a/9
- toġla-** ziyafet vermek, toy düzenlemek
ř.- dı 165a/2, 174a/2
- toġlař-** karşılıklı ziyafet vermek
t.- ip 093b/5
- toz** toz
t. 133b/5

- t.+ da 048a/9
t.+ ı 012b/5, 061a/10, 068a/8
- toz-** gözden kaybolmak, kaçmak
t.- ar 150b/2
t.- dılar 145a/11
- tozut-** tozutmak
t.- tı 057a/9
- tök-** dökmek; akıtmak
t.- er (sf.) 062b/4
t.- eyin 129a/10
t.- geli 129a/7
t.- medinġ 062b/4
t.- tiler irse 108b/10
t.- üp 068b/8, 080b/10, 184b/4
қан t.- üp 159a/11
- tökül-** dökülmek, saçılmak
t.- di 056a/6
t.- e 058b/9
t.- gen 063b/2
t.- üp 094b/10, 112b/11
- tön-** dönmek
t.- üben 023a/7
- tör** köşe, bucak
t.+ din 018a/9
- töre** kanun, töre, yasa
t. 031a/8
t.+ lerninġ 062a/11
- tört** dört (4)
t. 006b/9, 108b/9, 109a/8, 122a/6,
122a/7, 178a/3, 188b/5, 190b/5
t. boldı 137a/7
t.+ inç 153b/6
t. irür 122a/9
t. minġ 081a/4, 109b/6, 132a/9,
182b/2
t. yüz 015a/1
- törtelesi** dördü krş. törtev
t.+ 109a/4, 109a/4
- törtev** dördü krş. törtelesi
- t. 109a/7
- törtünçi** dördüncü
t. 075a/9
- töş** göğüs, döş
t.+ idin 132b/7
t.+ ün 049b/8
- tūfān (Ar.)** fırtına, tufan
t. 179b/10
t.+ dur 055a/9
baħr-i t.+ ını 032b/7
t. idi 005b/2
- tufeyl (Ar.)** dalkavuk, sığıntı, tabi
t. 058b/6, 060b/3, 070b/11
t.- i çemen boldı “sonradan eklenen,
sığıntı yeşillik” 069b/2
t. itse 032a/3
t. itti 079a/2
- tuġ** sancak, bayrak krş. tuġ
t. 056a/4
t.+ ın 026b/5
t.+ nı 033b/2
- tuġ** sancak, bayrak krş. tuġ
t. 131b/3, 131b/10, 159a/5-7
t.+ ını 131b/4
t.+ lar 118b/11, 158b/1
- tuġyān (Ar.)** coşma, coşkunluk, taşkınlık
t. u cūş 047b/9
t. eyledi 153b/8
t.- ı ıışk kıldı 068b/5
t.+ da 014a/6
t. kıldük 143b/4
t. kılp 025a/7, 045a/2, 077b/4
- tūl (Ar.)** uzunluk, boy
t.- ı emel “sonu gelmez arzu” 136b/6
- tulū’ (Ar.)** doğma
t. eyleben 016b/2
- tu’me (Ar.)** yiyecek, azık
t.+ si 105a/9

tumturāk (Far.) gösteriş, debdebe
 t. 006a/10

tur- 1. durmak, bulunmak
 t.- a almas-biz 163a/2, 172a/2
 t.- a almasıkdın 186b/9
 t.- a almay 151b/5
 t.- a bilmes 057a/5
 t.- a bilmeyin 092a/5
 t.- ayın 099b/9, 101a/10
 t.- dı 049b/4, 051a/2, 076b/8,
 125b/9, 131a/9, 190a/11
 t.- dılar 006a/5, 024b/10, 062a/10,
 158a/6
 t.- ğan (sf.) 052a/10, 139a/8, 176a/3
 t.- ğandurlar 103b/7
 t.- ğanıdın 116b/1
 t.- ğanlardın 114b/1
 t.- ğay 048a/4
 t.- ğuçu 021b/10
 t.- ğusu yoktur 167b/2
 t.- ma 044b/1, 078b/2
 t.- madı 088b/2
 t.- mağ 044a/2
 t.- may 003b/10
 t.- sun 142a/4, 155b/11, 187a/9
 t.- sunlar 098a/1
 t.- uban 006b/10
 t.- ubanı 009b/2
 t.- unġ 047b/10, 102b/2
 t.- up 004b/9, 007a/5, 029b/1,
 029b/4, 037a/9, 043a/5, 046b/3,
 052b/5, 055b/2, 056b/5, 097a/9,
 109a/7, 166a/9
 t.- up-biz 046b/10
 ġāfil t.- up-siz 051b/8
 t.- ur 152b/8
 2. tasvir fiili olarak
 iġer t.- dı 157b/5
 tevekkül kılp t.- dı 086a/2
 yitip t.- dı 005a/8
 tutup t. dılar 057b/1
 yitip t.- dılar 125b/8
 birkitip t.- dılar 012b/11
 çıdap t.- dılar 161a/1, 170a/1
 köz tutup t.- dılar 168b/10
 tayyār itip t.- dılar 061b/3
 yasanıp t.- dılar 180a/3
 yasaş t.- dılar 053b/9

ʿarz itip t.- dılar 069a/6
 yasanıp t.- ğan ikendürler 178b/7
 sala t.- ğan 106b/6
 tanıp t.- mayın 086a/11
 kiyip t.- sa 032b/3
 atlana t.- sun 102b/5
 saġlap t.- sun 141a/3
 tuta t.- uban 055b/5
 kükrep t.- unġ 053a/11
 körünüp t.- uptur 046b/11, 060b/9
 birkitip t.- ur 006b/5
 birmey t.- ur 044a/2
 saġlap t.- urda 044a/1
 3. bildirici olarak:
 erbāb-ı devlet +t. ur 064b/10
 himmet +t. ur 050a/3
 kişiler +t. ur 089b/3
 lâyıġ +t. ur 038b/8, 047b/1
 mürüvvet +t. ur 050a/3
 şādık +t. ur 047b/1
 şehvet +t. ur 075a/10
 şeker +t. ur 184b/7
 yok +t. ur 022a/2

tura kalkan, siper
 t. 073a/7, 125b/4, 125b/6, 161b/7,
 161b/8, 170b/7, 170b/8
 t.+ sını 162a/3, 171a/3

turalık kalkanı olan, kalkanlı
 t. 162a/3, 171a/3

turfā (Ar.) garip, tuhaf
 t. 179b/5

turġuz- durdurmak
 t.- up 034b/3

turuş- karşı karşıya durmak, duruşmak
 krş. turuş-
 t.- mek kirek 008b/3

turmaş- tırmanmak krş. tırmaş-
 t.- ip 029b/11

turna bir tür kuş, turna
 t. 105a/10

turuş durma, duruş

- t. 005a/5, 021b/11, 026b/9, 042a/5, 044a/2, 073b/11, 084a/5, 152b/4
t. bolğusu yok 177b/1
t.+ ı 183a/10
t. kıllurlar idi 084b/6
t.+ tur 047b/10
- turuş-** karşı karşıya durmak, duruşmak
krş. turuş-
t.- a almas-biz 109a/5
t.- alı 085b/10
t.- kanlarını 127a/1
- tuş** çevre, taraf, yön
t. 133b/1
t. boldı 141a/5
t.+ ıdın 038a/8, 133b/1, 187b/8, 190a/7
t. itip 164a/6, 173a/6
t. kılğay 125a/11
t.+ ta bolğay 190b/5
t.+ ta 190b/5
- tuş** benzer
t. boldı 090b/6,
- tuş-** karşılaşmak
t.- up idiler 039a/3
- tut-** tutmak; elde etmek; sunmak; farz etmek
t. 031b/8, 031b/8, 043b/9, 051b/2, 101a/11
kulağ t. 075a/3
söz t. 092a/11
t.- a birsün 122a/1
t.- a turuban 055b/5
t.- a 122b/5
t.- a-biz 176a/10
t.- alıng 091b/4
t.- an 076b/6
t.- ar 057a/10, 081b/8
taşlap t.- ar 057a/2
t.- ar-siz 037a/11
t.- ıp 054b/10
t.- қа-min 142b/9
t.- қан irdi 093b/8
t.- қан 034a/9, 045b/6, 065a/5
t.- қандın 135b/4
- kulağ t.- kıl 086b/5
t.- ku 049b/5
t.- kuçı 070a/8
t.- ma 011b/9, 101a/4
mu'af t.- madı 038a/6, 115a/9
sözün t.- madı 092b/1
t.- mamış 083a/4
t.- mañg 144a/8
t.- masun 167b/8
teng t.- mış 129a/11
t.- sa 086b/10
itekimizni t.- sa 189b/1
vağan t.- sa 061b/6
sözlerini t.- sañg 092a/10
kulağ t.- sañgız 031b/4
t.- sun 190b/2
t.- tı 015a/3, 038a/3, 048b/1, 054a/8, 056a/3, 056a/4, 078b/4, 082a/8, 098a/8, 098b/3, 102b/11, 118a/3, 154a/9, 154b/1, 155a/7, 165a/3, 174a/3, 190b/8
kulağ t.- tı 045a/4, 052b/7
uzaturğa t.- tı 061a/3
t.- tılar 187b/8
kulağ t.- tılar 188b/1
yolını t.- tılar 186a/1
t.- tu 175a/9
t.- tum 151a/1
dāv t.- turdı 031b/5
t.- uban 051a/8, 062a/7, 092a/1, 176b/7, 177b/5, 182a/10
fāl t.- uban 176a/7
kīn t.- ubanı 026b/8
t.- uñg 025a/2, 032a/5, 050a/6, 078b/8, 081a/6
t.- uñglar 137a/1
kulağ t.- uñguz 094a/2
t.- up çıktı 014a/7
t.- up 004b/4, 008b/7, 009b/5, 013a/10, 021a/1, 022b/6, 025b/1, 032a/10, 032b/3, 033b/2, 033b/7, 034b/6, 040a/5, 046a/3, 050b/1, 050b/10, 052a/4, 055b/4, 056a/10, 057a/3, 057b/1, 057b/3, 058a/2, 060b/11, 063a/3, 065a/9, 072b/8, 073a/7, 080b/9, 091a/7, 128b/10, 179a/10, 179a/11
köz t.- up turdılar 168b/10
t.- up turdılar 057b/1

- itekin t.- up 039a/5
mu'teber t.- up 001b/10
t.- up-sin 101a/3
- tutaş-** tutuşmak, yanmaya başlamak
t.- ip idi 056a/5
t.- ip 018b/9
t.- kan 026a/2, 127b/3
t.- tı 127b/1
- tutaş** bitişik, yan yana
t. irmes 124b/1
- tūfī** papağan
t. 105b/10, 184b/7
- tutkun** düşkün, tutkun
t. bolup 023a/9
- tuttur-** tutturmak
t.- up 031a/8
- tutuş** tutma, tutuş
t. 050a/7
- tutuş-** (1) dövüşmek, çekişmek
t.- kanda 056b/2
- tutuş-** (2) birbirini tutmak, tutuşmak
t.- up 145a/11
- tuy-** duymak, işitmek, sezmek
t.- ar 116b/9
t.- gandurlar 178b/6
t.- unġ 079a/5
- tuz** tuz
t. 034b/8
- tükel** tam, tamam, bütün
t. 004b/8
t.+ de 085a/4
t.+ i 084a/2
- tüken-** bitmek
t.- di 144b/6
- tüket-** bitirmek, sona erdirmek
t.- ür 079b/7
- tüküz** bütün, tam, mükemmel
t. 026a/8, 031b/7
t. boldı 002b/11
t. irdi 038b/6
t. kıldılar 049a/10
- tülki** tilki
t. 009b/6, 010a/3
t.+ gine 009a/10
t.+ ler 009b/2, 009b/3, 009b/9
- tümen** on bin; binlerce, pek çok
t. 011a/7, 059b/2, 060b/1, 063a/4
yüz t. 042b/7, 111a/2, 149b/8,
153a/11,
160b/9, 169b/9
yüz t.+ ge 082b/11
t.+ lerde 064b/2
t.+ lerni kııl 058b/6
t. miñġ 065b/7
- tün** gece
t. 073a/7, 080b/7, 098a/5,
107b/11, 111a/7, 154a/10, 184a/6,
187b/7
t.+ i 040b/1, 098a/5
t.+ ini 040b/3
t.+ le oġ 098a/9
t.+ le 117b/6, 190a/10
t. ü kün 072a/5, 086b/2, 098a/5
t. yarımında 177b/2
- tünd (Far.)** sert, haşin
t. oldı 183b/2
- tündluġ (Far.+T)** sertlik, haşinlik
t. 016a/4
- tünġlik** çadırın bacası, tepesi krş. tünġlük
t.+ idin 124a/5
- tünġlük** çadırın bacası, tepesi krş. tünġlik
t.+ i 119a/5
- Türkī** Türkçe
T.+ din 022a/5
- türlüg** türlü, çeşitli

t. 105b/9
hîç t. 105b/8
ni t. 006a/11

tüş- düşmek, uğramak, rastlamak, ele geçmek
kolunğuzge t.- er olğay 176a/6
t.- er 029b/10, 055a/10, 057b/11, 124a/11
t.- geç 161b/3, 170b/3
t.- geçe 005b/8
t.- ken 058b/10
esîr t.- ken 042b/10
t.- kende 076a/11
t.- kenidin 145a/3
t.- kenin 081b/3
t.- medi 101a/2
t.- mesün 053b/7
t.- miş 009a/11
t.- se 083a/4
köz t.- se 154b/8
t.- ti 025b/11, 026b/9, 045b/10, 049a/11, 051a/7, 051a/10, 052b/6, 062a/8, 082a/5, 090b/11, 096a/5, 100b/4, 101a/2, 102b/4, 106b/4, 118b/3, 132b/11, 135b/1, 143a/2, 148a/7, 150a/5, 154b/7, 154b/11, 161b/4, 161b/5, 170b/4, 170b/5, 177a/6, 190b/11
ilgige t.- ti 041a/9
ilige t.- ti 027a/7
iligge t.- ti 103a/5
kıran t.- ti 026b/6
kolığa t.- ti 140b/4, 152b/2,
ot t.- ti 162a/1, 171a/1
t.- tiler 045b/3, 051a/6, 091a/3, 130b/4, 160b/3, 163a/5, 163a/5, 169b/3, 172a/5, 190a/10
kolığa t.- tüm irse 143a/9
t.- üben 038b/4, 187a/3
iligge t.- üben 038a/10,
t.- übeni 022b/1
t.- üngüz 051a/5
t.- üp irdiler 023a/9, 077a/4
t.- üp 015b/1, 015b/2, 015b/7, 025a/7, 026a/1, 029b/1, 030a/3-4, 039b/11, 047a/8, 049a/8, 070a/3, 081b/1, 091a/10, 106b/7, 112b/1, 119a/7

t.- üp kildi 079a/2
2. tasvir fiili olarak:
barıp t.- ti 046a/11
kapay t.- ti 160b/2, 169b/2
kilip t. -ken 073a/4
kilip t.- ti 049a/4, 050b/9, 080b/6
yaraşa t.- ti 124a/9
yastana t.- ti 177a/10
yanıp t.- ti 121a/11
kilip t.- tiler 031a/2
yitip t.- tiler 031a/5
yürüp t.- tiler 081a/11
kilip t.- üp irdi 031a/9

tüş düş, rüya
t. 090b/6
t. körüp irdiler 090b/4
t.+ ler körüp irdiler 060b/10

tüşün- düşünmek
t.- ür 106b/1, 106b/2, 106b/2

tüşür- düşürmek
t.- di 025b/5, 085a/2
t.- diler 117b/11
t.- ey 129a/9
t.- gen (sf.) 008a/1
t.- genni 033a/11, 041b/2
iligge t.- genni 050a/1
t.- üben 069a/8, 083b/6
t.- üngüz 177a/5
t.- üp 033b/2, 080b/9, 092b/11, 129a/10
kolığa t.- üp 104b/1

tüt- tütme
t.- e (tüde) 031a/10

tütet- tüttürmek
t.- ibeni 017b/5

tütün duman
t. 048a/9
t.+ i 031a/10

tüvân-ger (Far.) zengin, kudretli kimse
t. boldılar 147b/4

tüvânâ (Far.) güçlü, kuvvetli, dinç

t. 179a/5, 180a/4
 ḥayy-i t. 046b/9
 ḥayy-i t. + durur 076b/2

tüvānā-ten (Far.) güçlü vücutlu, bedeni kuvvetli
 t. 063a/9

tüver- itmek, iteklemek
 t.- ip 033a/11

tüz- düzmek, düzenlemek, söylemek
 t.- di 103a/7, 109a/2, 115a/11, 130a/1, 138b/5, 140b/1, 140b/2, 153a/5, 153b/2, 155a/2, 157b/3, 158a/4, 158a/5, 158a/9, 158b/11
 t.- diler 052b/2, 060a/8, 106b/11, 112a/9, 125b/5, 128a/10, 132b/2, 135a/11, 147b/2, 158b/5, 161b/8, 165a/4, 170b/8, 174a/4, 177b/4
 t.- dürüp 118a/10
 t.- e almay 132b/1
 t.- e birsün 122a/1
 t.- eli 155b/7
 t.- er boldı 131a/10
 t.- er-min 118b/4
 t.- gey-min 142b/7
 t.- güççe 140a/7
 t.- güm 102a/7
 t.- ip irdiler 130a/11
 t.- mek kirek 009a/6
 t.- üben 053a/9, 179b/5, 187b/6
 t.- ünḡ 136b/11
 t.- üp irdi 165a/8, 174a/8
 t.- üp 025a/4, 116b/1, 177b/9, 183b/4

tüz düzlük, ova
 t. 050a/10, 116b/7, 177a/1
 t.+ din 051b/6
 t.+ ide 105b/1, 187b/10
 t.+ in 128b/10

tüzdür- düzenletmek, hazırlamak
 t.- üp 132a/10

tüzen- düzenlenmek, hazırlanmak
 t.- ip 180a/3

tüzet- düzeltmek, düzenlemek
 t.- ip 179a/2

tüzül- düzelmek, düzene konulmak
 t.- mes 085a/8

U

u (Far.) ve krş. ü, vü, ve
 u. 002a/2, 003b/11, 003b/2003b/3, 004a/3, 004a/11, 004b/4, 008a/4, 008b/8, 008b/9, 009b/10, 009b/4, 011b/11, 012a/5, 012b/5, 013a/7, 015b/11, 015b/11, 016a/2, 016a/3, 016a/3, 016a/4, 016a/7, 016a/7, 016a/7, 016a/8, 016b/10, 016b/9, 019a/9, 019a/11, 020a/10, 020a/4, 020a/4, 020b/8, 021a/11, 022b/7, 023b/10, 024a/1, 024b/8, 025a/5, 025a/10, 025b/9, 026a/5, 026a/6, 027a/4, 029b/2, 031a/4, 031a/4, 031a/6, 031b/11, 031b/4, 032a/6, 033a/1, 034b/11, 034b/8, 035a/1, 035a/8, 036a/5, 036b/11, 036b/2, 036b/5, 037a/6, 037a/6, 038b/10, 038b/5, 041a/8, 041a/8, 041b/10, 041b/8, 045a/1, 045a/8, 045b/4, 045b/8, 046b/1, 046b/5, 046b/5, 047a/10, 047a/8, 047b/9, 048a/11, 049b/2, 050a/10, 051a/5, 051b/2, 051b/3, 052a/11, 052b/4, 052b/8, 053a/4, 053a/4, 053b/10, 054b/1, 055a/2, 055a/4, 055a/9, 055b/1, 055b/10, 055b/3, 055b/7, 056a/7, 056b/1, 058a/11, 058b/7, 059a/4, 059b/3, 060b/5, 061a/4, 061b/6, 062a/8, 062b/1, 063b/2, 063b/11, 063b/11, 064a/9, 064a/11, 064b/8, 064b/8, 064b/8, 064b/11, 065b/11, 066b/9, 067a/10, 067a/7, 067b/10, 067b/4, 067b/7, 068a/3, 068a/8, 068b/6, 069a/10, 069a/3, 070b/1, 070b/7, 071a/6, 071b/11, 072a/9, 074a/1, 074b/9, 075a/11, 075a/6, 075a/8, 075a/8, 076b/5, 077a/2, 078a/2, 079a/3, 081a/5, 082a/8, 082b/6, 083a/2, 084a/2, 085a/2, 087a/1, 087a/6, 087a/7, 087b/6, 088a/8, 088b/8, 090b/9, 094a/1,

095b/8, 097b/5, 098a/10, 098a/7,
 099a/4, 099b/5, 100b/5, 100b/5,
 102b/3, 102b/6, 103b/9, 104a/8,
 104b/1, 104b/4, 104b/7, 105b/4,
 108a/10, 108b/5, 109a/2, 109b/1,
 109b/10, 109b/2, 111a/2, 111b/9,
 111b/9, 112a/5, 112a/8, 112a/9,
 112b/4, 113a/3, 113a/9, 113b/8,
 113b/8, 116a/2, 118a/4, 120b/5,
 120b/9, 122b/11, 122b/4, 122b/4,
 122b/5, 125a/9, 125b/4, 127b/5,
 127b/6, 128b/10, 129b/3, 129b/3,
 129b/3, 130a/1, 130a/7, 131a/4,
 132a/5, 132a/6, 133b/1, 133b/7,
 133b/8, 134b/2, 135a/6, 135a/9,
 135b/5, 136a/5, 136b/6, 138a/4,
 139a/1, 139b/6, 141b/1, 141b/7,
 142a/1, 143b/2, 143b/3, 144a/11,
 144a/3, 144a/7, 146b/9, 147b/3,
 147b/4, 149a/10, 149a/5, 149b/5,
 150b/8, 150b/11, 150b/7, 151a/7,
 151a/10, 151b/5, 151b/7, 152a/11,
 152a/6, 153b/6, 154a/7, 154b/6,
 154b/9, 155b/4, 157b/6, 157b/6,
 158b/8, 159a/5-7, 160a/8, 160b/3,
 161a/6, 161a/8, 161b/2, 162a/10,
 162a/11, 162b/8, 163a/9, 164b/6,
 166b/5, 169a/8, 169b/3, 170a/6,
 170b/2, 171a/10, 171a/11, 171b/8,
 172a/9, 173b/6, 175a/1, 175a/10,
 176a/10, 176a/11, 177b/6, 177b/7,
 177b/8, 179a/5, 179a/6, 179b/11,
 179b/11, 180b/8, 180b/11, 181a/7,
 182b/2, 183a/2, 183a/4, 183b/3,
 183b/4, 183b/8, 184a/5, 184b/2,
 187b/4, 188b/3, 190b/3

‘ubūd (Ar.) sonsuzluklar, ebedler
 ‘u. 063b/11

‘ucb (Ar.) kibir, gurur
 ‘u. 016a/3, 075a/7

uç uç, sınır, kıyı
 u.+ ı 005b/1
 u.+ ıda 014a/5, 046a/2, 085b/1,
 113a/5, 125b/9
 u.+ ığa 133b/5

uç- uçmak; görünmez olmak
 u.- ar 048a/5
 u.- ar-biz 177b/2
 u.- arğa 119a/6
 u.- may 037b/5
 u.- tı 033b/10, 054a/9
 u.- ubanı 069b/2
 u.- up kittiler 057b/2
 u.- up 014a/8, 051a/1, 081b/7

uçkun kıvılcım
 u. 048a/5

uçra- (Moğ.) karşılaşmak, rastlamak
 u.- ban 162b/7, 171b/7
 u.- dı 092a/1
 u.- ğannı 082a/6
 u.- p 049b/6
 u.- sa 041b/7, 116a/1

uçur- uçurmak, havaya savurmak
 u.- ğan 030a/8-9
 u.- mağğa 129a/5

uçur (Moğ.) zaman, vakit
 u.+ da 039b/9, 044a/9, 084b/7,
 090b/4, 095b/9, 096a/1

uda ?
 u. 095b/3

uftan- utanmak
 u.- ıp 037b/7

ula- ulaştırmak, bitıştirmek
 u.- y almışa 058b/3

ulağ yük hayvanı, posta atı
 u. 038b/2, 083a/8
 u.+ larığa 038b/1

ulı yüce, ulu
 u. 012a/4

‘ulüfe (Ar.) ulufe
 ‘u. 185a/1

uluğ büyük, ulu, baş krş. uluğ

- u. 022b/2, 041a/2, 046b/1, 051b/9, 053b/11, 066a/5, 067a/1, 076b/10, 078a/7, 079a/6, 080a/10, 081b/7, 081b/8, 082a/1, 084a/2, 087b/9, 088b/6, 093b/9, 096a/6, 136a/11, 137a/11, 149a/8, 154b/7
u.+ ı irdi 181b/6
u.+ ı 089a/2, 181a/6, 181a/8
u.+ ı dın 144a/10
u.+ larıġa 091a/4
u.+ larını 025b/6, 057b/3, 089a/11
u. olmas 076a/4
- uluġ** büyük, baş krş. uluġ
u. 041b/4
- ulus** (Moġ.) ulus, halk, boy
u. 031b/7, 048a/1, 048b/10, 050b/2, 050b/4, 051a/8, 053b/11, 085a/1, 087b/4, 095b/4, 098a/9, 110a/10, 111b/1, 111b/10, 112b/5, 114b/4, 117b/10, 143b/9, 145a/10, 155a/5, 168b/6, 185b/10
u.+ dın 091b/9, 122a/2
u.+ ı 036a/6, 045b/2, 087b/6, 145a/6
u.+ ıġa 113a/8, 149a/7, 181b/11
u.+ ın 015a/10, 185a/2
u.+ ıa 037b/11, 039a/11, 111a/11, 115b/2
u.+ lar 145a/2, 148b/10
u.+ larġa 134a/1
u.+ larını 128a/10
u.+ mı 094a/11, 098b/2, 128b/1
u.+ nıng 108b/10
u.+ nıng 092a/3-4
u.+ nıngki 034b/6, 036a/4, 091b/1
u.+ ta 055a/4, 082b/8
- ulu'l-hāl** (Ar.) hal sahibi, irfanda iyi halde olan
u. iseng 086b/5
- ulu'l-ilm** (Ar.) ilim sahibi
u. idi 020b/7
- ummān** (Ar.) büyük deniz, okyanus
u.+ nıng 017a/1
- umūr** (Ar.) işler
u.+ ında 002a/10, 012b/2
- un** un
u. 034b/8, 177a/8, 177a/9
- unsız** unsuz
u. 177a/9
- unut-** unutmak
u. 002a/1
u.- ma 101a/4
u.- sa 011b/11
u.- tılar 026b/2
u.- ubanı 040a/1
u.- up-sin 101a/3
u.- ur boldı 119b/1, 132a/3
- ur-** vurmak, çarpmak
u. 027b/5, 032a/6
lāfın u. 058b/5
u.- a 027b/5
lāf u.- ar bolsalar 052a/9
u.- ar 015b/2, 056b/3
çarġ u.- ar 058b/1
ber-hem u.- ayın 184a/5, 184a/10
u.- dı 112a/10, 161a/2, 162a/6, 170a/2, 171a/6,
'alem u.- dı 002b/6-7, 098b/1
baş u.- dı 178a/5
u.- dılar 053b/9, 125b/10, 132b/9
kadem u.- du 161a/2, 170a/2
u.- ġaç 162b/4, 171b/4
u.- maġ 044a/6
u.- sun 155b/11
u.- uban 049b/8
u.- ubanı 085a/11
u.- unġ 053a/11
dem u.- unġ 016a/10
u.- up 016b/7, 032b/11, 033a/11, 054a/4, 076b/3, 082a/6, 083b/5
āh u.- up 060b/5
çarġ u.- up 017a/10, 028b/1, 056b/11
çarġ u.- ur 051b/1
- ūr** (Ar.) çıplak
u. eylep 113a/11

uran (Moğ.) nara, ordunun inişinde ait olduğu boyun ya da beyin adıyla seslenerek çağırma

- u. 162a/6, 171a/6
- u.+ dın 131b/3

uranġga (Moğ.) sancak

- u.+ sı 052b/9

uranla- (Moğ.+T) ordunun iniş sırasında kendi boyunu bulmak

- u.- p 131b/5

urrutuş- savaşta birlikte *urra* naraları atmak

- u.- ur 056b/10

uruġ soy, nesil krş. uruġ

- u. 038b/11
- u.+ dın 069b/7
- u.+ ı idi 181b/6
- u.+ ı 019a/9, 038b/6, 181a/8
- u.+ ında (urġında) 096b/7
- u.+ ını 073a/11
- u.+ ları 035a/6
- u.+ larıdın 074a/6
- u.+ larını 057b/3, 082a/4
- u.+ unġuznı 059b/10

uruġlık soylu, (bir) soydan olan

- u. idi 077b/1

uruġ soy, nesil krş. uruġ

- u. kıayaş "soy, sop" 019a/9

urun- (1) giyinmek, örtünmek

- u.- dı 112b/3
- u.- up 112b/3

urun- (2) çabalamak

- u.- up 187a/6

uruş- savaşmak, vuruşmak

- u.- a almas-biz 109a/5
- u.- alı 085b/10
- u.- kıanlarını 127a/1
- u.- kıunça 185a/10
- u.- lar bolup 084b/11
- u.- mek kirek 008b/3

u.- sa 012a/1

u.- tı 092b/8

u.- tük irse 140b/3

u.- tum ise 143a/8

u.- uban 039b/4, 073b/2, 089b/9

u.- up 004a/9, 023a/8, 039a/11, 045b/11, 072b/8, 073b/3, 084a/10, 094b/10

u.- ur (sf.) 026b/4, 156b/8, 159a/8

u.- urġa 052b/2

uruş savaş, kavga, dövüş

u. 050a/8, 057b/10, 066b/11, 071b/5, 133b/11, 136a/11, 152b/4, 152b/10, 156b/8, 161b/9, 170b/9, 183a/10, 185a/5

u. boldı 006a/7, 006b/11, 026b/6, 032a/7, 104a/5

u. boluban 026b/9, 177b/1

u.+ da 137a/11

u.+ dın 015a/3

u. eylediler 103b/10

u. eylep idiler 157b/9

u. eyler-biz 184b/10

u. eylerde 157b/7

u. eylerge 101a/1

u.+ ı 085b/10

u.+ ıdın 133b/1

u.+ ın kıılıp irdi 097b/1, 166b/1

u.+ ındaġı 077a/9

u. itmek 099a/1, 152b/10

u. itti 129b/4

u.+ ka 005a/3, 085b/5, 103b/8

u. kııalılı 136a/11

u. kııldılar 104a/2

u. kıılġan 077b/3

u. kıılıp 180a/8

u. kıılsaġ 075b/1

u. kıılır bolsa 021b/11

u.+ lar kıılıban 084a/11

u.+ nıġ 111b/7

u. sal 161a/7, 170a/7

u. saldı 096a/4, 104a/4

u. saldılar irdi 005a/5

u. saldılar 006a/6, 015a/10, 086a/2

u. salmadı 036a/7

u. salsunlar 125b/3

u. salurlar idi 084a/5, 084b/6

u.+ ta 085a/3, 085b/11, 092b/11

- u.+ um 150a/11
- usal** fena, kötü
u. oldu 096a/10
- uşul** (Ar.) yol, usul
u.- i keremdür 061a/8
- uş** işte, şimdi, şu
u. 003b/7, 065b/11, 082b/10
uşal “bu, işte bu”
002a/4, 002a/8, 003b/6, 006a/10,
006b/7, 006b/11, 010b/9, 013a/8,
014a/1, 015b/10, 016b/8, 019a/7,
024a/5, 025a/10, 025a/11, 026b/7,
026b/9, 028b/8, 034a/9, 035a/5,
035a/11, 037b/5, 038a/6, 038b/4,
039a/3, 040a/3, 042b/2, 044b/1,
048a/2, 050b/2, 062a/10, 063b/7,
075b/3, 077a/10, 078a/7, 079a/9,
079b/1, 083a/9, 087a/3, 088b/4,
088b/5, 089b/6-7, 090b/1, 091b/8
uşandın “tam, işte ondan”
008a/2, 037b/3, 040b/8, 040b/11,
072b/2, 092a/8-9, 096b/11
uşandın soñg “işte ondan sonra”
022b/11, 069b/3, 083b/4
uşandın soñgun “işte ondan sonra”
002b/5, 002b/6-7, 003b/1, 003b/8,
004a/5, 022b/4, 023a/6, 029b/2,
031a/2, 038a/5, 045a/1, 068b/5,
080b/3, 084a/8, 088b/1, 091a/11,
092a/6, 096b/5
uşanıñg “işte onun” 092a/3-4
uşbu “tam bu”
006b/3, 008a/11, 009a/4, 013a/10,
016a/4, 020a/11, 027b/4, 028b/6,
029b/6, 033a/9, 040a/3, 040a/8,
051b/10, 057a/9, 062b/11, 063a/1,
069a/10, 074b/3, 076a/1, 076a/7,
076a/10, 077b/5, 077b/11, 078a/9,
078b/7, 081a/2, 081a/6, 084b/3,
086a/3, 088a/4, 088b/6, 089a/7,
091a/3, 094b/2, 099a/7, 100a/4,
101b/2, 102b/7, 104b/5, 108a/6,
108b/3, 116b/10, 117a/7, 123b/2,
123b/6, 134a/9, 136b/8, 136b/10,
137a/4, 137b/9, 142b/10, 144a/7,
146a/6, 149a/3, 149a/9, 150b/2,
150b/6, 152a/5, 152b/4, 153a/1,
153b/11, 156a/2, 156b/9, 161b/1,
163a/5, 163a/10, 167b/5, 168b/4,
170b/1, 172a/5, 172a/10, 175b/5,
178a/10, 180a/3, 182b/2, 185b/9,
186b/3, 187a/2, 187b/10, 188a/5
uşbu bol 096b/5,
uşbu+ dur 011b/2, 013a/1, 143b/8
uşbu+ ğına 108a/6
uşbu idi 134a/1
uşbu irdi 148a/6
uşbu kadar 099a/6
uşbu+ lar “iste bunlar” 030a/3-4
uşmu “tam bu, tam şu” 049b/11
uşmunçalar “işte bunun gibiler”
070b/9
uşmunda “tam burada” 087b/6,
096b/7
uşmundağ irür “tam böyledir”
134b/7
uşmunı “işte bunu” 042a/3
uşol “bu, tam bu”
044a/9, 098a/9, 102a/4, 105b/9,
114a/4, 117a/6, 119a/11, 124b/6,
124b/11, 126b/9, 129b/6, 140b/8,
142a/4, 146b/7, 150a/7, 156b/3,
160b/2, 161b/9, 164b/3, 165b/11,
169b/2, 170b/9, 173b/3, 114b/11,
176a/6, 184b/10
- uşağ** çocuk, küçük çocuk krş. uşak
u. 164a/4, 173a/4
u.+ ları 036a/5
- uşak** çocuk, küçük çocuk krş. uşak
u. 081b/7
- ‘uşşāk** (Ar.) aşıklar
‘u. 040b/6
‘işķ-ı ‘u.+ ıdın 064a/6
- utru** karşı, karşılık
u. 101a/4, 143a/10, 155b/11,
156b/10, 164b/11, 173b/11
u.+ da 056b/3
u.+ larıdın 083a/2
u.+ larındın 031a/3
u.+ sıda 057a/5

u.+ sığa 031a/8, 034b/2, 083b/2, 088b/2, 136b/9 u.+ sındın 058a/2	009b/9, 009b/9, 010a/7, 010a/7, 012a/10, 012a/2, 013a/1, 013a/5, 013a/8, 015b/8, 016a/6, 016a/3, 016a/3, 016a/9, 017a/1, 017a/8, 017b/10, 017b/11, 017b/8, 018a/3, 019a/6, 019b/10, 019b/6, 019b/9, 019b/9, 019b/9, 019b/9, 019b/9, 019b/9, 020a/2, 020a/3, 020a/4, 020a/5, 020a/5, 020b/1, 020b/10, 021a/10, 021a/11, 021a/11, 021a/11, 022b/5, 023a/7, 023b/10, 024a/10, 024a/5, 025a/2, 026b/1, 027b/10, 028b/10, 028b/4, 028b/5, 029a/4, 030a/3-4, 031b/11, 031b/4, 032b/5, 032b/8, 033a/3, 036b/7, 037a/5, 037a/6, 038a/5, 038b/10, 039a/2, 040b/5, 041b/10, 042a/9, 042b/5, 042b/11, 043a/5, 044a/8, 044b/10, 045a/9, 046a/5, 046a/5, 046b/1, 046b/10, 046b/5 046b/6, 047a/6, 047a/7, 047b/8, 048a/8, 048b/3, 048b/6, 049a/9, 049b/10, 050a/10, 052a/11, 053b/3, 055a/2, 057a/1, 058a/1, 058b/8, 058b/8, 059b/11, 060a/1, 060a/5, 061b/3, 061b/7, 061b/8, 061b/9, 062a/8, 062a/10, 063a/1, 063b/7, 063b/7, 064a/3, 064a/5, 064a/11, 065b/4, 066a/10, 066a/11, 068a/5, 068a/7, 068b/3, 068b/10, 069a/5, 069b/1, 069b/1, 070b/11, 070b/9, 071a/1, 071a/1, 071a/10, 072a/5, 072a/5, 072a/9, 073b/3, 073b/4, 075a/6, 075a/7, 075a/11, 075a/11, 076b/3, 076b/10, 078b/5, 078b/11, 079a/6, 079b/10, 080a/4, 080a/9, 081a/11, 082b/10, 083a/6, 084b/4, 086a/10, 086b/2, 086b/3, 086b/7, 086b/10, 087b/3, 087b/8, 088a/1, 088a/9, 091a/1, 091a/6, 092a/11, 092b/9, 095b/6, 096a/3, 097a/6, 097b/8, 098a/5, 099a/7, 099b/6, 099b/6, 100a/3, 101b/11, 111b/11, 102a/7, 103a/3, 103b/6, 105a/4, 105b/4, 106a/4, 106a/4, 106b/8, 106b/10, 107a/10, 108a/1, 108a/9, 108b/5, 108b/6, 109a/9, 109b/1, 109b/11, 110a/8, 110b/4, 110b/9, 111b/9, 112a/6, 112b/9, 114a/4, 114a/7,
uy sığır u. 168b/1	
uya kız kardeş u.+ sı 067a/7	
uyku uyku, uyuma u.+ sı 177a/11 u.+ sındın 114a/6 u.+ sını 178b/6	
uyuklat- uyuklatmak u.- tı 052a/2	
uza- yönelmek, meyletmek u.- p 089b/6-7	
uzak uzak u. 020b/10	
uzat- uzatmak u.- ip kaldı 119b/3 u.- sa 122a/2 u.- tı 085b/2	
uzat- göndermek; uğurlamak, yolcu etmek u.- alı 060a/1 u.- ip 023a/5, 149b/5 u.- tı 041a/1, 044b/11, 079a/1, 079a/2, 093b/11, 149b/4 u.- urğa tuttu 061a/3 u.- urğa 091b/6 u.- urını 043a/2	
uzun uzun u. boldı 106b/3 tili u. irür 065b/9	
Ü	
ü (Far.) ve krş. u, ve, vü ü. 001b/8, 002a/2, 002a/6, 004b/11, 005b/10, 006b/11, 006b/3, 008a/4, 008b/7, 009b/11, 009b/3, 009b/4,	

- 114a/9, 114b/7, 115a/8, 115a/11, 120b/4, 120b/5, 120b/11, 121a/2, 122b/4, 122b/10, 123a/3, 125a/8, 127a/8, 127b/5, 127b/6, 128a/8, 129a/3, 129b/9, 129b/11, 129b/11, 130a/11, 130b/11, 131b/1, 133b/7, 135a/11, 136b/5, 139b/4, 140a/7, 141a/5, 141a/9, 143b/7, 144a/1, 144a/4, 144a/10, 145a/10, 146b/9, 146b/10, 148b/2, 148b/9, 149a/1, 150b/2, 150b/7, 151b/2, 151a/6, 151b/7, 152a/5, 152a/11, 153a/5, 153b/2, 154a/10, 155a/6, 157b/6, 157b/7, 159a/9, 159a/10, 160a/5, 160b/6, 160b/9, 161b/3, 162a/4, 162a/8, 164b/4, 165a/11, 166a/6, 166b/8, 167b/4, 168b/5, 169a/5, 169b/6, 169b/9, 170b/3, 171a/4, 171a/8, 173b/4, 175a/1, 176b/6, 177a/6, 178a/11, 178b/1, 178b/2, 180a/10, 180a/10, 180a/11, 180b/7, 181a/5, 183a/10, 183a/6, 184b/3, 184b/4, 184b/10, 185a/7, 185a/7, 186a/8, 186b/3, 187b/6, 190a/1,
- üç** üç (3)
ü. 022a/11, 029b/1, 069b/7, 084a/4, 086a/5, 090b/11, 095b/9, 097a/9, 161a/2, 166a/9, 170a/2, 180b/1, 185a/8
ü. қол болубан 015a/9
ü. miṅg 031a/7, 038a/9, 096a/7
ü. miṅg boluban 092b/7
ü. yüz 181a/10
iki ü. yüz 079b/1
- üçev** üçü
ü. irdi 012b/11
- üçün** için
ü. 001a/4, 001b/9, 005a/7, 009b/11, 022a/6, 026b/4, 032a/3, 033b/10, 035a/5, 043a/8, 055b/9, 063b/1, 064a/1, 065b/4, 074b/7, 085b/4, 101a/5, 101b/7, 105b/2, 111b/3, 115b/4, 116b/3, 116b/5, 116b/9, 120b/7, 124a/7, 130a/4, 135a/3, 148a/9, 148b/9, 153a/4, 156a/4, 164b/8, 165a/3, 167b/10, 172a/9,
- 173b/8, 173b/9, 174a/3, 176b/7, 176b/8, 178a/2, 190a/8
amiṅg ü. 163a/9
biziṅg ü. 152a/3
ni ü. 143a/4, 163a/2, 172a/2, 185a/11
- üçünçi** üçüncü
ü.+ si 075a/8
- üg-** yağmak
ü.- di 085b/3
- üle-** paylaşmak, pay etmek
ü.- ben 092a/8-9
- üleş-** paylaşmak, pay etmek
ü.- ti 002b/8, 097a/9, 166a/9
- üleşil-** paylaşılmak
ü.- di 097b/5, 166b/5
- ülfet (Ar.)** dostluk, kaynaşma
ü.+ leri 020b/7
- üliş** pay, hisse krş. üliş
ü. 042a/7
- ülke** memleket, ülke
ü.+ sin 002b/10
- ülüş** pay, hisse krş. üliş
ü.+ i 087a/3
ü.+ in 097b/1, 166b/1
- ümîd (Far.)** ümit, umut
ü.+ im 006b/1
- ümîd-vâr (Far.)** umutlu
ü. boluṅg 011b/3
ü. oldılar 073a/8
- ümmet (Ar.)** peygambere bağlı topluluk
ü.+ leri 086b/7
ü.+ lerim 010b/11
- ümmü'l-ḥabāyiş (Ar.)** kötülüklerin anası, içki
ü.+ ni 011a/10

ün ses, ün
 ü.+ din 150b/6
 ü.+ i 027b/5, 054a/7, 109b/7,
 131b/11, 150b/4, 177b/10
 ü.+ idin 157b/4

ündet- çağdırtmak
 ü.- ip 088b/5

üst üst, üzeri, yukarı
 ü.+ ide boldı 007a/2, 047b/8
 ü.+ ide bolsa 041b/7
 ü.+ ide idi 048a/10
 ü.+ ide irür 102a/11
 ü.+ ide 005a/7, 005a/9, 005b/2,
 006a/4, 030a/8-9, 031a/11, 032a/1,
 033a/8, 038b/5, 039b/11, 048a/10,
 049a/5, 049b/4, 051b/5, 051b/6,
 052b/7, 053a/1, 053b/11, 054a/10,
 054b/8, 055a/10, 056b/4, 056b/11,
 057a/8, 057b/9, 059a/8, 076b/8,
 095b/4, 111a/6, 111a/7, 113a/4,
 116a/10, 119a/11, 120b/10, 145b/8,
 168a/2, 179b/2, 182b/6, 190b/3
 ü.+ ide-min 045a/5
 ü.+ idedür 100a/4
 ü.+ iğa 039a/9, 150a/5
 ü.+ iğe barıp “saldırıp” 101a/9,
 149b/11
 ü.+ iğe 013b/11, 024b/10, 025b/4,
 026a/10, 026b/6, 029a/8, 033a/5,
 040b/8, 040b/11, 044b/8, 045a/2,
 045a/6, 047b/10, 049b/3, 050b/6,
 051a/7, 056a/6, 068b/10, 078b/1,
 085b/3, 096a/1, 096a/5, 096b/9,
 097b/10, 098a/1, 099a/10, 101a/10,
 104b/9, 105a/4, 106a/1, 110b/9,
 112a/6, 121a/1, 122b/6, 128a/1,
 128a/8, 131a/7, 140b/7, 145b/11,
 146a/2, 150b/1, 150b/10, 153a/9,
 155b/3, 156a/7, 158b/10, 166b/10,
 167a/3, 167a/10, 167b/4, 168a/4,
 177b/2, 177b/7, 184a/9, 185b/8,
 189a/3
 ü.+ inde 004a/2, 053a/10
 ü.+ indin 051a/9
 ü.+ ine 038b/4, 079a/7
 ü.+ ünge 121a/6

üstüh^vān (Far.) kemik
 ü. 033a/6

üstüh^vān-pāre (Far.) kemik parçası
 ü.+ ler 056a/8

üstüvār (Far.) sağlam, dayanıklı
 ü. eylep idi 044a/10
 ü. itken 033a/8

üz- (1) kırmak, koparmak, kesmek
 ü.- diler 049a/6, 060a/8, 117a/9,
 ü.- gey 032a/10
 ü.- gey+min 142b/7
 ü.- mesün 047b/6

üz- (2) yüzmek
 ü.- er 051a/11
 ü.- üp 049b/1

üz yağ, öz
 ü. 034b/8

üze üzerine, üstüne
 ü. 098b/10, 111a/6, 111a/7, 155a/7,
 157b/1, 177b/5

üzre üzerine, üzerinde
 ü. 025b/4, 027b/1, 037a/8, 041b/8,
 067a/8, 067b/9, 106a/9, 124b/5,
 130b/7, 131a/3, 159a/4, 162a/9,
 163a/6, 171a/9, 172a/6, 179b/2,
 186a/4, 190b/10
 ü. idiler 097a/2, 166a/2

üzül- kırılmak, dağılmak
 ü.- üp 143a/2

üzülüş- ayrılmak, kopmak
 ü.- mey 095b/3

V

vā-beste (Far.) bağlı
 v.+ dür 108a/8

va'de (Ar.) söz verme, vaat
 v.+ din 058a/5

- v.+ ler 012b/9
v.+ sin 016a/9
2. zaman, mühlet
v.+ si 063b/3
- vādī (Ar.)** vadi
v. 038b/1
v.+ din 025b/1
v.+ si 109a/11
v.+ siğa 025a/6
- vaḥş (Ar.)** vahşi hayvan
v. 105b/7, 106a/3
- vaḥşet-engîz (Ar.+Far.)** korkunç
v. itip 080a/1
- vaḳf (Ar.)** bağlama, başıslama
v. itip 158a/2
- vāki° (Ar.)** olmak, vuku bulmak
v. boldı 116a/6
- vaḳt (Ar.)** vakit, zaman
v. 046a/11, 099a/2, 101a/2, 107b/9,
110a/8, 119a/2, 130b/2, 137a/2,
147b/3, 154b/7, 181a/10
v.- i esās “doğru zaman” 179b/5
v.+ ı 079b/10, 161b/10, 170b/10
v.+ ıda 006b/7, 010b/11, 071b/8
v.+ ını 161b/7, 170b/7
naḳd-i v. 071a/10
- vālā-neseb (Far.+Ar.)** yüce soylu
v. 070b/6
- varaḳ (Ar.)** yaprak
v. 017b/1
v.+ ığa 161b/11, 170b/11
- vaşf (Ar.)** nitelik, vasıf
v.+ ıda 040a/9, 110b/7, 190b/4
- vasī° (Ar.)** geniş, açık
v. 177a/6
- vaşl (Ar.)** ulaşma; kavuşma
v. 054a/3, 063b/9
gülşen-i v. 153b/5
- v.- ı H.aḳ “Allah’a ulaşma” 022a/9
v.- ı maḥbūbnı “sevgiliye kavuşma”
065a/3
v.+ ı 065a/11
müjde-i v.+ ın 107b/2
- vaṭan (Ar.)** vatan, yurt
v. 145a/7
v. eyledi 124a/7
v.+ ı irdi 179b/11
v.+ ınğız 148b/11
v. kıldı 103b/3, 153a/4
v.+ nı 075b/8
aşl-ı v.+ nı 002a/5
v. tutsa 061b/6
- vāveylāh (Ar.)** feryat, çığlık
v. 114a/1
- vāy (Far.)** eyvah, yazık
v. 008b/7
- vāye (Far.)** nasip, kısmet
v.+ siğa 021b/4
- va’z (Ar.)** dini öğüt, vaaz
v. 087b/10
- vazī° (Ar.)** alçak, bayağı
v. 177a/6
- ve (Ar.)** ve krş. u, ü, vü
v. 100b/6, 100b/7, 101b/4, 101b/5,
104b/8, 104b/10, 104b/11, 107a/8,
122b/6, 128a/1, 128a/2, 128a/3,
128a/4, 139a/6, 139a/6, 139a/7,
139a/8, 144b/8, 144b/9, 149b/11,
167a/1, 167a/4, 167a/6, 183b/11,
186a/5, 189a/1
- vedā° (Ar.)** veda, ayrılma
v. itti 068b/6
v. kıldı 115b/4
- vefā (Ar.)** 1. vefa, bağlılık, muhabbet
v. 059b/7, 065a/7, 067b/10
sadr-ı ehl-i v. 062a/3
°ahd u v. bolğusu 149a/5
v.+ dın 117a/4

2. yetişmek, kafi gelmek
`ömr v. kılmadı 024a/6
- vefādār (Ar.+Far.)** vefalı
v.- ı ÇingisHan 078a/10
v. idi 181b/5
v. irdi 180b/10
v. irdi 182a/11
- vefāsız (Ar.+T)** vefasız
v. 015b/11, 016b/10
v. +durur 002a/5
- vefāt (Ar.)** ölüm, vefat
v. boldı 024a/6
v. taptı 069b/11
- vegā (Ar.)** savaş
v.+ nı 054b/9
- veh (Ar.)** vah, yazık
v. 019a/3, 138a/9
- vehel (Ar.)** vehim, kuruntu
v. 063a/8
- vehm (Ar.)** kuruntu, vehim, korku
v. 102a/1, 104a/6
v.- i cān bolmağay “can korkusu”
061a/1
v.+ din 062a/9, 127a/4, 153a/10,
157b/9
v. eyledi 153a/8, 157b/5
v.+ i bile 134b/4
v.+ idin 094a/7, 180a/6
v. itti 100a/2
v. kılmayın 180b/2
v. oldu 151b/11
- vehmī (Ar.)** bir korku, bir vehim
v. 157a/1
- velāyet (Ar.)** velilik
kemāl-i zühūr-ı v. 090b/7
şāh-ı v.+ dūr 137b/7
- velī (Ar.)** veli, ermiş
v. 010a/7,
mü’min-nüvāz-ı v. 019b/4
- v.+ dūr 139a/2
- velī (Far.)** ama, fakat, şöyle ki
v. 020b/1, 055a/5, 060b/7, 187a/8
- velīkin (Ar.+Far.)** ama, lakin
v. 107b/5, 157b/5
- velvele(Ar.)** velvele, gürültü
v.+ sindin 128a/8
- vera’ (Ar.)** takva
zühd ü v. 021a/10
- verziş (Far.)** çalışma, talim
v.+ қа 012a/4
- vesvās (Ar.)** vesvese, şeytanın insanı
doğru yoldan ayırması
v. 123a/7
hırş u v. irür 075a/8
- veyl (Ar.)** yazık, vah vah
v.+ i bile 068a/9
- veylī (Ar.)** yazık, vah vah
v. 064a/7
- ve’s-selām (Ar.)** işte bu kadar, sözün sonu
v. 074b/7, 144b/6
- vifāk (Ar.)** aynı düşümede olma, anlaşma
v. 140b/2
mihr ü v. 061b/7, 115a/11, 130a/11,
153b/2
müfsid-āyin-i v. 115b/8
- vilāyāt (Ar.)** vilayetler, iller
v.+ ğa 168a/6
- vilāyet (Ar.)** il, memleket, ülke
v. 002a/7, 050b/1, 089a/5, 092b/6
v.+ ğa 164a/3, 173a/3
v.+ iğa 104b/9
v.+ ininğ 101b/7
v.+ ler 021a/2, 167a/5
v.+ leridin 104b/10
v.+ lerini 002b/8
v.+ lerni 167a/7

- v.+ ni 012b/7, 188a/1
v.+ te 073a/5
- vīrān (Far.)** yıkık, harap
v. 010a/9, 076b/6
v. kılayın 184a/5
v. kılıp irdi 128b/1
v. kılıp 184a/3
- vīrāne (Far.)** yıkılmış, harap
v. 113a/2
v.+ dür 040a/5, 040b/2
v.+ leri 113a/2
- vird (Ar.)** dua
v.- i Ḥan “Hanın duası” 062a/11
v.- i zebān kılıng “dilden düşmeyen, tekrarlanan dua” 009a/8
v.+ idür 006b/10
- vird-ḥvān (Ar.+Far.)** dua okuyan
v. bolup 060a/9
- vişāl (Ar.)** kavuşma, ulaşma
şubḥ-ı v. 069a/9
v.+ inḡni 068b/2
- vuşlat (Ar.)** kavuşma, vuslat
v.+ lar kılalı 142a/5
v.+ lar 144a/3
- vü (Far.)** ve krş. u, ü, ve
v. 002a/9, 002b/3, 004b/8, 008b/9, 009b/7, 010a/6, 010a/7, 010b/8, 011b/1, 011b/1, 012a/11, 015b/3, 017a/6, 017b/2, 020b/8, 021a/5, 021b/7, 021b/8, 023a/6, 023b/7, 024b/11, 030a/8-9, 032a/11, 033a/1, 035a/6, 035a/10, 037a/6, 038a/6, 041a/6, 041a/8, 042a/9, 043a/1, 045a/6, 046b/9, 054b/1, 057b/5, 058a/11, 058b/10, 060a/11, 060b/2, 060b/8, 061a/3, 062a/11, 063b/3, 063b/3, 063b/8, 065b/9, 068b/6, 069a/4, 070b/10, 071b/9, 071b/9, 078a/3, 078a/5, 081a/8, 082b/8, 083a/7, 084b/5, 084a/10, 086b/10, 087b/1, 089a/3, 094b/6, 097b/2, 097b/10, 098b/3, 098b/4, 100a/2, 101b/10, 103a/3, 105a/10, 105b/3, 107a/6, 110a/1, 111b/3, 111b/10, 112a/9, 112b/4, 112b/9, 112b/9, 113a/10, 113a/10, 113b/6, 114a/1, 115b/6, 117b/1, 118b/6, 119b/6, 119b/6, 119b/7, 119b/9, 120a/2, 130b/9, 131a/3, 131b/8, 133b/2, 133b/4, 138b/2, 138b/3, 138b/6, 139b/4, 139b/7, 139b/11, 143a/10, 141b/7, 142a/5, 144a/4, 147b/5, 149a/3, 149a/4, 149b/3, 150a/9, 150b/2, 152a/1, 152b/8, 153a/3, 153a/11, 153b/6, 154a/2, 155a/1, 156a/2, 156a/9, 158a/8, 160a/4, 160a/7, 160b/10, 161b/7, 161b/8, 162a/5, 162a/6, 162b/1, 162b/1, 164a/4, 164a/5, 164b/8, 165a/2, 166b/2, 166b/10, 167a/3, 168a/2, 168a/9, 168b/1, 169a/4, 169a/7, 169b/10, 170a/8, 170b/7, 170b/8, 171a/5, 171a/6, 171b/1, 171b/1, 173a/4, 173a/5, 173b/8, 174a/2, 174a/11, 175b/11, 175b/11, 176a/10, 176b/6, 176b/6, 176b/6, 176b/9, 176b/10, 177a/9, 177a/9, 178a/1, 178b/11, 179a/1, 181a/3, 181a/7, 181b/2, 181b/8, 182a/3, 182a/11, 183b/7, 186a/8, 186b/11
- vücūd (Ar.)** beden, varlık
v. 001b/8, 024a/2, 064a/5, 071a/6, 071a/10, 086a/7
kīmyā-yı v. 059a/3
şüret-i naqş-ı būd u v. 064a/9
şehensāh-ı şehir-i v. 063b/11
v.- ı beşer “insan vücudu” 063b/9
v.+ ı 019b/3, 019b/6
v.+ ında 063a/10
v.+ umda 017b/10
v.+ unḡni 076a/7

Y

- yā (1) (Ar.)** ey
y. 002b/2, 021b/10, 111b/2, 111b/2
- yā (2) (Far.)** yahut, veya

- y. 018b/8, 042a/6, 087a/7, 087a/7, 101a/9, 121b/2, 132a/11, 134a/2, 163a/10, 168a/11, 172a/10
- ya** yay krş. yay
y. 177b/7
y.+ ğa 125b/9
y.+ lar 118b/9
y.+ ları 182b/9, 182b/11
- yād (Far.)** anma, hatırlama
y. 119b/3, 132a/2
y. eyledi 160a/5, 169a/5
y. eylep 113b/11
y. eylerem 040b/1
y.+ ı bile 110b/8
y.+ ı birle 028b/6
y.+ ıdm 017a/7
y.+ ında 017a/11
y. iteli 140b/10
y. itti 135a/4, 141b/1, 143b/2
y. kıl 002a/1
y. kıldı 080b/2
y. kılıban 177b/9
y. kılmadı 134b/1
y. kılsalar 139b/8
- yafrak** yaprak krş. yaprak
y.+ ı 180a/7
- yağ-** yağmak, dökülmek
y.- a kaldı 154b/8
y.- dı 007a/3, 056a/6
y.- sa 042a/9, 079b/9, 083a/2
y.- sun 045a/6
- yağ** yağ
y. 087a/4
- yağaç** ortada duran kişi seslendiğinde uçtakilerin sesini işittiğinin üç katı kadar olan mesafe, bir günlük yol krş. yığaç
y. 176a/4, 177a/3
- yağdur-** yağdırmak
y.- dı 033b/1
- yağı** düşmen
- y. 008a/11, 033b/5, 047b/11, 049b/11, 056a/6, 080b/5, 085a/11, 086a/10, 092a/8-9, 102a/9, 116a/1, 118b/10, 119a/2
y. bolğan 043a/4
y. bolmañg 024b/11
y.+ dın 044b/4, 073b/4
y.+ ğa 008b/3
y.+ lar 076a/4, 104b/3
y.+ lardın 008a/11
y.+ ları 086a/5
y.+ larıñg 076a/3
y.+ larnı 001b/2, 075b/2
y.+ nı 032a/5, 033b/3, 042a/2, 120b/3, 182b/9
y.+ nıñg 178a/9
y.+ ñgızını 080a/6
y.+ sın 095b/1
- yağıla-** düşman olarak kabul etmek, savaşmak
y.- ñg 047b/11
y.- y 080a/6
- yağılaş-** düşman olmak
y.- ıp bolmas 095b/2
- yağılık** düşmanlık
y. 128b/8
- yağılık** yağlı
kolu y. idi 077b/1
- yağma** yağma, talan
y.+ ğa 162b/7, 171b/7
y. kılıp 028b/4
y. salur 001b/8
y.+ sın 117b/11
- yağşı** güzel, iyi
y. 004b/5, 012b/10, 021b/8, 044b/5, 045a/3, 053b/4, 058b/7, 059a/6, 081a/9, 083b/3, 093b/3, 100a/10, 102a/8, 109b/7, 111b/5, 113a/6, 114a/5, 118b/4, 120b/7, 123b/1, 129a/7, 134a/1, 140a/10, 140a/11, 144a/10, 150b/4, 150b/6, 158a/3, 158b/2, 167b/11, 168a/6, 176a/7,

176b/5, 176b/8, 180b/5, 181a/1,
182a/6, 185a/4, 188b/5
y.+ dur 035a/9
y. kılsanğız 009a/3
y.+ raq bolunğ 080a/5
y.+ raq 025b/10, 051b/6
y.+ sı öldi 159a/8
y.+ sı 050b/10, 188b/9
y.+ sını 168a/7

yağşılığ güzellik, iyilik krş. yağşılık
y.+ ı 148a/9, 149b/9
y.+ ın 039b/2
y.+ mınğ 088b/5

yağşılığ güzellik, iyilik krş. yağşılık
y. 026a/8, 081b/3, 140a/3, 140a/5,
140a/9, 149b/4, 168a/8, 176b/1
y. kıldı 134b/2
y. kılınğ 078b/9

yāhū (Ar.) söze dikkat çekme için
kullanılır
y. 027b/1

yāhūd (Far.) yahut, yoksa
y. 009b/5, 010a/10

yağ- (1) yakmak, tutuşturmak
y.- ar 001b/7
y.- ıp kaldılar 175b/7
y.- maqqa 177b/8
y.- tılar 113b/1, 177b/8

yağ- (2) tesir etmek, iz bırakmak;
yakışmak
y.- adur irdi 165b/4, 174b/4
y.- tı 135a/8

yağa kıyı
y.+ da 098a/1
y.+ sıda 120b/6, 177a/5
y.+ sında 051a/2

yağalaş- ele geçirmek, yakalamak
y.- tılar 055b/5

yağıl- yakılmak
y.- dı 107b/4

yağın yakın, uzak olmayan
y. 008a/11, 014a/7, 079b/4, 094b/1
y. bolmas irdi 052a/9
y.+ dağı 047b/11
y.+ dur 102a/9, 137b/8
y. kılıban 069a/7
y.+ raq 112a/3

yağın (Ar.) bir şeyi tam ve doğru olarak
bilme, kesin bilgi
y. 012a/1, 034b/10, 063a/11,
145b/6
ehl-i y. 122b/2
hüsrev-i taht-ı y.+ dūr 137b/8

yāğūt (Ar.) değerli bir taş, yakut
y.+ ı+sin 017b/10

yāğūt-reng (Ar.+Far.) yakut renginde
y. 075b/5

yal parlak
y.+ ı 066a/7

yalanğ çıplak
y. kılip 052a/1

yalanğaç çıplak, kınından çıkmış
y. 055b/3

yalav sancak, bayrak; miğferin üzerine
sarılan kırmızı renkli ipek kumaş
y. 118b/6, 179b/2
y.+ ın 130b/7
y. kıldılar 177b/8

yalbar- yalvarmak
y.- adur 150b/1
y.- ğusıdur 155b/9
y.- maqtur 144a/6

yalğan yalan
y. 073a/3, 073a/5
y.- durur 051b/10

yalğuz yalnız
y. 085a/3, 085a/11

yalın alev, şule

y. 048a/6, 050a/9, 078a/2, 102a/6,
103b/9, 109b/2
y.+ dur 139b/6
y.+ larını 026a/2

y. kıla-siz 140b/7
y. kıldı 140b/9
y. kılsalar 140a/8
y.+ larınıḡ 016a/1
y.+ nı 134a/10, 134b/1

yalınla- alevlenmek

y.- p 048a/7

yamğur yağmur

y. 048b/6

yalma- yalamak

y.- p 055b/6

yan- (1) yanmak

y.- adur 048a/7
y.- ar (sf.) 056a/6
y.- ar-min 184b/5
y.- dı 005a/5, 127b/2, 127b/2,
içleri y.- dı 177a/4
y.- dıḡız 069a/1
y.- edür 040b/4
y.- ğan (sf.) 005a/7
y.- ıp 050a/9, 055b/3

yaltra- parlamak

y.- p çıktılar 050a/9

yam yağmur, ıslaklık

kar u y.+ dın 154b/6

yaman kötü, fena

y. 001a/4, 001b/11, 023a/6,
023a/10, 032b/2, 035a/9, 041b/6,
045a/3, 047b/4, 050b/6, 053b/3,
058a/11, 059a/9, 065b/10, 079a/11,
084b/3, 101a/6, 103b/6, 120b/7,
129a/7, 134a/1, 143a/11, 144a/10,
168a/6, 176b/5, 185a/4, 188a/1,
188b/5
y. bolğan 140a/9
y. bolğay 036a/6
y. bolmanḡ 026a/10
nefs-i y. 136b/7
y.+ dur 139b/3
y.+ ı birle 111b/5
y.+ ın 012b/10
y. irür 075a/10
y. kıldı 140b/9
y. kılgan 015a/6
y. kılganıḡdın 046a/4
y. kılibanı 091a/1
y. kıлма 013a/9
y.+ lar 143b/4

yan- (2) dönmek, yönelmek

y.- a 107a/1, 119a/7, 119a/7
y.- ar 058b/1, 121a/10
y.- arğa 104b/5
y.- arı 013b/1, 083a/3
y.- arın 047b/6
y.- dı 043a/7, 067a/4, 081a/10,
096a/5, 102b/9, 164b/4, 173b/4,
y.- dılar 045a/9, 079b/8, 084b/11,
092a/5, 099a/8, 099a/8, 103b/11,
188a/6
y.- ıban 074b/8, 154a/1
y.- ıbanı 029b/1, 039a/9, 044a/8,
088b/10
y.- ıḡ 015a/6
y.- ıp kildi 047b/2
y.- ıp tüşti 121a/11
y.- ıp 004a/9, 004a/10, 006b/4,
047b/5, 080b/8, 081b/5, 084a/6,
096b/4, 104b/1
y.- ıp kilgenidin 029a/8
y.- ıp kittiler 094b/5
y.- ipturlar 082a/4
y.- mağ oldı 154a/5
y.- sun 154a/3, 154a/3

yamanlıḡ kötülük krş. yamanlıḡ

y.+ dın 013a/10
y.+ ımız 080b/1

yamanlıḡ kötülük krş. yamanlıḡ

y. 089b/3, 140b/9, 141a/1
y. idi 178b/9

yan taraf, yön

y. 102b/3, 131b/5, 150b/1, 153b/8

bir y. bolmağunça “bertaraf olmayınca” 183b/6

bir y. irür “bertaraf olur” 082a/11

bir y. kılalı “bertaraf edelim” 122b/10

bir y. kıldı “bertaraf etti” 135b/6

y.+ dın 155b/8

her y.+ dın 105a/7, 108b/7, 111a/9, 113a/3

y.+ ı 183a/4

y.+ ıda 125a/7

y.+ ığa 006b/6, 065b/7, 130a/2

y.+ larıda 182b/11

yana yine, tekrar

y. 004a/3, 004b/4, 004b/6, 004b/9, 004b/10, 009a/8, 011a/1, 013a/10, 013b/10, 016a/3, 016b/10, 018a/9, 019a/2, 023b/2, 024a/7, 024b/1, 028b/8, 028b/9, 028b/11, 029a/2, 029a/4, 029a/6, 029a/11, 033a/9, 033b/11, 034a/1, 035a/6, 038a/7, 041a/3, 042a/1, 044b/9, 045a/9, 045b/5, 046a/5, 053b/10, 057a/3, 057b/4, 057b/5, 060b/4, 066b/11, 067a/2, 069a/4, 069b/2, 069b/5, 069b/8, 069b/9, 072b/3, 072b/4, 072b/5, 072b/7, 074b/3, 076b/8, 077a/4, 077b/1, 079a/7, 079b/6, 079b/11, 080a/10, 081a/5, 081b/5, 082a/11, 082b/9, 084b/2, 086a/11, 087a/3, 087a/6, 090b/11, 095b/5, 095b/10, 098b/2, 099a/6, 099a/9, 099a/10, 104a/2, 107a/10, 107a/11, 107b/2, 107b/4, 107b/6, 107b/8, 109b/3, 112a/2, 113a/8, 117a/5, 121a/4, 122b/2, 123a/1, 127a/7, 127b/10, 128a/7, 130a/4, 133b/7, 136b/1, 136b/5, 136b/6, 137a/7, 138b/1, 139a/4, 139b/8, 140a/8, 140a/9, 140b/9, 141b/2, 142a/6, 144a/5, 144b/6, 146b/11, 148a/4, 150a/5, 151b/10, 155a/7, 155b/2, 161b/5, 170b/5, 175a/9, 179a/2, 179b/4, 179b/7, 181b/1, 182a/5, 182a/6, 182a/11, 182b/1

yaᅇg tarz, gibilik
y. 075b/5

eᅇvār u y. 009b/4

yaᅇç- ezmek, (mec.) yağmalamak
y.- ip 099a/11

yaᅇçış- dövüşmek, savaşmak
y.- alı 109a/1
y.- tılar 055b/5

yandaş- yaklaşmak, yakınlaşmak
y.- a olturdılar 135a/11

yandur- (1) yakmak
y.- dı 060a/7, 061b/7
y.- mağıl 043b/4
y.- uptur 048a/7, 062b/9

yandur- (2) döndürmek
y.- güçü 005a/11
y.- up 033a/11, 039b/1, 039b/5, 045b/5, 085a/11, 088b/5
y.- ur 032b/7

yaᅇᅇi yeni
y. başdın “yeni baştan” 060b/11, 080a/1, 088b/8, 165a/2, 174a/2
y. baştın “yeni baştan” 122b/2

yaᅇᅇil- yanılmak
y.- ᅇanniᅇg 081b/9
y.- ur bolur 047b/4

yaᅇış dönüş, dönme
y.+ in 155a/8

ya'ni (Ar.) yani
y. 001a/6, 001b/5, 101b/9, 105b/6, 108a/1, 122a/5, 136a/10, 186a/7

yaᅇᅇliᅇ gibi, benzer krş. yaᅇᅇliᅇ
y. 163a/7, 172a/7, 182b/10
bu y. 023b/6, 026a/11, 062b/11, 137b/6, 141b/3
ne y. 022b/8
ni y. 019a/2, 117b/4, 175a/8
bu y. idi 115b/5

yaᅇᅇliᅇ gibi, benzer krş. yaᅇᅇliᅇ

- y. 018a/8, 025b/2, 037b/9
 bu y. 068b/3
 ni y. 019a/3
 bu y.+ dur 045a/11
- yap-** (1) meydana getirmek, yapmak
 y.- ip 012a/7
- yap-** (2) örtmek, kapamak
 y.- m̄ngız 051b/11
 y.- tılar 065a/2
- yapa** bütün, bütünüyle
 y. 074a/2
- yaprağ** yaprak krş. yafrak
 y. 043a/11
- yapuş-** yapışmak, sıkı tutunmak
 y.- tı 152a/6, 161b/4, 162a/1,
 170b/4, 171a/1
 itekige y.- tı 103a/5
 y.- tılar 045b/3, 130b/4
- yār** (Far.) sevgili; dost
 y. 019a/2, 053b/4, 065b/2, 107b/7,
 107b/8, 114a/5, 115b/5, 121a/5,
 124a/3, 131a/6, 137b/1
 leb-i y. 054b/5
 merd-i y. 012a/2
 y. +biz 047a/6
 y.- ı cemil 009b/7
 y.- ı dervāze-bān “bekçinin sevdiği”
 015b/10
 y.- ı ‘alī “uluların sevdiği” 019b/4
 y.- i Perverdigār “Allah’ın sevdiği”
 015a/5
 soḥbet-i y. birle iding 009b/5
 y. boldı 139a/1
 y. bolğusıdur 189b/4
 y. bolsun 189b/11
 y. bolup 059a/6, 094b/9
 y.+ dın 018b/3
 y.+ dur 151b/8
 y.+ ı bolur 048b/11, 058a/9
 y.+ ı 072a/4
 y. idi 110b/11, 129b/2
 y. irdi 181b/9
 y. kıldı 149b/2
- y. oldı 106b/5, 123a/7, 123a/8
 y. oldum 101a/1, 101a/6
 y. olğusıdur 155b/10
 y. olsa 055a/7
 y. olup 146a/1
 y. +siz 060a/3
 y. u hem-dem boldılar 109b/10
 y. u iḳbāl bolğusı 150b/11
- yār-** yarmak
 y.- dılar 113a/5
 y.- ip 030a/8-9
- yara** yara
 y. 050a/8
 y.+ larıdur 027b/1
 y.+ sın 006a/3
- yara-** yaramak, uygun gelmek, faydalı
 olmak
 y.- dılar 147b/7
 y.- masın 109b/5
 y.- maydur 119a/6
 y.- r 032b/2, 046a/9
- yaradār** (T+Far.) yaralı
 y. bolğan 030a/8-9
- yarağ** silah, hazırlık, araç, gereç krş.
 yarağ
 y. 041a/8, 041b/10, 058b/3, 065a/6,
 074b/3, 094b/2, 104b/1, 111b/6,
 141b/7, 149a/10, 152a/9, 183b/4
 y. bağlamağlık 005a/7
 y. eyleben 073a/2
 y.+ ı bile mälların 008a/1
 y.+ ı bile 049b/5, 049b/11
 y.+ ı 038b/6
 y.+ ıdın 149b/3
 y.+ ın eyleptür 156b/8
 y.+ ın kıldı 098a/4
 y.+ ın kıldılar 188b/2
 y.+ ın kıliban 074b/6
 y.+ ın kılip 044b/7, 080a/9, 091b/4
 y.+ ın kılsunlar 146b/7
 y.+ ın 049a/10, 050a/1, 185a/1,
 190b/9
 y.+ ını kıladur 167b/6
 y.+ ını kıldılar 069a/2

- y.+ ını kılıp 152b/9, 183b/8
y.+ ını 080a/3
y. itti 039b/9
y. kıldılar 069a/4
y.+ lar 076b/10
y.+ larını 041b/3
y. oldu 050b/10
- yarağla-** hazırlamak
y.- p 047a/5, 049a/4, 060a/1,
061a/3, 074a/7
- yarağ** silah, hazırlık, araç, gereç krş.
yarağ
y. 035a/7, 046b/10, 113a/9
y. kılıp 073a/6
y. oldu 024b/4
- yaralığ** yaralı krş. yaralığ
y. 055b/10, 152b/11
y. bolur 152b/11
- yaralığ** yaralı krş. yaralığ
y. 015b/2
- yārān (Far.)** dostlar
y.+ lar 122a/4
y.+ larıng 002a/3
y.+ larıngnı 002a/1
- yarān-** yaratılmak
y.- dı 055a/1
- yaraş (1)** barış, dostluk
y. bolsun 038b/11
y. kıldı 101b/8
- yaraş (2)** fayda
y.+ ım 150a/11
- yaraş-** yaraşmak, faydalı olmak
y.- a tüşti 124a/9, 130b/6
y.- a 124a/9,
y.- ıp 094b/5
y.- iptur-biz 121a/8
y.- kanı 101b/5
y.- saṅg 100b/3
y.- tı 091b/3, 092a/2
y.- ur 046b/5
- yaraşığ** uygun, münasip
y. 032a/7
- yarat-** yaratmak
y.- қан 178b/2, 178b/2
- yaratıl-** yaratılmak
y.- miş 117a/4
- yarağak** bir tür deri
y. eylep 179b/4
- yarıl-** yarılmak
y.- ıp (yarlıp) 027b/9
y.- sa 113a/6
- yarım** yarım, yarı
y. kiçe “gece yarısı” 042b/2
y.+ ı 081b/4
tün y.+ ında “gece yarısında”
177b/2
- yārī (Far.)** dostluk, yardım
y. 131b/9
y. eylep 121b/7
- yarlığ** emir, buyruk krş. yarlığ
y. 099a/7, 104b/5, 117a/7, 139a/8,
156a/2, 188b/8, 189a/1
y.+ ı boldı 102b/7, 188b/5
y.+ ı 155b/3, 177b/1
y.+ ın 105a/5
y.+ ını 167b/9
y.+ ınıng 183b/7
y. kıldı 168a/6, 116b/10, 183b/3
y.+ nı 168a/10
- yārliğ (Far.+T)** dostluk krş. yārliğ
y. 130b/5
- yārliğ (Far.+T)** dostluk krş. yārliğ
y. 025a/9
- yarlığ** emir, buyruk krş. yarlığ
y. 087b/4
- yarmak** para, akçe
y.- 113b/10

- yartuğ** parlaklık, aydınlık
y.+ in 050a/2
- yaru-** parlamak, aydınlanmak
y.- ğanının 178a/6
y.- p 065b/4
y.- r 016b/6
- yaruğ** parlak, aydınlık
y. 005b/11, 019b/5, 063a/11,
065a/5
- yaruğluğ** parlaklık
y.+ ı 059a/2
- yaruk** parlak, aydınlık
y. 070b/10
- yaruştur-** dost etmek, barıştırmak
y.- ayın 099b/9
- yarut-** parlatmak, aydınlatmak
y.- kay-biz 176b/2
- yas** yas
y.+ ı 006a/4
y.+ ını 091b/10
- yasa- (Moğ.)** düzenlemek, kurmak,
süslemek
y.- ban 006b/7, 081a/1, 105b/9
y.- banı 069a/7
y.- mış 098a/2
y.- p turdılar 053b/9
y.- p 016b/2, 016b/4, 018a/7,
052b/2
y.- r 032a/5
y.- r-min 136b/8
- yasakı** asker, muhafız
y. 109b/8
- yasal (Moğ.)** saf, dizi, asker alayı
y. 031b/5, 132a/6, 158a/9, 158b/11
y.+ ın 052b/2, 052b/5, 053a/9,
130a/1, 157b/10, 158a/4
y.+ ını 158a/4
y. itken 085a/8
- y.+ larının 053b/10, 056a/2
- yasın-** (Moğ.+T) hazırlanmak
y.- ip turdılar 180a/3
y.- ip turğan ikendürler 178b/7
y.- ip 117a/9, 131a/11, 179a/9,
180a/3
- yasavul (Moğ.)** çavuş, muhafız
y. 015b/9, 042b/10
y.+ lar 045b/5
y.+ ları 079b/4
- yastan-** uzanmak, yaslanmak
y.- a tüşti 177a/10
- yaş** 1. ıslaklık, yaş, gözyaşı
y. 067b/2, 165b/4, 165b/4, 174b/4,
174b/4
y.+ ı 027b/11, 037b/7, 040a/10,
068b/1
y.+ imdın 037b/7
y.+ ını 017a/9
y.+ la 027a/2
y.+ lar 087b/10
y.+ ların 041a/7
y.+ mı 027a/11
2. yaş, ömür
y. 146a/10
y.+ ıda 022a/11
- yaşa-** yaşamak
y.- duğ 139b/11
- yaşın** yıldırım, berk
y. 027b/6
y.+ lar 027a/5
- yaşın-** bk. yaşun-
y.- ip 077b/5
- yaşna-** parlamak, parıldamak
y.- dı 027b/6
y.- r irdi 027a/5
- yaşun-** saklanmak, gizlenmek
y.- dı 048b/3
y.- up 025b/6, 127b/2

- yaşur-** saklamak, gizlemek
y.- dı 052a/3
y.- dum 067b/9
y.- güçü 032b/6
y.- up 018a/6
y.- uş 081a/7
- yaşurun** gizli, gizlice
y. 116b/5, 153b/3
- yat-** 1. yatmak, uzanmak
y.- iban 162b/5, 171b/5
y.- ip 153b/1
y.- kandurlar 146a/5
y.- ur (sf.) 057b/6
2. tasvir fiili olarak:
yaşurup y.- kan imiş 018a/6
sıniban y.- ur 056a/8
alıban y.- ur 038a/11
sınıp y.- ip idi 113b/4
lebāleb bolup y.- tı 005b/3
köpüp y.- ur 030a/6
- yatlık** yabancılık
y. 101a/4
- yavı-** yaklaşmak
y. almay 073b/9
- yavuk** yakın
y. 157a/10, 157a/10
- yavuş-** yaklaşmak
y.- tılar 031a/5, 190a/10
- yavuştur-** yaklaştırmak
y.- up 006a/8
- yay-** yaymak
y.- ar 058a/8
y.- arğa 118b/11
y.- dı 098b/2, 161b/11, 170b/11
y.- dılar 131b/10, 176b/9
y.- ğan (sf.) 111a/7
y.- ip 164b/4, 173b/4
- yay** yay krş. ya
y.+ ı bile 190b/9
y.+ ı 130a/10, 182b/9
- y.+ ların 177b/5
- yayağ** yaya
y. 005a/4, 006a/6, 083a/6, 092b/7
y. u atlık 157b/6
- yayıl-** yayılmak, dağılmak
y.- dı 098b/1, 107b/6, 124a/8,
158b/1, 168b/5
y.- ğaç 184b/8
y.- iptur 100b/1
- yayış-** yayılmak
y.- ip 036a/3
- yaylağ** yayla, yazlık yer
y.+ da 094b/9
- yayna-** rahatlamak
y.- dı 054a/7
- yayra-** yayılmak
y.- dı 118b/10, 159a/5-7, 160b/4,
169b/4
- yayuş-** yaklaşmak
y.- madı 034b/5
- yaz** yaz mevsimi
y. 160b/10, 169b/10
y.+ ığa 004b/7
y.+ ina 038b/4
y. kıllur 048b/9
y.+ lar 117b/1
- yaz-** yazmak; yayılmak
y.- ar 047b/5
y.- dı 150b/11
y.- dılar 189a/2
y.- ğanın 087a/2
y.- ğanınğdın 046a/4
y.- ğay 144b/6
y.- iban 017b/4
y.- ip 067b/2, 068a/4
- yazıl-** yazılmak
y.- ğan 060b/6, 182b/8
- yeg** daha iyi, üstün

y.+ i 077b/9

yek-cihet (Far.+Ar.) aynı yönde olan, fikri bir olan

y. bolup 084a/7, 084b/9, 091a/2

yek-cihetlik (Far.+Ar.+T) aynı fikirde olma, aynı yönde olma

y. kılıp 094b/7

y.+ ta 059a/6

yek-dil (Far.) gönlü bir

y. imes 102a/3, 152a/5

yek-kalem (Far.+Ar.) tek kalem, bir kalemde

y. 003b/4

y. bolup 002b/6-7

yek-rāy (Far.+Ar.) aynı düşüncede olma, tek fikirde olma

y. 152a/5

yeksān (Far.) aynı seviyede, eşit

y. 097b/5, 117a/2, 126b/11, 166b/5, 188b/5

yir ile y. kılalı 187a/7

hāk ile y. kıliban 116a/9

yekser (Far.) hep beraber, birlikte

y. 155a/4, 161b/8, 168b/9, 170b/8, 178b/10

yelān (Far.) pehlivanlar

y. 032a/8, 032b/9

yeng- yenmek krş. ying-

y.- ip 075b/2

yer yer, yeryüzü krş. yir

y. 042b/11

y.+ i 058b/1

yesir (Ar.) az

y. 127b/8

yetim (Ar.) eşsiz, tek

dür-i y. 017b/9

dür-i y.+ dür 029a/5

Yezdi (Far.) Yezd şehrine mahsus

Y. 112b/8

yığ- yığmak, toplamak, bir araya getirmek

y.- ar boldı 156b/9

y.- dı 108b/6, 108b/7

y.- dılar 184b/11

y.- iban 039a/10, 084a/10, 117a/8, 119b/8, 123a/5

y.- ibanı 021a/3, 027b/8, 042b/6, 042b/7

y.- ing 058b/10, 059b/10

y.- ingiz 148b/2

y.- ip irdi 030a/5

y.- ip 002b/9, 013b/5, 031a/4, 036a/3, 041b/3, 042b/10, 052b/1, 082a/6, 096a/7, 129b/9

y.- salar 140a/6

y.- sun 157a/7

yığaç ağaç

y. 026a/4, 087a/8

yığaç ortada duran kişi seslendiğinde uçtakilerin sesini işittiğinin üç katı kadar olan mesafe, bir günlük yol krş. yağaç

y. 041a/6, 111a/8, 178a/3

yığdur- yığdırmak, toplattırmak

y.- up 004a/5, 015a/1

yığı gözyaşı, ağlama

y. 165b/8, 165b/9, 174b/8, 174b/9

y.+ dın 165b/9, 174b/9

y.+ ğa 165b/3, 165b/10, 174b/3, 114b/10

yıgıl- yığılmak, toplanmak, bir araya getirilmek

y.- a almadılar 153a/6

y.- dı 051b/4, 060a/11, 104b/3, 108b/8, 115a/10, 116a/11

y.- ğanlar 005a/9

y.- ğunça 157a/3

y.- iban 096b/5

y.- ibanı 078a/8

y.- ing 003b/2

- y.- ıp irdi 108b/1, 180a/2
y.- ıp kildi 122b/11, 135b/1
y.- ıp kildiler 152b/3
y.- ıp kilgeyleler 152b/9
y.- ıp 015a/3 (yığılıp), 035a/7, 039b/2, 049a/11, 084b/10, 092b/7, 152b/3, 163a/1, 172a/1, 183b/7, 183b/8, 185a/3
y.- maydur idi 157a/6
y.- sun 155b/6
- yığılış-** toplaşmak, bir araya gelmek
y.- iban 025b/9, 041b/4, 084a/8 (yığılışiban) 062a/7
y.- ıp (yığılışıp) 078a/6
y.- tı 046b/1, 061a/4
y.- tılar 042b/4
- yıgın** yığın, topluluk
y.+ dın 157a/7
y.+ ını 157a/10
y. irdi 054b/1
- yığıştur-** toplamak, yığıştırmak
y.- dı 119b/1
- yıgla-** ağlamak
y.- dı 134b/6, 143a/11
y.- ğandurlar 145a/2
y.- nğ 137a/2
y.- p 145a/4, 161a/6, 170a/6
- yıglaş-** ağlaşmak
y.- ıp 035a/1, 060b/5
- yıgrıl-** toplanmak
y.- dı 119b/5
- yık-** yıkmak, devirmek
y.- ar 046a/9
y.- ar-biz 054a/4
y.- sun 163a/11, 172a/11
y.- sunlar 142a/1
y.- tı 007a/6, 127a/6
y.- tılar 047b/7, 132b/10
- yıkıl-** yıkılmak, devrilmek
y.- dı 126b/10
y.- dım 107b/7
- y.- ğanda 014a/8
y.- ğanlar 065a/9
y.- ıp 106b/6
- yıkuk** harap, yıkık
y. 076b/5
y.+ lar 076b/5
- yıl** yıl, sene krş. ıl
y. 066b/11, 067a/10, 115b/7, 128b/4
y.+ da 036a/2
y.+ dın 022b/1, 069b/11, 070a/3, 086a/5
y.+ dur 093b/8
y.+ ğı 115b/8, 118a/8
y.+ lar 023b/5
- yılan** yılan krş. ılan
y. 136b/4
y. dik bolğay 136b/7
- yıldam** çabuk, hızlı krş. ıldam
y. 091b/9
- yıldamlık** çabukluk, serilik
y. kıılır 077a/7
- yılga-** hızlı at koşturmak, hücum etmek
krş. ilğa-
y.- p 050b/9
y.- r 049b/2
- yıpar** misk, güzel koku
y. 147b/10
- yırağ** uzak krş. yırağ
y.+ dağı 047b/11
- yıraq** uzak krş. yırağ
y. 039b/4, 043a/2, 190b/8
y. boluban 153a/7
- yırat-** uzaklaştırmak, ayırmak
y.- ma 042a/4
- yi-** yemek
y.- ben 018a/6
ğam y.- ben 050b/4

- y.- diler 034b/9
y.- güsi 008b/11
ğam y.- mek 058a/4
ğam y.- menġ 148b/9
y.- mez 087a/5
y.- p 031b/11
- yiber-** göndermek, ulaştırmak, sevk etmek
y. 078b/1
y.- di ise 029b/5
y.- di 003b/3, 004b/5, 004b/11, 005a/1, 013b/4, 023a/5, 025a/1, 025a/11, 026a/6, 029b/6, 045a/10, 045b/5, 052a/11, 068a/4, 068b/10, 069a/3, 073b/10, 074a/3, 076b/11, 078b/3, 091a/10, 096a/8, 153a/10
haber y.- di 081a/6
y.- diler 026a/11, 069a/5, 073a/3, 074b/4, 080a/2, 099b/11
y.- dim idi 074b/6
y.- e birdi “gönderiverdi” 164a/10, 173a/10
y.- gen 187b/6
y.- geni 101b/7, 128a/3, 189a/1
y.- genleri 128a/4
y.- geyler 139a/9
y.- ip 004a/6, 067a/9, 091a/4, 101a/10, 105a/5, 109b/1, 109b/3, 109b/4, 112a/2, 123a/10, 140b/6, 149b/10, 151b/5, 153a/1, 186b/8, 187b/4
y.- mediler irse 067a/10
y.- ür boldı 112a/1
y.- ür-biz 141b/8
- yidür-** yedirmek
y.- ünġiz 099a/5
y.- üp 099a/8, 186a/1
- yigirmi** yirmi (20)
y. 013b/5, 083b/9
y. miġ “yirmi bin” 073b/11, 074b/6
- yigit** yiġit, delikanlı
y. 030a/8-9, 033a/3, 033b/6, 049b/4, 051a/10, 055a/2, 055a/4, 055b/8, 056a/10, 057a/7, 057b/7, 058a/8, 060b/2, 179a/3
- y.+ i 123b/1
y.+ iġizni 156b/7
y.+ ke 053b/4, 058a/11, 058b/6, 058b/8, 083a/7
y.+ ler 005b/7, 030a/8-9, 041a/11, 049a/5, 049b/7, 050a/3, 051b/1, 061a/5, 079b/3
y.+ lerge 034a/5, 049b/9, 050a/6, 053a/9, 055b/11, 090b/1
y.+ leriġe 031b/5, 075a/1, 096a/6
y.+ leriġ 058b/5
y.+ lerini (ilgi hâli) 026b/10
y.+ leriġ 077b/6
y. +min 032a/6
y.+ ni 081b/5
y.+ niġ 056b/1
- yigitlik** yiġitlik, mertlik
y. 058b/11, 074a/1, 074a/7, 077b/9, 078b/6, 080a/7
y.+ de 042a/5, 042a/8, 055b/7, 058a/4, 059a/11, 065a/9
y.+ din 085a/3
y.+ niġ 031b/10
- yil** yel, rüzgar
y. 052a/8, 081b/7
y.+ ge birip 057a/9
y.+ ge 119a/5, 119a/8
y.+ i 018b/5, 026a/3
y.+ in 016b/2
- yilpir** rüzgar, esinti
y.+ din 119a/8
- yim** yem, at yemi
y. 177a/7
y. 177a/7
- yimiş** meyve, yemiş
y.+ leri 034b/8
- yinġ-** yenmek krş. yeng-
y.- er 001b/2
y.- se 001b/2, 076a/3
- yinġil** hafif, zayıf
y. bolup 048b/7

yinçgelik incelik; mütedeyyinlik
y.+ dūr 087a/7

yinçter- indirmek
y.- gen 005b/1

yip ip, halat
y. 057b/5, 113b/1

yir yer, yeryüzü krş. yer
y. 002a/2, 015b/1, 025b/7, 048b/8,
050b/5, 054a/6, 057b/6, 105b/1,
111a/4, 119b/4, 128a/8, 133b/5,
136b/9, 143a/1, 168a/3, 175a/11,
176a/3, 189a/6
y.+ de idi 054a/5
y.+ de imiş 102b/2
y.+ de 006b/7, 021b/11, 026b/7,
026b/9, 033b/1, 055b/4, 062a/10,
062b/1, 063a/10, 083a/9, 091b/4,
105b/9, 111a/2, 118a/11, 124b/3,
154b/6, 157a/3, 159a/10, 176a/6,
187b/3
her y.+ de 082b/3, 111a/2
ça y.+ de 003b/1, 096b/3
ni y.+ de 052a/2
y.+ dedür 002a/4
y. dik kıldı 139b/10
y.+ din 009b/4, 048a/9
ni y.+ din 016a/6
y.+ ge 026b/5, 027a/3, 027a/6,
032b/3, 053b/7, 058b/9, 076a/7,
077a/5, 099a/11, 106b/7, 124a/11,
125a/1, 126b/8, 129a/10, 134a/6,
153a/6, 160b/8, 169b/8, 186a/3
y.+ i idi 180a/1
y.+ i 004a/3, 008b/5, 008b/10,
063b/10, 092a/3-4
her y.+ i 050a/8
y.+ ide 057b/10, 116a/6, 139b/6,
149a/4
y. idi 062b/4
y.+ idür 087b/9
y.+ iğe 026a/6, 033a/9, 143b/10
y. ile yeksân kılalı 187a/7
y. imiş 098a/3
y.+ inç 062a/3
y.+ ini 155a/8
y.+ inçiz 092a/8-9

y.+ inçizde 060a/2
y.+ inçni 092a/11
y.+ ler 048a/4
y.+ lerge 005b/10, 081a/2, 117b/4
y.+ leridin 089b/5
y.+ lerige 062b/2, 113b/2, 164b/5,
173b/5
y.+ lerni 124b/8
y.+ ni 014a/8, 057b/6, 121a/2,
124a/7, 126b/9
y.+ niç 014a/6
y. yüzi 053b/10, 089a/5
y. yüzideki 124b/4
y. yüzün 048b/6
y. yüzüninç 106a/4

yişil- açılmak, çözülmek
y.- ip 118b/2

yit- yetmek, ulaşmak; yetişmek
y.- e 132a/8
y.- eli 140a/3, 168a/4
y.- er 079b/6, 079b/10, 188b/7
y.- er (sf.) 101b/1
y.- er-biz 177b/3
y.- geç 108a/5, 112a/7, 123a/3,
123b/6, 142a/5, 151a/11, 152a/6,
189b/7
y.- iben 025a/11, 041a/5, 049a/6,
101a/10, 149a/7
y.- ibeni 041a/1, 080b/4
y.- inç 099a/4
y.- ip kildi 004b/6, 073b/6,
096b/10, 104b/2, 105a/2, 108b/3,
146a/6, 167b/5
y.- ip turdı 005a/8
y.- ip tüştiler 031a/5
y.- ip 004a/8, 013b/11, 031a/9,
032b/7, 042b/3, 058b/1, 073b/11,
096b/4, 111a/3, 116b/4, 118a/1,
121b/4, 144b/7, 145a/5, 151b/2,
152b/5, 186a/3
y.- ip barsa 050b/6
y.- ip kilgeç 124b/11
y.- ip turdılar 125b/8
y.- ken 077a/5, 078a/11, 079b/4,
100b/7
y.- kende 081a/2, 091b/6
y.- kendür 145a/1, 183b/1

y.- kendürler 145a/3, 146a/2
 y.- kenler 145a/8
 y.- kenni 132a/10
 y.- key 139a/5
 y.- keyler 143b/10, 185b/3
 y.- küçe 116b/4
 y.- küçi 175b/3
 y.- kürsün 121b/8
 y.- medi 005b/10, 126b/3
 y.- mes 015b/7, 093b/8, 117b/7
 y.- mey 186b/1
 y.- seṅg 101a/9
 y.- sün 122a/2, 139b/1, 149a/7
 y.- sünler 140a/5
 başlarını alıyan y.- sünler 142a/3
 y.- ti 006b/4, 052b/4, 042b/3, 083a/8, 096b/9, 098a/9, 098b/7, 100a/9, 101b/2, 103a/1, 103b/4, 104b/6, 106a/9, 106b/7, 107a/1, 115b/1, 124a/8, 127a/3, 127b/11, 130b/7, 131b/11, 134a/6, 150a/3, 156a/7, 156a/10, 157a/2, 158b/10, 162a/8, 163a/8, 164b/3, 165a/1, 167b/3, 171a/8, 172a/8, 173b/3, 174a/1, 175b/3, 175b/6, 186a/10, 186a/11
 başını alıp y.- ti 162a/11, 171a/11
 y.- tiler 025b/1, 040b/11, 045a/2, 049a/3, 125b/6, 142a/7, 148b/7, 162a/7, 171a/7, 185b/11
 y.- tim ise 108a/1
 y.- tim 108a/5, 138b/1

yiti yedi (7) krş. yitti
 y. 022b/1, 065b/3, 136b/3, 136b/4, 136b/10, 137a/5, 137a/10, 151a/8
 y. yüzçe 182a/1

yitil- yetişmek, ulaşılmak
 y.- mes idi 110b/10

yitinçi yedinci
 y. 137a/9

yitiş- yetişmek, ulaşmak
 y. 013a/11
 y.- e kilsün 104b/4
 y.- geç 120a/4, 164a/9, 173a/9
 y.- iben 167b/6

y.- ibeni 092b/5
 y.- ip irdi 160b/6, 169b/6
 y.- ip 042b/4
 y.- ken 089b/9
 y.- kende 041a/11
 y.- key 117b/4
 y.- küsi 006a/9
 y.- mes 074b/3
 y.- mesdür 126b/8
 y.- se 049b/7
 y.- ti 031a/8, 034b/7, 054a/5, 066b/11, 077b/5, 126b/8, 167b/11, 188a/7
 y.- tiler 051a/1, 062b/2, 083b/2
 y.- tük 189a/6
 y.- ürleri irdi 083a/6

yitkür- ulaştırmak, yetiştirmek

y. 044b/2
 y.- di 118a/5, 120b/6, 157b/10
 y.- diler 049a/8, 069a/6, 089b/4, 125b/8, 125b/10
 y.- e almaslar idi 120b/9
 y.- e kör 078b/1
 y.- geni 139a/8
 y.- mesler 138b/11
 y.- üben 058b/1
 y.- üngüz 136b/10
 y.- üp irdi 076b/9, 154b/4
 y.- üp 004b/9, 006a/8, 016b/5, 017b/3, 068b/3, 071b/3, 096b/11
 y.- ür 033a/9, 042a/6, 057b/4, 094a/8

yitti yedi (7) krş. yiti
 y. 022b/1, 036b/7, 096b/3
 tokkuz yüz y.+ de 038a/7
 tokkuz yüz y.+ dür 038a/2

yok yok
 y. 007a/4, 015a/8, 015b/1, 015b/3, 027b/8, 029b/5, 034b/7, 034b/8, 042a/9, 042b/8, 043b/7, 045a/6, 046b/6, 054b/9, 055a/5, 055b/7, 057b/6, 060a/4, 062b/11, 067b/7, 071b/11, 073b/4, 081a/7, 081b/9, 083a/2, 083a/3, 087b/6, 107b/9, 113a/4, 145b/2, 150a/9
 bargısı y. 183b/6

bilgüsü y. 185a/9
 davuşkusı y. 064b/1
 kan bolgüsü y. 149a/5
 kilgüsü y. 185a/9
 köngli y. 081b/9
 körüngüsü y. 064b/1
 turuş bolgüsü y. 177b/1
 y. bolgüsü 070b/10
 y. idi 107a/3, 109a/9, 112b/10,
 113a/2, 125a/6, 147b/3, 147b/8,
 159a/10
 y. irdi 013b/1, 025a/10, 045b/7,
 165b/9, 168b/1, 174b/9
 y. irse 037a/11
 y.+ tur 021b/11, 039b/4, 047a/1,
 061a/5, 080b/1, 098b/8, 129a/8,
 132a/11, 143a/5, 146b/3, 149b/6,
 157a/1, 186b/2, 188a/4
 turğusı y.+ tur 167b/2
 y. +turur 022a/2

yoksa yoksa, aksi taktirde
 y. 097a/4, 117b/1, 166a/4

yoksız yoksul
 y.+ im 002b/2

yol yol
 y. 015a/9, 041b/11, 042a/10,
 046b/11, 091a/5, 123b/10, 128a/11,
 128b/7, 129a/4, 151a/1, 155a/1,
 167a/10, 176b/11, 180b/1, 190a/3
 toğrı y.+ a kıldur 002b/3
 y. aldı 145b/8
 y. bolsun 131b/1
 y.+ da 041b/3, 047a/9, 048a/3,
 080b/3, 117b/9, 145b/7
 y.+ dağı 117b/8, 154b/10
 y.+ dın 047b/5
 y.+ dur 176a/4
 y.+ ğa 129b/8, 134b/7, 140a/4
 y.+ ı bile 145b/6
 y.+ ı birle 117a/1
 y.+ ı 063a/3, 080b/5, 131b/11
 y.+ ıda 106b/10, 111a/4, 111a/5,
 114a/7, 121b/4, 136a/6, 138a/8,
 138a/10, 142b/8, 164b/5, 173b/5,
 181a/11, 183a/2, 187b/6
 y.+ ıda başlar koyuban 182a/8,

y.+ ıdadur 103a/10, 187a/8, 187b/9
 y.+ ıdağı 117a/3
 y.+ ıdın 137b/11
 y.+ ığa 100a/1, 143a/9, 144b/1,
 168a/8, 187a/3
 y.+ ın 015b/10, 187b/7
 y.+ ını tuttılar 186a/1
 y.+ ını 098a/8, 098b/9, 102b/11,
 112a/3, 113b/10, 145b/6
 y.+ lar da 135a/5
 y.+ ını kiser 048b/7
 y.+ ını 141b/8, 178a/3
 y.+ unğda bolsam bolay 068b/2
 y.+ unğını 184b/6
 y.+ unğuz 061b/5
 y.+ ın aldı 118b/8, 119b/7

yolçı yolcu
 y. 151a/1

yoluğ- karşılaşmak, buluşmak
 y.- uban 023a/1
 y.- up 004b/1

yosun kural, düzen, töre
 y.+ ı 135b/8, 183b/7

yuçın kız krş. yuçun
 y.+ ıdur 090b/5
 y.+ ın 070a/2, 089b/10, 090b/2,
 093b/2

yuçun kız krş. yuçın
 y.+ lar 144b/9
 y.+ larını 143b/11

yudur- temizlettirmek, yıkattırmak
 y.- up 029a/8

yuğarı yukarı krş. yuğarı
 y. 074a/6

yuğarı yukarı krş. yuğarı
 y. 043a/1, 148a/6

yulduz yıldız
 y.+ dın 097a/7, 166a/7

yum- kapamak, yummak

- y.- ar 065a/8
y.- ubanı 051b/10
y.- up 051b/3
- yup** hile
y. 010a/11
- yurt** yurt
y. 002a/2, 099a/11(yurut)
y.+ ıda 118b/9
y.+ ığa 120a/4, 120a/9
y.+ ın 120a/6, 128b/6
y.+ lar 009a/10
y.+ unğuz 042b/11
- yurtavul** öncü askeri birlik, süvari
y. 117b/8, 152a/10, 152b/3, 187b/1, 188a/5
- yurtçı** kılavuz, yol emniyetini sağlayan öncü ordu
y. 049a/4
- yut** kıran, hayvanları öldüren bir tür hastalık
y. 030a/3-4
- yut-** yutmak
y.- ar 055b/6, 136b/3
y.- ku 049b/5
y.- manğ 144a/8
y.- sa 189b/1
- yuy-** yıkanmak
y.- lup 027a/2
- yügrük** seri, ayağına çabuk
y. 100a/3, 133b/2
- yügrüş-** koşuşmak
y.- üp 162a/7, 171a/7
- yügür-** koşmak, seğirtmek
y.- güsi kildi 048b/4
y.- ür 083a/6
y.- ürge 129a/4
- yük** yük
y.+ i 117a/9, 147b/9
- y.+ ige 112b/8
y.+ ler 120b/10
y.+ leri 120b/11
y.+ lerini 151a/5
y.+ lerining 147b/9
y.+ ni 188b/4
- yükle-** yüklemek
y.- ben 038b/3
y.- gen 038b/2
y.- p 038b/1
- yükün-** diz çökmek, baş eğmek
y.- üp 043b/9, 087a/5
- yümn (Ar.)** uğur, bereket
y. 064b/11
y.- i himmet “çalışmanın bereketi”
052b/8, 055a/3
- yünlük** tüylü, yünlü
y. 049b/8
- yüp** bütün, hepsi, temel
y. 079a/1, 092a/10
y.+ in 090b/2
- yür-** yürümek krş. yür-
y.- diler 125b/5
- yürek** kalp, gönül
y. 042a/4, 054b/4, 054b/8,
y.+ din 017b/4
y.+ imde 067b/5
y.+ in 078a/3, 109a/3,
y.+ in bastı “sıkıntısını bastırdı”
160a/4, 169a/4
y.+ inde 074a/8
y.+ indeki 006a/3
y.+ ke 056a/9
y.+ leri 027a/3, 027b/9, 083a/1
y.+ leridin 001b/7
y.+ lerni 033a/7
y. tişle 056b/7
- yürekliğ** yürekli, cesur
y. 055b/8, 058b/5
- yüreksiz** yüreksiz

y. 042a/2

yürü- yürümek

y.- ben 020b/4, 025b/2, 027b/5, 031b/5, 040b/8, 050b/7, 104a/4, 110b/1, 116b/11, 118a/2, 130b/3, 139a/5, 140a/3, 149a/8, 186b/5, 187a/3

y.- beni 015a/10, 085b/6

y.- di 014a/2, 089b/8, 098a/4, 110b/7, 112a/6, 116a/9, 116a/10, 133b/3, 144b/11, 149a/6, 151b/5, 151b/9, 158b/7, 186b/3

y.- diler 117a/9, 131b/9

y.- düñg 096a/10

y.- ğan bolğay 153a/9

y.- gen imes boldı 048a/9

y.- gen (sf.) 049a/8

y.- geyler 117b/4

y.- li 047a/2, 047a/8

y.- mek boldı 128a/8

y.- mek bolğanı 128a/2

y.- mekdin 105b/1, 177a/4

y.- ñg 047b/10, 049a/9, 050a/6, 059b/10

y.- ñgiz 190a/7

y.- p bardılar 189a/3

y.- p barıban 040b/10

y.- p kildi 083b/5

y.- p kildiler 060a/6, 188b/2

y.- p tüstiler 081a/11

y.- p 005b/7, 005b/8, 006b/4, 007a/2, 009b/2, 014a/1, 017a/10, 021b/10, 023a/9, 029b/2, 031a/8, 032a/3, 032a/9, 032a/10, 032b/9, 038a/8, 039a/3, 039a/9, 040b/9, 041a/2, 042b/3, 042b/6, 043a/1, 043a/3, 043a/5, 044b/8, 044b/9, 049a/4, 050b/1, 050b/9, 052a/9, 055b/1, 055b/2, 056a/2, 056b/5, 056b/9, 058a/3, 062b/2, 067a/5, 072b/9, 073a/7, 073b/5, 078b/4, 079a/3, 080a/6, 080b/4, 080b/5, 081a/3, 085a/11, 088b/3, 089b/6-7, 092b/10-11, 093b/5, 096b/3, 096b/11, 105b/11, 110a/4, 110b/9, 112a/5, 117a/11, 118a/2, 127b/11, 145b/7, 158b/6, 167a/10, 167b/4, 177a/1, 184a/9, 185b/3,

y.- r boldı 150b/10, 155b/3

y.- r boldılar 187b/10

y.- r irdi 009a/10, 027a/2, 036a/1, 114b/4, 117b/2, 160a/9, 169a/9

y.- r 048b/10, 050b/5, 053b/5, 053b/7, 085b/9, 184b/6

y.- r-biz 013a/2, 046b/2

y.- r-siz 004a/4

y.- rde 081a/1, 129a/4

y.- rdi 167b/10

y.- rler idi 052b/1

y.- rler 089a/2

y.- rnüñg 044b/7

y.- se 062a/11, 083a/6

y.- senğ 062a/3

y.- sün 110a/5, 110b/4, 110b/5, 117a/1, 117a/6, 167a/4, 167b/7

y.- y 157a/9

y.- y başladılar 096b/8

2. Tasvir fiili olarak:

iştip y.- p irdiler 060b/10

alıp y.- di 162a/3, 171a/3

salıp y.- di 162a/3, 171a/3

yürüş yürüyüş, sefer

y. 042a/5, 183a/10

y.+ din 082a/4

y.+ i 110b/7

y.+ ige 071b/2

y. kıldı 115a/7

y.+ niñg 099a/3

y.+ te 096a/9

yürüş- hücum etmek

y.- tük irse 140b/3

yürüt- yürütmek

y.- e başladılar 151a/5

y.- key 111b/2

yüt- yüklemek

y.- gemediler 055b/2

yüz (1) yüz (100)

y. 082a/5, 082a/6, 082b/11, 084b/1, 085b/9, 085b/11, 091b/8, 125a/9, 143a/7

altı y. 073b/11, 074a/11

biş y. 129b/10, 132b/8

iki üç y. 079b/1
 ikki y. 092b/4
 miñg biş y. 038a/10
 tokkuz y. 066a/1
 tört y. 015a/1
 üç y. 181a/10
 tokuz y. altı 034a/11
 tokkuz y. altıda 014a/11
 tokkuz y. biş idi 006b/8
 tokkuz y. bolup irdi 046a/1
 y.+ çe 103b/2
 biş y.+ çe 130a/4
 iki y.+ çe 182a/4
 yiti y.+ çe 182a/1
 y.+ ge 129a/8
 iki y. illig miñg 042b/8
 miñg biş y. irdi 046a/2
 y. miñg idi 067a/3
 y. miñg 036a/2, 042b/8, 054a/10,
 064a/11, 076a/10, 077a/8, 108a/8,
 108b/11, 123a/7, 135b/10, 156b/11,
 162b/8, 171b/8, 179a/1, 179a/6,
 180b/2
 biş y. miñg 042b/9
 iki y. miñg din 038a/9
 sekkiz y. taķı tokşan altıda 002b/11
 y. tümen 042b/7, 111a/2, 149b/8,
 153a/11, 160b/9, 169b/9
 y. tümenge 082b/11
 tokkuz y. yittide 038a/7
 tokkuz y. yittidür 038a/2

yüz (2) 1. yüz, surat, çehre
 y. 047b/4, 052a/3, 054b/3, 056b/3,
 059a/11, 075b/4,
 y. birip 091a/4
 y.+ din 037b/7
 y.+ i 021b/9, 027a/7, 061b/10,
 118b/3, 159a/3, 180a/9
 y.+ ige 055b/6
 y.+ in 007a/10, 018b/5, 021a/1,
 060b/1, 089a/10, 098b/3, 098b/3,
 y.+ inde 018b/6, 063a/6
 y.+ indin 066b/2, 069b/6
 y.+ ini 001b/11, 013a/5, 118b/11
 y. koydı “yüzünü döndü, yöneldi”
 092b/4
 y.+ leri 113a/4
 y.+ ümni 144b/4

y.+ ün̄gni 043a/11, 065b/10
 y.+ ün̄gnün̄g 068a/11
 y.+ ün̄güzge 074a/4
 y.+ ün̄güzni 060b/4
 2. bir nesnenin dış tarafı, yüzey
 y.+ i 175a/5,
 yir y.+ i 053b/10, 089a/5
 y.+ ide 051b/2
 yir y.+ ideki 124b/4
 yirniñg y.+ i 014a/6,
 y.+ in 051a/8, 054b/5, 056a/4,
 161a/9, 170a/9
 yir y.+ in 048b/6
 y.+ inde 020b/2, 051a/6, 064b/9
 y.+ ini 054a/8
 yir y.+ ining 106a/4
 3. sebebiyle, nedeniyle
 y.+ idin 100b/7, 125b/2, 177a/3

yüz-be-yüz (T+Far.+T) yüz yüze
 y. 031b/7

yüzlen- yüzünü dönmek, yönelmek
 y.- di 073b/8, 077a/5, 096b/2,
 154b/7, 161a/3, 170a/3
 y.- ip 034b/1

Z

zabıt (Ar.) ele geçirme, hükmü altına alma
 z.+ ığa 164a/3, 173a/3

zafer (Ar.) galibiyet, zafer
 z. 036b/11, 066a/2, 074b/10,
 084b/4, 105a/6, 135b/7, 158b/4
 fetḥ ü z. 006b/3, 180a/10
 şavt-ı z. 158b/2
 z. boluptur 092b/9
 z. ü fetḥ 127b/6

zāg (Far.) karga
 z. 057b/6

zāhid (Ar.) çok dindar, sofu, zahit
 z. 018b/2, 176b/6

zāhir (Ar.) açık, belli; görünen
 z. 101a/5, 128a/7, 135b/9, 135b/9

- z. boldı 103b/10, 139b/10
 z. bolur 087a/9
 z.+ dūr 100a/5
 z. eyledi 135b/11, 136b/2
 z. eyledim 040b/3
 z. eylep 140a/8
 z. eyler 134a/3
 z. itken 133b/11
 z. itti 098b/3
 z. kıldı 136b/2
 z. kıldılar 111b/6
 z. kıldım 138a/9
 z. kılgā-biz 176b/1
 z. kılmasa irdi 138b/7
 z. olğay idi 138a/5
 z. olmağusıdur 101a/11
- zāhirā (Ar.)** zahiren, görünüşe göre
 z. 105b/5
- zahıre (Ar.)** gerektiğinde kullanılmak üzere saklanan erzak, hububat
 z. 030a/5
- zaḥm (Far.)** yara
 z.- ı sinān “ok yarası” 056b/6
- zaḥmdār (Far.)** yaralı
 z. 054a/10
- zaḥmet (Ar.)** sıkıntı, zahmet
 z. 162b/11, 171b/11
- zaḥmlık (Far.+T)** yaralı
 z. 113b/2
- zakḳum (Ar.)** zehirli bir ağaç, zakkum
 z. 008b/11
- zalām (Ar.)** karanlık
 z. 069a/9
 reng-i z. 056a/3
- zamān (Ar.)** zaman, zakit
 z. 008a/8, 010b/11, 023a/2, 031b/5, 047b/8, 054a/5, 055a/8, 077a/5, 086a/1, 088b/6, 089b/2, 094b/5, 096b/2, 104b/4, 120a/5, 123b/2
- devr-i z. 088a/6
 Ferīdün-fer-i kām-rān-ı z. 085a/10
 ḥan-ı z. 100a/7, 148b/1, 161a/7, 170a/7
 her z. 084a/5, 184b/5
 imām-ı z. 020b/11
 Süleymān-ı z. 105b/6, 105b/11, 106a/10, 132b/2, 151a/7, 155b/4, 190a/11
 şāh-ı z. 102a/10, 150b/5, 151b/5, 152b/5
 şāh-ı z.- ı bī-çāre 153a/7
 Süleymān-ı z.+ dur 106a/5
 z.+ dur 005b/10
 Süleymān-ı z.+ nı 107b/10
 şāh-ı z.+ nı 149b/11
- zamāne (Ar.)** yaşanılan zaman, devir
 z. 009a/9
- zamānī (Ar.)** an, zaman
 z. 115b/1
- zamīr (Ar.)** iç, gönül
 z.+ inğde 074b/11
- zānū-bend (Far.)** dizlik
 z. 118b/2, 131a/8
- zār (Far.)** ağlayan, inleyen; zayıf
 z. 030a/3-4, 105b/4, 114b/11, 134b/6, 132a/5, 137a/2, 145a/2, 145a/4, 153b/1, 161a/6, 170a/6
 z.- ı Mecnūdın 018b/10
 z.- ı neberd 056b/3
 z. bolğan 067b/4
 z. bolupturlar 161a/8, 170a/8
 z.+ ını 060b/11
- zarāfet (Ar.)** incelik, zariflik
 z. 022a/5
- zarar (Ar.)** kötü sonuç, zarar
 z.+ lar 001a/7
 z. taptı 040a/2
- zārī (Far.)** ağlama, inleme
 z. eylediler 109b/3
 z. eylep 105b/2

- z. kılp 039a/2
- zārlıq** (Far.+T) zayıflık
z. 019a/7
- zarūr** (Ar.) gereklilik, zorunluluk
z. oldı 043a/7
- zarūret** (Ar.) zorunluluk, mecburiyet
z. boldı 152a/3
- zāt** (Ar.) kişi, kimse, kişinin kendisi
z. 024b/8, 036b/11
subūt-ı kemālāt-ı z.- ı qādīm 064a/3
z.- ı pākinde “temiz zatında” 071a/7
z.- i pāki 012b/1
z.+ ı 055a/5, 085b/4, 117a/4
z.+ ıdur 036a/9
z.+ ığa 124b/1
- zāfī** (Ar.) kişiye has, özel
z. 183a/8
şafā-yı z. 148a/4
- zav’** (Ar.) ışık, parıltı
z.+ ıdur 124b/3
z.+ lar 124b/4
- zāyi’** (Ar.) ziyan olmuş, yok olmuş
z. boldı 118a/8
z. bolup 081b/4
z. itinğ 099a/4
z. itmes-biz 189b/2
z. kılp 084a/6
z. kılpma 178b/3
- zā’if** (Ar.) güçsüz, kuvvetsiz, zayıf
zār u z. 105b/4
- zā’ife** (Ar.) zayıf, güçsüz
z.+ lerinğiz 087a/4
- zebān** (Far.) lisan, konuşma
vird-i z. kılpnğ 009a/8
- zeber** (Far.) üst
zār ü z. 170b/3
zār ü z. boldı 161b/3
zār ü z. bolup 044b/10
- zār ü z. eyledi 099a/7
- zebūn** (Far.) güçsüz, zayıf, aciz
z. 132a/4, 160b/8, 169b/8
z. boldı 086a/5, 128b/8
z. bolğan 010b/10
z. eyledi 136a/4
z. irdi 132a/4, 132a/5
z. kılsañg 075b/2
z. kılpur 086b/2
- zehr** (Far.) zehir
z. 141a/10
z.+ ni 065b/8
- zehre** (Far.) öd, safra
z.+ ni 030a/8-9
z.+ sin 046a/9
- zekāt** (Ar.) zekat
z. 016a/7
z.+ ıdur 061a/9
- zelzele** (Ar.) deprem, zelzele
z. 156b/5
z. bolup 054a/9
z.+ ler 187a/5
- zemīn** (Far.) zemin, yer
āsumān u z. 036b/2, 065b/11
z. ü zamān 047b/8
z. ü zamāndur 005b/10
- zemzem** (Ar.) kutsal su, zemzem
çeşmei z. 144a/11
- zemzeme** (Ar.) nağmeli ses, ezgi
z.+ sin 142b/7
- zeng** (Far.) zil, çingirak
z. 179a/11
- zeng-bār** (Far.) zencilerin bulunduğu ülke
leşker-i z. 016b/3
- zengār** (Far.) pas, kir
z.- ı şām 056a/3
- zengī** (Far.) zenci

- hicrān-ı z. 069a/9
- zer (Far.)** altın
z.+ dın 098b/1
z. ü sīm irür 058b/8
- zerīr (Ar.)** yanma, parlama
z. bolup 036a/5
- zerre (Ar.)** zerre, küçük parça
z. 018b/2, 073b/4
- zerreī (Ar.)** bir zerre
z. bolsa 189b/3
- zevk (Ar.)** zevk
z. 024b/7, 048b/10, 142b/9
z.- i cān 064a/2
z.+ dın 018b/11
z.+ dın 063b/6
z.+ idur 062a/5
- zevk-āmīz (Ar.+Far.)** zevkli
z. 072a/3
- zevkīn (Ar.)** zevkli (?)
z. olup 059a/5
- zeyn (Ar.)** süs, bezek
zīb ü z. 076b/10
- zill (Ar.)** gölge
z.- ı Bārī “Allah’ın gölgesi” 101b/9,
164a/2, 173a/2
z.- ı Ḥudā “Allah’ın gölgesi”
137b/9, 178a/10
z.- ı Ḥudāy “Allah’ın gölgesi”
098a/4
z.- ı Raḥmān irür “Allah’ın
gölgesidir” 036b/6
z.+ ıdın 054a/8
- zır(ı)h (Far.)** zırh
z.- ı dāvūdī “Hz. Davut’unkine
benzer zırh” 130b/6
z.+ ğa 130b/6
z. boldı 056a/7
z. kıldılar 056a/11
- zī-şevket (Ar.)** haşmetli, ulu
şāh-ı z.- i ‘ālī 150a/2
- zīb (Far.)** süs, bezek
z. 160a/11, 169a/11
zīnet ü z. 009b/11
z. ü reng 009b/4
z. ü zeyn 076b/10
- zībā (Far.)** süslü, güzel
z.+ larınınḡ 027a/7
z.+ raḡ 146a/9
- zıkr (Ar.)** ismini söyleme, zikir
z.- i ḥayrın kılp 012a/6
z.- i ḥayrını kılp 077b/6
z.+ i 072a/10, 179b/3
z.+ idin 134b/11
z.+ in 016a/11
z. itsem 182a/9
- zīl-keş (Far.)** zil çalan
ḡābil-i na‘me-i z. 107a/6
- zīlūçe** bir tür yünlü örtü veya kilim
z.- i Kirmānī “Kirman örtüsü”
112b/6
- zimām (Ar.)** yular, (mec.) yönetim, idare
z.- ı tedbīr “tedbir yuları” 143a/2
- zinde (Far.)** diri, zinde
z. kılp 122a/9
- zīnet (Ar.)** süs
z. 121b/6
z.+ i 017b/11, 052b/8
z. ü zīb 009b/11
- zīnhār (Far.)** sakın, aman, asla krş.
zīnhār
z. 002a/5, 009b/11, 015a/5, 016a/5,
050a/2, 134b/8
- zīnhār (Far.)** sakın, aman, asla krş.
zīnhār
z. 011b/3, 011b/9, 012a/2, 022b/3,
073a/3, 080a/5, 116b/5, 167b/7,
189b/4

zîr (Far.) alt, aşağı

- z. eyledi 104a/8
z. ü zeber boldı 161b/3
z. ü zeber bolup 044b/10
z. ü zeber eyledi 099a/7
z. ü zeber 170b/3

zîr-dest (Far.) el altında bulunan, tabi
z. bolup 036a/6

zirâ'at (Ar.) çiftçilik, ziraat
z. kılp 042b/11

zişt (Far.) çirkin
z.+ i irür 001a/10

ziyād (Ar.) artma, fazlalık
z. olsa 038b/10

ziyāde (Ar.) fazla, çok
z. idi 072b/5
z. kılp 011b/1

ziyādet (Ar.) fazla, çok
z. kılp 020b/5

ziyān (Far.) ziyan, zarar
z. kördiler 084a/11

zi'l-ka'de (Ar.) Arabi ayların on birincisi

- z. 066a/2
tört z.+ niḡ 006b/9

zorla- (Far.+T) zorlamak
z.- p 036a/4

zū-fünūn (Ar.) bilgili, ilim sahibi
z. 022a/6

zuhūr (Ar.) meydana çıkma, görünme, zuhur
z. 094b/4, 138a/9
z.-1 tecellā irür "tecellisinin görünüşüdür" 062a/1
kemāl-i z.- 1 velāyet 090b/7

- z. eylep 039b/10
z.+ ında 012b/2
z. kıldı 161b/11, 170b/11
z. kılp 036b/2
z. olğan irmiş 070b/10
z. olğan 069a/11

zūlm (Ar.) zulüm, eziyet
z. 016a/4, 128a/10

zūlmet (Ar.) karanlık
z. 016b/5
z.+ i 178a/9
z.+ idin 178a/5
z.+ in 137b/3

zūr (Far.) kuvvet, güç
z. 055b/1, 055b/10
dest-i z. 057a/4
z. eylep 113a/11
z. kılp 015a/9

zūhd (Ar.) takva, dünya nimetlerini bırakma, zūhd
z. 020a/5, 021a/10

zūhhād (Ar.) zahitler, sofular
z. 018a/9

zūlāl (Ar.) tatlı su, içimi güzel su
z. 048a/4, 066a/9, 068b/8
z.+ i 002a/4, 024a/2

zūlf (Far.) züluf
z. 019a/6, 028b/5
z.+ i 027a/8, 027b/10
z.+ ige 146b/1

zūmre (Ar.) topluluk, zūmre
kıdve-i z.- i aḡbāb 115a/6

zūnnār (Ar.) keşişlerin bellerine bağladıkları uzun kuşak
z. 018b/3

5.2. Özel İsimler Dizini

A

'Abbās(ka.) Hitay'dan bir beyin adı
'A.+ ğa 004a/1

'Abbās Bik (ka.) Maṅġit'tan bir beyin adı
'A. 024a/3, 070a/2, 072b/3

'Abdu'l-ḥālīk Bik (ka.) Sulṭān Ḥüseyn'in emirlerinden biri
'A. 073a/6, 078b/11

'Abdu'l-'Alī Bik (ka.) Kışlīg'in oğlu
'A. 079a/2, 080a/10
'A.+ niṅ 072b/6

Adağ bk. Adak

Adak (ya.) bir yer adı
A. 073b/7, 103a/9, 103a/9
A.+ ıdın (Adağıdın) 073b/4
A.+ nı 073b/2

Ādem (ka.) Dinî inanışlara göre dünya üzerindeki ilk insan, Hz. Ādem
Ā. 001a/9

'Aden (ya.) incisiyle meşhur Aden denizi
'A. 061b/9
dürr-i 'A. 063a/8

'Ādet Bik (ka.) Mansur Mirza'nın abisi
'Ā. 069b/3

Afğan Afganistan coğrafyasından olan kimse
A. 131b/3

Āḥir Zamān (ka.) Durman boyuna mensup Ya'kūb Bik'in oğlu
Ā. 077a/11, 082a/7

Aḥmed(1) (ka.) bk. Aḥmed Bik
A. 004b/11
A. 145a/10

Aḥmed (2) (ka.) Mahmud ve İbrahim Tarhan'ın kardeşi önce Sultan Ḥüseyn Mirza'nın sonra Babür'ün hizmetinde bulunmuştur
A. 030a/3-4, 074b/4

Aḥmed (3) (ka.) Şiban Han'ın düşmanlarından olan Moğol komutanı
A. 081a/5

Aḥmed-i Ḥācī (ka.) Sultan Ahmed Mirza'nın beylerinden biri
A. idi 080a/11

Aḥmed Bik (ka.) Sultan Mahmud Han'ın emirlerinden
A. 004a/10, 143b/10, 145a/8
A.+ imiz 188a/4
A.+ inġiz 142a/2

Aḥmed Moğolbk. Aḥmed (3)
A. 023a/1

Aḥsı (ya.) Fergana'nın kasabalarından biri
A. 175b/6, 175b/10, 185b/11, 185b/11, 186a/2, 190a/4, 190a/7
A.+ dın 145b/8, 190a/4
A.+ dın 177a/3
A.+ ğa 190a/10

Aḳ Kayçıkay (ya.) Uratepe yaylası krş. Kayçıkay
A.+ ın 117b/6, 117b/6

Aḳ Muḥammed Oġlan (ka.) Şiban Han'ın komutanlarından biri
A. 129b/4

Aḳ Seyid Bik (ka.) Sufi Bik'in oğlu, Şiban Han'ın komutanlarından biri
A. 003b/6

Aḳşı (ya.) Fergana'da bir yer
A.+ da 070b/3, 072b/8
A.+ қа 051a/1

Aksu Moğol (ya.) bugün Doğu Türkistan sınırları içerisinde yer alan bir yerleşim yeri

A. 180a/1

Alaca bk. Alaca Han

A. 139b/3, 141a/6, 176a/5, 176a/5

Alaca Han (ka.) Yunus Han'ın oğlu Sultan Ahmet Han'ın lakabı

A. 123a/10, 132a/6, 132b/9, 135a/5, 139a/6, 143b/7, 148a/3, 149a/6, 176a/3, 178b/8, 179a/4

A.+ dın 149a/11

A.+ ğa 143b/1

A.+ in 129a/10

A. idi 183a/8

A.+ nı 141a/4, 149a/9

A.+ nıng 104b/11, 148a/2, 179a/4, 186a/5

Aladağ(ya.) Özkent yakınlarında bir dağ

A.+ da 094b/8

'Alī (ka.) Müslümanların dördüncü halifesi Hz. Ali

'a. 114b/8, 114b/9

nād-ı 'a. 182b/8

'a.+ din 114b/6

'Alī (ka.) bk. Hüseyin 'Alī

'a.+ dür 181a/6

'Alī Mīrzā bk. Sultān 'Alī Mīrzā

'A.+ nıng 024a/3

'Alī Şūfi Bik (ka.) Mahmut Sultan'ın eşlerinden birinin babası

'A.+ nıng 024a/6

Alķım (ka.) Şiban Han'ın içki beylerinden bir komutanı

A. irür 082b/8

Allah (Ar.) Allah, Tanrı

Allah Allah 072a/6, 137b/5, 149b/7

Almaçuk (ka.) Şiban Han'ın bir komutanı

A. irdi 129b/6

Altun (ka.) Alaca Han'ın sevgililerinden biri

A. 148a/6

A. irdi 148a/3

Andicān (ya.) Fergana'nın merkez şehri

A. 031a/4, 044a/10, 044b/9, 058a/1, 100b/1, 156b/11, 157a/10, 160b/5, 164a/3, 169b/5, 173a/3, 185b/7, 185b/10, 186a/2, 186b/5

A.+ da 164a/4, 173a/4

A.+ ğa 155a/11, 155b/7, 187b/10

A.+ nı 164a/6, 173a/6, 185a/11

A.+ nıng 186a/1

Argun (ba.) bir Özbek topluluğu

A. 102b/1, 152b/7

serkeş-i firka-i A. 109b/9

Arhıyān (ya.) Fergana'da bir kurgan

A. 186a/2, 190a/5

Arķıyān (ya.) bk. Arhıyān

A. 050b/7

Arķuk (ya.) Sıgnak yakınlarında bir yer adı

A. 083b/2

A.+ da 084b/9

A.+ ka 083b/3

A.+ nı 083b/10

A.+ nuᅡg 085a/2

As (ba.) bir boy adı

A.+ dın 082b/10

Atķuķı Kulluk (ka.) Nayman'dan bir bey

A. idi 078a/4

Ayāz (ka.) Gazneli Mahmud'un musahibi

A.+ ı irür 085a/5

'Azrā(ka.) Vamık ile Azra hikāyesinin kadın kahramanı

'A. 068b/1

Babür Babür Şah (1483-1530) krş. Babür Mîrzâ

B. 055b/1, 101a/5

Babür Mîrzâ (ka.) Babür Şah (1483-1530) krş. Babür

B. 031a/3, 031a/9, 033b/10, 034b/1, 035a/2, 132b/6, 179a/3
B.+ ğa 034a/4

Bâġ-1 Çmâr (ya.) Hisar civarında bir yer adı

B. 168a/4

Bâġ-1 Nev (ya.) Semerkant'ta bir bahçenin adı

B. 005b/8

Baġlân (ya.) Kunduz yakınlarında bir yer

B. 108b/5, 154b/2, 167b/1
tarîk-ı B. 154b/1

Bahadır Çalbaş (ka.) Şiban Han'ın iç beylerinden biri

B. 082b/9

Bahadır Maġmûd Sulţân bk. Mahmud Sultan

B. 082a/3, 083a/11
B.+ ğa 019a/11
B.+ nı 091a/6

Bahadır Oraz (ka.) Şiban Han'ın komutanlarından olan Çörgün'den bir bey

B. irdi 082b/3

Bahadır Sulţân bk. Sulţân Muġammed Timür

B. 071b/6

Bâķī bk. Bâķī Tarġan

B. 008b/2, 108b/8, 150a/8, 151a/10, 151b/3
B.+ ğa 150b/11, 151a/3, 151a/11
B.+ ni 151b/2

Bâķī Bik (ka.) bk. Bâķī Tarġan

B. 017a/5, 167b/1

Bâķī Tarġan (ka.) Derviş Muhammed Tarhan'ın yeġeni, Babür'ün komutanlarından biri

B. 006b/5, 007a/10, 013b/3, 102b/2, 149b/10, 167b/4, 167b/5
B.+ dın 006b/1, 150b/9
B.+ ğa 013a/2, 017a/3, 029a/10
B.+ nı 008a/6

Bânû-yı Şâh (ka.) Yûnus Ĥan'ın kızı

B.- yı Şâh 070a/10

Bârî (Ar.) yaratan, Allah

fażl-ı B. 110b/4
zıll-ı B. 101b/9, 164a/2, 173a/2

Barlas (ba.) Özbek boylarından biri nesl-i B.+ dın 070a/5

Barlas Sencer (ka.) Hocend'de bulunan, Şiban Han'ın düşmanlarından biri

B. 045a/8
B.+ ni 045b/6

Başķurt (ba.) Güney ve Orta Ural'da yaşayan bir Türk boyu

B.+ dındur 082b/9

Bavbek (ka.) Şiban Han'ın komutanlarından biri

B. 182a/7

Bâyezîd (ka.) 9. yüzyılın ünlü mutasavvıfı Bâyezîd-i Bistâmî

B. 024a/5

Bedaġş (ya.) Fergana'nın güneyinde bir şehir krş. Bedaġşân

la'l-i B. 031b/6

Bedaġşân (ya.) Fergana'nın güneyinde bir şehir krş. Bedaġş

B. 108b/5, 154b/9
la'l-i B. 027a/8, 112b/2
B.+ ğa 154b/5

Bedî'ü'z-zamân Mîrzâ (ka.) Sultan Hüsayin Mirza'nın büyük oğlu
B. 073a/4
B.+ nı 076b/11

Behbūd (ka.) Ürgenç şehrinin hâkimi krş. Behbūd Bik
B. 102a/2, 103a/7
B. irür 103a/11

Behbūd Bik (ka.) Ürgenç şehrinin hâkimi krş. Behbūd Bik
B. 073a/1, 073b/8

Behrām (ka.) kahramanlıklarıyla ünlü Sasanî hükümdarı
B.+ dın 057a/6

Belh (ya.) Kuzey Afganistan'da bir şehir, Belh
B. 109b/1, 109b/6, 149b/11, 150b/1, 150b/7, 150b/8, 150b/10, 151b/9, 152a/1, 152a/5, 152a/6, 152a/11
B.+ de 102a/10
B.+ din 109b/5, 111b/10, 155b/1
B.+ ni 150a/1, 153a/4
B.+ niñg 102a/10

Belkıs (ka.) esanevi Saba ülkesinin kraliçesi
B. 146b/8

Bende'Alî (ka.) Sultan Mahmud Han'ın emirlerinden
B. 004b/11

Bik 'Abbās bk. 'Abbās Bik
B.+ nı 067a/1

Bik Mîrzâ bk. Bik Tilbe
B. 044b/2, 044b/5

Bik Hıydar (ka.) Sultan Mahmud Bahadır'ın emirlerinden Kongrat boyuna mensup bir bey
B. 003b/8

Bik Loqmān (ka.) Şiban Han'ın içki beylerinden bir bey
B. irür 082a/11

Bik Tilbe (ka.) Tenbel'in abisi
B. 189b/6
B.+ ni 044b/11

Bilgüt (ba.) bir boy adı
B. 006a/10

Birāhîm Tarhan (ka.) Ahmed Tarhan'ın abisi krş. İbrāhîm
B. 033b/11

Bobay (ka.) Hoca Muhammed Sultan'ın küçük oğlu, Cānıbik'in kardeşi
B.+ dur 013a/8
B.+ ğa 013a/9

Boldum Sāz (ya.) Kat şehri civarında, bugünkü Türkmenistan sınırları içerisinde bir yer
B. 039b/6, 103b/3

Buḥār bk. Buḥārā
B. 097b/8, 166b/8

Buḥārā (ya.) Türkistan'ın batısındaki önemli merkezlerden Buhara şehri krş. Buḥār, Buḥārī
B. 101b/6, 101b/9, 104b/6, 182b/9
B.+ da idi 101b/11
B.+ da idim 107b/9
B.+ dağı 015a/2
B.+ dın 006b/2, 024b/10
B.+ ğa 012b/7, 101b/5
B.+ nı 008a/2

Buḥārī bk. Buḥārā
B. 029b/1, 079a/2, 082a/4, 083a/10
B.+ din 003b/7, 085b/6
B.+ ğa 078b/10
B.+ ni 070a/4

Burkut (ba.) bir Moğol boyu
B. 180b/7

Burunduk (ka.) Kuşçı Karaköz'ün torunu, Şiban Han'ın komutanlarından biri

B. 083b/9,
B. irdi 085a/6

Burunduk Bahadır bk. Burunduk

B. 082b/1

Burunduk Han (ka.) Kazak hanı

B. 023a/6, 024b/5, 084a/1, 084a/8,
084b/7, 085b/7, 086a/7, 091a/1,
091a/11, 092a/3-4, 094a/9, 094b/6,
095b/2

B.+ ğa 022b/6, 091a/7
B.+ nıng 072b/1

Büreke bk. Büreke Sultān

B.+ nıng 066a/8

Büreke Sultān (ka.) Şiban Han'ın düşmanlarından biri

B. 067a/3
B.+ nı 066a/6, 067a/5

C

Cānı́bik (ka.) bk. Cānı́bik Sultān

C. 013a/8, 013b/9, 102b/7, 130a/8,
146a/3, 156a/8
C. irdi 014a/1
C.+ ni 145b/10

Cānı́bik Han (ka.) Kasım ve Sultan İdik'in babası, Şiban Han'ın düşmanlarından biri

C. 084a/1, 091b/1, 091a/2, 092a/3-4

C.+ ğa 094a/10
C.+ nıng 084a/9, 084b/7

Cānı́bik Sultān (ka.) Hoca Muhammed Sultan'ın büyük oğlu, Bobay'ın kardeşi

C. 155a/9, 158a/9,
C.+ ğa 148a/10, 154a/1, 164a/6,
173a/6
C.+ nı 110a/6, 153b/10

Cān Vefā (ka.) Durman Ya'qūb Bik'in torunlarından biri, Āhır Zamān'nın oğlu, Şiban Han'ın Semerkant valisi

C. 082a/8, 097a/9, 132b/7, 148b/4,
158a/4, 166a/9, 181b/6

C. irdi 117a/4

Cān Vefā Mīrzā bk. Cān Vefā Mīrzā

C. 077b/9

Ca'fer bk. Seyid

C. 151b/6

Celāyir (ba.) bir Moğol boyu

C. 181a/2

Cemşid (ka.) efsanevi İran hükümdarı bezm-i C.+ ni 094a/4

Ceyhūn (ya.) Ceyhun nehri

C. 151a/9
C. bolup 014a/6
C.+ ğa 111a/3
C.+ nı 120a/5

Cihāngīr (ka.) Şiban Han'ın düşmanlarından biri

C. 123a/5, 123b/4, 123b/10
C. irür 123b/8

Cihāngīr Mīrzā bk. Cihāngīr

C.+ nı 122b/6

Cihānşāh Mīrzā (ka.) Karakoyunlu devletinin üçüncü hükümdarı

C. 074a/6

Cüneyd (ka.) 9. yüzyılın ünlü mutasavvıfı Cüneyd-i Bağdâdî

C. 024a/5

Ç

Çağatay (ka.) Cengiz Han'ın oğlu Çağatay Han krş. Çağatay Han

Ç. 149a/1

Çağatay (2) (ba.) Çağatay halkı; Çağatay ülkesi

- Ç.+ ğa 096b/8
- Çağatay Han** Cengiz Han'ın oğlu
Çağatay Han krş. Çağatay
Ç. 149a/3
- Çalbaş (ka.)** bk. Bahadır Çalbaş
Ç. 182a/6
- Çanmağ (ka.)** Sıgnak beylerinden biri
Ç.+ nı (ilgi hâli) 084b/1
- Çakir (ka.)** Başkurtlardan Şiban Han'ın
bir komutanı
ç. 082b/9
- Çaverge (ya.)** Şāhruḫiye yakınlarında bir
kale
Ç. 081a/2, 081a/3
- Çehārrāha (ya.)** Semerkant'ın
kapılarından birinin adı
Ç. 005b/7
- Çiğānyān (ya.)** Hisar'da bir yer adı
merz-i Ç. 040b/10
- Çiğatay** Çağatay halkı; Çağatay ülkesi
Ç. 004a/4, 081a/7
Ç.+ da 082b/5
- Çın Şūfi (ka.)** Sultan Hüzeyin Mirza'nın
adamlarından biri
Ç. 103a/9, 103b/5, 103b/9
Ç.+ ni 103a/8
- Çin (ya.)** Çin
āhū-yı Ç. 146b/2
lu'bet-i Ç. 146b/5
naḳḳāş-ı Ç. 069b/4
şūret-i Ç. 146b/5
ç.- i Moğol-çin 146b/3
- Çingis (ka.)** Büyük Moğol imparatoru
Çengiz Han krş. Çingis Han, Çingiz
Ç. 092a/8-9

Çingis Han (ka.) Büyük Moğol
imparatoru Cengiz Han krş. Çingis,
Çingiz
vefādār-ı Ç. 078a/10

Çingiz (ka.) Büyük Moğol imparatoru
Cengiz Han krş. Çingis, Çingis Han
Ç. 149a/2
Ç.+ dindür 054a/3

Çir (ya.) Sır Derya'nın bir kolu
Ç. 148b/1
Ç.+ ğa 081b/4

Çörgün (ya.) bir yer adı
Ç.+ din 082b/3

D

Dāver (Far.) en adil ve insafılı olan, Allah
nuşret-i D. boldı 127b/7

Debūsi (ya.) Semerkant, Buhara arasında
bir şehir
ḳal'a-i D.+ ğa 006b/5
ḳal'a-i D.+ ni 029b/4

Derbend (ya.) Hisar ile Şehr-i Sebz
arasında bulunan dağlık bölge, Kahluga
şehri
D. 110b/10, 110b/11, 118b/7
D.+ din 040b/9, 167a/11

Derviş Muhammed (ka.) Şiban Han'ın
komutanlarından biri
D. 082b/6, 093b/9

Derviş Muhammed Tağay Muhammed
Mezīd Tarhan'ın abisi
D. 080a/10

Devābe (ya.) Semerkant yakınlarında bir
yer
D.+ de 005a/5

Devlet H'āce Bik (ka.) Kuşçı oymağından
bir bey, Karaçın Bahadır'ın babası
D.+ niṅ 077b/2

Dīvān (ka.) Karaçin'in ağabeyi
d.+ ğa 181b/3

Dizak (ya.) Semerkant yakınlarında bir mevki
D.+ қа 080b/4

Durman (ba.) bir boy adı
D. 129b/3, 180b/9, 181b/6
D.+ дm 077a/11

Durman Seyfel (ka.) Durman Yakub Bey'in oğullarından biri
D.+ niṅ 085a/1

Durman Ya'kūb Bik (ka.) Durman boyuna mensup bir bey; Seyfel, Āhir Zamān, Urus Cān ve Cān Vefā mirzaların babası
D. 077b/7

E

Ebū Bekr (ka.) Müslümanların ilk halifesi Hz. Ebubekir
E.+ ge 115a/5
E. ü 'Ömer 114b/7

Ebū Kec (ka.) Şiban Han'ın içki beylerinden biri
E. irdi 182a/5

Ebū Kec Bahadır bk. Ebū Kec
E. 078a/5

Ebū'l-Ḥayr Ḥan (ka.) Şiban Han'ın dedesi
E. 022b/2

Ebu'l-Muḥsin Şāh Sultān Ḥüseyn bk. Şāh Sultān Ḥüseyn
E. 013a/11

Efrāsiyāb (ka.) Şehname'de geçen Turan kahramanı, Alp Er Tunga
E. 057a/11

Elbruz (ya.) Elbruz dağı
E.+ nı 007a/6

Elvend (ya.) bir dağ adı
E. 110b/11, 117b/7

Emīr Tuḡlı Ḥācī (ka.) Seydek'in dedesi
E. 077b/11

Endehūd (ya.) Belh ile merv arasında bir yer
E. 150b/7, 150a/11, 151b/1

Esterābād (ya.) Hazar denizinin kuzeydoğusunda bir şehir
E. 073b/5
E.+ da 114b/1

F

Fān (ya.) Türkistan coğrafyasında Kīştūd civarında bir yer
F. 183a/2

Fergana (ya.) Bugün Özbekistan sınırları içerisinde yer alan Fergana şehri
F. 121a/6

Ferhād (ka.) Ferhat ile Şirin hikâyesinin erkek kahramanı
F.+ idm 018b/10
F.+ nı 067b/9

Feruh Bahadır (ka.) Şiban Han'ın komutanlarından biri
F. 082b/5

Fir'avn (ka.) Firavun
F.+ dın 023b/4

G

Ġaffār "kullarının günahlarını affeden" anlamında esmâ-i hüsnâdan
ḡudāvend-i kerīm-i Ġ. 122b/3

Giray Ḥvāce (ka.) Çopurgay oymağına mensup bir bahadır
G. 085a/1

H

H'āce 'Abdu'l-mekārim (ka.) Semerkand
şeyhülislamı

Ĥ. 034b/2, 035a/4, 035a/6,
035a/11

H'āce Aşıl (ka.) Şiban Han'ın içki
beylerinden bir komutanı

Ĥ. 082b/7

H'āce-i Kārdzen (ya.) Semerkant
civarında bir yerin adı

Ĥ. 031a/2

H'āce Pūşide (ya.) Hisar civarında bir yer

Ĥ.+ din
Ĥ.+ din 041a/1, 042b/2

Hācī Gāzī (ka.) Maṅgııt boyundan bir bey

Ĥ. idi 181a/8

Ĥ. irür 085a/5

Hācī Gāzī Biy bk. Hācī Gāzī

Ĥ. 110a/7

Hācī Velī (ka.) Nayman'dan bir bey

Ĥ. irdi 082b/2

Hak (1) (Ar.) Allah krş. haḳḳ

Ĥ. 033b/5, 044a/3, 047a/10,
063a/3, 065b/2, 065b/2, 075b/2,
086b/11, 088a/5, 121a/11, 134a/11,
184a/7

Ĥazret-i Ĥ. 098a/3

h'āst-ı Ĥ. 046a/3

vaşl-ı Ĥ. 022a/9

nuşret-i Ĥ. bolsa 176b/3

Ĥ.+ dın 065b/5

h.+ nı 011a/4

Hakḳ (Ar.) Allah krş. haḳḳ

Ĥ. 076b/5, 076b/6

Halıl (ka.) Hz. İbrahim

Ĥ.+ ġa 023b/3

Halım (Ar.) yumuşak huylu; "kullarını
şiddetle cezalandırmayıp yumuşak
davranan" anlamında esma-i hüsnadan

h. 019b/9, 020a/2

güvāh-ı 'alīm ü h. 064a/3

Hallāk (Ar.) Allah

Ĥ.- ı il "insanları yaratan Tanrı"
122a/10

Ĥ.- ı vedūd "kullarını çok seven
Tanrı" 122a/6

Hamza (ka.) Şiban Han'ın adamlarından
biri

Ĥ.+ nı 181a/9

Hamza Bik (ka.) Maṅgııt boyundan
Sıġnaḳ'ı elinde bulunduran bir bey

Ĥ. 084a/3

Ĥ.+ ler 083b/4

Hamza Sultān (ka.) Bahtiyar Sultan'ın
oğullarından biri

Ĥ. 012b/10, 032b/9, 040b/9,
041a/2, 110a/5, 116b/11, 117a/6,
129b/8, 130a/1, 131b/8, 132b/6,
151a/10, 156a/6, 156b/6, 158a/7,
158b/8

Ĥ.+ ġa 012b/9, 013a/2, 055b/1,
110a/10, 154a/8

Ĥ. irür 004a/2

Hanike (1) (ka.) bk. Sultan Mahmud Han

Ĥ. 100b/5, 139b/7, 141a/5, 142a/11,
176a/3, 176a/5

Ĥ.+ din 101b/2

Ĥ.+ ni 132b/10

Ĥ.+ niṅ 144b/11

Hanike Han (ka.) bk. Sultan Mahmud
Han

Ĥ. 038a/5, 100a/5, 100a/9, 101b/4,
101b/8, 104b/11, 123a/8, 128b/1,
135a/1, 139a/6, 140a/11, 142b/1,
142b/2, 144b/8, 144b/10, 145a/6,
178b/10, 186a/5

Ĥ.+ ġa 038b/7, 141a/7

Ĥ.+ nı 129a/9, 141a/2

Ĥ.+ niṅ 100b/6, 142b/4, 144b/7,
149a/11

Han Şāh Baht bk. Şāh Baht Han

Ĥ. 036b/5

Ḥārezm (ya.) Batı Türkistan'da yer alan Harezmi bölgesi

Ḥ. 039a/9, 101b/7, 102a/1, 102a/5, 102b/10, 102b/11, 103a/10, 103b/4, 103b/6, 103b/9, 103b/11, 104a/11
Ḥ.+ de 078b/11
Ḥ.+ din 013b/1
Ḥ.+ ğa 078b/10
Ḥ.+ ni 102b/3

Ḥasan (ka.) Kongrat boyuna mensup Haydar Bik'in torunu
Ḥ. 003b/8

Ḥattāb (ka.) Müslümanların ikinci halifesi Hz. Ömer
Ḥ. 115a/7, 115a/10

Ḥayber(ya.) Arabistan'da bir bölge
Ḥ. 127a/10, 183a/3

Ḥaydar (ka.) Şiban Han'ın düşmanlarından olan Moğol komutanı
Ḥ. 081a/5

Ḥaydar(ka.) 15. yüzyılda yaşamış bir din adamı
Ḥ.+ dur 121b/2

Ḥaydar (ka.) Müslümanların dördüncü halifesi Hz. Ali
Ḥ. 114b/7, 114b/7

Ḥaydar Ḳāsım(ka.) Babür'ün emirlerinden Kasım'ın oğlu
Ḥ. idi 034a/5

Ḥaydar Kökeldaş (ka.) Sultan Mahmud Han'ın emirlerinden biri
Ḥ. idi 096a/6

Ḥayt (ka.) Tiveys Bik'in lakabı
Ḥ. irür 024b/4

Ḥazār (ya.) Semerkant'ın güneybatısında bir yerleşim yeri
Ḥ. 026a/10, 029a/3, 100a/4, 110b/9

Ḥ.+ dın 029a/8

Herf (ya.) Herat'ın eski adı

Ḥ. 112b/10
Ḥ.+ din 109b/7
Ḥ.+ ni 074b/7

Ḥitā (ya.) Çin'in kuzey bölgesi krş. Ḥitāy
Ḥ. 146b/4
Ḥ.+ ğa 183a/9

Ḥitāy(ya.) Çin'in kuzey bölgesi krş. Ḥitā
Ḥ. 052a/7, 122b/5
Ḥ.+ dın 004a/1

Ḥızır (ka.) ab-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe ulaştığına inanılan kişi, Hızır krş. Ḥızır
Ḥ.+ nıñg 024a/2

Ḥızır (ka.) ab-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe ulaştığına inanılan kişi, Hızır krş. Ḥızır
Ḥ. 012a/9, 025a/5
Ḥ. eyleben 036b/10
Ḥ.+ nıñg 066a/9
Ḥ. u İlyās irür 075a/8
Ḥ. u İlyās 175a/10

Hind (ya.) Hindistan krş. Hindūstān
Ḥ. 112a/10, 113b/5, 167b/2

Hindūstān (ya.) Hindistan krş. Hind
Ḥ. 047a/8

Ḥişār (ya.) Semerkant'ın güneydoğusunda bulunan bir yerleşim yeri
Ḥ. 040b/8, 040b/11, 101a/9, 104b/9, 105a/4, 108b/6, 112a/1, 116a/7, 150a/5, 150b/1, 168a/4, 168b/5
mülk-i Ḥ. 112a/6, 167b/10
Ḥ.+ dın 044a/8
mülk-i Ḥ. eylesün 167b/8
Ḥ.+ ğa 167a/6
'azm-i Ḥ. kılmaḳka 039b/9

Ḥivak bk. Ḥive
Ḥ.+ ḳa 073a/4

Hive (ya.) Harezmi bölgesinde bulunan Hive şehri

H. 103a/11

Hocend (ya.) Fergana bölgesinde Uratipe'nin kuzeydoğusunda bulunan bir yerleşim yeri

H. 045a/7, 122b/7, 124b/9,
128a/6, 156a/7, 188a/10

mülk-i H. 123a/6

şehr-i H. 188b/4

H.+ din 051a/1

H.+ ça 050b/9

Hoqand (ya.) Fergana bölgesinde Hocend yakınlarında bir şehir

H. 188b/11

Horāsān (ya.) İran'ın kuzeydoğusunda yer alan geniş coğrafyaya verilen isim

H. 047a/8, 109b/3, 150b/7,
152a/10, 152a/11

H.+ ğa 074b/8

H.+ nıng 074b/5

Hoş Āmed (ka.) Şiban Han'ın komutanı olan bir Uygur beyi

H. 083b/7

H. irdi 082a/10

Hoten (ya.) Doğu Türkistan'da bir şehir

H. 018a/3, 146b/4, 179b/11

Hudā (Far.) Allah, Tanrı krş. Hudāy
H. 008b/4, 021a/4, 031a/10, 038b/9,
050b/11, 072a/10, 127b/4, 175b/10,
185b/8

elṭāf-ı H. 189b/11

faẓl-ı H. 110a/4

hük-m-i H. 095b/9

luṭf-ı h. 051a/3

nūr-ı H. 072a/9, 124a/10

Resül-i H. 008a/8

resül-i H. 011a/3, 011a/6

şem'-i H. 124a/10

taqdīr-i H. 142b/11

zıll-ı H. 137b/9, 178a/10

H.- yı bī-çün "soru sorulmayan Allah" 136a/4

H.+ dın 025a/9, 137a/9

nūr-ı H.+ dur 124a/1

şem'-i H.+ dur 124a/1

H.+ nıng 037b/3, 037b/5, 079b/9

H.+ yā 076a/5

Hudāvend (Far.) her şeyin sahibi olan Allah

h.- i kerīm-i ğaffār "Allah" 122b/3

Hudāy (Far.) Allah, Tanrı krş. Hudā

H. 033b/5, 047a/2, 083a/9

elṭāf-ı H. 122b/5

ķahr-ı H. 153b/6

zıll-ı H. 098a/4

belā-yı H. irür 052a/7

Hudāybırdi (ka.) Abbas Bik'in oğlu, Sultan Muhammed Timür'ün kayınbabalarından biri

H. 072b/3

Husrev (ka.) Farsça eserler veren ünlü Türk şairi

H. 072a/2

Husrev bk. Husrev Şāh

h.+ i 044a/4

Husrev Şā bk. Husrev Şāh

H. 041a/6, 042b/6, 043a/8

Husrev Şāh (ka.) Türkistanlı Kıpçaklardan olan ve Hisar şehrinin idaresini elinde bulunduran kişi

H. 041a/11, 099b/5, 100a/4,

102a/11, 104b/9, 108b/4, 109a/2,

111b/11, 118a/1, 121a/4, 150b/8,

152b/8, 153a/8, 154b/3, 155b/10,

167a/2, 167a/6, 168b/11

H.+ ıng 041a/4

H.+ nı 104b/10, 150a/1

Hutlān (ya.) Hisar civarında bir merkezin adı

H.+ dın 108b/7

Hüseyn (ka.) Hacı Gazi'nin babası
H. 085a/5

Hüseyn (ka.) Sultan Hüseyn Baykara
H. 153a/5

Hüseyn bk. Hüseyn 'Alī
H. 181a/6

Hüseyn 'Alī (ka.) Kongrat boyunun ileri gelenlerinden Hüseyn Ali, Seyid Ahmet'in oğlu
H. 023a/11

I

Ibaq Han (ka.) Şiban Han'ın düşmanlarından biri, Hacı Muhammed Han'ın oğlu
I.+ dın 077b/4

'Irāk (ya.) İran'ın batısında bir bölgenin adı, Irak
'I. 047a/8, 122b/4

'Irākī Iraklı
'I. 109b/8

Isıg Köl (ya.) bugün Kırgızistan sınırları içerisinde bulunan bir göl
I. 180a/1

İ

İbrāhīm (ka.) Ahmed Tarhan'ın abisi
İ. irdi 030a/3-4

İbrāhīm Cānī (ka.) Babür'ün adamlarından biri
İ.+ dūr 033b/11

İbrāhīm Saru (ka.) Babür'ün adamlarından bir
İ.+ dur 034a/1

İdi Tanrı, Allah
İ. 002b/5, 015a/7, 016a/9, 088a/3, 092b/8, 133b/4, 163a/4, 172a/4
İ.+ din 007a/1, 068b/2

İ.+ m 073b/7, 095b/1

İdik (ka.) Cambik Han'ın oğullarından biri
İ. 086a/9, 094b/6

İgi Muhammed (ka.) Seydek'in oğlu
İ. 078a/1

İgriyār (ya.) Kabil civarında bir yer
İ. 049a/8

İlāh (Ar.) Allah, Tanrı
İ. 075b/9
hük-m-i İ. 164a/11, 173a/11
luṭf-i İ. bolubanı 072b/2

İlyās (ka.) Hz. İlyas
Hızr u İ. 025a/5, 175a/10
Hızr u İ. irür 075a/8

İmām-ı Zamān bk. İmāmü'z-zamān
i.- 020b/11

İmāmü'z-zamān (Ar.) zaman'ın imamı anlamına gelen kelime Şiban Han'ın lakabıdır krş. Şibānī Han
İ. 036b/6, 155a/11, 164b/7, 167a/7, 173b/7
Hāzret-i İ. 100b/6, 101b/4, 104b/8, 107a/8, 122b/6, 128a/1, 135b/3, 139a/6, 149b/10, 164b/8, 167a/1, 167a/6, 173b/8, 180a/8, 183b/11, 186a/5, 189a/1
i.+ ğa 128a/4

İndik (ya.) bir yer adı
İ.+ ni 080a/2

İrān (ya.) İran
İ. 047a/10

İsfendiyār bk. İskender
İ. 057a/7

İskender (ka.) İran'ın efsanevî kahramanı, İskender
İ.- i s̄anī'dür 175b/1

İslām (Ar.) İslam

İ. 016a/7, 026b/2, 184a/10
 kâdî-yı ehl-i İ. 176a/9
 İ.+ ğa 088a/9
 İ.+ ın 037b/5
 İ.+ ınġız 088a/1
 şadr-ı İ. idi 084b/2
 İ.+ nı 026a/5, 087a/1
 İ. +min 184a/11
 İ.+ nıġ 019b/8, 026b/5, 053a/5

İspahan (ya.) bugün İran sınırları içerisinde bulunan İsfahan şehri

İ. 047a/8

İspendiyār bk. İskender

İ. 032b/8

İsten (ka.) Tenbel'in abilerinden biri

İ. 189b/8

K

Ka'be (ya.) Kâbe

K. 101b/8, 142b/9, 144a/6
 K.- i cān "canın Kâbesi" 144a/4
 K.+ ni 047a/9
 K.+ niġ 144a/9
 K.+ sin 101b/5
 K.+ sini 101b/10

Kaçu Mergen (ka.) Cengiznamelere göre Cengiz Han'ın atalarından biri

Ç.+ niġ 181b/6

Kāf (ya.) efsanevi Kaf dağı

ç. 025a/10
 kūh-ı ç. 052b/6, 081b/10
 ç.+ niġ 111a/4

Kāfir Neheng (ya.) bir nehir adı

K. 043a/1

Qalımak bk. Qalmaç

Ç.+ dın 022a/11

Qalmaç (ba.) bir boy adı, Kalmuk

Ç. 122b/4, 133b/1, 133b/7, 140a/6,
 178b/8, 179a/6, 179b/4, 179b/9,
 183a/10

Qalmaçān (ba.) Kalmuklar krş. Qalmaç
 Ç. 184a/10

Qanber(1) (ka.) Köpek Bey'in oğlu
 Ç. 158a/5

Qanber (2) (ka.) Karaçın'dan bir bey
 Ç. 181b/4,

Qanber (3) (ka.) Nayman'dan bir bey
 Ç. 181b/11

Qanber Biy bk. Qanber (1)
 Ç. 110a/7, 151b/1

Qanber 'Alī (ka.) Uygur'dan bir bey,
 Şiban Han'ın adamlarındandır
 Ç. 082a/10

Qaraçın (ka.) Quşçı oymağından Devlet
 H'āce Bik'in oğlu
 Ç. 181b/3, 181b/4

Qaraçın Ateke bk. Qaraçın
 Ç. 077b/2

Qara H'āce (ka.) Şiban Han'ın
 düşmanlarından
 Ç. 052a/10

Qaraköl (ya.) Buhara'nın güney batısında
 bir yer

Ç.+ ni 012b/11, 013a/9, 013b/5,
 017a/3
 Ç.+ nünġ 012b/8, 013b/11

Qaraquş (ya.) Harezmi bölgesinde bir yer
 adı

Ç. 104a/9, 104a/11

Qara Seyyid (ka.) Şem'un'un babası
 Ç. 085a/4

Qaravul (ya.) bugün Kırgızistan sınırları
 içerisinde bulunan bir dağ

- Q.** 111a/6
Qarlıq (ba.) Karluk boyu
 Q. 181a/2
- Qarşı (ya.)** Maveraünnehr bölgesinde, Semerkant'ın güneybatısında yer alan bir yer
 Q. 004b/8, 029a/3, 097b/10, 105b/2, 108b/2, 150a/6, 166b/10
 Q.+ da 029a/9
 Q.+ dın 013b/3, 106b/4
 Q.+ ga 017a/5, 017a/6, 105a/6, 107b/10, 167a/9
 Q.+ nı 105a/8
 Q.+ nıng 105a/9
- Qārūn (ka.)** zenginliğiyle ünlü efsanevî kişi, Karun
 Q. 136b/3
- Qāsım (1) (ka.)** Babür'ün emirlerinden
 Q. Q. 022b/7, 034a/3, 084a/2
 Q.+ nı 086a/8
- Qāsım (2) (ka.)** Cambik Han'ın oğullarından biri
 Q. 084a/2, 094b/6
- Qāsım-ı küh-bur** bk. Qāsım (1)
 Q. irür 034a/1
- Qāt (ya.)** Harezmi bölgesinde bir şehir
 K. 039b/6, 102b/3, 103a/1, 103a/2, 103b/2
- Kāvergān (ya.)** Hisar civarında bir yer adı
 K.+ ge 167b/11
- Qayçıkay** Uratepe yaylası krş. Ak Qayçıkay
 Q. 117b/7
- Kelīmullah (Ar.) (ka.)** Hz. Musa
 K. 023b/4
- Kembāy (ya.)** Semerkant civarında bir yer
 K.+ da 096a/4
- Kend-i Bādām (ya.)** Fergana bölgesinde bir yer
 K. 188b/9
- Kereyid (ba)** bir Moğol boyu
 K.+ din 069b/3
- Kerki (ya.)** Ceyhun nehri üzerinde yer alan bir geçit, bugün Türkmenistan sınırları içerisinde Atamurat şehridir
 K. 151a/4, 151a/11
- Kesbī (ya.)** Hisar civarında bir yer
 K. 106b/4
 K.+ ge 108a/1
- Keşm(ya.)** Bedaşan civarında bulunan bir şehir
 K. 108b/5
- Qışlıq (ka.)** 'Abdu'l-'Alī Tarhan'ın babası
 Q.+ nıng 078a/10
- Qıyat (ba.)** bir boy adı, Kıyat
 Q. 129b/3
 Q.+ ı 180b/5
- Kiş (ya.)** Semerkant ile Karşı arasında bir yer
 K. 164b/10, 173b/10
 K.+ de 155b/6
 K.+ din 164b/11, 173b/11
 K.+ ni 004b/8
- Kiştūd (ya.)** Hisar civarında bir yer
 K. 183a/2
- Qoçın (ba.)** bir Özbek boyu
 Q.+ dın 034a/3
- Qoçkar (ya)** bugün Kırgızistan'da bulunan bir bölge
 q.+ dın 062a/8
- Qongrat (ba.)** bir Moğol boyu
 Q. 102b/8, 129b/3, 180b/6, 181a/6
 Q. boldı 181a/6
 Q.+ dın irdi 003b/9
 Q.+ dur 023a/11

- Қ. irür 069b/8
- Қошун (ba.)** bir Türkmen boyu
 Қ. 129b/6
 қ. 131b/2, 131b/3
 қ.+ ға 179a/10
- Кök Күмбез (ya.)** Гök Күмбет
 К. 079b/11
- Көпек (ka.)** Қушқу'дан bir bey, Kanber Bey'in babası
 К. 158a/5, 181a/10
 К.+ ke 158a/5
- Көпек Бик** bk. Көпек
 К. 023b/1
- Көпек Қушқу** bk. Көпек
 К. 110a/11
- Кuhistān (ya)** дағлық бөлге
 К. 154b/9
- Құл Дервiш (ka.)** Уйгур'дан bir bey
 Қ. 078a/2
- Құл Мухаммед (ka.)** Muhammed Mezid Tarhan'in oғлу
 Қ. 089b/6-7, 089b/9, 091b/11
 Қ.+ дүр 089a/1
- Құл Сейид Мiрзā (ka.)** Mahmud Sultan'in ешлеринден биринин babası
 Қ.+ нiнғ 024b/3
- Құндүз (ya.)** Belh ve Tirmiz'in доғусунда bir yerleşim yeri
 Қ. 043a/3, 098a/8, 108b/5, 154b/2, 154a/5
 қал'a-i Қ. 098b/6
 Қ.+ дiн 098a/11, 154b/2
- Қуңғаш Бик (ka.)** Қушқу'дан bir bey
 Қ. 023b/1
- Қур'ān (Ar.)** Müslümanların kutsal kitabı, Kur'an
 Қ. 021a/11, 139b/1, 143b/2

Қ.+ 1 114a/8
 ders-i Қ. idi 020b/6
 Қ.+ нi 135a/3

Қушқу bir oymak adı
 Қ. 077b/1158a/5, 181b/1
 Қ.+ да 082b/1
 Қ.+ дiн irdi 023b/1
 Қ.+ дiн 082a/9, 181a/10
 Қ.+ ға 091b/8
 Қ. idi 091b/8
 қ.+ нiнғ 105a/9
 Қ.+ нiнғ 180b/11

Қушқу Қаракöz (ka.) Burunduk'un dedesi
 Қ.+ нiнғ nebresi 085a/6
 Қ.+ нiнғ 083b/8

Күчи Хан (ka) bir bey adı
 К. 049a/7

Күчүм Сүлтān (ka.) Ebu'l-hayr Han'in оғулариндан biri
 К.+ ға 164a/9, 173a/9

Күhek (ya.) Semerkand civarında bir nehir
 К. 006b/6, 186a/10

Күмүш (ka.) Alaca Han'in sevgililerинден biri
 К. 148a/6
 К. irdi 148a/4

L

Лағиф Бағшi (ka.) Herat'tan bir bey
 L. 109b/7, 111b/9

Лейлi (ka.) Leyla ile Mecnun hikāyesinin kadın kahramanı
 L. 064a/7, 068a/9
 L.- yi ārāste boldı "süslenmiş Leyla (gibi) oldu" 048b/2

M

Ma'būd (Ar.) kayıtsız şartsız kulluk edilmeye lâyıк olan varlık, Tanrı, Allah

fâzîl-ı M. 129b/2
mazhar-ı 'adl-i M. 110b/3
taqdîr-i M. idi 095b/11

Maḥan (ya.) Fergana'da bir yer
M. 152a/11

Maḥmūd (1) bk. Maḥmūd Sultān
M. 022b/7, 024b/8, 120a/1, 155b/5

Maḥmūd (2) (ka.) İbrahim Tarhan'ın bir
kardeşi
M. 030a/3-4,

Maḥmūd Sultān (ka.) Şiban Han'ın
kardeşi
M. 004a/8, 004b/6, 013b/8,
022a/11, 023a/9, 039a/4, 039a/8,
039b/7, 056a/2, 080b/8, 089a/8,
092b/11
M.+ ğa 004b/1, 073a/10, 083b/10,
089a/9, 095b/5
M. idi 084b/10
ḥavātîn-i M. idi 023b/9
M. irür 041a/3
M.+ nı 089a/6, 091a/8, 091b/6,
092a/3-4
M.+ nıḡ 022a/4

Maḥmūd Sultān Bahadır bk. Maḥmūd
Sultān
M. 020b/11

Maḥmūd Şāh bk. Maḥmūd Sultān
M. 022b/3

Maḡgıslak (ya.) Hazar'ın doğusunda
bulunan bir yerleşim yeri
M. 078a/6

Maḡgıt (ba.) bir Moğol boyu
M.+ dın 084a/3
M.+ ta bolğanniḡ 084a/9
M.+ ta 067a/3, 068b/10, 070a/2

Maḡkıt bk. Maḡgıt
M. 122b/4, 129b/3, 180b/8, 181a/8,
181a/8
M. idi 130a/6

Manşūr Mīrzā (ka.) Sultan Hüseyin
Mīrzā'nın babası, Şiban Han'ın
kayınbabalarından biri
M. 069b/4

Mecnūn (ka.) Leyla ve Mecnun
hikâyesinin erkek kahramanı
M. 040a/6, 064a/7, 067b/8, 107b/6
M.- ı nev-ḥāste oldu "yeni
hastalanmış Mecnun (gibi) oldu"
048b/2
zār-ı M.+ dın 018b/10
M.+ ğa 017b/2

Medīne (ya.) Arabistan'da bir şehir,
Medine
M. 144b/1

Mehdī Sultān (ka.) Hamza Sultan'ın
akrabası
M. 004a/3, 032b/9

Mergınān (ya.) Fergana'da bir şehir
M. 156a/10, 156a/11, 156b/2,
189b/7
M.+ da 157a/8

Merv (ya.) bugün Türkmenistan sınırları
içerisinde bulunan Merv şehri
M. 152a/11

Mesīḥ (ka.) Hz. İsa
M. 048b/1

Mesīḥā (ka.) Hz. İsa
M.+ ka 012a/9

Mīrzā bk. Sultān Aḥmed
M. 081a/1

Mīrzā Aḥmed bk. Sultān Aḥmed
M. 073a/6

Mīrzā 'Ömer Şeyḥ bk. 'Ömer Şeyḥ
M. 070a/11

Moğol Moğol

M. 001a/3, 031a/4, 044b/10, 046b/11, 047a/5, 047b/2, 047b/10, 049b/7, 053b/9, 053b/11, 070b/3, 072b/8, 078a/8, 079a/7, 081a/4, 094a/7, 096a/5, 096b/5, 096b/9, 133b/1, 122b/6, 122b/10, 128a/1, 128a/8, 128b/1, 128b/7, 132a/3, 132a/4, 132a/5, 133b/7, 135b/6, 142a/2, 145a/6, 145b/4, 146b/2, 150a/3, 153b/9, 157b/6, 159a/8, 160a/10, 162b/9, 162b/10, 169a/10, 171b/9, 171b/10, 179a/6, 180a/8, 180b/2, 183b/6, 184a/9, 186a/8, 187a/5, 187b/1
 ḥayl-ı M. 128b/2
 M.- ı nā-sere-i mühmelni 159a/1
 M.- ı nādānga 160b/2, 169b/2
 M.+ dın 038a/6, 146a/1, 156b/11, 178b/10
 ḥayl-ı M.+ dın 183a/1
 M.+ ğa 039a/3, 044b/7
 M.+ ı 128b/9, 161a/10, 170a/10
 M.+ ıdın 153b/9
 M.+ ın 156b/8
 M. irür 185b/1
 M.+ lar 144b/8
 M.+ larğa 139a/8
 M.+ nı 022b/11, 096b/10, 096b/11
 ḥayl-ı M.+ nı 158b/8
 M.+ nıng 128a/9, 148a/7
 M.+ nuṅ 080b/7

Moğolī Moğol

M. 164a/4, 173a/4
 M.+ din 178b/9

Moğolistān (ya.) Moğolistan

M. 062a/7, 141b/8, 143b/10
 M.+ ğa 140a/5, 149b/1, 186a/6

Muḥammed (ka.) Hz. Muhammed

M.+ niṅ 086b/7

Muḥammed (ka.) Mahmud Sultan'ın eşlerinden birinin babası

M. 024b/3

Muḥammed bk. Şibānī Ḥan

M.+ dür 012a/5

Muḥammed Burunduḡ Bik (ka.) Şiban Han'ın eşlerinden birinin dedesi

M. 070a/5

Muḥammed Hüseyn (ka.) Harezmi'den bir bey

M. 038b/5

M. irdi 013b/1, 045a/4

Muḥammed Mezīd bk. Muḥammed Mezīd Bik

M. 008a/6, 008b/2, 070a/2, 089b/6-7, 091a/1, 091b/11

M. irdi 084b/8

M.+ ni 093b/11

M.+ niṅ 091b/4

Muḥammed Mezīd Bik (ka.) Ḳul Muḥammed'in babası, Şiban Han'ın düşmanlarından biri

M. 084a/7, 085b/8, 086a/9, 090b/5, 091a/4, 092b/6

M.+ ke 092a/6

M.+ ni 092b/10, 092b/11, 093b/6

M.+ niṅ 088b/11, 089b/10, 090b/2

M.+ niṅki 070a/1

Muḥammed Sāliḡ (ka.) Nur Said Bey'in oğlu, Şibanî-nâme'nin yazarı

M. 006a/11

Muḥammed Şibānī Ḥan krş. Şibānī Ḥan

Muḥammed Yūsuf (ka.) Yūsuf Seyyid'in oğlu

M. idi 034a/2

Murğāb (ya.) Horasan'da bir nehir

M. 150b/7, 152a/11

Mūsā (ka.) Şiban Han'ın düşmanlarından biri

M. 067a/7

M. idi 067a/2

Mūsā Mīrzā (ka.) Yamğurçı'nın abisi

M. 069a/3

Mūsā Yamğurcı (ka.) Vakkas Bik'in oğlu
M.+ ğadur 069b/5

Muṣṭafā (ka.) Hz. Muhammed
M. 001b/10, 115b/2

N

Nayman (ba.) Altay bölgesinde yaşayan bir halk

N. 180b/8, 181b/11
N.+ dın 082b/2

Necef (ya.) Kûfe civarında bir yer adı
eṭvār-ı şāh-ı n. 039b/10

Nemrūd (ka.) Hz. İbrahim'i ateşe attırdığı söylenen hükümdar
N. 023b/3

Neretü (ya.) Uratipe'de bir kale
N. 185a/6

Nesef bk. Hişār
şehr-i N. 039b/10

Nu'mān (ka.) Yemen hükümdarı
kilīd-i der-i genc-i N.+ niṅ 022a/4

Nūr Sa'īd Bik (ka.) Muhammed Salih'in babası
N. 006a/10

Nüküz (ba.) bir Özbek topluluğu
N. 181a/3

O

Odan (ya) Yarkent yakınlarında bir yer
O. 52a/10

Onğ Hān (ka) Kereyit boyundan Togrı'lın lakabı
O. 069b/3

'Osmān (ka.) Müslümanların üçüncü halifesi Hz. Osman
'O. 114b/8
'O.+ ğa 115a/10

Otrar (ya.) Sabran'ın güneyinde Taşkent'in kuzeyinde bir yerleşim yeri
O. 004a/10, 084a/7, 088b/2, 088b/9, 089a/4, 091b/2, 093b/1, 093b/4
O.+ da 094b/3
O.+ dın 092b/4
O.+ ğa 092a/1
O.+ nı 091a/11

Oyrat (ba.) Moğol kökenli bir boy
O. 129b/3

Ö

Öküz (ya.) bir dağ adı
Ö. 091b/7, 091b/10

'Ömer (ka.) Müslümanların ikinci halifesi Hz. Ömer
'Ö. 114b/7

'Ömer Bik (ka.) Belh'ten bir bey
'Ö. 109b/5

'Ömer Şeyh (ka.) Babür'ün babası
'Ö. irür 095b/10

'Ömer Tilbe (ka.) Şiban Han'ın düşmanlarından birisi
'Ö.+ ni 080b/9

Özbek (ba.) Özbek
Ö. 101b/11, 102a/6, 109a/1, 111b/2, 117b/11, 130a/3, 132b/8, 133b/7, 154a/2, 181a/10, 182b/4
Ö. idi 132a/9, 182b/2

Özkend (ya.) Fergana civarında bir yer
Ö. 083b/9
Ö.+ niṅ 083b/4

P

Perverdigār (Far.) yaratan ve var eden Allah
P. 008a/7
p. 016a/5
yār-i P. 015a/5

Pîr Velî bk. Velî Bik
P. 108b/8

R

Rab (Far.) Allah, Tanrı
R. 021b/10, 111b/2

Rahmân (Ar.) “bütün varlıklara merhamet eden” anlamında esma-i hüsnadan
zıll-ı r. irür 036b/6

Ribât-ı Melik (ya.) 11. yüzyılda inşa edilmiş, Buhara ve Semerkant arasında bulunan bir kervansaray
R. 186b/3

Rum (ya.) Anadolu ve Rumeli
R. 047a/8, 122b/5

Rüstem (ka.) Acem kahramanı Rüstem-i Zal

R. 022a/1, 032b/8, 041b/9, 130a/7, 182a/7
R.- i destân 117a/5
R.- i destânların 116b/2
R.- i Zâl irdi 071b/8
R.- i Zâl 071b/8
R.- i Zâldın 042a/4
R.- i Zâlîni 046a/9
R.+ dür 022a/1
R.+ ğa 057a/7

S

Şabran (ya.) bugün Kazakistan coğrafyasında yer alan, Otrar’ın kuzeyinde bir şehir

Ş. 022b/5, 089a/11, 091a/4
Ş.+ da 088b/11
Ş.+ nı 002b/5, 089a/7, 091a/3
Ş.+ mîng 089a/2

Şâlih bk. Muhammed Sâlih
Ş. 097a/4, 166a/4

Sâm (ka.) Acem kahramanı, Rüstem-i Zal’in dedesi

S.+ dın 057a/6

Sarây(ya.) Ceyhun nehri kıyısında Karşı ve Tirmiz şehirleri civarında bir yer
S. 098a/1, 098a/4

Sarığ Oğlan (ka.) Şiban Han’ın komutanlarından birisi
S. 023a/10

Sart Fars kökenli bir kavim
S. 133b/7
S.+ lar 080a/4

Şayram (ya.) Taşkent ile Otrar arasında bir yerleşim yeri
Ş. irdi 183a/4

Semerqand (ya.) Semerkant şehri
S. 005a/5, 005b/9, 029b/2, 031a/4, 034b/1, 038b/3, 039a/6, 044a/8, 046a/5, 089b/6-7, 092b/7, 096a/1, 099a/9, 101a/2, 101b/1, 102b/9, 121a/3, 121a/7, 153a/3, 184a/9
âheng-i S. 148a/9, 185b/4
ehl-i S. 102b/9
sipâh-ı S. 005a/10
taht-ı S. 164a/5, 173a/5
S.+ da 165a/1, 174a/1
S.+ dın 006b/4, 049a/3, 101b/5
S.+ ğa 128b/7
’azm-i S. itti 127b/10
S.+ ka 096b/2
S.+ nı 004b/7, 005a/2, 006a/8, 035a/5, 035a/9, 036a/1, 036a/8, 070a/9, 128a/11, 128b/6
S.+ mîng 034b/4
S.+ ta 008a/5, 036a/2, 096a/2

Semerqandî Semerkantlı
S. 130a/4

Sencer bk. Barlas Sencer
S. 123a/9, 124b/10

Ser-i Pul (ya.) Semerkant yakınlarından bir yer
S. 031a/5

Seydek(ka.) Emîr Tuğlı Hâcî'nin torunu
S. 077b/11

Seydek (ka.) As boyundan Şiban Han'ın
bir komutanı
S. irür 082b/10

Seyfel Bik bk. Durman Seyfel
S. 089b/8

Seyid(ka.) Şiban Han'ın adamlarından
birisi
S. 151b/11, 152a/3
S.+ ge 151b/10
S.+ i 151b/6

Seyid Aḥmed (ka.) Kongrat boyundan
Hüseyn 'Alî'nin babası
S. 023a/11, 069b/8

Seyid Aḥmed Kōngrat bk. Seyid
Aḥmed
S. 110a/8

Seyid Ata (ka.) 13. yüzyıl Türkistan
evliyelerinden birisi
S. 024a/7, 069b/9
S.+ ğa 151b/6

Seyid Murtaẓā Ḥ'vāce (ka.) Seyyid
Ata'nın soyundan gelen bir bey
S.+ niᅇg 069b/9
S.+ niᅇgki 024a/7

Şiddik (ka.) Sıĝnak'ta Şiban Han'ın
düşmanlarından biri
S. 084b/2

Şiddik (ka.) Hz. Ebubekir'in lakabı
S. 115a/7

Sıĝnak (ya.) Türkistan'da bir yerleşim yeri
S.+ қа 083b/11, 084a/4
S.+ nı 084b/3
қаđi-yı S.+ nı 084b/1

Sır (ya.) Sırderya, Seyhun nehri
S. 003b/10, 077b/4, 187a/3,
190a/10, 190b/2

S.+ dın 187b/7, 190a/9
S.+ dur 175a/8
S.+ nı 175a/6, 175a/8, 175a/9,
175a/9

Şībistān (ya.) Semerkant yakınlarında bir
yer
S. 186b/3

Sicivut(ba.) bir Türk boyu
S. 180b/5

Sikender bk. İskender
naқd-i S.+ dūr 121b/2
S.+ ğa 054a/3

Soĝd (ya.) Semerkant civarında bir şehir
S. 128b/4
S.+ niᅇg 128b/3

Sūfi Bik (ka.) Ak Seyid Bik'in babası
S. 003b/6

Suĝunluĝ (ya.) Şehr-i Vezîr civarında bir
dağ geçidinin adı
S.+ nda 077b/3

Sulduz (ba.) Türkleşmiş bir Moĝol boyu
S. 181a/3
S. idi 181a/3

Sultān 'Abdul Şāh (ka.) Sultan
Muhammed Timür'ün oğlu
S. 072b/2

Sultān Aḥmed (ka.) Timurlu
mirzalarından biri
S. 072b/7, 078a/7, 079a/7, 081b/1,
088b/3
S.+ қа 078b/8

Sultān Aḥmed Moĝol bk. Tenbel
S. 044a/9

Sultān 'Alî Mīrzā (ka.) Sultan Muhammed
Mirza'nın oğlu
S. 008a/5, 008b/1

Sultān Bik (ka.) Şiban Han'ın Belh'teki düşmanlarından biri
S. 152a/1

Sultān Bobay bk. Bobay
S.+ nı 013a/10

Sultān Hüseyn bk. Şāh Sultān Hüseyn
S. 073b/10

Sultān İdik bk. İdik
S. 084a/2, 085b/8

Sultān Kāsım bk. Kāsım (2)
S. 085b/7, 091b/5
S.+ ğa 091a/8

Sultān Küçüm bk. Küçüm Sultān
S. 003b/11

Sultān Maḥmūd bk. Maḥmūd Sultān
S. 019b/10, 021b/2, 098b/5, 102b/6,
107a/1, 110b/3, 116b/11, 129b/2,
131b/6, 142a/11, 151a/6, 164b/10,
173b/10
Ḥazret-i S. 097b/4, 132b/4, 141a/2,
166b/4
S. idi 095b/11
S. kılmadı 140b/4
S.+ nı 101b/6

Sultān Maḥmūd Bahadır bk. Maḥmūd Sultān
S. 098a/11, 102b/10, 164b/7, 173b/7
S.+ ğa 167a/3
S.+ nı 104b/8

Sultān Maḥmūd Ḥan (ka.) Yūnus Ḥan'ın büyük oğlu, Moğol hanı
S. 004b/3, 004b/10, 023a/2,
044a/11, 070b/4, 081a/8, 088b/1,
088b/6, 091b/3, 093b/4, 094b/1,
096a/1, 096a/5

Sultān Maḥmūd Şāh (ka.) Baysungur'un babası
S. 096a/3

Sultān Muḥammed Timūr (ka.) Şiban Han'ın oğullarından biri
S. 013b/10, 026b/7, 032a/9, 041a/3,
069a/11, 071a/4, 094b/3, 095b/4
ḥavāfin-i S. 072a/8

Sultān Timūr (ka.) bk. Sultān Muḥammed Timūr
S. 033a/9, 037a/8, 038b/8, 045b/6,
056b/9, 058a/2, 083b/7
S.+ ge 044b/8

Sultān 'Ubeyd bk. 'Ubeyd
S. 024a/5

Suzak (ya.) bugün Kazakistan'da yer alan Türkistan coğrafyasında bir yer
S. 091a/10

Süleymān (ka.) Hz. Süleyman
S. 010a/9, 052b/6, 105b/7, 106b/2,
146b/8
S.- ı zamān "zamanın Süleyman'ı"
105b/6, 105b/11, 106a/10, 132b/2,
151a/7, 155b/4, 190a/11
S.- ı zamāndur 106a/5
S.- ı zamānnı 107b/10
S. bolmasa irdi 106a/7
S.+ dın 010a/8

Süyünç Ḥ'āce Sultān (ka.) Ebu'l-Hayr Han'ın oğullarından biri
S. 003b/11, 013b/8

Süyünçek Sultān bk. Süyünç Ḥ'āce Sultān
S. 153b/11, 156a/8, 158a/8, 158b/8,
164a/7, 164a/10, 173a/7, 173a/10

Ş

Şaburgān (ya.) Endehud ile Belh arasında bir yerleşim yeri
Ş. 150b/7

Şāh Baḥt bk. Şāh Baḥt Ḥan
Ş. 012a/5, 073a/9
Ş.+ dın 075a/3

Şāh Baht Han (ka.) Şiban Han krş. Şibānī Han

Ş. 036b/5, 076b/8, 093b/5
Ş.+ niᅇg 019b/1

Şāh-ı Zamān (ka.) Şiban Han'ın düşmanlarından biri

ş. 102a/10, 150b/5, 151b/5, 152b/5
ş.- ı bī-çāre 153a/7
ş.+ nı 149b/11

Şāh Maᅇmūd bk. Maᅇmūd Sultān

Ş. 117a/2

Şāh Sultān Aᅇmed bk. Sultān Aᅇmed

Ş. 093b/7
Ş. irür 095b/10

Şāh Sultān Hüseyn Bedī'ü'z-zamān Mīrzānın babası

Ş. 076b/10

Şāh Şibān bk. Şibānī Han

Ş.+ nı 002b/5

Şāh Şibānī bk. Şibānī Han

Ş.+ ğa 165a/8, 174a/8

Şāh Şibānī Han bk. Şibānī Han

Ş. 005b/11, 031a/7, 074b/9, 092a/6, 096b/9

Şām (ya.) Şam şehri

Ş. 047a/8

Baysunğur (ka.) Sultan Mahmud Şah'ın oğlu

B. idi 096a/2

Şeh Budağ (ka.) Sultan Hüseyn Mirza'nın emirlerinden biri, soyu Cihanşah Mirza'nın ailesinden gelmektedir

Ş. 069a/4, 074a/8, 074a/10

Şeh Budağ-ı Türkmen bk. Şeh Budağ

Ş. 074a/5

Şeh Bū Sa'īd (ka.) Özbeklerin büyük hanı

Ş. 078b/4

Şehrbānū Hanım (ka.) Şiban Han'ın eşlerinden biri

Ş. 069b/1

Şehr-i Sebz (ya.) Semerkant yakınlarında bir yer

Ş. 024b/10

Şehr-i Vezīr (ya.) Ürgenç yakınlarında bir şehir

Ş. 076b/8

Ş.+ ğa 077a/2

Ş.+ niᅇg 077a/9

Şehruᅇiye (ya.) Taşkent yakınlarında Seyhun nehri kıyısında bir yer

Ş. 128b/11, 187b/7

Ş.+ din 080b/11

Şeker (ka.) Şiban Han'ın adamlarından biri

Ş. 067a/11, 068b/3

Ş.+ din 068a/4

Şemseddīn Muᅇammed (ka.) Semerkant şehrinin hocalarından biri

Ş. 034b/10

Şem'ün (ka.) Kara Seyyid'in oğlu, Şiban Han'ın komutanlarından

Ş. idi 085a/4

Şeyᅇ bk. Şeyh Sa'dī

Ş. 020a/11

Şeyᅇ ᅇaydar (ka.) Ebu'l-Hayr Han'ın oğullarından biri

Ş. 066a/5

Şeyᅇ İbrāᅇīm (ka.) Şiban Han'ın amcası

Ş. idi 024b/1

Şeyᅇim (ka.) As boyundan Şiban Han'ın bir komutanı

Ş. 082b/10

Şeyᅇ Mürīd (ka.) Şiban Han'ın bir komutanı

- Ş. 097a/11, 166a/11, 182a/2
- Şeyh Nazar (ka.)** Kal Han'ın oğlu, Şiban Han'ın düşmanlarından biri
Ş. 103a/7, 103b/6
- Şeyh Şālih bk.** Şeyh Şālih Bik
Ş. 082a/7
- Şeyh Şālih Bik (ka.)** Durman Ya'küb Bey'in torunlarından biri
Ş. irdi 077b/8
- Şeyh Sa'dī (ka.)** Fars edebiyatının önemli şairi Sadi-i Şirazi
Ş. 020a/8
- Şeyh Vefā (ka.)** Durman Yakup Bey'in torunlarından biri
Ş. 077b/10
- Şeyhzāde (ya.)** Semerkant'ın kapılarından birinin adı
Ş. dervāzesindin 005b/6
Ş. kapuqidin 005a/3
- Şeyh 'Imād (ka.)** İlhanlılar döneminde yaşamış bir sufi
lenger-i Ş. 116a/10
- Şibān bk.** Şibānī Han
Ş. 092a/3-4
- Şibānī bk.** Şibānī Han
Ş. 005a/2, 029a/5, 031b/1, 037b/7, 040b/5, 105a/3, 107b/8, 178b/3, 184b/6
Hāzret-i Han-ı Ş. 150a/2
Ş.+ dūr 175b/1
Ş.+ ğa 044a/3
Ş.+ ni 068a/1
- Şibānī Han (ka.)** Şiban Han krş. Şāh Baht Han
Ş. 002a/6, 004b/6, 004b/7, 009a/8, 010b/3, 012a/6, 013b/7, 017a/3, 023a/3, 023a/8, 030a/10, 036b/6, 054a/5, 062b/3, 066a/4, 071a/3, 082a/3, 084b/4, 085a/10, 085b/6,

088a/6, 088b/4, 091b/10, 092a/2, 092b/4, 093b/11, 094b/9, 096b/2, 124b/5
Ş.+ ğa 094b/5, 143a/6, 181b/3

Şibānī Şāh bk. Şibānī Han
Ş. 006a/7, 012b/3, 046a/7, 068a/4, 086a/2, 096a/8

Şirāz (ya.) Semerkant'ın kuzeyinde bulunan Şiraz şehri
Ş. 044b/9, 096b/4

Şirīm (ya.) Özkent civarında bir yer
Ş. 094b/8

T

Tamadur (ba.) bir boy adı
T. 181a/4

Tamlıĝ Ata (ya.) bir yer adı
T.+ ğa 083a/8

Taraĝay (ka.) Emir Timur'un babası
T.+ niĝ 092a/8-9

Tarĝan bk. Kūl Muĝammed
T. 089a/1, 089b/6-7

Tarĝan bk. Muĝammed Mezīd
T.+ dın 084b/8,
T. +durur 086a/9

Tarĝan 'Abdu'l-'Alī bk. 'Abdu'l-'Alī Bik
T. 078a/9

Taşkend (ya.) Taşkent şehri
T. 004a/8, 060a/6, 070b/3, 072b/9, 088b/10, 096b/11, 141b/9, 143b/9, 145b/8, 145b/11, 146a/2, 153b/7, 153b/9, 155a/9, 164a/7, 173a/7
T.+ de 139a/8
T.+ ğa 144b/7
T.+ ge 088b/3
T. irdi 128b/10
T.+ ni 081a/11

Tatar (ba.) Kıpçak grubuna mensup bir boy adı

ķavm-i T. 181a/5

Tayķan (ya.) Kunduz civarında bir yer

T. 154b/2

Tebren (ka.) Tili Miņg'den Şiban Han'ın bir komutanı

T. 082b/4

Tebrīz (ya.) bugün İnan coğrafyasında bulunan Tebriz Şehri

T. 122b/4

Tenbel (ka.) Şeyh Bayezid'in kardeşi Sultān Aħmed'in lakabı

T. 044a/9, 044b/1, 100a/11, 101a/8, 101a/10, 121a/1, 155b/3, 155b/8, 156a/4, 156a/11, 156b/8, 156b/9, 157a/3, 157a/5, 157a/11, 158b/6, 158b/7, 158b/10, 160a/3, 161a/10, 162a/8, 162a/11, 162b/5, 163a/1, 163a/8, 167a/1, 169a/3, 170a/10, 171a/8, 171a/11, 171b/5, 172a/1, 172a/8, 186b/7, 187a/11, 189a/5, 189b/9

T.- i bed-ħāl "düşkün Tenbel" 160b/8, 169b/8

T.- i bī-ķāre "ķaresiz Tenbel" 162a/5, 171a/5

T.- i mest 158b/1, 158b/3

T.- i nādān 153b/8

T.- i nādānġa 155a/7

'āzim-i T. boldı 189b/5

ķālib-i T. boluņġuz 161b/10, 170b/10

T.+ ġa 189a/1

ħizmet-i T.+ ġa 189a/2

T.+ ni 100b/3, 159a/1, 161b/6, 170b/6, 187a/1

T.+ niņġ 155a/10, 161b/3, 170b/3, 189b/6, 189b/8

Tilbe (ka.) bk. Bik Tilbe

T. 189b/8, 190a/3, 190a/3

Tili Miņg (ba.) bir sülale adı

T.+ idin irdi 082b/4

Timür bk. Timür Sultān

T. 146a/4, 158b/10

T.- ı feruħ-baħt 158a/10

T.+ ge 141a/6

Timür bk. Timür Bik

T. 092a/8-9, 099b/6

Timür Bik (ka.) Timur Devleti'nin kurucusu büyük Türk hükümdarı Emir Timur

T. 037a/11, 078a/7

Timür Sultān (ka.) Şiban Han'ın oġlu

T. 110b/5, 117a/2, 130a/2, 131b/8, 141a/4, 151a/10, 156a/5

T.+ ġa eyleben 132b/11

T.+ ġa 163a/3, 172a/3

T.+ nı 145b/9

Tingri Tanrı, Allah

T. 008b/6, 009a/3, 011b/3, 014a/9, 021b/6, 036a/8, 047b/6, 055a/7, 087a/11, 087b/9, 094b/9, 096b/1, 102a/5, 102b/2, 109a/10, 110b/8, 111a/1, 112a/4, 114a/7, 114a/8, 116a/2, 116a/3, 116a/5, 116b/6, 121b/8, 121b/9, 121b/11, 122a/4, 140a/10, 142b/6, 142b/8, 144a/5, 149b/9, 158a/10, 168a/3, 179b/3, 180a/11, 186b/2, 188a/9

T.+ din 009a/1, 020b/5, 139b/10, 140b/9, 176b/7

T.+ ge 011a/1, 016a/5, 016a/11,

085a/4, 088a/2, 122a/5, 137b/8,

144a/6, 189b/9

T.+ leri 177b/9

T.+ m 178b/2

T.+ ni 026b/2, 034a/9, 086a/1

T.+ niņġ 001b/10, 010a/5, 050a/7,

110b/2, 114a/8, 121b/7, 131a/6,

131b/9, 178a/10

T.+ si 021b/2

T.+ sidin 021b/4

T.+ sige 110a/4, 134a/6, 178a/11

T.+ sini 160a/5, 169a/5

Tingri Birdi (ka.) Şiban Han'ın içki beylerinden bir komutanı

T. 082b/8

Tirmiz (ya.) Belh ile Hisar arasında bir yer adı

T. 097b/11, 102a/11, 166b/11, 167a/10, 167a/11, 167b/4

T.+ ge 167b/7

çal'a-i T.+ ni 167b/1

Tirsek (ya.) Özkent yakınlarında bir yer

T.+ ke 073b/6, 073b/8

T.+ ni 073a/10

Tiveys Bik (ka.) Mahmud Sultan'ın eşlerinden birinin babası

T. 024a/4

Tolun H'ace (ka.) Babür'ün hizmetinde bulunan bir Moğol beyi

T. 080b/7

T.+ ni 080b/9

Türān (ya.) Türkistan bölgesi

T.+ niṅ 049a/10, 077a/1

mülk-i T. u Īrān 047a/10

Turfan (ya.) bugün Doğu Türkistan'da bulunan Turfan şehri

Ṭ. 179b/10, 183a/9, 183a/9

Türk Türk

T. 109b/8, 157b/6

ķible-i fırķa-i T. 123a/1

Türkistān (ya.) Türkistan bölgesi

T. 003b/4, 004b/9, 022b/5, 023a/8, 082a/5, 085b/6

mülk-i T. 002b/6-7

T.+ ğa 096b/10, 154a/1, 164a/9, 173a/9

T.+ nı 100b/11

Türkmen (ba.) bir Türk boyu

T. 104a/9, 104a/10

T.+ din 104a/1

'Ubeyd (ka.) Mahmud Sultan'ın oğlu, Şiban Han'ın yeğeni

'U. 156a/2, 158a/11, 164b/2, 173b/2

'U.- i ķattāl 158b/11

Uratype (ya.) Semerkant'ın doğusunda bulunan bir yerleşim yeri

U. 039a/6, 044b/8, 099a/10, 100a/8, 123a/2, 183a/2, 185a/6

U.+ din 045a/7, 100a/7

U.+ ge 049a/3, 123a/3, 186b/1

U.+ niṅ 038b/4, 045a/2

Urus bk. Urus Bik

U. 085a/1, 089b/8, 129b/5

Urus Bik (ka.) Durman Seyfel Bik'in oğlu

U.+ i 090b/1

U.+ ni 151a/11

Urus Biy bk. Urus Bik

U. 097a/10, 166a/10

Urus Cān (ka.) Durman Ya'ķūb Bik'in torunlarından biri, Āķir Zamān'nın oğlu

U. 082a/7

Urus Hān (ka.) Mahmud Sultan'ın kayınbabalarından biri, Burunduk Han neslindedir

U. 024b/5, 117a/5

Urus Mīrzā bk. Urus Bik

U. +durur 077b/9

Uş (ya.) Fergana bölgesinde bulunan Uş şehri

U.+ ğa 156a/11

Uşun (ba.) göçebe bir Özbek boyu

U. 129b/3, 180b/10

Uygur (ba.) bir Türk boyu, Uygur

U.+ dın 078a/2

U.+ nuṅ 082a/10

Uz Timür Tayşı (ka.) Kalmuk lideri
U.+ ığa 022a/11

Ü

Ürgenç (ya.) bugün Özbekistan sınırları içerisinde yer alan Ürgenç şehri
Ü. 074b/7
Ü.+ ke 073a/8, 073b/9
Ü.+ ni 039a/11
Ü.+ ning 073a/1, 073a/2

V

Vahş (ya.) Hisar'ın güneyinde bulunan bir yer
V. 042b/4, 116b/1, 120b/6
V.+ da 112a/4, 116b/1
V.+ nı 041a/5, 044a/1

Vakḳās Bik (ka.) Musa Yamğurçı'nın babası
V. 069b/5

Vāmıḳ (ka.) Vamık ile Azra hikâyesinin erkek kahramanı
V. 067b/11

Vedūd (Ar.) kullarını çok seven ve onlara lütufta bulunan anlamında esma-i hüsnadan
fażl-ı v. 102b/6
ḥallāḳ-ı v. 122a/6

Velī bk. Velī Bik
V. 118a/4, 118a/6, 118a/6

Velī Bik (ka.) Husrev Şah'ın kardeşi, Şiban Han'ın düşmanlarından biridir
V. 118a/2, 118a/4, 118a/6, 118a/6
V.+ ke 118a/3
V.+ ni 108b/7

Y

Yād Seyfel (ka.) Durman Yakub Bey'in torunu
Y.+ dür 077b/7

Yaḥyā (ka.) Şiban Han'ın düşmanlarından olan Moğol komutanı, Canıbık Han'ın adamlarından birisi
Y. 081a/5

Yaḥyā Moğol bk. Yaḥyā
Y. 094a/11

Yamğurçı (ka.) Mūsā Mīrzā'nın kardeşi
Y. 067a/2
Y.+ nı 069a/3

Yamğurçı Mīrzā bk. Yamğurçı
Y. 069a/7

Yanmaḳ Mīrzā (ka.) Mahmud Sultan'ın eşlerinden birinin dedesi
Y. 024a/11

Yārkint (ya.) Doğu Türkistan'da bir şehir
Y.+ din 052a/10

Ya'ḳūb (ka.) Kuşçı'dan bir beyin adı
Y. 023b/2, 181b/1
Y. irür 082a/9

Ya'ḳūb bk. Durman Ya'ḳūb Bik
Y. 023b/2, 181b/1
Y.+ nuñg oğlu 082a/7

Ya'ḳūb Bik bk. Durman Ya'ḳūb Bik
Y. 077a/11

Yesī (ya.) Yesi şehri
Y.+ ğa 094b/2
Y.+ ni 002b/6-7, 092b/5

Yezdān (Far.) Tanrı, Allah
Y. 117b/2
feth-i Y. 186a/8
ḥazret-i Y.+ dındur 135b/7
Y.+ ğa 163a/3, 172a/3, 188a/7
luṭf-ı Y.+ ğa 019a/11, 061b/4

Yılan Otu (ya.) Semerkant civarında bir yer
Y. 080b/4

Yitikent (ya.) Andicān civarında bir yer

Y. 058a/1

Yorğam (ya.) Sayram yakınlarında bir yer
Zerğ u Y. irdi 183a/4

Yuci krş. Yuci Ğan

Yuci Ğan (ka.) Cengiz Han'ın büyük oğlu
Y. 149a/1, 149a/3

Yumğan (ya) Badahşan'da bir yer
Y. 062a/8

Yūnus (ka.) Yunus peygamber
Y.+ қа 023b/5

Yūnus Ğan (ka.) Sultān Maħmūd Ğan'ın
babası, Moğol hanı
Y.+ ning 070a/10, 072b/10

Yūsuf (ka.) Hz. Yusuf
Y. 181b/1
Y.- 1 şānī "ikinci Yusuf" 098b/5

Yūsuf Seyyid (ka.) Muħammed Yūsuf'un
babası
Y. 034a/2

Yuşı Ğan (ka.) bir bey adı
y. 051b/8

Z

Zerğ (ya.) Sayram yakınlarında bir yer adı
Z. u Yorğam irdi 183a/4

Zü'n-nūn (ka.) Sultan Hüsayin Mirza'nın
emirlerinden
Z. 102b/1, 109b/9, 111b/9, 152b/7

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Bu çalışmanın konusu, Şiban Han'ın hayatı ve savaşlarının belirli bir dönemini anlatan Şibanî-nâme adlı eserin Macar Bilimler Akademisi Kütüphanesi Török, Qu, 68 numarada kayıtlı Budapeşte Nüshası'dır. 190 varaktan oluşan eserin son 94 varağı Muhammed Sâlih'in kaleme aldığı Şibanî-nâme'nin bir kopyasıdır. Giriş bölümünde incelenen eser hakkındaki özet bilgilerin ardından tezin konusu, kapsamı, yöntemi ve sınırlılıkları belirtilmiştir. Birinci bölümde Şiban Han, eserleri ve Şibanî-nâmelerle ilgili bilgi verildikten sonra çalışmanın esas konusunu teşkil eden B nüshası detaylı bir şekilde ele alınmıştır. İkinci bölümde eserin imla, ses ve şekil bilgisi özellikleri değerlendirilmiştir. Değerlendirme yapılırken metnin tüm dil özellikleri verilmemiş, Çağatay gramerlerinde daha az rastlanan ayırt edici ve eskicil özelliklerinden bahsedilmiş, ilk 96 varak ile kalan kısım arasındaki farklılıklara değinilmiştir. Üçüncü bölüm B nüshasının Latin harfli yazı çevirimidir. Yazı çevirimi yapılırken imla hataları dipnotlarda gösterilmiştir. Yazılmamış olduğu düşünülen harfler köşeli parantez içerisinde belirtilmiş, metne fazla müdahale etmeme ilkesi benimsenerek gerekli görülen yerlerde ekleme ve düzeltmeler yapılmış, metin tamirine gidilmiştir. Metin tamiri yapılan kelimelerin yazılışları dipnotlarda gösterilmiştir. Dördüncü bölüm B'nin gramatikal dizini ve özel isimler dizininden oluşmaktadır. Dizinde eklerin sıralanışı alfabetiktir.

2. 190 varaktan oluşan eserin son 94 varağından 90'ı Muhammed Sâlih'in Şibanî-nâme'sinin 92-182 varaklarının yer yer eksik, birkaç sayfası tekrar eden, sayfaları karışmış bir kopyasıdır. 130a-133b arasındaki 4 varak yer almamaktadır. Eserin ilk 96 varağı ise Muhammed Sâlih'in eserinden tamamen farklıdır.

3. Vezin ilk 96 varakta *feûlün/feûlün/feûlün/feûl*, sonraki 94 varakta *fe'ilâtün(fâ'ilâtün)/fe'ilâtün/fe'ilün(fa'lün)*'dür. Metnin ilk 96 varağında bazı Türkçe kelimelerdeki ünlüler kimi zaman vezin gereği uzun okunmuştur. *baş*, *tag*, *taş*, *yaş* kelimeleri uzunluğun en sık görüldüğü örneklerdir. Bu durum kelimelerin ilgili dönemdeki uzun ünlülü söylenişlerinin bir göstergesi ya da kelimelerdeki birincil uzun ünlülerin bir kalıntısı olarak yorumlanabilir. Tek bir metinden hareketle böyle bir çıkarımın yapılması mümkün değildir. Ancak gerek Çağatay Türkçesiyle yazılan gerekse Türkçenin diğer dönemlerinde kaleme alınmış manzum metinler bu bakış açısıyla değerlendirildiğinde alfabenin yansıtmadığı ses özelliklerinin bir kısmının tespit edilebileceği kanaatindeyiz.

4. Metin Çağatay Türkçesiyle yazılmıştır. İlk hecedeki e > i değişimi (*yirde 62a/10, niçük 96b/5, tiprediler 178a/2 vb.*) ikinci hecede yuvarlak ünlü olduğu durumlarda ilk hecede yuvarlaklaşma (*oçuğ 15b/1, ösrük 31a/11 vb.*), bazı kelimelerde kelimelerde p>f değişimi (*kaflan 27b/3, tofrağını 33b/4*), zamir n'sinin kullanılmaması (*kaşıda 45b/9, yirleridin 89b/5 vb.*), eklerde kimi zaman ses uyumlarının bozulması (*uruşmek 8b/3, kıldük 74b/2, katlarıge 185a/3 vb.*) gibi dönemin ayırt edici özellikleri metnin genelinde yer almaktadır. Ancak Eski Türkçenin (İdidin 7a/1, idgü 024a/10, yaprak 43a/11, adağı 48b/7, *biregününg 87b/1*, İdi 133b/4) ve Batı Türkçesinin (*kaşına 4b/6, çığa bilmedi "çıkamadı" 17a/6, dimişem 086a/08, yār oldum 101a/1, kiçmen 150a/9*) kimi özelliklerine de metinde rastlanmaktadır. Bu örnekler metnin ilk 96 ve son 94 varakları için kimi zaman tutarlı olsa da herhangi bir genellemeye gidilecek veri sağlamamaktadır.

5. B nüshasının ilk 96 varağının Şibanî-nâme'nin bir müsveddesi mi yoksa Muhammed Sâlih ya da bir başkası tarafından eserin yeniden yazımının bir parçası mı olduğu konusuna açıklık getirebilmek için aşağıdaki tespitleri göz önünde bulundurmak gereklidir:

- a. Metnin tamamı temiz ve düzgün yazılmıştır. Minyatürler için boş sayfalar bırakılmış ve önceki varağa çoban (takip kelimesi) olarak *şüret* yazılmıştır.
- b. Metnin ilk 96 varağında Muhammed Sâlih'ten üçüncü şahıs olarak bahsedilmektedir. V nüshasında ise şair kendisinden bahsederken teklik 1. şahıs kullanmıştır.
- c. V nüshası Şiban Han'ın Buhara seferi (1499/1500) ile Harezmi fethine (1505/1506) kadar geçen altı yıldaki hayatını anlatmaktadır. B'nin ilk 96 varağında ise Muhammed Sâlih Şiban Han'ın hizmetine girmeden önceki bazı olaylar açıkça tarih verilerek anlatılmıştır.
- d. Metnin imlası özellikle ilk 96 varakta bozuktur. İzafet tamlamalarının -ı/-i'leri yazılmış; Arapça, Farsça kökenli kelimelerin alındıkları dildeki imlalarından farklı olarak kimi yerlerde ünlüleri de gösterilmiştir. Son 94 varakta böylesi örnekler çok azdır.
- e. Zarf-fiil eki *-ban/-ben* metnin tamamında kullanılırken *-banı/-beni* ekinin örneği son 94 varakta yoktur.

- f. İlk 96 varakta sık kullanılan *tîr-bārân*, *uşal*, *uşandın*, *uşandın song*, *uşandın songun* ifadeleri son bölümde hiç kullanılmamıştır. Yeterlik fiili olarak *bil-* son 94 varakta yer almamaktadır.
- g. Metnin ilk 96 varağında *Hîvağ*, *Mañgît*, *toy*, *yuçın* olarak yazılan kelimeler sonraki 94 varakta *Hîve*, *Mañkıt*, *toy*, *yuçun* şeklinde yazılmıştır.

Bu bilgilerden hareketle; konu, dil, imla ve üslup özelliklerine baktığımızda B nüshasının ilk 96 varağının Muhammed Sâlih tarafından yazılmadığı kanaatindeyiz.

6. Metnin ilk 96 varağında Şiban Han, kardeşi Mahmud Sultan ve oğlu Sultan Muhammed Timür'ün eşleri uzun uzadıya anlatılmıştır. Her iki metinde yer alan olayların işlenişi de göz önünde bulundurulduğunda bu metnin kaynağının yalnızca Muhammed Sâlih'in eseri olmadığı söylenebilir.

7. İşlediği olaylar, kültür ve sosyal hayat malzemesiyle Şiban Han döneminin aydınlatılmasına katkı sağlayan metin; yer, kişi ve boy adlarını da içine alan geniş kelime hazinesiyle önemli bir kaynak niteliğindedir. Sadece tam eserler üzerinde değil, B nüshasındaki gibi eksik metinler üzerinde çalışmalar yapılmasının yeni bilgilere ulaşmanın yanında mevcut bilgilerimizi farklı açılardan değerlendirmemizi de sağlayacağı kanısındayız.

KAYNAKLAR

- Ahterî Mustafa Muslihuddin el-Karahisarî, (2017). *Ahterî-yi Kebir* (2. Baskı). A. Kırkkılıç ve Y. Sancak (Hazırlayanlar). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Alpargu, M. (2002). Türkistan Hanlıkları. H. C. Güzel, K. Çiçek ve S. Koca (Editörler). *Türkler Ansiklopedisi* (Cilt 8). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 557-605.
- Altier, S. (2008). Bir Sanat Hamisi Olarak Muhammed Şiban Han ve Maveratünnehir'deki Kültür Politikası. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 143-162.
- Arat, R. R. (1987). *Gazi Zahirüddin Muhammed Babur-Vekayi-Babur'un Hatıratı* (C. I-II). Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Barthold, W. (1979). Şeybânîler. *İslam Ansiklopedisi* (2. Baskı, Cilt 11). İstanbul: MEB Yayınevi, 456-458.
- Barthold, W. (2013). *Orta-Asya Türk Tarihi Hakkında Dersler* (Çev. R. H. Özdem) (2. Baskı). Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Berezin, W. (1849). Şeybaniada İstoriya Mongolo-Tyurkov na Dcagtayskom Dialekt. Kazan.
- Bodrogligeti, A. J. E. (1982). Muhammed Shaybani's 'Bahru'l-hudâ' An Early Sixteenth Century Didactic Qasida in Chagatay. *Ural-Altaysche Jahrbücher* (54), 1-55.
- Bodrogligeti, A. J. E. (2001). *A Grammar of Chagatay*. Lincom Europa.
- Bregel, Y. (2003). *An Historical Atlas of Central Asia*. Leiden: Brill.
- Caferoğlu, A. (1988). *Türk Kavimleri*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Clauson, S. G. (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*. Oxford: Clarendon Press.
- Devellioğlu, F. (1980). *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat* (4. Baskı). Ankara: Doğu Matbaası.
- Dilçin, C. (2009). *Yeni Tarama Sözlüğü* (2. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Eckmann, J. (1996). *Harezm, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar*. O. F. Sertkaya (Hazırlayan). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Eckmann, J. (2012). *Çağatayca El Kitabı* (Çev. G. Karaağaç) (5. Baskı). İstanbul: Kesit Yayınları.
- Eraslan, K. (1986). Çağatay Şiiri. *Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)*, LII(415-416-417), 564-718.

- Eraslan, K. (1991). Şibânî Han'ın 'Bahru'l-Hüdâ' Adlı Eseri. *Türk Kültürü Araştırmaları Muharrem Ergin'e Armağan*, XXVIII (1-2), 103-177.
- Eraslan, K. (1970). Doğu Türkçesinde Ek Uyumsuzluğuna Dair. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 18, s. 113-124.
- Eraslan, K. (2001). *Alî-Şîr Nevâyî Mecâlisü'n-Nefâyis I (Giriş ve Metin)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Erdem Uçar, F. M. (2016). Çağatay Türkçesinde Tasvir Fiilleri. *Türkbilig*, 32, 21-56.
- Evirgen, A. E. (2018). Şibanî-nâme'nin Budapeşte Nüshası Üzerine. *SUTAD*, 44, 153-161.
- Grousset, R. (2011). *Bozkır İmparatorluğu Atilla, Cengiz Han, Timur* (Çev. H. İnalçık). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Gül, B. (2006). Hayvan Adları ile Kurulan Türk ve Moğol Kişi Adları. *Türkbilig*, 12, 185-191.
- Gül, B. (2010). Moğol Kişi Adları. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*. 7(1), 217-229.
- Gül, E. (2014). Babürname'de Geçen Askerî Terimler Üzerine. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*. 62(1), 27-104.
- Gündoğdu, A. (2002). Şiban Han Sülalesi ve Özbek Ulusunun Teşekkülü. H. C. Güzel, K. Çiçek ve S. Koca (Editörler). *Türkler Ansiklopedisi* (Cilt 8). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 606-616.
- Gülensoy, T (2007). Moğolların Gizli Tarihi, Altan Topçi, Defter-i Çingiz-nâme ve Anonim Şibanî-nâme'ye göre Cengiz Han'ın Soy Kütüğü. *Turkish Studies*, 2(2), 254-275.
- Gülensoy, T., Küçükler, P. (2015) *Eski Türk-Moğol Kişi Adları Sözlüğü*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları.
- Hatunoğlu, N. (2016). Buhara Hanlığı. H. Alan ve İ. Kemaloğlu (Hazırlayanlar). *Avrasya'nın Sekiz Asrı Cengizoğulları*. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 482-526.
- İnternet: <http://lugatim.com/>
- İnternet: <http://mbozuyla.pau.edu.tr/>
- İnternet: <https://sozluk.tdk.gov.tr/>
- İnternet: <http://www.ttk.gov.tr/genel/tarih-cevirme-kilavuzu/>
- İnternet: <https://www.vajehyab.com/>
- Kafalı, M. (1976). Şiban Han Sülalesi ve Özbek Ulusu. *Atsız Armağanı*. İstanbul: Ötüken Yayınevi, 295-306.
- Kanar, M. (2013). *Farsça-Türkçe Sözlük* (3. Baskı). İstanbul: Say Yayınları.

- Karasoy, Y. (1998). *Şiban Han Dîvânı (İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karasoy, Y. (2003). Mihmân-nâme-i Buhârâ ve Şiban Han'ın Bilinmeyen Üç Şiiri. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi (Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun'a Armağan)*, 13, 105-114.
- Karasoy, Y., Toket, M. (2005). *Türklerde Şecere Geleneği ve Anonim Şibanînâme*. Konya: Tablet Kitabevi.
- Kargı Ölmez, Z. (1996). *Ebulgazi Bahadır Han Şecere-i Terakime (Türkmenlerin Soykütüğü)*. İstanbul: Simurg.
- Kasapoğlu-Çengel, H. (1999). Kırgız Lehçesindeki 'Eken' Üzerine, 3. *Uluslar Arası Türk Dili Kurultayı Bildirileri*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 641-651.
- Kâşgarlı Mahmud, (2014). *Dîvânü Lugâti't-Türk Giriş-Metin-Çeviri-Notlar-Dizin*. A.B. Ercilasun ve Z. Akkoyunlu (Hazırlayanlar). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kincses-Nagy, E. (2018). *Mongolic Copies in Chagatay*. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- Kocasavaş, Y. (2003). *Şeybanî-nâme Giriş-Tıpkıbasım-Metin Tercüme*. İstanbul: Çantay Yayınları.
- Köprülü, M. F. (1945). Çağatay Edebiyatı. *İslam Ansiklopedisi (Cilt 3)*. İstanbul: MEB Yayınları, 270-323.
- Lessing, F. D. (2003). *Moğolca-Türkçe Sözlük (Çev. G. Karaağaç)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Lezina, L. N., Superanskaya A. V. (2019). *Türk Onomastikası Çin Seddi'nden Viyana Kapılarına Kadar Bütün Türk Halkları (2. Baskı)*. İstanbul: Selenge Yayınları.
- Li, Y. S. (2017). *C. Brockelmann'ın "Doğu Türkçesi Grameri" Dizini*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Lütfullah b. Ebu Yusuf el-Halîmî, (2013). *Lügat-i Halîmî*. A. Uzun (Hazırlayan). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Macit, A. (2016). *Şeybani Özbek Hanlığı-Siyasî, İdarî, Askerî ve İktisadî Yapı*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Melioranskiy, P. M. (1908). *Muhammed Salih-Şeybani-name-Dçagatayskiy Tekst*, S. Petersburg.
- Mirza Haydar Duğlat, (2006). *Tarih-i Reşidî Geride Bıraktıklarımızın Hikayesi (Çev. O. Karatay)*. İstanbul: Selenge Yayınları.

- Muallim Nâcî, (2009). *Lügat-i Nâcî*, A. Kartal (Hazırlayan). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Muhammad Mahdî Xân, (1960). *Sanglax A Persian Guide to the Turkish Language*. G. Clauson (Introduction and Indices). London.
- Mütercim Asım Efendi, (2009). *Burhân-ı Katı*. M. Öztürk ve D. Örs (Hazırlayanlar). İstanbul: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Nalbant, M. V. (2018). Çağatay Türkçesinde Görülen {+nI} İlgi Hâli Ekinin Kökeni Üzerine. *Türkbilig*. 36, 21-28.
- Necip. E. N. (2008). *Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü* (Çev: İ. Kurban). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ni'metu'llâh Ahmed, (2015). *Lügat-i Ni'metu'llâh*. A. İnce (Hazırlayan). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Niyâzi, (2011). *Nevâyî'nin Sözleri ve Çağatayca Tanıklar*. M. S. Kaçalın (Hazırlayan). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Omorov, T. (2013). Buhara Hanlığındaki Etnik Yapı. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2(7), 65-85.
- Ölmez, Z. (2003). *Şecere-i Türk'e Göre Moğol Boyları*. Ankara: Kebikeç Yayınları.
- Özkan, F. (1996). Nevayî Eserleri İçin Yazılmış Bir Lügat Der Beyân-ı Istılâhât-ı Emlahu's-Şu'arâ Mevlânâ Nevâyî. *Bilig*. 1, 198-243.
- Özkan Nalbant, B. (2010). Nevâyî'nin Divanlarındaki Boy Adları Üzerine. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 179-206.
- Öztürk, R. (1997). *Uygur ve Özbek Türkçelerinde Fiil*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Paçacıoğlu, B. (2016). *VII.-XVI. Yüzyıllar Arasında Türkçenin Sözcük Dağarcığı*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Parlatır, İ., Hazai, G. (2007). *Macar Bilimler Akademisi Kütüphanesi'ndeki Türkçe El Yazmaları Kataloğu*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi.
- Parlatır, İ. (2014). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü* (7. Baskı). Ankara: Yargı Yayınevi.
- Pekacar, Ç., Erdem Uçar F. M. (2015). Çağatay Türkçesinde +nI İlgi Hâli Eki. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, UDES, 443-456.
- Rahimi, F. (2018). *Fethali Kaçar'ın Çağatay Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Redhouse, J.W. (2009). *Müntahabât-ı Lügât-ı Osmâniye*. R. Toparlı, B. Eyövge Yılmaz ve Y. Yılmaz (Hazırlayanlar). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Redhouse, J. W. (2011). *A Turkish And English Lexicon* (4. Edition). İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Seyhan Alışık, G. (2004a). Şeybânî Han'ın Risâle-i Ma'ârif Adlı Eseri ve Türkçeciliği. V. *Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri* (Cilt I). 20-26 Eylül 2004. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 131-155.
- Seyhan Alışık, G. (2004b). Şeybânîler Dönemi İçin Kaynak Araştırmaları: Mihmân-nâme-i Buhârâ I. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 118-140.
- Seyhan Alışık, G. (2006). Şeybânîler Dönemi İçin Kaynak Araştırmaları: Mihmân-nâme-i Buhârâ II. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 103-131.
- Steingass, F. (2005). *A Comprehensive Persian-English Dictionary*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Strange, G. L. (2015). *Doğu Hilafetinin Memleketleri (Mezopotamya, İran ve Orta Asya) İslam Fethinden Timur Zamanına Kadar* (Çev. A. Eskikurt, C. Tomar). İstanbul: Yeditepe Yayınları.
- Şemseddin Sâmî, (2010). *Kamus-ı Türkî*. P. Yavuzarslan (Hazırlayan). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Şeyh Sadi-i Şirazî (1980). *Bostan ve Gülistan* (Çev. R. Bilge), İstanbul: Zafer Matbaası.
- Şeyh Süleymân Efendi-i Buhârî, (2003). *Lugat-i Çağatay ve Türkî-i 'Osmânî. Türk Dilleri Araştırmaları*. 13, İstanbul. 29-368.
- Şükûn, Z. (1996). *Farsça-Türkçe Lûgat Gencine-i Güftar Ferhang-i Ziya* (2. Baskı). İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Tekin, T. (1995). *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler*. Ankara: Simurg.
- Togan, A. Z. V. (1981). *Bugünkü Türkili Türkistan ve Yakın Tarihi* (2. Baskı). Enderun Kitabevi: İstanbul.
- Toparlı, R., Vural H., Karaatlı R. (2007). *Kıpçak Türkçesi Sözlüğü* (2. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Toprak, F. (2013). Çağatay Şiirinde Vahşi Hayvanlar ve Yırtıcı Kuşlar. *Turkish Studies*. 8-9. 105-124.
- Turan, F. (2018). Eski Türkçeden Orta Türkçeye Askeri Rütbe ve Unvanlar. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*. 58(1), 155-173.
- Türkoğlu, İ. (2010). Şeybânîler. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (Cilt 39). İstanbul. 45-47.

Ünlü, S. (2013). *Çağatay Türkçesi Sözlüğü*. Konya: Eğitim Yayınevi.

Ünver, İ. (1993). Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler. *Türkoloji Dergisi*. XI(1), 51-89.

Vambéry, H. (1885). *Die Scheibaniade Ein Özbekisches Heldenediht in 76 Gesängen*, Budapest.

Yorulmaz, O. (2016). Kazaklar ve Kazak Hanlığı. H. Alan ve İ. Kemaloğlu (Hazırlayanlar). *Avrasya'nın Sekiz Asrı Cengizogulları*. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 440-481.

Yücel, B. (1995). *Babür Divanı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : EVİRGEN, Arife Ece
 Uyruğu : T.C.
 Doğum tarihi ve yeri : 1987/Malatya
 Medeni hali : Evli
 e-mail : a.ecetombul@gazi.edu.tr

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi	2013
Lisans	Gazi Üniversitesi	2010
Lise	Ayşe Atıl Anadolu Öğretmen Lisesi	2005

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2013-2018	Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi	Araştırma Görevlisi
2019-Hâlen	Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi	Araştırma Görevlisi

Yabancı Dil

İngilizce:	İleri (2012 KPDS Bahar: 92,5)
Almanca:	Temel
Farsça:	Temel

Yayınlar

Kitap Bölümü:	Uluslararası Kitap Bölümü
	<ul style="list-style-type: none"> 2018 (Prof. Dr. Yakup Karasoy ile birlikte) Muhammed Salih'e Ait Manzum Şibanî-nâme ile Anonim Şibanî-nâme'nin Olaylar

Bakımından Mukayesesi. *Divanlar Arasında Bir Ömür Prof. Dr. Ahmet Mermer Armağanı*. 431-443.

Makaleler:

SCI, SCI-EXP., SSCI, AHCI Tarafından Taranan Makaleler

- 2018, (Prof. Dr. Yakup Karasoy ile birlikte) Peygamberler Tarihinde Bir Kurt Hikâyesi. *Millî Folklor*, 117 (131-135).

Diğer İndeksler Tarafından Taranan Makaleler

- 2019, Gülcan Çolak, Toplumdilbilimi/Toplumsal Cinsiyet ve Dil, Bilge Kültür Sanat, İstanbul. *TÜBAR*, XLV (261-264).
- 2018, Şibanî-Nâme'nin Budapeşte Nüshası Üzerine, *SUTAD*, 44 (153-161).
- 2018, Anonim Şibanî-nâme ve Bu Eserdeki Oğuz Destanının Diğer Oğuz-Nâmelerle Karşılaştırılması, *Asos*, 83 (481-490).
- 2018, Cemal Kurnaz (2018), Bir Köy Vardı, *TÜBAR*, XLIV (273-277).
- 2016, Aleksandr Mihayloviç Şçerbak (2016), Türk Dillerinin Karşılaştırmalı Şekil Bilgisi Üzerine Denemeler (Fiil), (Çev. Yakup Karasoy, Naile Hacızade, Mevlüt Gülmez), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları. *TÜBAR*, XL (313-317).
- 2014, Dessalles, Jean-Louis vd. (2014), Dilin Kökenleri (Çev. Atakan Altınörs), Ankara: Bilge Kültür Sanat Yayınları. *Gazi Türkiyat*, 14 (239-241).
- 2014, Kerimoğlu, Caner (2014), Genel Dilbilime Giriş, Pegem Akademi, Ankara. *Dil Araştırmaları*, 14 (276-279).

Bildiriler:

- 2018, Şibanî-nâme'nin Budapeşte Nüshası Üzerine, Uluslararası Kültür ve Bilim Kongresi, Ankara.
- 2014, (Prof. Dr. Yakup Karasoy ile birlikte) Muhammed Salih'e Ait Manzum Şibanî-nâme ile Anonim Şibanî-nâme'nin Olaylar

Bakımından Mukayesesi, Türk Edebiyatında Manzum Tarihler Sempozyumu, Ankara.

- 2013, Sıklık İncelemelerinin Bir Üslup Bileşeni Olarak Divan Şiirine Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar, I. Genç Akademisyenler Sempozyumu, Ankara.

Üyelikler:

Gazi Türkiyat Türkoloji Araştırmaları Dergisi
Yayın Kurulu Üyeliği (Güz 2012-Bahar 2015).

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...

